

༡། །སྒྲོན་བརྒྱད་གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་ཁྱི་ཆེན་

བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་གསུང་འབུམ་

ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བཞུགས་

སོ། །

དབྱུང་གཙང་འགྲེལ་མཛོད་ནས་དབར་འགྲེམས་ཞུས།

༡༡། །སྙན་བརྒྱད་གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་
བྲི་ཆེན་བ་སྔ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་
གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་བརྩིགས་
བཞུགས་སོ།།

བ་སྔ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཞབས་ཀྱིས་མཛོད།

དབུས་གཙང་རིག་མཛོད་ནས་དབར་འགྲེམས་ཞུས།

ཁྱི་ཚེན་བ་སྔ་ཚེས་ཀྱི་གཟུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་བཞི་གསུམ།

༩༩། ཁྱི་ཚེན་ ༢༠༢༣ ཚེས་བ་སྔ་ཚེས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཆོན་ཞབས་དབུ་བཞུག་གསུམ་ཁྱི་ཚེས་
མེད་མ་ཉམས་ཚེས་ ༥༩༠ དང་། དཔེ་རྒྱུ་བ་སྔ་ཚེས་དཔྱིར་སྤྲུལ་ཁྱི་ཚེས་
ཚེས་ ༥༥༠ འཁོར་བའི་རྒྱུ་དཔྱིར་བ་སྔ་ཚེས་རྒྱུ་འཁོར་བའི་ཀླུ་ལ་
དཔྱིར་བའི་ཁྱི་ཚེན་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཆོན་ཞབས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཆོན་ཞབས་
ནས་མཆོན་ཞབས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཆོན་ཞབས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཆོན་ཞབས་
ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཆོན་ཞབས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཆོན་ཞབས་
ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཆོན་ཞབས་
ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཆོན་ཞབས་

འབྲུམ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཆོན་ཞབས་

© 2023 utsangrigzod, All rights reserved
First Edition: 2023
Published by: utsangculture.com

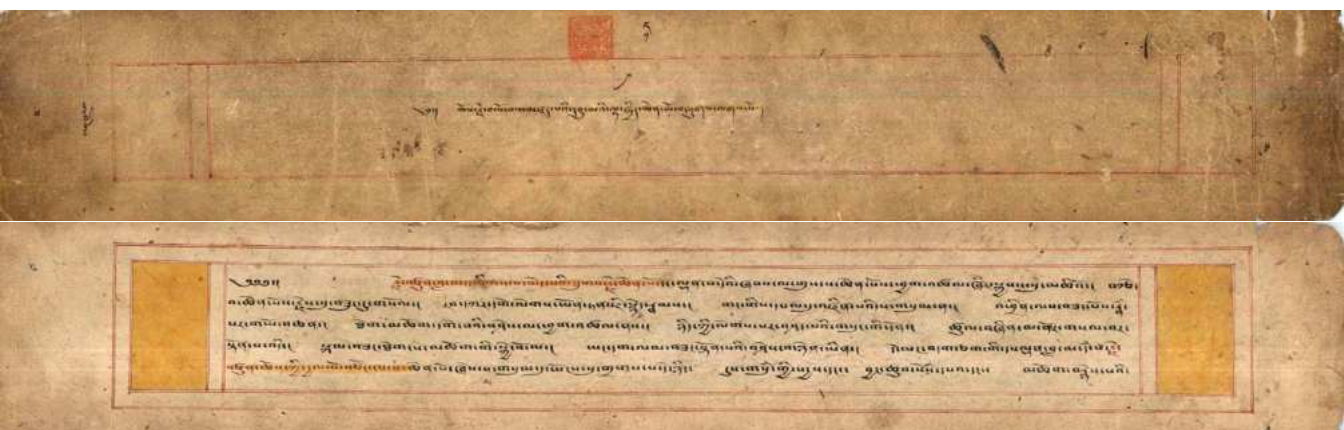
༡། རྒྱལ་སྤྲུལ་བ་སོ་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ། །

རབ་འབྲུམས་ཚེས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འབྲེད་པ་ལ། །

མཁའ་མང་དབྱུང་ན་རྒྱལ་མཆན་ཉོག་ལྟར་མཛེས། །

དཔལ་ལྷན་སྤྱུ་སྤྱུབ་གཉིས་བ་ཚེས་ཀྱི་ཇ། །

བཟང་པོའི་མཆན་ཅན་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

བ་སྔ་ཚུ་རྩེ་དབུ་མའི་ལྷ་བྱིད་ཆེན་མོའི་མ་དཔེ་བྲིས་མ།

བ་སྔ་ཚུ་རྩེ་དབུ་མའི་ལྷ་བྱིད་ཆེན་མོ་ཞུས་པར།

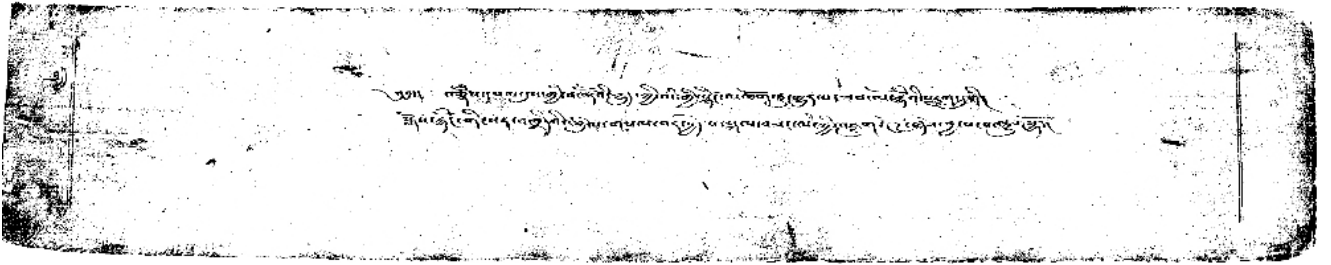
བ་སྔ་ཚུ་རྩེ་རྩེ་གསེམ་སྤྲོ་ཆོག་གི་མ་དཔེ་བྲིས་མ།

25

Handwritten text in a box at the top of the first page.

Handwritten text in a box at the top of the second page.

འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཇུག་རྫོགས་ཀྱི་མ་དབེ་གྲིས་མ།

འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཇུག་རྫོགས་ཀྱི་མ་དབེ་གྲིས་མ།

འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཇུག་རྫོགས་ཀྱི་མ་དབེ་གྲིས་མ།

དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རྫོགས་སྐལ་བཟང་ལམ་གྱི་འཇུག་རྫོགས་ཀྱི་མ་དབེ་གྲིས་མའི་
ཤོག་གངས་དང་པོ་གཉིས་དང་མཐའ་ཤོག

Vertical text on the right margin of the third page.

RSVP :
Phone:
08301-245799
91-9886493333
kunlingladrang@yahoo.com

[illegible][illegible]

ཁྱིཾ་ཁྱིཾ་པ་ཤོ་ཚོས་རྒྱན་དགའ་ལྷན་གཤེད་ཁྱིཾ་ཤེད་པས་ནས་མི་མོ་ ༥༠༠ དང་། ལྷ་ལྷ་པན་པས་
 བདས་ནས་མི་མོ་ ༥༥༠ བཅོམ་བའི་རྒྱུ་ལྷན་དཔུས་གཙང་ཤིག་མཛོད་ནས་ལྷེས་མཚོག་དགའ་པ་
 གང་དེའི་གསུང་ཚོས་ལག་ལོན་ལྷ་པན་པས་ལྷན་ཁྱེས་པ་དེ་པས་ལྷ་པན་པས་ལྷེས་ནས་དགའ་དགའ་ཚོགས་
 གིས་ལྷོ་ཁོར་ལྷོར་ས་ལྷུང་པའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཆོད་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་ལྷ་ཆོ་
 ལྷཔས་པད་རྒྱལ་པ་ཆོ་ཐམས་ཅད་ལྷོ་ཁོར་པརྟན་ཅིང་། དཔལ་པ་དང་ལོན་གནང་མཁན་ཆོའི་ཆོ་བཤེས་
 པར་ཆད་ཞིན་པ་ཆོ་ལྷག་ཤིང་དུ་བཅོམ་པ་ཤོགས་པའི་ལྷེའི་ཤེགས་ཆོགས་ལྷན་ལྷུང་ལྷུང་པར་མཚོག་
 གསུམ་ལ་གསོལ་བ་དཔེས་ལྷོན་པས་དང་པམས། ཁྱིཾ་པ་ཤོ་ཚོས་རྒྱན་ལྷོ་ཁྱེས་ལྷོ་ཁྱེས་ལྷུང་པས་
 པ་ལྷན་པ་དེ་མྱོང་ཆ་ཆོག་ལྷོ་ཁྱེས་པརྟན་གསུམ་པས། མོད་རལ་ལྷན་ལྷོ་ཁྱེས་པའི་མོད་རྒྱ་ ༩ ཆོས་ ༡༥
 ལྷོ་ཁོ་ ༣༠༣༣ ལྷ་པ་ ༩ ཆོས་ ༥ ལ།།

གསུང་འབུམ་ཚོགས་བསྐྱེགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་པར་སྐྱོན་མ་དངུལ་ཀྱན་
བདེ་སྒྲིང་སྒྲ་བྲང་ནས་གནང་སོན་བྱུང་བར་སྤྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་བྲ།

དཀར་ཆག

ཕྱགས་སྒྲིག་པའི་ཚྭ་སྒྲིང་།

༡༽ བ་སོ་ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་རྣམ་ཐར་སྙིང་བསྟུས།	01
༢༽ བ་སོ་ཚས་ཇེ་སྐྱ་ཐོང་རིམ་ཤོན་གྱི་རྣམ་ཐར་སྙིང་བསྟུས།	17
ག༽ བ་སོ་ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག །	25
ང༽ བ་སོ་ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་ངོ་སྟོང་།	
༡༽ དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་རྒྱས་འབྱིང་བསྟུས་གསུམ།	27
༢༽ དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་ཆེན་མོ།	29
༣༽ རྩོགས་རིམ་སྣ་ཆོགས།	33
༤༽ འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྩོགས་རིམ།	37
༥༽ རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་གམ་སྟོར་དྲུག་ཁྱིད་ཡིག །	39
༦༽ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་རྩོགས།	41
༧༽ གསང་འདུས་ཡིག་ཆུང་ཉེར་གཅིག །	43
༨༽ གསུང་འབུམ་གྱི་མ་ཡིག་ལག་དྲུ་སོན་མེན།	47
༩༽ བ་སོའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཚུལ།	49
༡༠༽ ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁྱུ་སྟངས།	51

— B —

(1) མཉམ་བཞག་ལྟ་བུའི་སྐྱོང་ཚུལ།	
1 ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ།	27
2 དབྱད་སྒོམ་བྱེད་ཚུལ།	29
(2) རྗེས་ཐོབ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱོང་ཚུལ།	31
2) ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒོམ་པ།	34
2) ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒོམ་པའི་ཚུལ།	35
3) ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་སྒོམ་ཚུལ། ...	41
3) ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་སྒོམ་ཚུལ། ...	41
གཉིས། བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྲུག་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐྱོང་ཉིད་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ།	42
མཐུག་གི་མཛད་བྱང་།	44

ཁ་ཤེས་འཛིན་གྱི་ཚོགས་དེ་མ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁྲུག་རོགས།

མཚན་བརྗོད་དང་བཅུ་པར་དམ་བཅའ།	47
སྐྱོང་གཞི།	47
དང་པོ། གདམས་ངག་གི་སྒྲིབ་འགོ།	
1) སྐྱེའི་སྒྲིབ་འགོ།	49
2) བྱེད་པར་གྱི་སྒྲིབ་འགོ།	49
གཉིས་པ། གདམས་པ་དངོས།	
གཅིག །གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ།	50

– D –

(1) མི་ལམ་རྒྱ་རྩེ་བས་ཀྱིས་འཛིན་པ།	80
(2) འདུན་པའི་རྩེ་བས་ཀྱིས་འཛིན་པ།	81
(3) བར་དོ་སྒྱུ་མ།	83
2} དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྩེ་གས་རིམ།	
1 ཕྱི་ནང་གི་བྱང་ཆུབ་གཉིས་བཤད་པ།	86
2 དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་བཤད་པ།	87
(1) རིལ་འཛིན།	87
(2) རྩེས་གཞིག།	87
3} དབྱེར་མེད་རྒྱང་འཇུག་གི་རྩེ་གས་རིམ།	89
3) ལམ་གྱི་ཡན་ལག་འཕོ་བ་བསྟན་པ།	90
1} རོག་མར་འཕོ་བ་སྤངས་པ།	90
2} ལས་ལ་སྤྱར་པ།	91
4} ལམ་ལ་བོགས་འབྱེན་པའི་ཐབས་སྟོན་པ།	92
གསུམ། འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཆུང་།	93
1} མཇུག་གི་བསྟོ་སྟོན་དང་། མཛོན་བྱང་།	95

ག༽ གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་དོན་རྒྱུ་ལམ་རིམ་པ་ལྟ་བུ་བྲིད།

དང་པོ། སྤོན་འགྲོ།

གཅིག ། འགལ་སྤོན་སྤྱི་བ་སྤྱོད་བཞིན་སེམས་སྦྱོར་བཞུགས། 98

གཉིས། མཐུན་སྤོན་ཆོག་པ་བསགས་ནས་སྤྲོ་མའི་ནུབ་འབྱོར་བསྦྱོར་བ། 100

གཉིས་པ། དངོས་གཞི།

གཅིག ། དབེན་པ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ།

༡༽ ལུས་དབེན་སྤྱོད་དོན་རྒྱུ་ལམ་རིམ། 104

༢༽ དག་དབེན་གསུང་དོན་རྒྱུ་ལམ་རིམ།

༡) སྤྱིང་གའི་སྤྱ་ཅེར་སྤྱགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྦྱོར་ཚུལ། 112

༢) གདོང་གི་སྤྱ་ཅེར་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྦྱོར་ཚུལ། 115

༣) གསང་བའི་སྤྱ་ཅེར་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྦྱོར་ཚུལ། 117

༣༽ སེམས་དབེན་སྤྱགས་དོན་རྒྱུ་ལམ་རིམ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ།

༡) རྩལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུང་ལ་དམིགས་པའི་དོར་བཞུས་བྱ་བ། 118

༢) བསམ་གཏན་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱད་རིམ་སྦྱོར་བ། 118

༣) ཁ་སྦྱོར་བུམ་པ་ཅན་སྦྱོར་བ། 118

གཉིས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ། 119

ང། གསང་འདུས་འདམ་དོར་གྱི་རྩོགས་རིམ།

དང་པོ། སྒྲིང་གར་མི་ཤེགས་པའི་ཐེག་ལེ།	121
གཉིས་པ། རྟོར་བུར་གསང་བའི་ཐེག་ལེ།	122
གསུམ་པ། སྒྲིང་གི་སྒྲ་ཅེར་སྒྲུལ་པའི་ཐེག་ལེ།	122
བཞི་པ། མི་ཤེགས་པའི་ཐེག་ལེ་བྱད་པར་ཅན་སྒྲོམ་པ།	123

ཅ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་རྩོགས་རིམ།

དང་པོ། སྒྲོན་འགོ།	125
གཉིས་པ། དངོས་གཞི།	125

ཆ། ཇིལ་བྱ་ཞབས་གྱི་རྩོགས་རིམ་རིམ་ལྔའི་ཁྲིད།

དང་པོ། སྒྲོན་འགོ།	
གཅིག ལྷན་མོང་གི་སྒྲོན་འགོ།	129
གཉིས། ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོན་འགོ།	129
༡༽ དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་སྟགས།	129
༡༽ ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར།	129

གཉིས་པ། དངོས་གཞི།

གཅིག །བསྐྱེད་རིམ། 129

གཉིས། རྫོགས་རིམ།

 ༡༽ བདག་གི་རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པ། 129

 ༡) ས་ཐོན་དང་བཅས་པ། 130

 ༢) ས་ཐོན་མེད་པ། 130

 ༢༽ ལྷ་ཆོག་སྤོ་ཐེའི་རིམ་པ། 130

 ༣༽ རྩ་བུ་འགྲུལ་པའི་རིམ་པ།

 ༡) དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ། 131

 ༢) ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ། 131

 ༣) ཆོས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ། 131

 ༤) ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། 131

 ༤༽ རྩ་ལེན་རྒྱ་པའི་རིམ་པ། 132

 ༥༽ འདིགས་བྱེད་གྱི་ཆོག་སྤོ་ཐེའི་མ་རྒྱལ་འབྱོར་བཞིའི་ཁྱིམ།

དང་པོ། རྩོན་འགྲོ། 135

གཉིས་པ། དངོས་གཞི།

 གཅིག །རྒྱུ་དབུ་མར་འཛུགས་པའི་ཐབས་སྤྱོད་ཚུལ།

 ༡༽ སྤྱོད་པ་གྱི་རྒྱལ་འབྱོར།

༡) སྤགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར།

1) དེའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས། 135

2) དེའི་སྤགས་འདོན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། 136

༡) སྤགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གཞི། 136

༡) དམ་ཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར། 137

གཉིས། ཚུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱོང་ཚུལ།

༡) རྟོགས་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། 137

༡) དབྱེ་བའི་རྣལ་འབྱོར། 137

༢) ཟབ་ལམ་རྒྱ་རོ་ཆོས་བྱུག་གི་བྲིད།

དང་པོ་སྟོན་འགྲོ།

གཅིག ། ཟུན་མོང་བ། 139

གཉིས། ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པ།

༡) སྟོང་ར། 139

༡) འབྲུལ་འཁོར།

༡) བུམ་པ་ལྟར་དགང་བ། 139

༡) འཁོར་ལོ་ལྟར་བསྐྱོར་བ། 139

༡) ལྷགས་ཀྱི་ལྟར་བཀྱག་པ། 139

༡) རྟོ་རྟོ་གདམ་པ་གནམ་དུ་འཕེན་ཞིང་ས་ལ་གདབ་པ། 139

༡༽ ནང་གི་བླ་མ་གྱི་དཔེ་གསུམ་ལྟར་བྱ་བ་ལྟར་མ་ཡིན་པ།	148
༢༽ ཕྱི་ལོ་བླ་མ་གྱི་ཐབས་ལྟར་བྱ་བ་ལྟར་མ་ཡིན་པ།	150
༡) ཡལ་དག་གི་གཞོན་སྤྱོད་ལྟར་བྱ་བ།	151
༢) སྤྱི་ལོ་བླ་མ་གྱི་ལྟ་བུ་ལྟར་བྱ་བ།	152
༣) ཡལ་དག་གི་གསུམ་གཅིག་ཅེས་ལྟར་བྱ་བ།	153
༤) ཡལ་མཆོད་ནས་མཆོད་ཀྱིན་ལ་བརྟེན་པ།	154
༥) བཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་པ།	155
གཉིས་པ། དངོས་གཞི།	156

ཟླ་བ་གཅིག་གྱུར་བའི་རྒྱལ་མོ་ནས་བསྐྱེད་བའི་བསྐྱེད་
 རྒྱལ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་སྤྲོད་
 རྒྱལ་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་ཅན།

དང་པོ། སྤྱོད་འགྲོ།	
གཅིག་ལ་བསྐྱེད་པ་བྱ་བ་ལ་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད།	163
གཉིས། ཆོ་གསུམ་ཞིང་སྤྱོད་འཕྲོད་པ།	163
གསུམ། བདག་བསྐྱེད་དངོས།	164
བཞི། བཞུགས་པ་བྱ་བ་སྤྱོད་ལེན་པའི་རིམ་པ།	166
གཉིས་པ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་སྤྲོད་པ།	
གཅིག་ལ་ཆོ་ཡལ་ཉམས་བསྐྱེད་པ།	166
གཉིས། འཛིག་ཀྱིན་པའི་ཆོ་བསྐྱེད་པ།	167

གསུམ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོ་བསྐྱེད་པ།	168
གསུམ་པ། རྫོགས་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་སྤྱོད་པ།	
གཅིག ། རྒྱང་འབྱུང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་སྤྱོད་པ།	169
གཉིས། དབབ་ལྗོག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་སྤྱོད་པ།	170
གསུམ། དགའ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་སྤྱོད་པ།	171
བཞི། དགའ་བཞི་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་སྤྱོད་པ།	172
ལྷ། སྤྱིང་གར་ཆེའི་ཕྱར་པ་གདབ་པ།	

༥ རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་བསྐྱེད་པ་བཟང་ལམ་གྱི་འབྲུག་ལོག་སྤྱོད་

༡༥ མཆོད་པར་བརྟེན་པ།	173
༡༦ བརྟེན་པར་དམ་བཅའ་པ།	175
དང་པོ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	
གཅིག ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་རིམ་པ་རྩི་ལྟར་འཁྲིད་པའི་ཚུལ།	
༡༥ མཁས་པ་ལྷ་མ་དག་གི་བཞེད་པ་འགོད་པ།	175
༡༦ ལྷགས་འདིའི་བཞེད་པ་འགོད་པ།	178
༡) གཞན་གྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།	
1) བསྐྱེད་རིམ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་མིན་པས་སྒྲོམ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་དགག་པ།	183
2) ལྷན་སྐྱེས་ཅམ་ཞིག་བསྒྲོམས་པས་ཆོག་པར་འདོད་པ་དགག་པ།	184
༢) ལྷགས་འདིའི་བཞེད་ཚུལ་བཤད་པ།	186

གཉིས། ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ལ་འབྲིང་ཚུལ་དངོས།

༡) མཁས་པ་སྤྱི་མཐོང་གི་དགའ་ལས་འབྲུང་བའི་ཚུལ། 187

༡) སྤོང་འགྲོའི་བྱིས་རྒྱུད་སྤངས་ཏེ་ལས་བྱང་བྱ་བ།

1) རྟོ་སེམས་སྟོམ་བཞས། 188

2) ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་མཐུལ་གྱི་བྱིད། 191

3) དུས་འཁོར་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་སྟོམ་བྱིད། 221

༢) དངོས་གཞིའི་བྱིད་མེ་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སྲུ་སྤྱང་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་བ།

༣) རྗེས་འབྲས་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྒྱ་སྤེལ་བྱིར་རོ་སྤྱད་ཅིང་བསྟོམ་བར་གདམས་བ།

༢) ལྷགས་འདྲིའི་ཕྱག་ལེན་གྱི་རིམ་པ་དགོད་བ།

༡) རྟོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་སྤོང་བྱ་འགྲོ་བ། 194

1) ཕྱི་སྒྲིབ་འདག་པར་བྱ་བྱིར་ཡིག་བརྒྱུད་བཞས་བ། 195

1) ཆོགས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ལྷ་མ་བསྟོམ་བ། 198

2) དེ་ལ་མཆོད་ནས་གསོལ་བ་གདབ་བ། 200

2) ཆོགས་གསོག་ཅིང་བྱིན་རྒྱལ་འཇུག་བྱེད་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར། 202

༢) རྟོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་གདམས་པ་དངོས།

1) བསྐྱེད་རིམ་བསྟོམ་པ་ལ་བསྐྱབ་བ། 203

2) རྟོགས་རིམ་དངོས་བསྟོམ་པ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།

1) རྟོ་རྗེ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བཤད་བ།

1 གནས་པ་རྩ་བཤད་བ། 207

2 གཡོ་བ་རྒྱུང་བཤད་བ། 212

3 བཀོད་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བཤད་པ།	218
2} རྫོགས་རིམ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྤྱོད་མོང་གི་རྣམ་གཞག །	
3} ཡན་ལག་དྲུག་སོ་སོ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ།	
གཉིས་པ། རྫོགས་རིམ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྤྱོད་མོང་གི་རྣམ་གཞག	
1} ལམ་སྤྱིའི་ཆེདས།	223
2} གངས་ངེས་པ།	231
3} གོ་རིམ་ངེས་པ།	231
གསུམ། ཡན་ལག་དྲུག་སོ་སོ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ།	231
1} བསྐྱབ་བྱ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག །	
1) བརྒྱད་ནས་སྐྱབ་བྱེད།	
1) སྟོང་གཞུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་གཞུགས་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག	
1} གཞུགས་མ་གྲུབ་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ།	
1 ལྷ་མ་ལྷ་མའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར།	233
2 ལུགས་འདིའི་འཁྲིད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག	
1} ཡན་ལག་དང་པོ་སོར་སྤྱད།	236
2} ཡན་ལག་གཉིས་པ་བསམ་གཏན།	270
3} ཡན་ལག་གསུམ་པ་སྟོན་ཚུལ།	277
4} ཡན་ལག་བཞི་པ་འཛིན་པ།	301
5} ཡན་ལག་ལྔ་པ་རྗེས་བྲན།	325
6} ཡན་ལག་དྲུག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན།	339

༡༽ དེས་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་	339
༢༽ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ།	348
༣༽ མཐུག་གི་བསྔོ་སྔོན།	351
ཁ༽ མཛད་བྱང་།	353
ག༽ དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་མན་ངག་དང་བཅས་པའི་བརྒྱད་པ།	353
༧༽ པར་བྱང་སྟོན་ཆོག །	357

གཤེད་པ་ལོ་ཚེས་ཀྱི་ཁྱུང་མཆོག་གི་རྣམ་ཐར་ལྟེང་བཞུགས།

(၇၆၀၃-၇၆၂၃)

དེ་ཡང་འཇམ་དབྱངས་མི་ཡི་རྣམ་པོལ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྲལས་སྤྲས་
 དབྱས་གཙང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་བཙུངེ་ཡ་གྲུལ་དང་། འཇམ་དབྱངས་གཙང་བ་བདུན་
 བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་པ། དགའ་ལྡན་ཁྱི་ཐོག་དྲུག་པ་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཞབས་ནི། ཡོངས་
 འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་ (1713-1793) ཀྱིས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་
 བར་ལས་¹།

རབ་འབྱམས་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འབྱེད་པ་ལ། །

མཁས་མང་དབུས་ན་རྒྱལ་མཆོན་ཏིག་ལྟར་མཛེས། །

དབལ་ལྷན་སྤྱོད་གཉིས་པ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུ།

བཟང་པོའི་མཆན་ཅན་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་བསྐྱགས་པ་མཛད་ཡུལ་སྟོན་བརྒྱུད་གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཆོན་ཞབས་ནི། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལས་དབྱས་གཙང་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ་དང་།
དབྱས་གཙང་རྩ་བཞི་ལས་གཡས་རྩའི་མངའ་ཁོངས་ལ་སྟོད་བྱང་གི་སའི་ཆ་ངམ་འིང་
སྟོག་གཞུང་དུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཉ་ལོ་སྟེ་བྱི་ལོ་ ༡༩༠༣ ལོར་ཡབ་ལ་སྟོད་བྱང་པའི་

1 ལ་མ་མེ་མ་གྲུ་མ་བུ་དྲ་བའི་ལྷ་མ་དཔ། མོ་དྲ་ལྷོ་ར་མ་མི་མེ་མ་དཔའི་ལྷ་མ་དཔ། ༡༩༩༠ ལོ། ལོ་ལ་གྲུ་མ་ ༩༩༧

དཔོན་རིགས་བཟ་གིས་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་བུ་འདྲན་རྒྱལ་མོ་²གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་འབྲིང་
བར་སྐྱེ་འབྱུངས། ཁོང་ནི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་འབྲིང་པོ་ཡིན་ལ། ཆེ་བ་མཁས་
གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དང་། རྒྱུང་བ་བསོད་ནམས་བཟ་གིས་ཡིན་ཅིང་། འབྲིང་བ་
བ་སོ་ཆོས་མེ་ནི། སྐྱེ་གཞོན་རྒྱུ་དུས་ནས་བྱིས་ཀྱི་འདུ་འཛི་ལ་མ་ཆགས་པར་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོར་ཞུགས་སོ།།

དེ་བཞིན་སྐྱབས་མེ་བདེ་ཆེན་སྣོད་པོས་ (1878–1941) མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་
སྒྲོམ་པ་དེའི་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྐྱ་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་བདེ་ཆེན་ཉེ་ལམ་ལས་སྤྲེལ་བ་སྤྲིགས་སོ།།

རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་བ། །

རྒྱལ་སྤྲས་དཔལ་པོ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ཞབས། །

རྒྱལ་བའི་གདུང་འཆོབ་བ་སོ་ཆོས་རྒྱན་ལ། །

གསོལ་བ་འདེབས་སོ་ཆེ་གཅིག་བྱུང་འདུག་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རབ་བྱ་བྱུང་ནས་མེ་ཡབ་སྤྲས་གསུམ་གའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་
དམ་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཅིང་། བྱུང་པར་གཅིན་པོ་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་
དཔལ་བཟང་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་སྤྲེལ་བ་སྤྲིགས་དང་རྒྱུད་སྤྲེལ་བཞིས་བསྐྱེས་པའི་
རྒྱལ་བའི་བཀའ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་སྐྱུངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་པས་མཁས་
པའི་ཕུལ་དུ་གྱུར།

དེ་ནས་མང་དུ་ཐོས་པའི་དོན་གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་མན་ངག་མདོ་

2 གངས་ཅན་མཁས་དབང་རིམ་ཐོན་གྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུན། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༩༠༠༠ ལོ། ལོག་
གངས་ ༡༩༩ ལས། ཡུམ་འཛོག་རྒྱལ་མོ་བུ་འདྲན། ཞེས་ཅུང་མི་འདྲ་བཞིག་གྲུང་གསལ་ལོ།།

3 དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་སྒྱུད་ཐོག་སྤྲེལ་བ་སྤྲིགས། བོད། ༡༩༩༩ ལོ། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༩༩༩ ལོ། ལོག་ ༥

སྒྲིགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སྐྱབ་པ་སྟོང་པོར་བྱ་བར་བཞེད་
དེ། མཁས་བྱུང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བྲིད་དང་། གསང་
བདེ་འཛིགས་གསུམ་སོགས་སྒྲ་མེད་གྱི་དབང་དང་རིམ་གཉིས་གྱི་བྲིད་རྣམས་ལེགས་པར་
གསན།

དེ་ནས་རྒྱལ་བ་སྐྱས་བཅས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱགས་རྗེ་དང་བྱས་པ་སྤྱགས་རྒྱུད་
ལ་ཞུགས་ཤིང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱིས་ལུང་བསྟན་ཏེ། བྱུང་ཆེན་འཇམ་
དཔལ་རྒྱ་མཚོ་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བྲིད་སྟན་རྒྱུད་གྱི་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་དང་
བཅས་པ། གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བྲིད་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་དང་བཅས་པ། ཟབ་
ལམ་གཙོད་གྱི་བྲིད་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་དང་བཅས་པ། ལྷག་པར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ལས་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་གནང་བའི་སྟན་བརྒྱུད་གྱི་མན་ངག་ལམ་གྱི་ལུས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཟབ་ལམ་སྒྲ་མ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱིགས་དུས་གྱི་ཆེ་སྤང་
གཅིག་ལ་བྱང་འབྲུག་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་པ་གསང་བ་ལས་
ཀྱང་ཆེས་གསང་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན་ཅིང་། བྱུང་ཆེན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་
མཚོའི་བྱང་ནས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱིས་ལུང་བསྟན་བྱང་བ་ལྟར། དགའ་ལྗན་
སྟན་བརྒྱུད་གྱི་མན་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གནང་བའི་མཐར་སྐྱལ་པའི་སྤྱིགས་བམ་ཆེན་
མོ་ཡང་གནང་སྟེ་རེ་ཞིག་ཆིག་བརྒྱུད་⁴དུ་བཀའ་རྒྱས་བཏབ་པོ།

དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་འདི་ཉིད་གྱིས་གསང་སྤྱིའི་འཆད་ཉན་ཐོག་ཤིག་ཤིག་མཛད། དེ་

4 རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབྲུག། ༩༡༩ རྗེ་ཡབ་སྐྱས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུག་སྤྱིག་ཁང་། ༢༠༡༩ ལོ། ཤོག་ ༡༥༣-༡༥༥
བར། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བ་སོ་ཆོས་རྗེ་ལ་གཅིག་བརྒྱུད་གྱི་ཚུལ་དུ་གནང་བའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་བཞུགས་སོ།

རྗེས་མ་འོངས་པའི་བསྟན་འགྲོལ་དགོངས་ཏེ་གཙང་གི་ལྷན་དུ་ཕེབས་ཏེ་བ་སོ་ལྷན་གྱུ་བ་
བདེ་ཆེན་བཟུང་ནས་གཙོ་བོར་སྐྱབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་། སྐལ་བ་དང་ལྷན་
པ་གཞན་དག་ལ་འང་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་སྦྱལ་བས་སྟན་པའི་གྲགས་པ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་ཏེ་བ་
སོ་ཆོས་རྗེར་གྲགས།

དེ་ཡང་བ་སོ་ཞེས་པའི་མཚན་ཐོགས་ཚུལ་ནི། ཡམི་དབང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་
རྒྱ་མཆོས་ (1653-1705) མཛད་པའི་དགའ་ལྷན་ཆོས་འབྲུང་བློ་བྱ་བ་སེར་པོ་ལས་༩། རོང་
གི་ལྷན་བ་སོ་ཆོས་སྡེ་ནི། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གཙུང་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྐྱབ་པ་
མཛད་པ་ལས་ཆོས་སྡེ་ཆགས། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་མཁས་ནག་ལོ་རྒྱ་བ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་
མཆོས་ (དུས་རབས་16པ།) མཛད་པའི་མཁས་ནག་ཆོས་འབྲུང་སྟེ། དགའ་ལྷན་ཆོས་འབྲུང་
དཔག་བསམ་སྤྱོད་པོ་མཁས་པ་དགེ་བྱེད་ལས་༧། རྗེ་ཡབ་སྲས་བསྟན་ནས་གསུང་རབ་
ལ་སྦྱངས་པས། གསང་བྱ་ར་བ་སྦྱང་པའི་འཆད་ཉན་མཛད་པ་བོར་ནས། གཙང་རོང་བ་
སོར་སྐྱབ་པ་གནང་བ་བདེ་སྤྱོད་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཟབ་མོ་འཁྱུངས་པས་བ་སོ་ཆོས་རྗེར་
གྲགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

དེ་བཞིན་མཁས་དབང་དུང་དཀར་རྩོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ (1927-1997) མཚོག་གིས་

5 ལྷན་གྱི་བྱར་བ་སོ་དགོན་དང་། དེ་ནས་ཉ་མོ་ཞེས་པའི་བྱར་ཉུང་དགོན་སོགས་མཛུགས་སྐྱོང་། ཡང་གསེར་མདོག་ཅན་དགོན་
ནས་སྤྱི་ལེ་བཅུ་གངས་ཙམ་སྐྱམ་ནག་འཁོར་ལས་བརྒྱུད་ལྷ་ཁྱེད་བར་དུ་སོང་། དེ་ནས་རྩོ་རོ་སྤྱི་ལེ་ཁ་གསལ་འཛིགས་ན་དཔེན་
དགོན་ནས་སྐྱབ་པའི་གནས་མཚོག་དཔེན་ས་བདེ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སོ་བྱང་དང་། དགོན་དེ་དང་ཉེ་བར་ཆོས་འཁོར་དབྱས་སྡེང་ཞེས་
པའི་བཙུན་མའི་དགོན། དགོན་དེའི་ཤར་རིའི་རྒྱབ་ཏུ་བྲག་སྐྱོ་རྩོ་རྩོ་བྱང་ཞེས་པའི་བཙུན་མའི་དགོན་པ་བཅས་ཆགས་ཡོད།
གཞན་ཡང་གཙང་གི་ལྷན་བྱུག་བརྒྱུ་བའི་སྡེ་ལྷེས་པའི་སའི་ཆར་བཞུགས་སྐྱོ་འཕྲེང་བཞི་པ་རྩོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་
དང་། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས། བྱ་བུ་ཀུན་དགའ་རང་གྲོལ་བཅས་སྡེས་བྱ་དམ་པ་མང་དུ་སྐྱེ་འཁྱུངས་པའི་ཡུལ་ལོ།

6 དགའ་ལྷན་ཆོས་འབྲུང་བློ་བྱ་བ་སེར་པོ། བྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། ༡༩༧༩ ལོ། ཤོག་གངས་ ༣༣༡

7 མཁས་ནག་ཆོས་འབྲུང་། སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྩིང་འཛོལ་བསྐྱེད་ཕྱོགས་སྡེག་ཁང་། ༢༠༡༩ ལོ། ཤོག་ ༣༧

མཛད་པའི་དྲུང་དཀར་ཆེག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱི། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུ་མར་བསྟེན་
ནས་མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས། གསང་སྤྱད་གོན་པའི་འཆད་ཉན་པ་ཡང་ཅུང་ཟད་
མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་བ་སོ་དགོན་པའི་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡུན་རིང་ཙམ་མཛད་
པས་བ་སོ་བར་བྱགས། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། གཙང་གི་ཡུལ་གྱུར་པེབས་ནས་བ་སོ་ལྷན་
གྲུབ་བདེ་ཆེན་དུ་ཡུན་རིང་སྦྱབ་པ་མཛད་ནས་བཞུགས་པས་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་
བྱགས་ལ། དབུ་མའི་ལྷ་ཁྲིད་ཆེན་མོ་དང་། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་སོགས་ཀྱང་བ་སོ་
ལྷན་གྲུབ་བདེ་ཆེན་གྱི་དབེན་གནས་སུ་མཛད་པ་མཇུག་ཀྱང་ལས་གསལ་བར་བྱུང་ངོ་།།

དེས་ན་བཤ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོས་ (1433-?) མཛད་པའི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཆར་ཆད་བྱུང་ནོར་བུའི་སྤེང་བ་ལས་ཀྱི།
རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་བཤད་པ་ཅིག་ཅིས་ཀྱང་ཉོན་ལ་འཆད་ཐུབ་པ་ཅིག་གིས་ལ་ཤོག་གསུངས་
ཏེ་བརྒྱགས་ཏེན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོགས་ཤིག་གནང་སྟེ་ཕྱིན། མར་ལམ་ལྷན་བ་སོ་ན་སེམས་
དཔལ་ཆེན་པོ་བཞུགས་པ་ལ་མཇུག་ཏེ་འདི་བཞིན་གྱི་རྒྱ་མཆན་སྤུལ་བས། ཁྱོད་འདིར་
སྟེབས་ནས་འགོ་བའི་གོགས་བྱས་ན་མི་འོང་། ད་ལན་རྒྱག་ལ་སྦྱར་དུ་ཡར་སྟེབས་པ་གིས།
ངས་རྒྱུད་པ་དཔོན་སློབ་ལ་དེ་བཞིན་གྱི་ཡི་གེ་ཞིག་ཀྱང་བྱེད། ཁྱོད་རང་ཡང་འདི་བཞིན་གྱིས་
གསུང་བའི་ཞལ་ཏ་སྐྱགས་ཆལ་སྦྱར་བ་གནང་སྟེ་དབུས་ཕྱོགས་ལ་ཕྱིན། ཐོགས་ཤིག་བསྟན།
འདོད་ཆོས་རྣམས་ཁྱེས་ཏེ་པག་ལོ་ལ་འདིར་སྟེབས། རྗེའི་དྲུང་དུ་མཇུག་པས་རྗེའི་ཞལ་ནས་
ཁྱོད་གིས་དབུས་ཀྱི་གང་དུ་བསྟན། ཅེས་སོགས་ལ་སྦྱར་གོང་དུ་བཛོད་པ་རྣམས་ཁྱེས། ད་རི་

8 དྲུང་དཀར་ཆེག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༢༠༠༢ ལོ། ཤོག་གངས་ ༣༥༠

9 ལྷུལ་དབང་སྐྱེ་སྤང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་གསུང་འབྲས། ༩༩ རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཆང་། ༢༠༡༤ ལོ། ཤོག་ ༢༩

ལྟར་བྱེད་གསུང་། ད་རྗེའི་དྲུང་དུ་བདེ་མཆོག་གི་ཆོས་སྐོར་ཅིག་ལྷུ་འདོད་ལགས་ལྷུས་པས།
འོ་ན་སྟོན་ཆོས་ལ་འདིར་ཞོག། ཉེ་དུས་བྱེད་པ་ཡིན། བདག་གིས་བདེ་མཆོག་གི་ཆོས་སྐོར་
རྣམས་རྗེ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོབ་པས་བྱེད་ལ་ཡང་ཅིས་ཀྱང་བྱེད་དོ་གསུང་། དེ་ནས་
བདག་གིས་སྟོན་འདིར་འོངས། བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ཆར་གཅིག་དང་སྦྱང་འབུམ་ཆེན་མོའི་
ལུང་ཐོ་རེ་བ་ཅིག་ལྷུས་སོ། །ཞེས་ཀྱང་བྱུང་ངོ་།།

དེ་ནས་དབེན་གནས་གཞན་དུ་མར་ཡང་སྐྱབ་བ་སྦྱང་སོར་མཛད་ཅིང་། སྐལ་ལྷན་
གདུལ་བྱ་དུ་མར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་འདུན་སྐུལ་ཏེ་ཤུག་སྟོན་¹⁰སེའུ་ཅེ་དང་ཉེ་བའི་སའི་
ཆར་རི་བོ་བདེ་ཆེན་ཞེས་པའི་དབེན་གནས་ཤིག་བཏབ་སྟེ། གནས་དེར་སྤྱགས་དམ་གཙོ་
སོར་མཛད་ཅིང་། སྤྱགས་དེའི་སྤྱེ་འགོ་དུ་མར་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཆམ་པའི་ཆོས་
ཀྱི་བདུན་ཅི་སྐུལ་ལ། དེ་རྗེས་ཀྱང་བདེ་ཆེན་གྱི་མཆོན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་དབེན་གནས་མང་དུ་
སྤྱག་བཏབ་སོ།།

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ (1713-1793) གྱིས་མཛད་པའི་དགའ་ལྷན་སྤྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཟབ་བྲིད་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས་མདོར་བསྐྱས་བྱ་ཚུལ་ལས¹¹།

འཇམ་དབྱངས་སྤྱས་པོ་འཇམ་དབུལ་རྒྱ་མཆོའི་ཞབས། །

སྟོན་བརྒྱུད་མཛོད་འཛིན་བ་སོ་ཆེན་གྱི་རྗེ། །

10 ཉར་ཤུག་གཉིས་ལས། ཉར་ནི་རྒྱལ་ཅེ་ལྷུལ་ལ་ཉར་སྟོན་དང་། གཞིས་ཅེ་ལྷུལ་ལ་ཉར་སྟོན་ཟེར། ཤུག་ནི་གཞིས་ཀྱི་ཅེའི་རྒྱབ་
ངོས་ཤུག་དགེ་སྤྲིངས་ཟེར་བའི་ས་ལྷུལ་འདི་ཙམ་ལ་ཤུག་ཟེར། མཁས་དབང་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཤུག་སྟོན་གནས་ཟེར་བར་
ལུགས་སྟུག་ (༡༩༤༠) ཡོར་འབྱངས། མཁས་པ་ལ་ལས་དེ་སྟོན་གཞིས་ཀྱི་ཅེའི་ཡུལ་འདི་ལ་ཤུག་གཞུང་སྐྱ་མོ་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད་
འདྲ་གསུངས་པ་ཡང་ཐོས། ཞེས་ (དུང་དཀར་ཆེག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༠༢ ལོ། ཞོག་གངས་
༤༣༡ ཞོག་) གསལ་ལོ།།

11 ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབུམ། ༩༡༡ གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༡༤ ལོ། ཞོག་ ༣༡༣

ཟུང་འདུག་སྐྱ་བཞེས་ཆོས་ཀྱི་དོན་རྟེན་།

གྲུབ་མཆོག་དབང་པོ་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྙན་བརྒྱུད་གདམས་པའི་བང་མཛོད་འཛིན་པ་བ་སོ་བ་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཆོན་རྗེའི་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་འཛིན་པའི་སྦྱེས་བྱ་འབྲུང་བར་ལུང་བསྟན་བྱུང་
བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་ངེས་འབྲུང་སྐྱོ་ཤས་དག་པོས་རྒྱུད་བསྐྱེད་ནས་ད་ལྟ་དལ་བའི་རྟེན་
བཟང་པོ་ཐོབ། སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བྱོན་ཡང་དེ་མན་ཆད་དུ་གསུང་དུ་མེད་ཅིང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་དུ་བཅའ་ཡང་རྟེན་པར་དཀའ་བ་རྗེ་སྐུ་མའི་སྙན་བརྒྱུད་མདོ་སྟགས་ཀྱི་
མན་ངག་ཟབ་མོ་འདི་འདྲ་དང་ལན་ཅིག་མཇུག་བའི་སྐབས་འདིར། དོན་མེད་པའི་ཆེ་འདིའི་
བྱ་བ་མཐའ་དག་སྤངས་ཏེ་སྦྱས་ཀྱང་མཐོང་ཆོར་མེད་པ། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ཀྱི་ཡན་ལག་སེལ་
མོ་དོ་འཇམ། ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་ཀྱི་རི་ལྷ་བྱ་དཔེན་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཏུ་བྱེན་ལ།
སྦྱབ་བ་མཐར་བྱེན་བ་དཔལ་ཤ་མ་རི་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་བྱེད་སྟེ་སྙན་བའི་འདུན་པ་ལྷགས་
དག་པོ་འབྲུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པར་བརྟམས་པ་ན་མན་ལ་ལམ་དུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བྱོན་ནས་
དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྱིལ་འཕྱོན་དགོས་པར་བསྐྱེད་བ་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་མས་དགའ་ལྷན་
ཀྱི་ཁྱི་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་རིང་། རྗེའི་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་འཛིན་པའི་སྦྱེས་བྱ་འབྲུང་བར་
ལུང་བསྟན་བྱུང་།

དེའི་ཆེ་ཆོས་རྗེ་སྟོ་ཤོས་ཆོས་སྦྱོང་དགའ་ལྷན་གྱི་གདན་སར་བཞུགས་པ་ལས་
ཀུན་སྤངས་མཛད་བཞེད་ཀྱིས་གདན་སའི་འོས་བཅའ་བ་ན། དེའི་ཆེ་གཙང་སྦྱོངས་ཀྱི་
གདན་ས་ཆེན་པོ་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་
པོ་མཛད་འཕྲིན་དབྱར་མཆོ་ལྟར་རྒྱས་པར་བཞུགས་པས། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་དགའ་

ལྷན་པའི་སླ་ཆེན་པལ་མོ་ཆེས་མེ་དགོ་འདུན་གྲུབ་ལ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་
འབྱོན་དགོས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། མེ་དགོ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁོ་ལོ་དག་ཡུལ་དུ་དག་
མཁར་བཅིག་དགོས་པ་ཡོད་པས་འདི་རང་དུ་མེའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཡིན། ད་ལམ་མཁས་
གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གཙུང་པོ་བ་སོ་ཆོས་མེ་འདི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ས་ནས་གཞན་
དང་མི་འདྲ་བས་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྱིཾ་འདི་གདན་དངས་ན་ལེགས་ཞེས་ལུང་བསྟན།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མེ་ལྷར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། ཆོས་མེ་
སློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་ཆང་མས་ཆོས་མེ་འདི་བ་གཅིང་ཤབ་སྟོད་ནས་གདན་དངས་ཏེ།
དགྲུང་ལོ་རེ་གཅིག་པར་བཀ་ཤིས་ལྷན་པོར་ཐེབས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་འདུན་གྲུབ་
དང་ཞལ་མཇལ། མེ་དགོ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་ཞལ་ནས་ད་ལམ་ཉིད་མེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་
གདན་སར་ཐེབས་པ་ལ་དེད་ནས་ཕྱག་བགྱིད་པས་ཕྱག་ལན་མ་མཛད་ཅིག །ཅེས་བསྟོ་
ནས་མེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་འདུན་གྲུབ་འཁོར་དང་བཅས་པས་ཕྱག་མཛད།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཐེབས་ཏེ་དགྲུང་ལོ་རེ་གཉིས་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་
ཅུ་ལྷག་གྱི་ལོ་ ༡༥༤༣ ལོར་མེའི་གདན་ས་འབྲོག་རི་པོ་ཆེ་དགའ་ལྷན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་
སྤྱིང་དུ་ཕྱག་ཐེབས་ནས་མེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་འཇམ་
མགོན་སླ་མའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་བཟུང་སྟེ་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་
ལ་རབ་བྱུང་བསྟན་མེགས་དབང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་སྦྱལ་ཅིང་། ལྷག་པར་དུས་
གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་པོ་ཆེ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་
ཀྱི་ལམ་སྟོལ་འཇམ་མགོན་སླ་མའི་ཕྱགས་ཀྱི་བཙུད་བྱུང་བའི་མན་ངག་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་
རིམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་བས། བཀ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་རྒྱ་མཆོའི་

གོས་ཅན་མ་ལུས་སྟན་པའི་གྲགས་པས་བྱུང་བར་གྱུར་ཏེ།

གཞན་ཡང་མཁས་དབང་དྲུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ (1927-1997) མཆོག་གིས་མཛད་པའི་དྲུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས¹²། དགྲུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ལྷག་ (༡༩༩༣) ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིའི་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་གཅིག་རིང་བསྐྱུངས་ཏེ། དེའི་རིང་ལ་མདོ་སྒྲགས་གྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་བས་སྟོབ་མ་བྱུང་འདྲུག་གི་སྐུ་བརྟེན་པ་དོ་རྗེ་མཆེད་གསུམ་བྱུང་། དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱལ་བ་སེང་གོ་ང་རོའི་གསེར་སྐུ་ལྷ་ཁང་དང་བཅས་པ། ཁྲི་ཆེན་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་འདྲ་སྐུ་བཅས་གསར་བཞེངས་མཛད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བཟོ་སྒྲིག་བྱུག་པར་མངའ་གསོལ་ཏེ། གདན་ས་དེ་ཉིད་དུ་དགེ་ལྡན་སྟོང་གི་བསྐྱབ་སྟོན་སྤུལ་ལོན་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་བཤད་ཁྲིད་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱུངས་ཏེ། རྒྱལ་བསྟན་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་དབྱར་མཆོ་ལྷར་སྟེལ་བར་མཛད། བྱུང་བར་དུ་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་སྟོང་པོའི་སྟན་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སྐལ་ལྡན་གྱི་སྟོབ་མ་མདོ་སྟོན་པ་ཆོས་གྱི་དོ་རྗེ་དང་། སྟོན་ལུང་བ་དཔལ་ལྡན་དོ་རྗེ། ཁམས་པ་དོ་རྗེ་དཔལ་ཏེ་དོ་རྗེ་མཆེད་གསུམ་གྱིས་གཙོས་བྱུང་བ་བརྟེན་པའི་སྟོབ་ཆོགས་མང་དུ་བསྐྱུངས་ཤིང་། མདོ་བྱུང་ལེགས་བཤད་གྱི་བཀའ་རྩིས་ཡང་མང་དུ་མཛད་པོ།

གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་ (1427-1514) གྱིས་མཛད་པའི་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་སྤྱི་བྱུང་ཏུ་ངོ་སྟོན་པའི་བྲིད་ཡིག་ཕྱོགས་སྒྲིག་ལས¹³།

12 དྲུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། བྱུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༢༠༠༢ ལོ། སོག་གངས་ ༣༥༠

13 གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་གྱི་གསུང་འབྲུག། ༩༡༽ ཐོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༢༠༠༤ ལོ། སོག་ ༥༥

སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པའི་མཛོད་ཕྱོད་ནས། །

སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་སྟོན་མཛོད་པའི། །

བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བ་སོ་ཆོས་མེ་འདི་ནི་ཡུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
བ་བརྟེན་ཤིང་། ལྷག་པར་མེ་རིན་པོ་ཆའི་སྟན་བརྒྱུད་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བཀའ་བབ་གཞན་ལས་
ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། གནས་རྟོང་ཞབས་བྱུང་ཀྱང་དགའ་བདེ་ལེགས་པའི་ཞལ་ནས། ཁོ་སོ་ལ་
གནས་རྟོང་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་ཀྱི་བ་སོ་ཆོས་མེའི་སྟོབ་མ་ཡིན་
སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཡོད་གསུངས་ཏེ། གསུང་འདི་ལ་དབྱེད་ན་བ་སོ་ཆོས་མེ་འདི་ཉིད་མཐོང་
ཐོས་བྱ་རིག་ཐམས་ཅད་མེས་སུ་འཛིན་ཅུས་བ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་
པར་ངས་སོ།།

ལྷག་མེས་སུ་དགའ་ལྷན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོར་བྱི་གཙང་ཁང་གཏོད་དེ་
རྒྱལ་བ་སང་གའི་ང་རྩོམ་སྐྱེ་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱུང་བ་ངོ་མཆར་མཛད་ཏུ་བྱུང་བ་དང་།
གདན་ས་བ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་སོགས་ཆོས་
དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀའི་སྟོན་སྟེན་དགའ་ལྷན་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དར་རྒྱས་སུ་མཛོད།
ཁྱད་པར་མེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱེད་སྟེན་གྱིས་ཡུང་བསྟན་པ་ལྟར། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་
བྱ་གསུམ་ལ་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་སྟོན་ཆོས་སུ་མཛོད་པས་བྱུང་འབྲུག་བྱུང་བའི་སྟོབ་མ་
མཆོད་གསུམ་བྱུང་སྟེ། བྱུང་ཆེན་ཆོས་དོ་མེ། སྟོད་ཡུང་བ་དཔལ་ལྷན་དོ་མེ། ཁམ་བ་དོ་མེ་
དཔལ་བ་གསུམ་མོ།།

འདི་གསུམ་ནི་འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་བསྟན་པ་འདི་ལ་ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་

འངར་ལུས་གྲུབ་པའི་སློབ་མ་དོན་རྗེ་མཆེད་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་སྟེ། འངམ་མགོན་ལྷ་མའི་
རྗེས་སུ་སློབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་གདུལ་བྱ་རང་དོས་ནས་ཉམས་ལེན་བྱུང་བྱིན་བསྟན་
པ་འདི་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་མཆོག་འགྲུབ་པའི་ཐབས་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་
གྱུར་པ་ཡིན་པས་རྗེའི་རྗེས་འབྲུག་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་འདི་ངེས་པར་གོ་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

བྱང་འབྲུག་གྲུབ་པའི་དོན་རྗེ་མཆེད་གསུམ་པོ་དེ་ལས། ཁམས་པ་དོན་རྗེ་དཔལ་བ་
ནི། ཐོག་མར་བཤའ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་གསན་དུས་དང་། དགོ་
འཕེལ་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་དང་རྗེས་སུ་ཁོང་རང་དོན་རྗེ་གསུམ་པོ་དེ་ཞལ་འཛོམས་པའི་
སྐབས་འབྲེལ་ས། སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་བ་གཞན་སུས་ཀྱང་མཐོང་ཆོར་གང་ཡང་མེད་པར་གྲུབ་
པའི་གནས་མཆོག་གཞན་ཞིག་ཏུ་དཔལ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་དབྱུས་སུ་བཞུགས་པའམ་དག་
པའི་ཞིང་གཞན་ཞིག་ཏུ་བྱོན་པ་རིམ་འབྲེལ་གྱི་ཡིན་ཡང་སྤྲོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་བྲིན་
ཐོབ་པ་མངོན་ཆེ་བ་མ་བྱུང་ངོ་། །

སྟོན་ལུང་བ་དཔལ་ལྷན་དོན་རྗེས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་བ་རེ་གཉིས་ལ་མན་ངག་གི་བདུན་
ཅི་སྟུལ་ཏེ་ཡ་རྒྱལ་བ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་བྱང་འབྲུག་གྲུབ་པའི་དཔལ་བོ་འདི་ལ་ཆོས་
ཀྱི་བཀའ་བྲིན་ཐོབ་པོ། །གཞན་ཡང་ཞལ་མཇལ་ཞིང་གསུང་ཐོས་པ་ཁ་ཡར་བྱུང་སྤྲང་ངོ་། །

གྲུབ་ཆེན་ཆོས་དོན་རྗེ་ནི་རྗེ་བཙུན་འངམ་པའི་དབྱུངས་དང་དོན་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མས་
ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟུལ་པའི་སྒྲིགས་བམ་
དང་བཅས་པའི་བདག་པོར་བཞུགས་ཏེ། གྲུབ་ཆེན་འདིའི་ངོ་མཆར་མ་དད་བྱུང་བའི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་ནི་ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་ངོ། །¹⁴ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ། །

14 ལམ་རིམ་ལྷ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར། བོད་སྤྲོད་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། ༡༩༩༠ ལོ། སོག་གྲངས་ ༩༣༧

གཞན་ཡང་ཡམི་དབང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་ (1653-1705) མཛད་
པའི་དགའ་ལྗན་ཆོས་འབྱུང་བྲུ་ཅུ་མེར་པོ་ལས¹⁵། བུ་སྟོབ་གནས་རྟིང་ཀུན་དགའ་བདེ་
ལེགས། བྱུང་པོ་དགེ་འདུན་བཟང་པོ། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན། ལོག་ཆོས་བ་རྣམས་
བྱུང་། འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་བསྟན་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། འགྲོ་
རྣམས་སྟོན་གྲོལ་ལ་འགོད་པར་མཛད། ཅེས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་གཤིང་བཟའ་སྐལ་
བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ (1925-1998) གྱིས་མཛད་པའི་བོད་སོག་ཆོས་འབྱུང་ལས¹⁶།
དགུང་ལོ་བྱུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་ཚུ་ལུག་ལོར་དགའ་ལྗན་གསེར་གྱི་ཁྱིམ་མངའ་གསོལ་ནས་
ལོ་བཅུ་གཉིས་¹⁷ཀྱི་བར་དུ་མདོ་སྤྲུག་གྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། ལུགས་ལ་བྱུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བདེ་སྟོང་གི་རྟོགས་པ་འབྱུངས་པ་ཞལ་སྟོབ་ནང་མ་ལ་ཞལ་བཞེས་སུ་མཛད།
དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་། འཛིགས་བྱེད་རྫོགས་རིམ། དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིམ་ཆེན་མོ།
སྟོང་པོ་དོན་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་རྣམས་མཛད། དགའ་ལྗན་འདུ་ཁང་ལ་བྲི་གཅང་ཁང་
བཏགས། སེལྷེ་ང་རོའི་གསེར་སྐྱུ་བྱུང་མཆོར་བཞེངས། དགེ་ལྗན་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུང་
ཉིར་གཅིག་ཆེ་རྒྱུང་མཛད། ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་ཆ་ཉར་དགེ་བཤེས་སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་
(1740-1810) གྱིས་མཛད་པའི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་གོ་སྟོ་
བར་བརྗོད་པ་བདེ་ལེགས་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ལས¹⁸། རྗེ་འདི་དབེན་ས་སྤྱལ་པའི་སྟེགས་
བཅ་གྱི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་པོར་སྤྲང་ཞེས་རྒྱལ་བ་དབེན་ས་བས་གསུངས་ལ། རྗེ་འདི་བྱུབ་

15 དགའ་ལྗན་ཆོས་འབྱུང་བྲུ་ཅུ་མེར་པོ། བྱུང་པོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༩ ལོ། འོག་གངས་ ༢༡

16 གངས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་སྟོ་འབྱེད་རྗེ་མིག་༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༡ ལོ། འོག་གངས་ ༢༡

17 དགའ་ལྗན་གསེར་ཁྱིམ་ལོ་བཅུ་དང་། བཅུ་གཉིས། བཅུ་གཉིས་བཅས་རིགས་གསུམ་གསལ་བས་དབྱུང་དགོས།

18 སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ༡༩༩༩ ལོ་དཔེ་འོག་གངས་ ༣༩བཤ

ཆེན་ཆོས་དོ་ཤེ། དཔལ་ལྷན་དོ་ཤེ། སྟོང་ལུང་པ་དོ་ཤེ་དཔལ་བ་གསུམ་ལ་བྱིན་ཞེས་
གསུངས་པས་སྒྲིགས་བཅ་ཡང་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར་སྟངས་ལ། སྤྲ་མ་གཉིས་གྲགས་ཆེ། དེ་
ལ་སོགས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་མཛད་པ་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྷན་གྱི་དགེ་
སྦྱོང་དང་མཁས་པ་མང་པོ་བསྐྱེད་མཆོ་ལ་ར་ཡིག་གཉིས་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་ཞིང་། ཟུགས་
དད་པས་ཡོན་ཏྲན་གྱི་བསྐྱགས་པའི་སྤྱོད་བྱེད་པ་སོ་ཆོས་ཤིང་ཞེས་སྟན་གྲགས་གྱི་དབྱེར་
ཇའི་སྐད་གསང་མཐོན་པོར་ལྗོངས་ལྗོངས་གྲགས་པས་དབུས་གཙང་སོགས་སུ་བྱུང་བའི་མོད་
ལ། ལྷུང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ལོག་པ་མཐེན་པས་ཀུན་སྤངས་མཛད་དེ། ཆོས་ཤིང་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟོན་པ་
གདན་སར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ། དོན་གཉིས་པ་རྒྱ་སྤྱོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་
ཆོས་བཙུ་ལ་དགའ་ལྷན་བྱུང་སྤྱོད་དུ་ཞི་བར་གཤེགས། ཞེས་གདན་རབས་ལས་བཤད་
པ་འཐད་དམ། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་འོད་ཟེར་གྱིས་བཅུ་བཞི་གསུངས་པའང་ཆད་ལྷག་གིས་ཡིན་
འགྲོ། དགྲུང་ཞག་གི་རིང་འོད་གསལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་། དགྲུན་དུས་སུ་མེ་ཉོག་གི་ཆར་
པ་ལ་སོགས་པ་རོ་མཆར་བའི་ལྷས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་བྱོན་པར་ཆོས་འབྱུང་དང་།
གདན་རབས་དང་། དག་རྒྱན་ལ་གྲགས་ཆེ། ཟུགས་རྟེན་གྱི་དབུལ་གདུང་ནི། ཤིང་ལ་བའི་
དབུལ་གདུང་གི་གཡས་ན་བཞུགས། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་སྤྱོད་གདུང་ཞུགས་ལ་ཕུལ་ཤིང་ས་
གདུང་རུས་རྣམས་དགའ་ལྷན་གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆའི་གཡས་གསུམ་པར་བཞུགས་
པའི་དབུལ་གདུང་དང་། གསང་སྤྱགས་མཁར་དུ་བཞུགས་པའི་གདུང་རྟེན་མཆོད་བཞེན་
སོགས་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས་སོ།།

དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་དབུ་ལྷའི་མཆོན་

བྱང་ལས¹⁹།

ཉིང་འཛིན་གཡོ་མེད་བ་སོ་ཆོས་རྒྱན་ཞབས། །

མཁས་དབང་སློ་གྲོས་བརྟན་བ་སྐྱེ་དགའི་མགོན། །

ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་སྐྱེ་ཆེ་འདིའི་མཛད་པ་
པལ་ཆེར་རྫོགས་བ་ན། རྒྱུང་ལྟས་ལོག་བ་གཟིགས་ནས་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྱིམ་ལོ་བརྩུར་
བཞུགས་རྗེས་ཆོས་རྗེ་སློ་གྲོས་བརྟན་བ་གདན་སར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་ཀྱན་སྦངས་
མཛད་དེ་ཐུགས་དམ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་པ་ལས། དགའ་ལོ་དོན་གཉིས་སུ་ཐེབས་པ་
བོད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྤྱལ་ལོ་སྟེ་བྱི་ལོ་ ༡༩༡༣ ལོའི་ཟླ་བ་ ༡༢ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་
ཞིང་གཤེགས་ཉེ་དགའ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་མི་པམ་འཇམ་དཔལ་སྟོང་བོའི་ཞབས་བྱང་
དུ་ཐེབས་སོ།།

མདོར་ན། རྗེ་འདི་པས་ཙང་ཁ་བ་སློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་། མཁས་བྱུབ་རྗེ་དགེ་
ལེགས་དཔལ་བཟང་། བྱུབ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། འདུལ་དཀར་བ་སློ་གྲོས་སྤྲུལ་
པ་སོགས་བརྟན་ནས་མཛད་པ་ཀྱན་ལས་མཆོག་ཏུ་བྱུར་བ་གསུང་གི་མཛད་པར་མཆོན་
ན། རྗེ་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་གིས་བྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་
དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིམ་ཆེན་མོ་དང་། རྗེ་འཛིན་གསུང་གི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱིམ། གསང་བདེ་
འཛིན་གསུམ་སོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་སྤྲོ་ཆོགས། དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་
སོགས་མཛད། རྗེ་འདིས་བརྟན་བ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དོ།།

རྗེས་འཇུག་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ནི། བརྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་བགྲང་

19 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རྒྱུ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ། ༼ཨ༽ འབྲུལ་དཔར་དཔེ་རིང་། ཤོག་ ༩༩༡ན༡

ལས་འདས་པ་བྱོན་པ་ལས། གཙོ་བོ་བྱང་འབྲུག་གྲུབ་པའི་དབང་པོ་གྲུབ་ཆེན་ཆོས་དོ་ཨེ་
 དང་། རྟོན་ལུང་པ་དཔལ་ལྷན་དོ་ཨེ། ཁམས་པ་དོ་ཨེ་དཔལ་པ་སྟེ་དོ་ཨེ་མཆེད་གསུམ་དང་།
 གཞན་ཡང་རྒྱད་སྟེང་ཤེས་རབ་སེལ་དང་། འབྲུལ་ཞིག་རིན་ཆེན་བཤེས་གཉིན། ཐོན་པ་
 མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། འཕགས་པ་ལྷ་བདེ་ཆེན་དོ་ཨེ། ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་
 རིན་ཆེན། བཤ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོ། གཉིས་རྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ། རྒྱད་ཆེན་ཀུན་
 དགའ་དོན་གྲུབ། གྲགས་པ་བསམ་གྲུབ། ཁྱི་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་སློབ་མཐང་གྲགས་པ་
 བསྟན་འཛིན་སྤྲེས་བྲུ་མང་དུ་བསྐྱེད་སྤྲེས།

དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བ་སྟོ་སྟོང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་རྒྱུ་
 གདམས་པའི་མངོན་འཛིན་བ་སོ་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་། རྗེ་
 འདིའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ལྟ་བུ་བ་གཙང་ཞིང་། རྣམ་ཐར་གཙང་མ་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ལམ་
 བཟང་པོ་ལ་སྐྱབ་པ་སྟིང་པོར་བྱ་བ་དང་། དམ་ཉམས་དང་འཆལ་བ་དང་འབྲེས་ཁྲིར་དང་
 རོག་པོ་དང་བསྐྱེ་བསྐྱད་སྤངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ནས་བཟུང་སྟེ་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་
 སྟོན་རྒྱུ་གྱི་མན་ངག་ཐོབ་པར་བྱས་ལ་མན་ངག་དེ་ལ་རྒྱས་པ་ཐོན་པ་ཞིག་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཁོང་གི་གསུང་རབ་མི་རིགས་དཔེ་མངོན་ཁང་གི་དཔེ་མངོན་ཁང་དུ་ལྟ་
 མགྱུར་སོགས་པོད་བསེ་རུ་བཞུགས་པ་བཅས་སོ།།²⁰

བ་སོ་ཚེས་ཟླེའི་རྒྱུ་ཐང་རྒྱལ་པ་ནི། ཨ་ཁུ་ཆིང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་ (1803-1875)
མཛད་པའི་དཔེ་རྒྱུ་དཀོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཀུན་བཞད་པའི་

20 མི་རིགས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དཔེ་ཚོ། བོད། 13༽ སེ་ཁྱོན་མི་རིགས་དཔེ་མཛོད་ཁང་། 1992། བོ། སྟོན་ 3༥༥

ཟླ་འོད་འབྲུམ་གྱི་སྟེ་མ་ལས²¹། བ་སོ་ཆོས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་ཐར་འབྲོང་ཅེ་སྟེ་བཙུན་གྱིས་མཛད་
བ། ཞེས་གསལ་ཡང་། འབྲོང་ཅེ་སྟེ་བཙུན་ཚུལ་གྱིས་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་བཟུང་སྟེ་
དཔར་གསུང་འབྲུམ་པོད་གཉིས་བཞུགས་པ་ལས། པོད་དང་པོར་ཆོས་ཆོན་ ༣༣ དང་།
པོད་གཉིས་པར་ཆོས་ཆོན་ ༣༩ བཅས་བཞུགས་པའི་ཁྱོད་བ་སོ་ཆོས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་ཐར་
མི་བཞུགས་ཤིང་། རང་ཉིད་སྐལ་བ་དམན་པས་དེ་མིན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ཐབས་འཆོལ་ལ་
གཅིག་ཏུ་འབད་ཀྱང་མཇལ་སྐལ་དུ་མ་གྱུར་པས་ཤིན་ཏུ་པངས་ལ། སྐལ་ལྷན་ལས་འཕྲོ་
ཅན་ལ་མཇལ་སྐལ་ཐོབ་ཆེ་གསུང་རབ་དཔེ་རྒྱན་ལ་དགོངས་ཏེ་པར་སྐྱུན་གནང་གལ་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་སྟེ་མོ།།

21 ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུམ། དཔེ་ཐོ། པོད། ༡༩༩ ཤིང་དཔར་དཔེ་རིང་། ཤོག་གངས་ ༩༩༡

ཁ། བ་སོ་ཆོས་རྗེ་སྐུ་ཕྱེད་དེ་མ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཟུང་སྟོང་བསྐྱེད།

དེ་ཡང་ཡ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ (1617-1682)

མཛད་པའི་བ་སོ་སྤྱལ་པའི་སྤྱིའི་འབྲུངས་རབས་གསལ་འདེབས་ལས²²།

མཁས་བཙུན་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་རྗེ། །

ཟབ་དོན་རྒྱ་མཆོའི་གཏེར་མཛོད་ལྷ་དབང་བ། །

ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དག་དབང་དཀོན་ཚལ་ཉི། །

སྤྱལ་པའི་རྫོས་གར་བསྟན་ལ་གསལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཁར་ནག་ལོ་ཙྰ་བ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཆོས་ (དུས་རབས་16པ།)

མཛད་པའི་མཁར་ནག་ཆོས་འབྲུང་ལས²³། དེའི་སྐུ་སྤྱེ་བ་ནི་བ་སོ་སྤྱལ་པའི་སྐུ་ལྷ་དབང་

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། དེའི་ཡང་སྤྱིའི་སྤྱེ་བ་སྤྱན་དྲུག་རྫོང་བར་འབྲུངས་པར་ཏྲ་ཆག་

སྤྱལ་སྐུ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བཅས་

ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས་མཆོན་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་སྤྱེད་

བཞི་བ་དང་ཏྲ་ཆག་སྐུ་སྤྱེད་གསུམ་བ་སྐུ་དུས་མཉམ་ཞིང་། མཆོན་ཡང་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཡོན་

ཏན་རྒྱ་མཆོས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་ཡ་མི་དབང་སྤེ་སྤྱིའི་སངས་རྒྱས་མཆོས་ (1653-1705) མཛད་པའི་དགའ་

22 དག་དབང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུས། ༩༡༩ གྲང་གོའི་ཐོད་རིག་བ་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། ༢༠༠༩ ལོ། ལོག་ ༣༩༩

23 མཁར་ནག་ཆོས་འབྲུང་། སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྫོང་འཆོལ་བསྐྱུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་། ༢༠༡༩ ལོ། ལོག་ ༣༡

ལྷན་ཆོས་འབྱུང་བླུ་ཅ་སེར་པོ་ལས²⁴། བ་སོ་ཆེན་ཇི་དགྲུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་ཚུ་སྤྱལ་ལ་
ཀུན་སྤངས་མཛད་དེ་སྤྱི་བཀོད་པ་བསྤྲས་ཤིང་། དགོངས་པ་རྫོགས་ཕྱིར་དབུལ་གྱི་ནམ་
རྒྱལ་མཆོད་ཉེན་གཙོ་བོའི་གཡོན་གཉིས་པར་བཞུགས། དེའི་སྤྱལ་སྤྱུ་བ་སོ་སྤྱ་དབང་ཆོས་
གྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཉེ་ཆབ་མདོ་སོགས་གྱི་མཁན་པོར་གྱུར། དེའི་ཡང་སྤྱལ་སྤྱུ་སྤྱན་དུག་རྫོང་དུ་
འཁྱུངས་པ་རྟ་ཆག་སྤྱ་དབང་ཆོས་གྱི་དབང་སྤྱག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ།
དེའི་སྤྱལ་སྤྱུ་སྤྱོ་བོ་ཀ་གནམ་དུ་འཁྱུངས་པ་དག་དབང་དགོན་མཆོག་ཉི་མ་རྒྱ་སོག་སོགས་
ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་ཤིང་། ད་ལྟའང་འཆོ་བཞིན་བཞུགས་པ་ཡིན་པར་གྲགས་སོ། །ཞེས་
ལ་མི་དབང་ཕྱེ་སྤྱི་དུ་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱུ་དུས་སུ་རྟ་ཆག་སྤྱ་ཐེང་དུག་པ་དག་དབང་
དགོན་མཆོག་ཉི་མ་རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་འགྲོའི་མཛད་པ་སྤྱིར་བཞིན་བཞུགས་པར་
གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་ཆ་རྟར་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ (1740-1810) གྱིས་མཛད་
པའི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ནམ་ཐར་གོ་སླ་བར་བརྫོད་པ་བདེ་ལེགས་
ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ལས²⁵། དེའི་སྤྱི་སྤྱུ་བའི་རབས་ནི། བ་སོ་སྤྱལ་སྤྱུ་སྤྱ་སྤྱ་དབང་ཆོས་
གྱི་རྒྱལ་མཆོན། དེའི་སྤྱུ་བ་རྟ་ཆག་སྤྱལ་སྤྱུ་དག་དབང་ཆོས་གྱི་དབང་སྤྱག་བསྟན་པའི་
རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། དེའི་སྤྱུ་བ་དག་དབང་དགོན་མཆོག་ཉི་མ་དང་། རྗེ་དུང་
རིན་པོ་ཆེ་སློ་བཟང་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་བོད་དང་རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་ནམས་སུ་
ཁྱོན་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་མཛད་བཞིན་པའོ། །ཞེས་ཆ་རྟར་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཚུལ་

24 དགའ་ལྷན་ཆོས་འབྱུང་བླུ་ཅ་སེར་པོ། གུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། ༡༩༩༩ ལོ། འོག་གངས་ ༥༡

25 སློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་གསུང་འབུམ། རྒྱུ་ཤིང་དཔར། འོག་གངས་ ༣༩བཤ

ཁྱིམ་ས་ཀྱི་སྐྱུ་དུས་ཏྲ་ཆག་སྐྱུ་ཐེང་བདུན་པ་བྱོན་ཏེ་ཐོད་སོག་གི་ཡུལ་གྱུར་བསྟན་འགྲེའི་
མཛད་པ་སྐྱོང་བཞིན་པར་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་མཁས་དབང་དུང་དཀར་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ (1927-1997) མཆོག་གིས་མཛད་པའི་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས²⁶། དམ་པ་འདིའི་སྐྱུ་ཐེང་བཞི་པ་བ་སོ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཡིན་པར་འབྲུལ་ནས་འགྲེལ་བཤད་མཛད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་མིན། དམ་པ་འདིའི་སྐྱུ་ཐེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཏྲ་ཆག་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་ཞིང་། སྐྱུ་ཐེང་གཉིས་པ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱུ་ཐེང་དང་པོའི་དཔོན་ལྷ་སྐྱབས། སྐྱུ་ཐེང་གསུམ་པ་ལི་ཡུལ་ཆོས་རྒྱལ། སྐྱུ་ཐེང་བཞི་པ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། སྐྱུ་ཐེང་ལྔ་པ་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷུག ། སྐྱུ་ཐེང་དྲུག་པ་དག་དབང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ། སྐྱུ་ཐེང་བདུན་པ་སློ་བཟང་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་མཆོན། སྐྱུ་ཐེང་བརྒྱད་པ་སློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མགོན་པོ། སྐྱུ་ཐེང་དགུ་པ་དག་དབང་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན། སྐྱུ་ཐེང་བརྒྱ་པ་དག་དབང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། སྐྱུ་ཐེང་བརྒྱ་གཅིག་པ་དག་དབང་སྐལ་བཟང་བསྟན་པའི་སློན་མེ། སྐྱུ་ཐེང་བརྒྱ་གཉིས་པ་སློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱལ་མཆོན་བཅས་མེས། དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་འོག་གི་ཏྲ་སྡེའི་ནང་གསེས་སུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཞིགས། ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་རོ།།

དེ་ལྟར་བ་སོ་ཆོས་ཇེའི་ཡང་མིད་ཏྲ་ཆག་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་ཐེང་རིམ་བྱོན་ནི། ཏྲ་ཆག་སྐྱུ་ཐེང་དང་པོ། ཇེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་ཁྱིམ་ཆེན་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་ (༡༩༠༣-༡༩༥༣) དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྱིམ་པེའུ་ཆུལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནི་གོང་དུ་གསལ།

26 དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྱུར་གྱི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༠༩ ལོ། ཤོག་གྲངས་ ༣༥༠

ཏྲ་ཆ་ག་སྐྱ་ཐེང་གཉིས་པ། འཕགས་དཔོན་ལྷ་སྐྱབས་པ་མཆོག་ (༡༩༥༩-༡༩༠༩) རེ།
སྐྱ་གཞོན་ཏུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲོང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཏེ། མི་རིང་བར་ཡུལ་དབུས་སུ་ཕེབས་
ནས་འབྲས་སྐྱབས་སྒྲོ་གསལ་སྤྱིང་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་། འཇམ་དབྱངས་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར་
ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟན་ནས་བསྐྱུས་གཞུང་ནས་བཟུང་དབུ་པར་འདུལ་མཛོད་ལ་གསན་
སྒྲོང་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། སྐྱ་གདུང་རིལ་པོ་བཟ་གིས་ཆོས་སྤྱིང་དུ་མཆོད་རྟེན་ནང་
བཞུགས་སུ་གསོལ།

ཏྲ་ཆ་ག་སྐྱ་ཐེང་གསུམ་པ། ལི་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ (༡༩༠༩-༡༩༣༩) རེ།
ལི་ཡུལ་དུ་སྐྱ་འབྱུངས་ཤིང་། རིགས་གཞུགས་སྒྲོ་གྲོས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྱད་ཅིང་།
ཡིག་ཅིས་དང་སྐྱ་ཅལ་རིག་གནས་དུ་མར་མཁས་པའི་མཆོག་དུ་གྱུར་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་གི་
ཁྱིམ་ཆེན་པོ་དེ། བསྟན་ལ་དད་ཅིང་འབངས་རྣམས་བཅས་སྒྲོང་ཁྱེད་གཞུགས་སྐྱའི་
བཀོད་པ་བསྐྱུས།

ཏྲ་ཆ་ག་སྐྱ་ཐེང་བཞི་པ། ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་ (༡༩༣༥-༡༩༠༣/༡༩༠༩)
གིས་ལམ་རིམ་མཆོན་བཞི་སྤྱགས་ལས་བ་སོ་མཆོན་མཛད་ཅིང་། སྐྱ་ཆེ་སྤང་ལ་ཏྲ་ཆ་ག་སྐྱ་
གྲུབ་བདེ་ཆེན་གྱི་དཔེན་གནས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་བར་མཛད་པས། སྐྱ་ཐེང་
རིམ་གྱོན་ལ་ཏྲ་ཆ་ག་ཅིས་པའི་མཆོན་ཡང་དེ་ནས་ཐོགས། རྒྱལ་དབང་སྐྱ་ཐེང་བཞི་པ་ཡོན་
ཏན་རྒྱ་མཆོད་ཡོངས་འཛིན་དུ་གདན་ཁྱེད་ལྷ་རྒྱུ་ཁམས་ཕྱོགས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་པའི་
ལམ་བར་དུ་དགོངས་པ་ཞོགས།

ཏྲ་ཆ་ག་སྐྱ་ཐེང་ལྔ་པ། དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་སྤྱད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་
མཆོག་ (༡༩༠༩-༡༩༤༩) རེ། མཁར་སྐྱའི་པོ་བྱང་དུ་སྐྱ་བསྐྱུས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐྱ་གཞིགས་

ན་དགེས་ཚར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། རྗེའི་སྐུ་འབྲལ་མེད་ཏུ་བསྐྱམས་པ་བཅས་བྱུང་། འབྲས་སྤངས་སྐྱེ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་རྣམས་ལྟར་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་མཆོམས་ཁམས་ཕྱོགས་སྐུ་ཕེབས་ཏེ། སྐུ་གོང་མའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཞིང་། ཆོས་སྡེ་རྣམས་སྐུ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་པ་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། དུག་སོར་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུན་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་ཀྱི་སྤྱང་བརྟན་མང་ཏུ་བཞེངས།

རྟ་ཆོག་སྐུ་ཕྱེད་དུག་པ། དག་དབང་དགོན་མཆོག་བསྐྱུན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་ (༡༩༥༣-༡༩༥༣/༡༩༥༤) བེ། སེར་གྲེས་གྲུ་ཆད་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་། ལྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཆབ་ཏུ་སོག་པོ་ཁལ་ཁ་ཨོ་རོད་ཀྱི་འབྲུག་པའི་ཆེང་ས་སྒྲིག་ལ་ཕེབས་ཏེ་འབྲུག་ཟིང་ཞེ་འཇགས་མཛད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཁང་ཤིའི་དབུ་མེད་ཕེབས།

རྟ་ཆོག་སྐུ་ཕྱེད་བདུན་པ། གློ་བཟང་དཔལ་ལྷན་བསྐྱུན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་ (༡༩༥༤-༡༩༥༥) བེ། འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་ཏུ་གཞུང་ཁྲུགས་ལ་སྤྱངས་པ་མཛད། ལྷང་སྐུ་རོལ་པའི་རྩོུ་རྩོུ་དང་། གོང་མ་ཁང་ཤི་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གདན་ཞུས་དང་། ལྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབྲེལ་ལྟར་ཕེ་ཅིང་ཡུང་ཏུ་གྲུང་གི་མཁན་པོ་ཐོག་མའི་མཛད་འགན་བཞེས་ཤིང་གོང་མ་ཆོན་ལུང་གི་དབུ་མེད་མཛད།

རྟ་ཆོག་སྐུ་ཕྱེད་བརྒྱད་པ། གློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྐྱུན་པའི་མགོན་པོ་མཆོག་ (༡༩༥༥-༡༩༥༥) བེ། གིས་པོད་ཀྱི་སྤྱི་དུང་དང་རྒྱལ་ཆབ་ལོ་རྩི་ཤུ་རིང་མཛད་ཅིང་། གསེར་བུ་མ་དགུག་འདོན་མ་དགོས་པར་ལྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྱེད་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་རོས་འཛིན་ཞུས། གསུང་རྩོམ་པོད་ཆེན་གསུམ་ལ་ཉེ་བ་བཞུགས་སོ།།

རྟ་ཆོག་སྐྱ་ཐོང་དགུ་པ། ངག་དབང་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་
(༡༩༡༡-༡༩༤༩/༡༩༥༤) བེ། སྐྱ་ན་གཞོན་དུས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སུ་ཆོས་ལྷགས་ཀྱིས་
གཞུང་ཆེན་ཁག་ལག་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་དབང་སྐྱ་ཐོང་བཅུ་
གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཛད་འཁུར་བཞེས། གསུང་ཙོང་པོད་
གཅིག་བཞུགས་སོ།།

རྟ་ཆོག་སྐྱ་ཐོང་བཅུ་པ། ངག་དབང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་
(༡༩༥༠/༡༩༥༥-༡༩༩༩) གེས་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཆབ་དང་སྤྲོད་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་རིང་མཛད་ཅིང་།
རྒྱལ་དབང་སྐྱ་ཐོང་བཅུ་གསུམ་པ་གྲུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་སྐྱ་གོང་མའི་ཡང་སྤྲོད་དུ་
གདན་ཞུས་སྐབས་གསེར་བུ་དགྲུག་འདོན་མ་གནང་བར་ངོས་འཛིན་འགན་བཞེས་མཛད་པ་
དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱལ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་སྐྱ་བགྲེས་པའི་མཛད་འགན་བཞེས་པ་
དང་དུས་མཚུངས་ཆེ་སྟོན་གྱིང་། རྩ་སྤྲོད་། སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ། ལྷག་ཕུ་དོ་མེ་འཆང་།
རྒྱལ་སྤུས་དོ་མེ་འཆང་། སྤྲོད་ཕུང་མེ་བྱང་། མངའ་རིས་སྤུས་སྐྱ་སོགས་པོད་གངས་ཅན་གྱི་
མཁས་གྲུབ་ཉི་མེ་ལྷ་བྱ་ནམས་ཀྱི་ཡང་སྤྲོད་ངོས་འཛིན་དང་། བསྐྱབ་སྤྲོམ་འབྲུལ་བཞེས་ཀྱང་
བསྐྱུངས་ཤིང་། གསུང་པོད་གཅིག་བཞུགས།

རྟ་ཆོག་སྐྱ་ཐོང་བཅུ་གཅིག་པ། ངག་དབང་གྲུབ་བསྟན་སྐལ་བཟང་བསྟན་པའི་སྟོན་
མེ་མཆོག་ (༡༩༩༩/༡༩༩༩-༡༩༩༩) བེ། ལྷགས་རི་ཤར་དུ་སྐྱ་འབྱུངས། སྟོ་མང་གྲུ་ཆང་དུ་གཞུང་
ཆེན་མོར་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་གནང་སྟེ་ལྷ་རམས་ཨང་དང་པོའི་མཚན་གནས་ཐོབ།
ཆོགས་དང་ཆོས་རྒྱུ་པེབས་སྐབས་ཐོག་མར་སྤྲོད་ལམ་ཐོ་ལྷར་བཞུགས་པ་བཞིན་སྐྱ་
གཡོ་འགྲུལ་དང་། ར་བཟའ་ཡང་ཁྱོན་སོགས་མཛད་སྟོལ་མེད་ལ། སྐྱའི་ཉི་ཕྱོགས་སུ་

འདོམ་གཉིས་གསུམ་མཆམས་བར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་ངད་བཟང་པོས་བྱུང་བ་མུན་མོང་གི་
སྒྲིང་ཡུལ་དུ་གྱུར། སྐྱེ་གོང་མའི་གདན་སར་ཐེབས་ནས་དགོན་པ་བཅུ་ལྔ་གྲག་བཀལ་བར་
མཆོད་བསྟེན་ཐེབས་ཅུ་སྒྲིང་འཇགས་མཛད་ཅིང་། མདོ་སྐགས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར། མདོ་སྐད་སྤྱི་བྱེད་ཐོག་མ་བཀའ་སྒྲོན་བྱམས་པ་བསྟན་དར་ནས་ཁྱེ་
ཡིག་ཕུལ་འབྱོར་བཞིན་གནོད་སྤྱིན་ཤེ་ཏ་པ་ལའི་སྒྲོན་ས་ལས་སྒྲིང་མཛད་པས་ཆབ་མདོ་
ནས་དགྲ་དམག་གི་སྒྲིང་རྩལ་ཞི་ནས་འགོ་བ་མང་པོའི་ཆེ་སྒོག་ཉེན་ཁ་ལས་གྲོལ།

རྟ་ཆག་སྐྱེ་ཐོང་བཅུ་གཉིས་པ། སྒྲོ་བཟང་བྱུང་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱལ་མཆོན་
མཆོག་ (༡༩༢༩-༡༩༥༦) རི། གོང་མའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་མཛད་ནས་ཆོས་སྤྱི་ཆེན་
པོ་འབྲས་སྐྱངས་སྒྲོ་མང་གི་བཤའ་བྲལ་ཆེན་པོར་བཀའ་པོད་ལྷ་ལ་སྐྱངས་པ་ཕུལ་བྱིན་མཛད།
ཀུན་སྤྱིར་བྲལ་ཆང་དུ་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལྷགས་ལུང་སྦྱལ།
ཡགོང་ས་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་ཆབ་དུ་རྒྱ་ནག་དུ་ཐེབས། ཡར་ལམ་དཔལ་ལོད་དུ་བྱོན་ནས་སེར་
སྐྱེ་སྒྲོང་ཆོ་མང་པོར་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་། མི་མང་གི་ཁྲལ་ཁྱེད་ལག་ཆག་ཡང་དང་།
བཀའ་འཇུག་འབྲུ་བལ་ཆང་མ་མི་སེར་ཆོར་བཞོ་བཤའ་མཛད། དེ་ནས་ལྷ་སར་སྒྲིང་མོ་
ལུང་གི་ལྷ་མོ་ཆོགས་པ་དང་འབྲེལ་ལམ་ཆེད་འཇུགས་ཀྱིས་ཀུན་སྤྱིར་བྲལ་གཞིན་དག་ལ་ལྷ་
མོའི་སྒྲོས་གར་བསྐྱབས་ནས་མ་འོངས་པར་བྱེད་ཆོར་འདིས་པན་ཐོགས་པ་ཅམ་མིན་པར་
སྤྱི་ལའང་པན་ཐོགས་འོང་བར་གསུངས། ཡར་ལམ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་འདས་རྗེས་
སྐྱེ་པ་བོང་ཁ་པ་ཆབ་མདོར་ཐེབས་པའི་དུས་སྐད་ལྷན་ནས་བང་མི་ཆེད་བཟངས་མདུན་
དཔལ་ལོད་ཡུལ་ཁམས་སྐྱེ་པ་བོང་ཁ་པ་གདན་བྱོས་བྱས་ན་འཕུས་མིན་བཀའ་ནན་པལ།

རྟ་ཆག་སྐྱེ་ཐོང་བཅུ་གསུམ་པ། ཡར་ལམ་རྗེ་ཀུན་བདེ་སྤྱིར་རྗེ་བཅུན་བསྟན་འཇིན་

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༣ ལོར་ལྷ་ས་བཟང་དུ་མ་དང་
བཅས་ལྷ་ལྷན་དབང་ལྷན་དཔལ་འབར་དུ་སྐྱེ་བལྟམས། གནས་ཚུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དང་།
ལ་མོ་ཆངས་པ་དུང་ཐོད་ཅན་གྱི་བཀའ་ལུང་ཅེ་མཐུན་དང་། བྱད་པར་ལྷ་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱེ་བྲེང་
བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བྱུགས་དམ་བཅུག་དབྱེད་སྡེ་རྗེས་ལན་མང་མཛད་པ་ཀུན་ཅེ་
མཐུན་བྱུང་བ་བཞིན་ཀུན་བདེ་གླིང་རྩ་ཆག་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྐྱལ་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་།
བཞུགས་སྐར་རྩ་སར་ལྷ་རྒྱལ་བའི་པོ་བྲང་དུ་མཆོན་གསོལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་སྒོ་བསྐྱེད་ས་
ཏེ། དབུ་སྐྱེས་གཙུག་ཤུང་འབུལ་བཞེས་མཛད། འབྲས་སྐྱེད་སྐྱེད་ཆོགས་ཆེན་དུ་འང་ཆོས་ཞུགས་
གྱི་མཛད་སྒོར་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལྷ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་འདུས་ཆོགས་གྱི་ཆོགས་
མགོན་དུ་ལེགས་སོར་བདེ་བར་འཁོད་གནང་མཛད། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་དམ་པའི་དུང་ནས་གསན་བསམ་གྱིས་སྐྱེད་ས་པ་མཐར་སོན་མཆོམས་ལ་གོང་ས་མཆོག་
གིས་ལམ་སྟོན་སྤྱི་ཐེབས་ལྟར་དགོ་བཤེས་མཆོན་རྟགས་བཞེས་ནས་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་སྐྱེད་གྲ་
ཆང་དུ་ཆོས་ཐོག་དུ་ཐེབས། རྒྱུན་དུ་སྐྱེ་མཆོམས་བཅད་རྒྱ་དང་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་
རྒྱ་ཆེར་གསན་བཞེས་ཀྱང་མཛད་ནས་འཛམ་གླིང་གི་ཤར་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་དུ་མར་དུས་དང་
འཆོམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་སྐྱེ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་པ་འདི་ཉིད་བཅས། མདོར་ན།
ལྷ་བས་རྗེ་ཀུན་བདེ་གླིང་རྩ་ཆག་རྗེ་དུང་དཔལ་བཟང་པོའི་སྐྱེ་བྲེང་རིམ་བྱོན་ནི། ཐོད་རྒྱ་
རྟོར་སོགས་སུ་འགྲོ་དོན་དཔག་མེད་གནང་བའི་མཛད་རྗེས་ཏ་ཅང་ཆེ་ཞིང་། ཐོད་གྱི་རྒྱལ་
ཆབ་གནང་བའི་མཛད་པའང་གཞན་གྱིས་འགྲན་དུ་མེད་པ་བྱུང་བའི་ཚུལ་ནམས་ཐོད་གྱི་སྤྲིད་
དོན་རྒྱལ་རབས་སོགས་སུ་གསལ་མོད། ཞིབ་སྤྲོད་ནས་ཐར་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱལ་རབས་དེབ་
ཐེར་ཁག་དུ་གསལ་ལ། ལོགས་སུ་འང་འབྲི་བར་འགྱུར་བས་དེ་དག་ལ་གཞིགས་པར་ཞུའོ།

ག༽ བ་སོ་ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབྲམ་དཀར་ཆག²⁷

(གིས་མ་དཔེ་དཀོན།)

མི་རིགས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དཔེ་ཐོ་ལས་གསུང་འབྲམ་སྒྲོར་གྱི་དཀར་ཆག་ཤེས་
བྱའི་གཏེར་མཛོད་པོད་གཉིས་པར་རྩ་ཆག་རྩི་བྱས་སྐྱེ་བའི་མ་ཕྱོན་གྱི་གསུང་འབྲམ་པོད་
གཅིག་བཞུགས་པའི་དཀར་ཆག་ལྟར་བཀོད་པ་ནི།

ཨང་།

བསྟན་བཅས་ཀྱི་མཚན།

ཤོག་གངས།

༡༽ བ་སོ་རྩེའི་མགུར་བཞུགས་སོ།། ཤོག་གངས་ ༤

༢༽ དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་བཞུགས་སོ།། ཤོག་གངས་ ༤༤

༣༽ དབུ་མ་ལྟ་བུའི་ཁྱིམ་ལེགས་བཤད་མན་ངག་གི་རྒྱ་མཚོ་བཞུགས་སོ།། ཤོག་

གངས་ ༣༡

༤༽ ལྷན་བརྒྱུད་གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་བ་སོ་ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་
མཛད་པའི་ལྟ་ཁྱིམ་འབྲིང་བ་བཞུགས་སོ།། ཤོག་གངས་ ༣༣

༥༽ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་བསྐྱོད་རྩི་རྩེའི་ལམ་རིམ་བ་ལྟའི་དམར་ཁྱིམ་
གསང་འདུས་འཇམ་རྩིང་གྱི་རྩིགས་རིམ་གྱི་ཁྱིམ། རྣམ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་ལྷན་ཞིའི་

27 མི་རིགས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དཔེ་ཐོ། བོད། ༡༩༩༩ ལོ། ཤོག་གངས་ ༣༧༧

ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་བྲིད། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལུག་ཤིལ་བུ་
ཞབས་ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལུང་བྲིད། དཔལ་ལྗོན་ལྷོ་འཛིགས་བྲེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་
འབྱོར་བཞིའི་བྲིད། ཟབ་ལམ་རྒྱ་རོ་ཆོས་རྒྱག་གི་བྲིད། དཔལ་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་
རིམ་གྱི་བྲིད། མ་གཅིག་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་
ལ་བཏེན་ནས་ཆོ་སྲིང་ཚུལ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཁྲད་པར་ཅན་ལ་སོགས་མཛེས་གསུང་བཞིན་བ་
སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བཟུང་པར་པངས་ཏེ་ཡི་གེ་བཀོད་བ་རྣམས་བཞུགས་སོ།། ཞག་

གངས་ ༣༣

༡༽ བསྐྱེད་རྫོགས་སྤྱིའི་དཀའ་གནད་ལམ་གྱི་བསྐྱོད་ཚུལ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
བ་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སློབ་མ་ཞིག་གིས་མཛད་བ་
བཞུགས་སོ།། ཞག་གངས་ ༡༩

༢༽ དཔལ་ལྗོན་ལྷོ་འཛིགས་བྲེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་བ་བཞུགས་སོ།། ཞག་གངས་ ༣༠

༣༽ བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྷོ་འཛིགས་བྲེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཇུག་
རོགས་བཞུགས་སོ།། ཞག་གངས་ ༣༤

༡༠༽ བསྐྱེད་བ་སྐྱོར་གསུམ་གྱི་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་བཞིན་དུ་ཆོས་མཛེས་བ་སོ་བས་
མཛད་བ་བཞུགས་སོ།། ཞག་གངས་ ༡༡

༡༡༽ ལུང་བསྟན་ལགས་སོ།། ཞག་གངས་ ༤

ང་། བ་སྐྱེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་རྒྱུད།
༡། དབྱུག་མའི་ལྷ་ཁྲིད་རྒྱུ་འབྲིང་བསྐྱེས་གསུམ།

དེ་ཡང་ཡ་རྒྱལ་བ་བསྐྱེས་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ (1708-1757) མཛད་པའི་གྲུབ་པའི་
དབང་ཕྱུག་རྗེ་བཙུན་མི་ཏུ་བ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱ་ཅའི་ནང་གི་འཇམ་
དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཙན་ལྷ་ལྷའི་དབང་གི་བརྒྱུད་འདེབས་ལས²⁸།

དབང་ཕྱུག་བརྒྱུད་ལྷན་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །

དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མཁས་གྲུབ་འཇམ་སྒྲིང་རྒྱན། །

དབང་ཁྲིད་གདམས་པའི་གཏེར་མཛོད་བ་སྐྱེས་བར། །

གསོལ་བ་འདེབས་སོ་ཤེས་རབ་དངོས་གྲུབ་སྒྲུལ། །

ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལྟར། དབང་ཁྲིད་གདམས་པའི་གཏེར་མཛོད་བ་སྐྱེས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་མད་བྱང་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ལ་མཆོན་ན། ཆ་
ཏར་དགེ་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ (1740-1810) ཀྱིས་མཛད་པའི་རྗེ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ནམ་ཐར་གོ་སྤྲོ་བར་བཛོད་པ་བདེ་ལེགས་ཀྱི་འབྱུང་
གནས་ལས²⁹། དབྱང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་པའི་ཚུ་ལྷག་ལོར་དགའ་ལྷན་ཁྲིར་བཞུགས་
ནས། ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། ཞར་ལ་དུས་འཁོར་

28 ཡ་རྒྱལ་དབང་སྒྲུ་ཁྲིང་བཙུན་བ་བསྐྱེས་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུམ། ༩༠༩ རྒྱ་ཆུལ་གྲུ་ཆང་། ༢༠༡༤ ལོ། སོག་ ༣༤༤

29 སྒྲོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ། ༩༩༩ ཤིང་དཔར། སོག་གངས་ ༣༤བ།

བསྐྱེད་རྫོགས་དང་། འཛིགས་བྱེད་རྫོགས་རིམ་དང་། དབུ་མའི་ལྷ་བྱིད་ཆེན་མོ། སྙིང་པོ་
དོན་གསུམ་གྱི་བྱིད་³⁰ སོགས་ལེགས་པར་མཛད། ཅེས་བསྟན་བཅོས་བཞི་ཡི་མཆོན་བྱང་
བཀོད་པ་ལས་གཞན་སོགས་སྤྱི་ཁྲིམས་སུ་བསྟུས་པར་མཛད་དོ།

དེ་བཞིན་མཁར་ནག་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་འཁྱོར་རྒྱ་མཆོས་ (དུས་རབས་16པ།) མཛད་པའི་
མཁར་ནག་ཆོས་འབྱུང་ལས་³¹ དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས། དབུ་མའི་ལྷ་བྱིད། སྙིང་པོ་
དོན་གསུམ་གྱི་བྱིད་ཡིག་བཅུ་མས། ཞེས་གསལ་ལ། དེ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར་ཡམི་དབང་
ལྷེ་སྙིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་ (1653-1705) མཛད་པའི་དགའ་ལྗན་ཆོས་འབྱུང་བེད་ཅུ་
སེར་པོ་ལས་³² བསྟན་བཅོས་ཀྱང་དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས། དབུ་མའི་ལྷ་བྱིད། སྙིང་
པོ་དོན་གསུམ་སོགས་ཁ་ཤས་མཛད། ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་³³ གསུང་རྩོམ་སྒྲོར།
དབུ་མའི་ལྷ་བྱིད་ཆེན་མོ། དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས། གསང་འདུས་ཡིག་ཆུང་ཉེར་
གཅིག་སོགས་ཡོད། ཅེས་སྤྱི་གཉིས་སུ་བསྟན་བཅོས་བཞི་ཡི་མཆོན་དངོས་སུ་གསལ་
ཞེས་པའི་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྩོམ་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ལས་³⁴ མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་
གི་སྐུ་མཆེད་བ་སོ་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་ནི། ༡༽ ༡༧༠༧ འབྲོང་ཅེ་ལྷ་བཙུན་
གྱིས་མཛད་པའི་བ་སོའི་རྣམ་ཐར། ༢༽ ༡༧༠༧ དབུ་མའི་ལྷ་བྱིད་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་
གསུམ་སྙིང་པོ་དོན་གསུམ། ༣༽ ༡༧༠༧ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་རིམ། པར་

30 དབུ་མའི་ལྷ་བྱིད་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལ་སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་ཞེས་ཞུ་མིན་དབྱེད་པར་འཆོལ་ཡོ།

31 མཁར་ནག་ཆོས་འབྱུང་། སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྣམས་འཆོལ་བསྐྱེད་ཐོག་སྤྱི་གསུང་། ༢༠༡༧ ལོ། སོག་ ༢༧

32 དགའ་ལྗན་ཆོས་འབྱུང་བེད་ཅུ་སེར་པོ། གྲུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༩༩༩ ལོ། སོག་གངས་ ༢༧

33 དགའ་ལྗན་ཆོས་འབྱུང་བེད་ཅུ་སེར་པོ། གྲུང་གོའི་ཐོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༡༩༩༩ ལོ། སོག་གངས་ ༢༣༡

34 ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྩོམ་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ། ཐོད། ༩༣༽ ལྷ་ཡི་གསར་བ། ༡༩༩༣ ལོ། སོག་གངས་ ༡༣༩

མ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལ། ༤༽ ༡༩༠༥༡ ལྷ་མ་འཁོར་རྫོགས་རིམ་སྐལ་བཟང་འདུག་རྟོགས་ལ་
བརྒྱད་ཅུ་གྲ་དགྲ། ༥༽ ༡༩༠༥༢ འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྫོགས་རྣམས་བཞུགས་སོ། །ཞེས་
དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཡོད་པར་གསལ་ལ། དེ་དག་གི་མཆན་གྱི་
རྣམ་གྲངས་ལ་སྟོང་པོ་དོན་གསུམ་ཞེས་བྱུང་ཡང་། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཙུང་འཁོར་དབང་
པོས་ (1820-1892) མཛད་པའི་གངས་ཅན་བོད་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་གསང་སྤྲུགས་གསར་
ཉིང་གི་གདན་རབས་མདོར་བསྐྱུས་དོ་མཆར་བསྒྲིའི་དགའ་ཚལ་ལས³⁵། དཔེན་ས་བཀའ་
བརྒྱད་ཀྱི་སྐོར་ལ། བ་སོ་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ལྷ་ཁྱིད་ཆེ་ཆུང་གཉིས། ཞེས་དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་ལ་ཆེ་
ཆུང་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་པས་དབྱེད་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །

༡༽ དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་ཆེན་མོ།

དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱུ་བ་སོ་བས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་ཆེན་མོ་བཞུགས་ལགས་
སའི་མཐའ་ཅན་གྱི་མཛད་བྱང་ལས³⁶། དེ་ལྟར་བདག་མེད་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་རིམ་
བཞེས་པར་སྐྱས་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁྱེན་བཙུང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་ངོ་
བོ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཙུང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག། །དྲུག་པ་དོ་རྗེ་འཆང་ཉིང་
དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་སྐྱ་
ནས་བདག་ལ་དགྲས་བཞིན་དུ་སྐྱལ་པའི་དུས་ཉིད་དུ། ཟིན་གྱིས་སྤྲུ་ཐེབས་པར་བགྱིས་པ་

35 མཁྱེན་བཙུང་འཁོར་དབང་པོའི་གསུང་འབུམ། བོད། རྒྱུལ་དབང་དཔེ་རིང་། སྤྱི་གྲངས་ ༡༩༩༤

36 ཆོས་རྒྱུ་བ་སོ་བས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་ཆེན་མོ་ལགས་སོ། །ཞལ་དབང་དཔེ་རིང་། སྤྱི་གྲངས་ ༡༩༩༩

བཞིན་སྤྱོད་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་བྲིད་པའི་རིམ་པ་དང་། མན་ངག་གི་གནད་ནམས་ཆ་ཆང་ལ་
མ་ཞོར་བར་གོལ་ས་གཙོད་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་པ་འདི་ནི། དཔལ་ལྷན་ལྷ་མ་དམ་པ་དེ་
ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གྱུས་པ་དང་ལྷན་པའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཏུ་མས་ཡང་ཡང་
བསྐྱལ་བ་ལ་བཞེན་ནས་ཐམས་ཅད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ངོན་གྱིས་ཉེ་བར་འཆོ་བ། མང་ཏུ་
ཐོས་པའི་བཙུན་པ་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས། བ་སོ་ལྷན་གྲུབ་བདེ་ཆེན་
ཀྱི་དབེན་གནས་སུ་སྦྱར་བ་འདིས། མ་གྱུར་སེམས་ཅན་ནམས་འཁོར་བ་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱི་
རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་སྦྱར་ཏུ་ཐར་བར་གྱུར་ཅིག །

ཨོ་སྤྲི། གྲུབ་མཐའ་ཀུན་གྱི་ཡང་ཅེ་ཐལ་འགྱུར་པའི། །ལྷ་བ་རྟག་ཆད་མཐའ་ཏུ་
མ་སྦྱངས་པར། །སྤྱོད་པ་འདིར་སྤྱོད་ཀྱི་བཀའ་དཀར་གྱུར་པའི་ཆེ། །སྤྱོད་མེད་ལམ་བཟང་
གསལ་མཛད་བཅོང་ཁ་བ། །མགོན་དེའི་ཞལ་ལུང་ཐབ་ཡངས་བདུད་ཅིའི་མཆོ། །ཡུན་ཏུ་
སྤེལ་བྱིར་མཁྱེན་རབ་རྩ་འཛིན་ལས། །རྣམ་དག་ལུང་རིགས་གྲུ་ཆར་འབབས་མཁས་པ། །
མཚུངས་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བཅས་པར་འདུད། །མདོ་རྒྱུད་ལྷ་བའི་མ་མར་ལེགས་
ཞུགས་ནས། །རྣམ་གྲོལ་རིན་ཆེན་དོན་གཉེར་ཅན་དག་ལ། །ཉིད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གྲུ་
གཟིངས་མཆོག་འདི་ཉིད། །ཉེ་བར་མཁོ་བྱིར་པར་ཏུ་བསྐྱུན་པའི་དགོས། །བདེ་གཤེགས་
ཀུན་ལས་སྤྲུག་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཡིས། །ཤིན་ཏུ་གདུལ་དཀའི་ཁིང་འདི་ཡོངས་བཟུང་བ། །ལྷ་
མའི་རྣམ་འཛིན་སྤྲུག་བསྐྱུན་རྒྱ་མཚོ་ཆེའི། །གསང་གསུང་མི་གཡོ་བསྐྱལ་བརྒྱར་བཞུན་པ་
དང་། །མཛད་འཕྲིན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྟོང་ཅན། །སྤྱི་ཞིའི་ལྷ་ན་འབར་བའི་
དགོ་མཚན་ལ། །འགྲོ་ཀུན་ཅི་དགར་སྦྱོད་པའི་སྐལ་བཟང་འདི། །རྣམ་མཁའ་རི་སྤྱི་བར་ཏུ་
གནས་གྱུར་ཅིག །ཐུན་མཚམས་མདངས་འཛིན་རྣམ་གསུམ་ཆོས་གོས་དང་། །ཉོན་མོངས་

ནད་སེལ་བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱུ་གྱིས་མཛེས། །ཐུབ་བསྟན་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱིས་སྒྲེལ་
བའི། །ཁྲིམས་ལྡན་འདུས་སྡེས་ས་གསུམ་གསལ་བར་ཤོག། །རྒྱ་རྒྱུར་གྱིས་མཆོན་མཁའ་
མཉམ་སྦྲེལ་གྱི་ཀློ། །ཆོས་སྤྱི་བདེ་དགའི་སྒྲུང་བས་འཆོ་བཞིན་དུ། །ཡང་དག་ལྟ་སྦྱོང་བྱང་
འབྲེལ་ཉམས་ལེན་གྱི། །སྤྱི་པོར་འབད་བས་སྤྱི་ལས་གྲོལ་གྱུར་ཅིག། །ཅེས་ཀྱན་མཁྱེན་
ཆོས་ཀྱི་རྗེ་བ་སོ་བས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཆོད་འདི་བཞིན་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་ཡིད་
ཅན་ཡོངས་ལ་ཆོས་སྦྱིན་འཛད་མེད་སྒྲེལ་བྱིར། །ཡགོང་ས་ཡསྐྱབས་མགོན་ཡར་ལྷན་དབང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟེགས་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གམ་བཅར་མཁན་བྱང་ཏུ་སྒྲུ་མ་སྒྲོ་བཟང་དོན་
ལྡན་དང་། །ཤག་ཆང་མཁྱེན་རབ་དགའ་ལེགས། །ཉེ་འབྲེལ་འབྲས་སྒྲོ་མང་དགའ་བཤེས་དགོན་
མཆོག་ལུང་རིགས་བཅས་ནས་ལྷག་བསམ་དག་པས་ཡོན་སྦྱར་གྱིས་རབ་བྱུང་བཙུ་ལ་པའི་
ས་ཁྱི་ (༡༩༤༩) ལོར་མཉན་ཡོད་ཆོ་འདུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཆེན་སྐབས་པར་གཞི་གསར་བསྐྱབ་
མཛད་པའི་ཁྱུ་བྱེད་དང་ཆབས་ཅིག་དགའ་བསྐྱེད་སྒྲོན་ཆེན་ཅིག་ཀྱང་དགོས་ཞེས་བཀའ་
ལེབས་ལྟར་བདེ་ཡངས་མཆོན་ཞབས་སྒྲུ་མིང་བ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར་ནས་དང་
བ་ཆེན་པོས་སྦྱར་བ་དགའ་ལེགས་འཕེལ། །པར་འདི་པོ་ཏུ་ལ་ཞོལ་པར་ཁང་དགའ་ལྡན་ཕུན་
ཆོགས་སྤྱིང་དུ་བཞུགས། མཁྱེན་ལོ། །ཞེས་པར་བྱང་སྒྲོན་ཆེན་ལས་³⁷བྱུང་ངོ་།།

དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཆོད་ཆོའི་ལུང་བརྒྱུད་ནི། ཁྲི་གན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་
རྒྱ་མཆོས་ (1866-1928) མཛད་པའི་སྒྲུ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་ལུག་ཏུ་གྲུབ་པ་
ལལ་གཅིག་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཕུན་
མོང་དུ་བསྐྱབ་པར་རྗེས་སུ་གནང་བ་ལེགས་མཛད་གཏམ་གྱི་སྤྱི་པོ་སྐལ་བ་བཟང་པོའི་

37 ཆོས་རྗེ་བ་སོ་བས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཆོད་ཆོའི་ལགས་སོ། །ཞོལ་དཔར་དཔེ་རིང་། ཤོག་གངས་ 32བ།

38 ཁྱིམ་ཀུན་འཇུག་དཔུང་ས་ཁྱུང་པ་ལྟོན་ཆུ་མ་ཆོའི་ཤུར་ཆོལ། 197 ལྷ་ཤོའི་ཤོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 3077 ཤོ། འོག་ 725

༡༽ རྩོགས་རིམ་སྣ་ཚོགས།

དེ་ཡང་རྩོགས་རིམ་སྣ་ཚོགས་འདིར། ཡ་རྒྱལ་བ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ (1708-1757) མཛད་པའི་དབལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ལྷ་ཡི་བ་ལུགས་དང་། མི་ཏུ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ལྷ་ལྷའི་དབང་གི་བརྒྱུད་འདེབས་ལས³⁹།

འཁྲལ་མེད་སྟན་བརྒྱུད་གདམས་ངག་ཟུ་ཉིག་ཐེང་། །

ནམ་དཔྱོད་མགུལ་པར་འཆང་བའི་བ་སོ་རྩེ། །

རྩོགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཚོས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་ལ། །

གསོལ་བ་འདེབས་སོ་མཚོག་ཐུན་དངོས་བྱབ་སྟེལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩོགས་དཔྱོད་མགུལ་པར་འཆང་བའི་བ་སོ་ཚོས་རྩེས་མཛད་པའི་ཡི་དམ་གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་ལས། དང་པོ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དབལ་བ་འདུས་པའི་སྟོར་ལ། ༡) དབལ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་བསྐྱོད་རྩོ་རྩེའི་ལམ་རིམ་པ་ལྷའི་དམར་ཁྲིད། ༢) གསང་འདུས་འཇམ་རྩོར་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་ཀྱི་ཁྲིད་བཞུགས་སོ།།

ཡ་རྒྱལ་བ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ (1708-1757) མཛད་པའི་མི་ཏུ་ནས་བརྒྱུད་པའི་དབལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ལྷ་ལྷའི་དབང་གི་བརྒྱུད་འདེབས་ལས⁴⁰།

39 ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཐེང་བདུན་པ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། རྩོ་ནམ་རྒྱལ་གྲུ་ཆང་། ༢༠༡༤ ལོ། རོག་ ༡༤༩

40 ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཐེང་བདུན་པ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། རྩོ་ནམ་རྒྱལ་གྲུ་ཆང་། ༢༠༡༤ ལོ། རོག་ ༣༤༠

རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་ཕྱེ། །
མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་དག་ལེགས་དཔལ། །
རིམ་གཉིས་རྟོགས་པ་མཐར་མོན་བ་སོ་བ། །
བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཉིས་པ། རིམ་གཉིས་རྟོགས་པ་མཐར་མོན་བ་སོ་ཆོས་རྗེས་
མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་ཆོས་སྟོར་ལ། ༣) རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ལུ་
ཨིའི་ལུགས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་བྲིད་དང་། ༤) རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་
ཕྱུག་ཇིལ་བྱ་ཞབས་ཀྱིས་རྟོགས་རིམ་རིམ་ལྡེའི་བྲིད་གཉིས་བཞུགས་སོ།།

ཡ་རྒྱལ་བ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ (1708-1757) མཛད་པའི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཅ་ན་ལྷ་ལྡེའི་དབང་གིས་བརྒྱད་འདེབས་ལས⁴¹།

དབང་ཕྱུག་བརྒྱད་ལྡན་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །
དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མཁས་གྲུབ་འཇམ་སྒྲིང་རྒྱན། །
དབང་འབྲིད་གདམས་པའི་གཏེར་མཛོད་བ་སོ་བར། །
གསོལ་བ་འདེབས་སོ་ཤེས་རབ་དངོས་གྲུབ་སྟོལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གསུམ་པ། དབང་འབྲིད་གདམས་པའི་གཏེར་མཛོད་བ་སོ་ཆོས་
རྗེས་མཛད་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་རྟོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོར་ལ། ༥) དཔལ་རྟོ་
རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་བྲིད་ཆོས་ཆེན་གཅིག་བཞུགས་ཤིང་།
རྟོགས་རིམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འབྲུག་དོགས་ནི་ཆོས་ཆེན་གྲུད་དུ་བཞུགས་སོ།།

41 ཡ་རྒྱལ་དབང་སྟོ་ཤིང་བདུན་པ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ། ༩༥ ་ རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཆང་། ༢༠༡༤ ལོ། ཤོག་ ༡༢༢

ཡུལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ (1708-1757) མཛད་པའི་རྒྱ་རོ་ཆོས་ཐུག་གི་
ཁྱིད་ཀྱི་སྒྲ་བརྒྱད་གསལ་འདེབས་ལས⁴²།

ནམ་དཔྱོད་ཕུལ་བྱང་ཇི་བཅུན་བ་སོ་བ། །

ནམ་གྲོལ་ས་བརྟེས་ཆོས་ཀྱི་དོ་ཇི་དང་། །

ནམ་འབྲེན་ཆེན་པོ་སློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལ། །

གསལ་བ་འདེབས་སོ་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་སྟུལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཞི་པ། རྒྱ་མཆོས་ཀྱི་ཕུལ་བྱང་ཇི་བཅུན་བ་སོ་ཆོས་ཇིས་མཛད་
པའི་ཐབ་ལམ་རྒྱ་རོ་ཆོས་ཐུག་གི་སྟོར་ལ། ༤) ཐབ་ལམ་རྒྱ་རོ་ཆོས་ཐུག་གི་ཁྱིད་ཆོས་ཆོན་
གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཡུལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ (1708-1757) མཛད་པའི་དཔལ་དོ་ཇི་སེམས་
དཔལ་ལྷ་བཅུ་བདུན་པའི་དབང་གི་བརྒྱད་འདེབས་ལས⁴³།

འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་ཇི་བཅུན་ཚོང་ཁ་པ། །

མཁས་གྲུབ་གཙུག་རྒྱུན་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ཞབས། །

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་མཐོན་བསྐྱེད་བ་སོ་བར། །

གསལ་བ་འདེབས་སོ་བདག་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་མཐོན་པོར་བསྐྱེད་བར་མཛད་པ་སོ་བ་སོ་
ཆོས་ཇིས་མཛད་པའི་ཐུག་དོར་འཁོར་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་ལ། ༥) དཔལ་འཁོར་ལོ་ཆེན་

42 ཡུལ་དབང་སྐྱེ་མེད་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ། ༩༤༽ རྒྱ་རྒྱལ་གྲུ་ཆང་། ༢༠༡༤ ལོ། ཤོག་ ༣༥༤

43 ཡུལ་དབང་སྐྱེ་མེད་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ། ༩༥༽ རྒྱ་རྒྱལ་གྲུ་ཆང་། ༢༠༡༤ ལོ། ཤོག་ ༡

པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཁྱིམ་ཆེན་ཆོན་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཡ་རྒྱལ་བ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ (1708-1757) མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་
པའི་འཁྲིད་ཡིག་བདེ་ལམ་གྱི་བརྒྱད་འདེབས་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱུང་འཇུག་ལས⁴⁴།

ནལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་རྗེ་བཙུན་བ་སོ་བ། །

བཞེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྤྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་ཞབས། །

བྱང་འཇུག་མངོན་གྱུར་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་སྟེ། །

གྲུབ་བརྟེན་དམ་པ་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་རྗེ་བཙུན་བ་སོ་ཆོས་རྗེས་མཛད་པའི་མ་
གཅིག་གྲུབ་རྒྱལ་ནས་བརྒྱད་པའི་ཆོས་སྐོར་ལ། ༡) མ་གཅིག་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མོ་ནས་
བརྒྱད་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་སྲིང་ཚུལ་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱང་
པར་ཅན་ལ་སོགས་རྗེའི་གསུང་བཞིན་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བརྗེད་པར་འཕངས་
(ཕངས་)ཏེ་ཡི་གེར་བཀོད་པ་རྣམས་བཞུགས་སོ། །ཞེས་བ་དབྱུ་མེད་བྲིས་མ་ཞོག་གངས་
༣༣ ཡོད་པ་ལས། ཞོག་གངས་ ༣༤ ནས་མཇུག་མ་ཆང་བ་ནི་ཞིན་ཏུ་ཕངས་ལ། ཆོས་
ཆོན་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་དགྲུས་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་སྟེ། ཁ་ཞོག་གི་མཆོན་བྱང་རྣམས་
གཅིག་ཏུ་བཀོད་ཅིང་། ཆོས་ཆོན་དང་པོར་མཆོད་བརྗེད་དང་བཅུ་པར་དམ་བཅའ་བཀོད་
པ་ལས། ཆོས་ཆོན་གྱི་མ་པལ་མོ་ཆེར་དེ་ལྟར་མ་མཛད་ཁར། མཇུག་ཏུ་བསྐྱོད་སྟོན་ཡང་མ་
མཛད་དོ།།

44 ཡ་རྒྱལ་དབང་ཕྱག་རྗེ་བཙུན་བ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ༩༢ རྒྱལ་རྒྱ་ཆང་། ༢༠༡༤ ལོ། ཞོག་ ༣༥༤

༤༽ འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཇོགས་རིམ།

དེ་ཡང་ཡ་རྒྱལ་བ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ (1708-1757) མཛད་པའི་དཔལ་རྫོང་ཇོ་
འཇིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་གསུམ་མའི་དབང་གི་བརྒྱུད་འདེབས་ལས་⁴⁵།
རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་འཇམ་མགོན་ལྷོ་བཟང་གྲགས། །
དེ་སྤྱི་མུ་བོ་དགོ་ལེགས་དཔལ་བཟང་རྗེ། །
རྒྱ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡངས་བ་སོ་བར། །
གསོལ་བ་འདེབས་སོ་དངོས་གྲུབ་མ་ལུས་སྟོལ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡངས་བ་སོ་ཆོས་རྗེས་མཛད་པའི་བཙུམ་
ལྷན་འདས་དཔལ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཇོགས་རིམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཇུག་ངོགས་ཀྱི་མཛད་
བྱང་ལས་⁴⁶། བཙུམ་ལྷན་འདས་རྫོང་ཇོ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་ཇོགས་པའི་རིམ་བ་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། མདོ་སྤྱི་གསུམ་ཀྱི་གཞུང་ལ་ལེགས་པར་སྤྱངས་
པའི་ལྷོ་གྲོས་ཀྱི་སྤྱང་བ་དང་ལྷན་པ་བཀའ་བཞི་པ་དགོ་འདུན་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་པའི་
གསུང་གི་སྤྱོད་པོ་ནས་བསྐྱལ་ཞིང་། ཕྱིས་མང་དུ་བོས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཞིང་། ཆོ་
འདི་ལ་ཞེན་པ་རིང་དུ་དོར་ནས་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྤྱིང་བོར་བྱེད་པའི་ཤངས་སྟོན་དགོན་
མཆོག་དཔལ་པའི་གསུང་གི་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པའི་སྟོས་པ་རྒྱ་

45 ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱོད་འདུན་པ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུམ། ༩༣༽ རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཆོང་། ༢༠༡༤ ལོ། ལོག་ ༣༤

46 བཙུམ་ལྷན་འདས་དཔལ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཇོགས་རིམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཇུག་ངོགས། ཕྱིས་ལ། ལོག་ ༢༡ན

ཆེན་པོ་དོར་ནས། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ནམས་ཆང་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་འདི་ནི། རྗེ་
བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་ཞབས་རྒྱལ་སྤྱི་བོར་སྦྱངས་པས། ཡང་
དག་པའི་ལམ་ལ་མི་འཁྱལ་བའི་ངས་པ་ཐོབ་པའི་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་བ་སོ་སྟུན་བྱུང་བའི་ཆེན་གྱི་དཔེན་གནས་སུ་སྤྱར་བ་
འདིས། འཁོར་བ་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་མཆོ་སྤྱར་དུ་སྐྱེམས་པར་གྱུར་ཅིག ། ཅེས་བྱང་བའི་
ཁམས་གྲིས་ཅན་ཤོག་གངས་ ༡༩ ཅན་བཞུགས་པའི་མཆོན་བྱང་དུ་དབྱ་མེད་ཐོག་བཙུང་
ལྟན་འདས་དོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྗེགས་རིམ་བའི་བ་ཆེན་པོའི་འབྲུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །ཞེས་པའི་མཆོན་བྱང་དེ་ཉིད་ཀྱི་འོག་དུ། འཁྱལ་ཡིག་ཐོག་བ་སོ་ཆོས་རྒྱན་
གྱིས་མཛད། ཅེས་བཀོད་པ་ནི་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐུ་སྤང་བཙུ་བ་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་
ལས་སྟུན་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་གི་བྲག་གྲིས་བྲག་བསྐྱར་མ་ཡིན་པར་གྲགས་
པ་འདི་ཉིད་ཆ་ཆང་བཞུགས་སོ། །

༥ ་ རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་བྱུག་གམ་རྒྱུར་བྱུག་ཁིད་ཡིག

དེ་ཡང་ཡ་རྒྱལ་བ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ (1708-1757) མཛད་པའི་དུས་འཁོར་
བརྒྱད་འདེབས་ལས⁴⁷།

བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ཤེས་རབ་དཔལ་བཟང་ཞབས། །

མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་དགེ་ལེགས་དཔལ། །

བ་སོ་བ་དང་རྗེ་བཙུན་ལྷ་རི་བར། །

གསོལ་བ་འདེབས་སོ་དངོས་གྲུབ་རྣམ་གཉིས་སྟོལ། །

ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་བ་ལྟར། བ་སོ་ཆོས་རྗེས་མཛད་པའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བ་མང་དུ་མཛད་པ་སྟེ། བྱི་ལོ་ ༡༩༡༥
ལོར་མཆོ་ཕྱོད་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་ཞལ་བྱང་དུ་བོད་ཀྱི་བསྐྱེད་བཅོས་ཁག་གཅིག་
གི་མཆོན་བྱང་དེ་མེད་ཤེས་དཀར་སྤང་བ་བཀོད་པ་ལས⁴⁸། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྟོར་
ལ། ༡ བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་བསྒྲ་དཀར་པོ་⁴⁹། ༢ བ་སོ་ཆོས་རྒྱན་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་བྱུག་གི་ཁིད་ཡིག ། ཅེས་དུས་འཁོར་ཀྱི་བསྐྱེད་བཅོས་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་
གསལ་བས། མཁས་གྲུབ་རྗེས་མཛད་པའི་དུས་འཁོར་སྐྱ་གསུང་གྲུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

47 ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱ་མེད་བཙུན་བ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ། ༩༥ ་ རྣལ་འབྱོར་གྲུ་ཁང་། ༢༠༡༤ ལོ། བོག་ ༢༤༩

48 བོད་ཀྱི་བསྐྱེད་བཅོས་ཁག་གཅིག་གི་མཆོན་བྱང་། མཆོ་ཕྱོད་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༩༡༥ ལོ། བོག་ ༦༥༣

49 འདི་དུས་འཁོར་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་གཅིག་མེད་དབྱེད་དགོས། མི་གཅིག་ན་མ་དཔེ་མ་རྟེན་དོ།

པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་དང་། དུས་འཁོར་
སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱ་དཀར་པོའི་ཞལ་ལུང་ལ་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། ཞེས་གསུངས་
བ་ལྟར་བ་སྐོར་རྗེས་མཇད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱ་དཀར་པོའི་མ་ཡིག་མ་རྟེན་བས། ད་ལྟ་
ཞིན་ཏུ་རྟེན་དཀའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད་འདུག་སྟེ།

རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་ཅེས་བ་དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་
གཅིག་མེན་དབྱེད་དགོས། དེ་ཡང་རྫོ་གྲུབ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མས་ (1865-1926)
མཇད་པའི་བསྟན་སྐྱབ་ལ་མཁོ་བའི་ཟེན་ཐོར་གསལ་བའི་བ་སྐོར་རྗེས་སྐྱུར་དྲུག་ཁྱིམ་
ཡིག་ལས⁵⁰། སྐར་བཤད་བ་ལྟ་བུའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་བ་དེས་རྫོགས་
རིམ་གྱི་སྤྱོད་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་བཤུག་གི་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ཆད་དབྱེད་སྒྲིམ་གྱི་
ཚུལ་དུ་བྱས་ནས། དེའི་ལོག་ཏུ་གསལ་སྤང་འདོན་པའི་ཕྱིར་འཇོག་སྒྲིམ་བྱེད་བ་ནི་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་གཉིས་ཡིན་ལ། ཐ་མལ་གྱི་སྤང་བ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
རྣམ་པ་གསལ་བར་སྤང་བས་སྤོང་ཞིང་། ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པ་རྟེན་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
ལ་ང་རྒྱལ་འཕྲོས་པས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པ་ཉིད་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་པས། ང་རྒྱལ་བརྟན་པ་ལ་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་དགོས། ཞེས་ལུང་འདྲེན་མཇད་ཡུལ་བ་
སའི་སྐྱུར་དྲུག་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་རྣམས་བ་སྐོར་རྗེས་དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་
ནང་གསལ་བས། རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་དང་། སྐྱུར་དྲུག་གི་ཁྱིམ་
ཅེས་བ་དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ལས་གཞན་བསྟན་བཅོས་ལོགས་སུ་ཡོད་
བཅོམ་སྤང་བས་ད་དུང་ཞིབ་དུ་དབྱེད་པར་འཆལ་ལོ།

50 རྫོ་གྲུབ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་གསུང་འབྲས། བོད། ༡༩༣༩ སྤུང་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། ཞོག་ 347

༦༽ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་རྒྱུ་གས།

དེ་ཡང་བ་མོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལམ་གྱི་སྙིང་པོ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཟབ་མོ་དོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་
ཡན་ལག་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་དོ་རྗེ་འཆང་གི་སར་ཁྲིད་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་བསྐྱལ་
བཟང་ལམ་གྱི་འདུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་བསྐྱེད་རྒྱུ་གས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ༡༽
རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལམ་གྱི་སྙིང་པོ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་
ཟབ་མོ་དོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་དོ་རྗེ་འཆང་གི་སར་ཁྲིད་པའི་ཚུལ་
གསལ་བར་བྱེད་པ་བསྐྱལ་བཟང་ལམ་གྱི་འདུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
སྒྲོར་བཞུགས་སོ། ⁵¹ ༢༽ རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལམ་
གྱི་སྙིང་པོ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཟབ་མོ་དོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་དོ་རྗེ་
འཆང་གི་སར་ཁྲིད་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་བསྐྱལ་བཟང་ལམ་གྱི་འདུག་ངོགས་ཞེས་
བྱ་བ་ལས་རིམ་གྱི་སྒྲོར་བཞུགས་སོ། ⁵² ཞེས་བྱུང་ཡང་། གིས་མའི་ཞལ་བྱང་དུ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུ་གྱི་ལམ་གྱི་སྙིང་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཟབ་མོ་
དོ་རྗེའི་ཡན་ལག་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་དོ་རྗེ་འཆང་གི་སར་ཁྲིད་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་
པ་བསྐྱལ་བཟང་ལམ་གྱི་འདུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཞུགས་སོ། །ཞེས་ཆོག་རིས་ཅུང་ཟད་མི་

51 གངས་ལྗོངས་རིག་བཅུའི་སྙིང་བཅུད་ཆེན་མོ། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༠༩ ལོ། བོག་གངས་ ༢༤༩

52 གངས་ལྗོངས་རིག་བཅུའི་སྙིང་བཅུད་ཆེན་མོ། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༠༩ ལོ། བོག་གངས་ ༢༤༩

མཐུན་པ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་དགུས་གཅིག་ལ་མཛད་པ་ལས་བསྐྱེད་
རྫོགས་གཉིས་སོ་སོར་ཆོས་ཆེན་རེ་རེ་རྣམས་པར་མཛད་པ་ཞིག་མིན་ནོ།།

གང་གིས་མཛད་པ་དང་གང་དུ་པར་དུ་བསྐྱུན་པ་ནི། མཐུག་ཏུ། དཔལ་དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་མན་ངག་དང་བཅས་པའི་བརྒྱུད་པ་རིམ་པར་བཀོད་
མཆོམས་⁵³། དེ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་ཏུ་དེའི་བཞི་ཡིག་དོ་སྙོལ་དང་བཅས་པ་མཛད་
དེ། བདེ་ཆེན་པ་ལ་གནང་། དེ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་གསན། དེ་ལ་རྒྱལ་
ཆབ་དམ་པ་དང་། མཁས་བླ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསན། དེ་གཉིས་ལས་སྤར་བ་ཞིན་
དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སློན་སྒྲ་བདག་ཤུའི་བཙུན་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
པོས་བཀའ་དྲིན་ལེགས་པར་མཛོམས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཟུངས་པའི་
འབྲིལ་དུ་པར་དུ་བསྐྱབས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། དུས་ནམ་ཞིག་དཔར་དུ་བསྐྱབས་པ་དང་།
པར་བྱང་སློན་ཆོག་གསར་དུ་བཀོད་པ་སོགས་མི་སྣང་ཡང་། འདས་པའི་ལོ་དོ་བརྒྱའི་ནང་
ལ་དཔར་དུ་བརྐོས་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས་སྟེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་རྫོགས་འདི་
ཉིད་ཀྱི་ཤིང་དཔར་ལག་ཏུ་མ་སོན་ཡང་། སྡེ་ལུང་རིན་པོ་ཆེས་བྲིས་མ་ཤོག་གངས་ ༤༠
ཅན་ཞིག་མཁོ་འདོན་གནང་བ་དང་། གངས་ལྗོངས་རིག་བཙུའི་ཉིང་བཙུད་ཆེན་མོ་ལས།
སྡེགས་བམ་བརྒྱུད་པ་གསང་སྟགས་ཨོ་བོད་ལྟར་བསྐྱར་ཏེ་བསྒྲིགས་མོད། འདི་གཉིས་
ལའང་མི་མཐུན་པ་གང་འཆོམ་སྣང་བས། མ་འོངས་ཤིང་དཔར་ལག་ཏུ་སོན་ཆེ་ཞིབ་
བསྐྱར་དག་བཅས་གནང་གལ་ཆེ་བ་བཅས་སོ།།

53 གངས་ལྗོངས་རིག་བཙུའི་སྡེང་བཙུད་ཆེན་མོ། ༡༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༠༤ ལོ། ཤོག་གངས་ ༡༩༥

ལ། གསང་འདུས་ཡིག་ཚུང་ཉེར་གཅིག

དེ་ཡང་ཆ་ཉར་དགེ་བཤེས་ལྷོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ (1740-1810) གྱིས་མཛད་པའི་རྗེ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ནམ་ཐར་གོ་སྤྲོད་པར་བརྗོད་པ་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་གྱི་
འབྲུང་གནས་ལས་⁵⁴། དགའ་ལྷན་འདུའང་ལ་བྲི་གཙང་ཁང་བཏོད་དེ། རྒྱལ་བ་སེལྷེ་ར་རོའི་
གསལ་སྤྲུལ་མཆོད་ཅན་དང་། རྒྱུ་ཀྱའི་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོས་འོད་གསལ་ལྷ་ཁང་དུ་ཞལ་ནས་
བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་མན་ངག་ཡིག་ཚུང་ཉེར་གཅིག་ཚུང་བ་དང་བཅས་པ་མཛད་ཅིང་།
ད་ལྟའི་བར་དུ་རང་གཞན་གྱི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་ཆེན་དུ་མས་སྤྲུགས་ཅིས་མཛད་པ་འདི་ཡིན།
ཞེས་གསང་འདུས་ཡིག་ཚུང་ཉེར་གཅིག་བ་སོ་ཆོས་རྗེས་མཛད་པར་གསུངས་སོ།།

དེ་བཞིན་ལ་མི་དབང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་ (1653-1705) མཛད་པའི་
དགའ་ལྷན་ཆོས་འབྲུང་བྲུ་བྱ་སེར་པོ་ལས་⁵⁵། གསུང་ཙོམ་སྒྲོར། དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཆེན་
མོ། དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས། གསང་འདུས་ཡིག་ཚུང་ཉེར་གཅིག་སོགས་ཡོད། ཅེས་
གསང་འདུས་ཡིག་ཚུང་ཉེར་གཅིག་བ་སོའི་གསུང་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། ཡང་ལ་མི་
དབང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་མཆོས་ (1653-1705) མཛད་པའི་གཡའ་སེལ་ལས་⁵⁶ གྲང་།
འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་གི་གསལ་ཡིག་ཚུང་ཉེར་གཅིག་དུ་གྲགས་པ་

54 ལྷོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། རྒྱལ་ཡོད་དཔལ་ཤོག་གྲངས་ 36བལ།

55 དགའ་ལྷན་ཆོས་འབྲུང་བྲུ་བྱ་སེར་པོ། རྒྱང་པོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྤྲུག་ཁང་། 1994 ལོ། ཤོག་ 337

56 བོད་ལུགས་གསལ་རིག་ཅེ་ཆའི་དཔེ་རྒྱུན་བཏུས། རྒྱལ་ཡོད་བོད་རྫོང་སྡེ་དཔེ་སྤྲུག་ཁང་། 2002 ལོ། ཤོག་ 126

འདི་ཉིད་འདས་པའི་ཉམས་ལེན་གཞན་ལས་རྒྱས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དེའི་བ་སོ་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཟིན་བྲིས་ལས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གསང་འདུས་ཡིག་ཆུང་ཉར་
གཅིག་ལས⁵⁷། རྣམ་འདྲེན་སྐྱབ་པའི་ལོ་འཕང་མཆོག་བརྟེན་ནས། །གདུལ་བྱའི་སྒོ་ཐུན་མ་
ལུས་སེལ་མཛད་པ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ། །གང་དེའི་གསུང་
ངག་བདུད་ཅིས་ལུས་འཛོལ། །དད་པའི་དབང་པོས་སྐལ་བཟང་སྦྱེ་བོའི་ངོར། །ཞལ་ཤེས་
གདམས་པ་མ་རྟོར་ཆང་བར་བྲིས། །དེས་ནི་གནས་གསུམ་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་རྣམས་
ཀྱིས། །གཡེལ་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་འཛིན་གྱུར་ཅིག །འདི་གཉིས་ཆོས་རྗེ་བ་སོ་བའི་ཟིན་
བྲིས་ཡིན། སྟོག་ཐུར་ཐ་བ་བསྐྱེད་ཆུང་སོགས་གནད་རྣམས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས། ཞེས་
གསལ་བར་བུང་བ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཡིག་ཆུང་ཉར་གཅིག་ནི། འཇམ་མགོན་སྒྲ་
མ་རྩེད་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབྲུམ་པོད་ །ངོ་ བར་⁵⁸ བཞུགས་ཤིང་། མཐུག་བྱང་
ལས⁵⁹། འདི་ནི་པག་ལོའི་དགུན་དུས་གནས་སྤེལ་བས་བཏེག་གནས་སེ་ར་ཆོས་སྤྲིངས་
སུ་བཞུགས་དུས། སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་ཞལ་སྤྲ་ནས། མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྩོགས་
རིམ་དབྱིད་ཐིག་འདི་འཁོར་བརྒྱ་ཅུ་ལ་གནད་དུས་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས⁶⁰། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ཡིག་ཆུང་མན་ཆད་འདི་ཡིག་
ཆུང་ཉར་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཞན་ནས་ཁ་བསྐྱང་སྟེ་འདིར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྲིས་པ་ཡིན་

57 རྩེད་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། །ངོ་ རྗེ་ཡབ་སྤུས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ཐུད་རྒྱིག་ཁང་། ༢༠༡༤ ལོ། ཤོག་ ༣༠

58 རྩེད་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། །ངོ་ རྗེ་ཡབ་སྤུས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ཐུད་རྒྱིག་ཁང་། ༢༠༡༤ ལོ། ཤོག་ ༥

59 རྩེད་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། །ངོ་ རྗེ་ཡབ་སྤུས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ཐུད་རྒྱིག་ཁང་། ༢༠༡༤ ལོ། ཤོག་ ༡༠༥

60 རྩེད་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། །ངོ་ རྗེ་ཡབ་སྤུས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ཐུད་རྒྱིག་ཁང་། ༢༠༡༤ ལོ། ཤོག་ ༡༡༤

ནོ། །ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། གསུང་བ་པོ་ཇི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་། ཟེན་བྲིས་འགོད་པ་
པོ་ཆོས་ཇི་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཡིན་པས་སྒྲོ་བ་གཉིས་ཀའི་གསུང་དུ་ངོས་འཛིན་
ནས་སོ་སོའི་གསུང་འབྲམ་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ཞིག་གོ།

དེ་བཞིན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བཙུན་འབྲས་ (1648–1721/1722)
ཀྱིས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་བཞི་སྒྲགས་མཐ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་མཆན་བུ་
མཆོད་བཛྲོད་བསྟོད་བྲུག་མཐའ་གཅོད་མཆན་རྟགས་གསར་བཙུན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་⁶¹།
འདིའི་ནང་གི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་མཆན་བུ་ ཉ་བ་༽ རྟགས་ཅན་གང་ཡིན་འཇམ་མགོན་
སྒྲོ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བྲི་ཐོག་དུག་པ་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཀྱི་གསུང་མཆན་དང་།
ཞེས་མཆན་བུ་བ་ཡིག་རྟགས་ཅན་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཀྱིས་གསུང་ཡིན་པར་
གསུངས་ཀྱང་། སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཆོལ་བ་སྤུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༠༩ ལོར་འདོན་སྤེལ་གནང་བའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་བཞི་སྒྲགས་ཀྱི་པར་སྒྲུབ་
གསལ་བ་ཤད་ལས་⁶²། མཆན་འགོད་མཛད་པ་པོའི་སྐུ་པར་ནང་། བ་སོའི་སྐུ་བྲིས་དང་།
མཆན་བུ་དུའང་། སྟན་རྒྱུད་མཛོད་འཛིན་བ་སོ་ཆོས་ཇིའི་ཞབས། །བཀོད་ཀྱང་། ལམ་
རིམ་མཆན་བཞི་སྒྲགས་མ་འདི་རི་ལྟར་བྱང་བ་ནི། མཆན་དང་པོ་བ་སོ་སྐུལ་སྐུ་ལྟ་དབང་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ (མེ་བུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༣༧ ཤིང་སྐུལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༥) ཀྱིས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་
ཀྱི་ནག་མཆན་དང་། ཞེས་བ་སོ་སྐུ་བྲིང་བཞི་པ་སྐུ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཀྱིས་མཛད་
པར་གསལ་བར་དབྱེད་དགོས་པར་སྒྲུང་ངོ་།།

61 ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་བཞི་སྒྲགས་མ། ཞོལ་དཔར་མ། ཤོག་གངས་ ༣༧༩

62 གངས་ཅན་བྱེད་ཀྱི་པོ་ཆོགས། དེབ་ 9-10 ཤོག་གངས་ ༩

དེ་ཡང་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབྲམ་བྱེད་པ་མ་འདི་དག་ནི། གཙང་གི་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་དཔལ་གྱི་སྡེ་ཆེན་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་གི་ཀུན་གཟིགས་པའ་ཆེན་སྐུ་ཐེང་རིམ་བྱོན་གྱི་སྒྲ་བྲང་རྒྱལ་མཆོན་མཐོན་པོའི་གཟིམ་རྒྱུང་ནང་བཞུགས་པའི་པའ་ཆེན་སྐུ་ཐེང་བཞི་པ་སྡོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གཟིགས་དཔེ་བཀའ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས། དབུ་མའི་ལྷ་ཁྲིད་དང་། དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ལུང་གསུང་གཞན་རྣམས་ཤིང་དཔར་དུ་བསྐྱོས་པ་མ་བྱུང་ཁར། སྤྱོད་པ་བཟ་བྱེད་པ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཐོག་མར་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ནང་བཞུགས་ཡོད་སྐད་དང་། རེས་སུ་མི་རིགས་པོ་བྲང་ལ་ཅིས་སྤྱོད་བྱས་པར། ཀུན་གཟིགས་པའ་ཆེན་སྐུ་ཐེང་བཅུ་པ་ཆེན་པོས་མཁུན་རྒྱལ་བྱུང་སྟེ་དོན་གྱི་བདག་པོ་གཙང་གི་གདན་ས་བཟ་ཤེས་ལྷན་པོར་བྱིར་སྤྱོད་ཅིས་འབྲལ་དགོས་སྐྱོར་བཀའ་སྤྱོད་སྤྱི་སྡེ་བཞིན་མི་རིགས་པོ་བྲང་ནས་བོད་ལ་བཏང་བ་དེའི་འདྲ་བ་བྱས་གཅིག་ཨ་རིའི་ལ་ཅེ་བསྟན་འཛིན་དགོ་ལེགས་ལགས་ནས་ཐབས་བརྒྱུས་སྟོང་གི་འཆོལ་སྐྱབ་ཞུས་ནས་འདི་གར་བསྐྱལ་བ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་བ་སོ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་ཚུལ་ཆ་ལག་ཁྲིའི་མ་དཔེ་ལག་ཏུ་མ་སོན་པ་དང་། ལག་ཏུ་སོན་པའི་ཁྲོད་ནས་འགའ་ཞིག་གི་མ་དཔེའི་ཤོག་བྱ་རེ་བྱང་མ་ཁྲིའི་ཡང་། ལག་ཏུ་གང་སོན་རྣམས་ཆ་ལག་ཁྲིའི་མིན་རྒྱུ་ཡང་། ད་ལྟ་བྱིས་མ་སྤྱོད་པ་བཟ་འདི་ཁོ་ན་ལས་མེད་པས་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་དང་། དཔེ་རྒྱན་སྤྱང་སྤྱོད་པ་ཐོས་བསམ་འཆད་ཉན། སྤྱོད་པ་སྐྱབ་ཉམས་ལེན། རིག་གཞུང་ཉམས་ཞིབ་པ་ཀུན་ལ་པན་རེ་ཆེན་པོས་ངལ་བྱོན་ལ་མ་འཛེམས་པར་དཔར་འབྲེམས་ཞུ་རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་གི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པའོ།།

ཅ ་ གསུང་འབྲམ་གྱི་མ་ཡིག་ལག་ཏུ་སོན་མིན།

ཀ། གསུང་འབྲམ་གྱི་མ་ཡིག་ལག་ཏུ་སོན་པ་རྣམས་ནི། ༡ ་ དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིའི་
ཆེན་མོ་དང་། ༢ ་ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་བསྐྱེད་དོན་རྗེའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟའི་དམར་
ཁྱི། ༣ ་ གསང་འདུས་འཇམ་དོར་གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཁྱི། ༤ ་ རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་
ལྷག་ལྷ་ཨི་པའི་ལྷགས་གྱི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ཁྱི། ༥ ་ རྣལ་འབྱོར་གྱི་
དབང་ལྷག་ཤིལ་བྱ་ཞབས་གྱིས་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྟའི་ཁྱི། ༦ ་ དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་
བྱེད་གྱི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཁྱི། ༧ ་ ཐབ་ལམ་རྒྱ་རོ་ཆོས་ལྷག་གི་ཁྱི། ༨ ་
དཔལ་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཁྱི། ༩ ་ མ་གཅིག་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མོ་ནས་
བརྒྱད་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱིས་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་སྲིད་ཚུལ་གྱི་ཉམས་ལེན་
ཁྱད་པར་ཅན། ༡༠ ་ བཅོམ་ལྷན་འདས་དོན་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་གྱི་རྫོགས་རིམ་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་འཇུག་དོགས། ༡༡ ་ བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་བཅས་
ཆོས་ཆེན་བརྩ་གཅིག་རྣམས་གྱི་མ་ཡིག་ལག་སོན་བྱུང་བ་ལྟར་འདིར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་
ཞུས་བཅས་སོ།

ཁ། གསུང་འབྲམ་གྱི་མ་ཡིག་ལག་ཏུ་མ་སོན་པར་ཐབས་འཆོལ་ཞུ་དགོས་པ་
རྣམས་ནི། ༡ ་ བ་སོ་རྗེའི་མགུར་དང་། ༢ ་ དབུ་མ་ལྷ་པའི་ཁྱིའི་ལེགས་བཤད་མན་ངག་
གི་རྒྱ་མཆོ། ༣ ་ ལྷ་ཁྱིའི་འབྲིང་བ། ༤ ་ ལྷ་ཁྱིའི་བསྐྱེད་པ། ༥ ་ བསྐྱེད་རྫོགས་སྤྱིའི་
དཀའ་གནད་ལམ་གྱི་བསྐྱེད་ཚུལ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་གཅིག ། ༦ ་ དཔལ་རྗེ་རྗེ་

འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ༡༽ བསྐྱེད་བ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་མན་
ངག་ཞལ་ཤེས་བཞིན་དུ་ཆོས་རྗེ་བ་སོ་བས་མཛད་པ། ༢༽ ལུང་བསྟན་བཅས་ཆོས་ཆོན་
བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིག་ལག་དུ་མ་སོན་པ་ནི་ཤིན་དུ་པངས་སོ།།

སྤྱིར་བ་སོ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་གསང་རྣམས་སྟན་ངག་གི་ཆོག་རྒྱན་དང་། གོ་དཀའི་
བདེ་ཆེད་། མདོན་བརྗོད་སོགས་ཀྱིས་མ་བཅིངས་ཤིང་། ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་མེད་པར་རྗེ་
བཅུན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་གསུང་ལས་དངོས་སུ་རི་ལྟར་གསན་པའི་མན་ངག་རྣམས་བརྗོད་པར་པངས་ཏེ་ཡབ་
སྲས་གསུམ་གྱི་ལྟ་དགོངས་གསལ་བར་མཛད་ཐོག །གདུལ་བྱའི་ཡིད་ལ་འཇུག་བདེ་ཞིང་
ཉམས་ལེན་རང་ལ་དམིགས་ནས་ཞལ་གསལ་སྟོང་བསྐྱེད་སུ་མཛད་པ་གཙོ་ཆེ་ལ། ལྷག་པར་
པ་རྒྱུད་གསང་བ་འདུས་པ་དང་དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད། མ་རྒྱུད་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་།
གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ཡང་སྒྲོས་རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་རྒྱ་རོ་བ་ནས་
བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་སྟེ། མ་རྒྱུད་ཀྱི་དོར་དང་བདེ་མཆོག་ནས་བཤད་པའི་གདུལ་མོ།
པ་རྒྱུད་གསང་བ་འདུས་པ་ནས་བཤད་པའི་སྐུ་ལུས་དང་འོད་གསལ་སྟེ་ཅ་བ་གསུམ་དང་།
མ་རྒྱུད་གདན་བཞིན་ས་བཤད་པའི་འཕོ་བ་དང་གྲོང་འཇུག །བར་དོའི་གདམས་ངག་སྟེ་ཡན་
ལག་གསུམ་བཅས་ཟབ་ལམ་རྒྱ་རོ་ཆོས་དུག །གཞན་ཡང་དཔལ་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ། མ་
གཅིག་གྲུབ་རྒྱལ་མེད་ཆེ་ཁྲིད་སོགས་རྒྱུད་སྟེ་དང་ཡི་དམ་གཙོ་ཆེ་ཁག་གི་བསྐྱེད་རྗེས་ཀྱི་
ཁྲིད་རྣམས་ལྷགས་ཅོམ་མཛད་དེ་ང་ཆོས་མཛལ་དུ་ཡོད་པ་ནི་རི་འབྲུའི་སྐལ་དམན་ནང་གི་
སྐལ་བཟང་ཞིག་གམ་སྟུམ་མོ།།

ཆ། བ་སྐྱེ་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་དགོན་ཚུལ།

དེ་ཡང་རྗེ་སྤྲེལ་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་ (1884-1968) མཛད་པའི་རྟ་ཆག་
ནམ་ཐར་བསམ་འཕེལ་ལོར་བུའི་བང་མཛོད་ལས་⁶³། སྤོང་བ་གསུམ་ན་རྒྱ་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྗེ། །
སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་བ་འོད་སྟོང་བདག་པོའི་གཞུང་། །སྤྲ་ཞིབ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་བས་སྤེང་གཡོ་
བ་ཅན། །སྤེལ་མཁས་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་བསྟུགས། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། སྟན་
བརྒྱད་གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་ནམས་དཔེ་རྒྱན་
ཤིན་ཏུ་དགོན་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སོ་བྲང་སོ་རྟུ་ལར་བཞུགས་པའི་ཞུ་སེར་བསྟན་པའི་སྒྲོན་
མེ་རྗེ་ཙུང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་གཙུག་སྤྲེལ་ཆེན་དམ་པ་རིམ་བྱུང་གི་གསུང་བུམ་དཀར་ཆག་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པའི་དེ་མེད་རྒྱ་ཤེལ་གཙང་མའི་མེ་ལོང་དུ་རི་བོ་དགེ་ལུགས་
པའི་བསྟན་པའི་སྒོལ་འབྲེད་ཆེན་པོ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནས་མཛེས་སྤྲད་སྒྲུལ་སྒྲུ་སྒྲོ་བཟང་
དཔལ་ལྷན་བསྟན་འཛིན་ཡར་རྒྱས་བར་རི་བོ་དགེ་ལྷན་པའི་སྤྲེལ་ཆེན་དམ་པ་ཞལ་གངས་
༡༩༩ ཡི་གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག་དང་། ནམ་ཐར་སྟོང་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་
བའི་ཁྲིད་དུའང་། དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཐོག་དུག་བ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་བ་སོ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་
འབྲུམ་དཀར་ཆག་གཏན་ནས་མི་གསལ་བས། བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་
ནམས་ཏ་ཅང་དཔེ་དགོན་དུ་གྱུར་བ་མཆོན་པར་བྱས་སོ།།

63 རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོད་གསུང་འབྲུམ། བོད་ ༩༡༽ མཆོ་སྟན་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། ཤོག་གངས་ 3༤

༣༽ ལྷོགས་ཐམ་བྱེད་སྒྲུབ་པ།

དེ་ཡང་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཇུག་ངོགས་དང་། རྫོགས་
 རིམ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་ཚན་རྣམས་དབྱ་མེད་བྲིས་མ་དང་། ཁམས་བྲིས་སུ་བཞུགས་པ་
 རྣམས་ལ་བསྐྱེད་ས་ཡིག་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། ལ་ལར་མི་གསལ་བ། ཡིག་འབྲུ་ཆད་ལྷག་
 དང་། དག་ཅོར་ཤིན་ཏུ་མང་བས། མ་དཔེར་བཅི་འཛོག་གིས་ཡིག་རྣམས་དབྱ་མེད་གསལ་སོར་
 བཞག་ཡིག་འཇུག་ཐོག་ཆད་ལྷག་གཉིས་ལས་ཆད་པ་རྣམས་ལ་འཐེན་ཏྲགས་དང་། ལྷག་
 པ་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་ས་ཏྲགས་ཐོག་ཡི་གེ་རྣམས་བཞོད་ཡོད་ཅིང་། དག་ཅོར་རྣམས་ལ་ ()
 འདི་ལྟའི་ཤད་བྲུག་ནང་ཡིག་རྒྱུ་ཐོག་དག་བཅོས་བཞོད་ཡོད། དེ་བཞིན་ཤིང་དཔར་དང་
 བྲིས་མ་རྣམས་ཀྱི་མ་དཔེ་དང་དཔེ་བསྐྱར་ཁྱུ་བདེ་ཡོང་སྤྱད་དཔེ་གཞུགས་ཀྱི་ཤོག་གངས་
 དང་པོའི་མདུན་ཤོག་དང་རྒྱབ་ཤོག་ལྟ་བུར་ (༡༣) (༡༤) འདི་ལྟར་ཤོག་གངས་རྣམས་
 གྲུང་བཞོད་ཡོད།

སུ་བྲིས་མའི་ངོ་མོར་བཞུགས་པ་ལས། ད་བར་ཤིང་དཔར་དང་འབྲུལ་དཔར་སོགས་སུ་
བཞོས་པ་བྱང་མེད་པས་དཔེ་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ལ། དཔེ་རྒྱན་དཀོན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད།
བྲིས་མ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་ནས་རྙིང་བཞི་ཙམ་གཏོར་གྱི་རིག་གསར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཤོག་བྱ་
རེ་བྱང་མི་ཆང་བར་བྱུར་པས་ཏ་ཆང་འཛིག་ལ་ཉེ་བའི་མཆམས་སུ་གྱུར་ཡོད།

གསུང་བཟང་འདི་དག་ནི། སྤར་ནས་དཔེ་དཀོན་ཤི་སྟག་ཡིན་ཁར། བར་སྐབས་
རིག་གནས་གསར་བཅེ་སོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤྱ་མང་ཁྲིད་བསྟན་པ་ཉམས་དམས་པའི་
དུས་སུ་དེ་བས་གྱང་དཔེ་དཀོན་མངལ་དཀར་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པས། ལོ་ཤས་སྡོན་
ནས་དཔར་འགྲམས་བྱུ་བ་ན་སྟམ་ཡང་མཐུན་རྒྱུན་གྱིས་ཤོངས་ནས་ད་བར་ནར་བྱས་སུ་
གྱུར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོ་འདྲིར་བ་སོ་ཆོས་མེ་དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲིར་འཁོད་ནས་ལོ་ངོ་
༡༩༦༠ དང་། དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐེམ་ནས་ལོ་ངོ་ ༡༩༧༠ འཁོར་བའི་རྗེས་དྲན་དང་
ཆབས་ཅིག་མ་འགྲིག་ལྷན་གྲུབ་ལྟ་བུར་བ་སོ་ཆོས་མེའི་ཡང་སྦྱལ་ཀྱན་བདེ་སྤྱིང་ཏ་ཆག་
རྗེ་དྲུང་སྦྱ་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པ་རྗེ་བཙུན་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོ་
མཆོག་གིས་དབྱེས་བཞིན་དུ་པར་སྦྱོར་མཐུན་འགྱུར་གནང་སྟེ། དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སྟོག་པ་
པོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལས་དུ་བསྟར་བྱུ་བ་བྱང་བས། རྣམ་དཀར་གྱི་དགེ་ཆོགས་འདི་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡ་སྦྱབས་རྗེ་ཀྱན་བདེ་སྤྱིང་ཏ་ཆག་རྗེ་དྲུང་མཆོག་སྦྱལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་།
སྟག་པར་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྦྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་
ཀྱི་སྦྱོར་བྱ་རྣམས་སྦྱ་ཆེ་ཞབས་བད་བརྟན་ཅིང་། རྒྱབས་ཆེན་གྱི་བྱགས་བཞེད་མཐའ་དག་
གོགས་མེད་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་སྟོན་འདུན་ཤུགས་དྲག་དང་བཅས། བྱས་ཕྱོགས་སྒྲིག་
པ་རྣམས་ལྷ་སྦྱབ་བསྟན་ཡང་འཕེལ་བས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལྷ་བ་ ༡ ཆོས་ ༡ ལ།

༡༩། །ལྷ་ཚོས་ཇི་ལ་སོ་བས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་
ལྷ་ཁྱིད་ཆེན་མོ་བཀུགས་སོ།།

༡༩། །རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྲུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་དེའི་
ཞབས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆམ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །བཙེ་བ་ཆེན་པོས་རྩེས་
སུ་གཟུང་དུ་གསོལ། །རབ་དཀར་དགེ་ལེགས་ཡོན་ཏན་རྩེ་སྟེང་རྣམས། །གང་གིས་དཔལ་
དུ་འཛིན་པའི་ས་གསུམ་ན། །འཕྲིན་ལས་བཟང་པོས་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ཅན། །ཐེག་མཆོག་
དགེ་བའི་བཤེས་ལ་ཕྱག་འཆམ་ནས། །ཉིད་ཀྱི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གསུང་གི་དོན། །
ཚུལ་བཞིན་མ་ཞོར་གསལ་བར་སྟོན་པ་འདི། །སྐལ་བཟང་ཐེག་པ་མཆོག་གི་སྐྱེ་བོ་ལ། །
ཡང་དག་ལམ་བཟང་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན། །

དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྩེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་
བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ས་གསུམ་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། མཆོག་བརྟེན་པའི་གྲུབ་ཐོབ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་རྩེས་སུ་
བཟུང་ཞིང་། གདམས་པ་མང་དུ་སྦྱལ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་
ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཛད་དེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་མ་ཆང་
བ་མེད་པ་གདམས་ཤིང་། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ལས་ཀྱང་། བདག་མེད་པའི་ལྷ་
བའི་གནད་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ལེགས་པར་གསན་ཏེ། སྤྲུགས་
དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་

དེ་མ་མ་ལུས་པར་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་མང་དུ་མཛད་ཅིང་། སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་
གང་ཟག་གིས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་ཏེ། ཆེ་འདིའི་རྙིང་
བཀྱར་གྲགས་པ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བར་གཅིག་དུ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲོལ་
བའི་ཁུར་བྱེད་ཏེ། ལུས་ལོངས་སྟོད་ལ་ཡང་སྟོས་པ་མེད་པར་དཀའ་བ་དང་དུ་སྒྲངས་ནས་
རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་
ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་གདམས་ངག་གི་གནད། ལམ་གྱི་སྟོང་བ་འབད་མེད་
དུ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བའི་ཐབས་བྱུང་ཆེན་གྱི་མན་ངག་མཆོག་དུ་གྱུར་བ་དག་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིག་
བྲིས་སུ་མ་བཀོད་པར་ཞལ་ཞེས་སུ་མཛད་དེ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི། རྒྱག་པ་རྟོ་རྟེ་འཆང་
ཉིད་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྟ་བུར་གཟིགས་ཏེ། རང་ཉིད་ལམ་གང་ནས་ཕྱོན་པའི་
ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་
ཁ་པའི་སྤྲོས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་སྟེ། བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པར་
བསྟན་པ་མཁས་བྱུང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་སྟོན་པའི་གྲགས་པས་ས་གསུམ་ཀུན་དུ་
ཁྱབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་ཞེས་རྣམས་ཡིག་ཚུང་དུ་མཛད་པར་དགོངས་ཏེ། ཡིག་ཚུང་གི་
ཀར་གངས། གདམས་ངག་དེ་དག་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ། ཉམས་ལེན་གྱི་
སྐབས་གང་དུ་གནད་ཀྱི་ཡིག་ཚུང་གང་དགོས་པ། སྟོང་ནས་སྐྱབ་པ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་
ལམ་ལ་ཁྲིད་པའི་རིམ་པ་སོགས་ཞིབ་པར་སྟོན་པ། དཀར་ཆག་ཐོའི་ཡིག་ཚུང་ཞེས་པ་
མཛད་པ་ལྟར་ཞིབ་དུ་ཞེས་པར་བྱ། དེ་དང་མི་མཐུན་པ་ཆོས་བརྒྱད་འདི་ལ་བྱར་མི་རུང་
ཞིང་། དེ་ལས་གསལ་བ་དང་། རྟོགས་སྒྲ་བ་སུས་ཀྱང་བྱར་མི་རུས་པས་དེ་ཉིད་ལ་ཞིབ་དུ་

འདྲིས་པར་བྱའོ།

ཡིག་ཆུང་སོ་སོ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པ་མ་གྱུ་བ་ལགས།
གསུང་གི་གདམས་ངག་རྫོགས་པར་མངའ་བ་ནི་སྤྱི་ཡང་མེད་པར་བདག་གིས་ཆད་མས་
གྱུ་བ་ཅིང་། ཞབས་ཀྱི་བྱང་དུ་ཉི་བར་གནས་པ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་
པར་གྱུ་བ་ལ། འོན་ཀྱང་དམ་ཆེག་གི་དོན་ཇི་འདྲི་བཞུགས་ལུང་། སྟོག་ཅོལ། སེམས་དཔའ་
གསུམ་ཅེགས། རྣམ་གསུམ་རིག་དབྱེ་བསྟེ་བ། འཕོ་བ། མི་ལམ་གྱི་སྐབས་སྤྱོད་གསལ་
བཅན་ཐབས་སྤྱི་འདྲིན་པའི་གདམས་ངག་། ལྟ་བུའི་ཞལ་ཤེས་རྣམས་ཇི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ལས་ཐོབ་པ་རེ་རེ་ཅམ་སྤྲང་ལ། ཇི་བཅུན་ཅོང་ཁ་པ་ལས་གདམས་པ་རྣམས་ལེགས་
པར་ནོས་ཏེ། ཉམས་སྤྱི་སྒྲངས་པས་རྟོགས་པ་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་བརྟེན་པ་དོན་གདན་བསོད་
ནམས་ལྟན་གྱུ་བ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཡང་གདམས་པ་གོང་དུ་སྟོས་པའི་
དམ་ཆེག་དོན་ཇི་འདྲི་བཞུགས་ལུང་མ་གཏོགས་པ་གཞན་རྣམས་དང་། སྤྱི་སྟོས་པ་རྣམས་
ལས་གཞན་པ་ཡང་གཏུམ་མོ། རྟོར་བཞུགས། སྤྱི་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་སྐབས་ཀྱི་ཆུང་གི་
གེགས་སེལ། སྟོག་ཆོག་གི་མན་ངག་འགའ་ཞིག་ལ་སོགས་པ་འགའ་སྤྲང་ལ། གནས་
པ་ཅའི་གསལ་བྱེད་ཇི་ཅོང་ཁ་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐེན་གྱིས་འཁོར་སྤྱི་མ་འགའ་ཞིག་གིས་
མཛད་པའང་སྤྲང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཇི་ཅོང་ཁ་པ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་དམ་པའི་གསུང་གི་
ཐེན་གྱིས་རེ་རེ་ཅམ་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བགྱིས་མོད། སྤྱི་ཀྱི་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཀར་ཆག་ཐོའི་ཡིག་ཆུང་དུ་གྲགས་པ་བཞོད་
པ་ལྟར་གྱི་གདམས་ངག་ཡོངས་སྤྱི་རྫོགས་པར་མངའ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁོ་ནར་
ཐད་ཅིང་། དེས་ཀྱང་གོང་དུ་སྟོས་པ་རྣམས་ལས་གཞན་གདམས་ངག་རྫོགས་པར་སྤྱི་ལ་

ཡང་གནང་བ་མེད་དོ།

དེ་ལྟར་ཁོ་བོས་རྒྱས་ཤེས་པའི་གཏམ་དུ་བྱ་བ་འཕྲོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མང་དུ་
བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡང་དུག་གསུམ་དང་འདྲེས་པའི་བསམ་བས་ཀྱན་ནས་སྒྲངས་པ་མ་
ཡིན་གྱི། རྒྱུད་ལྗོངས་རྒྱ་མཚོ་ལས་འོངས་པའི་གདམས་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱས་སྒོ་གྲས་
ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོངས་སུ་གང་བའི་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པ་ལས་བརྒྱད་པའི་གདམས་པ་
གི་སློལ་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་། རང་རང་གི་དམིགས་པའི་གནད་ཀྱི་
ཞལ་ཤེས་དང་། ཡིག་ཚུང་མི་འདྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། གཞན་ཡང་སྟན་བརྒྱུད་དུ་གསུམ་
པ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། ཁ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲོངས་འདི་
ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་བ་དེ་དག་གིས་མན་ངག་འདིར་བསྐྱེད་པ་དང་། རང་རང་གི་སྒོ་
ཆོད་ཀྱིས་སྒྱུར་བའི་གདམས་པ་གསུམ་དུ་བཅོས་ནས། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་གི་ཞལ་
ཤེས་སུ་སྒྲིབ་བྱུང་ན། ལུགས་འདིའི་ལམ་གྱི་གནད་སློལ་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགག་པ་
མཛད་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་སུ་མཛད་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཟབ་པའི་གནད་ཐམས་
ཅད་ཉམས་ཤིང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མར་མཛད་པ་རྣམས་འདྲེས་པའི་ཆལ་ཆོལ་
དུ་སོང་དོགས་པའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་སྒྲངས་ཏེ་སྒྲིབ་པར་བྱ་
དོ།

དེ་ཡང་ལུགས་འདི་ལ་རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་
བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གདམས་པ་ལུགས་གཞན་ལས་ཆེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མངའ་ཡང་། བསྐྱེད་
རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་རྣམ་པ་གཉིས་འགྲུབ་པ་དང་། བར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་
པའི་ལམ་གྱི་ས་བཅུ་བཅོད་པ་ཡང་། སྒྲོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྫོགས་པ་ལ་རག་ལས་

པས་དེས་ན་འདིར་ལྷ་བའི་གནད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་ལྷར་ཉམས་
སུ་ལེན་པའི་གནད་འབྲུགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་གི་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྒྲགས་
དང་པར་བྱེན་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ངེ་ལྷར་
བཤད་པ་ལྷར་རྟོགས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷ་བ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་། བོད་དུ་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྷ་བ་མང་དུ་བྱུང་བ་ནི།
རྟག་ཆད་གང་རུང་གི་ལྷ་བར་གདོན་མི་ཟེཏ། །འོ་ན་སྒྲགས་དང་པར་བྱེན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་
ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་སྐྱར་བྱལ་གྱི་བྱད་བྱུང་བ་ངེ་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། བསྐྱེམ་བུའི་བདག་མེད་
ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་མི་འདྲ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་བྱད་
བཞུགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ།།

༥ དེས་ན་འདིར་བདག་མེད་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས། བདག་མེད་ཀྱི་དོན་དེས་པའི་
ཆད་མ་སྒྲོང་ཐོག་ནས་བྲངས་ནས་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་ཚུལ་སྐྱར་བསྟན་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲགས་ཀྱི་
ཐེག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོམ་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་
ལ། ལས་དང་པོ་བས་ལྷ་བ་ལ་སྒྲོང་བ་འདོན་ཚུལ། ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་སྒྲོམ་ཚུལ། ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་
མཆོན་ཉིད་པ་སྒྲོམ་ཚུལ། དང་པོ་ལ། ལྷ་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོན་འགོ་དང་། སྒྲོམ་
པའི་རིམ་པའོ།།

དང་པོ་ནི། སྐྱར་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་པ་ཉན་རང་
ལའང་ཡོད་མོད། འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ལམ་ལ་བྱིད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་སྒྲོན་པས། དེས་ན་ཐོག་མར་སྐྱེས་བྱ་ཆུང་དུ་དང་ཐུན་མོང་པའི་ལམ་ལ་སྒྲོ་སྒྲོང་བའི་

ཚུལ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ། འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཉོག་པ་པར་བྱས་ལ། དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་བསྟན་ནས་བསྐྱོམ་དུ་གཞུག་པ་ནི། སྔོན་འགྲོ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། བདག་དུ་འཛིན་པའི་དབང་གིས་རང་གཞན་འཁོར་བར་འཆིང་ཞིང་། དེའི་བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་སྦྱིབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྟན། སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལས་བསྐྱེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་བསྐྱབ་པ་ལ་བདག་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་སྤང་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་གྱིས་སྤོང་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་རྣམས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་ཉིད་ལ་གྲུས་པ་དང་ལྡན་པར་བྱ་སྟེ། སྤོང་ཉིད་བསྟན་པའི་སྤོང་རུང་དུ་གྱུར་པ་ན་ཐོག་མར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བ་ཆད་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་བྱས་ནས། དེའི་འོག་དུ་བསྟན་བཅོས་གྱི་ཐ་སྙད་གྱིས་མ་བཅིངས་པར་དེ་དག་གི་དོན་སྤྱིང་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་སྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་ལྷ་མའི་མན་ངག་གིས་སྟོན་པ་ནི། ཞལ་ཤེས་གདམས་ངག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་བསྟན་བཅོས་སུ་ཐ་སྙད་འདི་ལྟར་བསྟན་པ་དེའི་དོན་སྤྱིང་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་བལྟས་ན་འདི་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པས། བསྟན་བཅོས་སུ་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཐ་སྙད་རྣམས་གྱི་དོན་གསར་དུ་ངོ་ཤེས་ནས། བསྟན་བཅོས་སུ་དགག་བྱའི་བདག་དང་། དེ་བཞག་པའི་བདག་མེད་སོགས་གྱི་ཐ་སྙད་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་། འདིར་ལྷ་མས་མན་ངག་གིས་བསྟན་པ་གཉིས་མིང་དོན་དུ་ངོ་འཕྲོད་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་བའི་འཁྲལ་མེད་ཅིག་རྒྱུད་ན་ལྟ་བ་ལ་སྤྱིང་བ་རྒྱུ་ཅོམ་ཐོན་པ་ཅོམ་གྱིས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་

སྒྲིང་ནས་གྲུས་པར་གྱུར་ཞིང་། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་རྩི་ཅམ་སྤངས་པ་ཅམ་གྲིས་ལྟ་
བ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་ཞིག་འོང་ལ། དེ་བྱུང་ན་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་ལྷན་གྱི་དབུ་མའི་
བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་།
རྩི་བཅུན་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཟབ་པའི་བྱད་པར་ཡང་འདི་ཡིན་
ནོ།།

ཁ་ཅིག་དབུ་མ་རྩ་འཇུག་རྣམས་སུ་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྟོམ་དགོས་པ་དོན་
གྱི་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་བསྟན་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པར་སྟོམ་དུ་མི་བྱུང་གི། གང་དུའང་
མི་འཛིན་པར་འཛོག་པར་སྤྱི་ལོ་དང་། ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མདོའི་དགོངས་པར་སྤྱི་བ་ནི།
བདག་མེད་པར་མི་སྟོམ་པ་ནི། བདག་མེད་པར་སྟོམས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་དུ་འཛིན་པ་
སྟེ། གྲུབ་མཐའ་ངན་པའི་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱིས་ཡིད་དཀྱགས་པས་སྤྱི་བ་པོ་རང་དབང་མེད་
པར་བྱས་པ་འདི་དག་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པར་གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྟོ་ཅན་རྣམས་
ཀྱིས་རྟོགས་པར་སྤྱི་ཞིང་། གང་དག་བདག་མེད་པ་དེའི་དོན་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
ཕེབས་པ་ན། རྩི་བཅུན་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྱུང་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་ནས་
དེ་བཞིན་འཆད་པར་འདོད་ལ། སྟོམ་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ན་ང་མེད་པར་སྟོམ་པ་རྩི་ཡབ་སྲས་
ཀྱི་དགོངས་པར་སྤྱི་བ་ནི། རྩི་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་སུ་མེད་ན་ངས་ལས་གསོག་
པ་དང་། ངས་རྣམ་སྤྱོད་མྱོང་བ་མེད་དགོས། དེ་ལྟར་སྟོམ་པ་ནི་དགེ་རྩ་གཙོད་པའི་ལོག་ལྟ་
དང་། ལས་འབྲས་ལ་བསྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ཆད་ལྟར་གསུང་ཞིང་། འདི་ལྟར་སྟོམ་པ་ཆད་ལྟ་
ཡིན་པ་ནི། རྩི་བོད་མཁས་པ་པལ་ཆེ་བ་ལའང་གཏམ་དུ་གྲགས་སོ།།

གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་སྟོམ་ན་ཆད་ལྟར་འགྱུར་ཞིང་། གནས་ལུགས་བསྟོམ་

པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ་སྒྲིམ་ན། གནས་ལུགས་
བསྒྲིམ་པའི་ཆེ་དེ་མེད་པར་སྒྲིམ་པ་གནས་ལུགས་ཡིན་ན། མེད་པ་དེ་གནས་ལུགས་སུ་
འགོ་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན། ང་ཆོས་ཅན། ཁྱིང་ཐ་སྐད་དུ་འང་མེད་པར་ཐལ། མེད་པ་ཁྱིང་
ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱེད། ཞེས་སྒྲིམ་ན། སུས་ཀྱང་གོ་ལ་བར་མི་རུས་པའི་རིགས་
པའོ།།

དེས་ན་འདི་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཆེ། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཐད་པར་ཁས་
ལྷངས་བཞིན་དུ། བསྒྲིམ་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཆེ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པའི་བསྒྲིག་ཕྱོགས་
མཐར་ཐུག་པ་དེ་སྒྲིམ་པར་འདོད་པ་ཐོས་བསམ་དོན་མེད་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་རྗེ་
ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པར་སྒྲིམ་པ་ནི། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལམ་ཉམས་པར་བྱེད་
པའི་ལྟ་བ་དན་པ་བཟོད་པར་དཀའ་བ་ཡིན་པས་འོག་ཏུ་དགག་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ལམ་
ལ་རིམ་ཅན་དུ་བྱིད་པའི་ཆེ་སྒར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྔོན་འགོ་བྱུང་མོང་བ་དང་། བྱུང་མོང་མ་
ཡིན་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྟོ་འདོགས་བཅད་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས།
དེའི་འོག་ཏུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྟོ་འདོགས་བཅད་པ་ལྟར་སྒྲིམ་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་སྟོན་པ་
ཡིན་ནོ།།

༥ གཉིས་པ་སྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་གཉིས། དེ་ཡང་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལ་ཐོག་མར་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ཀྱང་། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
སྒྲིམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་གཉིས། ང་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲིམ་པ་དང་། ང་ཡི་
བ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲིམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། གོ་ལ་ས་ཤེས་པའི་བྱིར་གཞན་

གྱི་ལུགས་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་པ་དང་། རང་ལུགས་གྱི་ལྷ་བ་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་སོ།།

དང་པོ་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་སྤྱགས་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། སྒྲོ་ཁ་
སྤྱགས་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུལ་དུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་ཐག་
བཅད་ནས། སེམས་དེ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་གང་དུ་བྱུབ་བསྟན་པ། དེ་དག་གང་
དུའང་མ་རྟེན་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། དུལ་ཅིར་ཡང་
མ་བྱུབ་པ་ལ་སྒྲོས་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པ་ལ་འཛིན་པ་གནས་ལུགས་སྒྲོམ་པར་འདོད་པ་མི་
རིགས་ཏེ། སེམས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སུ་མ་བྱུབ་ན་སེམས་མ་བྱུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སེམས་བྱུབ་ན་སེམས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སུ་མ་བྱུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་
མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་མ་བྱུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པས་ཆད་པར་ལྟ་
བ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་ །དོན་དམ་བདེན་བྱུབ་ཏུ་འདོད་པ་ནི། ཉག་པར་ལྷ་བ་ལམ་གོལ་བ་
ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་གཞིད་མ་ནས་སྒྲོད་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་བཅུད་ཐམས་ཅད་དོན་རྗེ་
འཆང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་བྱུབ་ལ། འདི་ལྟར་རྟོགས་པ་ནི་གནས་ལུགས་ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་
པའི་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བར་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལས་ལྷ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། འཁོར་
བའི་ཆོས་ནི་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བའི་
ཆད་ལྟ་དང་། བདེན་བྱུབ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཉག་ལྷ་གཉིས་ཀ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་ནས།
རྒྱ་བོད་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཆད་ལྟ་ཐམས་ཅད་བཀག་སྟེ། རང་ཉིད་གཅིག་ལྷ་ཀྱན་མཁྱེན་
དུ་ཁས་ལེན་པ་ཁ་ཅིག་གིས་འཛིན་ཉེན་འདི་མ་རུངས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་དག་ནི་མི་
དག་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས། སྒྲོ་གྲོས་དང་

ལྷན་པས་དེ་དག་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་པས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། རིགས་པ་དང་མི་
རིགས་པའི་ཚུལ་གང་ཡང་རྟོགས་པར་མི་རུས་ཤིང་། ཞེན་པ་ཙམ་གྱིས་རང་ཉིད་ལོག་པའི་
ལམ་ལ་འབད་པས་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པའི་ཞེན་པ་ནི། ལས་ངན་པའི་རུས་པ་བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་པས་བརྗོད་པར་ཤིན་ཏུ་དགའོ།།

ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ་བདེན་པར་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་
ནི། བདག་ཏུ་ཞེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་གྱི། ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་ཆེ་བདག་མེད་པར་
ཡང་བཟུང་བུ་མི་བྱང་སྟེ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བུ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་གནས་ལུགས་
ཀྱི་དོན་ནི། བདག་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ་སྟམ་བུ་འཛིན་
པའི་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལྡན་ནི། བདག་མེད་པའི་དོན་ཆད་
མས་ངེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དགོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བུར་འདོད་པ་རྩ་ཤིང་
གི་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལས་དོན་གཞན་བྱ་གྱུར་པའི་ལྟ་བུ་ནི་རྩ་ཤིང་གི་ཀྱང་ཁས་མ་བླངས་སོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་རྟོག་པ་སྒྲིས་མ་ཐག་དེའི་རོ་བོ་ལ་ཆེར་བལྟས་པས་གང་དུའང་
བཟུང་བུ་མེད་པར་ཡལ་སོང་བ་ན། དེའི་སྟེང་བུ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པར་འཛིག་པ་ནི།
རྟོག་པ་ཐོལ་ཏེ་སྒྲིས་པ་དེ་ལ་བལྟས་པས་རྟོག་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་འགགས་ནས་སྐྱད་
ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སྲུ་མེད་པའི་སྟོང་སང་དེ་མཐོང་བ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཉིད་སྟོམ་ལུགས་
ལེགས་ན་རྟོག་པ་མི་རྟོག་པར་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་གྱི། རྟོག་པའི་གནས་ལུགས་སྟོམ་པ་མ་
ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་ན་མེད་པ་དེ། རྟོག་པའི་དོན་
དམ་པའི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་འཁྲལ་འཁོར་དང་རྒྱུ་སྐྱེར་སོགས་ཀྱི་ཐབས་སྟོན་བྱ་བ་ཏང་ནས།

སེམས་གང་དུ་འང་མི་འཛིན་པའི་གནས་ཆ་ཅུང་ཟད་ཆེད་པ་དེའི་སྟེང་དུ་གསལ་ལེ་ཕྱིག་གི་འཛིག་པ་གནས་ལུགས་སྟོམ་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། གསལ་ལེ་ཕྱིག་གི་ཞེས་པ་ཡང་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཅམ་ལ་སྟོ་གཏད་འདུག་པས་དེ་ཉིད་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཀྱི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

༥ གཉིས་པ་སྟོ་ཁ་སྟོགས་པའི་སྟོམ་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅས་སུ་བདེན་མེད་སྟབ་པའི་གཏན་ཆེགས་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱི་སྟོགས་ཁྲབ་སྟབ་ཚུལ་སོགས་ལེགས་པར་སྤྲངས་པས་མཁས་པར་གྱུར་གྱང་། རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་སྟོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། བདེན་པར་མེད་ཅེས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་པའི་ཐ་སྟད་གྱིས་མ་བཅིངས་པར། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་དང་། ཐ་སྟད་དེ་དག་གི་དོན་སྟོ་ཡུལ་དུ་ངེས་པའི་སྟོམ་ཚུལ་ཅིག་དགོས་པ་མི་ཤེས་པར། བདེན་པར་མེད། བདེན་པར་མེད་སྟམ་དུ་སྟོམ་པ་ནི། བདེན་མེད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱི་ལ་ཡིད་བཞུས་བྱེད་པར་སོང་གི། བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་སྟོམ་པར་མ་སོང་ལ། ཅི་ཅམ་སྟོམ་ཡང་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་མགོ་མཛོན་པ་ཅམ་ཡང་མི་རུས་སོ།།

དེས་ན་ལྷ་བ་ནམ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཐོག་མར་གང་དུ་གྲུབ་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་པའི་བདེན་ཆད་ལེགས་པར་ཤེས་ནས། དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ཁེགས་པའི་སྟོ་ནས་ཚོས་གང་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ནི་ལྷ་བ་ནམ་པར་དག་པ་

ཆོད་མས་ངེས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་མེད་ན་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་པའི་དམིགས་ཉེན་མེད་པས་སྔོང་བ་
ནམ་པར་དག་པ་མི་སྤྱོད།

འོ་ན་གྲུབ་མཐའི་ནམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
ཆོད་མས་ཉོགས་པ་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ་སྒྲུལ་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཉོགས་ཆས་དོན་
གསུམ་དང་། ཚུལ་གསུམ་དང་ཐལ་བྱིར་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་།
བདག་མེད་པར་གྲུབ་པའི་རིགས་པའི་དོན་སྒྲོ་ལུལ་དུ་ཤར་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་དེ་ལ་བཞེན་ནས་
བདག་མེད་པར་ཉོགས་པའི་ཆོད་མ་སྤྱོད་པ་ནི་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཉོགས་ཀྱི་ནམ་གཞག་མི་
ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོད་
མ་སྤྱོད་པ་སྔོང་བས་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ཉོགས་
པའི་ཆོད་མ་སྤྱོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པའི་བྱིར། བདག་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡང་མ་
མཐོང་བར། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་སྒྲོན་པའི་ཆེག་ཅམ་ལ་ཡིད་
ཆེས་ནས། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ངེས་སྒྲུལ་དུ་འཛིན་པ་ནི། བདེན་མེད་ངེས་པའི་སྒྲོ་མ་ཡིན་གྱི།
ཡིད་དཔྱོད་ཅམ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་དཔྱོད་ཅམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་། བདག་འཛིན་
མངོན་གྱུར་བ་ཅམ་ཡང་སྔོང་མི་རུས་མོད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་བ་བ་སྔོང་བ་དང་། བདག་མེད་ལྟ་
བའི་བག་ཆགས་འཛིན་པར་རུས་པས། གདུལ་བྱའི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་
ནས་ཀྱང་དོན་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ།

༥ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་ལ། ཐོག་མར་བདག་མེད་པའི་
དོན་ལ་ངེས་པ་འཛིན་པའི་ཐབས་དང་། ངེས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་
པོ་ལ་ཡང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཉོགས་ལ་སོགས་

པ་དུ་མ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། ཐོག་མར་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས་
ངེས་པ་སྐྱེད་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་ལས། ཉགས་ཀྱི་
དགག་བྱའི་བདག་སྟོ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་སྤང་ཚུལ་ངེས་པའི་ཆད་མ། སྤང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བྱུང་ན་
ཡུང་པོ་དང་རང་ངོས་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་བྱུང་དགོས་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་
མ། དེའི་རྗེས་སུ་རང་ངོས་ནས་གཅིག་དུ་མ་བྱུང་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ། རང་ངོས་ནས་
ཐ་དད་དུ་མ་བྱུང་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་
དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་ཆད་མ་བཞི་པོ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་རྣམས་སྟོང་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་
ཁྱིད་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བའི་མན་ངག་མཁས་བྱུང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་གསུང་ལས་དངོས་སུ་ཐོས་པ་བཞིན་བཅོས་སྦྲད་མེད་པར་བདག་གིས་བསྟན་པར་
བགྱེད།

འདི་ལ་ཐོག་མར་ཆད་མ་དང་པོ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། ལུས་རྣམ་སྤང་གི་ཆོས་བདུན་
ལྷན་དུ་བྱས། སྟོང་ཐག་པ་ནས་དཀོན་མཆོག་ལ་སྟོ་ཡིངས་ཀྱིས་བཀལ་བའི་སྐྱུབས་འགོ་
དང་། འིན་ཅན་གྱི་པ་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དབང་
གིས་འཁོར་བར་འབྱམས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཟད་མི་ཤེས་པས་གདུངས་པས་ཉམ་ཐག་
པའི་ཚུལ་བསམ་ནས་དེ་ལ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་དེ། འདི་རྣམས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐར་བར་བྱ་དགོས་པ་འདུག །དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་བདག་གིས་སངས་
རྒྱུ་ཐོབ་དགོས་པར་འདུག་པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྐྱོར་པ་ལ་འཇུག་
སྟམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་འབྱུང་བ་

ལྷ་རྒྱལ་ལྷ་ས་ནས་མཆོད་བསྟོད་སོགས་བྱས་ཏེ། གཤུང་ཤུགས་དག་པོས་བདག་གི་ཆོ་
ཆོས་སུ་འགྲོ་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཆོས་ལམ་དུ་ལོངས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
ཏུ་གསོལ། ཆོས་མིན་གྱི་རྟོག་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ།
བྱམས་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྐྱུར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། བྱང་པར་དུ་འང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
རྩ་བ་ནས་གཅོད་བྱས་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ།

དེ་ནས་ངོ་སྤྲོད་པའི་ཆོ་སྟོན་སྐྱེས་འདི་ལ་ངའི་སྣང་ཚུལ་རི་ལྷ་རྒྱལ་འདུག་བཞག་
པར་བྱའོ་སྤྲོད་པའི་འཕེན་པ་དག་པོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། དེའི་རྗེས་ལ་ཤེས་པ་སྟོན་གྱིས་
སྟོན་ལ་ཁོང་གི་མས་པར་བྱས་ཏེ། གང་དུ་འང་མི་འཛིན་པའི་ངང་ལ་རྩལ་ཟད་ཅིག་བཞག་གོ།
དེ་ལྷ་རྒྱལ་པའི་རིག་པ་དང་ས་སྟོགས་སྟེང་ནས་གསལ་ལེ་ཕྱིག་གོ་གནས་པ་དེའི་ངང་
ནས་ང་སྤྲོད་པའི་ཆོ་ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་ངམ། མ་བྱུང་ནའང་རྩལ་བས་ང་སྤྲོད་པའི་ཆོ་སྟོན་
པ་ཞིག་བསྐྱེད་ནས། ཆོ་དེ་སྐྱེ་བ་དང་སྤྲོད་ཏུ་ཆོ་དེ་ལ་ངའི་ནམ་པ་འཆར་ཚུལ་རི་ལྷ་རྒྱལ་
ཁྱིམ་ཆེན་པོ་ཐེགས་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

དེ་ཡང་ཡིད་གཞན་དུ་མ་ཡེངས་ཤིང་། རྟོག་པ་བཅང་བར་བྱ་སྟེ། ཡང་ཡང་
ལེགས་པར་རྟོག་གོ། དེའི་ཆེ་ན་ང་དེ་སྤྱི་རྩལ་ནས་ནག་པོར་འཆར་བའི་སྣང་བ་དང་། ནང་
ནས་འཕྲང་ཐང་དེ་འོང་བའི་སྣང་བ་དང་། ཁོང་ནས་དབྱུག་པ་བརྒྱུད་ས་ལྷ་བུའི་སྣང་བ་
དང་། ངོ་སྤྲོད་པའི་ཆེ་སྤང་པོ་ལམ་གྱིས་འཆར་གྱི་གཞན་མི་ཤེས་པ་དང་། ངོ་སྤྲོད་པའི་
ཆོ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་རི་ལྷ་རྒྱལ་བ་བསྟོས་པ་ན་ཅི་ཡང་མི་སྣང་བ་ཡིས་ཏེ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་

སྤྱི་ཚོགས་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཤེས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ངང་ནས། སློ་བུར་དུ་
ང་སྤྱི་པ་ལྷང་དེ་བྱེད་པ་དང་། ངའི་སྤང་ཚུལ་ལྷ་དགོས་སྤྱི་པ་ཤིམ་པ་དང་། མིག་
བཅུ་མས་ཉེ་བྱས་པས་ནག་ཐེམ་དེ་བྱུང་བ་མ་རིག་པར་མདུན་དུ་ནག་པོར་འབྱུང་བའི་སྤང་
བ་འཆར་བ་ཡིན་ཞིང་། འགའ་ཞིག་དེ་ལ་འཇིགས་སྤང་སླེ་བའང་འབྱུང་ངོ་།།

འཆར་ཚུལ་གཉིས་པ་དེ་ནི། ང་སྤྱི་པ་འཇོ་སླེད་པའི་ཆེན་སྤང་ཚུལ་ལྷ་དགོས་
སྤྱི་པ་རིག་པ་ཕྱི་ལ་དེ་བསྐྱེམས་པ་ན་ང་སྤྱི་པ་དུ་ལུས་ཀྱང་ཕྱི་ལ་བསྐྱེམས་པའི་ཐང་ངེས་དེ།
མ་རིག་པར་ནང་ནས་འཕྲང་ཐང་བྱུང་བའི་སྤང་བ་ཤར་བ་ཡིན་ནོ། །སྤང་ཚུལ་གསུམ་པ་ནི།
རིག་པ་སྤྱི་པ་ལུགས་སྟོད་ཆགས་པ་ལ། ཁོང་བསྐྱེམས་པ་ཞིག་དགོས་པ་མ་ཤེས་པར་ཕྱི་ལ་
བསྐྱེམས་པ་ན། རྒྱུ་སྟོད་དུ་ཆངས་པའི་ལུགས་ཀྱིས་དབྱུག་པ་བརྒྱུད་པ་ལྷ་བྱའི་ཐང་ཐང་
བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སྤང་ཚུལ་བཞི་པ་ནི། སྤྱི་བུང་པོའི་ཚོགས་པའི་སྤང་དུ་སློས་པར་བཏགས་
ནས་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། བྱུང་པོ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱུབ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། ངའི་སྤྱི་པ་འཇོ་
སྤྱི་པ་སྤྱི་པ་འབྱུང་བ་འདི་ལ་བྱུང་པོའི་སྤང་བ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ང་ཁོ་རང་ཚུགས་སུ་བྱུང་འཆར་
ཚུལ་ཞིག་ངེས་པར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་འབྱེད་མ་ཤེས་པར་བྱུང་པོའི་སྤང་བ་ལས་གཞན་ངའི་
སྤང་ཚུལ་མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་ཚུལ་ལྷ་པ་ནི། ངའི་སྤྱི་པ་འཇོ་སྤྱི་པ་སྤྱི་པ་བྱུང་བ་དང་
དུས་མཉམ་དུ་ངའི་སྤང་ཚུལ་ལྷ་བ་མ་བྱུང་བར། སློ་དེ་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་བལྟས་པས།
སློ་སྤྱི་པ་འགགས། དེའི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་པ་མ་སྤྱི་པ་པའི་བར་སྟོང་དེ་བལྟས་པས་གང་ཡང་
མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། ངའི་སྤང་ཚུལ་མེད་པ་མིན་མོད། རྗེས་དཔྱོད་གཉིས་འབྲིས་པའི་སྟོན་
ཡིན་ནོ།།

མདོར་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངའི་སྤང་ཚུལ་བལྟ་མ་ཤེས་པར་སྤང་ཚུལ་གཞན་

ལྷ་ཆོག་གསུང་པ་འདྲེ། འདི་དག་རྗེ་ཐམས་མཁུན་པའི་ལྷ་ཁྱིམ་ཁྱོད་ཐོག་ནས་སྤང་བའི་
དུས་སུ་གདུལ་བྱའི་སྒྲོའི་རིམ་བས་སྤང་ཚུལ་འདི་ལྷ་བྱ་རྣམས་ཡོང་གིན་འདུག་པ་ལ། རོ་
སྤྱོད་ལུགས་ཀྱང་འདི་ལྷར་མཛད་གྱིན་ཡོད་པས། སྒྲོ་ལྷན་སྤྱེས་ལ་ངའི་འཆར་ཚུལ་ལྷ་
བའི་ཁྱོད་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་ལྷ་བའི་ཁྱིམ་ལུགས་དང་། དེ་ལྷར་བྱས་པས་གོལ་སའི་སྤང་
བ་འཆར་ཚུལ་དེ་བསལ་ནས་ངར་འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་གྱིས་ང་འཛིན་ཚུལ་རོ་སྤྱོད་པའི་ཕྱག་
ལེན་མ་མཐོང་ཞིང་། རང་གི་ཁྱོད་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་ལྷ་བའི་འབད་བ་རྣམ་གཡེང་མེད་པའི་
ཅེ་གཅིག་པ་ཞིག་འགའ་ཅམ་ཡང་མ་བྱས་པར། འདི་དག་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པས་
བཏགས་པ་ཡིན་ནམ་འདུན་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ཕྱག་གིས་འགྲོ་བའི་བསམ་པ་
སྤངས་ནས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱའོ།

དེ་ལྷར་གོང་དུ་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱི་གོལ་ས་རྣམ་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
སྤང་ཡང་ལུས་རྣམ་སྤང་གི་ཆོས་བདུན་ལྷན་དུ་བྱས་ནས། སེམས་གང་དུ་འང་མི་འཛིན་
པའི་ངང་ལ་ཅུང་ཟད་སྤྱོད་ལ་བཞག །དེའི་ངང་ནས་ངའོ་སྤྱུམ་པའི་སྒྲོ་ལྷ་རོ་སྤྱེས་ནས།
དེས་འཛིན་ཚུལ་བལྟས་པ་ན། ཁོ་རང་གིས་ངོས་ནས་འཕྲང་ནས་འཕྲང་ཐང་བྱུབ་པའི་ང་
གཅིག་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་ལྷ་རོ་འདྲེ་ལྷ་བའི་སྤང་བ་འཆར་ལ། དེ་ཉིད་ལ་ང་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པ་
སྤང་བ་དང་། ང་ཚུགས་བྱུབ་དུ་བྱུབ་པར་སྤང་བ་དང་། ང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་སྤང་
བ་དང་། ང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུབ་པར་སྤང་བ་དང་། ང་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པར་སྤང་
བ་དང་། ང་བདེན་པར་བྱུབ་པར་སྤང་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་ཅིང་། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་
སྤྱུབ་པའི་ཏྱགས་ཀྱི་དགག་བྱ་སྒྲོ་ལྷན་སྤྱེས་ལ་འཆར་ཚུལ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལེགས་
པར་ངོས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། འཆར་ཚུལ་དེ་ཉིད་དཔེར་བཞིན་ན། ལུན་ཁུང་དུ་ལག་པ་རྒྱང་

བས་ཀ་བ་ལ་ཟེན་པ་ན། གཞི་དེར་ཀ་བ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་གོ་ས་མནན་
ནས་འཕྲང་ཐང་དེ་བྱུང་ཡོད་པ་ལ་ལག་བ་བྱུག་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་གི། །ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་
གང་ཡང་བྱུང་རྒྱ་མེད་པ་ལ་རྟོག་པས་ཀ་བ་ཞེས་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་མིང་རྒྱང་ཅས་
ཞིག་ལ། ལག་བ་རེག་པའི་སྤང་བ་མི་འཆར་རོ།།

དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་པའི་སྤོ་སྤང་དེ་སྤྱེས་པ་ནའང་། རྟོག་པས་པར་བཏགས་
ནས་བཞག་པའི་མིང་རྒྱང་གི་ངོས་སྤང་བ་མི་འཆར་གྱི། ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་འཕྲང་ཐང་དེ་
བའི་ཚུགས་བྱུང་གི་སྤང་བ་སྤོ་དེ་ལ་ངེས་པར་འཆར་ཞིང་། དེ་ལྷ་བྱའི་ངོས་སྤང་ཚུལ་དེ་དང་
འཛིན་ཚུལ་དེ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པས་རང་
འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་ཞེས་བྱའོ།།

དེས་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རང་ངོས་ནས་
བྱུང་བར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདེན་འཛིན། གཞི་ཚོས་ལ་དམིགས་ནས་རང་ངོས་ནས་
བྱུང་བར་འཛིན་པ་ཚོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན། དེ་ལྟར་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་
བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས། དེ་མ་སྤངས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་
བའི་ཐབས་མེད་ལ། དེ་སྤོང་བ་ཡང་སྤོ་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་མེད་པར་
རྟོགས་ནས་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྤྱི་བ་ཡང་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་ལ་སྤང་བ་ལྟར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་
བྱུང་བ་རེགས་པ་ཡང་དག་གིས་ཞིགས་པ་ལ་རག་ལས་པས་ཐོག་མར་རང་འཛིན་ལྷན་
སྤྱེས་ལ་སྤང་ཚུལ་ལྟར་རང་ངོས་ནས་མ་བྱུང་བར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྤྱི་བའི་ཐབས་གོང་
དུ་བཤད་པའི་ཆད་མ་བྱི་མ་གསུམ་སྤྱིད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

༥ གཉིས་པ་སྣང་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྟུག་ན་ཕུང་པོ་སོགས་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་
གང་རུང་རྟུག་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་དགོས་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ནི།
སྐབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་སྤར་ལྟར་
བྱ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་ངའོ་སྟུམ་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་ནས་སྒོ་དེ་ལ་ང་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་
ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ནས། སྣང་ཚུལ་འདི་ལྟར་སྒོས་པར་བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཅུམ་མ་
ཡིན་པའི་ཡུལ་ངོས་ནས་རྟུག་གྲུབ་པའི་ང་ཡོད་ན། ང་དེ་ཁོ་རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ཡུལ་
རང་གི་ངོས་ནས་སོ་སོར་གྲུབ་འདུག་གམ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ལུགས་
སུ་འདུག་ལེགས་པར་བཏགས་ན། སྤྱིར་ཆོས་གང་ཡང་སྒོ་ལ་འཆར་ཡང་། ཡང་ན་གཅིག་
གི་རྣམ་པར་འཆར། ཡང་ན་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པར་འཆར་གྱི། གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་འཆར་ཚུལ་རང་གི་སྒོའི་སྟེང་རྟུག་སྒྲོར་ནས་བལྟས་པས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན།
སྤྱིར་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གང་གི་སྟེང་རྟུག་སྒོས་བཏགས་ཀྱང་
འདྲིལ་མི་ཤེས་ན། ང་དང་ངའི་ཕུང་སོགས་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་ན། ཡུལ་ངོས་
ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་རྟུག་པ་ལས་འོས་མེད། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་
པའི་སྟོང་ལུགས་མི་འདུག་སྟུམ་རྟུག་སྒོས་ཐག་ཆོད་པའི་ངེས་པ་སྟོང་ཐོག་ནས་བྱངས་པས་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།

༥ གསུམ་པ་ཕུང་སོགས་དང་ཡུལ་སྟེང་ནས་གཅིག་རྟུག་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་
ཆད་མ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ནི། སྐབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་རྟུག་
ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སྤར་ལྟར་ངའོ་སྟུམ་པའི་སྒོ་སྣང་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ནས། ངར་འདྲིན་སྟུན་
སྤྱིས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་རྟོགས་པར་བྱས་ལ། སྣང་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་

ན་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་རང་གི་ཕུང་པོ་ལྷ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བཅས་མ་བྱུང་སྟེ་རྟོག་པ་
ལ་འདུག་གོ། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་ང་དང་ཕུང་པོ་ལྷ་པོ་ལ་ཆ་ཤིས་སོ་སོ་བ་སྒྲོས་འབྲེད་
རྒྱ་བྱང་ན་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་སོང་བས། ང་དང་ངའི་ཕུང་པོ་ཡུལ་སྟེང་ནས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་
ན་ཆ་ཤིས་སོགས་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་ཡུལ་སྟེང་ནས་བྱུང་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་
ཕུང་པོ་ལྷ་པོ་འང་ཆ་ཐ་དད་གཏན་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པའང་
གཞུགས་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ལུས་མེར་བསྐྱེད་ན་རྣམ་ཤེས་
ཀྱང་ཆོག་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བས། གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་བའི་ཐབས་མེད་དོ། དེ་ལྟར་བསམ་པ་ན་ཡུལ་སྟེང་ནས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་མི་འདུག་
སྟེ་པའི་ངེས་ཤེས་མེད་ཐོག་ནས་བྱངས་པས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།

༥ བཞི་པ་ཕུང་པོ་དང་ཡུལ་སྟེང་ནས་ཐ་དད་དུ་མ་བྱུང་བར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
སྐྱེད་པའི་ཐབས་ནི། སྐབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྡོན་དུ་བཏང་ནས།
དེའི་རྗེས་སུ་ངོ་སྟེན་པའི་སྒྲ་ཕུང་པ་ཞིག་སྐྱེད་དེ། སྒྲ་དེ་ལ་ང་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་
སྒྲ་ཚུལ་ཡོད་པ་སྒྲར་ལྟར་ངེས་པ་བྱས་ནས། སྒྲ་ཚུལ་འདི་ལྟར་རང་ངོས་ནས་བྱུང་
ན། ང་དང་ངའི་ཕུང་པོ་སོགས་ཡུལ་སྟེང་ནས་ཐ་དད་དུ་བྱུང་བཅས་མ་བྱུང་སྟེ་རྟོག་པ་
ལ་འདུག་སྟེ། དེ་ཡང་ང་དང་ངའི་ཕུང་པོ་སོགས་ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་སོ་སོར་བྱུང་ན་
སྒྲོས་ཐ་དད་དུ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཀ་བ་བྱས་པ་སོགས་དུ་མ་སྟན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་སྟེང་
ནས་ཀ་བ་སྒྲངས་པའི་ཤྲུལ་དུ་བྱས་པ་ད་དུང་གནས་པ་ལྟར། ང་དང་ཕུང་པོ་ལྷ་ཡུལ་སྟེང་
ནས་ཡོད་ཕྱིན་ཆད། ཕུང་པོ་ལྷ་བསལ་བའི་ཤྲུལ་དུ་ད་དུང་པ་ཡུལ་སྟེང་ནས་ཡོད་དགོས་
པ་ལ། དེ་ལྟར་བྱ་མེད་པ་མྱོང་བས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ང་དང་ངའི་ཕུང་

པོ་ལྷ་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་སོ་སོར་བྱུང་བ་མི་འདུག་སྟུང་པའི་ངེས་པ་སྤྱིང་ཐོག་ནས་
བྱངས་པ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ང་རང་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་
བར་ངེས་པའི་སྒོ་དང་། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སོ་སོར་མ་བྱུང་བའི་སྒོ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
བ་ན། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་སྟེང་དུ་བྱུང་བ་མི་འདུག་པའི་ངེས་པ་སྤྱིང་
སྤྱིང་ཐོག་ནས་བྱངས་པ་དེ་བྱུང་ནས། ང་ཡུལ་སྟེང་ནས་བྱུང་བ་གང་ཡང་མི་འདུག་སྟུང་
པའི་ངེས་ཤེས་ལྟར་བ་བསྐྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ང་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་བྱུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་
བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆུང་བ་དག་གིས་ནི་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་ཤེས་
སྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཐོས་པ་མང་དུ་གོམས་པ་དག་གིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་
ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ང་དང་ངའི་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་སྤྱར་ནས་
བྱུང་བར་བྱས་ཏེ། རྗེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་སུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་ཟེན་པའི་
ཕྱིར། འདིར་མ་སྒྲོས་མོད།

གསུང་རབ་ཏུ་བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་ཐ་དད་ཡིན་པ་ལ། གཞོད་
བ་བསྟན་པའི་རིགས་པ་པལ་ཆེ་བ་ནི། བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་ཐ་དད་ཡིན་
ན། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞོད་བྱེད་དེ་རྣམས་འཇུག་
པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་གཅིག་ཡིན་ནའང་། ཆ་ཐ་དད་
གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་སུ་བདག་ཕུང་རང་བཞིན་
ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་བསྟན་པའི་གཞོད་པ་རྣམས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། རིགས་པའི་འཕུལ་
མཆོམས་འདི་མ་ཤེས་ན། བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་པ་རྗེ་
ཙམ་བྱས་ཀྱང་འཕུལ་ཆོག་འགྲིག་པ་དང་། ཁྱབ་པ་ལ་སྒྲོན་མི་འཆོར་ཙམ་ཡོང་སྲིད་ཀྱི།

གསུང་རབ་དེ་དག་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱང་
བསྐྱེད་མི་རུས་ན། རིགས་པ་དེ་དག་གི་དོན་ལྟོང་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་སྒོམ་ཤེས་པ་ལྟ་སྒོས་
ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས། དེས་ན་རིགས་པའི་འཕུལ་མཆམས་གྱི་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ན།
ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་པའི་རིགས་པ་ནམས་གྱི་དོན་ལྟོང་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་སྒོམ་
ཚུལ་སྤར་གྱི་རིགས་པ་ཁ་སྒོས་ནས་ཐ་སྐྱད་གྱི་སྐྱ་སྐྱ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པའི་དོན་
སྒོམ་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།

༥ གཉིས་པ་ངས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ། སྒོམ་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་
བཅད་པ་དང་། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་དེ་ལ་ཉེ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་པའི་
དོན་ལ་ངས་ཤེས་བྱངས་ནས་དེའི་སྤྱིང་དུ་སེམས་འཛོག་པ་ན་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་ང་ཞེ་སྤྱགས་སུ་བཞག་ནས་མེད་མེད་སྟམ་དུ་སྒོམ་པ་དང་།
སྒོ་དེ་ལ་ང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་ཞེ་སྤྱགས་སུ་བཞག་ནས་མེད་མེད་སྟམ་དུ་
སྒོམ་པ་དང་། དེ་ཡང་གངས་བཙུ་དང་བརྒྱད་དགུ་སོགས་འདི་ཙམ་འཛོག་ཟེར་བའི་གངས་
མཐའ་གཅིག་དུ་ངས་པ་དང་། ལྷ་བ་ལ་དབྱེད་སྒོམ་བྱེད་པ་ན་ཐོག་མར་དཔྱོད་པ་དང་བར་
དུ་དཔྱོད་པ་ཁྱད་མེད་དུ་བྱེད་པ་ནམས་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒོམ་ཚུལ་དང་པོ་དེ་ལྟར་ན་
ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་རང་བཞིན་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་ང་མེད་པར་ཐལ། ངར་འཛིན་ལྷན་
སྐྱེས་ལ་ང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་ང་ཞེ་སྤྱགས་སུ་བཞག་ནས་མེད་མེད་སྟམ་
དུ་སྒོམ་པ་དེ་གནས་སྤྱགས་སྒོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
སྤང་བའི་ང་ཞེ་སྤྱགས་སུ་བཞག་ཀྱང་མེད་པར་མི་སྒོམ་གྱི། སྤྱིར་མེད་མེད་སྟམ་པ་ཙམ་
ཞིག་སྒོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ངར་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་ང་ཞེ་སྤྱགས་སུ་

བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། མེད་མེད་སྙམ་ཏུ་སྒྲོམ་པ་བདག་མེད་སྒྲོམ་
པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་པས། ཡོད་པ་དེ་ཉགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་བདག་ཏུ་ཐལ། མེད་པ་དེ་
དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཡོད་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་ཁས་
སྒྲངས་པར་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་རྩ་བར་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ངར་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲང་བའི་ང་
མེད་པར་ཐལ་བ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ང་མེད་པར་ཐལ།
ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ངར་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲང་བའི་ང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ང་ཡིན་ན། ཁོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དེ་ཁོ་རང་གི་འཛིན་པའི་སྒོ་
ལྷན་སྐྱེས་ལ་ངར་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་ང་མེད་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན་དགེ་སྤྲུག་ལ་སོགས་པ་དང་། རྣམ་སྒྲིལ་སྤྱོད་པའི་
སོ་སྐྱེའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ང་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། ང་ཙམ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞིར་
བཞེད་པའི་ཕྱིར་འདིར་ཁྱབ་སྐྱབ་རིམ་པར་སྒྲོས་པ་འདི། དབྱ་མའི་བརྟེན་དང་། རིགས་
པའི་འགྲོ་མཆོམས་ཤེས་པ་ཉུང་བར་སྒྲང་བས་གོ་བདེ་བར་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ།

སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་པ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ངར་བཞིན་གྲུབ་པར་སྒྲང་བ་ཞེ་སྟེ་ལུགས་
སྐྱ་བཞག་ནས་མེད་མེད་སྙམ་ཏུ་སྒྲོམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་
ངར་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲང་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་དེ་མེད་པར་སྒྲོམ་པ་གནས་ལུགས་
ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲང་བ་ཞེ་སྟེ་ལུགས་སྐྱ་བཞག་ཀྱང་། དེ་མེད་པར་མི་སྒྲོམ་གྱི།
མེད་མེད་སྙམ་པ་ཙམ་སྒྲོམ་མོ་ཞེ་ན། འགོག་པའི་རིམ་པ་སྐྱར་སྒྲོས་ཟེན་ཏོ།

རང་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་མེད་པ་འདོད་དོ་
ཞེ་ན། འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
སྤང་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གྱིས་བདེན་
པར་མི་འཛིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་
མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་པར་བཟུང་བའི་སློ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དུག་གསུམ་
བསྐྱེད། དེས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའང་
འདོད་ན་བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དམ། ཡང་བདེན་འཛིན་གྱིས་
བདེན་པར་མ་བཟུང་ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བར་འགྱུར་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡོད། བདེན་པར་མ་
བཟུང་ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བར་འགྱུར་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡོད་ན་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་ཆེ་བས་
བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག །དེས་འདི་དག་ནི་འཕགས་པ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཡབ་སྤྱུ་སྤྱུ་གི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་བའི་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྤྱུ་སྤྱུ་གི་གསུང་རབ་རྣམས་སུ་དགག་
པ་དམིགས་སུ་གསུངས་མཛད་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱུ་སྤྱུ་མ་ཡིན་པར་རིག་པའི་བརྟུང་བ་རྣམས་
གྱིས་ཉོགས་པར་ཤིན་ཏུ་སྤོ།།

མེད་མེད་སྤྱུ་སྤྱུ་པ་གངས་འདི་ཙམ་རེ་བྱེད་ཟེར་བའི་ངེས་བཟུང་ཡང་མེད་དེ། ལྷ་
ཐོག་ཏུ་འཛོག་པའི་གནས་ཆ་བརྟན་པ་རྟེན་པའི་གང་ཟག་གིས། ལྷོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
ཞི་ལྷག་གང་བསྐྱོམས་ཀྱང་། མེད་མེད་སྤྱུ་སྤྱུ་པ་བརྟུ་གཉིས་བརྟུ་གསུམ་ལས་རྒྱུན་རིང་བ་
འཛོག་དགོས། གནས་ཆ་ཆེར་མ་རྟེན་པའི་ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་བྱིང་ཁྱོད་མེད་པའི་ངང་
ནས། མེད་མེད་སྤྱུ་སྤྱུ་པ་བརྟུ་གཉིས་ལས་ཡུན་རིང་བར་འཛོག་ཀྱས་ན་དེ་ལས་རིང་བར་
འཛོག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཙམ་ཡང་འཛོག་མི་ཀྱས་ན། བྱིང་ཁྱོད་སྐྱེས་བཞིན་ཏུ་མེད་སྤྱུ་

པ་བརྟུ་གཉིས་མ་ཐེམ་གྱི་བར་དུ་འཛིན་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། བྱིང་ཁྱོད་དང་བཅས་བཞིན་
དུ་འཛིན་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱིང་པར་དུ་རྩེ་བཙུན་
ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་གི་མན་ངག་འཛིན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། བྱིང་ཁྱོད་དང་བཅས་
བཞིན་དུ་འཛིན་ཏུ་མི་རུང་བར་ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་
པའི་ལྷ་བའི་གོལ་ས་གཙོད་པའི་ཡིག་ཆུང་རྣམས་ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་ལས་དང་པོ་བས་ལྷ་བ་སྟོང་བའི་སྟོན་དུ་དཔྱད་པ་དང་། དངོས་གཞིའི་
བར་བར་དུ་དཔྱད་པ་ལྷ་དཔྱད་བྱུང་མེད་དུ་འདོད་པའང་མི་རིགས་ཉེ། ལས་དང་པོ་བས་
དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་དམིགས་རྟེན་འཆོལ་བའི་དབྱེད་ཚུལ་རགས་པ་དེ་ལྷ་བྱ་བྱས་ན་
གནས་ཆ་ལས་སད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་དཔྱད་ཚུལ་ལ་གནས་ཆ་མ་
ཤོར་བའི་ངང་ནས་དཔྱད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་བདག་གིས་ཕྱོགས་སུ་མར་བགྱིས་
པ་འདི་དག་ནི་རྩེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྟོང་བའི་གོལ་ས་ཡིན་
པར་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་ལྷ་བའི་གོལ་ས་གཙོད་པའི་ཡིག་ཆ་
ཞིབ་དུ་བལྟས་པ་ལས་སྟོན་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་ཁོ་བོས་
བསམ་པ་རྣམས་པར་དག་པས་ནན་གྱིས་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

༥ གཉིས་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་བསྐྱུས་ཉེ་བསྟན་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་ཞི་གནས་སྟོམ་པ་དང་། དབྱེད་སྟོམ་གཉིས་ཀའི་ཆེ་གོལ་ས་གཙོད་ཚུལ་དང་། ཉམས་
ལེན་གྱི་སྐབས་གང་དུ་གནད་ཀྱི་ཞལ་ཤེས་གང་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐིམ་ཡིག་མཁས་གྲུབ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་ལྷ་བའི་གོལ་ས་གཙོད་པའི་ཡི་གེ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོག་
ཐོག་མར་བཀོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་ཞི་གནས་ལ་ནི། དམིགས་རྟེན་འཆོལ་

བའི་ཆེད་དུ་རིགས་པས་དབྱད་ནས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ངེས་པ་ནས་
དམིགས་ཏེན་ཉིད་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛིན་པའི་འཛིག་སྒྲོམ་ཁོ་
ན་བྱེད་ལ། ལྷ་བ་སྟོང་བའི་ཆེ་སྟོན་དུ་དཔྱད་པར་མ་ཟད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་ཡང་།
ཡང་ནས་ཡང་དུ་དཔྱད་པའི་དབྱད་སྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་སྒྲེའི་སྟོན་ལུགས་རི་འབ་
བ་ཞིག་གི་ངང་ནས་དཔྱད་པ་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་དཔྱད་པ་དང་། སྟོན་དུ་དཔྱད་པ་དང་།
དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་དཔྱད་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་དང་། དབྱད་པ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་སྡེ་སྡེ་
ནམས་ཀྱི་བར་དུ་འགྲངས་ཆེ་ཆུང་རི་ལྟར་བྱེད་པ་སོགས་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་ཤིང་།
འདི་ལ་སྒྲོམ་པ་པོའི་སྒྲེའི་རིགས་ལ་ལྟོས་པའི་བྱད་པར་ཡང་ཅུང་ཟད་ཡོད་ལ། བྱད་པར་དུ་
ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱབས་སྟོང་ཚུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་དགོས་པས་གནད་ཆེར་ཡོད་དོ།

ངེས་ན་ལྷ་བའི་དབྱད་སྒྲོམ་ལ་ནི། མཉམ་གཞག་གི་སྟོན་དུ་དབྱད་པ་ཅམ་གྱིས་
མི་ཆོག་གི། མཉམ་གཞག་རང་དུས་ན་དབྱད་པ་ཡང་ཡང་དགོས་ལ། ངེས་ཤེས་སྟོང་བ་
ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱབས་ལུགས་དྲག་ལ་གྱིམས་པ་མ་བཟེད་ཅིང་མ་ཞོར་བའི་བྲན་པ་
བཏེན་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་ཞན་དུ་འགོ་བ་དང་། དབྱད་ནས་གསལ་
འདེབས་དགོས་པ་སོགས་འཕྲལ་དུ་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ཚུལ་དམིགས་ལེགས་
པ་བྱེད་པའི་སྟོང་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཀྱི། ངེས་ཤེས་སྟེས་པའི་ངང་ལ་མ་ཡེངས་པར་བྲན་པ་
བཟུང་ནས་འཛིག་ཟེར་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ།

དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་གི་ལྷ་བ་སྟོང་ལུགས་གོལ་སར་མ་ཞོར་བར་ཤེས་པ་ལ་ནི།
ཞི་གནས་སྒྲོམ་པའི་དམིགས་ཏེན་གྱི་ལྷ་སྟེའི་རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་ལྟར་དུ་སྟོང་ཉིད་འཛིན་
སྐྱབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྒྱངས་ཆད་དུ་མ་ཞོར་བ་གཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་ཞོར་ན་སྟོང་ཉིད་རང་གི་

མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་འཆར་ཚུལ་མི་འོང་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། སྟོང་ཉིད་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སྤང་བ་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་སྒོམ་ཚུལ་ནི། སྟོང་ཉིད་
བདེན་བྱུང་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་ལ། རིག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་བདེན་བྱུང་ཡོད་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་
སྤྱོད་པ་ལ་དབུ་མའི་བྱི་ཅམ་ཡང་མི་འབྲེལ།

དེའི་བྱིར་རྫོགས་རིམ་སྒོམ་པ་ན་ལུས་གནད་ཆེ་སར་ཐིག་ལེ་སོགས་དམིགས་
ཉིན་སྟོན་དུ་གསལ་བཏབ་ནས་དེ་ནས་རང་གི་སེམས་དམིགས་པ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་བཞིན་
དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་རིགས་པ་འདི་ལ་སྤྱང་ནས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པ་ན། སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་
རང་གི་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་གོ་ན་ནི། ལྟ་བུའི་གོལ་ས་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོན་ཡོད་ལ། དེར་མ་བད་སྟོང་ཉིད་སྟོན་དུ་བཅའ་ནས་
དེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པར་གོ་འདུག་པས་སྟོང་ཚུལ་གྱི་ནམ་པ་མ་ཤར་བ་སྟེ། སྟོན་དུ་སེམས་
དེ་ལྟ་བུ་འཆོལ་བའི་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་སེམས་པའི་རིག་པ་ཇི་ལྟར་
བྱུང་བཅའ་བ་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཉིད་པའི་ངེས་པ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཤུགས་
མ་ཉམས་པར་སྟོང་བའི་ངེས་ངོ་ན། དང་པོ་འཆོལ་བའི་གཞིར་བྱས་པའི་ང་དང་སེམས་
ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་གཏན་ནས་བརྫོགས་དགོས་ཤིང་། གང་ལ་སེམས་ཞུགས་སྐྱེད་སྟོང་
ཉིད་ཟུར་དུ་འཆར་མི་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གསུང་གི་མན་ངག་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཞིབ་པར་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་བྱས་པ་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་གང་ཐག་དང་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་ཡུལ་སྟོང་ནས་འདུག་གམ་ཇི་ལྟར་
འདུག་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཅའ་བ་ན། མཐར་གང་དུ་འང་མ་

གྲུབ་པའམ། ཡུལ་སྤྱིང་ནས་རྟེན་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ངེས་པ་ལྷང་བ་དེ་ཀའི་རྒྱན་
སྐྱོང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྷར་བཅའ་བས་རྟེན་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཅམ་རྟེན་རྒྱ་མེད་པར་ངེས་པ་ཅམ་
གྱིས་མི་ཆོག་པར། ད་དུང་དེའི་སྤྱིང་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་སྟམ་དུ་ལན་རེ་རེ་ཞིང་སྒྲར་
ཡང་དགག་བྱའི་བྱད་པར་སྒྲར་ནས་སྐྱོང་དགོས་པ་ནི། འོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་
བཅའ་བས་མ་རྟེན་པའི་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་གོ་བར། འོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་
པ་བཅའ་བ་ན་མ་རྟེན་པའི་ཆེ་དེ་ལྷར་བཅའ་བས་ཡེ་མི་འདུག་གོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པ་ཆད་
ལྷར་སོང་གིས་དོགས་ན་ནི། འོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་བཅའ་བ་ན་མ་རྟེན་པ་དེ།
གཏན་མེད་གྱི་དོན་དུ་འཛིན་པ་ཞེ་སྤྲུགས་སུ་འཆང་བས་ལྷ་བའི་གོལ་ས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་
གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ལྷ་བའི་གོལ་ས་གཙོང་པའི་ཆོག་རི་ལྷ་བ་བཞིན་
བཀོད་པའོ།

ད་ནི་དེ་དག་གི་དོན་ལས་དང་པོ་བས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྒྲ་མ་དམ་པའི་གསུང་
གི་མན་ངག་གིས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་འདི་ལ་མཉམ་བཞག་ནས་
མཁའ་ལྷ་བྱའི་སྐྱོང་ཚུལ་དང་། ཇེས་ཐོབ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་སྐྱོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་།
ཞེ་གནས་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། སྐྱོང་ཉིད་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱེད་པའི་ཚུལ། དང་པོ་ནི། སྐབས་འགོ་
མེམས་བསྐྱེད། སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། རིག་པ་དྲངས་སྟོགས་བྱེ་ནས་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་
སྒྲང་ཚུལ་བརྟགས་པའི་ཚུལ་རྣམས་སྒྲར་ལྷར་བྱས་ནས། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ངར་ངར་
ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲང་བའི་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྐྱེས་པ་ན། སྒྲར་ལྷར་ང་ཡུལ་ཁོ་རང་
གི་ངོས་ནས་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་བམ། ཐ་དད་དུ་གྲུབ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་རྒྱ་ཞེ་འདུག་སྐྱོང་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་བལྟས་པས་དེ་དག་གང་

དུའང་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་ལ། ང་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་
ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་ཚུལ་དེ་ཞེ་ཕུགས་སུ་བཞག་ནས། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མི་འདུག་
སྟམ་པའི་ངེས་པ་ལྟང་བ་སྐྱེད་ལ་དེ་སྐྱེས་པ་ན། དེ་དང་འཛིན་སྟངས་རིགས་མི་མཐུན་
པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེད་བའི་དེ་སྒོམ་དགོས་སྟམ་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེད་ཅིག་མ་གཅིག་ཀྱང་བར་
དེར་མ་སྐྱེས་པ་བྱས་ལ། ང་རང་ངོས་ནས་སྤང་བའི་ཞེ་ཕུགས་སུ་བཞག་པ་མ་དོར་བའི་
ངང་ནས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མི་འདུག་མི་འདུག་སྟམ་པའི་ངེས་པ་ལྟང་ལྟང་བ་མེད་དགག་གི་
ནམ་པ་གསལ་བ་དང་། འཛིན་སྟངས་སྤར་ལས་ཅུང་སྤར་ལས་འཛིན་སྟངས་ཅུང་ཟད་ཞན་
པ་དང་། མི་གསལ་དུ་འགྲོ་བར་ཚོམ་པ་ན། ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་པར་བྱས་ནས་མཉམ་
གཞག་ལས་ལངས་ཏེ། སྤར་ཡང་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་བརྟགས་པ་ནས། ངེས་
ཤེས་བསྐྱེད་པའི་བར་སྤར་བཞིན་བྱས་ནས། དེའི་སྤང་དུ་སྤར་ལྟར་བྱིང་གོད་མ་སྐྱེས་ཀྱི་
བར་དུ་འཛིན་། དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱར་གྱིན་སྒོམ་པ་ནི། ལས་དང་པོ་བས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་གནས་ཆ་འཆོལ་ཕུགས་གནད་མ་འཕུགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་
ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མི་འདུག་སྟམ་པའི་ངེས་པ་ལྟང་བ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་དུས་ན། ཡིད་ཤེས་
ཀྱི་འཛིན་སྟངས་དེའི་ངོ་བོར་སྐྱེད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དང་། ཡིད་
ཤེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དེ་ནས་འཛིན་སྟངས་རིགས་མི་མཐུན་པ་
གཞན་མ་སྐྱེས་པ་བྱས། ཐོག་མའི་ངེས་ཤེས་ལྟང་བ་སྐྱེས་པ་དེ་ཀའི་ངང་ལས་སྐྱེད་ཅིག་
ཀྱང་མ་གཤོས་པར་བྱས། ངེས་ཤེས་ལྟངས་ལྟང་བ་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱོང་ཤེས་པ་ན། སྟོང་
ཉིད་བདེན་གྲུབ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དོགས་པ་མེད་ཅིང་། ང་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་
ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་ཞེ་ཕུགས་སུ་བཞག་ནས་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ནམ་པ་གསལ་བ་

དང་། འཛིན་སྐྱབས་བྲག་པོ་སྤང་བ་དེ་ལ་ཤུགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཆུང་དུ་མ་སོང་བའི་ངང་ལ་
འཛིག་པའི་བྲག་བ་དང་། ཤུགས་ཅུང་ཟད་ཞན་དུ་འགོ་བར་བཅོམ་བ་ན། དེ་མ་ཐག་རིག་
པའི་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱིང་ཆོད་ཀྱི་སྒྲིན་དང་བྲལ་བའང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འོང་ལ།
གནས་ཆ་འཆོལ་བའི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་དུབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྒོ་སེང་བ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་
ནས་བྱིང་ཆོད་མི་སྒྲེ་བར་ཅི་ཙམ་འཛིག་བྱས་ཀྱི་བར་དུ་འཛིག་པ་ཡིན་པས། སྒོམ་པ་པོའི་
སྒོའི་བྱས་པ་དང་བསྐྱུན་པའི་འཛིག་སྒོམ་ཡུན་རིང་སྤང་དུ་འགྱུར་གྱི། མེད་མེད་སྐྱམ་པའི་
བྲངས་འདི་ཙམ་ཞིག་གི་བར་འཛིག་བྱས་ཟེར་བའི་ངེས་པ་བྱར་མི་རུང་ངོ་།།

༥ གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱུད་སྒོམ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གོམས་
པར་བྱས་པས། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་གནས་ཆ་ཅུང་ཟད་ཉིད་པ་ནས་དབྱུད་སྒོམ་ལ་
འདུག་པ་ཡིན་གྱི། གནས་ཆ་ཅུང་ཟད་མ་ཉིད་པར་དབྱུད་སྒོམ་བྱར་མི་རུང་གི། །སྐབས་
འདིའི་དབྱུད་སྒོམ་ཞེས་པ་ནི། ཐོག་མར་དབྱུད་ནས་སྒོམ་པ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། སྒོམ་བཞིན་པའི་
ངང་ནས་དབྱུད་པ་བྱས་པས་གནས་ཆ་མི་འཆོར་བ་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཐོག་མར་
གནས་ཆ་ཡེ་མ་ཉིད་པའི་གང་ཟག་གིས་གནས་ཆ་མ་ཞོར་བའི་ངང་ནས་དབྱུད་མི་བྱས་
པའི་བྱིར། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྐབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ཟེ་མའི་
རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ནས། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་སྤང་ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། གཅིག་དུ་
བྲལ་གྱིས་ཉོགས་པའི་དོན་སྟོང་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་དབྱུད་པས། སྤང་ཚུལ་ལྟར་ཡུལ་ཁོ་རང་
གི་ངོས་ནས་བྱུབ་པར་མི་འདུག་པའི་ཆད་མ་སྐྱེས་པ་ན། སྤང་ཚུལ་དེ་ཞེ་སྤུགས་སུ་བཞག་
དེ་ལྟར་ཡུལ་སྟེང་ནས་བྱུབ་པ་མི་འདུག་སྐྱམ་པའི་ངེས་པ་སྤང་བ་དེའི་རྒྱན་ལ་ཅེ་གཅིག་
དུ་འཛིག་པའི་ཚུལ་སྤར་ཞི་གནས་སྒོམ་པའི་སྐབས་ལྟར་བྱས་ཏེ། བྱིང་ཆོད་དང་བྲལ་བར་

གནས་ནས། འཛིན་སྐྱེད་ཀྱི་ཤུགས་ཅུང་ཟད་ཞན་དུ་འགྲོ་བར་དོགས་པ་ཅམ་ན། ཡིད་
ཀྱི་ཤེས་པ་སྤྱི་ཅམ་པོ་དེ་སྤར་གྱི་འཛིན་སྐྱེད་སྣང་དེ་བ་དེ་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས།
ཤེས་པའི་ཆ་སྤྲོ་མོ་ཞིག་གིས། ང་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པའི་སྤར་བ་ཞེ་ཤུགས་སུ་བཞག་པ་
དེ་ལྟར་ཡུལ་སྟེང་ནས་བྱུབ་ན། སྤར་པོ་དང་ང་རང་ངོས་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་
དུ་བྱུབ་དགོས་པ་ལས། གང་དུའང་བྱུབ་པ་མེད་སྟེ་སྤར་དམིགས་རྟེན་འཛོལ་
བའི་སྐབས་ཀྱི་དབྱེད་པ་བྱེད་ཚུལ་སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཅམ་བྱས་པས། སྤར་ཚུལ་ཞེ་ཤུགས་
སུ་བཞག་པ་དེ་ཡུལ་སྟེང་ནས་བྱུབ་པ་མི་འདུག་སྟེ་ཤེས་སྐྱེད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱེད་སྣང་བ་སྤར་ལས་
ཀྱང་ཤུགས་དག་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་ངང་ལ་འཛོག་ཚུལ་སྤར་ལྟར་བྱ། ཡང་འཛིན་སྐྱེད་སྣང་
ཀྱི་ཤུགས་ཅུང་དུ་འགྲོ་བར་དོགས་པ་ན། གསོས་འདེབས་ཚུལ་སྤར་ལྟར་བྱས་ནས་སྒྲིམ་
པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ཡང་རང་གི་ཁམས་ཀྱི་ཆོད་དང་སྤར་ཏེ། ཐུན་རིང་ཐུང་རན་པར་བྱ་སྟེ།
ལས་དང་པོ་བས་ཐུན་ཏེ་ཅང་རིང་བྱས་ན། སེམས་དུབ་ནས་ཕྱིས་བསྒྲིམ་སྟེང་མི་འདོད་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡོད་པས། བསྒྲིམས་པས་
སེམས་མ་དུབ་པའི་སྒྲི་སིང་དེ་བའི་མཆོམས་སུ་འཛོག་དགོས་པར་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་
པས་གསུངས་པ་དན་པར་གྱིས་ཤིག །འཛིན་སྐྱེད་མ་ཞོར་བར་གནས་པའི་ངང་ནས་
ཤེས་པའི་ཆ་སྤྲོ་མོས་དབྱེད་པ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཆ་གཉིས་འབྱེད་ཤུགས་འདི་མ་ཤེས་
ན། བསྐྱེད་རིམ་ལ་གསལ་སྤར་རྫོགས་པར་འདོན་པའི་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་ཡོད་པར་ཡང་
ཤེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འདི་གཉིས་གནད་གཅིག་ཏུ་འོང་བ་ཡོད་དོ།

དེ་ལྟར་མཉམ་གཞག་གི་གནས་ཆ་མ་ཞོར་བར་ཁྱིག་གི་གནས་པའི་ངང་ནས།

ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཆ་སྤྲོ་མོ་གཅིག་བྱེད་པར་བཤད་པ་འདི་ནི་དཔེར་ན་མཆོ་ཤིན་ཏུ་
དྲངས་པ་ལ་རྒྱང་གིས་མ་བསྐྱོད་པར་ཁྱིམ་གོ་གནས་པའི་གཉིང་ནས་ཉེ་ཕྱུ་རྒྱུང་དུ་ནམས་
ཁྱུག་ཁྱུག་ཁྱུག་འགྲོ་བ་འདི་འདྲ་བ་གཅིག་འོང་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་སྐྱབས་སུ་ལྷ་བའི་
གོལ་ས་གཅོད་པ་ལས། དབྱུད་པ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་སྤྱི་བྱི་ནམས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འགྱུངས་
ངེ་ཙམ་བྱེད་པ་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དབྱུད་པ་སྤྱི་མས་འཛིན་སྟངས་
གསོས་བཏབ་པའི་ངང་དུ་གནས་པ་ལས། སྤར་འཛིན་སྟངས་ཞན་དུ་འགྲོ་བར་དོགས་པ་
ན་དབྱུད་པ་བྱི་མ་ལེགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། མེད་སྟམ་པའི་གྲངས་ཆད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

༥ གཉིས་པ་རྗེས་ཐོབ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བུའི་སྐྱོང་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་དབྱུད་སྐྱོམ་དང་འཛིག་
སྐྱོམ་ལ་འབད་བས་གནས་ཆ་རེ་རྟེན་རྟེན་པ་ན་མཉམ་བཞག་དེ་ལས་ལངས་པའི་མཉམ་
བཞག་གི་འཛིན་སྟངས་དེའི་ཅི་མ་ཡལ་གྱི་བར་ལ་ཡུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྷ་བུར་རང་
གི་ངང་གིས་འཆར་ཞིང་། གནས་ཆ་རེ་མ་རྟེན་པའི་ལས་དང་པོ་བས་མཉམ་བཞག་ལས་
ལངས་པའི་ཆེ། རང་གི་ངང་གིས་ཡུལ་སྤང་སྐྱུ་མ་ལྷ་བུར་འཆར་མི་རུས་སོ། །

འོན་སྐྱུ་མ་ལྷ་བུའི་འཆར་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་དེུ་ཤིང་བྱ་རྟ་སྤང་དུ་སྤང་ཡང་། རྟ་
སྤང་དུ་མ་བྱུབ་པ་བཞིན་དུ་ཀ་བྱུམ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀ་བྱུམ་སོགས་སུ་སྤང་ཡང་
ཀ་བྱུམ་སོགས་སུ་མ་བྱུབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཀ་བ་ཀ་བར་མ་བྱུབ་ན་ཀ་བ་
གཞི་མ་བྱུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱུམ་པ་བྱུམ་པར་མ་བྱུབ་ན་ཡང་བྱུམ་པ་གཞི་
མ་བྱུབ་དགོས་ལ། དེགས་པ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པས། ཆོས་གང་ཡང་གཞི་
མ་བྱུབ་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་འཐད་པའི་སྤོགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་དེུ་ཤིང་བྱ་སོགས་

ཏྲ་མྱང་དུ་སྦྱལ་བའི་ཆོ། སྟགས་རྗེས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་གང་ཟག་ལ། དེའུ་ཤིང་བྱ་སོགས་ཏྲ་མྱང་དུ་སྦྱང་ཡང་། དེའུ་ཤིང་བྱ་སོགས་ཀྱི་ཆ་གང་ནས་ཀྱང་ཏྲ་མྱང་གི་ངོ་བོར་གྱུབ་པས་སྟོངས་ལ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ། ཀ་བྱམ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་རྣམས་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་གྱུབ་པར་སྦྱང་ཡང་། ཡུལ་ཁོ་རང་གི་ཆ་གང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཀ་བྱམ་སོགས་སུ་གྱུབ་པས་སྟོངས་བ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱང་ངོ་ཆོགས་པ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ནི། མཉམ་བཞག་ཏུ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོམ་ཚུལ་སྤར་ལྟར་བྱས་ནས་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སྟོན་ཏུ་ང་ང་སྟམ་དུ་བྱུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཀ་བྱམ་སོགས་ཡུལ་སྦྱང་སྟོང་ཆོགས་པ་རྣམས་སྦྱང་བའི་ཆོ། ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་གྱུབ་པ་ལྟ་བུར་ལམ་ལམ་ཤར་བྱུང་བ་ན། སྤར་གྱི་མཉམ་བཞག་གི་ལྟ་བ་བྲན་པར་བྱས་ནས། སྦྱང་ཚུལ་འདི་ལྟར་དུ་གྱུབ་པ་མེད་སྟམ་དུ་སྟོམ་ཐག་བཅད་པའི་བྲན་པ་མ་ཉམས་པར་སྟོང་བ་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་ལས་དང་པོ་བའི་རྗེས་སྟོན་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྟོམ་ཚུལ་གྱི་དམིགས་པའི་གནད་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། སྦྱང་བ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། བདེན་པ་སྦྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་འཆར་ཚུལ་རྣམས་ནི། ཆོག་མང་དུ་དོགས་པའི་ཕྱིར་མ་སྟོས་སོ།།

དེ་ལྟར་སྤར་བཤད་པའི་མཉམ་བཞག་རྗེས་སྟོན་གྱི་སྟོང་ཚུལ་ལེགས་པར་གོམས་པར་བྱས་པས་མཉམ་བཞག་གི་གནས་ཆའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་སྟོན་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་འཆར་ཚུལ་ནི། ང་དང་ཀ་བྱམ་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་སུ་བསྟོན་མི་ཀྱས་པར་གྱུབ་པ་དང་། བཏགས་ཡོད་མིང་རྒྱང་ཅམ་མ་གཏོགས་ཡུལ་རང་གི་སྟོན་ལུགས་སུ་གྱུབ་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་པར་ཡིད་ངོར་འཆར་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་ཞིག་འོང་བ་ཡིན་

ཞིང་། དེ་ནས་མཉམ་ཇེས་ཀྱི་རྒྱན་དེ་ལྷ་བྱ་ལ་འབད་བས་གོམས་བ་ཆེར་སོང་བ་ནས་ལྷ་
བ་བློན་བ་ཙམ་གྱིས་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱར་འཆར་བར་འགྱུར་རོ།།

འདི་ལྷ་བྱའི་སྤང་ངོ་ཚོགས་པའི་འཆར་ཚུལ་མེད་པའི་ཉམས་བཟང་པོ་འགའ་ཞིག་
ལ། འདི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྤང་བ་བྱན་ལོང་དེ་འཆར་བ་དང་། སེམས་གནས་རེ་འགའ་བྱུང་བའི་
སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྤང་བ་སྐྱག་མེད་དུ་སོང་ནས་ཐོབ་རྩལས་ཀྱིས་སྤྲ་ཐས་མེད་པའི་
གསོག་དང་གསོབ་ལྷ་བྱར་འཆར་བ་དང་། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གོམས་པའི་ཤུགས་
ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་འདི་ཡིན་ངོས་བཟུང་མེད་པར་འཆར་བ་སོགས་ནི།
ཐལ་འགྱུར་བ་ལྷ་ཞོག་རང་རྒྱད་པའི་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་ལྷ་བ་སྦྱོང་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་
རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྷ་བ་སྦྱོང་ཚུལ་ཡང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བཤད་པ་བྱེད་པ་ན། ངའི་ཆ་གང་ཡང་རང་ངོས་ནས་མ་
བྱུང་བ་ལྟར་། ཐ་སྙད་དུ་ངས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འཛོག་ཚུལ་བྱུང་མཐའ་སྤྱི་
པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྟེང་ནས་ལེགས་པར་འཛོག་ཤེས་གསུང་། ངོ་སྤྲུལ་པའི་སྟོ་ལྷན་སྦྱེས་
འདི་ལ། ང་འཆར་ཚུལ་ངེ་ལྷར་འདུག་ཁ་ནང་དུ་སྟོག་ནས་བསྟན་པས། ངའི་ཆ་ཐམས་
ཅད་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བར་སྤང་བའི་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་ལྷར་སྦྱོང་ཐོག་ནས་ངས་པར་
བྱས་ཏེ། སྤང་ཚུལ་དེ་ལྷར་དུ་མ་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་གཅིག་དུ་བལ་གྱི་དོན་སྦྱོང་བ་
ལ་བསྟོར་ནས་སྟོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་བྱུང་བ་སྟོང་ར་
ཞིགས་པའི་མེད་དགག་གི་རྣམ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས། སྟོ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་
དུ་ཡོངས་གཙོ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པ་འབྱུང་བ་ན། ང་རྟེན་མེད་དུ་སོང་སྟམ་
ནས་བདག་ཆད་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཛིགས་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་སྐྱག་པ་ནལ་

མ་སྐྱེས་པ་སྟེ། གོགས་དེ་སེལ་བའི་ཚུལ་ནི། སྐབས་འདིར་སྐྱོད་ཚུལ་མཁས་པས་མཉམ་
བཞག་གིས་ངེས་ངོར་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་བཀག་པའི་ལྷག་མ་ངའི་ཆ་ཤིས་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མ་ལུས་ཀྱང་། དེ་ལ་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཚུར་ལངས་ནས་བཀག་པ་དེའི་ཤུལ་ན་ལུས་པ་ཅི་
འདུག་པ་ན་ང་ཞེས་མིང་ཅམ་ཞིག་ལུས་པ་དང་། མིང་དེ་ཡང་རྟོག་པས་ལུལ་སྟངས་ནས་ངའི་
མཆོན་གཞིར་བྱུང་བ་མེད་བཞིན་དུ་སྦྱར་བའི་རྟོག་བཏགས་མིང་རྒྱང་ཅམ་དུ་ཟད་བར་ངེས་
བ་ལྟངས་པ་འདྲེན་བྱུང་བ་དང་། མིང་རྒྱང་ཅམ་དེའི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པར་
མིང་རྒྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཞུགས་པས་ལས་གསོག་པ་དང་། བདེ་སྤྱག་སྟོང་བ་
དང་། བཟའ་བཏུང་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་སུ་སྟོང་བས། རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་ཉིད་མི་
འགལ་ཞིང་། ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་ལུགས་ཁ་བཤད་
པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བྱུང་མཐའ་འཆའ་བ་སྐྱད་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་ངེས་པ་བསྐྱེད་
ལུགས་དང་ཤིན་དུ་མི་འདྲ་བ་གཅིག་འོང་བ་ཡིན་གསུང་ངོ་།།

༥ གཉིས་པ་ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒོམ་ཚུལ་ནི། འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་
ནམས་ཀྱི་ངའི་མིག་ངའི་ན་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ལྷན་སྐྱེས་འདིའི་སྟེང་ན། ང་ཡི་བ་ཅམ་པོ་དེ་
རང་ངོས་ནས་བྱུང་བར་སྤང་ཞིང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བར་འཛིན་པ་དང་། ང་ཡི་བའི་མཆོན་
གཞི་མིག་སྤྱོད་སོགས་རང་ངོས་བྱུང་བར་སྤང་ཞིང་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་
ནི། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་འཛིན་ལྟ་མ་ཡིན་མོད།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་འགྱུར་ངོ་། དེ་ལྟར་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ང་
ཡི་བར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྷན་སྐྱེས་ལ། ང་ཡི་བ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བར་སྤང་བའི་ཚུལ་ངེས་
པར་བྱས་ནས་སྤང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བྱུང་མ་བྱུང་སྟོང་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་

— 35 —

རང་གི་ལུས་འདི་སྤང་ཚུལ་རི་ལྟར་འདུག་བལྟས་པས། ལུས་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུགས་
ཐུབ་པ་གོ་ས་མནན་ནས་གནས་པ་ལྟ་བུར་འཆར་བ། ང་ཙམ་གྱི་འཆར་ཚུལ་ལས་རྟོགས་
སྒྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། སྤང་ཚུལ་དེ་ངེས་པར་བྱས་ནས་སྤང་ཚུལ་ལྟར་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་
མགོ་ལག་རྒྱང་སོགས་ཆ་ཤས་འདི་རྣམས་དང་ཐ་དད་ཏུ་བྱུབ་མ་བྱུབ་བཟགས་པ་ན། འདི་
རྣམས་དང་རང་གི་ངོས་ནས་སོ་སོར་བྱུབ་ན། འདི་རྣམས་ལས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་
བྱུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོས་ནས་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་བྱུབ་ན། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དོན་མེད་
པས་སོ།།

འདི་རྣམས་ལྟོས་མེད་སོ་སོར་བྱུབ་ན། མགོ་ལག་རྒྱང་པ་སོགས་ཡན་ལག་
འདི་རྣམས་བཅད་པའི་རྗེས་སུ་ལུས་འདི་སྤོམ་ཡོར་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་བྱུབ་རྒྱ་གཅིག་དགོས་
ནའང་། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་ལུས་གནས་རྒྱ་མི་འདུག་པའི་ཚུལ་
བསམ་པས། ལུས་འདི་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་ལོགས་སུ་ཚུགས་ཐུབ་
ཏུ་མ་བྱུབ་པར་རྟོགས་ཤིང་། ལུས་འདི་མགོ་ལག་རྒྱང་པ་སོགས་དང་གཅིག་ཏུ་ཡུལ་ཁོ་
རང་གི་ངོས་ནས་བྱུབ་ན། ལག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་དང་གཅིག་ཏུ་བྱུབ་བམ། ཡན་ལག་
ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བྱུབ། དང་པོ་ལྟར་ན་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལག་པའི་
ཆ་ཤས་སུ་འགྱུར་དགོས་ཏེ། ལུས་འདི་ལག་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་སོ། །རྒྱང་པ་དང་
མགོ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལག་པའི་ཆ་ཤས་སུ་འགྱུར་དགོས་ན། དེ་ལྟ་བུ་ཡོང་ས་མེད་སྟམ་
དུ་སྒོ་ཐག་ཆོད་པའི་ངེས་པ་སྐྱེ་ལ། གཞན་ཡང་ལག་པ་བཅད་ནས་མེར་བསྐྱེགས་ན། ལུས་
མེས་ཆིག་ནས་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་པས། ལུས་འདི་ལག་པ་དང་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུབ་པར་
རྟོགས་ལ། དཔྱོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱང་པ་སོགས་གཞན་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་མ་

གྲུབ་པར་རྟོགས་སོ།།

ཡན་ལག་རེ་རེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་
ཆོགས་པ་ཅམ་པ་དེ་རང་ངོས་ནས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་སོ་སྟུམ་ན། མགོ་ལག་རྒྱུ་པ་སོགས་
ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཆོགས་པ་དང་།
སྤྱེས་བྱའི་ལུས་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། མགོ་ལག་རྒྱུ་པ་སོགས་ལས་ལོགས་
སུ་སྤྱེས་བྱའི་ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་གང་ཡང་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་
ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་མགོ་ལག་རྒྱུ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་པ་དང་། རང་ངོས་
ནས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་འོང་ས་མེད་ལ། མགོ་ལག་རྒྱུ་པ་སོགས་ལས་རང་ངོས་ནས་
གཅིག་ཀྱང་མ་ཡིན། རང་ངོས་ནས་ཐ་དད་པའི་སོ་སོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རང་ངོས་ནས་
གྲུབ་པའི་ལུས་འཛོག་མི་ཤེས་པས། རྒྱ་མཚན་དང་དབྱེད་པ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ལུས་རང་
ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ངེས་པ་ལྷང་འབྲོངས་པ་ན། སྤར་ལྟར་དེའི་སྤྱིང་དུ་འཛོག་ཅིང་
གཞན་ཡང་མགོ་ལག་རྒྱུ་པ་སོགས་ཀྱང་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་སྟེ། ལག་པ་ལ་མཚོན་ན།
ལག་པ་དེ་ལག་པའི་མགོ་དང་ལག་ངར་དང་སོར་མོ་སོགས་དང་རང་ངོས་ནས་གཅིག་ཏུ་
གྲུབ་བཅ། རང་ངོས་ནས་སོ་སོར་གྲུབ་སྤར་ལྟར་དབྱེད་པས། དེ་གཉིས་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་
ཅིང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའང་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ལག་པ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཤིང་། རིགས་པ་དེས་མགོ་དང་རྒྱུ་
ལག་སོགས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དེ་དག་གི་ཆ་ཤས་ཀྱང་མགོ་སོགས་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་
སྤ་བར་རྒྱལ་སྤ་བར་གྱི་བར་དུ་ཁོ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་རང་ངོས་ནས་གཅིག་ཐ་དད་
གང་ཅུང་དུ་གྲུབ་པར་དཔྱོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་

པ་ཨེ་འདུག་དཔྱད་ཅིང་། རྩལ་ཕྱན་ལ་ཡང་ཁོ་རང་གི་ཤར་བྱུང་གི་སྤྱོད་ཆ་རྣམས་དང་།
རང་ངོས་ནས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་བྱུང་དཔྱད་ཚུལ་སྤར་ལྟར་བྱས་པས་རང་ངོས་ནས་
བྱུང་བའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྩལ་ཅམ་ཡང་མི་རྟོག་ཅིང་། དེས་ན་རང་ངོས་ནས་མ་བྱུང་གྱང་
རྟོག་པས་བཏགས་པའི་མིང་རྒྱུ་ཅམ་གྱི་ཆ་ཁག་གི་རྩལ་གྱི་ཆོག་པས་བ་དུ་མ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
ཆོག་པས་བ་ལ། སོར་མོ་དང་མིག་སོགས་སུ་རྟོག་པས་བཏགས། དེ་ལྟ་བུའི་བཏགས་ཡོད་
མིང་རྒྱུ་ཅམ་གྱི་མིག་སྒྲ་སོགས་དང་སོར་མོ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་པས་བ་མང་པོ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
ཆོག་པས་བ་ལ། སྐྱེ་བུའི་ལུས་སྒྲོས་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་མིང་རྒྱུ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སྒྲོས་
པར་བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་ལུས་དང་།
ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་ཡང་མེད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཀ་བྱུང་སོགས་རགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ཡན་ལག་
རྣམས་དང་། རང་ངོས་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དཔྱད་ལ། རྩལ་ཕྱན་སྤར་བའི་མཐར་ཐུག་པ་
ལ་ཡང་སྤྱོད་ཆ་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལ་བཏགས་ནས་སྤར་ལྟར་དཔྱད་ཅིང་། དེ་ལྟ་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་
པའི་ཤེས་པ་འང་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་བྱུང་བོ་སྤྲུལ་ན། ཤེས་པ་དེ་ཁ་སང་པན་གྱི་ཤེས་པ་
དང་རང་ངོས་ནས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན། དེ་རིང་གི་དུས་ན་ཤེས་པ་དེ་མེད་དགོས་ཤིང་། སང་
ཉིན་པན་གྱི་ཤེས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་ནའང་། དེ་རིང་དང་ཁ་སང་པན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། ཁ་སང་པན་ཡང་ཤེས་པ་མེད། སང་ཉིན་
པན་ཡང་ཤེས་པ་མེད་དགོས་ལ། ཁ་སང་པན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་དང་།
སང་ཉིན་པན་ཆད་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རང་ངོས་ནས་ཐ་དད་པའི་ཚུགས་བྱུང་
ཡོད་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཁོ་རང་ལུས་ངོས་ནས་བྱུང་དགོས་ནའང་།

ཁ་སང་པན་ཆད་གྱི་ཤེས་པ་དང་། སང་ཉིན་པན་ཆད་གྱི་ཤེས་པ་དང་། དེ་རིང་གི་དུས་གྱི་
ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་ན། དེའི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གྲུབ་རྒྱུ་མེད་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ལས་
རང་ངོས་ནས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་རྒྱུའི་ཤེས་པ་མེད་ལ། དེ་རྣམས་ལས་རང་ངོས་ནས་གཅིག་ཐ་
དད་གང་རུང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་། ཉིན་གཅིག་གི་
ཤེས་པ་འང་ཁོ་རང་གི་སྤྱོད་ཤིང་དགྲུང་གསུམ་གྱི་ཤེས་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་གཅིག་ཐ་
དད་བརྟགས་པ་ན། དུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་མི་རྟོག་དེའི་སྤྱོད་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱང་། ཁོ་
རང་གི་ཆ་ཤས་སྤྱི་ཕྱི་རྣམས་ལ་དབྱེད་ནས་བརྟགས་པ་ན། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གི་
བར་དུ་ཁོ་རང་གི་ཆ་ཤས་འབྱེད་རྒྱུ་མེད་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། དེ་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་སྤར་ལྟར་བྱས་
པ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མི་རྟོག་དོ།

དེས་ན་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་མིང་རྒྱང་ཙམ་གྱི་ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་སྤྱི་ཕྱི་ལ་མེད་
རྒྱུ་གྱི་སྟེང་དུ་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པས་བརྟགས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་
པས། བརྟགས་ཡོད་མིང་རྒྱང་ཙམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེས་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་མདོན་སུམ་དུ་གྲུབ་ཅིང་། རྟོག་བརྟགས་དང་བྱ་བྱེད་མི་འགལ་ཞིང་།
རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་དངོས་སོར་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་བམ་སྟམ་ན། དངོས་མེད་
རྣམས་ལ་འང་ཁོ་རང་གི་དངོས་སོར་གྱུར་པ་ཆ་ཤས་མེད་ཀྱང་། དགག་བྱ་དངོས་སོ་བཞག་
པའི་ཆ་སོ་སོ་ལ་བརྟགས་པའི་ལྷོག་པའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་མེད་པ་མི་སྲིད་པས། དེ་རྣམས་
དང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་སྤར་རྟོག་པས་རང་
ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཆ་གང་ཡང་མི་སྲིད་ཅིང་། རྫོས་ཆ་ཤས་འབྱེད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཆོས་མི་

སྲིད་པས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། གཞི་བྱ་བ་ན་ཆ་བཅས་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཆ་
བཅས་ཡིན་ན་ཁོ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་། རང་ངོས་ནས་བྱ་བ་པའི་གཅིག་ཐ་དད་གང་
དུ་བྱ་བ་བརྟགས་པ་ན་རང་ངོས་ནས་བྱ་བ་པ་མི་སྲིད་པས། བདེན་བྱ་བ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་རང་ཅག་འཁོར་བ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ། དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
ཆོས་གང་སྒྲུང་ཡང་རང་ངོས་བྱ་བ་པའི་སྒྲུང་ཚུལ་ངེས་པར་ཡོད་པས། སྒྲུང་གི་རིགས་པས་
ཆོས་གང་ཡང་རྒྱང་བ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ། རང་ངོས་ནས་མ་བྱ་བ་པར་རྟོགས་ནས། སྒྲོམ་ཚུལ་
སྒྲུང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་ལྟར་བྱས་ཏེ། བཅུ་བཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་
དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་གོམས་པ་བརྟན་པར་གྱུར་བ་ན། ཆོས་གཞན་གང་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་
ཤར་ཡང་། དེའི་སྟེང་དུ་རིགས་པ་ཁ་སྒྲོམ་པ་ཅམ་གྱིས་རང་ངོས་ནས་མ་བྱ་བ་པར་རྟོགས་
པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་དཔྱད་
ཚུལ་སྟེང་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་ལ། འདིར་སྒྲོམ་ཚུལ་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་ནས་དབུ་མ་རིགས་པའི་ཆོགས་དུག་དང་། འདུག་པ་སོགས་ལས་
བཤད་པའི་རིགས་པ་མཐའ་དག་གི་དོན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟེང་བ་ལ་བསྐྱོར་
ཚུལ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། རིགས་པའི་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་དབྱེད་ཀྱིན་བསྐྱོམས་པས་སྟེང་བ་
ལྟག་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་གསུང་རོ།།

ལས་དང་པོ་བས་ལྟ་བ་ལ་སྟེང་བ་འདོན་པའི་ཚུལ་འདི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་
ཤེས་ན། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པའི་སྟེང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྟག་མཆོན་ཉིད་པ་འགྱུར་
བའི་གོ་སྐབས་མེད་ཅིང་། དེང་སང་གི་གང་ཟག་པལ་ཆེར་ལ་འདི་ཅམ་མ་གཏོགས་ཞི་

ལྷ་ག་མཆན་ཉིད་པ་དང་རྗེས་མཐུན་པ་སྐྱེས་སྐྱེས་བར་དུ་སྒོམ་པ་མི་སྤྱིད་པ་ཅམ་དུ་སོང་
བས། ཐོག་མར་འདི་རྒྱས་བར་སྒོས་སོ།།

༥ གཉིས་པ་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་སྐྱེ་
ཚུལ་ནི། སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོང་དུ་འཛོག་སྒོམ་བྱེད་ཚུལ་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་གནད་མ་འབྲུགས་
པ་ལེགས་པར་གོམས་པས། གནས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྱུར་བའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་
སེམས་དགུ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་སྟེ། མཐར་སྒྲོང་ཉིད་ངེས་པའི་སྒྲོང་དུ་བཞག་པ་ན། ཚུལ་
བ་རྒྱན་ལྡན་དུ་མ་བརྟེན་ཡང་། བྱིང་གོད་ཀྱིས་བར་དུ་གཅོད་མི་རུས་པར། ལུན་རིང་པོར་
མཉམ་པར་འཛོག་རུས་པ་ཐོབ་པ་ན། ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་
གནས་ཆ་ལ་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་དབྱུད་པ་བྱས་པས་གནས་པ་མི་འཆོར་ཞིང་།
དབྱུད་དོན་ངེས་པ་ན་དེའི་མཐུས་སྤར་ཡང་གནས་ཆ་འདྲན་ཡང་གནས་ཆ་གཙོ་བོར་མི་
འཛིན་པར་གནས་པའི་ངང་ནས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གནས་ཆ་ལ་མི་གཞོད་
ཅམ་དུ་བཅད་ནས། ངེས་ཤེས་གསོས་བཏབ་པའི་སྒྲོང་དུ་འཛོག་པ་དང་། གནས་ཆ་མ་
ཤོར་བའི་ངང་ནས་དབྱེད་པ་སོགས་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས་སོ། །ཉེཅུ་ཅུང་གི་དཔེ་དེ་ཉིད་
ཡང་སྤྱར་དུ་བྱང་བར་སྤང་ནའང་། ལས་དང་པོ་བས་ཤེས་པ་སྤྲོས་དབྱུད་སྒོམ་བྱེད་ཚུལ་
ཀྱི་དཔེར་མཛད་ཀྱིན་ཡོད་པས་སྤར་ལྟར་བྱོལ།།

༥ གསུམ་པ་ཞི་གནས་མཆན་ཉིད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ག་མཐོང་མཆན་ཉིད་པ་
སྒོམ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷ་ག་རྗེས་མཐུན་པ་བྱང་འབྲེལ་དུ་
གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐར། སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུད་
པས་དབྱུད་དོན་ངེས་པ་བྱངས་པ་དང་སྤན་ཅིག །ལུས་སེམས་ཤེས་ཏུ་སྤངས་པའི་བདེ་བ་

དངས་ནས་གནས་ཆ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་འགྱུར་བས་གནས་པའི་ངང་ནས་ལེགས་པར་
དཔྱོད་ཀྱས་པར་མ་ཟད། དབྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་གནས་ཆ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་
ལྟར་དབྱེད་པས་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་འབྱེན་པ་ན། ཞེ་ལྷག་མཆོན་ཉིད་པ་
ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྲ་སྟེ། དེའི་ཆེ་གནས་པའི་ངང་ནས་རིགས་པའི་དབྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་
བ་སྟོ་མང་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ནས་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་ལ་འབད་དགོས་སོ།།

༥ གཉིས་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་
ཚུལ་བཞད་པ་ནི། ལུགས་འདིའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་སྟོ་མི་འབྲ་བའི་དབྱེ་
བ། སྟོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་ཚུལ་མན་ངག་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པའི་
བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་དམན་གྱི་བྱུང་པར། བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དེས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་
ཚུལ་གྱི་གནད། དུལ་ཅན་བྱུང་པར་ཅན་དེས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ན། པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་
སྐབས་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་རང་དགའ་བ་འདིས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་འོད་གསལ་ལྷུང་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་སོགས་ལ། བོད་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོའི་བཞེད་
པ་མི་འབྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ཤིང་། དེ་དག་ལས་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པའི་གསུང་གི་མན་ངག་དབྱིས་བྱིན་པར་བདག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་ཐོབ་པར་
བགྱིས་མོད་འདིར་སྐབས་མ་ཡིན་པས་མ་སྤྲུགས་སོ།།

ཡང་ལྟ་བའི་སྟོར་གྱི་ཐེན་བྲིས་གཞན་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དབུ་མའི་
ལྟ་བ་སྟོམ་ཚུལ་ལ་ལྟ་སྟེ། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་དུལ་ཅན་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
སྟོམ་ཚུལ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་སྟོམ་ཚུལ་དང་། ཞེ་གནས་དངོས་
ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་དངོས་སྟོམ་ཚུལ་དང་། ཞེ་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། ལས་དང་སོ་བས་ལྷ་བ་ལ་སྦྱང་བ་འདོན་པའི་
ཚུལ་སྒྲོམ་པའོ།།

དང་སོ་ནི། ལུགས་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛེག་པའི་ཆོ། དབྱད་སྒྲོམ་
འཛེག་པའི་ཞར་ལ་ངེས་པའི་ལྷ་བ་འཛེན་སྦྱངས་མ་འཛེག་ཅིང་། གཉིས་པའི་ཆོ་དབྱད་དོན་
ངེས་པའི་ཆོ། དུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་སྦྱང་ཆ་ངེས་ཡུལ་
དུ་མ་བྱེད་ཅིང་། གསུམ་པའི་ཆོ་དབྱད་དོན་ངེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཤིན་སྦྱངས་གཉིས་
ཐོབ་པས་གནས་པ་འདྲན་ཞིང་། གནས་པའི་ངང་ནས་སོ་སོར་དཔྱོད་ནུས་པས་མཉམ་པར་
བཞག་ན་གནས་པ་དང་། ཇི་ལྷ་བའི་དོན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་འབྲེལ་དུ་ཡོད་
པའི་ཆ་སོ་སོར་བྱེད་པར་མཛོད་ཅིག །བཞི་པའི་ཆོ་དབྱད་དོན་ངེས་པ་ན། གནས་ཆ་འདྲན་
པ་ཞི་གནས་འདྲན་པའི་མཐུ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཙོ་བོར་མ་འཛེན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱད་
ནས་དབྱད་དོན་ལ་ངེས་ཤེས་དང་། དབྱད་མཐར་འཛེག་པ་གཉིས་མཉམ་སོར་གྱུབ་པར་
མཛོད་ཅིག །ལྷ་པའི་ཆོ་སྦྱང་བ་འདོན་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་ངོར་ཡོངས་དཔྱོད་ཀྱི་ངེས་
པ་དགག་པར་གྱིས་ཤིག །ཆོ་རབས་གཞན་དུའང་འདི་དང་མི་འབྲལ་བའི་བག་ཆགས་
བཞག་ཕྱིར་ཡིག་རིས་སྤྱུས། རྣོངས་པ་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པས་བཟོད་པར་མཛོད།

འདི་འདྲ་འདི་ཡང་སྒྲ་མའི་བྱིན་ཡིན་པས། །

དགེ་བས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ། །

བཤེས་གཉེན་དམ་པས་འཛེན་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་འགའ་ཞིག་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་གསུངས་པའི་བྱིན་གྱིས་སྤྱུ་མཛད་ལ།
དེ་ལྟར་ན་དབྱད་དོན་མཉམ་བཞག་གིས་ངེས་ཟེར་བ་འདི་ལ་འབྲུ་སྒྲོན་ཚུལ་གཅིག་མེད་

ན། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་སྤང་བར་
མ་ཟད། དབྱེད་དོན་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་ངེས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་བར་ཤེས་སྤྲོ་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་གྱིས་
སྒྲུ་མ་ལ་གསུངས་པ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྟོར་གྱི་ལྟ་བུ། སྤྱུ་ལུས་ཀྱི་བྱིད་ལ་སོགས་པ་
མང་པོ་ཞིག་གཤུལ་བྱའི་རྒྱུ་ཆོད་དང་བསྐྱུན་ནས་གསུངས་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་བཞེད་ལ།
རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཉིད་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་བའི་ལྟ་བ་བསྟོམ་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་མན་ངག་
ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་མངའ་བར་ལུགས་
འདིའི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་ཟིན་ལ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ཡི་གེ་འདི་དག་གང་ལ་བཞེན་ནས་ཀྱང་བྱིད་པར་མི་མཛད་པས། བདག་གིས་ནི་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་གསུང་བཞིན་བཟོད་པས། ཟིན་ཟིན་འདི་དག་དང་འགལ་ཡང་སྟོན་དུ་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ལོ།།

གང་ཞིག་རྒྱལ་བ་མཐའ་དག་ནི། །རྒྱུད་བྱུང་དགེ་ལེགས་དཔག་མེད་རྣམས། །འགྲོ་
འདིའི་དཔལ་དུ་གཅིག་གྱུར་པ། །ཀུན་མཐུན་གཉིས་པ་དེ་ཡི་གསུང་། །རྒྱལ་བའི་ལུགས་
ཀྱི་བཙུན་བསྐྱུས་པ། །དོན་ཟབ་ལེགས་འབྱེད་བདུད་ཅིའི་རྒྱན། །བཙེ་བས་དགེས་བཞིན་
བདག་ལ་སྦྱལ། །འདི་ཉིད་ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་དུ། །བསྐྱེད་པར་བགྱི་བ་མ་ཡིན་མོད། །ངན་
རྟོག་ཟི་མས་བགོས་པ་ཡི། །ལོག་པའི་ཆོག་གི་སྤོང་བ་ལ། །གསུང་གི་ལེགས་བཤད་མེ་
རྟོག་ཏུ། །བཏགས་པ་བྱིས་པ་འདྲིད་མཐོང་ནས། །ལྷག་བསམ་དག་པས་མཁའ་ལ་ལེགས་
འོངས་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་གྱེ་བ་ཡིས། །ཉོན་མོངས་ཆ་གདུང་བྱངས་ནས་འབྱེན་པའི་
སྒྲུལ་བཟང་བདག་གིས་བགྱིས་པ་འདིས། །འགྲོ་ཀུན་ལོག་པའི་ལམ་ངན་སྤངས་ནས་སྟོ་
བཟང་གསུང་གི་རྗེས་ཞུགས་ཏེ། །སྤྱུང་དུ་ཐར་པའི་ཁང་བཟང་མཆོག་དེར་ཡང་དག་ལམ་

འདིས་བཞུད་པར་ཤོག །

དེ་ལྟར་བདག་མེད་པའི་དོན་སློམ་ཚུལ་གྱི་རིམ་བཞིན་པར་སྦྱས་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁའ་བཅེ་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་དོ་སྤྲོ་རྗེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་གི་མན་ངག །དུག་པ་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཉིད་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁའ་བཅེན་པའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་བདག་ལ་དགེས་བཞིན་
དུ་སྦྱལ་བའི་དུས་ཉིད་དུ་ཟིན་གྱིས་སྤྲོ་བའི་བསྐྱེད་པ་བཞིན་སྟོང་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་ཁྱིད་པའི་རིམ་བཞིན་པར་དང་། མན་
ངག་གི་གནད་རྣམས་ཆ་ཆར་ལ་མ་ནོར་བར་གོལ་ས་གཅོད་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་པ་འདི་ཉིད་ནི། དཔལ་ལྷན་ལྷ་སྐྱ་དམ་
པ་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གྱས་པ་དང་ལྷན་པའི་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དུ་མས་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞུགས་ནས་
ཐམས་ཅད་མཁའ་བཅེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་བློན་གྱིས་ཉེ་བར་འཆོ་བ། མང་དུ་སོས་པའི་བཅུན་པ་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
དཔལ་བཟང་པོས། བ་སོ་སྦྱན་གྲུབ་བདེ་ཆེན་གྱི་དཔེན་གནས་སྤྱུང་བ་འདིས་མང་གྲུང་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་
བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་སྤྱར་དུ་ཐར་བར་གྱུར་ཅིག།¹

ཨོ་སྤྲུལ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་ཀུན་གྱི་ཡང་ཅེའི་ཐལ་འགྱུར་བའི། །ལྷ་བ་ཉག་ཆད་མཐའ་
རུ་མ་ལྷངས་པར། །སྟོངས་འདིར་སྦྱས་ཀྱང་བཤད་དཀར་གྱུར་པའི་ཆོ། །སྟོན་མེད་ལམ་
བཟང་གསལ་མཛད་ཙོང་ཁ་བ། །མགོན་དེའི་ཞལ་ལུང་ཟབ་ཡངས་བདུད་ཅིའི་མཆོ། །
ཡུན་དུ་སྤེལ་བྱིར་མཁའ་རབ་ཚུ་འཛིན་ལས། །རྣམ་དག་ལུང་རིགས་གྲུ་ཆར་འབེབས་
མཁས་པ། །མཚུངས་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་བཅས་པར་འདུད། །མདོ་རྒྱུད་ལྷ་བའི་མ་
མར་ལེགས་ལྷགས་ནས། །རྣམ་གྲོལ་རིན་ཆེན་དོན་གཉེར་ཅན་དག་ལ། །ཉིད་ཀྱི་ལེགས་
བཤད་གྲུ་གཟིངས་མཆོག་འདི་ཉིད། །ཉེ་བར་མཁོ་བྱིར་བར་དུ་བསྐྱེད་པའི་དགེས། །བདེ་
གཤེགས་ཀུན་ལས་ལྷག་པའི་སྤྲུགས་རྗེ་ཡི། །ཤིན་ཏུ་གདུལ་དཀའི་ཞིང་འདི་ཡོངས་བཟུང་

1 འདི་མན་གྱིས་མར་མེ་གསལ་ཞིང་། ཤིང་དཔར་གྱི་དགེ་བཅུའི་སྟོན་ཆེན་ལྟར་རོ།

བ། །ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཆེའི། །གསང་གསུམ་མི་གཡོ་བསྐྱལ་བརྒྱུར་
བརྟན་པ་དང་། །མཛད་འཁྲིན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྟོང་ཅན། །སྤྱི་ཞིའི་སྒྲ་ན་
འབར་བའི་དགེ་མཆོན་ལ། །འགྲོ་ཀུན་ཅི་དགར་སྟོང་པའི་སྐལ་བཟང་འདི། །ནམ་མཁའ་
རི་སྤྱི་བར་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག །ཐུན་མཆོམས་མདངས་འཛིན་རྣམ་གསུམ་ཆོས་གོས་
དང་། །ཉོན་མོངས་ནད་སེལ་བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱན་གྱིས་མཛེས། །ཐུབ་བསྟན་འཆད་ཅོད་
ཅོམ་གསུམ་གྱིས་སྤེལ་བའི། །ཁྲིམས་ལྡན་འདུས་སྤེས་ས་གསུམ་གསལ་བར་ཤོག །རྒྱ་
སྟོར་གྱིས་མཆོན་མཁའ་མཉམ་སྦྲེ་འགྲོ་ཀུན། །ཆོས་སྤྱི་བདེ་དགའི་སྒྲ་བས་འཆོ་བཞིན་
དུ། །ཡང་དག་ལྟ་སྟོང་བྱང་འབྲེལ་ཉམས་ལེན་གྱི། །སྟོང་པོར་འབད་བས་སྤྱི་ལས་གྲོལ་
གྱུར་ཅིག། །

ཅེས་ཀྱང་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་བ་སོ་བས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིམ་འདི་བཞིན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ཡིད་
ཅན་ཡོངས་ལ་ཆོས་སྦྱིན་འཛད་མེད་སྤེལ་བྱིར། །ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཡུལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་
ཆེན་པོའི་སྦྱིའི་གས་བཅར་མཁན་བྱང་ལྷ་སྒྲ་མ་སྟོ་བཟང་དོན་ལྡན་དང་། །ཤག་ཚང་མཁྱེན་རབ་དགེ་ལེགས། །ཉེ་འབྲེལ་
འབྲས་སྟོ་མང་དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་ལུང་རིགས་བཅས་ནས་ལྷག་བསམ་དག་པས་ཡོན་ཏྲར་གྱིས་རབ་བྱུང་བཙོ་
ལྷ་པའི་ས་ཁྱིམ་པོར་མཉན་ཡོད་ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཆེན་སྐབས་པར་གཞི་གསར་བསྐྱབ་མཛད་པའི་ཞུས་བྱེད་དང་
ཆབས་ཅིག་དགེ་བསྟོའི་སྟོན་ཆོག་ཅིག་ཀྱང་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཤེབས་ལྟར་བདེ་ཡངས་མཆོན་ཞབས་སྒྲ་མིང་པ་བསྟན་
འཛིན་འཁྲིན་ལས་འོད་ཟེར་ནས་དང་བ་ཆེན་པོས་སྦྱར་བ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། །།པར་འདི་པོ་ཏུ་ལ་ཞོལ་པར་ཁང་
དགའ་ལྡན་ལུན་ཆོགས་སྤྱིང་དུ་བཞུགས། མཛྲ་ལྟོ། །

༡༡། །བཙུག་ལྷན་འདས་དཔལ་རྩི་རྩི་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་
རྩོགས་རིམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

།བ་སོ་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད།།

(༡༡) ༡༡། །རྩི་བཙུག་ལྷན་འདས་པའི་དབྱངས་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཞབས་ལ་
གྲུས་བ་ཆེན་པོས་བྱུག་འཆའ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །བཙུག་ལྷན་པོས་དུས་ཐམས་ཅད་
དུ་རྩིས་སུ་བཟུང་(གཞུང་)དུ་གསོལ། མཆོག་ཏུ་བདེ་བའི་རོ་ལ་ཆགས་པས་སྟོང་ཉིད་མཛེས་
མའི་ལང་ཆོ་དང་། །རྒྱན་དུ་འགྲོགས་པས་སྟོས་ཀྱི་ཉིད་ཞི་ཞི་བར་གནས་ཀྱང་ཁོས་པའི་
ཚུལ། །འཛིགས་བྱེད་འཛིགས་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱར་སྟོན་ཡང་དག་ལས་བཟང་མཆོན་པའི་
གཞུགས། །གང་ཞིག་བྱ་པས་སྲིད་པའི་འཛིགས་སྐྱབས་སྐྱེས་པ་གཤེན་རྩི་གཤེན་ལ་འདུད། །
རྟག་ཏུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཐུགས་མངའ་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡང་། །འགྲོ་ལ་
ཆགས་པའི་སྟོང་རྩིའི་དབང་གྱུར་འགྲོ་འདིར་ (༡༢) དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི། །སྐྱེ་ཡི་རྣམ་
པས་ཡང་དག་ལས་སྟོན་རྩི་རྩི་འཛིན་པའི་ས་བརྟེས་པ། །དག་ལེགས་མཆོན་ཅན་དཔལ་
ལྷན་སྐྱེས་འབྲུག་བ་མེད་པར་བདག་སྐྱོངས་ཤིག།

དེ་ཡང་བདག་ཅག་དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་པ་རྩི་བཙུག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་
དེ་ཉིད། །རྩི་བཙུག་འཛམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་མཛད་དེ། ཐེག་བ་ཆེན་

པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་རྣམས་ལེགས་པར་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་རྗེ་བཙུན་
ཉིད་རྟོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱར་བསྐྱར་ནས་རྟོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་
བསྐྱར་ཞིང་། ལམ་ཀྱི་གནད་རྣམས་མ་ཆང་བ་མེད་པར་གསན་སྟེ་(ཉེ)། ཐུགས་རྒྱུད་ལ་
མཛོན་དུ་མཛད་པས་སྐྱར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་མཐའ་དག་དང་། བྱད་པར་དུ་གཤེན་རྗེ་ (ནམ)
གཤེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་རྣམ་དག་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐུགས་
སྐྱ་རྒྱུད་དེ། སྤས་ཀྱི་ཐུ་བོ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་དགྲེས་
བཞིན་དུ་སྦྱལ་བས། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལུགས་འདི་ལ་ཆད་མར་གྱུར་
པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མ་དམ་པ་ལ་དད་པ།
དེ་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། ལམ་བྱིན་ཅི་མ་ལོགས་(ལྷག)པར་རྟོགས་
ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པ་དག་ལ་པན་གདགས་པའི་སྦྱད་དུ། བཙེམ་ལྡན་འདས་
རྟོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རྫོགས་པའི་རིམས་(རིམ)པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱལ། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་བཞིན་བདག་གིས་བརྗོད་པར་བྱ་ཏེ་(སྟེ)། དེ་ཡང་འདིར་རྫོགས་པའི་
རིམ་པ་རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་སོ་སོས་རྗེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱལ། འཐད་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་
པ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོས་ནས་འཆད་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། སྟོད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་ཆེ་འདི་ལ་སྟོས་
བཏང་སྟེ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་སྦྱིང་བོར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ལ་མེད་མི་རུང་གི་ཉམས་ལེན་
ཀྱི་གནད་རྣམས་བྲིལ་སྟེ་(ཉེ)སྟོན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་
བྲམ་ཟེ་དཔལ་འཛོན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཞིར་བྱས་ནས།
དེར་མ་ཆང་བ་རྣམས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ལམ་གྱིས་ཁ་བསྐྱངས་ནས་འབྲིད་པ་སྒྲ་
མའི་ (ནམ) བཞིད་པ་ཡིན་པས་བཙེམ་སྦྱད་མེད་པར་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

འདི་ལ་གདམས་ངག་གི་སྟོན་འགྲོ་དང་། གདམས་པ་དངོས་གཉིས། དང་པོ་ལ་
སྤྱིའི་སྟོན་འགྲོ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་སྟོན་འགྲོ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀར་དོན་
ཆེ་དང་། རྣམ་འཆི་ངེས་མེད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་བསྐྱེམ་(བསྐྱེམས)པས་ཆེ་འདི་ལ་ཞེན་པ་གཏིང་
ནས་ལོག་པ་དང་། འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསམ་(བསམས)པས་ཆངས་པ་
དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཡང་སྦྱིང་པོ་མེད་པར་མཐོང་ཞིང་། འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱག་
བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྫོགས་པ་དང་། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་བྱང་
ཆུབ་ལས་གྱི་རིམ་པ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བསྐྱེམ་(བསྐྱེམས)པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
མར་ཤེས་བྱིན་བྱིན་པའི་བྱམས་པ་དང་། དེ་ནས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་ཉམས་
ཐག་པའི་ཚུལ་བསམ་པས་མི་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྦྱིང་རྗེ་བཙོས་མ་མིན་བསྐྱེས་ཏེ།
དེ་ནས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་ཅི་ནས་ཀྱང་གྲོལ་བར་བྱེད་དགོས་པ་འདུག །དེ་
ཡང་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་གྱིས་བྱེད་མི་རུས་པར་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
གྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་སྦྱོང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དང་། སྤྱགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལས་གྱི་པན་ཡོན་ཤེས་པའི་སྟོན་ནས་ཅེ་གཅིག་པའི་དད་པ་དང་
ལྷན་པས་སྟོན་བྱང་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཐག་ལ། ཐོག་མར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ (༣༧) ལྟ་བུ་བྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྟོན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྟན་ནས་
སྟོབ་དུ་(༣)འཕྲུག་པ་ནི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དབང་གི་དུས་ཉིད་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་
མེད་ན། གོང་ལོག་མང་པོ་ཞིག་དང་། ཁྱད་པར་དབང་གོང་མ་རྣམས་ལེགས་པར་ཐོབ་
པ་མི་འོང་ཞིང་། དབང་ཐོབ་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་མ་བྲལ་བར་སྦྱོང་བ་དམ་ཆོག་དུ་
(༣)དགོས་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པའི་དུས་སུ་དབྱེད་སྟོན་དང་འཛིག་སྟོན་བྱེད་ཚུལ་

མཁས་པར་མི་ཤེས་ན་སྤྱོད་བ་ནམ་དག་མི་སྤྱེ་བའི་ཚུལ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གྱི་གསུང་རབ་ལས་
(ལ)ཞིབ་དུ་(རྒྱ)བལྟས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ནས་དབང་བསྐྱུར་བ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་རྒྱུད་སྤེལ་པར་བྱས་ཏེ་དམ་
ཆོག་དང་སྒྲུལ་བ་ནམ་པར་དག་པར་བྱ་བ་ནི་རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་པའི་སྔོན་འགྲེའི་མཆོག་
ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྔོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པ་ལ་མཐར་ཕྱིན་བ་ཡིན་ན་རྫོགས་རིམ་འབའ་
ཞིག་ལ་དེལ་ནས་སྒྲོམ། དེ་ལ་(མ)ཡིན་པའི་ལས་དང་སོ་བ་ཡིན་ན། བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་ཚུལ་
ལེགས་པར་ཁྲིད་ནས་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་གསུངས་(གསུང)རབ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བསྐྱེད་
རིམ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་རྒྱས་བསྐྱུས་གང་རུང་རེ་སྒྲོམ་བ་སྔོན་དུ་ངས་པར་གཏོང་དགོས་
ལ། དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་དོན་ཆེ་དང་། མི་རྟག་བ་སྒྲོམ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱང་ཚུབ་གྱི་
སེམས་སྤྱོད་བའི་བར་གྱི་སྤར་བཤད་པའི་རིམ་བ་ལྟར་ལེགས་པར་བསམ་(བསམས)ནས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་ (ལ) སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་སྒྲོམ་བ་
ལ་འཇུག་སྟམ་པའི་ཡིད་དམ་བཟོན་སོ་ཡང་ཡང་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤེག་སྤྱིབ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་
བཞུས་བྱ་བ་དང་། ཕྱིན་ཆུབས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་སྒྲོམ། མཆོད་བ་
ནམས་རྗེའི་གསུང་རབ་ནམས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཐུན་སྤྱིའི་བར་དང་། ཐུན་མགོ་ནམས་
སྤྱེ་བྱའོ།།

གཉིས་པ་གདམས་པ་དངོས་ལ་གསུམ། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ། ལམ་
བསྐྱོད་པའི་རིམ་པ། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་སོ་ནི། གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུར་
པར་བྱ་བའི་གཞིའི་གནས་ཚུལ། དེ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུར་པའི་རྒྱ་མཆོན་མ་ཤེས་ན། རྫོགས་

རིམ་གྱི་ལམ་ལ་ངས་བ་ཅི་ཡང་མི་སྐྱེ་བས་ཐོག་མར་མདོར་བསྡུས་བ་ཙམ་བརྗོད་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་གཞིའི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་རགས་བ་དང་། སྤྱི་བ་དང་། འིན་ཏུ་སྤྱི་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལུས་རགས་བ་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུང་གི་གཟུགས་ལུས་རགས་བ་འདི་ཡིན་ལ། འདི་ལ་རགས་བ་གནས་སྐྱབས་(སྐྱབས)ཀྱི་ལུས་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱི་བ་ནི། དེ་ལ་བརྟན་(བརྟན)པའི་གནས་བ་རྩ་བ་དུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་། གཡོ་བ་རྒྱུད་ལ་སློག་འཛིན་རགས་བ་དང་བཙས་པའི་(པ)བརྩ་དང་། བཀོད་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་རོ། ། ལུས་འིན་ཏུ་སྤྱི་བ་ནི། སྤྱིར་སྟོང་བ་བཞིའི་གཞོན་(བཞོན)པའི་རྒྱུད་དང་། ཁྲད་པར་དུ་སྟོང་བ་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་རོ། །

སེམས་ (༤བ) ཀྱི་གནས་རྒྱལ་རགས་བ་ནི། དབང་པོའི་ཤེས་བ་རྣམས་སོ། །སྤྱི་བ་ནི། ཀུན་ཏྟགས་(རྟག)བརྒྱད་ཅུ་དང་། ཉོན་མོངས་སོགས་སོ། །འིན་ཏུ་སྤྱི་བ་ནི་སྤྱིར་སྟོང་བ་བཞིའི་སེམས་དང་། ཁྲད་པར་དུ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་སེམས་སོ། །དེ་སྤྱི་བ་རགས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྒྱུད་སེམས་ཞེས་བ་སློག་རྒྱུད་འིན་ཏུ་སྤྱི་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ངེས་(ཤེས)པ་འིན་ཏུ་སྤྱི་བ་གཉིས་མར་ལ་མར་བརྩལ་བ་བཞིན་འདྲེས་པས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་བ་དེ་ལ་བརྟན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་དེ་(རྟེ)། དེ་ལྟ་བུའི་འིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྒྱུད་སེམས་དེས་རགས་པའི་ལུས་འདི་བརྒྱུད་བ་ན། བར་དོའི་ལུས་སེམས་སུ་གནས་བ་ལས་དེས་པ་མའི་ཁུ་ཁག་གི་དབྱས་སུ་ཁྱུགས་བ་ན། ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་དངས་(དྲངས)མ་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་སུ་དེ་བརྩལ་པའི་སྤྱི་ནས་ཁུ་ཁག་གཞན་རྣམས་ལས་སྤྱིར་ཁའི་རྩ་ཆགས་ལ། དེ་ནས་ཡར་མར་གྱི་རྩ་རྣམས་དང་། ཡན་ལག་དང་། ཉིང་ལག་རྣམས་སྐྱེ་ཤིང་།

(ཞིང་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུ་མེས་ས་དེ་ལས་ལུགས་བསྐྱོད་ཤིང་ཐོབ་མཆེད་པ། རྒྱུ་བའི་
མེས་ས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་འགྲུབ་ལ། དེ་ལས་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུང་ཉོག་པ་གཞོན་(བཞོན)
བའི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་ནས་དབང་ཤེས་རྣམས་བཞོན་པའི་རྒྱུ་དང་ཆེས་རགས་
པ་རྣམས་གྲུབ་ཏེ་(སྟེ། མཐར་འཁྲི་བ་ན་འདར་དེ་རྣམས་རགས་རིམ་ནས་ཐིམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
སྟོང་ཁའི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུ་མེས་ས་ལ་རྫོགས་པར་ཐིམ་པ་ན་སྟོང་པ་བཞི་བ་འོད་གསལ་
འཆར་ཞིང་། དེ་ལས་ལྷང་བར་ཚོམ་པ་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུ་མེས་ས་བར་དོའི་ལུས་སུ་
གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།

གཞིའི་གནས་ (༥༦) ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཆོས་སྒྱུའི་རིགས་འདྲའི་
རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཞུ་བ་དེ་མན་ཆད་ཀྱི་བ་དེ་བ་གང་
ཡང་རུང་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་སྒྱུར་བའི་བ་དེ་སྟོང་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་རྒྱ་ཏེར་ཐིམ་པས་བྲངས་
པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བ་དེ་བ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་སྒྱུར་བའི་བ་དེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ།
གཞུགས་སྒྱུའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་པ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་པའི་རང་ལྷན་མ་
མོང་ཡང་། ཡིད་ངོར་གསལ་སྒྱུར་བསྐྱེད་(བརྟན་པོ་ཉིད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། རྫོགས་རིམ་
པའི་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཁའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་
ལེ་ལ་འཆི་དུས་རི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པ་བཞི་པའི་མེས་ས་བ་དེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་མེས་ས་དཔེན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་
བའི་རྒྱུ་མེས་ས་དེ་ཉིད་རྟོ་རྟེ་འཆར་གི་སྒྱུའི་རྣམ་པར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྒྱུ་ལུས་སུ་
ལངས་ནས། གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གྱིས་(ཁྱིམ་ཆེན་གསུང་དང་སྟོན་པའི་བྱང་འདུག་སྒྲུབ་
པའི་རྒྱན་དེ་ཉིད་མི་སྟོན་པའི་བྱང་འདུག་དུ་ཞུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུ་རྒྱ་ཉིད་
ཐེམ་པ་ལ་རག་ལས་བས། རྫོགས་རིམ་པས་ཐོག་མ་ནས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་
གཞི་ནི། རྒྱ་ཉིད་ཉིའི་ཡར་སྐྱ་མར་སྐྱ་གཉིས་དང་། རྒྱ་ཉི་ལ་རོ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེད་པའི་
ཅ་འཁོར་ནམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་སེམས་འབྲུག་པ་ཅིག་(གཅིག)པས་གནས་གང་དུ་
སེམས་ལེགས་པར་ (༥༧) ཟེན་པས་རྒྱུད་འདུས་ནས་ཐེམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ལ་
འོན་ཀྱང་དམིགས་པས་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱ་ཉིད་ཡར་སྐྱ་མར་སྐྱ་གཉིས་
དང་། སྤྱི་བོ་དང་། མགིན་པ་དང་། སྤྱིང་ཁ་དང་། ལྷེ་བ་དང་། གསང་གནས་དང་། རོར་
བྱའི་ཅེ་ནམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མར་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ནམས། གཉིད་དང་མི་ལམ་
ཀྱི་དགེ་སྦྱོར་སྦྱོར་བ་ལ་སྤྱིང་ཁའི་གནད་ཤེས་དགོས། སད་པའི་དུས་སུ་གཏུམ་མོ་སྒྲོམ་པ་
ལ་ལྷེ་བའི་གནད་དང་། མགིན་པ་དང་། གསང་གནས་ན་མི་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་
པའི་ཐིག་ལེ་ཡོད། སྤྱིང་ཁ་དང་རོར་བྱའི་དབུས་ན་གཉིད་འབྲུག་གི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་
པའི་ཐིག་ལེ་མདོར་བཤད་པ་དར་(དང)མཐུན་པས་ལེགས་པར་བཞེད་ལ། རྒྱ་མཚན་དེས་
ན་གཉིད་དུ་འགོ་བའི་སྤྱིང་ཁ་དང་རོར་བྱུང་འདུ་བ་ཆབས་ཆེ་བ་ལ། དེ་འབྲུག་པའི་རིང་ལ་
མི་ལམ་མེད་པའི་གཉིད་རྒྱན་རིང་ངོ་།།

དེ་ནས་གནས་དེ་གཉིས་ནས་རྒྱུད་རྩུང་ཟད་སྒྲུབ་ཏུ་སོང་ནས་མགིན་པ་དང་གསང་
གནས་སུ་འོངས་པ་ན་མི་ལམ་འཆར་ལ། དེར་འདུས་པའི་རིང་ལ་མི་ལམ་ཉིད་འཆར་དོ་
(རྒྱ) དེ་ནས་རྒྱུད་གནས་དེ་གཉིས་ནས་གྲུས་ཏེ། དཔལ་བ་དང་ལྷེ་བར་སོང་བ་ན་སད་པར་
འགྱུར་དོ་(རྒྱ) །ལྷེ་བ་དང་རོར་བྱའི་ཅེར་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་འབྱུང་བའི་དོན་ནི། སྤྱི་
བོ་ནས་བྱུང་སེམས་བབ་པ་གནས་དེ་གཉིས་སུ་སྐྱེའོ་བ་ན། རང་རང་གི་གནས་གོང་མ་

ནམས་ལས་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེ་བ་རེ་འབྱུང་བ་ནི་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཞེས་བྲ་
ལ། དེ་ནི་རྒྱང་སྟོབས་ཀྱིས་ལམ་དུ་བསྐྱང་བ་ནས་ལྷན་ (ཆེ) སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བར་འགྱུར་བས།
ཡས་བབས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མགོ་ལྟེ་བ་ནས་ཚོམ་ཞིང་མཆོན་ཉིད་རྫོགས་པ་ལོར་བྱ་ཟིན་པ་
ན་འཆར་བ་ཡིན་ནོ།།

སྤྱིར་རྒྱ་ཉི་ལ་རོ་རྒྱང་གིས་འབྱུང་བ་ལས་གྲུས་པའི་ཅ་འཁོར་གྱི་གངས་སྤར་
བཤད་པ་དེ་ཙམ་དུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་ཡང་གང་དུ་བཤད་ཀྱང་གནད་དུ་བསྐྱུན་
པའི་གཙུག་པོ་དག་ཡིན་ལ། དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་གཙུག་པོ་མཐར་
བུག་པ་སྟོང་ཁ་ཡིན་པར་འདུས་པ་ལུགས་གཉིས་ལས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་
བཞེད་ལ། དེ་ཉིད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སྐྱའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་
མཆོན་ཉིད་པ་སྐྱབ་པ་སྟོང་ཁར་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ལ་རག་ལས་བས། སྤར་བཤད་པ་དེ་
ཉིད་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་རྗེས་སྐྱའི་སྐྱབས་(སྐྱབ)ཚུལ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུད་སྟེ་
ཐམས་ཅད་ལ་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ལུགས་འདྲའི་རྫོགས་རིམ་སྟོན་
པའི་མདོར་བསྐྱུན་གྱི་ཆོག །

དབྱིབས་དང་སྤྲུགས་དང་དམ་ཆོག་དང་། །

ནམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྲ་བས། །

སྤྱིར་པའི་འཆིང་(འབ)ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་རིམ་པ་དེ་བཞིན་གསུང་(གསུངས)པ་ནི་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྫོ་རྫོ་
འཆང་གི་གོ་འཕངས་(འཕང)འགྱུབ་པ་ལམ་གྱི་སྐབས་གཟུགས་སྐྱའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་བྱེད་

པར་ཅན་འབྲུག་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སྤྱི་མཉམས་ཁོ་ནའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པས་ཐོག་
མར་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་མཉམས་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་འབྲུག་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་
རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ (༤༦) བསྟན། དེ་འབྲུག་པ་ལ་རྒྱུ་མཉམས་ཅད་སྤྱི་ཁར་འཆི་རིམ་རྩི་
ལྟ་བུ་བཞུགས་ཐིམ་པ་དགོས། དེ་དོར་བཞུགས་ལ་རག་ལས་པས་རྒྱུ་མཉམས་དབྱེད་མེད་ཏུ་
སྦྱོར་བའི་སྤྲུགས་ཀྱི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་ཞིང་། ཆེ་འདིར་སྐྱུ་ལུས་མ་གྲུབ་པས་འཕོ་
བ་བྱེད་པ་ཡང་རྒྱུ་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་འཕྲོས་པའི་ཚུལ་ཏུ་བསྟན།

དེ་ལྟར་ནང་གི་རྒྱུ་དེ་ཁོ་ནས་ཕྱིའི་རྒྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ལ་མ་བརྟེན་པར་མི་འབྲུག་པས་
ཕྱག་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་ཚུལ། དེ་ལས་ཡེ་ཤེས་སྤྱེ་ཚུལ་རྣམས་སྟོན་པ་དམ་ཆོག་གི་
རྣལ་འབྱོར། དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱི་ཁར་རྒྱུ་མཉམས་ཅད་ཐིམ་པར་བྱེད་
པ་ཡང་། རྒྱ་ཉིའི་གནས་གཞན་ཏུ་རྒྱུ་ཐིམ་པ་སྟོན་ཏུ་སོང་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བས་སྟེ་བར་
གནད་ཏུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཅིང་། ལུས་དབེན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་འོག་སྒོར་སྤྱི་མོར་སྒོམ་
པ་ནི། འདིར་དངོས་སྤྱི་མ་བསྟན། འདི་དང་གཞན་ཡང་དངོས་སྤྱི་མ་བསྟན་པ་ཁ་འགོངས་
དགོས་པ་རྣམས་ནི། འདིའི་རྒྱུ་རྣམས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་
ཡིན་པས། དེ་ནས་ཁ་འགོངས་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལས་
འབྱུང་ཞིང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བཤད་པ་ཆེན་མོར་ཡང་གསུང་(གསུངས)པ་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱ་ལ།
རིམ་པ་དེ་རྣམས་མདོན་ཏུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་འཕྲུག་འབྲུག་པར་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་དག་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། བཤད་པའི་རིམ་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་།
རྣལ་འབྱོར་བཞི་པོ་འདི་ཉམས་སྤྱི་ལེན་པའི་རིམ་པ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་
(༥༧) རིམ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པས་དེ་ཁོ་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ན་འདིར་ལམ་བཟོད་

པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། རྫོགས་རིམ་གྱི་རིམ་པ་སོ་སོ་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། ལམ་ལ་བོགས་
འབྲེན་པའི་ཐབས་སྟོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྫོགས་པ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་ཚུལ།
བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལ་སློབ་ཚུལ། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་འཕོ་བ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུས་དཔེན་སྐྱོད་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོབ་ཚུལ་དང་། དག་
 དཔེན་གསུང་རྗེ་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོབ་ཚུལ། སེམས་དཔེན་སྐྱགས་རྗེ་རྗེའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ལ་སྟོབ་ཚུལ། དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྐྱེད་རིམ་རྩོགས་ནས་སྤྲོ་སྟོམ་པ་ལ་འཇུག་
 པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་དཔེན་དངོས་སྐྱེ་ཚུལ། ཞེ་བར་གཞན་དུ་བསྐྱབ་པས་སྟོབ་
 སྟེམ་འཛིན་ཚུལ་ལོ།

རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བ་ལ། དེའི་སྒྲིན་གྱིད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་
མཐར་ཕྱིན་པ་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་སྣ་རེ་ཅམ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི། དེ་
སྒྲིན་དུ་ངེས་པར་འགྲོ་དགོས་པ་(-ག)ལ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རབ་ལ་དབང་གི་དུས་ནས་འབྱུང་
བར་བཤད་པའོ།།

ལུས་དབེན་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ་ཀྱི་གཙུག་ལོན། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐ་མོའི་
 རྣམ་འགྲུའ་ཡིན་པས་དེ་སྒྲིབ་དུ་སོང་བའི་གདམས་ངག་ཐ་མོ་སྒྲོམ་པ་ལ། (ཨ་བ) གནད་བཞི་
 ཚང་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ངག་དབེན་སོགས་སྒྲོམ་པ་ལ་འང་དགོས་སོ། །གནད་ཅུ་(བཞི)
 བེ་དུས་ཀྱི་གནད། ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱངས་ཀྱི་གནད། རྒྱུ་གི་གནད། དམིགས་པ་སྟོང་(གཞོད)
 བའི་ཡུལ་གྱི་གནད་རྣམས་སོ། །གནད་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དངོས་
 བེ། ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེ་བ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་སུ། སྤྱིར་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྒྲོམ། ལུས་
 ཀྱི་འདུག་སྐྱངས་ནི་རྗེའི་སྤྱིལ་ཡུང་ངམ་སེམས་དཔའི་སྤྱིལ་ཡུང་བུས། སྤལ་ཚིགས་གཅིག་

སྟེང་དུ་ཅིག་(གཅིག)འོང་བའི་བྲང་པོར་བསྐངས། དེ་མ་འཆུག་པར་འོང་བ་ལ། སྟན་གཞི་
སྟོམ་པ་ལ་འཕོངས་ཆོམ་(ཆོས)གཉིས་ཀྱི་དབྱས་ཀྱི་ཐད་ཅུང་ཟད་མཐོ་བར་གསལ་བ་དང་།
ལག་བའི་དབྱང་མགོ་གཉིས་ཕྱི་ནང་དུ་མ་ཞོར་བར་ཐད་བྲང་དུ་འོང་བ་བྱས་ནས། ལྷེ་བའི་
བྱ་གའི་འོག་ཙམ་དུ་མཉམ་བཞག་བྱེད། འདི་ལ་གྲུ་མོ་མདུན་རྒྱབ་དུ་མ་ཞོར་བའི་གཡས་
གཡོན་བྲང་ཐད་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཤེས་དགོས། མགིན་པ་ཡུད་ཙམ་གྲུག །མིག་ཏུ་ཅང་སྟེ་བ་
དང་བཅུ་མ་པ་མ་ཡིན་པར་རན་ཙམ་སྒྲ་ཅེར་བལྟ། སོ་དང་མཆུ་རང་ལུགས་དུ་(སྟེ)བཞག །
སྟེ་ཅེ་རྒྱལ་སྒྱུར། མགོ་མི་མཐོ་མི་དམའ་བར་བཞག །རྒྱང་གི་གནད་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་སྒྲ་
ཅན་དང་། འུགས་ཅན་དུ་མི་བྱ་བར་དལ་ཞིང་འཇམ་པར་བྱ།

གང་དུ་དམིགས་པ་གཏོད་པའི་ཡུལ་ཀྱི་གནད་ནི། སྐབས་འདིར་འོག་སྒྲོར་གཏོད་
ལ། རོར་བའི་དབྱས་བྲང་པོ་ན་ཡོད་པའི་ལྷེ་བའི་རྒྱ་ཏིའི་ནང་ངམ་ (1ན) ཡང་ན་རོར་བའི་
བྲུག་པའི་ཅེ་རང་ན་རྒྱ་ཏིའི་མར་སྒྲ་ཡོད་པས་དེར་སྟོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཅའི་གསལ་
སྒྲ་སོགས་ལེགས་པར་ཐོན་ནའང་གནས་དེ་གཉིས་ལས་སེམས་མ་འཆུག་པར་བྱས་
ནས་དེར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟན་མ་སྟེད་གཅགས་(གཤགས)ཙམ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ། ཐེག་
ལེ་ཁ་འདོག་(མདོག)སྟོན་པོ། དབྱིབས་རྒྱུ་པོ། ཆད་ནི་ཡུང་ཅམ་འབྱའི་(ཡུངས་འབྱ་ཙམ)། རྒྱང་
(ལྷངས)དཀར་གང་རུང་གི་ཆད་ཙམ་སྟེ། རྒྱད་པར་གསུམ་ལྟན། རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷའི་ངོ་
པོར་བལྟ་སྟེ(བལྟས་ཏེ)། ཤེན་དུ་འཆར་ལ་འོད་ཟེར་ལྷ་འབར་བ་གཅིག་སྟོམ། སེམས་ཟེན་
ན། དམིགས་ཏེན་སྟེ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱན་ཏོག་དང་། དེའི་གཞོན་(བཞོན)པའི་རྒྱང་བསྐྱོག་སྟའོ།

དམིགས་པ་འཛོན་པའི་ཚུལ་ནི། ཤེས་པས་རྒྱར་ངོས་ནས་དམིགས་ཏེན་ལ་པར་
སྟེ་བའི་རྣམ་པར་མི་བྱའོ། ཐོག་མར་དམིགས་ཏེན་གྱི་ཐེག་ལེ་དེ་གསལ་གདབ་(བཏབ)ནས།

དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟག་ནས་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་
པར་བྱས་ལ། ད་བཟོད་(གཙོད)སེམས་ཐིག་ལེ་དང་འདྲེས་པའི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་རྒྱང་འདྲུ་
བར་ཤིན་ཏུ་སྤོ།།

དམིགས་རྟེན་གྱི་ཐིག་ལེ་མི་གསལ་ན། དམིགས་པ་གཏོད་པའི་གནད་གཅིག་
མ་འཁྱུག་པར་བྱས་ནས་སེམས་བབྱང་ཤིང་(ཞིང)། བར་བར་དུ་དམིགས་རྟེན་འཆོར་ན་དེ་
གསལ་གདབ། དམིགས་རྟེན་མི་འཆོར་ཡང་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པའི་གནས་
གསལ་གདབ་ཀྱིན་སྒོམ། དམིགས་པ་གསལ་ཡང་གནས་གཞན་དུ་སྒྲུང་བའི་(བ)ཡལ་ནས་
འགྲོ་ནའང་སྤར་ (འབ)བཞིན་དམིགས་པ་གཏོད་པའི་གནས་མ་འཁྱུག་པར་བྱས་ནས་སྒོམ།
སྒྲིམ་(བསྒྲིམས)ནས་བབྱང་བས་མི་གནས་པའི་ཁོད་བ་སྒྲེ་ན། སྒྲིམས་གྲགས་ (བསྒྲིམས་དགས་
པ)ཡིན་པས་ཅུང་ཟད་སྒོད་(སྒོད)། རང་ལྟགས་ཀྱི་གནས་པ་རྟེན་པའི་འཆོམས་(མཆོམས)ནས་
སེམས་ཀྱི་ངར་མ་བསྐྱེད་ན་བྱིང་བ་སྤ་མོ་མི་ཆོད་པས། སེམས་བརྟན་པོ་རྟེན་ཀྱང་རྒྱང་འདྲུ་
བར་མི་འགྱུར་ལ། དམིགས་བརྟན་(རྟེན)ཤིན་ཏུ་འཆོར་ལ་འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་ཅན་དུ་སྒོམ་པ་
ན། བྱིང་བ་གཅོད་སྤ་ཞིང་ཉིང་དེ་འཛིན་གསལ་ཉམས་ཆེ་བས་དམིགས་བརྟེན་(རྟེན)གསལ་
ལ་འཆོར་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་ངར་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ཀ་དགོས་སོ། །ད་དུང་བྱིང་བ་གཅོད་
དགའ་ན། རྟེང་གི་སྤ་ཅེའི་ཕྱག་མཆོན་སྤ་མོ་ལ་སེམས་དྲིམ་(མྲིམ)པར་བབྱང་ལ། བྱིང་བ་
ཡང་བ་དང་འོག་སྒོམ་(སྒྲོར)བསྒོམ་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒོམ་(བསྒོམས)པས་ཁྱོང་བ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ནི། བྱིང་ཁོད་
དང་བྲལ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་རྒྱན་རེས་སྤུན་རེ་འཁྱོངས་པའི་བསྐྱུན་(བརྟུན)པོར་སོང་བ་
ན། དང་པོར་རྒྱང་རྒྱ་ཉིང་ཅུད་པའི་རྟགས་དང་། དེ་ནས་ཐིམ་པའི་རྟགས་བྱུང་བའི་དང་

པོ་ནི། མ་བསྐྱོམ་(བསྐྱོམས)པའི་ཆེ་རྒྱུད་སྣ་བྱུག་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་ནས་རྒྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་།
དམིགས་ཉེན་ལ་སེམས་བབྱང་བས་མཉམ་རྒྱུར་འགོ་བ་ངེས་ཅན་དུ་འོང་གིན་འདུག་ན་རྒྱ་
ཉིར་ཞུགས་བ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་(གསུམ)པ་ནི། འཆ་མས་(མཆ་མས)འདི་ནས་ངེས་ཏེ་བསྐྱོམ་(བསྐྱོམས)པས་སྣ་བྱུག་
གི་རྒྱ་བ་ཞན་དུ་སོང་མཐར་རྒྱ་བ་སྤ་མོ་ཡང་ལྟོག་བ་གཅིག་འོང་ལ། དེ་ངེས་དགའ་ན།
ལུས་བྱངས་(བྱང་པོར་བསྐྱངས་བའི་ (ཆེ) ལྟེ་བ་འགྲུལ་མི་འགྲུལ་བརྟགས་བས། མི་འགྲུལ་
ན་རྒྱ་བ་སྤ་མོ་ལོགས་(ཆག)པའི་རྟགས་ཡིན། རྟགས་འདི་བྱང་པར་དུ་ལྟེ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་
ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་འོག་སྒྲོར་འབྱུང་འབྲུག་བྱེད་མི་བྱེད་བརྟགས་བ་ལ་གཡས་ཆེའོ།།

དེའི་འོག་དུ་རྒྱ་ཉིར་ཐིམ་པར་ཚུམ་བ་ན། སྤིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་། དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་།
མཁའ་སྣང་མེ་བྲེར་ལྟ་བུ་དང་། མར་མེ་རྒྱུད་གི་(གིས་མི)མ་བསྐྱོད་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འཆར།
དེ་ནས་ཐིམ་པའི་ཆེ་ལྟེ་བ་དང་གསང་གནས་ཀྱི་མེ་གནས་པའི་ཐད་ནས་ངོད་བྱང་པར་
ཅན་འབར་བས་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་སྤྱི་བོ་ནས་བབ་པའི་དགའ་བཞི་དང་། སྣང་མཆེད་ཐོབ་
གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་བ་འདེན་ཅིང་། དགའ་བཞི་ནི། བྱང་སེམས་རྒྱ་ཉིའི་ནང་
ནས་བབ་བ་སྤྱི་བོ་ནས་མགིན་པར་སྤེབ་(སྤེབས)པ་ན་དགའ་བ། མགིན་པ་ནས་སྤྱིང་ཁར་
སྤེབ་(སྤེབས)པའི་བར་ལ་མཆོག་དགའ། སྤྱིང་ཁ་ནས་ལྟ་བར་སྤེབ་(སྤེབས)པའི་བར་ལ་བྱང་
པར་གྱི་དགའ་བ། ལྟེ་བ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་ཅེར་སྤེབ་(སྤེབས)པ་ན་ལྟན་སྤྱིས་རྫོགས་པར་
འགྱུར་རོ།།

སྤ་མོ་སྐྱོམ་བ་གནད་དུ་འགོ་བའི་མཐོང་ཉམས་ཀྱི་རྟགས་ལ། སྤིག་རྒྱ་སོགས་བཞི་
འཆར་བ་ནི། དང་པོ་དབང་པོ་ལྟེ་བ་རྒྱུད་ནང་དུ་ལྟོག་པར་ཚུམ་བ་དང་། ཅུང་ཟད་ལོག་བ་

དང་། རྒྱུ་རྒྱ་ཏིར་ཚུད་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་ཏིར་དམིགས་པ་མ་གཏད་ཀྱང་།
ཉམས་བཟང་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་གནས་ཆ་ཅུང་ཟད་ཉེད་པའི་སྐབས་གཞན་དུའང་འབྱུང་བ་
དང་། གཞན་ (༥༦) ཡང་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ནམ་མཁའ་སྟོང་སང་གི་སྤང་བ་དང་། ཟླ་
འོད་དང་། ཉི་འོད་སོགས་ཀྱི་སྤང་བ་ཅི་རིགས་སུ་འཆར་བ་འབྱུང་ནའང་། སྤྲིག་རྒྱ་སོགས་
བཞི་པོ་རིམས་(རིམ)ཅན་དུ་འཆར་བའི་མཐར་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གོང་གིས་ངེས་ཅན་
དུ་ཤར་བའི་རྗེས་སུ་ནམ་མཁའ་སྟོང་སང་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་ཤར་བ་ནི་སྟོང་བ་བཞི་པའི་འོད་
གསལ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རྒྱ་ཏིར་ཐིམ་པའི་སྐབས་ཁོ་ནར་འབྱུང་གི། སྐབས་གཞན་དུ་གོང་
གིས་ངེས་པ་ཅན་དང་ཉགས་རྣམས་རྫོགས་པར་འཆར་བ་མི་འོང་ཞིང་། བྱིང་བ་བསགས་
བས་སྒྲ་བུག་གི་རྒྱ་བ་སྤྲ་མོ་ལོག་པ་གཅིག་འོང་བ་ལ་ནི་ཉགས་འདི་རྣམས་མི་འོང་ངོ་།།

རྒྱུ་རྒྱ་ཏིར་ཚུད་ནས་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བཞི་ལ་ནི་དེའི་ཉེན་བྱང་སེམས་
ཞུ་བ་ནོར་བུའི་ཆར་(ཆད)ཡིན་ཀྱང་འཛིན་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་ལ། བྱང་བར་ནོར་བུའི་དབུས་སམ་
ཅེར་སྤྲ་མོ་རྣམས་སྒྲོམ་བ་ནི། དེར་བྱེད་(བྱད)སེམས་ཞུ་བས་སྤེབས་པའི་རིང་དུ་གནས་པའི་
གནས་ཡོད་པས་འཛིན་པར་སྤྲ་ཞིང་། གནས་པ་ཡུན་རིང་བས་ལྷན་སྦྲིས་ལེགས་པར་
མཆོན་བྱས་སོ།།

རྒྱུ་འདུ་སྤྲ་བ་མ་ཡིན་པར་ཞུ་བདེ་སྦྱེ་ཟླ་(སྤྲ)བ་འགའ་ཞིག་ལ། འདིའི་སྤྲ་མོ་དང་
གཞན་ཡང་འབར་འཛིན་སོགས་སྒྲོམ་(བསྒྲོམས)ན་རྒྱུ་མ་ཐིམ་པར་བྱང་སེམས་བབས་པ་
འོང་བས་དེ་ལ་ནི་ཞུ་བ་ཤས་རྒྱུ་མ་མ་གཏོགས་པ་དམའ་མོ་ནས་མི་བསྒྲོག་པས་མཐོན་
པོ་ནས་སྒྲོག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མ་བཟུམ་ན་ནད་དུ་འགྱུར་བས་བཟུམ་དགོས་ཀྱང་སྤར་
རྒྱུ་ཐིམ་པ་ལ་ནི་དེ་རྣམས་ཡེ་མི་དགོས་ (༡༠ན) སོ།།

འོན་ཀྱང་ནོར་བུའི་ཅེར་སྟོན་སྐྱེས་མཆོན་ཟེན་ནས་མས་བརྟན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་
ལ་ཐོག་མར་བསྒྲིག་ཐབས་ཁ་ཡར་དགོས་ཀྱང་། དེ་ནས་ཤུགས་ཀྱིས་ལྟོག་པར་འགྱུར་
ཏེ། རྒྱུ་མ་ཐེམ་པར་ཁྱབ་དེ་བྱུང་ན་བསྒྲིག་པ་དང་བཀའ་པའི་ཚུལ་ནི། ཁྱབ་ཤས་ཆེ་ཞིང་
སྤྱར་དུ་འབབས་པ་ཡིན་ན། ཀྱང་པ་སྤྱིལ་ཀྱང་བྱ། ལག་པ་གཉིས་བྱང་དུ་བསྟོལ། ཐིག་གྲུ་
ལ་བྱག་དུ་བསྒྲིག། ཀྱང་ལག་གི་སོར་མོ་ནམས་ལེགས་པར་བཀུས། ལྷེ་ཅེ་རྟན་ཤུགས་སུ་
སྤྱར། སེམས་སྤྱི་གཙུག་གི་རྩྭ་ཡིག་མགོ་གྲུ་དུ་བརྟན་(བརྟན)པ་ལ་དམིགས། དག་དུ་རྩྭ་
རིང་པོ་ཉེར་གཅིག་ཅུམ་བྱེད་པ་དང་མཉམ་དུ་སྟེ་བ་ཀླལ་(སྒྲུལ་)ཆོགས་ལ་སྤྱར། ཁམས་ཁྱབ་
བས་གང་ནས་སྒྲིག་པའི་གནས་དེ་ནས་རྒྱབ་གཞུང་ལ་ཉེ་བའི་ངོས་ཀྱི་རྩྭ་ཉིའི་ནང་ནས་སྤྱི་
གཙུག་དུ་སོང་བར་བསམ་མོ། །མཐར་འཇམ་རྒྱུང་བུམ་པ་ཅན་བཟུང་ལ། ལུས་མི་བྱག་
པར་སྤྱགས་པས། ཅེ་གནས་ཀྱང་དུ་(ཏུ)བཀའ་པར་བསམ་མོ།

གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཆེ་འོག་སྒོ་སྤྱངས་པ་དང་། ཟུག་ཟེར་ཡོད་པ་སོགས་བྱང་ན།
གནས་དེར་འགོད་ནས་འཆད་པའི་བསྐྱེས་ནས་གཞི་གའི་དམིགས་པ་བྱ། ཇི་ཆེན་ཇི་ཆུ་
འདོར་དཀའ་བ་དང་། སྤྱར་སོང་ན་འོག་སྒོའི་དོར་བཞུས་བྱའོ།

བཞི་པ་ནི། རྫོགས་པའི་རིན་(རིམ)པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་ཚུལ་བྱང་པར་ཅན་ནི། ལྟན་
སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱིབ་
དགོས་པས་དེ་བསྐྱེད་ (༡༠བ) པའི་ཐབས་སྤྱོད་སྟོམ་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟན་ནས་ལུས་དབེན་དངོས་སྤྱི་ཚུལ། མཉམ་གཞག་དུ་(བཞག་ཏུ)
སྟོམ་ཚུལ་དང་། རྩེ་(རྩེས)ཐོབ་སྟོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱོད་སྟོམ་
(བསྟོམས)པས་རྒྱུང་འདུས་ནས་ཐེམ་པས་ཁམས་ཁྱབ་པ་ནོར་བུའི་ཅེར་བརྟན་(བརྟན)པའི་ལྟན་

སྤྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྤྱེས་པ་ན། དེ་ལས་མ་གཡོས་པར་ཅི་ཙམ་འཛིག་བྱས་ཀྱི་བར་མཉམ་
པར་བཞག་པ་ནི་མཉམ་གཞག་(བཞག)སྒྲིམ་ཚུལ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྒྲིམ་(བསྒྲིམས)པས་རྒྱང་སྟོང་དུ་འཇུགས་(རྒྱད)པ་དང་། ལུས་འཕར་བ་
སོགས་བྱུང་ན། ལྟེ་བ་ཡན་ཆད་རང་སོར་བཞག །ལུས་སྤྲད་ཀྱི་བྱེད་ཅིང་(བཅེད)དམ་པར་
བྱས། དམིགས་ཉེན་ལ་སེམས་བྱུགས་(བྱུག)བཞིན་བྱས་པའི་འཛིན་ཚུལ་དམ་པོ་བྱེད་ཅིང་།
བསྐྱུས་ནས་གཞིག་པའི་དམིགས་པ་ལེགས་པར་བསྒྲིམ་མོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྷང་བར་ཙམ་པ་ན་རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་
པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཐོལ་ཉེ་ཡངས་ནས། ལུལ་དུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་
ངོས་ནས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཐག་བཅོད་(བཅད)། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་
བཞིན་མེད་པར་རོ་གཅིག་དུ་(ཉུ)བལྟས་པ་ན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་(-ས)སྤར་གྱི་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་ཅི་
མ་ཡལ་བར་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་འཛིན་སྤངས་ཁོ་ནར་
ལྷངས་སོང་བའི་ཆོ། བདེ་སྟོང་གཉིས་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་བཞག་པ་བཞིན་རོ་གཅིག་དུ་སོང་བར་
མོས་པ་བྱས་ནས། དེའི་རྩེ་སུ་ལུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་
(༡༡ན) གྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་སྤྲ་ཆོགས་ཤར་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་དུ་ལྟ་ཞིང་། མོས་
པའི་དབང་གིས་བདེ་བའི་རྣམ་འགྲུར་དུ་ཡང་ཡང་ཤར་བར་སྒྲིམ་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་སྒྲིམ་(བསྒྲིམས)པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་རྣམ་ཐོལ་དུ་(ཉུ)འཆར་བར་
བཞེན་པ་ན། བདེ་བའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངོ་བོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ། རྣམ་པ་དོ་རྩེ་
འཆར་གི་སྤྱར་ཤར་བར་སྒྲིམ་སྟེ་(བསྒྲིམས)ཉེ། འདི་ལྟ་བུའི་མཉམ་རྩེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷན་
སྤྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གི་ལུས་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་གྱིས་དབེན་པར་བྱས་པས་ན་ལུས་དབེན་

ཞེས་བ་བརྗོད། རྒྱུ་ཐིམ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་བསྐྱེད་མི་ཁུས་ཀྱང་། བླ་མོ་སྒྲོམ་
(བསྒྲོམས)པས་ཁྱེད་བསྐྱེད་ཁུས་ན་བདེ་སྟོང་སྒྱུར་ནས་མཉམ་རྗེས་སྒྱུར་ལྷན་སྐྱེད་། བླ་མོ་
སྒྲོམ་(བསྒྲོམས)པས་བདེ་བ་འདྲེན་མ་ཁུས་ན། བདེ་བ་འདྲེན་ཐབས་འོག་དུ་(ཉུ)འཆད་བ་དང་།
གཞན་ཡང་སྒྲོམ་བ་པོའི་སྒོ་རིགས་ཀྱི་བདེ་བ་འདྲེན་ཐབས་སྣ་ཆོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱེད་
བསྐྱེད་ནས་སྒྲོམ་ཞིང་། བསྐྱོག་བཀམས་ལ་མཁས་པས་བགོགས་སུ་མི་འགྱུར་བ་སྐྱབས་
འདིར་གལ་ཆེད།

གསུམ་པ། ཉེ་བར་གནད་དུ་བསྐྱབ་པས་ལྷན་སྐྱེས་འདྲེན་ཚུལ་ནི། ཅ་ཆོག་ལས།
མཁའ་འགྲོའི་པོ་བྱང་ཚུ་སྐྱེས་དབུས། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྒྱུར་བ་ཡིས། །ཁམས་
གསུམ་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་དོན། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ངལ་སོ་(གས)བ། །ཉེ་བའི་དབུས་སོན་
དཔའ་པོ་ལས། །སྒྲོ་དང་བསྐྱེད་པའི་སྒྱུར་བ་ཡིས། །རི་ལྷན་དབུགས་རྒྱུང་མེ་ལོང་ལ། །རི་
ལྷན་ཐིམ་བར་ལྷ་བར་བ། །ཉེ་བའི་ཚུ་སྐྱེས་བསྐྱོའི་ (༡༡བ) དབུས། །ཡུངས་དཀར་ཅམ་དུ་
བརྟན་བྱ་གང་། །འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པས་བརྟན་ནོ་(བརྟན་ནོ)།

འདིའི་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། ལུས་དང་། ཏུས་དང་། རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་གནད་ལུས་ཆེན་དང་
འབྲ། དམིགས་པའི་གནད་ནི་ཉེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་རོ་རྒྱང་གིས་
བསྐྱམས་པའི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་གི་གོ་སར་དོ་རྗེ་འདིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་བ་མ་
ཉིའི་གདན་མེད་པའི་ཡབ་ཡུམ་ཆོན་གང་བ་གཅིག་སྒྲོམ་པའི་བྱུགས་ཀར་རྩྱ་སྒྲོན་པོ་ནས་
འབྲུ་ཅམ་ཞིག་བསམ། ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྱུར་འཆོམས་(མཆོམས)ནས་སྒྲོས་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་(ཉི)
སེམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་སྒྲོན་བརྒྱད་རྣམས་ལ་པོག་པས་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མེར་
ཁྱེན་ས་བསྐྱུང་(སྐྱུང)འཁོར་ལ་ཐིམ། དེ་ཁྱེན་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་ཐིམ། དེ་ཁྱེན་རང་

འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བ་ལ་ཐེམ། རང་འོད་དུ་བྱ་བ་མེ་མོང་ལ་ཏ་བཏབ་པ་
མཐའ་ནས་དབུས་སུ་བསྐྱད་པ་ལྟར་མཐའ་ནས་རིམ་བཤུགས་བཞིན་ཏེ་བར་འདུས་ཏེ་ཅ་འཁོར་
གྱི་དབུས་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཐེམ། དེ་གཉིས་ཀྱང་བྱ་བ་མཐའ་ནས་འདུས་ཏེ། རྩི་ཡིག་ཡུང་
(ཡུངས)དཀར་གྱི་འབྲུ་ཆད་ཅམ་གཅིག་དུ་(ཏུ)གྱུར་པ་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་ན་གནས་པ་
དེ་ངོ་མོ་འཛིགས་བྱེད། རྣམ་པ་ས་བོན་རྩི་གྱི་(གི)རྣམ་པ་ཤར་བར་བསྒྲོམ་(བསྒྲོམས)ནས། དེ་
ལ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་འཛིན་ཚུལ་སྤར་བཞིན་བྱས་ནས་རྩི་གྱི་(གི)ཞབས་སྒྱུ་(ལྟ)ཏ་ལ་ཐེམ།
དེ་ཐེག་ལེ་ལ་ཐེམ། ཐེག་ལེ་ཉུངས་དཀར་ཅམ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ (༡༣ན) ཅན་
ལ་སེམས་འཛིན། དེ་ནས་གནས་པ་བརྟན་པོར་སོང་བ་ན། སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་
གསལ་དང་བཅས་པ་དང་དགའ་བཞི་འཛིན་ཚུལ་སྤར་བཞིན་འབྱུང་ངོ་།

འདི་དང་ལུས་དབེན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་གསལ་ཉམས་རྒྱུ་བ་དང་།
བདེ་བ་ཤས་རྒྱུ་ན་བོགས་འདོན་པའི་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་ནི། རང་ཡི་དམ་ཡུམ་དུ་གསལ་
གདབ་པའི་ལྟེ་བ་དང་གསང་གནས་སོགས་སུ་དམིགས་པ་གཏོད་པ་དང་། སྤར་གྱི་ལུས་
ཆེན་གྱི་སྤ་མོ་སྒྲོམ་པ་སོགས་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་བརྟན་(རྟེན)དེ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་
བ། འཆར་བ་མེ་འབར་ལ་ཁད་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོམ་ལ། ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་ཀྱི་རྩི་ཉིའི་
ནང་ནས་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་རྟ་རྟ་བུ་གཅིག་སྤོ་བྱུག་བྱུང་ནས་དམིགས་རྟེན་དེ་ལ་ཕོག་
པས། དམིགས་རྟེན་དེ་ལས་མེ་ལྷེ་སྤ་མོ་ཤིན་ཏུ་འཆར་བ་གཅིག་ཐོབ་པའི་འོད་ཟེར་རྩི་ཉིའི་
ནང་ཡར་སོང་བས་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་རྩི་ཉིའི་ཅ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་ལས་བྱེས་པའི་ཅ་
སོ་སོའི་ནང་ཐམས་ཅད་ཐུན་ཁུང་དུ་མར་མེ་བཏེགས་པ་བཞིན་གསལ་བར་བསྒྲོམ་(བསྒྲོམས)
པས་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཉམས་ཆེ་བར་འགྱུར་ངོ་།

བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྐོབ་ལས་འདོན་ནི་གནད་ལྡར་དང་འབྲེལ་ལ། ཡུལ་གྱི་གསར་གནས་ནས་རྒྱ་གོང་ལྟར་བྱུང་ནས་རང་གང་དུ་དམིགས་པ་གཏོང་བའི་ཐིག་ལེ་དང་། ཡི་གེ་སོགས་མེ་འབར་ལ་ཁད་བ་ཤིན་ཏུ་འཆར་བ་དེ་ལ་སྐོབ་པས། དེ་ལས་མེ་ལྷེ་ཤིན་ཏུ་རྩོད་བ་གཉིས་ཐད་དེ་ཆད་ནས་དབུ་མའི་ནང་ནས་ཡང་(ཡར་སོང་འོད་ (༡༩བ) གྱིས་ཅ་སྤྱབས་ཐམས་ཅད་གསལ་བའི་ནང་སྤྱོད། སོ་སོ་ན་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་སྤྲུལ་མ་ཅོམ་དང་ཉུངས་དཀར་ཅོམ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་སྐར་མ་ཤར་བ་བཞིན་གསལ་ཏེ་མཐོང་བས་བདེ་མེར་བྱུང་བར་བསམ་ཞིང་། མེ་སྤ་མོ་དེ་སྐར་འདའ་(མདའ་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་སོང་ནས་སྤྱི་བོའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་ན་རྩྱ་ཡིག་དཀར་པོ་བྱང་ཆུབ་གྱི་(གྱི་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་མགོ་བྱར་དུ་ལྟ་བ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྐོབ་ནས་ཞོ་རྒྱལ་ལྷག་པ་ན་དེའི་ནང་དུ་ཐིམ་སོང་ནས་རྩྱ་ཡིག་ལས་བྱང་སེམས་སྐྱེ་ནར་(+གྱི་)ར་ར་བབས་བྱུང་བ་དམིགས་ཏེན་ཏུ་(དུ་འཆར་བ་དེ་ལ་སྐོབ་པས་བདེ་མེར་ཏེ་བྱུང་བ་དང་མའི་སྤྲོད་དུ་མར་གྱི་ཐིག་པ་ལྟར་བ་སྐར་ཡང་མེ་ལྷེ་འབར་བའི་སྤྲོད་དུ་བྱེད་(བྱང་སེམས་བབས་པས་བདེ་བ་མི་བཟོད་པ་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་པར་སྒྲོམ་ཞིང་། འཛག་པའི་གོགས་བྱུང་དུ་དོགས་པ་མེད་ན། འདི་ལྟར་ཡང་ཡང་བསྒྲོམ་པ་དང་། དམིགས་ཏེན་རྣམས་ཀྱང་བྱང་སེམས་འཛག་ལ་ཁད་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོམ་མོ།།

གཉིས་པ་ལ། དག་དབེན་གསུང་རྩོམ་ཏེ་འདི་འདྲིན་བསྐྱབས་(བསྐྱབས་པ་ལ། སྤྱིང་ཁའི་སྤ་ཅེར་སྤགས་གྱི་ཐིག་ལེ་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ལ་བཞེན་ནས་རྩོར་བསྐྱབས་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་དང་། དུས་དང་། རྒྱུ་གི་གནད་གསུམ་སྤར་དང་འབྲེལ་ཞིང་། རང་རྩོམ་ཏེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུལ་དུ་སྒྲོམ་པའི་ལུས་ཀྱི་ནང་ནུ་མ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་བྲངས་(བྲང་པོའི་ཐད་ལས་གཡས་གཡོན་དུ་མ་འཆུགས་ཞིང་། མདུན་རྒྱབ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱབ་ཀྱིས་(སྐལ་པ་

རོས་ལ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བའི་རོས་ནས་ཅ་དབུ་མ་དབུས་སུ་བྱ། (༡༣ན) རོ་མ་གཡས། རྒྱང་མ་གཡོན་དུ་བྱས་ནས་གནས་པའི་ཡར་སྒྲིལ་སྒྲིལ་འཆོམས་(མཆོམས)ཀྱི་དབུས་ན་ཐོན་པ་ལ་ཕྱག་ནས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་ནང་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུ་དུ་སོང་སྟེ་སྒྲིལ་བའི་བར་ཕྱིན། དེ་ནས་ལུས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐལ་ཏེ་འོངས་ནས་རྩུ་ཏིའི་མར་སྒྲིལ་པའི་བརྟགས་(རྟགས)ཀྱི་བྱག་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་རྟ་གའི་དབུས་ནས་ཡོད་ཅིང་། བར་བར་དུ་དབུ་མ་ལ་རོ་རྒྱང་གིས་མདུད་པ་རྒྱབ་(བརྒྱབ)པ་ལས་ཅ་འདབ་གྲུས་པའི་ཅ་འཁོར་རྣམས་ཡོད་ལ། འདིར་དམིགས་པ་གཏོང་ས་སྟེང་ཁའི་ཅ་འཁོར་ནི། དབུ་མ་ལ་རོ་མས་གཡས་ནས་བསྐྱོར་བའི་མདུད་པ་ལུ་གྱ་རྒྱད་གསུམ་བཅེགས། རྒྱང་མས་གཡོན་ནས་བསྐྱོར་བའི་གསུམ་བཅེགས་གིས་(ཀྱིས)བསྐྱམ་(བསྐྱམས)པ་ལས་ཅ་འདབ་གྲུས་པ་རྣམས་རོ་རྒྱངས་(རྒྱང)ལས་གྲུས་པ་ཡིན་ཀྱང་། རོ་རྒྱང་གི་མདུད་པ་ཕྱག་ནས་ཅ་བ་དབུ་མ་ལ་བྱག་ཅིང་། རོ་མས་ལན་གསུམ་རྒྱང་མས་ལན་གསུམ་སྟེ་བྱག་དགེས་ཡོད་ཀྱང་། མདུད་པ་གསུམ་བཅེགས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གཡས་གཡོན་ནས་དགེས་པ་བྱང་རེ་ལ་མདུད་པ་རེ་རེ་བྱས་པ་ཡིན་ལོ།

དེ་ལྟར་རོ་རྒྱང་གཉིས་གཅིག་གིས་སྟེང་ནས་དགེས་པ་དང་། གཅིག་གིས་འོག་ནས་དགེས་པའི་བར་གྱི་རྩུ་ཏིའི་ནང་དེ་ཅ་འཁོར་གྱི་སྟེ་བ་དམིགས་པ་གཏོང་ས་ཡིན་པས། དེར་འོག་དུ་(ཏུ)ཐིག་ལེ་དམར་པོ་སྒྲན་མ་བྱེད་གཤགས་ཅམ་དང་། སྟེང་དུ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་སྒྲན་མ་བྱེད་གཤགས་ཅམ་ཁ་སྐྱར་བའི་བར་དུ་ཤིན་ཏུ་ཐ་བའི་རྒྱང་སེམས་དེ་རྣམས་དབུ་ཅན་(༡༣བ) ཀྱི་ཡི་གེ་ཨ་བྱང་ཤད་འབྲ་བ་མགོ་བོ་གྲུ་དུ་བསྐྱན་པ་ཁ་དོག་སྒྲན་པོ་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་འཆར་བ། བྱང་སེམས་འཛག་ལ་ཁད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གསལ་བཏབ་ནས། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེས་ནས་འཛིན། ཅ་འཁོར་དང་ཐིག་ལེ་མི་གསལ་ན་དམིགས་

བ་གཏད་ས་མ་འཆུགས་བ་བྱས་ནས་འཛིན་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་བྱེད། འདིར་གང་ནས་
རྫོར་བཞུས་བྱེད་པའི་ཉེན་སྟོན་བ་ན། སྙིང་ཁའི་རྩི་ཡིག་དཀར་པོ་ལས། ཞེས་བཤད་པས་
ཐིག་ལེ་ཁ་སྐྱར་གྱི་བར་དུ་རྩི་དཀར་པོ་བསྐྱོམ་བ་ཡང་རུང་བས་གང་བདེ་བྱའོ།

དེ་ཡང་རང་ལྟར་སྐྱོམ་བ་དང་། རང་གི་ཅ་གནས་དམིགས་ཉེན་གྱི་ཐིག་ལེ་དཀར་
དམར་ཨ་མུང་གི་ནམ་བ་ཅན་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ཤིན་ཏུ་དོད་པ་ལ་དངས་(དྲངས་)ཤིང་ཐོགས་
བ་མེད་པ་འོད་གྱི་ལུས་ལྟ་བུ་སྐྱོམ་བ་ཡིན་གྱི། གདོས་བཅས་སྤྲ་མཐས་སུ་བྱས་ནས། ཐིག་
ལེ་ལ་ཨ་མུང་གིས་ཡར་མར་དུ་བྱུག་པར་སྐྱོམ་(བསྐྱོམས་)ན་གོགས་འབྱུང་ཞིང་གོ་ས་ལོག་པ་
ཡིན་ནོ།

ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་དེ་ལ་ཨ་མུང་ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཨ་སྐྱེ་མེད་སྟོན་བ་
ལྟར་དེ་ལྟར་དམིགས་ནས་སྐྱོམ་(བསྐྱོམས་)པས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་འོད་གསལ་འཆར་བའི་སྐྱོ་
ནས་ཨ་མུང་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཨའི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གནད་མ་
འཆུག་པར་སྐྱོམ་(བསྐྱོམས་)པས་དམིགས་བ་བཟོན་པོར་སོང་ནས་རྒྱ་ཉིར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་
གསུམ་བྱས་པའི་ཉགས་ནམས་རིམ་བ་སྤར་ལྟར་འཆར་ཞིང་། བྱད་པར་སྒྲིག་རྒྱ་ནས་འོད་
གསལ་གྱི་བར་དང་། དགའ་བཞི་དེ་ལས་སྟོབས་ཆེ་ (༡༥ན) བ་འབྱུང་ལ། དེའི་ཆེ་བདེ་སྟོང་
སྐྱར་ནས་སྐྱོམ་བ་དང་། འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བར་རྩོམ་བ་ན། རྫོ་རྫེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱར་
ལྷང་ཚུལ་སྤར་ལྟར་བྱའོ།

དེའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲིག་རྒྱ་དང་། འོད་ཟེར་ལྟ་བུ་དང་། སྤྲ་ཤད་ཀྱི་ནམ་བ་
འདྲ་བ་སྤྱི་ལ་འཐོན་པའི་སྤང་བ་བྱུང་ན་རྒྱང་འདུ་དཀར་བའི་ཉགས་ཡིན་ཞིང་། ལུས་ཀྱི་ནང་
དུ་རྒྱར་འབྲུག་པའི་སྤང་བ་བྱུང་ན་རྒྱང་འདུ་བའི་ཉགས་ཡིན་ནོ། །སྙིང་ཁར་ཟུག་ཟེར་དང་།

སེམས་ཅན་སྤྱོད་མོས་བྱ་བའི་སྤྱང་བ་བྱུང་ན། རྒྱུང་ཅུང་ཟད་འདུ་བ་ཡིན་ཀྱང་འདུ་ལུགས་
ལེགས་པོ་མིན་པས། བསྐྱུས་ནས་གཞིག་པའི་དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་ཏེ། དེའི་ཚུལ་
ནི་སྤྱང་ཁའི་ཐིག་ལེ་ལས་འོད་ཟེར་སྤྱོད་ཀྱི་འཆར་ལ་ལྷུང་བ་ཅ་སྤྱུབས་ཐམས་ཅད་དུ་
འཕྲོས་པས། དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་གི་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་ལུགས་ཀྱིས་བྲངས་པ་བཞིན་སྤྱོད་སྤྱང་
ཀྱན་ནས་བསྐྱུས་བྱུང་བ་ནམས་སྤྱང་ཁའི་ཐིག་ལེ་ལ་རག་(རྟེན)ས་ཐག་དུ་དོ་ཆོན་ལ་ཁ་བ་
བབས་པ་བཞིན་སིམ་སིམ་ཐིམ་ནས་བདེ་མེར་མེར་འབྱུང་བར་སྒྲོམ་མོ། །འདི་རྒྱན་ལྷན་
དུ་བྱས་ན་རྒྱུང་འདུ་སྤྱོད་ཞིང་། གེགས་མི་འབྱུང་བས་པན་ཡོན་ཤིན་དུ་ཆོད།།

གཉིས་པ་ནི། དོར་བཞུས་བྱ་བའི་གཞི་རྒྱུང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུང་ནི་ཁྱབ་བྱེད་ལ་
རྟོགས་(གཏོགས)པའི་ཅ་བའི་རྒྱུང་བཞི་དང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱུང་ལྷ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུང་འདི་
ནམས་ཀྱི་གནས་དང་བྱེད་ལས་དང་། རང་རང་གི་ཁ་དོག་མགོན་པོ་ལྷའི་རྒྱུང་དུ་འཛོག་
ཚུལ་ཁམས་ལྷའི་ནང་ནས་གང་གི་རྒྱུང་དུ་འཛོག་ཚུལ་སོགས་ཇེ་ (༡༥བ) ཉིད་ཀྱི་རིམ་ལྔ་
གསལ་སྒྲོན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྤྱང་གི་སྤྱོད་ལས་ཅའི་རྒྱུང་འདུ་བའི་ཚུལ་ནི། གྲེན་རྒྱུས་གཙོ་བྱས་གཞན་གསུམ་
འཁོར་དུ་བྱས་ནས་རྒྱ་བ་སྤྱོད་བྱུག་གཡས་ཁོ་ན་ནས་རྒྱ། མཉམ་གནས་ཀྱི་གཙོ་བྱས་གཞན་
གསུམ་འཁོར་དུ་བྱས་ནས་རྒྱ་བ་ནི། སྤྱོད་བྱུག་གཡོན་ཁོ་ན་ནས་རྒྱ། སྤྱོད་འཛིན་ཀྱི་གཙོ་
བྱས་གཞན་གསུམ་འཁོར་དུ་བྱས་ནས་མཉམ་རྒྱ་འཇམ་ཞིང་དལ་བ་དང་། བྱར་སེལ་ཀྱི་
གཙོ་བྱས་གཞན་གསུམ་འཁོར་དུ་བྱས་པ་ན། མཉམ་རྒྱ་བྱུག་ལ་རྩལ་པར་རྒྱ་ཞིང་། འདི་
གཉིས་མཉམ་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱོད་བྱུག་གཡས་གཡོན་ཤེད་མཚུངས་མི་འོང་ལ། དབྱ་མ་ནས་
རྒྱ་བ་ཤེད་མཚུངས་ཁོ་ནར་ཡོང་བ་ཡིན་ནོ།།

ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ནས་རྒྱ་བས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་ཅིང་གཡོ་བའི་བྱ་
བ་བྱེད། རྣམ་པར་རྒྱ་བས་རྣ་བའི་རྣམས་(རྣམ)ཤེས་དང་། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བས་སྣའི་རྣམ་
ཤེས་དང་། རབ་ཏུ་བས་སྣའི་རྣམ་ཤེས་དང་། དེས་པར་རྒྱ་བས་ལུས་ཤེས་རྣམས་རང་རང་
གི་ཡུལ་སྤྱོད་དང་། ཅི་རོ་རེག་བྱ་འཛིན་པ་ལ་འབྲུག་ཅིང་གཡོ་བར་བྱེད་ལ། འདི་རྣམ་(རྣམས)
སྟོང་ཁའི་རྩ་འདབ་ལ་གནས་ཤིང་། དེ་ནས་དབང་པོ་སོ་སོའི་སྒོ་ལ་རྒྱ་བ་ཡིན་པས། གཉིད་
དུ་འགྲོ་ནའང་སྟོང་ཁའི་རྩ་འདབ་དུ་(ཏུ)རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ།

རྫོང་བརྒྱས་ཀྱི་གཞིའི་སྤྲུགས་ནི་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་སྤྲ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
རྫོང་གསུམ་དུ་འདུ་བས། དེ་དག་གི་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་རྫོང་གསུམ་གྱི་ས་ཐོན་ཨོ་ལྷ་མྱོ་
གསུམ་དུ་འདུ་བར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་ (༡༥ན) སྤྲུགས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡི་གེ་
གསུམ་གྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་པས་དེར་འདུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་འདིར་རྫོང་(-བརྒྱས)
བྱ་བའི་སྤྲུགས་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་མོ།

རྫོང་བརྒྱས་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག །ཡིད་ཀྱི་(གྱིས)ཡི་གེ་བརྒྱ་བར་འདོད་པ་ནི་
བསྐྱེད་རིམ་པས་ཡིད་བརྒྱས་ཡིན་ལ། འབྲུང་འབྲུག་བྱེད་པ་ལ་སེམས་མ་གཡེངས་པར་
གཏད་ནས་ཡིད་ཀྱིས་ཡི་གེ་གསུམ་བརྒྱ་བའང་། རྒྱང་འཕྲེང་ཐག་གི་རྣམ་པར་མིད་པ་དང་།
རྒྱང་ལ་ཡི་གེ་གིས་པ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པར་མོས་ནས་བརྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱང་
སྤྲུགས་ཐ་དད་དུ་བརྒྱ་བ་ཡིན་པས། རྫོང་བརྒྱས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་ཉིའི་
ནང་དུ་དམིགས་པ་གཏད་པར་ལུས་ནང་ནས་རྒྱང་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་ཙམ་དམིགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཉིར་རྒྱང་འདུ་བ་ལ་ཅིའང་མི་པན་ཞིང་། ལེགས་ན་སེམས་གཏད་(གནས)ཆ་འབྲུབ་
པར་ས་སྡེ་ལས་བཤད་དོ།

དེས་ན་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་དེལ་ནས་བསྟན་པ་ལ། ཐོག་མར་ཅའི་རྒྱུ་ལ་དོར་
བརྒྱས་བྱ་ཚུལ་ནི། ལུས་དང་། ཏུས་དང་། རྒྱུ་གི་གནད་གསུམ་སྤར་དང་འབྲ། དམིགས་
པའི་གནད་རང་འདིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བཏབ། སྙིང་ཁའི་ཨ་མུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་
ལྟ་བུའམ། རྩྱུ་ཡིག་གང་རུང་སྤར་ལྟར་བསྒྲོམ་(བསྒྲོམས)ནས་རྒྱུ་སྤྲ་བྱ་ག་ནས་ནང་དུ་འཇུག་
པ་ན། རྒྱུ་གི་གདངས་ཨོ་ཞེས་པའི་གདངས་སུ་བྱུང་ནས་རྩྱུ་ཉིའི་ནང་ནས་ཞུགས། སྙིང་
ཁའི་ཐིག་ལའི་ནང་དུ་ཨ་ཞེས་པའི་གདངས་ཀྱིས་ཐིམ་ཞིང་། དེ་ནས་རྩྱུ་ཞེས་པའི་གདངས་
ཀྱིས་སྤྱི་རོལ་དུ་(ཏུ)འབྱུང་བར་བསམ།

དེ་ཡང་མདངས་(ལྡང)འཇུག་གནས་གསུམ་ (༡༥བ) ཀྱིས་ཡུན་ཆད་མཉམ་པོར་
བསྒྲོམ་པ་ལ། གཞི་དུས་སུ་འབྱུང་འཇུག་ལས་གཞན་པའི་གནས་པ་བྱུར་པ་མེད་ཀྱང་
བཅོས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཞིང་། འབྱུང་འཇུག་གི་ཆད་དང་མཉམ་པའི་ས་རྒྱུང་ནང་དུ་བབྱུང་
ནས་ནན་གྱིས་བཟོ་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱུང་འཇུག་རང་འགར་བྱེད་པ་འདིའི་ཡུན་ཆད་གསུམ་དུ་
བྱས་པའི་སྤྱི་ནས་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་། ནང་ནས་སྤྱིར་འབྱུང་བའི་བར་གྱི་ཆ་དེ་གནས་
པར་སྒྲོས་བཅོས་ནས་བསྒྲོམ་པ་ཅམ་མིན་ནོ།

དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་(བསྒྲོམས)པས་བར་སྐྱབས་ནས་བཅོས་པ་མིན་པར་རང་བྱུགས་
ཀྱིས་ནང་དུ་སྡོད་པ་དང་རྩྱུ་ཉིའི་ནང་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་འོང་ལ། དེ་ནས་ལེགས་པར་
དེལ་ཏེ་བསྒྲོམ་(བསྒྲོམས)པས། རྒྱུ་གི་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་མོས་པ་བྱེད་མི་
དགོས། དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྤྲང་བ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་གནས་པ་རི་(རི)རིང་དང་
འབྱུང་འཇུག་གཉིས་ཡུན་རི་མུང་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་འབྱུང་འཇུག་སྤར་མོ་ཡང་མེད་པའི་
གནས་པ་འབའ་ཞིག་དུ་(ཏུ)འགྲོ་ཞིང་། དེའི་རྗེས་རྒྱུ་ཐིམ་ནས་སྤྲང་བ་གསུམ་འོད་གསལ་

དང་བཅས་པ་སྤར་གནས་གཞན་དུ་ཐིམ་པ་ལས་ལྷུ་ཆེ་བར་འཆར་བས། དེའི་ཆེ་བདེ་
སྟོང་སྤར་ནས་སྟོམ་ཚུལ་སྤར་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ནས་ལྷང་བར་ཙོམ་པ་ན་འཇམ་དཔལ་དུ་
ལངས་ཏེ། སྤར་ཡང་སྤར་བཞིན་སྟོམ་པ་ལ་འབྲུག་གོ།

འོག་སྟེའི་དྲོར་བཞུས་ནི། ལུང་སེལ་གྱི་རྒྱུད་འོག་སྟོན་ནས་ནང་དུ་འབྲུག་པའི་
གདངས་ཨོ་དུ་བྱེད་པའི་(ལ)སོགས་སྤར་དང་འབྲེལ་ཞིང་། དགོས་པ་བྱུང་བར་གྱི་དབང་གིས་
སྟེ་བ་ནས་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་ན་མ་གཏོགས། འདི་ཡང་སྤར་བཞིན་ (༡༩) འོག་གི་རྒྱུད་
རྒྱ་ཏིའི་ལམ་ནས་སྟོང་ཁར་འབྱུང་འབྲུག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་བྱའོ། །འདི་ལ་སྟེང་གི་
རྒྱུད་སྟོན་སྟོན་སྤར་འཛོན་པ་དང་། ལུང་སེལ་འོག་སྟོན་སྤར་འཛོན་པའི་རྒྱུད་ལྷག་སྟོང་
དུ་བྱེད་པ་དང་། སྟེང་གི་རྒྱུད་སྟོན་སྤར་འཛོན་པ་ན། ལུང་སེལ་འོག་སྟོན་གཉིས་ནས་
ནང་དུ་འབྲུག་པའི་རིམ་འདེད་དུ་བྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས་སྤར་ནའང་། རྗེའི་གདན་རྫོགས་
གྱི་ཁྲིད་དུ་རིམ་འདེད་མཛད་དོ།

ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་གི་དྲོར་བཞུས་ནི། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་སྟོན་སོ་སོའི་
དབུས་སྤར་བས་(མང) ཐོ་ནས་རྒྱུད་ནམས་ནང་དུ་ཞུགས་ནས། སྟོང་ཁའི་ཐིག་ལེ་ལ་འབྱུང་
འབྲུག་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་དཔལ་ཞིང་འཇམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱེད་པར་མོས་ནས་དྲོར་
བཞུས་བྱེད་ཚུལ་སྤར་བཞིན་བྱའོ།

དྲོར་བཞུས་བྱས་པའི་དགོས་པའི་གཙུག་པོ་ནི། སྟོང་ཁའི་རྩ་མ་ལུས་པར་གྲོལ་ནས།
དེའི་འོག་དུ་(ཏུ)བྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཡིན་
ལ། གནས་སྐབས་གྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་ནི། ལྷག་པའི་ལྷ་ཐབས་ཅན་གྱི་ལུགས་རྒྱུད་བསྐྱེད་
ཞིང་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་དང་། ཞེ་སོགས་གྱི་ལས་རབ་འབྲུམས་འབྲུབ་པ་དང་། ཆེ་བསྐྱེད་

ལས་འདས་པ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་པའང་། ཡང་ན་འཆི་ཁ་མའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེད་ནུས་ཀྱིས་རྣམ་
ཤེས་བར་སྲིད་དུ་གཡོ་ཞིང་འཁྲིད་པར་བྱེད་ལ། བར་དོའི་རྣམ་སེམས་(ཤེས)ཀྱི་གཞོན་
(བཞོན)པའི་སྐྱེད་གིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་གཡོ་ཞིང་འཁྲིད་པར་བྱེད་པས་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་
ཞིང་། སྐྱེད་མི་ (༡༥ན) གཡོ་བར་ཐིམ་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ལ་
གང་དུ་ཐིམ་པ་དགོང་(དགོངས)སྟུང་ན། །

སྟོང་ཁའི་ཚུ་སྐྱེས་དབུས་སོང་བས། །མི་གནས་མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ། །
ཞེས་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཟད་པ་ཡང་བསྐྱེད་ཅུས་པར་སྟོན་པ་ནི།
ནང་པར་བྱ་རོག་མི་བྲག་པར། །འཇུག་པའི་སྐྱེད་ནི་གང་ཡིན་ལ། །
སྟོང་ཐྲག་གཅིག་དུ་བགྱང་བར་བྱ། །སྐྱབ་པོས་སྐྱ་དང་བྲལ་བར་ནི། །
འབྲམ་ཐྲག་གཅིག་གིས་བརྗོད་པ་ན། །ཆེ་ཟད་པ་ཡང་ལོ་ལྷ་བྱ། །
འཆོ་བར་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །

ཞེས་(ཅས)པ་འོ། །དེ་ལྟ་བུའི་པན་ཡོན་འབྱུང་བའི་སྐྱེད་འཇུག་ངག་གི་དྲོར་བཞུས་གནས་
གང་དུ་དམིགས་ནས་བྱེད་སྟུང་ན།

སྟོང་ཁའི་རྩྱ་ཡིག་དཀར་པོ་ལ། །ཡུལ་སོགས་དམིགས་པས་མི་བྱེད་པར། །
སྐྱེད་གི་སྐྱོར་བས་གསོ་བྱེད་ན། །མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
ཞེས་པས་གསལ་བར་སྟོན། །འདི་དག་ནི་ཅ་ཆེག་གི་གོ་རིམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིད་ཆེས་པའི་
ཁུངས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། སེམས་དབེན་ཐུགས་དྲོ་རྗེའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ། སེམས་
དབེན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས། ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དབེན་སྐྱེ་ཚུལ། སེམས་དབེན་

གང་གི་དོན་དུ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ངག་དབེན་གྱིས་སྟོང་
ཁའི་ཙམ་དུང་མ་ལུས་པ་གོ་ལ་ཡང་། དེ་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་འཆི་དུས་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་སྟོང་ཁར་ཐེམ་པས་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་བ་འདྲེན་མི་རུས་པས། དེའི་འོག་དུ་(ཉ)
སེམས་དབེན་བསྐྱེད་ (༡༥) པའི་ཕྱིར་ནང་གི་ཐབས་དང་། ཕྱིའི་ཐབས་གཉིས་སུ་ཉམས་
སུ་ལེན་དགོས་པས། ནང་གི་ཐབས་ནི། ལུས་དང་། དུས་དང་། རྒྱང་གི་གནད་གསུམ་སྤར་
དང་འབྲ།

དམིགས་པའི་གནད་ནི། རང་ལྟར་བསྟོམ་པའི་ཐུགས་ཀའི་འོད་ཟེར་སྟོང་བཅུད་
ལ་ཕོག་པས། ཐམས་ཅད་འོད་དུ་ཁྱེ་བ་རང་ལ་ཐེམ། རང་ཡང་འོད་དུ་ཁྱེ་ནས་ལུས་ཀྱི་སྟོང་
སྟོང་ནས་སྟོང་ཁར་རིམ་གྱིས་འདུས་ནས་མི་ཞིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ལ་ཐེམ་པར་སྟོམ་པ་དང་།
མཉམ་དུ་ལུས་ཀྱི་སྟོང་རྒྱང་བངས་ནས་སྟོང་ཁར་སྟེབས་པ་ན། དེ་བཞིན་དུ་འོག་སྟོ་གཉིས་
ནས་ཀྱང་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱང་བངས་ཏེ། སྟོང་ཁར་སྤར་ནས་མི་ཞིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ལ་སེམ་
གྱིས་ཐེམ་པར་བསྟོམ་(བསྟོམས)ནས། སེམས་མི་ཞིགས་པའི་ཐེག་ལེ་དང་བསྟེན་ནས་རྒྱང་
གི་ཐུག་མི་བསྐྱེད་ཙམ་དུ་བཟུང་། དེ་ནས་ཁ་ནས་མ་ཞོར་བར་བྱས། ལྷ་ཐུག་ནས་དལ་
བྱས་གཏང་(བཏང)ནས་དེ་མ་ཐག་སྤར་བཞིན་བཟུང་། རྒྱང་ཁ་སྤྱོར་མི་བདེན་ངེས་པར་
དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དམིགས་པས་རང་དང་སྟོང་བཅུད་མི་ཞིགས་པ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་
གཞིག་དང་། རང་ལྟར་གསལ་བ་དེ་འབའ་ཞིག་གི་མི་ཞིགས་པ་ལ་བསྐྱེད་ནས། སེམས་
འཛིན་པའི་རིལ་འཛིན་རྣམས་གང་ཡང་རུང་བས་ཆོག་ལ། བྱམ་པ་ཅན་དང་སྤྲུགས་(སྤྲུགས)
པ་ནི། མར་ལུགས་པ་འགའ་ཞིག་གི་གདམས་ངག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ།

བྱམ་པ་ཅན་བྱེད་ན། རྟོམ་འབྱུང་ལས་ཡིད་ཀྱི་ཁ་སྤྱོར་དུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་

བ་ལྟར། ལུས་ཀྱི་ཚོལ་བ་དྲག་པོ་མི་བྱེད་པར་གཙོ་ཆེར་དམིགས་པས་བཟུང་ཞིང་རྒྱང་
ཞབས་མི་བཞག་པར་བཏང་ཏེ་(ཉེ) (༡༩) གཉེན་དུ་སོང་བ་ན། ལྷག་དུམ་ཙམ་རེ་བཞག་
ནས་ཡང་བསྐྱར་ནས་འཛིན། སྤྱང་ཁའི་བྱམ་བ་ཙན་གཉན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ལུགས་གཞན་
ཡིན་གྱི། འདི་ལྟར་སྦྱར་བ་འཇམ་པོས་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོན་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་ལ། དམིགས་བ་
དབུ་མར་གཏད་པ་མ་ཡིན་པའི་ལུས་ཐམས་ཅད་རྒྱང་གི་(གིས)འགོངས་པའི་བྱམ་བ་ཙན་
དང་། ལུས་ཀྱི་ཚོལ་བ་དྲག་པོས་འཛིན་པ་དང་། མི་སྤུབ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ནི་འདིར་མི་
འདོད་དོ།

དེ་ལྟར་འབད་པས་སྒོམ་བ་ན་རྒྱང་སྤྱ་བྱག་དུ་(ཉེ)འབྱུང་འབྲུག་མི་བྱེད་པའི་བཟུང་
(གཟུང)རྒྱ་མེད་པར་སོང་བ་དང་། སྦྱོད་པ་དང་བདེ་བ་སྤར་བཞིན་འབྱུང་ན་རྒྱ་ཏིར་ཐིམ་བ་
ཡིན་པས། མི་ཞིགས་བ་འབའ་ཞིག་ལ་སེམས་བཟུང་ནས་དགའ་བ་བཞིང་སྦྱང་བ་བཞིང་
སྐབས་དང་། བྱེད་པར་དུའང་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེ་སྦྱང་སྤར་བས་འཛོག་ཚུལ་དང་།
དེ་ལས་ལྷང་ཚུལ་སྤར་བཞིན་བྱའོ། །བྱམ་བ་ཙན་འགྱོངས་པའི་ཆད་སྦྱི་ཙམ་དུ། སྒོམ་འབྱུང་
ལས་གསུངས་བ་ལྟར། ལག་བ་ལན་གསུམ་མཉེས་ནས་སེ་གོལ་ལན་དུག་བཟབ་(བཟབས)
བ་གཅིག་དུ་(ཉེ)བྱས་པའི་གངས་རབ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད། འབྲིང་དོན་གཅིག །ཐ་ན་སོ་དུག་གི་
བར་རྒྱང་འཛིན་ལུས་ན་འཆི་བ་འཛོམ་པར་བཞད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།

ཕྱིའི་ཐབས་ནི། དེ་ལྟར་དོར་བཞུས་ཀྱིས་སྤྱང་ཁའི་ཅ་མདུད་ལེགས་པར་གྲོལ།
དེའི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་གཉིས་སྒོམ་(བསྒོམས)པས་སྤྱང་ཁའི་རྒྱ་ཏིའི་དབུས་སུ་རྒྱང་ཐིམ་
པའི་སྦྱང་བཞི་འཛིན་ལུས་པའི་གདམས་ངག་དེས་སྦྱོད་(སྦྱས)པ་མ་ལུས་ན་ཆེ་འདིར་སེམས་
དབེན་གྱི་འོད་གསལ་ (༡༩) རྗོགས་པར་མི་འབྱུབ་པས། འཆི་བ་འོད་གསལ་སེམས་དབེན་

གྱི་ངོ་པོར་བསྐྱེད་ནས། དེ་ནས་བར་དོ་འབྱུང་བའི་དུས་དེར་སྐྱུ་ལུས་འབྲུབ་པ་ལ་བར་དོར་
སངས་(འཆར)ཀྱི་བའི་གདམས་ངག་ཞེས་(ཅས)བྱའོ།།

དེས་ན་ཆེ་འདིར་སེམས་དབེན་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ། ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་
དེས་པར་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་རྒྱ་ཉིར་ཚུད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྒོག་
ཚུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་རྒྱ་ཉིར་ཞུགས་པར་མ་
ཟད། དམིགས་པས་གནད་དུ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས། སྤྱིང་ཁར་རྒྱུ་ཐམས་
ཅད་ཐེམ་པ་དང་དགའ་བ་བཞི་ཁྱད་པར་ཅན་འདྲེན་བྱས་པ་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྤྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འཆི་དུས་ངེ་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ལ་ཐེམ་པ་ན། དངར་(དང)པོའི་ཁམས་ཀྱི་བྱས་པ་ཉམས་
པ་ན། རྒྱུ་ཐམས་ཀྱི་བྱས་པ་ཆེར་སོང་བ་མིན་ཀྱང་(ཡང)། དེ་གསལ་དུ་སོང་བས་སྤྱིག་
རྒྱ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་བརྟགས་(རྟགས)འོག་མ་རྣམས་འཆར་ཚུལ་ཡང་
ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ནས་རྒྱུ་ཐམས་ཀྱི་བྱས་པ་ཉམས་པ་ན། དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་དང་། དེ་ནས་
མེའི་ཁམས་ཀྱི་བྱས་པ་ཉམས་པ་ན། མཁའ་སྤང་མེ་ཁྱེར་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་ཁམས་
རགས་པ་འདི་ཉམས་པ་ན། མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་ཀྱན་རྫོགས་(རྫོག)གཡོ་
བའི་རྒྱུ་རགས་པ་ལ་ཐེམ་པའི་འདུག་དུ་(མུག་ཏུ)རྒྱུ་དང་། དུ་བ་ཁྱག་སྒྲ་སྒོགས་དབྱར་
གྱི་ཆར་གྱིས་དག་པར་བྱས་ཤིང་། དབྱར་གྱི་ཆར་སྤྱིན་གྱི་སྤྱིབ་བྱེད་དང་ཡང་བྲལ་བའི་
སྤྱན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་དང་འབྲ་ (ཉལ) བའི་སྤྱོད་སངས་སྤང་བ་འཆར་བའི་སྤྱོད་
པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་འོད་ལྟ་བུའི་འོད་དཀར་

པོས་ཁྲབ་པའི་སྣ་(སྣང)བ་འཆར་བ་ནི། སྣང་བ་དང་སྣང་བའི་སེམས། དེ་ཐེམ་བ་ན་སྣང་
བཤད་པའི་སྣང་སང་། དེ་ལ་ཉི་མའི་འོད་ལྟ་བུའི་འོད་དམར་པོས་ཁྲབ་པའི་སྣང་བ་འཆར་
བ་ནི་མཆེད་པའི་སེམས་སོ།།

དེའི་རྗེས་སུ་སྣང་སང་དེ་ལ་བྱན་འཆམས་(མཆམས)ཀྱི་འོད་དམར་པོ་འདས། ཟླ་
འོད་ཀྱི་(ཀྱིས)མ་སྐྱེབས་པའི་འཆམས་(མཆམས)ཀྱི་མདུན་(འདུན)པ་ལྟ་བུ་ནག་ཐིམ་པའི་སྣང་
བས་ཁྲབ་པའི་ཉམས་འཆར་བ་ནི་ཉར་ཐོབ་ཀྱི་སྣང་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་བྲན་མེད་དུ་སོང་
བ་ནི་ཉར་ཐོབ་ཀྱི་སྣང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྐྱོན་ཅན་ཀྱི་བྲན་པ་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་རྗེས་སུ་ནམ་མཁའ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་
ལྟར་གཉིས་སྣང་རགས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྣང་སང་འབའ་ཞིག་གི་སྣང་བ་ཤར་བ་ནི་
འོད་གསལ་(གསལ)ཡིན་ལ། སྣང་བ་དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་འོད་དཀར་དམར་
ནག་གསུམ་འབའ་ཞིག་མ་རྟོགས་(གཏོགས)གཉིས་སྣང་(+བ)རགས་པའི་(བ)གཞན་གསུམ་
ཡང་མི་འཆར་ལ། ཉར་ཐོབ་ཀྱི་ཆེ་བྲན་པ་ཉམས་པ་རི་ཙམ་ཕྱལ་ཆེ་བ་ཙམ་གྱིས་རྒྱང་
འགགས་ཕྱལ་ཆེ་བས། དེའི་འབྲུག་(མཐུག)གི་འོད་གསལ་ལ་བརྟེན་ལ་རྒྱུ་རིང་ངོ་།།

དེ་ཡང་ལམ་དུས་སུ་རྒྱང་སྤྱང་ཁར་ཐིམ་པའི་སྣང་བ་བཞི་རིམ་ཅན་དུ་འཆར་བ་
དང་དུས་མཉམ་དུ་ཁམས་ཞུ་བ་སྤྱང་ཁར་འདུས་པའི་དགའ་བ་བཞི་རིམ་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་
བས་དེའི་ཆེ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེ་སྣང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུའི་འཛིན་སྣངས་
ཅན་དུ་བྱས་པ་ན། གཉིས་སྣང་རགས་པ་ཞུ་བའི་སྣང་ (༡༩བ) བའི་སེམས་དེ་རྣམས་བདེ་
སྣང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པས་དེའི་སྣང་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱད་པར་སྣང་བ་
བཞི་བ་འོད་གསལ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྣང་གི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་ཅི་ཙམ་

བྱས་ཀྱི་བར་དུ་འཛོག་པ་ནི་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་བཞི་དངོས་ཡིན་ལ། གཞི་ལམ་གྱི་
སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོང་བ་བཞི་སྟེ་ལྟར་བྱངས་པའི་རྒྱུ་སེམས་
ལུགས་བརྒྱུག་(རྒྱུ)གི་སྟོང་བ་བཞི་ངེས་པར་འབྱུང་། དེ་ཡང་འོད་གསལ་ཉེར་ཐོབ། དེ་
ལས་མཆེད་པ། དེ་ལས་སྟང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན།

སྟེར་རྒྱ་ཉིད་གནས་གང་དུ་ཐིམ་ཀྱང་(ཡང)སྟོང་བ་བཞིར་འཆར་ལ། འོན་ཀྱང་སྟོང་
ཁར་ཐིམ་པ་ལ་འཆར་བ་ཅམ་གནས་གཞན་དུ་ཐིམ་པ་མི་འཆར་ཞིང་། རྟོར་བརྒྱས་ཀྱི་སྟོང་
ཁའི་རྩ་མདུད་མ་གྲོལ་བར་དུ་སྟོང་ཁར་རྒྱུ་ཐིམ་པ་རྣམས་སྟོང་ཁའི་རྒྱ་ཉིད་ཐིམ་པ་ཡིན་
ཡང་། མི་ཞིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་མི་ཞིགས་པ་ལ་ཐིམ་པའི་
སྟོང་བ་རྣམས་བྱད་པར་ཆེ་ལ། རྩ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་གྲོལ་ནས་བྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་
ཀྱིས་སེམས་དབེན་མ་སྐྱེས་གོང་དང་། སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱང་བྱད་པར་ཞིན་
ཏུ་ཆེདོ།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་ཉིད་རྒྱུ་བསྐྱེས་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་སྟོང་ཁའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་
ནས་དེའི་ནང་གི་མི་ཞིགས་པ་ལ་རྒྱུ་བསྐྱེས་ནས་ཐིམ་པ་ལས་སེམས་དབེན་བསྐྱེད་པའི་
དགོས་པ་ནི། གཞུང་གཞན་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་བྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་
དེ། དེ་ཡང་སྟོང་བ་སྐྱར་ནས་སྒྲོམ་པ་ཅམ་ཀྱིས་མཆེད་(ཆད)མིན་གྱི། བར་དོའི་བཞིན་(བཞོན)
པ་དེ་འབྲེལ་སྦྱ་མའི་(-ལུས)བསྐྱེས་པར་འདོད་ནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་འཆི་ངེས་ས་(ངེས)བཞིན་
རྒྱུ་སེམས་ (༡༠ན) བསྐྱེས་ནས་སྟོང་བ་བཞི་བསྐྱེད་དགོས་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་སྟོང་ཁའི་མི་
ཞིགས་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་གནས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་ངེས་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་སྦྱ་མའི་རྫོགས་

རིམས་(རིམ)། རོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཚིགས་རིམ།² དབྱེར་མེད་བྱང་འབྲུག་གི་ཚིགས་
རིམས་སོ་(རིམ་སོ)། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱ་ལུས་དངོས་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གི་གདམས་
བཅོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་བ་ལྟར་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་
དབེན་ཚིགས་པར་བསྐྱེད་པའི་ནལ་འཕྱོར་བ་དེས། སེམས་དབེན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་སྤར་
ལྟར་མཉམ་པར་འཛོག་བ་ནི། ལམ་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱ་དང་བསྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། འོད་གསལ་དེ་
ལས་ལྡང་བར་རྩམ་བ་ན། སྤྱང་ཁའི་དབུས་སུ་དམིགས་བ་གཏོད། མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་
ལའི་དབུས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་རྒྱང་སེམས་ལས་འཇམ་ལ་གཞོན་ཏུར་གྱུར་པའི་སྐྱར་
ལངས་བ་ན། ལུས་འདི་ལས་ལོགས་སུ་དངོས་གནས་ལ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱེད་(ཐད)ཀྱིས་
རྒྱན་(བརྒྱན)པའི་སྐྱ་བྱུབ་བ་ནི། མ་དག་པའི་སྐྱ་ལུས་དང་། བདག་གིན་རྒྱབས་ཀྱན་ཚོ་
བདེན་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་བྱ་ལ། འདིའི་རང་གི་རྒྱན་རོན་དམ་འོད་གསལ་ཐོབ་བ་ན་
འཛིགས་པས་ཚིགས་རིམས་(རིམ)པའི་རྩོ་རྩེའི་སྐྱ་མཆོན་ཉིད་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

སྐབས་འདིར་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ལུས་རགས་བ་འདི་ལས་ལོགས་སུ་ལྡང་མི་ལུས་པར་
འདོད་བ་ནི། རིག་ཕྱ་གསལ་སྒོལ་(སྒྲོན)ལས། ལུས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་(ཏུ)ལྡང་བར་བཤད་
བ་ལ་བརྟགས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོག་འགའ་ཞིག་ལའང་
འབྱུལ་བར་ཐད་དོ། །དེ་ལྟར་སྐྱ་ལུས་ལོངས་སྐྱ་དང་བསྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

སྐྱ་ལུས་ཐོབ་བ་དེས་སྤར་ཡང་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ལུས་འདི་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་རྩོ་
རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱར་ (༡༠༧) བསྐྱོམ་བ་ལ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་རྩལ་གྱིས་སྤྱང་ཁར་
འབྲུག་བ་ནི། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱ་དང་འབྲེལ་(བསྐྱེ)བ་ཞེས་བྱ་ལ། བསྐྱེ་བའི་རྩལ་ཞིབ་པར་

2 རོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཚིགས་རིམ། ཞེས་བ་འདི་ཉིད་ས་བཅད་ནང་ཆད་འབྲུག་པས་འདིར་ཁ་སྒྲོན་བྱས་པའོ།།

ཞལ་གྱི་གདམས་པ་དང་བཅས་སྟེ་(ཉེ)བདག་གིས་ལོགས་སུ་བཀོད་པས་འདྲར་མ་སྟོས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ། མཉམ་བཞག་སྐྱ་མའི་མི་ལམ། སྐྱ་མ། བར་དོ་སྐྱ་མ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ལུས་དབེན་ནས་དག་དབྱེན་(དབེན་གྱིས་(ཁྱི)བར་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སེམས་དབེན་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་ལས་རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་(ཁྱི)སྐྱ་ཡིད་དོར་ལངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱ་ལུས་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། མཉམ་བཞག་སྐྱ་མའི་གཙོ་བོ་ནི། སེམས་དབེན་ལས་མ་དག་པའི་སྐྱ་ལུས་ལངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ། མི་ལམ་རྒྱང་སྟོབས་ཀྱི་(ཁྱིས་)འཛིན་པ་དང་། འདུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉིན་པར་རྒྱང་རྒྱ་ཉིར་བསྐྱས་པའི་གདམས་དག་གིས་གཉིད་དུ་འགོ་བ་ན་སྟོང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལས་སེམས་བབྱང་ནས་སྟོང་པ་གསུམ་ཤར་བའི་མཐར་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་འཛིན་པ་ནི་གཉིད་ཆོས་སྐྱ་དང་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལས་རྒྱང་གཡོས་ནས་མི་ལམ་འཆར་བ་ཚུམ་པ་ན་ཡིད་དོར་རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱར་ལངས་པ་ནི་མི་ལམ་ལོངས་སྐྱ་དང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེས་མི་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་སྟོང་ཁའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་འཛིན་པའོ། །སེམས་དབེན་ནི་སྐྱབས་སུ་བཞག་པ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དམིགས་པ་གང་མང་(ཡང)རུང་བ་བྱས་པས། སྐྱར་ལང་རྒྱང་སྟོང་ཁར་ལུས་ནས་གཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་དོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་སྟོམ་པ་དང་། དེ་ལས་མི་ལམ་ (༡༡) འཆར་བ་ན་སྐྱ་ལུས་རྗེས་མཐུན་པར་ལྡང་ཚུལ་སྤར་བཞིན་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་གཉིད་མ་སད་ཀྱི་བར་དུ་སྟོམ་(བསྟོམས་)ནས་སད་པར་ཚུམ་པ་ན། ལུས་

རགས་པ་དམ་ཆེག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་འཕྲུག་པར་སྒོམ་པ་ནི་སད་པ་
སྒྲུལ་སྒྱུ་དང་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ། ཉིན་པར་རྒྱུ་རྒྱ་ཏིང་འཛུགས་པའི་གདམས་ངག་གིས་
གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་སྤར་ལྷར་འཛིན་པ་ན། ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱིང་ཁར་གཉིད་ཀྱི་
ཆེ་རང་ལྷགས་གྱིས་འདུ་བའི་གནད་གྱིས། ཉིན་པར་ལས་རྒྱུ་འདུ་ལུལ་ཆེ་བ་འབྱུང་བས་
སྤྱིང་བ་བཞི་བའང་ཉིན་པ་ལས་སྤྱིབས་ཆེ་ལ། དེའི་སྤྱིབས་གྱིས་མི་ལམ་ལོང་(ལོངས)སྤྱར་
ཡང་ཡིད་དོར་ལྷང་བྱས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཉིན་པར་རྒྱུ་དབྱུ་མར་འཕྲུག་མི་བྱས་པའི་གང་ཟག་གིས་མི་ལམ་
རྒྱུ་སྤྱིབས་གྱིས་འཛིན་མི་བྱས་པས་འདུན་པའི་སྤྱིབས་གྱིས་འཛིན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཉིན་
པར་གྱི་ཆེ་ང་གཉིད་དུ་སོང་འདུག་སྟམ་པའི་(ས)ཐམས་ཅད་མི་ལམ་གྱི་སྤྱང་བར་འདུག །
ངས་མི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སྟམ་པའི་འདུན་པ་མ་ཉམས་པའི་ངང་ནས་བདེ་
བའི་ལས་དང་བཟའ་བརྒྱུང་སོགས་བྱ་བྱེད་ལོན་ཏུ་སྤྱོད་པ་རྒྱུ་ལ་འཕྲུག་ཅིང་། ཉལ་ཁར་
མ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་(བསྒོམས)ནས་བདག་ལ་མི་ལམ་མང་པོ་གསལ་པོ་འབྱུང་བར་བྱེན་
གྱིས་རྒྱབས་དུ་(བརྒྱབ་ཏུ)གསོལ། མི་ལམ་ལ་མི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་(ཏུ)
གསོལ། ཞེས་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་གསོལ་བ་གདབ། མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྤྱོད་ལ་གཏོར་མ་ལུལ་
ཏེ་གྲོགས་བཅོལ་ནས། ང་གཉིད་དུ་སོང་འདུག་སྟམ་པ་དང་། སྤྱང་བ་མི་ལམ་ཡིན་ (༡༡བ)
སྟམ་པའི་མདུན་(འདུན)པ་བཏང་ནས། ཉལ་བ་ན་མི་ལམ་ཤར་བའི་ཆེ་མི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་
པ་བྱུང་ན། མི་ལམ་གྱི་ལུས་འདི་ཉིད་སྤྱར་སྒོམ་(བསྒོམས)ནས་སྤྱིང་ཁར་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་
གཏོད་པ་དང་། སྤར་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་པ་བྱས་པས། ཉིན་པར་གྱི་དགོ་སྤྱོད་ལས་
སྤྱིབས་ཆེ་ཞིང་། མན་ངག་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྷན། དུས་དེར་འོད་གསལ་བཅན་ཐབས་སུ་

བཟུང་ནས་གཉིད་གྱི་སྟོང་བ་ནམས་འཛེན་ཅུས་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉིན་པར་
རྒྱུང་འདུ་བ་ཡང་ཆེས་སྤྲོ་བར་འགྱུར་རོ།།

མི་ལམ་འདུན་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱངས་པས་འཛིན་མ་ཅུས་ན་དམིགས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་འཛིན་པ་ནི། ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་སོགས་དང་། ཉིན་པར་གྱི་མདུན་
(འདུན)པའང་སྤར་བཞིན་སྤྱངས་ནས་གཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་གོང་ཅམ་ནས། རང་ལྟར་གསལ་
བའི་མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་
པ་གསལ་གདབ། དེ་གཉིས་སྟོང་ཁར་ཞུགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འོད་དུ་ཞུ་བ་འདུས་ནས་ཐེག་
ལེར་གྱུར། དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་འདུས་ནས་ན་(རྒྱ)ད་སྤྲོ་མོར་གྱུར་པ་ལ་སེམས་བཟུང་ནས།
ང་གཉིད་དུ་སོང་འདུག་སྟམ་པའི་མདུན་(འདུན)པ་སྤར་བཞིན་བྱས་ནས་ཉལ་བས་དེའི་ངང་
ནས་གཉིད་དུ་སོང་བས་མི་ལམ་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དགེ་སྦྱོར་སྦྱོར་(སྦྱོང)ཚུལ་སྤར་
བཞིན་བྱེད། རྒྱུང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་ཡང་ཐོག་མར་དམིགས་པ་གཏད་ནས་གཉིད་དུ་
འགྲོ་ཁར་གཏད་ན་དགེ་སྦྱོར་རྒྱུན་རིང་བར་གསུངས་སོ།།

སྤྱང་མཆོད་(མཆོད)ཐོབ་གསུམ་མ་ཤར་བར་མི་ལམ་མེད་པའི་གཉིད་གསོལ་(གསལ)
བ་ལ་གནས་པ་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་དང་། འདུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དང་། ཉམས་
བཟང་འགའ་ཞིག་ལའང་སྤྱོད་རྒྱ་སོགས་དང་། ལྷ་འོད་ (མཁའ་) ལྟ་བུ་སོགས་གོ་རིམ་ངེས་
མེད་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བའི་རྗེས་སུ་སྟོང་སང་གི་སྤྱང་བ་དང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་སྟོང་སང་
གི་སྤྱང་བ་དང་། དངོས་པོ་ཉིད་ནས་སྟོང་སང་གི་སྤྱང་བ་འཆར་སྤྱིད་ནའང་འོད་གསལ་
མ་ཡིན་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ལ་སྤྱང་མཆོད་ཐོབ་གསུམ་མ་ཤར་བར་(+བར)དམིགས་པ་ལ་
སེམས་གཏད་པས། རྣམ་ཐུག་པའི་རྟན་(རྟགས)འབྱུང་བའང་ཉེར་ཐོབ་ཡིན་ལ། ལྷགས་

གཞན་ནས་མི་ལམ་གྱི་དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཛད་པའི་སྤྱོད་སྤེལ་དང་ཞིང་ཁམས་ལྟ་བུ་
སོགས་འདིར་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་གྱི་མི་ལམ་ཟེན་པ་ན་རྒྱུད་རྒྱ་ཏིར་ཚུད་པའི་ཐབས་ལ་འབད་
བར་(ས)གཙོ་བོ་མཛད་དོ།

བར་དོ་སྤྱུ་ལུས་ནི། ཆེ་འདིར་སྤྱིར་ཁའི་རྩ་མདུད་ལེགས་པར་གྲོལ་ནས་སྤྱོད་པ་མ་
བྱུང་བའི་གདམས་ངག་གི་གཞིའི་འཆི་བ་སྤྱོད་པའི་དོན་ཐུབ་དུ་(ཏ)སོང་ནས་འཆི་དུས་ཀྱི་
སྤྱོད་པ་བཞི་སེམས་དབེན་ནི་སྤྱོད་པ་བཞིའི་ངོ་བོར་སྦྱེད་(བསྦྱེད)པའི་འོད་གསལ་ལྡང་བར་
ཅོམ་པ་ན། སྤྱུ་ལུས་ཀྱི་སྐབས་སྤར་བ་འད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྤར་བའི་རྒྱུ་སེམས་ལས་འཇམ་
དཔལ་གྱི་སྤྱོད་ལངས་ནས། བར་དོ་འོར་བའི་དུས་དེར་ནལ་འབྱོར་པ་དེས་མཆོན་དཔེས་
རྒྱན་(བརྒྱན)པའི་ལུས་དངོས་གནས་ལ་བྱུང་ནས། རྒྱ་མཆོན་དེ་ལས་ལམ་གོང་མ་མངོན་དུ་
བྱས་ནས། ལས་ཉོན་གྱིས་སྦྱི་བ་མེད་པར་སངས་(འཆང)རྒྱ་བ་ལ་བར་དོར་སངས་(འཆང)རྒྱ་
བ་ཞེས་ཐད་(འཐད)པར་བྱས་སོ།

ཆེ་འདིར་སྤྱིར་ཁའི་རྩ་མདུད་མ་ལུས་པར་གྲོལ་ཞིང་། རྒྱ་ཏིར་ཐེམ་པའི་སྤྱོད་པ་
ལེགས་པར་འབྲེན་ཐུབ་པའི་མན་ངག་གིས་འཆི་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོགས་པ་ན་ཐོག་མར་
བདག་འབྲུག་གི་དབང་བསྐྱར་ཞུས་པས་དམ་ཆོག་དང་སྡོམ་པ་ནམ་པར་དག་པར་བྱས་
ནས་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་དགེ་སྤྱོགས་སུ་བཏང་། ཆེ་འདིའི་ཞེན་པ་གཏིང་ (མམ) ཅས་
བཅད། འཆི་བ་ལ་རང་གི་དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་གསལ་འདེབས་ཤེས་ན། བྱ་པའི་བྱིས་དུ་འགོ་བ་
དང་འབྲུ་བའི་དགའ་བ་བསྐྱོམ། ལྷ་མའི་གདམས་ངག་ལེགས་པར་བྲན་པར་བྱས་ནས།
སྤར་བ་འད་པའི་སྤྱིག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལེགས་པར་འདར་བ་ན་ངོ་ཤེས་པར་
བྱས་ཏེ། བདེན་སྤྱོད་ལ་མཉམ་པར་འཇོག །ཁྱད་པར་སྤྱོད་པ་བཞིའི་སེམས་བདེན་སྤྱོད་གི་

ངོ་མོར་བསྐྱེད་ནས་འོད་གསལ་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལ་འཛིན་ཅི་རུས་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་འོ་
མོར་སོང་བའི་མོས་པ་བྱེད་པ་ནི་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱེད་དང་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ནས་རྒྱུད་གཡོ་བར་ཚོམ་པ་ན། ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་བའི་རྒྱུད་སེམས་ལས་སྐྱེ་ལུས་སུ་
ལྷང་ཚུལ་སྤར་ལྷང་བྱས་ནས། དངོས་གནས་ལ་བར་དེའི་ལུས་སུ་ཡོད་ཀྱང་ཡིད་ངོར་
མཆོན་དཔེས་སྤྱོད་པ་འདི་ལུས་སུ་བྱུབ་པ་ནི་བར་དོ་མོངས་སྐྱེད་དང་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
ནས་གནས་བྱུང་པར་དུ་འཕོ་བའང་རུས་མོད། འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་འཛིན་པར་འདོད་ན། བ་མ་
དོ་རྩེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྐྱོམ་(བསྐྱོམས)ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱི་གནས་སུ་
འཇུག་པ་ནི་སྐྱེ་བ་ཆོས་སྐྱེད་དང་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱའོ།།

ཆེ་འདིར་རྒྱུད་རྒྱ་ཏིར་བསྐྱེད་རུས་བས་ནི། དམ་ཆོག་རྣམ་པར་དག་པར་བྲ། ལྷ་
མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ། ཆེ་འདིའི་ཞེན་པ་འདོར་བ་སོགས་གོང་ལྷང་བྱས་ནས་གདམས་
ངག་རྣམས་གོ་ཐོག་ནས་ལེགས་པར་གསལ་བཏབ། དེས་སྤྱད་རིམ་ཤར་བ་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་
ལྷ་བའི་ཐོག་དུ་(ཉུ)བཞག། བྱུང་པར་སྟོང་བ་རྣམས་ཤར་བའི་དུས་སུ་ནི་བྲན་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་
བར་དུ་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་ཞིང་། དེ་ནས་བར་དོ་བྱུབ་པ་ན། སྤར་བ་ཞེན་ཡིད་ངོར་ལྷང་བ་དང་།
གང་འདོད་དུ་འཕོ་བ་སོགས་མི་རུས་པ་མེད། འོན་ཀྱང་བར་དོ་བྱུབ་ཐེན་པ་ནི། བར་དོ་
ངོ་ཤེས་ (མ་མཐོང་) པའི་ཆེ་རང་ལྷང་བསྐྱོམ། ཡུལ་དུ་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་ལྷང་བསྐྱོམ་པ་དང་།
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བས་རྒྱས་བཏབ་ནས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཞེན་པ་འགོག་པ་དང་། དེ་ནས་སྐྱེ་
བ་ལེན་པ་ནས་སྤར་ལྷང་བྱེད་ཅིང་། འདི་ལ་ཆེ་འདིར་སྟོང་བ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་། གོ་བ་
ཆགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་རྣམས་འབྱུང་ཚུལ། དེའི་ཆེ་གདམས་ངག་གིས་
ལམ་དུ་སྟོང་ཚུལ་(ཚུལ)རྣམས་ཀྱི་གོ་བ་ཡིད་ལ་གཅག་ཅིང་(བཅགས་ཤིང་)འགྱུར་བ་ཐོན་པ་

རྒྱན་ལྷན་དུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་དགོས་གཤམ་ཆེའོ། །སྤྱི་ལུས་ཀྱི་རིམ་བཤེད་ཉིད། ཅ་ཆེག་ལས་
རི་ལྟར་སྟོན་བཞི།

རིམ་བཤེད་ཡང་ན་ཅིག་ཅར་དུ། །

སངས་རྒྱས་རྗེས་བློ་སྤྲོས་བྱ་སྟེ། །

ཞེས་བས་བསྐྱེད་རིམ་བཤེད་དང་། ཇོགས་རིམ་བཤེད་དང་། ཇོགས་རིམ་ཀྱི་ལྷ་སྤྱི་གཅིག་གི་ཁྱད་
བར་བསྟན།

གོང་བྱར་གནས་བཤེད་བདག་ཉིད་ཀྱི། །

ལུས་འདི་གཤེན་རྗེ་གཤེད་དཔའ་བོ། །

ཞེས་བཤེད་ཇོགས་རིམ་བཤེད་སྤྱི་མཐོང་སྤྱི་དེ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བཤེད་རྒྱུ་སེམས་གཅིག་གོང་བྱ་སྟེ་
རིམ་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བཤེད་སྤྲོ་བ་གཉེན་མཐོང་ལུས་ལ་གྱུ་བཤེད་བསྟན། འདི་ནི་བེམ་པོ་མ་
ཡིན་ལ། །ཤ་དང་ཁྲག་གྱུར་དེ་མ་ཡིན། །བདེན་མིན་རྒྱུ་བཤེད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཐ་མལ་མ་(-ཡིན)
ཡིད་ཀྱི་སྤྱི། །དངས་(དྲངས་)ཤིང་གསལ་ལ་སྟོན་བཤེད། །སྤྱི་ཆོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡིན་
ཏེ། །འདི་ནི་བདག་ལས་ཐ་དད་ཡིན། །སྤང་ཞིང་བསྟན་དུ་ཅུང་ཟད་མེད། །མ་འཁྱལ་སྤྱི་
མཐོང་བཤེད་ཤིན་ཀྱིས། །གདོད་ནས་གྱུ་བཤེད་ཞེས་བྱ་སྟེ། །ལུས་ཅན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་མཐོང་
དང་། །གང་གིས་ཐོས་དང་བློ་ཅན་གྱིས། །བསམ་བཤེད་ཇོགས་མཐོང་བྱུང་འཇུག་སྤྱི། །དེ་
ལྟར་བདག་གིས་གསལ་བར་བྱ། །ཞེས་བཤེད་རྒྱས་རྒྱས་(སྤྱི་ལུས་)དེས་ཁྱད་ (ན་མཐོང་) བར་
བསྟན་(བསྟན་ཏོ།)།

གཉིས་བཤེད་དམ་འོད་གསལ་ཀྱི་ཇོགས་རིམ་ལ་གཉིས། སྤྱི་ནང་གི་བྱུང་རྒྱུ་
གཉིས་བཤེད་བཤེད་དང་། དེ་མཐོང་དུ་བྱེད་བཤེད་བསམ་གཏན་གཉིས་བཤེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་(བསྐྱབས)པས་དོན་དམ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ལས་ཉི་བར་སླེབ་(སླེབས)པའི་ཆེ། ཉི་མ་དམར་ཐག་ཆད་པ་ན་ཆོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་དང་། ལེགས་པར་བསྐྱབ་(བསྐྱབས)པའི་བྱག་རྒྱ་ལུས་ནས་སྒྲ་མ་མཉེས་པར་བྱས་ལ། སྒྲ་མའི་མན་ངག་བྱེད་ནས་ལས་རྒྱ་ལ་བཏེན་པའི་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་བསྐྱར་ནས་འོད་གསལ་མཆོན་པར་བྱེད་དོ།

དེ་ནས་ཐོ་རང་(རངས)འོད་གསལ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཀྱི་གདམས་ངག་ཐོག་པ་བསྒྲོ་(བསྒྲོམས)པས་གཉིས་སྒྲར་སྒྲ་མོ་ཡང་དག་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་དོན་དམ་འོད་གསལ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་ཐོབ་ཐོ།

དེ་དག་གི་ཕྱི་འཛིན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་འཛོག་པ་ནི། སྒྲར་བ་ཉིར་ཐོབ་མཆོད་(མཆེད)པའི་དུས་ཉི་མ་དཀར་ཐག་ཆད་པ་ནས། སྒྲག་འཕྱག་པོ་མ་སངས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་འཆོམས་(མཆོམས)དང་། སྒྲར་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲག་འཕྱག་པོ་སངས་ནས་ཐོ་རང་(རངས)ལ་མ་སླེབས་པའི་བར་ཀྱི་མཆོན་མོ་གཅིག་འདས་ཤིང་། སྒྲར་བ་མཆེད་པ་མཆོན་པའི་དུས། ཉི་མ་ཤར་ནས་དམར་ཐག་མ་ཆད་ཀྱི་ཉིན་མོ་ཡང་མ་སླེབ་(སླེབས)པའི་བར་ཀྱི་ཐོ་རང་(རངས)དུས་བྱེད་པར་ཅན་ཀྱི་དུས་སྤྱོད་གསལ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ཕྱི་འཛིན་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ།

ཡང་དེའི་ནང་གི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་འཛོག་པ་ནི། ལུགས་མཐུན་སྒྲར་བ་གསུམ་འདས་ཤིང་། ལུགས་བསྒྲོག་(སྒྲོག)གི་ཉིར་ཐོབ་མ་ཤར་བའི་དུས་དེར་མངོན་དུ་འགྱུར་དགོས། (༡༩༥) པས་ནང་གི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་པས་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་
པའི་ཐབས་སུ་སྦྱོང་བ་ཡང་བྱ་དགོས་ལ། དེར་མ་ཟད་ནང་གི་ཐབས་རིམ་འཛིན་དང་རྗེས་
གཞིག་གི་བསམ་གཏན་གཅིག་བྱེད་དགོས་པས། དང་པོ་ནི། རང་སྐྱུ་ལུས་ལྟ་སྦྱར་གསལ་
བའི་འོད་དུ་ཁྱེན་ས། སྤྱི་པོ་ནས་ཡས་རིམ་གྱི་བར་དང་། རྒྱ་མཐིམ་ནས་མས་རིམ་གྱི་སྤྱང་
ཁའི་ཐིག་ལེ་ལ་བསྐྱས་ནས། ཐིག་ལེ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྤྱང་ཁར་ཐིམ་པར་སྒྲོམ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་ལུས་རིམ་(རིམ་པོ་སྤྱང་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་པས་ན་རིམ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ།

རྗེས་གཞིག་གི་ནི་རང་ལྟར་གསལ་བའི་བྱགས་ཀའི་འོད་ཟེར་སྦོད་བཅུད་ལ་ཕོག་
པས་གཞས་(གཞལ)ཡས་ཁང་དང་ལྟར་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་ཁྱེན་བ་རང་ལ་ཐིམ་པའི་
རྗེས་སུ་རང་སྤྱར་བཞིན་ཐིམ་པར་སྒྲོམ་བ་ཡིན་ལ། སྒྲོད་ནི། སྦོད་བཅུད་བསྐྱས་པའི་
རྗེས་སུ་རང་ཡང་གཞིག་པས་དེ་ལྟར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་བྱའི་ཆུན་སྦྱོང་བ་དང་ནང་གི་ཆུན་བསམ་གཏན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོ་
རང་གི་(རངས་ཀྱི)དུས་སུ་དོན་དམ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི། མིག་(སྒྲིག)ལྟ་
ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་འཆར་ཆུལ་སྤར་ལྟར་ལ། ཁྱད་པར་ནི་སྤར་གྱི་དཔའི་འོད་གསལ་
གྱི་ཆེ་ནམ་མཁའི་རང་མདོག་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འཆར་ལ། འདིར་མཉམ་བཞག་གི་ཆེ་འང་འསྐོ་
ཡང་རྒྱབ་པས་ནམ་མཁའི་རང་མདོག་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་ཡང་མེད་ཀྱི་སྦྱོས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་
གཡའ་དག་པ་ལ་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པའི་སྤང་བར་བཏག་(བཏགས)པ་ཅམ་མོ།

དོན་དམ་འོད་གསལ་ལ་སྐྱུ་ལུས་བསྦྱེད་པ་ནི། སྐྱུ་ལུས་གཟུགས་སྤྱི་རིགས་
འདྲིའི་(འདྲའི)ལྟ་བུར་མོང་ནི་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་
སྦོན་དུ་སོང་བ་ན། དོན་དམ་(འཇམ)འོད་གསལ་གྱི་ཤེས་སྤྱིབས་(སྤྱིབ)སྦྱོང་བའི་རྒྱས་པ་ཁྱད་

པར་དུ་འགྱུར་བའི་བར་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོག་ས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་
བསོད་ནམས་གྱི་ཆོག་ས་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྟོས་དགོས་པས། འདི་དག་གྲང་ཅ་ཆེག་
ལས་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི།

སྟོང་བསྟན་པའི་སྟོར་བ་ཡིས། །རི་ལྟར་དབྱགས་རྒྱང་མེ་ལོང་ལ། །

རི་ལྟར་ཐིམ་པར་བལྟ་བར་བྱ། །

ཞེས་དང་།

འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་འགྱུར། །རྟགས་(རྟག)པ་མ་ཡིན་ཆད་པ་མིན། །

བདག་མིན་གཞན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། །སྲིད་མིན་སྲུང་ན་འདས་མ་ཡིན། །

ཐོག་མ་དབྱས་མཐའ་རྣམ་པར་སྤངས། །

ཞེས་དང་། འོད་གསལ་དེ་ལས་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ལྡང་བ་ཡང་། འོད་གསལ་བ་དེ་ལ་
བསམ་(བསམས)ན། དེ་ལས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་(བས)བསྟན་ལ། འདི་དག་
ལྟེ་བ་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཀྱང་། དེར་མ་ཐད་སེམས་དབེན་གྱི་འོད་
གསལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་གྱི་བསམ་གཏན་དང་། དེ་ལས་སྒྱུ་ལུས་འགྲུབ་པ་དང་། འདིར་
དོན་དམ་འོད་གསལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་གྱི་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ལྡང་
བ་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་ལ། ཆོག་རྒྱུ་འོག་མ་གཅིག་ལྟེ་བར་གནད་དུ་བསྟན་པའི་སྐབས་དང་
སྟོར་བ་ན། འོད་གསལ་སྒྱུ་ལུས་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་པར་ལྡང་བ་ལ་སྟོར་ཞིང་། ཆོག་
རྟོག་(རྟོགས)སྒྱུ་བས་འདིར་མ་བཤད་དོ།

གསུམ་པ། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་རྫོགས་རིམ་ནི། དོན་དམ་འོད་
གསལ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་སྒྱུ་ལུས་སུ་ལྡང་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་ལེགས་པར་

ཐོབ་པའི་གདམས་ངག་གིས། ཐོ་རངས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷགས་
འབྱུང་གི་སྟོང་པ་བཞི་ནི་རིམ་པའི་དོམ་དམ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མཐར་འོད་
གསལ་ལྷགས་བསྐྱོག་(ཞྭ་)གི་ཉེར་ཐོབ་དང་། དེ་ལས་མཆེད་པ། དེ་ལས་སྤང་བ་རྣམས་
འབྱུང་བའི་ཐོག་མར་ཉེར་ཐོབ་ (༡༥ན) འབྱུང་བ་དང་མཉམ་དུ་འོད་གསལ་གྱི་གཞོན་(བཞོན)
པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུ་དེ་ལས་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་བཞེངས་པ་ན། ལྷགས་དོན་དམ་
གྱི་འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་དང་སྐྱུ་དག་པའི་(པ)སྐྱུ་མའི་ལུས་གཉིས་རོ་བོའི་རྟེན་དང་བརྟེན་
པར་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་ནི་སྟོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོང་
པ་ལེགས་པར་བྱས་ནས་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སྟུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་
དམ་འོད་གསལ་གྱི་རིགས་འབྲས་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིང་
ཀྱང་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྟུ་གྱུར་
པ་ནི། རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེའི་རིགས་འབྲས་སྐྱེད་
ཅིག་གཉིས་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐྱུར་གྱུར་
པ་ནི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་སྐྱུ་དང་ལྷགས་འཁོར་བ་རི་སྤྱོད་མ་སྟོང་
གི་བར་དུ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་ནི། མི་སྟོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་ཞེས་(ཅས་)བྱ་
ཞིང་། དཔེའི་འོད་གསལ་དང་མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་ནི་དབྱིབས་ཀྱི་རིམ་
པ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་རིམ་པ། དམ་ཆོག་གི་རིམ་པ། རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིམ་པ་བཞི་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་འཇུག་འབྱུང་ཚུལ་ནི།

གང་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་ལྷག་རྒྱ་ཆེ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རང་གི་རོས། །

མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །འཛིག་རྟེན་བྱུང་ཅིང་གསལ་བར་སྤང་། །

མི་འགྱུར་མཆོག་གི་བདེ་བ་ཆེ། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་དབྱེར་མེད་པ། །
ལུས་སྤྱོད་ཆོག་པ་འདི་འབྱུང་གནས་ཀྱི། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་དེར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་པས་གསལ་བར་བསྟན་ནོ།།

གསུམ་པ། ལམ་གྱི་འཕོ་བ་བརྟན་(བརྟན)པ་ནི། རྣམ་ཤེས་གང་དུ་འཕོ་བ་ནི། འཆི་
བའི་དུས་ལ་བབས་པའི་ཆེ། ལུ་ག་རྣམས་སུ་སོན་པའི་ (345) ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་
པར་བྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བརྟན་(བརྟན)པའི་ལུ་ག་འགོག་ཚུལ་སོགས་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་
འཕོ་བའི་ཁྲིད་ཡིག་ཆེན་མོར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དབྱེས་ཕྱིན་པ་
ཡིན་ལ། དེའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་དང་། ཞལ་ལས་ཤེས་པའི་
གནད་མེད་དུ་མི་རུང་བ་དག་ནི། བདག་གི་ཡི་གེ་ལོགས་སུ་བགྱིས་ཤིང་། འདིའི་རྩ་ཆོག་
འབྱུང་གསུང་པ་ཡང་རྒྱ་གཞུང་འདིའི་འགྲེལ་བ་ལོགས་སུ་བགྱིད་པས་མ་སྟོས་ལ། འདིར་
བསྟན་པའི་དོན་མདོར་བསྟུན་ཅུ་རྗེ་ཉིད་(-ཀྱི)གསུང་རབ་ལས་འཕོ་བ་བསྟུན་པ་བྱེད་
ཚུལ་གསུངས་པ་སྤྱད་ནས་བཤད་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་འཕོ་བ་སྤྱད་པ་དང་། ལས་ལ་སྤྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐོག་
མར་ལྟེ་བའི་བུམ་པ་ཅན་ལགས་པར་སྦྱང་བ་གལ་ཆེ། དེ་ལ་ལུས་གནད་བཅས་ཏེ། རང་
རྫོང་འཛིགས་བྱེད་དུ་སྒྲིམ་པའི་སྟོང་ཁ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བརྒྱུད་པ་གདུགས་ཁ་
བྱར་དུ་བལྟས་པ་ལྟ་བུའི་ལྟེ་བའི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ། ཐོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་གི་ངོ་བོ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་གཞུ་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ་ཁ་བྱར་དུ་ལྟ་བ་གཅིག་སྟོས། དེའི་དབྱེས་སུ་ཕྱིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་
སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྩྱུ་ཡིག་སྟོན་པོ་མགོ་བོ་བྱར་དུ་བལྟ་བ་གཅིག་སྟོས། དེའི་མགོ་འོག་ཏུ་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་གི་གཞོན་(བཞོན)པའི་རྒྱུད་གི་ངོ་བོ་རྩྱུ་སྟོན་པོ་མགོ་བོ་བྱར་དུ་ལྟ་བ་གཉིས་

དང་། དེའི་མགོ་བོའི་འོག་ཏུ་ཉི་ཤེན་པོ་ཐུར་དུ་ལྟ་བ་གཅིག་སྒྲིམས། རྩུ་གི་ཞབས་ཀྱི་སྟེང་
དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཞོན་(བཞོན)པའི་རྒྱང་གི་རོ་བོ་ལྟུ་ཡིག་སྟེན་པོ་མགོ་ཐུར་དུ་ལྟ་བ་གཅིག་
དང་། དེའི་དབུས་སུ་ཀ་ཡིག་སྟེན་པོ་མགོ་ཐུར་དུ་ལྟ་བ་གཅིག་བསྒྲིམ་སྟེ་(བསྒྲིམས་ཏེ།) སྟེང་
འོག་གི་ཉི་ཀ་གཉིས་ནི་རྣམ་ཤེས་ (༡༩) རྒྱང་གི་གཞོན་(བཞོན)པ་ཅན། སྟེང་ཁའི་གནས་
ནས་བྱེན་དུ་སྟེ་གཙུག་ནས་འབྱེན་པའི་ཐབས་སོ།།

དེ་ནས་རྒྱང་ཕྱི་རོལ་དུ་(༢)འགོ་བའི་ཆེ་ཡིད་ཀྱིས་སྟེང་ཁའི་ཅ་འཁོར་ཁ་བྱེན་དུ་
བསྒྲིག་སྟེ། སྟེང་ཁའི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་ནས་ཡར་རྩུ་ལྟུ་ཉི་གསུམ་མགོ་བྱེན་དུ་བལྟས་ཏེ་སྟེན་
དུ་རྒྱ་ཞིང་། ལྟུ་ཀ་གཅིག་རྩུ་གི་(གི)བཤམ་(གཤམ)ནས་མགོ་བྱེན་དུ་བལྟས་ཏེ། རེས་སུ་རྒྱ་
བའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཆངས་བྲག་ལ་རེག་པའི་བར་དུ་འགོ་བར་བསམ་ལ། རྒྱང་ནང་དུ་འབྲུག་
པའི་ཆེ་སྒར་གྱི་གོ་རིམ་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་སྟེང་ཁར་འོངས་ནས་སྟེང་ཁའི་ཅ་འཁོར་ཁ་ཐུར་
དུ་སྟོགས་པར་བསམ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཀྱིས་རྒྱང་འགོ་འོང་གཅིག་དང་ཡི་གེ་རྣམས་སྟེག་
(སྟེགས་)ཏེ་སྒྲིམ་(བསྒྲིམས)པའི་མཐར་ཆེད་དུ་གཏད་མི་དགོས་པར་རང་གི་རང་གིས་རྒྱང་རྒྱ་
ཉིར་འབྲུག་བྱུ་བ་དང་། སྟེ་གཙུག་ཟ་བ་དང་། འབྲིག་པ་སོགས་འབྱུང་བའི་བར་དུ་སྦྱོང་།

གཉིས་པ་ལས་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། རེ་ཉིད་ཀྱི་འཕོ་ཁྲིད་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་
ཕྱི་ནང་གི་འཆི་ལྟས་རྣམས་ལེགས་པར་བརྟགས་པས་བསྒྲིག་མི་བྱས་པར་མཐོང་བ་ན་
ནད་ལ་སོགས་པས་ལུས་མ་ཉམས་པའི་གོང་དུ་འཕོ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དམ་ཆོག་གསོ་
བ་དང་། ཆེ་འདྲིའི་ཞེན་པས་འདོར་བ། འོངས་སྦྱོད་ཐམས་ཅད་དགོ་སྟོགས་སུ་གཏོང་བ་
རྣམས་སྒར་བཤའ་བ་བཞིན་བྱས་ནས། སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་མཁའ་འགྲོའི་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་བཞུགས་པར་བསམ། རང་གི་ལུས་འདི་ལས་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པས་

ཕྱི་ལོགས་སུ་ཐོན་པར་མོས་པར་བྱས། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུས་འདི་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་མཚོར་སོང་
ནས་ཆོགས་ཞིང་རྣམས་ལ་ཕུལ་བས་ལོངས་སྟོང་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་སྟོང་གི་
(༡༩) ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པས་མཉེས་པར་བསམ་(བསམས)ནས། ལུས་ལ་ཞེན་པ་དོར། དེ་ནས་
རང་ཡི་དམ་གྱི་སྐྱར་ལངས་ནས། སྤར་བཞིན་སྟོང་ཁའི་ཡི་གེ་རྣམས་གསལ་བཏབ། སྤྱི་པོ་
ཆང་(ཆངས)པའི་བྱ་ག་ཟངས་ཐལ་ཏེ་བྱེ་བར་བསམ། སྤྱི་པོའི་སྟོང་གི་ནམ་མཁར་སྒྲ་མ་དང་
ཡི་དམ་ཐ་མི་དད་དུ་བཞུགས་པ་ལ་གསོལ་བ་དྲག་པོ་བཏབ། རང་གི་སེམས་སྟོང་ཁའི་རྩི་
ལ་བསྟེམ། དེ་ནས་འོག་སྟོ་གཉིས་ནས་རྒྱང་གུན་དྲག་པོ་འཕྲེན་པ་དང་། དག་དུ་(ཉུ)ཉི་ཀ་
དྲག་པོ་ཉེར་གཅིག་བརྗོད། ཡིད་ཀྱིས་རྒྱ་ཏིའི་ནང་ནས་རྒྱང་ཁྲག་ཏེ་(སྟེ)བྱུང་བ་སྟོང་ཁའི་
ཡིག་འབྲུ་ལ་སོག་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྩ་འདབས་(འདབ)ཁ་གུན་དུ་འོག་པ་དང་མཉམ་དུ་ཡི་
གེ་རྣམས་སྤར་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཏིའི་(ཉི)ནས་ཁྲ་བྱ་བྱ་སོང་ནས། སྤྱི་པོའི་བྱ་ག་ནས་རང་གི་རྣམ་
ཤེས་རྩི་དང་བཅས་པ་རྒྱང་སྟེ་ཐོན་ནས་སྒྲ་མའི་ཐུགས་ཀར་ཐིམ་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་ངོ་བོར་
སོ་སོར་བསྐྱོམ་(བསྐྱོམས)ནས་འོད་གསལ་གྱི་དང་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་གོ།

གཉིས་པ། ལམ་ལ་བོགས་འབྲེན་པའི་ཐབས་སྟོང་པ་ནི། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་
སུ་ལམ་ལ་བོགས་འབྲེན་པའི་སྟོང་པ་བྱེད་པའི་དུས་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟར་སེམས་དབེན་
ཐོབ་ནས་སྐྱུ་ལུས་འབྲུབ་པའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་དོན་
དུ་བྱེད་པ་དང་། སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པའི་བར་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་
རེ་རེའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་གདམས་དག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོས་བཅས་དང་། སྟོས་མེད་དང་།
ཤིན་ཏུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་གསུམ་གང་རུང་ལ་སྟོབ་གོ།

སྟོང་པ་དང་པོ་ནི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བཞེན་ནས་བྱེད་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

ཕྱག་རྒྱ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་དོ། །སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་ནི་འདོད་ཡོན་སྤྱི་དང་། བྱེད་པར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལྷ་ལ་རང་བཞིན་ལེས་ (༡༥༣) བའི་སྒོ་ནས་བདེ་སྤྱོད་སྒོམ་པའོ། །དེ་ཡང་སྒོས་བཅས་ནི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གངས་དང་མཉམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པོ་མོ་ལྷ་དེ་དང་དེའི་ཆས་སུ་ཞུགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་གནས་ནས། དང་པོའི་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་བསྐྱབ་ཅིང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གིས་དུས་སུ་ཕྱག་དང་ཕྱག་གི་ལན་དང་། ལྷ་གར་དང་། ལྷ་གར་གྱི་ལན་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བས་སྒོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞག་གཅིག་ལ་དུས་བཞིར་སྤྱོད་པའོ། །

སྒོས་མེད་ནི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ། གར་དང་དེའི་ལན་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བའི་སྒོས་པ་རྣམས་བཞག་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །དེ་ལ་རྒྱས་པ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གངས་དང་མཉམ་པ་དང་། འབྲིང་ལ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་དང་། བསྐྱས་པའི་(བ)ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་དོ། །

གཉིས་(གསུམ)པ། འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་ཐ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྐྱབས་པའི་བར་གྱི་ལམ་དང་། ལུས་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་སྒོམ་སྒོབས་ཀྱི་རྒྱང་རྒྱ་ཏིང་ཚུད་པ་ཐེམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤོང་པ་བཞི་འབྲེན་ལུས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། རྒྱ་ལུས་ཐོབ་པ་ན་དོན་དམ་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ཐེག་པ་འདིའི་སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་ལམ་ཡིན། དོན་དམ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་མི་སྒོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་བར་གྱི་ལམ་ནི་ཐེག་པ་འདིའི་འཕགས་པའི་སྒོབ་ལམ། དེ་འབྲ་བའི་ལམ་རིམས་ཀྱིས་(རིམ་གྱིས་)སྤྱོད་ཅིང་། བྱེད་པར་སྒོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་ཐོབ་པ་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སྒོབ་པའི་མཐར་མི་སྒོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་འབྱུབ་ལུགས་ནི། སྤྱར་བཤད་པ་

ཉུང་ཕྱི་ནང་གི་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐོ་རངས་འོད་གསལ་སྒྲོམ་སོ།།

གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་སྒྱུངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲུ་མཐར་ཐུག་པ་མངོན་དུ་ (༡༥༧) གྱུར་པའི་ཆེ་སྒོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་མི་སྒོ་བ་
པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྒྲུར་འགྱུར་ཞིང་། འཁོར་བ་རི་སྤྱོད་བར་སྒྲུ་དེ་གཉིས་ལས་མི་གཡོ་བར་
བཞུགས་སོ། །དེ་འབྲུ་བའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་འོད་གསལ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་
ཀྱི་སྒྲུ་དང་། ཡུལ་ཀྱི་འོད་གསལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲུ་ཞེས་ཀྱང་
བྱེད།

དེའི་ཉེན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་རྒྱུང་སེམས་ཅིམ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ལོང་(ལོངས)སྒྲུ་ཡིན་ལ།
སྒྲུ་དེ་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་པ་ཅིམ་ཡིན་པས། གཟུགས་སྒྲུ་དེ་ལ་གཉིས་
སྒྲུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ་ཞེས་ལན་དུ་མར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་འཇུག་གི་སྒྲུ་
དེས་མཆོག་གི་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུལ་པ་དུ་མ་ཞིག་མཛད་ལ། སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་བྱང་
འཇུག་གཅིག་ཀྱང་བྱས་ནས། བྱང་འཇུག་གི་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་གཉིས་རྣམ་དག་བྱས་ན་ལེགས་སོ།།

བཅོམ་ལྡན་འདས་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་ལ་རྩ་ཅེ་སེམས་
འཛིན་དང་། མཆོན་མ་གྱེན་འགྲེང་དང་། མཆོན་མོ་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྩ་ལུག་(ལུགས)པ་
དག་ལ་བྲགས་པ་མང་དུ་སྤྲང་ཡང་། རྣམ་འབྱོར་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་རྒྱུད་སྡེ་ཆ་ན་མེད་
པའི་ལམ་ཀྱི་གནད་རྣམས་ཆང་ལ་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་
ཀྱི་གཞུང་བོད་དུ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་དུ་མཛད་ནས། བདག་གི་དཔལ་
ལྡན་ཆ་མ་དམ་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐས་རྣམས་གཤེན་རྗེ་གཤེད་
ཀྱི་རྫོགས་རིམ་འདི་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་ཁྲིད་པར་མཛད་དོ།།

རྟོ་རྩེ་འཆང་དབང་དཔལ་ལྷན་སྒྲུ་མ་ཡི། །
ལེགས་བར་བཤད་པའི་གསུང་གི་ཆ་ཟེར་གྱིས། །
དངོས་པོར་འདྲིན་པའི་གདུག་པའི་སྒྲུལ་གྱི་གནས། །
ཉོན་མོངས་ཆང་ཆེང་བསྐྱེགས་ནས་གདུལ་བྱ་ལ། །
རྣམ་གྲོལ་ཐར་ལམ་གསལ་(༡༥ན)བར་སྟོན་བ་འདི། །
བདག་གི་ལྷག་བསམ་དག་པའི་མཁའ་ལས་འོངས། །
འདིར་འབད་དགེ་བས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །
ཡང་དག་ལམ་བཟང་འདི་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །
སྒྲ་མེད་རྟོ་རྩེ་ཐེག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །
སྒྱུར་དུ་སྒྱུ་བཞིའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཐོབ་ནས། །
འགྲོ་ཀུན་ཐབས་མཁས་ལམ་གྱི་བདེ་སྒྲག་ཏུ། །
རྣམ་གྲོལ་ཐར་པའི་གནས་སུ་འདྲེན་པར་ཤོག།

༥ བཅོམ་ལྷན་འདས་རྟོ་རྩེ་འདིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་(རྒྱལ་ཁབ་འདི་
ནི། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ལེགས་བར་སྐྱེད་པའི་སྒྲོ་སྒྲོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ལྷན་བ་བཀའ་བཞི་དགེ་འདུན་འབྱུང་གནས་ལ་
སོགས་པའི་གསུང་གི་(གིས)སྒྲ་གོང་ནས་བསྒྲུལ་ཞིང་། བྱིས་མང་དུ་སྐྱོས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཞིང་། ཆེ་འདི་ལ་ཞེན་
བ་རིང་དུ་དོར་ནས་ཅིག་(གཅིག)ཏུ་སྒྱུབ་བ་སྟེང་པོར་བྱེད་པའི་ཤངས་སྟོན་དགོན་མཆོག་དཔལ་བའི་གསུང་གི་(གིས)ཡང་
ཡང་བསྒྲུལ་བ་ལ་བཞེན་ནས་བཤད་པའི་སྟོན་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དོར་ནས། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་རྣམས་ཆངས་(ཆང)ལ་
གསལ་བར་སྟོན་བ་འདི་ནི། རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུ་གྱི་ཞབས་བརྒྱལ་(རྒྱལ)སྒྱི་བོས་སྦངས་བས།
ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་མི་འབྲུལ་པའི་རིས་བ་ཐོབ་པའི་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་

ཁྱི་ཆེན་པ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབུམ་ཤོགས་བསྐྱིགས།

བཟང་པོས་བ་སོ་ལྷན་གྲུབ་བདེ་ཆེན་གྱི་དབེན་གནས་སུ་སྦྱར་བ་འདིས། འཁོར་བ་སྤྱད་བཤུལ་གྱི་རྒྱ་མཆོ་སྦྱར་དུ་སྦྱེམས་
(སྒྲེམས)བར་གྱུར་ཅིག ། །

[illegible]

མགྲོ་བཤང་འདུས་མི་བརྒྱད་རྩ་ལྔ་ཡི་ལམ་ཀེ་ལ་བཞུགས།

(78) ༢༡། །མཛད་བྱུང་མཆན་དཔེའི་དཔལ་འབར་ཡོངས་སྒྲིབ་རྫོགས། །ཁ་སྐྱོར་
བདེ་སྐྱོང་རོ་ལ་རྟག་རོ་ལ་ཞིང་། །དམིགས་མེད་སྤྱགས་རྩེ་ཞི་བའི་མཐའ་སྤངས་པ། །ཡན་
ལག་བདུན་ལྡན་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་། །དབྱེར་མེད་སྒྲ་མའི་ཞབས་ཀྱི་པརྫོར་འདུད། །རིན་
ཅན་གང་དེའི་ཞལ་ལས་ལེགས་འོངས་པའི། །ཟབ་དོན་དམར་ཁྲིད་གདམས་པ་འགའ་ཞིག་
ནི། །བརྗེད་པར་འཕངས་(མངས)ནས་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ལ། །སྒྲ་མ་མཁའ་འགྲུའི་ཆོགས་
ཀྱིས་བཟོད་མཛད་ནས། །གོགས་མེད་དངོས་བྱུང་འདུ་བའི་བཀའ་རིན་སྟོལ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་དབལ་གསར་བ་འདུས་བ་མི་བསྐྱོད་དོན་རྗེའི་ལམ་རིམ་བ་ལུ་བསྟན་
(སྟན་ཐོག་ཅིག་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དམར་བེད་དུ་བྱ་བ་ལ། སྟན་འགོ་དང་དངོས་གཞི་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འགལ་རྒྱུན་སྤྲིག་བསྐྱིབས་(སྐྱིབ་སྐྱོངས་(སྐྱོང་བ་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའི་
སྟོམ་བརྒྱས་དང་། མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་བསགས་ནས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམ་པའོ། །དང་
པོ།

ཡིད་ཀྱི་རོལ་པ་དེ་མེད་ཟླ་འདས་བསྐྱབས། །

ཞེས་སོགས་གྱིས་སྐྱབས་འཕྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིད་ཁྲལ་ངེས་པ་བྱ། དེ་ནས་རང་ཐ་མལ་
དུ་གནས་པའི་སྤྱི་ལོར་པི་ནས་བསྐྱེད་འདབས་(འདབ)མ་བརྒྱད་པ། དེའི་ཉེ་བར་ལྷ་ལས་ལྷ་
བའི་དགྱིས་འཁོར་གྱི་སྤྱིར་དུ་རྩྱུ་ལས་དོ་རྩེ་ཅེ་སྤྱི་བ་དེའི་ཉེ་བ་ལ་རྩྱུ་གིས་མཆན་པ། དེ་
ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་ཅེ་མོ་ལས་དོ་རྩེ་སེམས་དབང་ཡབ་ཡུམ་དབག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བོར་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་རེ་བཞག །དེ་ནས་ས་
སྟོབས་པར་བྱགས་པའི་སྦྱོར་མཆོམས་ནས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆུ་བརྒྱན་
(རྒྱན)ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་གྲུབ་སྤྱི་བས་(སྤྱི)སྦྱངས། དོ་རྗེ་
སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པར་བསམ།

(35) ཡང་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་ཅེ་མོ་ལས་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་དཔག་ཏུ་མེད་
 པ་སྟོས། སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་སྤྱད་དང་བཅས་ལ་མཆོད་པ་ལུས་པའི་(བས)དེ་རྣམས་
 གྱི་ཐུགས་བརྒྱད་(རྒྱད)ལ་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསར་དུ་འབྱུངས། ཟག་མེད་གྱི་བདེ་
 པའི་(བས)ཐུགས་བརྒྱད་(རྒྱད)གང་། རང་ལ་བགྱིས་(ཐེམ)ཞིང་དེ་རྣམས་གྱི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་
 གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འོད་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱོད་བྱངས་རྩྱུ་ལ་འཐེམ། རྩོམ་རྩྱུ་དང་བཅས་པ་
 ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རྩོམ་མེམས་དཔར་བསྐྱེད་ཅིང་། རྒྱས་བཏབ་གྱི་བར་མངོན་རྟོགས་
 རི་ལྷ་བ་བཞིན་བྱའོ།

དེ་ནས་རྫོང་སེམས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱུན་རྫོབ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དེ་ཉིད་ལྷ་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་འོ་མའི་མདོག་ལྟར་ཁམ་སྤྲུགས་གོ་བ། དེའི་སྟེང་དུ་དོན་དམ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
དེ་ཉིད་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་པོ་དུང་གི་མདོག་ལྟར་ནས་ཀྱི་འབྲུ་ཆད་ཙམ་གྱིན་དུ་འབྲེངས་པ་
བཞིན་བྱས་ཏེ་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་ནས་སྤྲུགས་བཟླས་པས་སྤྲུགས་འཕྲེང་རྩྱུ་དང་
བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་ཅེ་མོ་ལས་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སྟོས་ཏེ་མཆོད་པ་བྱེད་
པ་དང་། རྫོང་སེམས་ཡབ་ཡུམ་སྟོས་ཏེ་སེམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་།
སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱན་དྲངས། སྤྲུགས་འཕྲེང་
རྩྱུ་དང་བཅས་པ་ལ་ཞེས་པ་སོགས་སྤར་བཞིན་བྱས་ཏེ། སྤྲུགས་འཕྲེང་རྩྱུ་དང་བཅས་པ་

ལས་བདུད་ཅི་(ཅིའི)རྒྱན་དཀར་ན་ར་ར་བབས། སྤྱི་དབྱིབས་བརྒྱད་(ལབ)ཡུམ་གྱི་སྤྱིར་
མཆོམས་ནས་བྱང་ཏེ་(ཉེ)། རང་གི་སྤྱི་བོའི་ཆང་(ཆངས)བྲག་ནས་ཞུགས། སྤྱི་བོར་བདེ་ཆེན་
གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབས་(འདབ)དང་བཅས་པ་འཁེངས། དེ་ནས་རྒྱ་ཏིའི་ནང་ནས་མར་བབ་
བས། མགྱེན་པ་ལོངས་སྤྱོད་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབས་(འདབ)དང་བཅས་པ་ཁེངས། དེ་བཞིན་
རྒྱ་ཏིའི་ནང་ནས་མར་བབ་བས། སྤྱིང་གར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ལྟེ་བར་སྤྱལ་པའི་འཁོར་
ལོ། གསང་གནས་བདེ་སྤྱོད་གི་འཁོར་ལོ། ཁོར་བྱའི་དབུས་ཀྱི་རྩ་བརྒྱད་པ། བརྒྱ་གཡམས་
གཡོན་ནས་ཞུགས། རྒྱུ་མེན་གྱི་བར་རྣམས་དཀར་མེར་གྱི་(ཁྱིས)གང་། རོགས་(རྣམ)མ་
མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྱིབས་(སྤྱིབ)ཉེས་ལྷུང་གི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དུར་ཁུ་དང་
སོལ་ཁུའི་རྣམ་པར་འོག་སྒོ་དང་བ་སྤྱིའི་བྲག་(བྲ)ག་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་ནག་ཁུར་གྱི་(ཁྱིས)ཐོན།
ལུས་ཤེལ་གོང་གཡའ་དག་པ་ལྟར་མོས་ཏེ་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ཐུན་རེ་ལ་སྤྱིང་ལ་སོགས་པ་
བརྒྱའོ། །མཐུན་(ཐུན)འཛོག་ཁར།

བདག་ནི་མི་ཤེས་སྤོངས་པ་ཡི། །

ཞེས་སོགས་ཀྱི་གསལ་འདབས་དང་། རོར་སེམས་རང་ལ་བསྐྱུ་བ་སོགས་གཞུང་བཞིན་
བྱའོ། །དེ་ཡང་དོན་གཉིས་བྲས་པའི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་སྤྱི་བོ་ནས་བབས་པས་དོན་བྲས་
བ་རྣམས་ཅིག་ཅར་མི་ཁུས་ན་རེས་(རེས)མོས་སྒོམ་ཞིང་ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱའོ། །དེ་ལྟར་རོར་
སེམས་བསྒོམ་བརྒྱས་སྤྲིག་སྤྱིབས་(སྤྱིབ)དག་པའི་མཆོན་མ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ཐུན་བཞིར་
གཅད་(བཅད)ནས་བྱ་ཞིང་། ཐུན་མཆོམས་བྲག་དང་བསྒྲོར་(སྒྲོར)བ་སོགས་སྤྲིག་སྤྱིབས་(སྤྱིབ)
དག་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

༥ གཉིས་པ། མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་བསོགས་(གསོག)པ་སྤྱི་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམ་

བའི་ཚུལ་ནི། རང་གི་སྒྲིན་མཚམས་ཀྱི་འཐད་(ཐད)ཀྱི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སེངྒེ་ཆེན་པོ་
 བརྒྱད་ཀྱི་(ཀྱིས)བཏེགས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་ཁྲི་ཡངས་ཞིང་(ཞིང)བརྒྱ་(རྒྱ)ཆེ་ (ནན) བའི་སྟེང་
 དུ་མི་ལས་བརྒྱ་འདབས་(འདབ)མ་འབྲུམ་དང་བཅས་པའི་སྟེ་བར་ལྷུང་ལས་སྒྲ་བའི་དགྱིལ་
 འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་རི་ལས་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར། དེའི་སྟེང་དུ་ཆོས་འདི་གང་ལས་ཐོབ་པའི་
 རང་གི་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་དོ་རྩེ་འཆང་སྟོན་པོ་སྟོ་དཀར་དམར་བའི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་
 རྒྱལ་གི། ཞེས་པ་ནས། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་བཅུའི་(ཅུས)སྒྲས་ལ། ཞེས་པའི་བར་དང་།
 དེའི་དབྱང་(པང)ན་ཡུམ་རེག་བྱ་དོ་རྩེ་མ་སྟོན་མོ་མི་བསྐྱོད་པའི་དབུ་རྒྱན་ཅན། ཞེས་པ་ནས།
 འཁམས་(འཁས)ཐབས་འཕྱར་བ་ཞེས་པའི་བར་སྐབས་(སྐབ)ཐབས་བཞིན་བསྐོམ་ལ། དེའི་སྟེ་
 བོར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དོ་རྩེའི་དོ་བོ་ཨོ་དཀར་པོ། མགྱིན་པར་གསུང་དོ་རྩེའི་
 དོ་བོ་ལྷུང་མར་པོ། ཐུགས་ཀར་ཐུགས་དོ་རྩེའི་དོ་བོ་རྩྱ་སྟོན་པོ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས།
 ཅ་བ་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་ནམས་སྟོན་བྲངས། སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད། གཞན་ཡང་རིགས་སྒྲ་ལ་
 སོགས་སངས་རྒྱས་དང་། འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔལ། ཕྱག་བཞེ་རྒྱལ་
 སོགས་ཆོས་སྐྱོང་བསྐྱུང་(སྐྱུང)ལ། ཡུལ་ཉིར་བཞིའི་དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་ལ་སོགས་
 པ་སྟོན་བྲངས་ཏེ། སྒྲ་མ་ལ་བསྟིམས་པས་སྒྲ་མ་དེ་ནམས་ཀྱི་དོ་བོ། མདོར་ན་སྐབས་
 གསུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་དོ་བོ། དན་པ་ཅམ་གྱི་(ཀྱིས)སྟིད་ཞེའི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་(སྐྱོབ)
 ལུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་མོས་ལ།

གང་གི་དོན་གྱི་བདེ་ཆེན་གནས། །

ཞེས་སོགས་དང་། ལྷ་མའི་སྤྱི་ནི་རྟོ་རྟོའི་སྤྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་(ཀྱིས)ཐུག་པའོ་ལ། །རང་གི་
སྤྱིར་གཞན་སྤྱི་མོ་མཆོད་རྗེས་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱོད་ཏེ་མཆོད་པར་མོས་ལ། ལྷ་ཏུ་

བཟོ་ས་སྤྱི་རི་ཕྱ་ར་ཨ་ཁྱི་བྱ་རྩི་རྩི་སྤྱི་སྤྱི། ཞེས་པ་ནས་ཤུལ་ལྟེ་བར་དང་། ར་ས་ནས། སྤར་ཤེ་
བར་གྱི་(གྱིས)མཆོད། དེ་ནས་ཨོ་བཟོ་བྱ་མེ་ཨ་ཁྱི། ཞེས་སོགས་མཐུལ་རྒྱས་པ་ལྟེ། ཞིང་
འདི་འཁོར་ལོ་རིན་ཆེན་གྱི། ཞེས་སོགས་གྱི་མཐུག་དུ། ཨོ་གྲུ་རུ་ཅ་ཀ་རྩ་བྱ་ཏི་རྩི་སྤྱི་སྤྱི།
ཞེས་སྤར་ཏི་རྒྱལ་སྤིད་སྤྱི་བདུན་འབུལ། དེ་ནས་བདག་ (36) སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་གྱི་སོགས་(ཐོག)མ་མ་མཆིས་པ་ནས་ད་ལྟ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་སྤིག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས།
མདོར་ན་མི་བགྱི་བར་འོས་པའི་ལས་ནི་བགྱིད། བགྱི་བར་འོས་པའི་ལས་མ་བགྱིད་པ་
ལ་སོགས་པའི་འོངས་པ་ཅི་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོལ་ལོ་བཤགས་སོ། །མི་འཆབས་
སོ་(འཆབ་སོ།) །མི་སྤྱད་(སྤྱད)དོ། །སྤྱན་ཆད་ཀྱང་གཅོད་ཅིང་སྤྱོམ་པར་བགྱི་ལགས་སོ། །
དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་དང་སོ་སྤྱིས་(སྤྱི)ནམས་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་ཡིད་རང་ངོ་། །
ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱོད་མེད་པ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་
ལོ། །འཛིག་ཏེན་གྱི་སྤྱོད་མེ་གང་དག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ལས་འདའ་བར་བཞེད་པ། དེ་དག་
ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་གསོལ་བར་འཆལ་ལོ། །ཞེས་ཡན་
ལག་བདུན་པ་བྱ། དེ་ནས།

ཡིད་གྱི་རོལ་བ་བྱི་མེད་སྤྱོད་འདྲས་སྤྱོད་པས་(བསྤྱོད་པས)། །

ཞེས་པ་ནས། གནས་པར་བགྱི། ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྤྱོད་པས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ལམ་ལ་
བཏྱན་པར་དམ་གཅའ་(བཅའ)བ་ནམས་ལན་གསུམ་སོགས་བྱ། །

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྤྱོད་པས་མཆི། །

ཞེས་སོགས་དང་།

སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན། །

ཞེས་སོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་རིགས་ལྟུང་སྒྲུབ་པ་བཟུང་། ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བདག་གི་སྒོ་
ཆོས་སྤྱུ་འགྲོ་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏུ་(བསྐྱབ་ཏུ)གསོལ། ཆོས་ལམ་ཏུ་འགྲོ་བར། ལམ་འཁྲུལ་
པ་ཞི་བར། འཁྲུལ་པ་ཡི་ཤེས་སྤྱུ་འཆར་བར། ཆོས་མིན་གྱི་རྟོག་པ་ཞི་བར། དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ལ་མ་དད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བདག་གཉིས་སྤྱུ་འཛིན་པའི་བར་གྱི་བྱིན་ཅི་ལོག་
གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་འགགས་པར། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་དད་པ་ནས་བཟུང་ཏེ་(སྟེ་
བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བར། ཁྱད་པར་ཏུ་ཡང་རྩ་གསལ་བ་རྒྱུང་
འཇམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐུ་ལ་བཞེན་ནས་སྦྱེ་དགོས་པའི་བདེ་བོད་ཉམས་རྟོགས་རྣམས་
སྤྱར་ཏུ་བརྒྱུད་(རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བར་པ་སྒྲ་མའི་(མས)བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་(བསྐྱབ་ཏུ)ཏུ་གསོལ། །
ཞེས་འདོད་དོན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ།

(༤ན) དེ་ཡང་མཐུན་(ཐུན)རེ་ལ་ལྷ་མ་ཆོགས་ཞིང་ཏུ་གསལ་བཏབ་པ་དེ་ལ་བྱག་
འཆལ་ནས་འདོད་དོན་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་བར་རྣམས་རབ་སུམ་བཅུ་(ཅུ)ལྟག་བཅུམ་(ཅུམ)།
འབྲིང་སུམ་བཅུ་(ཅུ)། མ་མཐའ་ན་ཡང་ཉེར་ཅིག་(གཅིག)སོགས་བྱ་ཞིང་། མོས་གྲུས་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་བྱ། མཐུན་(ཐུན)མཆམས་སྤྱུ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་པན་ཡོན། མ་བསྟེན་པའི་
ཉེས་དམིགས། རྟོར་བཟང་དང་རྒྱ་རོ་པ་མར་པ་མི་ལ་སོགས་ཀྱི་(གྱིས)སྒྲ་མ་བསྟེན་ཚུལ་
སོགས་བསམས་ཏེ། བཤེས་གཉེན་སྟོག་གི་བྱིར་ཡང་མི་བཏང་བར་བྱའོ།

དེ་ནས་ཐུན་མཐར་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི། ལྷ་མའི་གནས་
གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་དམར་ཐིང་(མཐིང)གསུམ་ཅིག་ཅར་ཏུ་བྱུང་།
རང་གི་གནས་གསུམ་ཅིག་ཅར་ཏུ་བཞུགས། ལུས་འོད་ཟེར་གྱི་(གྱིས)མེར་གྱི་(གྱིས)གང་།
ཐོག་མེད་ནས་སྒྲོ་གསུམ་གྱིས་(གྱི)སྒྲོ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབས་(སྤྲིབ)བག་ཆགས་

དང་བཅས་པ་དག ། ལྷ་མའི་སྐྱ་གསུམ་ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཞུགས། བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གསར་དུ་སྐྱེས། རྡོ་རྗེ་གསུམ་ག་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བྱང་འཇུག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བཞག ། དབང་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་མོས་པ་བྱེད་དོ། ། དེ་
ནས།

དཔལ་ལྷན་ཅ་བའི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །

ཞེས་སོགས་ཀྱི་(ཀྱིས)གསོལ་བ་བཏབ་པས། ལྷ་མ་རང་གི་སྤྱི་བོར་བྱོན་ཏེ། རང་གི་ཁ་ལྟ་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པར་ཆང་(ཆངས)བྲུག་ནས་ཞུགས་ཏེ། སྤྱིང་ཀ་(ག)ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་བརྒྱ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་དབྱུས་སུ་བཞུགས་པའམ། ཡང་ན་སྤྱི་བོ་ནས་འོད་དུ་ཞུ་ཏེ་
(སྤྱི)རང་ལ་ཐིམ་པས། རང་གི་སྐྱོ་གསུམ་དང་ལྷ་མའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་
བར་བསམ་མོ། ། དེ་ནས་སྤྱི་བ་ཀྱུན་ཏུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་བྲ། དེ་ལྟར་བྱིན་རྒྱབས་
ཞུགས་པའི་མཆོན་མ་མ་རྟེན་ཀྱི་བར་དུ་མཐུན་(ཐུན)བཞིར་བཅད་དེ་འབད་པར་བྱའོ། །

༥ གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས། དབེན་པ་གསུམ་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལ་སྟོབས་
(སྟོབ)ཚུལ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་ལ་སྟོབས་(སྟོབ)ཚུལ། དང་པོ་ལ་གསུམ།
ལུས་དབེན་སྐྱ་རྡོ་རྗེའི་རིམ་པ། (༧) དག་དབེན་གསུང་རྡོ་རྗེའི་རྫོགས་རིམ། སེམས་དབེན་
ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་རྫོགས་རིམས་(རིམ)ལ་སྟོབ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། མཐུན་(ཐུན)སྟོད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། མཐུན་(ཐུན)སྟོད་ལ་རྫོགས་རིམས་
(རིམ)སྟོམ་པའི་དམིགས་པ་མཐུན་(ཐུན)བཞིར་སྟོམ་པའི་ཆེ། མཐུན་(ཐུན)དང་པོ་ལ་བདག་
སྐྱེད་(བསྐྱེད)ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམ་གསུམ་རྫོགས་པར་བསྟོམས། མཐུན་(ཐུན)ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་
དང་པོ་(མའི)སྟོར་བ་བརྒྱས་པ་ཕྱ་ཐིག་གི་བར་བྲས་ལ། འདི་དག་གི་ཆེ་ཡི་གོ་བརྒྱ་པའི་

བསྐྱུང་པ་ཅུང་ཟད་རེ་སྟོན་དུ་བཏང་། ལྷ་མའི་ནལ་འབྱོར་ནི་ཆོག་གས་ཞིང་སྤྱན་དངས་པའི་ལྷ་
མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་དེ་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱུངས་(སྤྱབ)ཐབས་ལྟར་
ཆོག་གས་བསགས་པ། ཁྱད་པར་མཆུལ། རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་འབྲུལ་བ་དང་། འདོད་དོན་ལ་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་ནམས་སྟོན་འགྲོའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་བསྐྱུང་པ་སྤྱི་གཤམ་དང་བཅས་པ་རྫོགས་པའི་མཐར། བདག་སྦྱིད་(བསྦྱིད)
ཉེར་བསྐྱུ་བྱས་ཏེ་རང་དོན་རྗེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་གཅིག་གི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས། བསྟན་(ཉན)
བདེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེགས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་དཀྱིལ་དགྲུང་(སྦྱིལ་གྲུང)བྱ། ལག་པ་
གཉིས་ལུས་མོ་ལ་བཀལ། བསྐྱུང་ཆོག་(སྐུལ་ཆོག་གས)བསྐྱུང་ལ་རྒྱུང་སྣ་བྱུག་གཡོན་ནས་རྒྱབ་
ཏེ་(སྟེ)གཡས་སུ་འབྲུད་པ་སོགས་རྒྱུང་དགྲུ་འབྲུགས་(སྤྱགས)གསལ་ནས་ལུས་རྣམ་སྣང་གི་
ཆོས་བདུན་ལྡན་དུ་བྱས་ལ། ཅ་གསུམ་གྱི་འཁོར་ལོ་དུག་དང་བཅས་པ་གསལ་བཏབ་པའི་
ཚུལ་ནི། གསང་གནས་དོན་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པར་གསལ་བའི་རྩ་དབུ་མའི་ཅེ་མོ་དང་། རྒྱ་ཉིའི་མར་
སྟེ་བྱ་གཞུང་ཆད་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་ཡར་སྐལ་ཆོག་(ཆོག་ས)ངོས་ལ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བའི་
ལུས་ཀྱི་ཁོང་པའི་ནང་དང་ཐད་ནས་སྟོན་འཆོམས་(མཆོམས)ཀྱི་བར་དུ་དབུ་མ་སྟོན་པོ་གང་
ཞིང་། དེའི་གཡས་སུ་རོ་མ་དམར་ཞ། །གཡོན་དུ་རྒྱུངས་(རྒྱུང)མ་དཀར་ཞ་རྣམས་ཁ་གོ་
བརྩམ་(ཅམ)རྩོ་རྒྱུང་གཉིས་དབུ་མ་ལ་འབྱར་བའི་ཚུལ་གྱི་(གྱིས)ཁ་རམ་མེར་ལུས་ཀྱི་གཞུང་
ཤིང་ནས་ཏལ་(ཐལ)ལེ་ཡོད་པར་བསམ།

དེ་ཡང་ཅ་གསུམ་ཀའི་ཡར་སྣ་སྟོན་འཆོམས་(མཆོམས)སུ་ཡོད་པ་ལ། སྤྱི་བོའི་ཅ་
འཁོར་ནི་རྒྱུང་རྒྱུང་ཐོད་པའི་འོག་གི་སྤྱི་གཞུག་གྱི་(གྱི)ཐད་བརྩམ་(ཅམ)ཀྱི་དབུ་མ་ལ་རོ་
རྒྱུང་གཉིས་ཀྱི་ལུ་བྱ་བརྒྱུད་(རྒྱུད)དུ་འབྲུད་ (༥ན) པའི་འབྲུད་(མཐུད)འཆོམས་(མཆོམས)ནས་

མདུན་རྒྱལ་དང་གཡས་གཡོན་ནས་རྩ་འདབས་(འདབ)བཞི་སྟེ། དེ་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་
སུ་གྲེས་པའི་བརྒྱད། དེ་ལ་གཉིས་གཉིས་གྲེས་པའི་བཅུ་དྲུག །དེ་ལ་གཉིས་གཉིས་གྲེས་
པའི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་ཁ་དྲི་དཀར་པོ་འཇག་མ་སྟོམ་ལོས་བརྩམ་(ཅམ)གྱི་དབྱིབས་
རྒྱུ་པོ། རྩ་སྟེ་རིང་ཐུང་མཉམ་བ། ཁ་མགྱེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ལྟས་(བཟླས)པའི་བདེ་ཆེན་གྱི་
འཁོར་ལོ་དང་། ཨོལ་མདུད་གྱི་(ཀྱི)ཐད་བརྩམ་(ཅམ)གྱི་དབུ་མ་ལ་རོ་རྒྱུད་གཉིས་གྱི་མདུད་
མཆོམས་ནས་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་ལས་གྲེས་པའི་བརྒྱད། དེ་ལས་གྲེས་པས་བཅུ་དྲུག་
ཁ་དྲི་དཀར་པོ་ཁ་གྱེན་(ཁྱེན)ཏུ་ལྟ་བའི་མགྱེན་པ་ལོངས་སྟོང་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། ལུ་མ་
གཉིས་གྱི་ཐད་ཅམ་གྱི་དབུ་མ་ལ་རོ་རྒྱུད་གཉིས་གྱི་མདུད་འཆོམས་(མཆོམས)ནས་རྩ་འདབ་
བཞི། དེ་ལས་གྲེས་པ་བརྒྱད། དེ་ཁ་དྲི་དཀར་པོ། དབྱིབས་རྒྱུ་པོ། ཁ་ལྟེ་བ་ལ་ཕྱོགས་
པའི་སྟོང་གཞོས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། ལྟེ་བའི་ཐད་གྱི་དབུ་མ་ལ་རོ་རྒྱུད་གཉིས་གྱི་(ཀྱི)མདུད་
འཆོམས་(མཆོམས)ནས་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་ལས་གྲེས་པ་བརྒྱད། དེ་ལས་གྲེས་པ་བཅུ་དྲུག །
དེ་ལས་གྲེས་པ་སོ་གཉིས། དེ་ལས་གྲེས་པ་རི་(རེ)བཞི་ཁ་དྲི་སྟེ་ཆོགས་པ་ཁ་གྱེན་ཏུ་
ལྟ་བའི་ལྟེ་བ་སྟུལ་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། སྟེ་འཆོམས་(མཆོམས)གྱི་ཐད་ཅམ་གྱི་དབུ་མ་ལ་རོ་
རྒྱུད་གཉིས་གྱི་མདུད་འཆོམས་(མཆོམས)ལ་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་ལས་གྲེས་པ་བརྒྱད། དེའི་
འཆོམས་(མཆོམས)རྩ་འདབ་བཞི་ལ་གྲེས་པ་མེད་ལ། ཕྱོགས་གྱི་རྩ་འདབ་བཞི་ལ་ལྷ་ལྷར་
གྲེས་པས་ཉི་ཤུ། དེའི་གྲེས་པ་བཞི་བཞི། འཆོམས་(མཆོམས)གྱི་(ཀྱི)བཞི་རྩ་འདབ་གྲེས་པ་
བཞི་བཞི་སྟེ་སོ་གཉིས་ཁ་དྲི་དཀར་པོ་ཁ་ལྟེ་ཏུ་ལྟ་བའི་གསང་ནས་(གནས)བདེ་སྟོང་གི་
འཁོར་ལོ་དང་། རྒྱ་ཉིའི་མར་སྟེ་ནས་གྱེན་ལ་སོར་གཉིས་བརྩམ་(ཅམ)སོང་བའི་འཆོམས་
(མཆོམས)སུ་དབུ་མ་ལ་རོ་རྒྱུད་གཉིས་གྱི་ (༥བ) མདུད་འཆོམས་(མཆོམས)ན་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་

ལས་ཀྱིས་པ་བརྒྱད། ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁ་ཁྱེན་ལ་ལྟ་བའི་ཁོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་ཅ་བ་བརྒྱད་
 རྟེ་(དེ)ཅ་འདབ་རྣམས་ཀྱི་ཅ་བ་དབུ་མ་ལ་བྱལ་སྟེ་འབྲེལ་བ་འཇགས་(འཇག)མ་སྟོམ་ཤོས་
 བཅུ་མ་(ཅམ)གཏུག་(གཏུགས)ཀྱི་ཅིབས་མའི་དབྱིབས་ལྟར་བྱུམ་པོ། རྒྱ་ཉིའི་ནང་ནས་ཁར་
 ལྟས་(བལྟས)པའི་ཆེ་ཅ་འདབ་རྣམས་ཀྱི་ནང་གི་སྤྲུག་སྟོང་ཐ་ལེར་ཐོང་(མཐོང)བ། ཅ་རྣམས་
 བར་ཞིང་གཉེན་(མཉེན)པོར་ཡོད་པར་དམིགས་པ་བྱའོ།

དེ་ནས་དམིགས་པ་དངོས་གཞི་ལ་འབྱུག་པའི་ཐོག་མར། རང་གི་སེམས་སྤྱི་
 བོའི་དབྱ་མའི་ནང་དུ་གསལ་ཕྱིག་གེར་ཞུགས། ཅའི་ཆགས་ཕྱགས་ཅི་འབྲས་སྣམ་དུ་བར་
 ཅ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཡུད་བརྩམ་(ཅམ)ལྟས་(བལྟས)པས་ཅ་འདབ་རྣམས་གྱི་སྤྱག་སྟོང་ཏར་
 དེའམ་མཐོང་བར་བསམ། དབྱ་མའི་ནང་དུ་བར་ལྟས་(བལྟས)པས་མགྱིན་པའི་ཅ་འཁོར་
 གསལ་ལམ་མེར་མཐོང་བར་བསམ། དེར་དབྱ་མའི་ནང་དུ་སེམས་མར་ཁྱུ་ཏུ་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་
 མགྱིན་པའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེམས་ཡུད་བརྩམ་(ཅམ)བབྱང་ཏེ་(སྟེ)སྤར་ལྟར་ཅ་འདབ་ལ་
 ལྟ་སོགས་བྱ།

དེ་བཞིན་དུ་མགེན་པའི་རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་དུ་མར་སྟམ་(བརྟམ)བས། སྟོང་གའི་ཅ་འཁོར་གསལ་ཕྱིག་གེར་མཐོང་བ་ན། སྟེར་བཞིན་སེམས་དབྱ་མའི་ནང་ནས་མར་སོང་། སྟོང་ཁའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བཟུང་སྟེ། ཅ་འཁོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ལྟ་བུ་སོགས་སྟེར་བཞིན་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་བ་ནས་གསང་གནས་ནོར་བུའི་དབྱས་གྱི་ཅ་འཁོར་བར་རྣམས་ལ་བསྟུ་བ་དང་དེར་ཕྱིན་ནས་སེམས་གཟུང་བ་སོགས་བྱ། དེ་ནི་ཅ་འམ་སྟེངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་ཞོར་བུའི་ཙ་པའོར་གྱི་དབུས་གྱི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་ངས། ཡང་ན་དེ་ལས་ཆུང་མད་
འོག་བརྩམ་(ཙམ)དུ་ཉི་གཏན་སྤྱོད་(སྤྱོད་མ་)མེད་བཤགས་བརྩམ་(གཤགས་ཙམ)དམར་ (ཁྱ)

འཛོལ་ལའི་སྤྲེང་དུ་རང་གི་སེམས་སྤར་ལྟར་མར་རིམ་པའི་(པས)བབ་པ་དེ་མི་སྤྲོད་(བསྤྲོད)
པའི་ངོ་བོ་ཐིག་ལེ་སྤོན་པོ་བེདྲུང་འི་མདོག་ལྟར་ཡུང་(ཡུངས)འབྱུང་འབྱུང་ཆད་བཅུམ་(ཅུམ)
དབྱིབས་ལྷུམ་པོར་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་སྤྲོ་ཆོགས་འསྐོ་བ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིལ་གྱི་(གྱིས)འདྲིལ་བར་
བསམ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཐིག་ལེ་དེ་ལ་རང་གི་སེམས་ཁྱུགས་པ་ལྟར་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་
པའི་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་པར་བྱའོ།

མཐུན་(ཐུན)འདྲོག་པའི་ཆོ། ཐིག་ལེ་ལྟེ་བར་གང་(བརས)། དེ་ནས་སྤྲོད་གར་བྲངས་
ཏེ། མི་ཤིག་(ཤིགས)པའི་ཐིག་ལེ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་སྤྲོད་ལམ་ལ་འཇུག་གོ། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་
པའི་གོང་བྱང་ན་བསལ་(གསལ)ཞིང་བོག་(བོགས)འདོན་པའི་ཚུལ་ནི། རི་ལྟར་སྒྲིམ་(བསྒྲིམས)
ཀྱང་ཅ་འཁོར་དང་མིགས་བརྟེན་(དམིགས་རྟེན)མི་གསལ་བ་དང་། བསལ་ཀྱང་དུམ་བྱར་འགྲོ་
བ་དང་། ལུས་སྐམ་བ་དང་། ཉམ་ཞིང་རུལ་བ་སོགས་མི་གཙང་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དང་།
གསང་དོར་ཆད་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བྱང་ན། ལྷ་མ་དང་དམ་ཉམས་པའི་ཆོས་འདི་
དང་དམ་ཆོག་ཉམས་ཆགས་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །སྤར་ཡང་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་
བལྟས་དང་། ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འབོད་(འབད)ཅིང་། གཞན་ཡང་བསགས་སྤང་ལ་བཅུལ་
གཏོན་(ཅུལ་བཏོན)ཏེ་དམིགས་བསྐྱོར་(སྐྱོར)མ་བརྟེན་པར་བྱས་ལ་བྱིས་སྒྲིམ་པར་བྱའོ།

ཉི་མ་དང་སོ་ལ་དམིགས་པ་གསལ། གཉིས་པ་ལ་མི་གསལ་བ་དང་། མཐུན་(ཐུན)
དངོས་ལ་གསལ། གཉིས་པ་ལ་མི་གསལ་བ་སོགས་སྤྲོད་ཤོར་བྱང་ན། བཞོར་(དཞོར)ཟས་
སོགས་ཟས་གྲིབ་ཅན་དང་། མི་གྲིབ་ཅན་སོགས་དང་སྤྲད་པའི་རྟགས་ཡིན་པས། དེ་དག་
ལ་འདྲེས། གཞན་ཡང་དམ་ཉམས་དང་། བྱད་པར་རང་གི་ལྷ་མ་ལ་དམ་ཉམས་པའི་མི་དང་
གདོང་མ་ཐུག་པར་བྱ། དོག་(དོགས)པའི་ཟས་མི་ཟ། གདོན་ཆེན་དང་ཡང་འདྲེསས། སྒྲིམ་

པའི་འཕྲོ་བཞོམ། ལྷ་མ་དང་ཆོས་འདི་ལ་དད་བ་སྒོམ། ལུས་སྒོད་ཏེ་(དེ)བཞགས་(བཞག)།
 རྒྱད་དགུ་ལྷག་(ལྷགས)འབྱད་ཏེ་(དེ)སྒྲར་ཡང་སྒོམ་བར་བྱའོ།།

ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྟོད་དུ་ན་ཆ་གིས་བཅག་བ་ལྟ་བུར་ལུས་བསྐྱལ་སྟོད་(བསྟོད)བྱེད་
 བའི་ཆེ་ཡོད་ཅིང་། དམིགས་པ་སྟོང་དུས་མེད་བ་ལྟར་བྱུང་ན། ཅ་སྐྱག་ཡིན་ལ། དམིགས་
 བ་མ་བཞོས་(ཞོར)བའི་ངང་ནས། འགོ་(མགོ)ལོ་འཁོར་བ་དང་ཕྱི་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྟོད་
 གང་དུ་ཤིན་ཏུ་ཕྱི་ཞིང་སྐྱ་བྱག་གི་རྒྱང་འབྱུང་འཇུག་འགགས་བ་དང་། ལུས་ཐགས་(ཐག)
 བས་སྐྱམ་(བསྐྱམས)བ་འདྲ་བ་བྱུང་ན། དམིགས་པ་སྟོམ་བའི་ཆེ་ལུས་བྱེད་བཅིང་དམ་ཞིང་
 དབྱག་སྐྱམ་(དབྱགས་བསྐྱམས)བའི་སྟོན་གྱི་(གྱིས)བསྟོད་བའི་རྒྱང་སྐྱག་ཡིན་བས། དམིགས་པ་
 མ་བཞོས་བའི་(ཞོར་བའི)ངང་ནས་བྱེད་ཅིང་(བཅིང)སྟོན། སྐྱ་བྱག་ནས་ཆེད་དུ་འབྱུང་བའུ་བ་
 བྱེད་དེས་གསལ་ལོ།།

གཤམ་ཏེ་མ་སེལ་ན་དམིགས་བརྟེན་(རྟེན)ལས་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱི་ལྟ་བུར་འགྲོས།
ན་ཚ་ཡོད་པའི་གནས་དེར་སོང་ནས། བད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་ཤད་ནག་པོ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་
བཀུག་ཏེ་(སྟེ)དམིགས་བརྟེན་(རྟེན)ལ་རོ་མེད་དུ་སིབ་སིབ་ཐེམ། ཡང་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྦྲད་
ཀྱི་རྒྱང་རྣམས་ཡར་མར་ནས་རིམ་གྱི་(གྲིས)བརྒྱས་ཏེ་དམིགས་བརྟེན་(རྟེན)ལ་རོ་མེད་དུ་
བསྟེམས། ཡང་དམིགས་བརྟེན་(རྟེན)ལས་འོད་ཟེར་འགྲོས་པས་རྩ་ཡི་ནང་ཐམས་ཅད་ཉི་མ་
ཤར་བ་ལྟར་འོད་ཀྱི་གསལ་སིང་སིང་བྱས་པར་བསམ། དེ་དག་གིས་བགོགས་དེ་རྣམས་
སེལ་ལོ།

ཙ་ཚུང་གག་(འགགས)ན་འོག་ཕྱོ་འབྱེད་བརྩམ་(བརྩམ)ནྟམས་(ནྟམ)པ་མང་དུ་བྲ། མིག་
མོང་བ་དང་། རྟ་བ་འོན་པ་བྱུང་ན། སྒྲ་ནག་གིས་རྒྱུང་མེངས་པ་ཡིན་པས། གནས་དེ་དག་

ནས་དམིག་(དམིགས)རྟེན་ལ་རྟོག་བསྐྱེད་བྱ། ཅ་འཁོར་རྫོགས་པར་གསལ་མ་བྱུང་ན། ཅ་འཁོར་གསུམ་གསལ་བཏབ་ལ་སྒྲོམས། གསང་གནས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པ་འཆར་མ་བྱུང་ན། གཞུང་མ་དེ་ཉིད་གསལ་མཛད་གི་(མཛདས་ཀྱི)ནང་དུ་ཅ་ (ཡན) གསུམ་ཡོད་པས་རྟོག་བྱའི་དབུས་རྒྱ་ཏིའི་མ་(མར)སྒྲ་དམིགས་བརྟེན་(རྟེན)ལ་སེམས་གཏོད་དེ་སྒྲོམ་པར་བྱའོ།

རྡོ་རྗེའི་ལུས་དང་རྒྱང་ཆད་དུ་སྒྲ་ན་ལུས་དང་འབྲེལ་བར་སྒྲོམ། ཅ་གསུམ་ལྟེ་བ་མན་ཆད་འགྲོ་མ་ཉན་ན་རྒྱ་ཏིའི་མར་སྒྲ་གང་ན་འཆར་ནས་མར་ཉིལ་ལེར་འབྲེལ་ཏེ་མར་སྒྲའི་ཉི་གདན་ལ་བཞགས་ཏེ་(བཞག་སྟེ)སྒྲོམ། ཐེག་ལེ་ཉི་གདན་གྱི་སྟེང་ནས་འཕར་བ་དང་། བན་ཚུན་འབྲེལ་བ་(འབྲེས་བ)སོགས་བྱུང་ན། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་གནན་ནས་ཐེག་ལེར་བྱེད་བཅམ་(ཅམ)ཉི་གདན་ལ་བྱག་པར་བསམ་མོ།

ཐེག་ལེ་རྒྱ་ཏིའི་(ཏིར)འཆང་འོང་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་སྒྲུང་བྱུང་ན་ཞེད་མི་དགོས་ཏེ། རྒྱང་རྒྱང་ཟད་འདུ་བའི་ཉགས་ཡིན་པའི་(བས)དམིགས་བརྟེན་(རྟེན)ལ་སེམས་ནས་སྒྲོམ། དངོས་སམ་མི་ལམ་ལ་འཛིག་(འཛིགས)སྒྲག་བྱུང་ན་ལོག་འབྲེན་དང་འགྲིམས་(འགྲིམས)པའི་དམིགས་པ་ནི། ཐེ་(མཐེ)ཐོང་གི་ཅེ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་སྲིན་ལག་གི་ཅ་བ་གནན་ལ་ཁུ་ཚུར་བཅང་སྟེ་ལག་པ་གཉིས་སྟོལ་སྟེ། ཁུ་ཚུར་གཡས་པའི་(བས)བྱ་མ་གཡོན་པ་མནན། གཡོན་པའི་(བས)བྱ་མ་གཡས་པ་མནན། ཞང་པའི་སེན་མོ་དང་འོག་སྒྲོ་དམ་དུ་བསྐྱེད། ལྟོ་བ་སྐྱལ་ཆོགས་ལ་སྦྱར། ཐེག་གཉིས་ཀྱེན་ལ་བསྒྲོག། །སྟེང་ཁའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ནང་ནས་རྒྱ་ཡིག་འགོ་(མགོ)སྟེལ་ཅིག་རྒྱ་ཏིའི་ནང་ནས་མར་ཤོར་(ཤར)རེར་སོང་། རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མགོ་ཐོའི་བར་དུ་འོག་གི་ཐེག་ལེ་གཙོར་གྱི་(གཙོར་གྱིས)གཟུང་(བཟུང)ནས་རྒྱ་ཡིག་ཀྱེན་དུ་ལོག་སྟེ་དབུ་མའི་ནང་ནས་ཡར་བྱུང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལུས་ཀྱི་སྒྲ་ན་ཡོད་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་

(ཡ) མར་བློ། སྤྱི་ཡིག་གཉིས་ཀྱིས་བར་གྱི་ཐིག་ལེ་དེ་སྤྱི་བོའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་
 རྟོ་ཡིག་ལ་ཐུག་པས་རྟོ་ཡིག་འགོ་(མགོ)ཀྱེན་དུ་ལོག་སྟེ། ལོགས་(ལོག)པ་དང་མཉམ་དུ་རག་
 བས་སྤྱི་འིང་པོར་རྫོད་བར་བྱའོ།།

དེའི་ཆེ་མོ་བ་གང་སྟོང་ཞིག་མཆན་པ་ཅུང་ཟད་ན་བ་སྟུམ་གྱེད་པ་བྱུང་ན་ཕོགས་
(ལྷག)པའི་རྟགས་ཡིན་ལོ་གསུང་། དེས་གྲང་མ་བྱུང་ན་གསང་གནས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཡེར་གྱི་ཕུ་
དུང་ནང་དུ་སྟོན་པ་སྟུང་དབྱ་མའི་ནང་དུ་ཡར་སོང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཕྱས་ཀྱི་སྤང་གྱི་
བྱང་སེམས་ནམས་ཡར་བྱ་དུ་བྱང་བར་བསམ་ཞིང་། རྡོ་རྗེ་སྤྱི་གཙུག་དུ་སྟོ་སྟུག་སྟུག་
འཛོལ་བར་དམིགས་པ་དང་མཉམ་དུ་རྩྭ་རིང་ཕོར་དབྱངས་སུ་རྡོད་པ་ལེན་(ལན)བདུན་ནམ་
ཉེར་ཅིག་(གཅིག)སོགས་བྱའོ།།

འགེམས་ནི། ཐིག་ལེ་དེ་རྣམས་སྐར་མ་ལྟ་བུར་ཅའི་ནང་ཐམས་ཅད་ལ་བཀམ་
ལ། འཇམ་རྒྱུ་ལ་ཅན་གཟུང་ལ་ལག་བའི་སེན་མོ་རྣམས་རྒྱུང་(བརྒྱུངས)ནས་མགོ་
ལུས་མེད་པར་སྒྲུག་(སྒྲུགས)ཤིང་། དེ་ནས་རྩུང་དུ་རྩུང་དུ་གཏོང་བ་དང་མཉམ་དུ་ཐིག་ལེ་དེ་
རྣམས་སོ་སོ་ནས་རྩོམ་ལ་མར་རམ་ཁ་བ་བབ་བ་ལྟར་སིབ་སིབ་ཐིམ་པར་བསམ་མོ།

བོག་(བོགས)འདོན་པའི་དམིགས་པ་བྱེད་པ་ནི། དམིགས་པ་ལ་སེམས་གནས་
 པའི་བོགས་འདོན་ནི། དམིགས་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་སེམས་ཞུགས་པ་ལྟར་མ་ཟད། ལུས་རིལ་
 སོ་ཞུགས་ནས་དམིགས་རྟེན་དེ་གོས་སུ་གྱོན་པ་ལྟར་བྱས་ལ་སྒྲོམ། གསལ་བའི་བོགས་
 འདོན་ནི། དམིགས་རྟེན་ཐིག་ལེ་དེ་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་འཕྲོ་བའི་
 འོད་ཟེར་གྱི་(གྱིས)དབུ་མའི་ནང་ཐམས་ཅད་ཞེལ་གྱི་བྱམ་པའི་ནང་དུ་སྒྲོན་མེ་སྤར་བ་ལྟར་
 གསལ་སེང་ངར་མཐོང་བར་བསམ།

བདེ་བའི་སོགས་འདོན་ནི། རྒྱ་ཏིའི་ནང་ཐམས་ཅད་ནས་བྱང་སེམས་འབབ་ལ་ཁད་
བ་དང་། ལ་ལར་འབབ་ཅིང་ཡོད་བ་དང་། ལ་ལར་འཁོག་ཅིང་ཡོད་བ་དང་། དམིགས་ཏེན་
ཐིག་ལེ་དེ་ལ་ཞོད་སྐྱལ་(རྒྱལ)ལ། (འན) ཁབ་ཆགས་མང་སོ་རྒྱབ་(བརྒྱབ)བ་ལྟར་བྱང་སེམས་
དཀར་ཁོམ་ཁོམ་ཆར་(མར)དོན་ཞིང་སྤར་པར་ལ་ཐེམ་(ཐེམ)པར་བསམ། སེམས་ཏ་ཅང་
ཁྱེར་འཕྲོ་བར་འདུག་ན། ཐིག་ལེ་སྡོ་ནག་མོག་མོག་པོར་བསམ། ཏ་ཅང་སྐྱག་ཞིང་(ཅི)བྱིང་
ན་ཐིག་ལེ་སྡོ་ཞིང་འཆར་བ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བར་སྒྲོམ། དེ་ཡང་ལུས་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་བར་
གོགས་སེལ་ཐབས་དེ་མཐུན་(ཐུན)མཐར་ཅུང་ཟད་སྒྲོམ་(བསྒྲོམས)པས་གོགས་དེ་ནམས་ཡེ་
ནས་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལུས་དབེན་གྱི་དམིགས་རིམ་རྫོགས་སོ།།

གཉིས་པ། དག་དབེན་གསུང་དོ་རྗེའི་རྫོགས་རིམ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་
ལས། སྒྲིང་གའི་སྒྲ་ཅིར་སྤྲགས་གྱི་ཐིག་ལེ་སྤྲགས་ཚོལ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི། མཐུན་(ཐུན)
སྟོད་ལ་སྦྱེད་(བསྦྱེད)རིམ་སྒྲོམ་བ་དང་། ལུས་གནས་རྩ་འཁོར་གསལ་འདེབས་ཚུལ་སོགས་
སེལ་(སེལ)ཆར་སྤར་དང་འབྲ་བ་ལ། སྒྲིང་ཁའི་རྩ་འཁོར་གསལ་འདེབས་བ་ནི། སྒྲིང་ཁའི་རྒྱ་
ཏིའི་(ཏི)ལ་རོ་རྒྱང་གཉིས་ཀྱི་ལུ་བྱ་རྒྱུད་དུ་མདུད་པའི་འཆོམས་(མཆོམས)ནས་ཤོགས་ཀྱི་རྩ་
འདབས་(འདབ)བཞི། འཆོམས་(མཆོམས)ཀྱི་རྩ་འདབས་(འདབ)བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དབུ་མ་ལ་གྲེས་
པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ། གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབས་(འདབ)ཀྱི་རོ་རྒྱང་ལུག་ནས་ཡོད་ངོ་།།

དེ་ཡང་རྩ་འདབ་བརྒྱད་ཁ་དོག་དཀར་སོ་བྱི་ནས་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་
སུམ་རིམ་པ་ན་སྐྱག་སྟོང་དབུ་མ་ནས་རྩ་འདབས་(འདབ)ཀྱི་ཅེའི་བར་ཐལ་ལེར་ཡོད་པའི་རྩ་
འཁོར་བྱི་མའི་ཤར་གྱི་རྩ་འདབས་(འདབ)བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་ཨ་ཨ། ལྷོའི་རྩ་འདབས་(འདབ)
ཀྱི་ནང་དུ་ཨི་ཨྱི། ལུབ་ཀྱི་རྩ་འདབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཨུ་ཨུ། བྱང་གྱི་(གྱི)རྩ་འདབས་(འདབ)ཀྱི་ཨེ་ཨྱི།

ཤར་ལྷོར་(ལྷོ)ནས་བརྩམ་(བརྩམས)ཏེ་འཆམ་(མཆམས)བཞིའི་ཙ་འདབས་(འདབ)ཀྱི་ནང་དུ་རིམ་
བ་ལྟར་ཨོ་ལྷོ། ཨོ་ཨོ་བཞི་སྟེ། རྩོགས་ཀྱི་ཙ་འདབ་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཕྱི་ནང་དུ་བསྒྲིགས་
ནས་རིམ་བ་བཞིན་བཀོད། དེ་རྣམས་ཁ་དོག་དཀར་པོ་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པར་བྱེད་
པའོ།

ཙ་འཁོར་བར་མའི་ཤར་ཀྱི་ཙ་འདབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཀ་ཁ་ག་ཟ། ཤར་ལྷོའི་ནང་དུ་ཙ་
ཆ་ཇ་མ། ལྷོ་ཡི་ནང་དུ་ཉ་ཏ་ཉ། ལྷོ་རྩབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཏ་ཐ་ད་མ། རྩབ་ཀྱི་ནང་དུ་བ་པ་བ་ཟ།
རྩབ་བྱང་གི་ནང་དུ་ཡ་ར་ལ་ཟ། བྱང་གི་ནང་དུ་ཤ་ཁ་ས་ཏ། (འབ) བྱང་གི་ཙ་འདབས་(འདབ)
ཀྱི་ནང་དུ་ང་ཉ་ཏ་ན་བཞི་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཙ་འདབས་(འདབ)ཀྱི་ནང་དུ་རིམ་བ་བཞིན་ཕྱི་
ནང་དུ་སྒྲིགས་(བསྒྲིགས)ནས་བཀོད་ལ། ཁ་དོག་དམར་པོ་མཆོད་(མཆད)པ་མཆོན་པར་བྱེད་
དོ།

ཙ་འཁོར་ནང་མའི་ཤར་ཀྱི་ཙ་འདབས་(འདབ)ཀྱི་ནང་དུ་རི་ཐུང་དུ། ལྷོའི་ནང་དུ་རྩ་
རིང་པོར་(མོ)། རྩབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཡི་ཐུང་དུ། བྱང་གི་ནང་དུ་ལྷོ་རིང་པོར་(པོ)རྣམས་བཀོད་ལ།
ཁ་དོག་སྤྲོན་པོ་ཉར་ཐོབ་མཆོན་པར་བྱེད་པའོ། །རྩ་ཏའི་ནང་ནས་པར་ལྟས་(བལྟས)པས་ཡི་
གེ་རྣམས་ཁ་དོག་དྲངས་ཞིག་(ཤིང)གསལ་བ། གཅིག་གི་(གིས)གཅིག་མི་སྤྱིབས་(བསྤྱིབས)
པར་ཁ་ལམ་མེར་ཐོང་(མཐོང)བར་བསམ།

རྩ་ཏའི་དབུས་སུ་མི་ཤིག་(ཤིགས)པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདང་(མདངས)
ཆགས་པའོ། །ཡང་ན་སྟང་དཀར་ལ་འོག་དམར་བའི་གཙུ་ཁ་སྤྱོར་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནས་རྩལ་
མོར་བཏང་བའི་ཆད་བརྩམ་(ཅམ)ཞིག་གི་ནང་དུ་ཨོ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཙ་བ་འཕྲ་(ཕྲ)བ་
མགོ་ལེབས་(ལེབ)པའི་སྟང་དུ་རྩ་ཆེས་སྤྱོག་རྩམ་(རྩག་རྩམ)ཞིག་། དེའི་སྟང་དུ་ཐིག་ལེ་ཁབ་ཀྱི་

མིག་བཅུམ་(ཅམ)གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ན་དྲ་(ན་ད)སྟོམ་གྱི་སྤ་ཐགས་(ཐག)སྤ་ཤོས་ཅུམ་(ཅུམ)ཨ་ན་
སྤ་ཤ་འཁྱོག་ཅུམ་གྱི། དེ་རྣམས་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་དྲངས་ཞིང་(ཤིང)གསལ་བ་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་
སྤ་འསྟོ་བར་བསམ་ཞིང་། ཐིག་ལེ་ཨ་ཐུང་དང་བཅས་པ་ལ་རང་གི་སེམས་ཁྱུགས་པ་ལྟར་
ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ཏེ་བཅེ་(ཅེ)གཅིག་དུ་སྟོམ་མོ།

ཡང་ན་རྩ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྐྱེད་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་སུམ་རིམ་པ་
འདབ་མ་ནང་མ་ནང་མའི་རྩེ་མོས་བྱི་མ་བྱི་མའི་རྩ་བ་ལོན་པ། འདབས་(འདབ)མ་བྱི་རིམ་
གྱི་ཤར་གྱི་འདབ་མ་ལ་ཨ་ལྷ་འཁོད་པ་ནས། བྱང་གི་འདབ་མ་ལ་ལྷ་འཁོད་པའི་རིམ་པ་
རྣམས་རྩ་འཁོར་ལ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཡི་གེ་བྱང་རྣམས་འཕྲད་(འཕྲེད)ལ་བསྒྲིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་
(ཁྱིས)འཁོད་དོ།

བད་འདབས་(འདབ)བར་མའི་ཤར་གྱི་ (ལན) འདབས་(འདབ)མ་ལ་ཀ་ཁ་ག་ལྟ་འཁོད་
པ་སོགས་དང་། བད་འདབས་(འདབ)ནང་རིམ་གྱི་ཤར་གྱི་འདབས་(འདབ)མ་ལ་རི་འཁོད་པ་
སོགས་སྟར་གྱི་རྩ་འཁོར་ལ་འཁོད་པ་སོགས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ལས། ཡི་གེ་བྱང་རྣམས་སྲད་
(འཕྲེད)ལ་སྒྲིགས་(བསྒྲིགས)ནས་འཁོད་དོ།

བསྐྱེད་ལྟེ་བ་རྩུ་ཉིའི་དབུས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་པའི་དབུས་སུ་ཐིག་ལེ་
ཨ་ཐུང་དང་བཅས་པ་སྟར་བཞིན་སྟོམ། སྤགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྟོམ་(བསྟོམས)པའི་མཐར་ཉིན་
བར་མི་ལམ་ལ་མི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱ་སྟུམ་པའི་བླ་འདུན་འག་པོ་མང་དུ་བྱ། ཉི་མ་
(མའི)ཁར་མགྱིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་དྲང་ཞིང་(དྲངས་ཤིང)འཆོར་བ་
འོད་ཟེར་ཁ་དོག་སྤ་འསྟོ་བ་གཅིག་ལ་སེམས་བབྱང་ལ། མི་ལམ་མི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱ་
སྟུམ་དུ་བླ་པ་འུག་(འུགས)འག་བཏང་། འག་དུ་(ཏུ)དེ་ལྟར་ཉེར་ཅིག་(གཅིག)གས་བདུན་ཅུམ་

རེ་རྒྱུ་ཅིང་བསམ་པའི་རང་ལ་ཉལ་བས་མི་ལམ་མི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་པར་འབྱུང་། དེ་ལྟར་
བ་དང་མི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་ལ་སེམས་གཏོད་ཉལ་བས་སྒྲུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་
གསུམ་འབྱུང་། དེ་ལ་མི་ལམ་འདུན་པས་ཟེན་པ་ཟེར་རོ།

དེ་ནས་མི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་སྤྲོད་གཤི་ཙམ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་ན་ཡར་སོང་བ་སྤྱི་
བཅུགས་དུ་(གཙལ་ཏུ)ཐོན་ཏེ་དེ་ནས་མར་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་བལྟས་པས་སྤྲོད་གཤི་ཙམ་འཁོར་གྱི་
རྒྱ་ཉིའི་ནང་གི་ཐིག་ལེ་འོད་ལུང་རེ་འདུག་པ་ཐོང་(མཐོང)བ་དང་། མི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་མར་
རྒྱ་ཉིའི་(ཉི)ནས་འོང་ཏེ་(སྤྲོ)མི་ཤིག་(ཤིགས)པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཞུགས་པས་སྒྲུང་དབུ་མར་ཞུགས་
གནས་ཐིམ་གསུམ་འབྱུང་། དེ་ལ་འོད་གསལ་བཅན་ཐབས་སུ་འཛིན་པའི་གདམས་པ་ཟེར་
རོ།

གཉིས་པ། གདོང་གི་སྒྲ་བཅེར་(ཅེར)འོད་གྱི་ཐིག་ལེའི་སྒྲ་ཙམ་སྒྲེམ་པའི་ཚུལ་
ནི། རང་གསང་ཆེན་དོན་མེད་འཆང་ཡབ་ལུས་གྱི་ར་རྒྱལ་ལ་གནས་པའི་སྤྲོད་གཤི་ཙམ་འཁོར་
གྱི་མི་ཤིག་(ཤིགས)པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཨ་མུང་དང་བཅས་པ་ལ་སེམས་བརྩུང་བས་མི་ཤིགས་
པའི་ཨ་མུང་དང་བཅས་པའི་སྤྲོ་མོ་ལ་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་འཇམ་མཆོན་(ཆོན)གཅིག་བཞིན་
དུ་འབྲེས་ནས་རྒྱ་ཉིའི་ནང་ནས་ཡར་སོང་། མགིན་པའི་ཙམ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བསྐྱེད་ས།
དེ་ནས་རྒྱ་ཉིའི་ནང་ནས་མར་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་འཇུག་པའི་རང་གདང་(གདངས)ཨོ་
གྱི་གདང་གི་(མདངས་ཀྱི)ཞུགས་གྱི་ཐིམ་ནས་གནས་པའི་རང་གདང་(གདངས)ལྷུང་གདང་གྱི་
(གདངས་ཀྱི)མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ (ལ) དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས། མི་ཤིགས་པ་ལས་སྒྲུང་
ཐིམ་ལྟར་བའི་རང་གདང་(གདངས)ལྷི་གྱི་(གི)གདང་(གདངས)ཀྱི་སྒྲར་རྒྱ་ཉིའི་ནང་ནས་ཀྱེན་དུ་
སྤྱི་ཐའི་ཙམ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཉིའི་དབུས་སུ་སྐྱེད་ས། སྒྲར་ཡང་རྒྱ་ཉིའི་ལམ་ནས་ནང་དུ་འཇུག་

པ་ཨོྲ་གྱི་གདང་གྱི་(གདངས་ཀྱི་མི་ཞིགས་པ་ལ་ཞུགས། གནས་པའི་རང་གདང་(གདངས་)སྤར་
བས་དམིགས་པ་བཏེན་(བཏེན་པོ་བྱ་ཞིང་། ལྷང་འབྱུང་རྒྱལ་(རྒྱལ་གནས་གསུམ་བྱེད་དོ།

དེ་ལྟར་ལྷང་ལྷང་འབྱུག་གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདང་(གདངས་)ཡི་གོ་འབྲུ་གསུམ་
གྱིས་གདང་(གདངས་)དོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་ན་ཨོྲ་ལྷུང་ལྷུང་ཞེས་
པའི་སྤྱོད་གཞན་གྱི་(གྱིས་)སྤྱོད་གས་པ་ལ། རང་གི་ཡིད་ཅི་ཅིག་དུ་(ཅི་གཅིག་ཏུ)གཏད་ནས་ཉན་
པར་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། །གཞི་ལ་ལྷང་འབྱུག་གིས་ལས་ལོགས་(ལོགས་པའི་གནས་ས་)ལྷུང་པ་
གཅིག་མེད་ཀྱང་། རྟོག་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་ཆེ་འབྱུག་ལྷང་གང་རུང་རེ་དང་ཡུན་མཉམ་པ་རེ་
ནང་དུ་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་གིན་བསྐྱེད་གིན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

སྤྱོད་མཐར་ལྟེ་པའི་རྟོག་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ནི། ལྟེ་གི་སྤྱོད་ཨོྲ་གྱི་གདང་གྱི་(གདངས་
ཀྱི་)ལྷུང་ནང་དུ་འབྱུག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཞོར་བྱ་དབྱས་གྱི་རྒྱ་ཏིའི་མར་སྤྲེ་ལམ་ནས་ཨོྲ་
གྱི་གདང་གྱི་(གདངས་ཀྱི་)ལྷང་ཡར་འོད་ཞུག་འོང་། མི་ཞིགས་པ་ལ་ལྷང་ལྟེ་འོག་གིས་
ཅིག་ཅར་དུ་ཞུགས། ཨུའི་གདང་གྱི་(གདངས་ཀྱི་)གནས། ལྷུང་གྱིས་གདང་གྱི་(གདངས་ཀྱི་)ལྷུང་
ལྷང་ཏེ་(ལྷུང་ལྷུང་འོག་གི་)རྒྱ་ཏིའི་ལམ་ནས་ཐོན། ལྷུང་ཡང་ལྷུང་བཞིན་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུག །
གནས་ལྷང་གསུམ་གྱི་རྟོག་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ནི་རྒྱལ་བྱས་དང་། ཡང་ལྟེ་ལྷང་ཨོྲ་གྱི་གདང་
གྱི་(གདངས་ཀྱི་)འབྱུག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འོག་ལྷང་ལྷུང་གྱི་(གི་)གདང་གྱི་(གདངས་ཀྱི་)ཉགས་གྱི་
ཅེར་(ཅེ)ནས་ཕྱི་ལ་ཐོན། འོག་ལྷང་ཨོྲ་གྱི་གདང་གྱིས་(གདངས་ཀྱིས་)མི་ཞིགས་པ་ལ་འབྱུག་
(༡༠ན) པ་དང་མཉམ་དུ་ལྟེ་ལྷང་ལྷུང་གི་གདང་གྱི་(གདངས་ཀྱི་)མི་ཞིགས་པ་ལ་ལྷུང་ཐོན་ཏེ་
ལྟེ་གིས་(གི་)སྤྱོད་སྤྱོད་མཉམ་དོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ནི། འབྲི་འདོད་ཀྱི་ཚུལ་
དེ་སྤར་(སྤར་ས་)རྒྱལ་ཆབས་(ཆབ)རྩེའི་གཞིན་(བཞིན)པ་དང་། ཕྱི་མ་མཁས་གྲུབ་རྩེའི་གཞིན་

(བཞེད་པར)འབྲངས་(བྱགས)སོ།།

གསུམ་པ། གསང་བའི་སྣ་ཅེར་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྒོམ་བའི་ཚུལ་ནི། རང་གསང་
མངོན་ནས་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་པའི་རང་གི་རྒྱ་རྒྱའི་མར་སྣ་གསང་
གནས་རྟོ་རྟེ་ཅེ་ལྷ་བར་གསལ་བའི་རྩ་དབུ་(དབུས)མ་དང་ཁ་ད་ཆད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་རྒྱའི་
མར་སྣ་རྒྱ་སྒྲིང་ཁ་ལྟ་བུར་ཅུང་ཟད་ཕྱིར་ཡེལ་བ། ཡབ་ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་ཀྱི་ནང་བརྒྱ་
དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་རྣམས་(རྣམ)པ་ཅན་གྱི་ལྟེ་བའི་དབུས་ཀྱི་བྲག་པ་དང་། རྒྱ་
རྒྱའི་དབུས་ཀྱི་མར་སྣ་ཁ་ད་ཆད་དུ་ཡོད་པའི་ཁ་ཡང་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་གཡེལ་བ། དེ་གཉིས་
སྒྲིད་པའི་དབྱིབས་རག་དུང་ཁ་སྐྱར་བ་འདྲ་བ་རྒྱུན་གང་གི་(གིས)ཡང་དབྱེ་བར་མི་རུས་པར་
བསམ།

དེ་ནས་རང་གི་སྒྲིང་གའི་མི་ཞིག་ས་བ་ལས་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་ཡུང་(ཡུངས་)འབྱ་
 བཅུམ་ཅིག་(འབྱ་ཅམ་ཞིག)དང་ཡུམ་གྱི་མི་ཞིག་ས་བ་ལས་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ཡུང་(ཡུངས་)འབྱ་
 བཅུམ་ཅིག་(ཅམ་ཞིག)སྟེ་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་རྒྱ་ཉིའི་ལམ་ནས་མར་ཕྱིལ་ལེར་བྱང་།
 ཡབ་ཡུམ་གཉིས་གྱི་རྒྱ་ཉིའི་མར་སྐྱ་ཕྱད་འཆོམ་(མཆོམས)གྱི་དབུས་དེར་འབྱུག་(ཐུག)སྟེ་
 འབྲེས་བས་ཐིག་ལེ་གཅིག་དུ་གྱུར་བའི་རང་ཕྱོགས་གྱི་ངོས་དེར་དཀར་པོ། ཡུམ་ངོས་དེར་
 དམར་པོ་ནས་གྱིལ་མོ་བཏང་བའི་ཆད་ཅམ་བ་དྲངས་ཞིང་(ཞིང)གསལ་ལ་འཆོར་བའི་ནང་
 དུ་སེམས་ཁྲགས་བ་ལྟར་བྱས་ལ་སྒྲོམ། དེ་ལ་སེམས་བརྟེན་(བརྟན)བ་ན་ཐིག་ལེ་རང་གི་རྒྱ་
 ཉིའི་ལམ་ནས་ཡར་ཕྱིལ་གྱི་(གྲིས)ཅང་། སྒྲིང་གའི་མི་ཞིག་ས་བ་ལ་ཐིམ་བས་མི་ཞིག་ས་བ་
 སྐར་ལས་ཆེར་མ་སོང་ཞིང་། དྲངས་ཞིང་(ཞིང)གསལ་བའི་ནང་དུ་རང་གི་སེམས་ཁྲགས་
 བ་ལྟར་བྱས་ལ། སྐར་མའི་ཡུན་གྱི་ཕྱིད་བཅུམ་(ཅམ་)དུ་སྒྲོམས་(སྒྲོམ)ཡང་ཡང་བྱའོ། །དག་

དབེན་གྱི་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་སོ།།

གསུམ་པ། སེམས་དབེན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ། བྱབས་(ཐབ)
(༡༠བ) བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་ལ་དམིགས་པའི་རྫོང་བརྒྱས་བྱ་བ་ནི། རང་གསང་མངོན་ནས་རྫོ་རྫོ་
འཆང་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་མི་ཤིགས་པ་ཨ་མུང་དང་
བཅས་པ་ལ་ཞུགས། སེམས་བབྱང་ཏེ་(ཉེ་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་རྩ་ན་གནས་པའི་རྒྱང་ལ་སོགས་
པ་བྱབས་(ཐབ)བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་རྣམས་མི་ཤིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཁམས་དང་སྦྱར་བ་སོགས་ཀྱི་
རྒྱང་སྒྲགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫོང་བརྒྱས་བྱའོ། །དེ་ཡང་རག་དབེན་མན་ཆེད་(ཆད)དུ་བྱབས་
(ཐབ)བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་ལ་རྫོང་བརྒྱས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་དབེན་གྱི་
སྐབས་སུ་དངོས་གནས་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ། བསམ་གཏན་གཉིས་དང་འབྲ་བའི་སྤྱད་རིམ་སྒྲོམ་པ་ནི། སྙིང་གའི་མི་
ཤིགས་པ་ལས་འོད་འཕྲོས། བྱི་ནང་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལུས་ལ་བསྐྱས།
རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྒྲད་ཀྱི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་སིབ་སིབ་ཐིམ་པར་
བསམ་ཞིང་། རྫོང་གཞིག་དང་འབྲ་བའི་སྤྱད་རིམ་དང་། བྱི་ཡི་རྒྱང་མི་སྤྱས་(བསྐྱས)པར་
ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྒྲད་ཀྱི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་སྙིང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་སིབ་སིབ་ཐིམ་པ་ནི། རིམ་
འཛིན་དང་འབྲ་བའི་སྤྱད་རིམ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ། ཁ་སྦྱོར་བུམ་པ་ཅན་སྒྲོམ་པ་ནི། སྙིང་རྒྱང་སྟོག་འཛིན་དཀར་པོ་སྒྲ་
བྱག་ནས་ནང་དུ་རྒྱ་ཏིའི་ལམ་ནས་རྫོང་(རངས་ཏེ)མི་ཤིགས་པ་ལ་ཞུགས། མཆིལ་མ་ཅིག་
(གཅིག)སྒྲ་མེད་དུ་དམིགས་པ་དང་སྙིང་རྒྱང་ཅིག་ཅར་གྱིས་མནན། འོག་རྒྱང་ཐུལ་(ཐུར)སེལ་
སོ་སོར་རྒྱ་ཏིའི་ལམ་ནས་ཡར་འཐེན། མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐིམ་པའི་ཐིག་ལའི་དབུས་སུ་རྒྱང་

དཀར་མེར་གཉིས་ཁ་སྐྱོར་གྱི་ནང་དུ་རང་གི་སེམས་ཁྱུགས་བ་ལྟར་བྱས་ལ་སྒོམ་བར་
བྱའོ།།

གཉིས་པ། བདེན་གཉིས་གྱི་རྫོགས་རིམ་སྒོམ་ཚུལ་ལ། ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་རྫོགས་
རིམ་དང་། དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་དང་། དབྱེར་མེད་བྱང་འབྱུག་གི་རྫོགས་
རིམ་གསུམ་ཡོད་བ་ནི། ལྷ་མའི་ཞལ་ལས་བད་སྒྲོད་དོ། །

ངེ གསང་འདུས་འཇམ་དོར་གྱི་རྫོགས་རིམ།

༡༡། །གསང་འདུས་འཇམ་དོར་གྱི་རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ནི།
སྒྲིང་གར་(དགའ་བ)མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ། རོར་བུར་(མཆོག་དགའ་)གསང་བའི་ཐིག་
ལེ། རྟེན་གྱི་སྒྲ་རྩེར་(ཁྱད་དགའ་)སྒྲུལ་པའི་ཐིག་ལེ། མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་(ལྷན་སྐྱེས་གྱི་
དགའ་བ)ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲོམ་བ་དང་བཞིའོ།།

དང་པོ། ཅུ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་ (༡༡ན) གསལ་བཏབ་ནས། རྟེན་ཁའི་ཆོས་གྱི་
འཁོར་ལོའི་རྒྱ་ཉིད་ནང་དུ་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་ནས་
འཁོར་ལོར་བཏབ་པའི་ཆད་བཅུ་(ཅམ)གྱིས་(གྱི)ནང་དུ་འདུས་པའི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དགྲུལ་
འཁོར་གསལ་བཏབ་པའི་གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་འཇམ་དབྱངས་
གསལ་བཏབ་པའི་ཐུགས་ཀར་ཉི་གདན་ཉིལ་འབྲུ་བཅུ་(ཅམ)གྱི་སྒྲིང་དུ་རང་འབྲུ་གཅིག་
གསལ་བཏབ།

དེའི་འཆང་བཟུང་གི་ནང་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་རྩྱུ་ཡིག་སྔོན་པོ་སྒྲུས་གྲིས་
བ་ལྟ་བུར་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་བ་རྒྱ་ཆོས་ཐིག་ལེ་ན་དུ་(རྒྱ་ད)དང་བཅས་པར་གསལ་བའི་ན་
དུའི་(རྒྱ་དེ)ཅེ་མོ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཅིག་(གཅིག)གསལ་བཏབ་ལ། གྲིང་ཕྱོད་དང་བྲལ་བ་ཅིག་
(ཅི)ནས་སྒྲ་སྒྲོམ། དེ་ནས་རྒྱ་དའི་ཅེ་མོ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་
ལུས་གྱི་ནང་ཐམས་ཅད་མེར་གྱི་(གྲིས)གང་། དེ་ནས་གཙོ་བོ་ལུས་གྱི་ནང་དང་། དེ་ནས་
གཞལ་ཡས་ཁང་ཐིག་ལེ་དང་བཅས་པའི་ནང་དང་། རང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་ལུས་

ཀྱི་ནང་དང་། དེ་ནས་བ་སྤྱི་བྱལ་(བྱ)ག་ནས་འོད་ཟེར་བྱིར་འཕྲོས་པས་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་
འཛིག་རྟེན་ལ་ཕོག་བ་འོད་དུ་ཁྱེན་ས་རང་ལ་ཐིམ། རང་ཡང་འོད་དུ་ཁྱེན་ས་སྟོང་གའི་ཐིག་
ལའི་ནང་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་ཐིམ། དེ་རྟེན་དང་བརྟེན་བ་གཙོ་བོ་ལ། དེ་ཐུགས་ཀའི་ཡེ་
ཤེས་སེམས་དབའ་ལ། དེ་རལ་གྱི་ལ། དེ་འཆང་བཟུང་གི་རྩྱ་ལ། དེ་བསྐྱད་རིམ་ལྡེ་སྟོ་
ནས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱད་པའི་མཐར་ན་དུ་(རྒྱ་ད)ཡང་མི་དམིགས་པའི་བདེན་གྲུབ་ཅུང་ཟད་
བརྩམ་(ཅམ)ཡང་མེད་པའི་རྣམས་(རྣས)པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་བྱིང་རྟོན་དང་བྲལ་བར་ཅིག་(ཅི)
བྱས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། ཡང་སྟོང་གར་ཐིག་ལེ་སྤར་བཞིན་གསལ་བཏབ་ལ། དེ་ཉིད་སྟོང་ཁ་
ནས་ལྟེ་བར་བྱངས། དེ་ནས་གསང་གནས་སུ་བྱངས། གསང་གནས་ནས་ཁོར་བུའི་དབྱས་
ཀྱི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩྱ་རྒྱའི་དབྱས་སུ་བྱངས། དེའི་ནང་དུ་བརྟེན་(རྟེན)བརྟེན་བ་སྤར་བཞིན་
གསལ་བཏབ། གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀར་ཉི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དབའ་སྤར་
བཞིན་གསལ་འདེབས་བ་ཡིན་གསུང་།

གསུམ་པ་ནི། ཡང་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་ (༡༡བ) རྣམ་པ་སྤར་བཞིན་གསལ་
བཏབ་པའི་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་འཁོར་ལོ་དཀར་པོའི་(པོ)བརྩེ་(རྩེབས)བརྒྱད་ཀྱི་ལྟེ་
བར་ཆེ་གདན་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་རྩེ་རྣམ་སྤང་དཀར་པོ་
ཞལ་ཅིག་(གཅིག)ཕྱག་གཉིས་པ་འཁོར་ལོ་དང་དེའི་བྱ་འཛིན་པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱུང་གི་
དལ་གཞུ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དབའ་རྩྱ་སྟོན་པོ། ཞི་དཀར་པོ། མགིན་པའི་
རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་བརྒྱ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་དབྱས་སུ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་རྩེ་རྩེའི་རོ་བོ་འོད་དཔག་མེད་དམར་པོ་ཞལ་ཅིག་(གཅིག)ཕྱག་

གཉིས་ཀྱི་བརྒྱ་དང་བེལ་བྱ་འཛིན་པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་མེད་ལ་སྟེང་དུ་ལྷན་དམར་པོ། སྟེང་གའི་ཅ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་དོ་རྩེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྟེ་ལྟེ་བར་ཉི་གདན་ལ་སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་དོ་རྩེའི་ངོ་བོ་མི་སྟོང་(བསྟོང)པ་སྟོན་པོ་ཞལ་གཅིག་ཐུག་གཉིས་ཀྱི་དོ་རྩེ་དང་བེལ་བྱ་འཛིན་པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཅུ་དཀྱིལ་གྱི་སྟེང་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དབའ་རྩྭ་ཡིག་སྟོན་པོ་གསལ་བཏབ། སྟེང་གའི་ཅ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་མདུད་པའི་ནང་གི་རྒྱ་ཉིའི་དབུས་སུ་ཆེ་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ་འཇམ་དབལ་དམར་པོ་རལ་གྱི་དང་སྟོགས་(སྟོགས)བམ་འཛིན་པ། དེའི་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་(ཀྱི)སྟེང་དུ་རལ་གྱི་སྟོན་པོ་དེའི་འཆང་བཟུང་གི་དབུས་སུ་མི་དམར་སེར། ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་སྣ་ལྔ་འཕྲོ་བ་གསལ་བཏབ་ལ། མི་ཡིག་གི་ནང་དུ་རང་གི་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་བར་བྱེད། དེ་ནས་མི་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་རྒྱ་ཉིའི་ལམ་ནས་མགྲིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་སོག། དེ་རྣམས་བསྐྱ་བས་དེ་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་རིམ་པ་བཞིན་འཕྲོས། སྟེང་གི་སྣ་སྟོར་(སྟོ)ནས་ཐོན། སྟོང་བཅུད་ཐམས་ཅད་འཇམ་དབུངས་སུ་བྱས། དེ་རྣམས་འོད་དུ་མེར་གྱི་(ཀྱིས)ཞུ་ནས་རང་གི་སྣ་སྟོན་སྣ་རྒྱུད་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཨོྲོ་དང་། སྟེང་གའི་མི་ལ་ཐེམ། ཐེམ་ནས་གནས་པ་ལྷ་དང་། ཕྱིར་ལྟང་བ་རྩྭ་གི་གདང་(གདངས)དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོ་རྩེའི་བརྒྱས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་ནི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཆོ་ལོ། །

ཅེ་དབལ་འཁོར་ལོ་སྒྲུ་བའི་རྫོགས་རིམ།

༡༡། བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྒྲུ་བའི་བྲག་རྒྱ་ཆེ། །

སྒྲ་ཆོགས་འཁོར་འདས་ཀྱན་ལ་རྒྱས་འདེབས་བས། །

འཁོར་ལོ་གཙོ་བོ་ (༡༩ན) ཉེ་རུ་ཀ་དབལ་དང་། །

དབྱེར་མེད་སྒྲ་མའི་ཞབས་ཀྱི་བསྐྱོར་འདུད། །

འདྲིར་དབལ་འཁོར་ལོ་སྒྲུ་བའི་རྫོགས་རིམ་ནལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ལུ་(ལུ་མི་བའི་
ཕྱག་ལུགས།) དབལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་བ་ཉེ་རུ་ཀ་འི་ཞལ་ནས་ཐོས་བ་རྗེད་(བརྗེད་)བར་འཕངས་
(ཕངས་)ཉེ་ཡི་གེ་(གེར་)བྲིས་བ་ལ། སྒྲ་མ་ཡི་དམ་གནས་གསུམ་གྱི་དབང་བོ་ནལ་འབྱོར་མ་
ནལས་ཀྱི་(ཀྱིས་)གཞོད་(བཞོད་)བར་བཞེས་ལ། མཆོག་མཐུན་(ཐུན་)མོང་གི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུལ་
ཏུ་གསོལ། དེ་ལ་དོ་རྗེ་སེམས་དབའི་སྒྲོམ་བསྐྱུས་དང་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་སྒྲོམ་བ་གཞུང་
ལྷར་བྱས་ལ། བྱད་བར་ནི་དོ་རྗེ་སེམས་དབང་ཡབ་ཡུམ་སྒྲོམ་བའི་བྲག་གཉིས་ཀྱི་གྱི་ཐོད་
འཛིན་བ་དང་། སྒྲ་མ་ཉེ་རུ་ཀ་ཞལ་ཅིག་(གཅིག་)ཕྱག་བཅུ་གཉིས་བ་བསྐྱབ་ཐབས་ལྷར་རམ།
དོ་རྗེ་འཆང་སྒྲོན་པོ་ཞལ་ཅིག་(གཅིག་)ཕྱག་གཉིས་བ་དོ་(དོར་)བྲིལ་འཛིན་བ་ལ་ཡུམ་དོ་རྗེ་སྒྲོ་
མ་སྒྲོན་མོ་གྱི་ཐོད་འཛིན་བའི་(བས་)འབྱུང་བའི་ཡབ་ཕྱག་རྒྱ་བྲག་དང་། ཡུམ་ཕྱག་རྒྱ་ལྷས་
བརྒྱན་བར་བསྐྱེད་ལ། སྒྲིག་བ་བཞགས་བ་སོགས་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་ལྷར་བྱའོ།

དངོས་གཞི་ནི། བདེ་ཆོག་(མཆོག་)གསུམ་གང་རུང་གི་བདག་སྐྱེད་(བསྐྱེད་)སྒྲོན་ཏུ་
བཏང་ཉེ་(སྒྲོ་) ཉེར་བསྐྱབ་བྱས་བའི་ཡབ་ཡུམ་བྱང་གཅིག་གི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་ནས། ལྷར་

རོ་བསེལ་(བསེལ)བ་ལུས་ཀྱི་བྱེད་བཅེང་སོགས་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་ཅིང་། ཅ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་བཏབ་སྟེ། ལྷོ་བ་(འཕེ)ཅ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཉིད་དབུས་སུ་ཐིག་ལེ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདང་(མདངས)ཅན་སྤྱོད་(སྤྱོད)མ་ཚུངས་ཤོས་བཅུམ་(ཅམ)ཀྱི་དབུས་སུ་རྩྭ་ཡིག་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདང་(མདངས)ཅན་སྤྱོད་རྒྱག་པའི་སྤྱོད་ཉིག་ལྷ་བྱ་རྩ་རྩ་ཆོས་ཐིག་ལེ་ན་(ན)ད་དང་བཅས་པ་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་འཕྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་གཅིག་ལ་སེམས་བྱིང་ཚོད་དང་བུལ་བར་བཅུ་(ཅེ)གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་མོ།

དེ་ནི་དོར་བཞུས་ཀྱི་གཞི་འདེང་(འདིང)བ་སྤྲུགས་ཐིག་དང་འབྲེལ། །དེ་ལྷ་བྱའི་རྩྭ་ཡིག་དེའི་འོད་དང་རྒྱང་དབྱེར་མེད་པ་མར་མའི་ཅེ་མོ་ལྷར་འོད་ཆགས་པ་དེ་རྒྱ་ཉིད་ལམ་ནས་མགྱོན་པར་སོང་། སྤྲར་འོག་རྒྱང་ནང་དུ་འབྱུག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་རྩྭ་ལ་ཐིག་པའི་རང་མདང་(གདངས)ཨོྲ་དང་། གནས་པ་ཨ་(ཨ་)། བྱིར་ལྷང་བ་རྩྭ་གི་གདང་(གདངས)དང་སྤྲར་བ་སོགས་འདུས་པ་བཞིན་ནོ།

ལྷོ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་ནང་དུ་རྩ་གདན་ (ཉན) ཉི་མ་བྱེད་བཤགས་བཅུམ་(གཤགས་ཅམ)ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཉི་ལྷ་ཀ་སྤྱོད་མདོག་དཀར་པོ་གཡས་རྒྱང་གིས་བཞུགས་པ་ལ་ཞལ་ཅིག་(གཅིག)སྤྲུག་གཉིས་ཀྱི་དོར་བྱིལ་འཛིན་པ། རྩ་མཁའི་འཇའ་ཆོན་ལྷར་གསལ་ཞིང་དྲུངས་ལ་ཡུམ་དོ་རྩེ་པག་མོ་དམར་པོ་དོ་རྩེ་ཐོད་པ་འཛིན་པ་(པས)མཁུད་(འཁུད)པ། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ནས་འབྱུང་(འབྱུ)བཅུམ་(ཅམ)དེའི་སྤྲུགས་ཀར་ཉི་གདན་ཡུངས་ཀར་བྱེད་བཤགས་(གཤགས)ཅུམ་(ཅམ)ཀྱི་སྟེང་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་རྩྭ་ཡིག་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདང་(མདངས)ཅན་སྤྱོད་ཅེས་བྲིས་པ་ཅུམ་(ཅམ)རྩ་རྩ་ཆོས་ཐིག་ལེ་ན་(ན)ད་དང་བཅས་པ་བསྒྲོམ་པ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་འཆམས་(མཆམས)ནས་འོད་ཟེར་དམར་

པོ་འཕྲོས། སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་པོག་པས་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་འོད་དམར་སེར་དུ་
མེར་གྱི་(གྱིས)ཁྱེན་ནས། རང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་ལ་ཐེམ། རང་ཡང་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྟེང་ནས་
རིམ་གྱིས་བསྐྱས་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལ་ཐེམ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ལ་
ཐེམ། དེ་ཡང་བྱུགས་ཀའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལ་ཐེམ། དེ་ཡང་བསྐྱས་རིམ་ལྡེའི་སྟོ་
ནས་བསྐྱས་ཏེ། བ་དྲ་(ལྷ་ད)བཙམ་(ཙམ)ལ་སེམས་འཛིན་ཅིང་། དབང་པོ་རབ་གྱི་(གྱིས)དེ་ཡང་
སྟོང་ཉིད་དུ་བཅུག་ཏེ་(སྟེ)སྟོང་ཉིད་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །

ཆེ་བའི་བྱ་ཞབས་ཀྱི་ཚྲིག་པ་རིམ་རིམ་ལྟེན་ཅིང་།

༢༡། །ལྷ་མ་དང་ཉེ་རུ་ཀ་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །
འདིར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་རིམ་བྱ་ཞབས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་ཚྲིག་པ་རིམ་རིམ་བ་ལྷ་
ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ། སྟོན་འགྲོ་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ལས། སྟོན་འགྲོ་ལ་ཡང་མཐུན་
(ཐུན་མོང་དང་མཐུན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས། དང་པོ། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀར་སོགས་
དང་། གཉིས་པ་ནི། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་བཞུས་དང་། ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་འགྲོ་ལྟར་
བྱ།

དངོས་གཞི་ལ་སྦྱེད་(བསྦྱེད་)རིམ་དང་ཚྲིག་པ་རིམ་གཉིས། སྦྱེད་(བསྦྱེད་)རིམ་སྟོམ་
པའི་སོགས་(ཚྲིག་པ་རིམ་དང་གི་ཡིད་མཐུན་པའི་གནས་སུ་ལུས་རྣམ་སྤྲང་གི་ཆོས་བདུན་ལྟར་
དང་། ལྷ་རྟོ་དབྱ་སྤྱགས་(སྤྱགས་སུ་བྱུང་བ་སོགས་བྱས་ལ། དེ་ལྟར་བསྦྱེད་རིམས་(རིམ་སྤྱོད་
རགས་མཐར་ཕྱིན་ཕྱིན་གྱི་བར་སྟོམ་པ་ནི་མཐུན་(ཐུན་བཞིར་བྱས་ལ་སྟོམ་མོ།

གཉིས་པ་ཚྲིག་པ་རིམ་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ལ། (༡༣ན) ལྷ་དབྱ་མར་འཇུག་པའི་གནས་
སྟོགས་བཅོལ་(སྟོག་ཅོལ་)། ལྷ་དབྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཚྲིག་པ་རིམ་གྱི་ཁྱེད་གསལ་དངོས་སོ།

དང་པོ་ (གཉིས་པ) ལ་བཞི། བདག་ཕྱིན་ལྷབས་ཀྱི་རིམ་ལ། ལྷ་ཆོགས་རྟོ་རྟེ་རིམ་
ལ། རྟོར་བྱུང་འགོངས་པའི་རིམ་ལ། ལྷ་ལེན་རྣམ་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ས་བོན་དང་
བཅས་པ་དང་། ས་བོན་མེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་ཉེ་རུ་ཀའི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་པའི་
སྟོན་ས་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་བཅས་པ་གསལ་བཅུ་པའི་སྤྱིང་གར་རྩ་ཉིད་དབྱས་

སུ་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་གཟུ་ཁ་སྐྱོར་ནམས་(ནམ)པར་གནས་པའི་ནང་དུ་རྩྱི་ཡིག་གང་དུ་ལ་
ཆུ་མདོག་ལྟ་བུར་སྤྲུམ་གྱིས་བ་ཅམ་ལ་སེམས་ཁྱུགས་བ་ལྟར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་བ་ནི་ས་བོན་
དང་བཅས་པས་(པའི)བདག་གིན་རྒྱབས་དང་། ས་བོན་མེད་པའི་བདག་གིན་རྒྱབས་ནི། རྩྱི་
ཡིག་མེད་པའི་ཐེག་ལེ་སྤར་ལྟར་གསལ་བཟུམ། དེ་ལ་སེམས་བབྱང་བས། དེ་ལས་བྱུང་
བའི་ཚུལ་གྱི་གཏུམ་མོའི་མེ་བྱུང་པར་ཅན་རྗེ་ཞིང་ངར་དང་ལྡན་བ་ཡར་སོང་། མགིན་པའི་
ནང་དུ་སོང་ཡང་བྱིར་ལོགས་(ལོག)སྤར་གྱི་དམིགས་རྟེན་ལ་ཐེམ། ཡང་སྤྱིང་གི་སྤྱ་སྤྱོར་
འཐོན་བར་དུ་སོང་། ལོག་ས་སྤར་དང་འབྲ། ཡང་འོད་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱིང་གི་སྤྱ་སྤྱོར་(སྤྱ)
གཡས་བ་ནས་བྱུང་ཏེ་སྤྱོད་ན། ཡང་སྤྱིང་ཁའི་དམིགས་རྟེན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་(གྱིས)
ལྟར་འབྲུག་གནས་གསུམ་ཡི་གོ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྤར་བའི་
རྩྱི་རྩེའི་བརྒྱུས་བ་བྱེད་བ་དང་། རྒྱུང་ཡར་འགོ་ཞིང་མར་འོང་བ་སྤར་ཅ་ལས་སྤར་བས་(སྤརས་
པའི)སྐྱབས་དང་འབྲེལ།

གཉིས་བ་ལ། ས་བོན་དང་བཅས་བ་དང་། ས་བོན་མེད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
རང་ཏེ་དུ་ཀར་གསལ་བའི་རྩྱི་ཏེའི་མར་སྤྱོད་རྩྱི་རྩེ་བྱུག་པའི་ནང་ལོགས་བཅམ་(ཅམ)དུ་རྩྱི་
རྩེ་དམར་པོ་ཅེ་གཅིག་བ་ཉལ་སྤྲུམས་སུ་གནས་པ། དེའི་སྤྱིང་དུ་ཉི་གདན། དེའི་སྤྱིང་དུ་
ཆོ་གདན། དེའི་སྤྱིང་དུ་རྩྱི་ཡིག་སྤྲུམ་གྱིས་བ་རྒྱ་ཆེས་ཐེག་ལེ་ན་དུ་(རྩྱི)དང་བཅས་བ་ལ་
སེམས་བབྱང་ནས་སྒྲོམ་པའོ།

གཉིས་བ་ནི། རྩྱི་ཏེའི་མར་སྤྱོད་སྤྱིན་མཆོམས་གྱི་ (༡༣བ) ཐད་གྱི་དབྱེད་མའི་ནང་དུ་རྩྱི་རྩེ་
དམར་པོ་ཅེ་གཅིག་བ་དེའི་འོག་ཉི་གདན་སྤྱིང་ཆོ་གདན། དེའི་དབྱེད་སུ་ཐེག་ལེ་སྤོན་པོ། མདུན་
དུ་དཀར་པོ། སྤོར་སེར་པོ། ལུབ་(ལུ)དམར་པོ། བྱང་དུ་ལྟང་གུ་དང་བཅས་བ་བསྒྲོམ་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཉེ་རྒྱ་ཀར་གསལ་བས་དང་། སྒྲོམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་
གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་མར་སྒྲུབ་ཅེ་ཁ་གཉིས་སྤྲད་དེ་སྒྲོམ་ས་འཇུག་ས་(འཇུག)བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། ལས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་བྲངས། བདེ་སྟོང་སྟོང་(སྟོང)ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མ་དང་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སྤྲད་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་ཉིད་མར་སྒྲུབ་དོན་རྒྱུ་པའི་ནང་ལོགས་རྩམ་(ཅམ)དུ་སྒྱུ་ཡིག་
དམར་སྒྱུ་མེ་ཆད་ལ་ཁད་ལྟ་བུར་ཆ་བའི་རང་དང་ལྡན་པ་ཅིག་(གཅིག)བསམ་ལ། སྤྲད་ཕྱག་
རྒྱ་དང་སྒྲོམ་ས་འཇུག་ས་(འཇུག)བྱས་པའི་བདེ་བ་བྲན་ལས་དུ་བྱས། དགའ་བཞི་སྟོང་བཞིའི་
ངོ་མོར་ཤར། བདེ་སྟོང་སྟོང་ཉེ་སྒྲོམ་པར་བྱེད།

བཞི་པ་ནི། གོང་དུ་གསལ་དང་(བཤད)པའི་དོན་དེ་དག་ལྡན་སྒྲིམ་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་ཡུན་ཅིག་རིང་གི་བར་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱང་དབྱ་
མར་འཇུག་པའི་སྒྲོག་རྩལ་བསྒྲོམ་པར་སོང་། བདེ་བ་མ་སྒྲིམ་ན་སྒྲིམ་པའི་སྒྲོག་(སྒྲོགས)
འདོན་སྒྲོགས་དང་། ཅ་སྒྲིག་རྒྱང་སྒྲིག་འཇུག་གེགས་སེལ་བ་སྒྲོགས་འདུས་པ་ལ་གསལ་
(བཤད)པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱེད།

བཞི་པ་ནི། རང་ཉེ་རྒྱ་ཀར་གསལ་བའི་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་བཅས་པ་
གསལ་བཏབ་པའི་ལྟེ་བའི་འོག་སོར་གཉིས་ཅམ་སོང་བའི་རྒྱ་ཉིད་ནང་དུ་ཆོས་འབྱུང་
དཀར་པོ་དབྱིབས་བྱ་གསུམ་པ། དབྱས་སུ་ཐིག་ལེ་སྟོན་པོ། མདུན་དུ་དཀར་པོ། སྟོར་སེར་
པོ། ལྷུང་དུ་འཇུག་པོ། བྱང་དུ་ལྡང་བྱ། འད་ཟེར་རྣམས་(རྣམ)པ་ལྟ་འཕྲོམ་འཕྲོམ་འཕྲོ་བར་
སྒྲོམ་ལ། སྟོང་གའི་རྩ་འཁོར་ཀྱི་དབྱས་སུ་སྒྱུ་ཡིག་སྟོན་པོ་མགོ་མཐུར་(ཐུར) (༡༩ན) དུ་ལྟ་བ་

ཆེ་ཆེས་ཐེག་ལེ་ན་དུ་(རྒྱ་དང་བཅས་པ། དེའི་ཤར་ནས་གཟུང་(བཟུང)སྟེ་ཅ་འདབས་(འདབ) བཞི་ལ་ཕྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཁྱི་ཁྱི་ཁྱི་ཁྱི་ མགྱིན་པའི་ཅ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཉིའི་དབུས་སུ་ཨོ་ཡིག་དམར་པོ་མགོ་ གྱེན་དུ་ལྟ་བ་དེའི་ཤར་ནས་གཟུང་(བཟུང)སྟེ་ཕྱོགས་བཞི་ལ་ལི་མི་སི་ཉི་འགོད་པ་དང་། སྤྱི་བོའི་ཅ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཉིའི་དབུས་སུ་ཉི་ཡིག་དཀར་པོ་མགོན་ཐུར་དུ་བལྟ་བ་དེའི་ཤར་ ནས་བཟུང་ཉི་(སྟེ་ཕྱོགས་གྱི་འདབས་(འདབ)མ་བཅུ་དྲུག་ལ་དབྱངས་བཅུ་དྲུག་གཡས་བསྐྱོར་ (སྐྱོར)དུ་འགོད་པ་དང་། འཆོམ་(མཆོམས)གྱི་ཅ་འདབས་(འདབ)བཅུ་དྲུག་ལ་དབྱང་(དབྱངས)བཅུ་ དྲུག་གཡོན་བསྐྱོར་(སྐྱོར)དུ་འགོད་པ་དང་། གསང་གནས་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གིས་(གྱི་ནང་གི་ ཐེག་ལེ་ལ་སེམས་གཏད་ནས་བསྐྱོམ་(བསྐྱོམས)པས། དེ་ལ་སེམས་བརྟེན་(བརྟེན)པ་ཐོན་པ་ བ། ཕྱོགས་གྱི་ཐེག་ལེ་རྣམས་དབུས་གྱི་ཐེག་ལེ་ལ་ཐིམ་བཤོ།།

གཏུམ་མོ་མེ་བྲད་པར་ཅན་ཆོ་བའི་ངར་དང་ལྡན་པ་ཆད་ལ་ཁད་ལྟ་བུར་ཡོད་པ་ ལ། སྟོང་རྒྱང་མར་འཐེན་མཆིལ་མ་མིད་དེ་མནན་པ་དང་། འོག་སྒོ་བསྒྲིགས་(བསྒྲིམས)ཉི་ བཅུམ་ལ། འོག་རྒྱང་སྟོང་དུ་འཐེན་ཉི་ཁ་སྒྱུར་བུམ་པ་ཅན་གཟུང་ལ། དེ་གསང་གནས་ གྱི་མེ་བྲད་པར་ཅན་ཆོ་བའི་ངར་དང་ལྡན་པ་ཐེག་ལེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་ཉིའི་ བར་ནས་གྱེན་དུ་སོང་ཉི་(སྟེ)། སྟོང་གའི་རྒྱ་ཡིག་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་བསྒྲེགས། ཡར་ མགྱིན་པའི་བར་དུ་སོང་། ཨོ་ཡིག་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་སྒྲེགས་(བསྒྲེགས)། ཡར་སོང་ སྤྱི་བོའི་ཉི་ཡིག་སྒྲེགས་(བསྒྲེགས)། རང་གི་སྒྲ་བྲག་གཡས་ནས་རྒྱང་ཉི་(སྟེ)ཐོན། ཕྱོགས་ བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཤར་(ཤརས)བྲག་གཡོན་ པ་ནས་ཞུགས། རང་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྤྱི་གསུང་བྲགས་ གྱི་རུས་མཐུ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལེ་རྒྱ་རའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བདུད་ཅིའི་རྣམ་པར་སྒྲ་བྲག་

གཡས་པ་ནས་དངས་ཏེ། རང་གི་སྣ་བྱག་གཡོན་པ་ནས་ཁྱགས། སྤྱི་པོའི་ཙ་འཁོར་
མེར་གྱི་(གྱིས)གང་། ཏྱི་ཡིག་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་གསོས། དེ་བཞིན་དུ་མགྱིན་པ་དང་།
སྤྱིང་གའི་ཙ་འཁོར་རྣམས་རིམ་གྱི་(གྱིས)མེར་གྱི་(གྱིས)གང་། མེ་ལོང་ནང་དུ་གཞུགས་རྟོན་
(བརྟན)ཤར་བ་ལྟར་དུ་ཡི་གེ་ (༡༥བ) རྣམས་གསོས། དེ་ནས་མར་སོང་བའི་གསང་གནས་
ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་གི་ཐེག་ལེ་ལ་ཐེམ་བས་མེ་ཁར་མར་ཁུ་སྐྱག་པ་ལྟར་དུ་འབར་དེ་(༩)། བདེ་
བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་སོང་བར་སྒོམ་པ་དང་། སྤར་ཡང་ལྟེ་བའི་དམིགས་རྟོན་ལས་
གཏུམ་མོའི་མེ་འཕྲོས། སྣ་བྱག་གཡས་པ་ནས་ཕྱིར་ཐོན། སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟོན་ལ་སོག་འོད་
དུ་བྱ། བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་སོག་འོད་དུ་བྱ། དུར་ཁོད་སྤང་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་
སོག་འོག་(འོད)དུ་བྱ་ཡུམ་ལ་ཐེམ། ཡུམ་འོད་དུ་བྱ། རང་གི་སྣ་བྱག་གཡོན་པ་ནས་ཁྱགས་
ནས་ལྟེ་བའི་དམིགས་རྟོན་ལ་ཐེམ་བའི་རྗེས་ཞིག་གི་སྤུད་རིམ་སྒོམ་བར་བྱེད་དོ། །

༤། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་རྣམས་འབྱོར་བཞིའི་ཁྱིད།

༢༡། །སྤྱི་མ་དང་དཔལ་རྩི་རྩི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་གྲུས་པའི་(བས) ལྷག་འཆའ་ལོ། །འདིར་དཔལ་རྩི་རྩི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་རྣམས་འབྱོར་བཞི་ཉམས་ སྤྱི་ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་ལེན་དང་དངོས་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། འདུས་པ་ལྟར་ རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་དབྱ་མར་འཕྱེད་པའི་ཐབས་སྤྱི་ཚོགས་དང་། རྒྱུ་དབྱ་ལས་ རྒྱུ་བའི་རྩོགས་རིམ་ཀྱི་(རྩོགས་པ་སྤྱི་ཚོགས་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་ འབྱོར་དང་། དམ་ཆོག་གི་རྣམ་འབྱོར་རོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣམ་འབྱོར་ དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་དངོས་གཞི་གཉིས་སོ།།

དང་པོ་ལ་དེའི་རྣམ་འབྱོར་དངོས་དང་། དེའི་ཐོག་(ཐོགས)འདོན་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་ རོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཚོགས་ལས་ཁྱིད་ཀྱི་གནས་འཕྱེད་(ཆང་)བའི་འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་ མཐའ། དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་མཐོན་ཆོག་(རྩོགས)བཤེར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་ཀྱི་(རྩོགས)སྤྱི་ཚོགས་པའི་ མཐའ་བདག་སྤྱི་དང་(བསྤྱི་དང་)ཉེར་བསྤྱི་དང་བཅས་པ་བྱས་ཏེ། རང་རྩི་རྩི་འཇིགས་བྱེད་ཡབ་ ཡུམ་རྒྱུ་གཅིག་པའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་གནས་པར་བྱས་ལ། ལུས་རྣམས་སྤྱི་གིས་(གི)ཆོས་ བདུན་ལྟར་བྱས་ནས། རྒྱུ་རྩི་དགུ་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་བྱས། རྒྱུ་གི་གནད་ཅུང་ཟད་ཆོས་བ་དང་ ལུས་བ་རང་སོར་བཞགས་(བཞག)། རྩི་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་བཅས་པ་གསལ་བཏབ། དེ་ནས་ལྟེ་བའི་རྩི་འཁོར་ཀྱི་རྩི་ཉིད་དབྱས་སྤྱི་ཉི་གདན་སྤྱི་(སྤྱི)མ་བྱེད་བཤེར་གསལ་(གསལ) བཅུ་(ཅུ)ཀྱི་སྤྱི་དུ་རྩི་རྩི་འཇིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཁྱི་པོའི་ཞལ་ཅན་ཀྱི་ཁྱི་(ཁྱི)དང་ཐོད་

པ་འཛིན་པ་ནས་འབྲུ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཡུམ་ཞལ་ཅིག་(གཅིག)ཕྱག་གཉིས་གྱི་ཐོད་འཛིན་པའི་
(པས)མཐུད་(འཆུད)པ་ (༡༥ན) དེའི་ཕྱགས་ཀར་ཉི་གདན་ཡུངས་ཀར་སྟེན་བཤགས་(གཤགས)
བརྩམ་(ཙམ)དམར་སེར་གྱི་རྣམས་(རྣམ)པ་ཙན་གྱི་སྟེང་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་རྩྱི་
ཡིག་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདང་(མདངས)ཙན་སྟེས་བྱིས་པ་ལྟ་བུར་ལུན་(ཤིན)ཏུ་སྔ་བ་རྩ་
ཆོས་ཐིག་ལེ་ན་དུ་(རྒྱ་ད)དང་བཙས་པ་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་བ་རང་གི་སེམས་ཞུགས་པ་ལྟར་
བསྟོམ།

གཉིས་པ། དེ་ལ་ཐོགས་འདོན་པ་ནི། རྩྱི་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའི་སྟེང་ནང་ཐམས་ཅད་འོད་གྱི་(གྱིས)མེར་གྱི་(གྱིས)གང་། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་
སྟེང་ནང་ནས་འོད་ཟེར་བྱིར་འཕྲོས། དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་སྟེང་ནང་ཐམས་ཅད་འོད་གྱི་
(གྱིས)གང་། དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་སྟེང་ནང་ནས་འོད་ཟེར་བྱིར་འཕྲོས། སྟོད་བཅུད་
ཐམས་ཅད་འོད་དམར་སེར་གྱི་རྣམ་པར་མེར་གྱི་(གྱིས)ཞུ་ནས། རང་དམ་ཆོག་སེམས་
དཔའ་ལ་ཐིམ། དེ་ཡབ་ཡུམ་སྟེང་ཡི་སྟོད་སྟོད་ནས་རིམ་གྱི་(གྱིས)ཞུ་ནས་ལྟེ་བའི་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཐིམ། དེའི་ཡུམ་འོད་དུ་ཞུ་ནས་ཡུབ་(ཡབ)ལ་ཐིམ། ཡབ་ཀྱང་
སྟེང་སྟོད་སྟོད་ནས་རིམ་གྱི་(གྱིས)བསྟུས་ཏེ་ཕྱགས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལ་ཐིམ།
དེ་ན་དུ་བའི་(རྒྱ་དའི)བར་དུ་བསྟུས་རིམ་རྣམས་(རྣམ)པ་ལྟེ་སྟོན་ནས་བསྟུས་ཏེ་ན་དུ་(རྒྱ་ད)ཡང་
རི་སྔ་རི་སྔ་(རི་སྔ་རི་སྔར)སོང་བས་སྟང་མེད་གྱི་རང་ནས་སྟོད་ཉིད་སྟོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་
ཞུས་ན་གོང་གི་ན་དུ་(རྒྱ་ད)བརྩམ་(ཙམ)ལ་སེམས་འཛིན་ནོ།།

གཉིས་པ། སྟེན་གསུག་གྱི་རྣམ་འབྲུར་དངོས་ནི། ལྟེ་བའམ་སྟེང་ཁའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩྱི་
ཉིང་ནང་དུ་ཐིག་ལེ་སྔ་མོ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདང་(མདངས)ཆགས་པ། དེའི་ནང་དུ་རྩྱི་

ཡིག་དཀར་པོ་འད་ཟེར་ལྟ་འཕྲོ་བ། དེའི་མགོ་ནས་འོད་དམར་པོ་མར་མའི་ཅེ་མོ་ནས་ཆད་
བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཉིའི་(ཉི)ནས་འཕྲོས། སྤང་གའི་ཅ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་བསྐྱེབས་བ་བྱིར་ལྟང་
བའི་སྤྱིའི་རང་གདང་(གདངས)རྒྱུ་དང་། འོད་དེ་མར་ལོགས་(མག)ནས་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་བའི་
སྤྱིའི་རང་གདང་(གདངས)ཨོྲ་དང་། ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་ནས་གནས་བའི་རང་གདང་(གདངས)ལྟ་
དང་སྦྱོར་ཞིང་། སྤང་ཡང་ཐིག་ལེ་ལས་སྤར་ལྟར་འོད་འཕྲོས། རྒྱ་ཉིའི་ནང་ནས་ཡར་སོང་།
མགིན་བའི་རྒྱ་ཉིར་བསྐྱེབས་བ་རྒྱུ། མར་ལོག་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་བ་ཨོྲ་དང་། གནས་བ་ལྟ་
སྤང་ཡང་འོད་ཟེར་འཕྲོས། སྤྱི་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱེབས། (༡༥) བྱིར་ལོགས་
(མག)བའི་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྤར་ཞིང་། སྤང་ཡང་ཐིག་ལེ་ལས་སྤར་ལྟར་འོད་འཕྲོས་བ་སྤྱི་
བྱག་ནས་རྒྱུ་ཉིའི་(ཉི)ཐོན་བ་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་ཉིའི་ནང་ནས་མར་ལོགས་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་བ་ཨོྲ་།
གནས་བ་ལྟ་དང་སྤར་བའི་རྩོ་རྩོ་(རྩོ)བསྐྱེས་བ་བྱའོ། །དེ་དག་གི་ཆེ་སེམས་འོད་གསལ་
ཀྱི་རྩོ་སྤྱི་ལྟ་འབྲངས་ནས་འབྲུང་འབྲུག་མི་བྱེད་བར། ཐིག་ལེ་ལ་ཁྱགས་བ་ལྟར་བྱས་ནས་
དམིགས་བ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་བ་དམ་ཆོག་གི་རྣམས་འབྱོར་ནི། རང་དང་ལས་རྒྱུའམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་
གང་རུང་གིས་རྒྱ་ཉིའི་མར་སྤྱི་ཁ་བྱེ་བ་གཉིས་སྦྱོང་། སྦྱོམས་འབྲུག་བྱས་ནས་ལས་བབས་
དང་མས་བཏེན་(བཏེན)ཀྱི་དགའ་བཞི་རྫོགས་བར་བྱའོ།

གཉིས་བ་ཚུད་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་(ཀྱི)རྫོག་(རྫོགས)བ་དངོས་ལ། རྣམ་
དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་འབྱོར་དང་། དབྱིབས་ཀྱི་རྣམས་འབྱོར་གཉིས། དེ་གཉིས་ལ་ཡང་
གཉིས་གཉིས་དུ་(སྤྱི)འབྱེད་བ་ནི། ལྷ་མའི་མན་ངག་ལས་ཤེས་བར་བྱའོ། །

༩༽ ཟབ་ལམ་རྒྱ་རོ་ཚེས་བྱུག་གི་ཁྲིད།

༢༣། །སྒྲ་མ་དང་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །འདིར་ཟབས་(ཟབ)
ལམ་རྒྱ་རོ་ཚེས་བྱུག་(+གི་)ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ལ་སྡོན་འགོ་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས། དང་
པོ་ལ་མཐུན་(ཐུན)མོང་བ་དང་མཐུན་(ཐུན)མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས། དང་པོ་སྤྱི་འགོ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་སྟོང་ར་དང་འབྲུལ་འཁོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཉེ་རུ་ཀར་གསལ་
བའི་ལུས་ཤེས་སྒོར་ལྟར་དྲང་ཞིང་(དྲངས་ཤིང་)ཐོགས་པ་མེད་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བྱམ་པ་ལྟར་དགང་བ། འཁོར་ལོ་ལྟར་བསྒྲོར་བ། ལྷགས་ཀྱི་ལྟར་
བཀྱགས་(བཀྱག)བ། རོ་རྩེ་གདམ་པ་གནམ་དུ་འཕེན་ཞིང་ས་ལ་གདབ་(བདབས)བ། ཁྲི་མོ་
ལྟར་སྐྱགས་ལྟར་གྲི་(གི་)ལུས་མདའ་ལྟར་བསྐངས་བ། མགོ་ལུས་ཚགས་(ཚང་)ཚོགས་ཀྱིན་
སྐྱག་ཅིང་རྒྱང་སེམས་རང་གནས་སྲུ་འགམ་པ་སྟེ། བྱུག་ནི་རྒྱ་རོ་འི་བྱུག་བསྒྲོར་(སྒྲོར)དུ་
གསལ་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་རྩ་སྒྲོམ་བ། རྒྱང་སྒྲོམ་བ། ཐིག་ལེ་སྒྲོམ་བ། འབར་འཛག་
སྒྲོམ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུ་(ལུ)བྱིལ་སོགས་གང་ཡང་རུང་བའི་བདག་སྐྱེད་(བསྐྱེད)ཉེར་བསྐྱེད་
དང་ (༡༩) བཅས་པ་སྡོན་དུ་བཏང་སྟེ། རང་ཉེ་རུ་ཀར་གསལ་བའི་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་
བཞི་དང་བཅས་པ་གསལ་བཏབས་(བཏབ)། ལྟེ་བ་ནས་སོར་བཞི་བརྩམ་(ཅམ)སོང་བའི་དབྱ་
མའི་མར་སྟེ་ནང་དུ་རོ་རྒྱང་གཉིས་བཅུག་པ་དབྱིབས་ཡི་གེ་ཆའི་རྣམ་པ་ཅན་ཅིག་(གཅིག)
ལ་བཏབ་ནས། སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་སེམས་བབྱང་བའི་བྱད་པར་རྩ་གསུམ་

འདུས་པའི་ནང་དུ་སེམས་སྤྱོད་ཅིག་(ཅི་གཅིག)དུ་གཏད་ནས་སྒོམ་སྟོ།།

གཉིས་པ་ནི་སྤར་ལྷར་སྒོམ་པའི་སྟེང་ནས།

རྩལ་ས་(རྩལ)དང་དགང་དང་གཞིལ་བ་དང་། །

མདའ་ལྷར་འཕེན་དང་རྣམས་(རྣམ)པ་བཞི། །

ཞེས་པ་ལྷར་སྟེང་རྒྱང་སྒྲ་བྱུག་ནས་དལ་བྱས་རྩལ་(འརྩལ)ཏེ་རོ་རྒྱང་གཉིས་དགང་བ་དང་།

དེ་ནས་རོ་རྒྱང་གི་རྒྱང་རྩ་གསུམ་འདུས་པ་ནས་གཞིལ་ཏེ་དབྱ་མའི་ནང་དུ་བཅུག་པས་དབྱ་

མ་རྒྱང་གིས་མེར་ཏེ་གང་བར་བསམ་ལ། དེའི་ངང་ནས་རྒྱང་འཛིན་ཆེག་(ཅི)ཐུབ་བྱེད། མ་

ཐུབ་དངོས་སུ་སྟེང་གི་སྒྲ་བྱུག་ནས་དལ་བྱ་(བྱས)བཏང་ལ། ཡིད་ཀྱི་(ཀྱིས)དབྱ་མའི་ནང་དུ་

མདའ་ལྷར་འཕེན་པར་བསམ་ལ། ཡང་སྤར་ལྷར་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། རང་ཏེ་དུ་ཀར་གསལ་བའི་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཏིའི་ནང་དུ་ཉི་

གདན་དམར་པོ་སྤྱོད་(སྤྱ)མ་སྤྱེད་བཤགས་བཅུམ་(གཤགས་ཅམ)གྱི་སྟེང་དུ་ཨ་ཐུང་ཤད་གྱི་

རྣམ་པ་ཅན་ཐེག་ལེ་ན་དུ་(རྣ་ད)དང་བཅས་པ་གསལ་བཏབ། སྟེང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་

རྒྱ་ཏིའི་ནང་དུ་ཆེ་གདན་དཀར་པོ་སྤྱོད་(སྤྱ)མ་སྤྱེད་བཤགས་(གཤགས་ཅམ)གྱིས་(ཀྱི)འོག་

ངོས་སུ་རྩྱ་ཡིག་དཀར་པོ་ཐེག་ལེ་ན་དུ་(རྣ་ད)དང་བཅས་པ་མགོ་མཐུར་(ཐུར)ལྷ་ཉུང་འབྲུ་

བཅུམ་(ཅམ)ལ། མགྱིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཏིའི་ནང་དུ་ཉི་གདན་སྤྱ་མ་ཅམ་གྱི་སྟེང་དུ་ཨོ་

ཡིག་མགོ་གེན་ལྷ་ཉུང་འབྲུ་བཅུམ་(ཅམ)ལ། སྤྱི་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཏིའི་ནང་དུ་ཆེ་གདན་སྤྱ་

མ་བཅུམ་(ཅམ)གྱི་འོག་ངོས་སུ་རྩྱ་ཡིག་མགོ་ཐུར་བསྟེན་(བསྟན་ཐེག་ལེ་ན་དུ་(རྣ་ད)དང་བཅས་

པ་ཡུང་(ཡུངས)འབྲུ་བཅུམ་(ཅམ)ཞིག་གསལ་བཏབ། དེ་ཡང་ལྟེ་བའི་ཨ་ཐུང་དང་མགྱིན་པའི་

ཨོ་ཡིག་གཉིས་གཏུམ་མའི་མའི་རང་བཞིན་ཁ་དོག་དམར་པོ་མེ་འབར་ལ་འཁད་(ཁད)ལ།

ཅེ་ནས་འདྲ་བེད་སྒྲ་ཚོགས་སྒྲ་པའི་སྒྲ་ཐག་བཙམ་(ཙམ)འཕྲོ་བ། མྱིང་ཀ་(གནས་སྤྱི་པའི་ཡི་གེ་ (༡༩) གཉིས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་བྱང་སེམས་བ་མོ་ལྟར་བབ་བ། ཚཱི་ཡིག་དང་ལྷ་ཡིག་གི་འདྲ་བེད་དང་བཅས་བ་ལ་སིབ་སིབ་བེམ་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པར་བསམ་བ་དང་། དམིགས་བརྟེན་(རྟེན་པ་)སེམས་ལྷགས་བ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་མྱོམ།

བཞི་པ་ནི། སྤྲུལ་སྤྲུལ་བཅེར་(ཅེར་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་གསལ་བཟུང་ལ། དེ་
ནས་སྤྲུང་སྤྲུང་སྤྲུག་ནས་དཔལ་བུའི་(བུས་)རྩལ་ཏེ་(སྤྲེ)ལྟོ་འོག་ཏུ་གནས། འོག་སྤྲུང་དཔལ་བུ་
(བུར་)འཁེན་ནས་སྤྲེ་འོག་ཏུ་ཁ་སྤྲོད་བུམ་པ་ཅན་བཟུང་བས་ཙ་གསུམ་འདུས་པ་ནས་སྤྲུང་
སྤྲུ་ཏིའི་ནང་དུ་སོང་བ་ལ་སྤྲེ་བའི་ཨ་བུང་ལ་སོག་པས་ཨ་བུང་ལས་མེ་ལྷ་བ་གྱི་(གྱིས་)འབར་
བས་མེ་ལྷེ་སྤྲོམ་སྤྲ་འདི་སྤྲ་ཐག་བཅུམ་(ཙམ)ཙེ་བའི་རིགས་(རིག)བྱ་ངར་དང་ལྷན་པ་སྤྲུ་ཏིའི་
ལམ་ནས་ཡར་ལ་སོང་བའི་སྤྲིང་གའི་རྩྱུ་ཡིག་ལ་གཡོན་བསྐྱོར་(སྐྱོར)དུ་བསྐྱོར་བས་རྩྱུ་
ཡིག་གོས་(མོད་སྤྲུམ་གྱི་(གྱིས་)སྤྲུམ་པ་ཁུ་ལ་ཁད་དུ་བྱུར་ནས། དེ་ཙེ་མ་བུབ་པ་ན་མགོ་དོལ་
ཏེ་བྱང་སེམས་དཀར་ནར་སྤྲུ་ཏིའི་ནང་དུ་བབས། ཡང་མེ་དེ་ཡར་ལ་སོང་བས་མགྱིན་པའི་
ཨོ་ཡིག་ལ་སོག་སྤྲེ་ཨོ་ཡིག་ལས་མེ་འབར་ཏེ་སྤྲ་མས་རིགས་(རིག)བྱ་ཙེ་བའི་མེ་སྤྲ་ཐག་
བཅུམ་(ཙམ)པ་གྱེན་དུ་སོང་བས། སྤྲི་བོའི་རྩྱུ་ཡིག་ལ་གཡོན་བསྐྱོར་(སྐྱོར)དུ་བསྐྱོར་བས་རྩྱུ་
ཡིག་སྤྲུམ་སྤྲུམ་ཁུ་ལ་ཁད་དུ་བྱས་ལ། དེ་ཙེ་མ་བུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མགོ་ནས་བྱང་སེམས་
ནར་གྱི་(གྱིས་)བབ་པ་སྤྲུ་ཏིའི་ནང་ནས་མགྱིན་པར་བསྐྱེབས། ཨོ་ཡིག་ལ་གཡས་སྐྱོར་དུ་
བསྐྱོར་ནས་ཨོ་ཡིག་ཡས་བབ་གྱི་དགའ་བས་མཉེས་པར་བྱས། དེ་ནས་བྱང་སེམས་སྤྲིང་
ཁར་བབས། རྩྱུ་ཡིག་ལ་གཡས་སྐྱོར་དུ་འཁོར་བས་རྩྱུ་ཡིག་ཡས་བབ་གྱི་མཆོག་དགའི་
(དགས)མཉེས་པར་བྱས། དེ་བས་(ནས་)སྤྲེ་བར་བབ་ཨ་ཡིག་ལ་གཡས་བསྐྱོར་(སྐྱོར)དུ་བསྐྱོར་

བབས། ཨ་ཡིག་ཡས་བབ་ཀྱི་བྱང་དགས་མཉེས་པར་བྱས། བྱང་སེམས་ནོར་བུའི་ཅེའི་
བར་དུ་འཕབས་(ཕབ)ནས་ཡས་བབ་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་མཉེས་པར་བསམ།

ཡང་བྱང་སེམས་དམིགས་པའི་གེན་དུ་བསྐྱོག་པས་ལྟེ་བར་བསྐྱེབས་ཏེ་ཨ་ཡིག་
ལ་གཡོན་བསྐྱོར་(སྐྱོར)དུ་བསྐྱོར་ནས་ (༡༥ན) ཨ་ཡིག་མས་ཏེན་(བརྟན)ཀྱི་དགའ་བས་མཉེས་
པར་བྱས། དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་ཁ་དང་མགིན་པ་དང་སྤྱི་བོའི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་གཡོན་བསྐྱོར་
(སྐྱོར)དུ་བསྐྱོར་ཏེ་མས་བརྟན་(བརྟན)ཀྱིས་དགའ་བ་སྤྱི་མ་གསུམ་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ།
དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲིམ་པ་ནི་འབར་འཛག་ཅམ་པོ་བ་ཞིག་སྒྲིམ་པ་ནི། འབར་འཛག་བྱང་པར་
ཅན་ནི། ཅ་འཁོར་གྱི་ཡི་གེ་གསལ་བཏབ་པ་རྒྱང་བཟུང་བ་སྤྲ་མ་དང་འབྲ་བའི་སྟེང་ནས།
བྱང་པར་ལྟེ་བའི་ཨ་བྱང་ལས་མེ་སྤར་ལྟར་འབར་བས་སྙིང་གའི་རྩྱུ་ཡིག་སྟེགས་(བསྟེགས)།
དེ་ནས་མེ་ཆེར་འབར་བས་གེན་དུ་སོང་། མགིན་པའི་ཨོ་ཡིག་སྟེགས་(བསྟེགས)། སྤར་ཡང་
གེན་དུ་སོང་བས་སྤྱི་བོའི་རྩྱུ་ཡིག་སྟེགས་(བསྟེགས)། དེ་ནས་མེ་ལྷེ་སྤྲ་བྱག་གཡས་པ་ནས་
རྒྱང་ཏེ་(སྟེ)འཕྱོམ། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔའ་བོ་དཔའ་
མོ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤངས་བྱག་གཡོན་པ་ནས་ཞུགས་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་དུ་
སོང་བའི་བྱགས་བརྒྱད་(རྒྱད)བདེ་བ་ཆེན་པོའི་(སོས)མཉེས་པར་བསམ་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་
བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྒྱན་ཤང་(ཤངས)བྱག་གཡས་པ་ནས་
འཕྱོམ། རང་གི་སྤྲ་བྱག་གཡོན་པ་ནས་ཞུགས་ནས་སྤྱི་བོར་བསྐྱེབས་པ་ན་རྩྱུ་ཡིག་ཆེ་གདན་
དང་བཅས་པ་གསོས། དེ་ནས་མགིན་པར་བསྐྱེབས་པ་ན་ཨོ་ཡིག་ཉི་གདན་དང་བཅས་པ་
གསོས། སྙིང་གར་བསྐྱེབས་པ་ན་རྩྱུ་ཡིག་ཆེ་གདན་དང་བཅས་པ་གསོས། ལྟེ་བར་སྐྱེབས་
པ་ན་ཨ་ཡིག་ཉི་གདན་དང་བཅས་པ་གསོས། ནོར་བུའི་ཅེར་སྐྱེབས་པ་ན་ཡས་བབས་ཀྱི་

ལྷན་སྐྱེས་འཆར་ལ། དེ་ནས་སྤྱད་ཡང་བྱང་སེམས་དམིགས་པ་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་ཏེ་(ཞུགས་ཏེ།
མས་བཏེན་(བཏེན)གྱི་དགའ་བཞི་སྤར་ལྷན་སྐྱོམ། དེ་ནས་སྤྱད་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཐབས་
གཏུམ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། ཚུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞུགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་དངོས་
གཞི་ནི་སྤྱོད་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།། །།

ད་ནི་འཕོ་བ་དང་གྲོང་འཇུག་བཞུགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འཕོ་བ་སྤྱད་པ་དང་།
ལས་ལ་སྤྱོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་གི་སྤྱི་བོའི་ཚུགས་(ཆང་)བྱུག་དང་ (༡༨བ) དབུ་མའི་
ཡར་སྤྱ་ཁ་ད་ཆད་དུ་ཡོད་པའི་བྱུག་པ་ཏ་དེ་ཡོད་དེ་ཁྱ་ཡིག་དཀར་པོ་མགོ་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་
(བཏེན)པ་ཅིག་(གཅིག)གིས་ཁྱིགས་ཏེ་བཀགས་(བཀག)པར་བསམ། སྤྱོད་གའི་ཅ་འཁོར་
གིས་(གྱི)དབུས་སུ་རྣམ་ཤེས་སྤྱོད་སྤྱོད་གཞུགས་དུ་བདུང་བ་ལྷན་(ལྷ)བུའི་དབྱིབས་ཅན་
གཅིག་བསམ། དེའི་ནང་དུ་རྣམ་ཤེས་གྱི་རོ་བོ་རྩྱུ་ཡིག་མགོ་སྤར་དུ་ལྷ་བ། དེའི་མགོའི་འོག་
དུ་ཉི་ཡིག །དེའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་དུ་(སྤྱ)ཡུམ་ཡིག་གཉིས་རྩྱུ་གི་ཞབས་སྤྱའི་(ལྷའི)སྤྱོད་
དུ་ཀ་ཡིག །དེའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་དུ་(སྤྱ)ཡི་ཡིག་ཏེ་(སྤྱ)ཡི་གོ་དེ་རྣམས་ཁ་དོག་ནག་པོ་
གསལ་བཏབ། དེ་ནས་སྤྱད་ཁ་སྤྱད་བཟུང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཉིག་བཅས་ཇོད་པ་དང་།
སྤྱོད་གའི་སྤྱད་གཞུགས་དབྱིབས་ཅན་ཡི་གོ་དང་བཅས་པ་གྱེན་པ་ལོགས་(ལོག)། ཡང་ཉིག་
ཅས་ཇོད་པས། དེ་ཉིད་མགྱེན་པར་སྤྱོད་པས། ཡང་ཉིག་ཅས་ཇོད་པས་དེ་ཉིད་སྤྱི་བོའི་ཅ་
འཁོར་དུ་བསྐྱོད་པས་ནས་ཁྱ་ཡིག་གི་འཇུག་(མཇུག)ལ་སྤྱུག་པས། ཁྱ་ཡིག་སྤྱི་བོར་(ཆང་)སྤྱོད་དུ་
མགོ་འཇུག་ཏེ་དོན་པར་བསམ། སྤྱད་ཡང་སྤྱོད་ཁའི་བར་དུ་ཐབ་ཏེ་(སྤྱ)སྐྱོམ། དེ་ལྷན་ཏག་
(ཏགས)མ་བྱུང་གི་བར་དུ་ཡང་ཡང་གསལ་བཏབ་ཏེ་(སྤྱ)སྐྱོམ། ཏགས་ནི་སྤྱི་གཙུག་ཟ་བ་དང་།
སྤྱད་པ་དང་། ཚུ་སེར་འཇུག་པ་སོགས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལས་ལ་སྐྱོར་བ་ནི། འཆི་ངེས་པའི་རྟགས་བྱུང་ཆོ། ལུས་ལོངས་སྐྱོད་
གང་ལ་ཡང་མ་ཆགས་པར་དགོས་པའི་སྟོགས་སུ་བཏང་། སྤར་ལྟར་དམིགས་རྟེན་གསལ་བཏབ།
སྤྱི་ཐོའི་སྒྲ་ཡིག་བསལ་(གསལ)མདུན་དུ་སྒྲ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཅིག་(གཅིག)
གསལ་བཏབ་པའི་སྟགས་དག་པ་མཁའ་སྐྱོད་དུ་མོས་པའི་སྒོ་དང་དེ་ཡོད་པར་བསམ་
(བསམས)ནས་སྐྱོད་རིམ་བྱུང་བ་དང་དུས་མཉམ་སྤར་ལྟར་ཉིག་ཅེས་རྗོད་པས། དམིགས་
རྟེན་སྤྱིང་ཁ་ནས་ཁྱེད་དུ་ལོགས་(ལོག)པ་སོགས་ཀྱི་མཐར་སྤྱི་ཐོ་ནས་རྒྱུ་རྟེ་(སྟེ)འཕྲོན་པ་
སྒྲ་མའི་སྟགས་ཀར་ཐེམ་པར་བསམས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་གྲོང་འཇུག་གཤམ་(ཤམ)པ་ལ་གཉིས། དེ་སྐྱོར་བ་དང་། ལས་ལ་སྐྱོར་
བའོ། །དང་ཐོ་ནི། ཐོད་པ་མ་ཆགས་ཞིང་(ཞིང)མ་གསལ་པའི་ནང་དུ། རྒྱ་སྟེགས་(སྟེགས)ཀྱི་
ཁུ་བས་བསྒྲ་འདབས་(འདབ)མ་བརྒྱུད་པ་བྲིས་ལ། (༡༤) རྟེ་བའི་དབུས་སུ་རྩྱ་ཡིག་བྲིས་ཏེ།
མདུན་དུ་སྟེགས་བྱ་བཞི་པའི་སྟེང་དུ་བཞགས་(བཞག)། རང་ཉེ་དུ་ཀར་གསལ་བའི་སྟགས་
ཀར་རྩྱ་ཡིག་གསལ་བཏབ། དེ་ནས་རང་གི་སྒྲ་བྱག་ནས་རྒྱུང་བརྒྱུད་ཀྱི་(རྒྱུང་གིས)དོན་པ་
དང་དུས་མཉམ་དུ་སྤྱིང་གའི་རྩྱ་ཡིག་དོན། དེ་སྤྱིང་ཁའི་ཐོད་པའི་ནང་གི་རྩྱ་ཡིག་ལ་སྟེམ་
ནས་དེར་རྒྱུང་བརྒྱུད་གང་ཐོབ་ཀྱི་རིང་ལ་བརྒྱུང་མ་བྱུང་ན་རྒྱུང་རྒྱུབས། ཡང་སྤར་ལྟར་བསམ་
ནས་རྒྱུང་བརྒྱུད་པ་ཡང་ཡང་སྒྲོམ་པར་བསམ་ལ། འགྱོང་(འགྱོངས)པའི་ཆད་ཐོད་པ་འཆག་པ་
དང་འཕར་བ་མ་བྱུང་གི་བར་སྒྲོམ།

གཉིས་པ་ལས་ལ་སྐྱོར་བ་ནི། རོ་གསར་པ་མ་མེད་པ་གཅིག །དེ་བྲི་བཟང་གི་ཆུས་
བརྩས། གོས་གསར་པ་བསྒྲོན་ནས་མདུན་དུ་བཞགས་(བཞག)། རང་དང་དེ་གཉིས་ཀ་ཉེ་དུ་
ཀར་གསལ་བའི་སྟགས་ཀར་རྩྱ་ཡིག་ནག་པོ་བཞོད། རང་གི་སྒྲ་བྱག་ན་རྒྱུང་བྱིར་འཕྲོན་པ་

དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲིང་ཁའི་རྩྱ་ཡིག་འཛོན་ཏེ། རེའི་སྒྲིང་ཀར་(གར)རྩྱ་ཡིག་ལ་ཐེམ་ཞིང་།
 དེར་རྒྱང་བཟུང་བ་ཡང་ཡང་བྱས་པ་ལ། རྟོད་(རྟོད)དང་དབྱས་སུ་དབྱགས་རྒྱ་བ་སོགས་
 འབྱུང་། དེ་ནས་རང་གི་ལུས་རྩིང་བ་དང་མདུན་གྱི་རོ་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོད་བ་ལེགས་པར་
 བསྐྱེད་ཏེ་སྤར་ལྟར་སྒྲོམ་ཡང་ཡང་བྱས་པས། རྣམ་ཤེས་དངོས་སུ་འཕོས་པ་འབྱུང་། དེ་
 ནས་སྤང་པོ་རྩིང་བ་མེ་ལ་བསྐྱེད་ཏེ་དེའི་དུས་པ་ལ་ཆ་ཆ་འདེབས་པ་སོགས་སྤང་པོ་
 རྩིང་པའི་དྲིན་ལེན་(ལན)བསམ་མོ།

འདི་ནི་རྒྱང་དབྱས་(དབྱ)མར་(བྱ)གས་གནས་ཐེམ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ཁོ་
 ནའི་(ནས)བྱེད་ལ། དེའི་དགོས་པ་ནི་སྤང་པོ་རྩིང་བ་ནད་ལ་སོགས་པའི་(བས)དག་སྒྲོར་ལ་
 སྒྲོར་མི་བཟོད་པ་བྱུང་ན། ལུས་བརྟེན་(རྟེན)བཟང་ངན་རྩེ་(བརྩེ)བའི་མཆེད་(ཆེད)དུ་བྱེད་པ་ཡི་
 རོ། ། རུཾ། །

༡༩ དབལ་འཁོར་ལ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་མ་ཡིས་བྱེ་བྲིད།

༡༡། །དབལ་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་ལྟ་ཉམས་སུ་
ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ། སྤྱོད་འགྲོ་དང་དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཐུན་(ཐུན)མོང་ (༡༥)
བ་དང་། མཐུན་(ཐུན)མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱི་འགྲོ་ལྟར་དང་། གཉིས་པ་ལ་
བསྐྱུང་(སྐྱུང)འཁོར་མཐུན་(ཐུན)མོང་མ་ཡིན་པ། ཉང་གི་བྲག་པོ་གསུམ་འདུལ་གྱི་དམིགས་པ་
མཐུན་(ཐུན)མོང་མ་ཡིན་པ། བྱིའི་བྲག་པོ་གསུམ་འདུལ་གྱི་ཐབས་མཐུན་(ཐུན)མོང་མ་ཡིན་པ་
གསུམ་མོ།།

དང་པོ་ནི། གཞུང་གྲང་(ཞུང་)ཁྱི་(ཁྱི)མ་སྟེང་གང་(གངས་)དང་མཉམ་པའི་སྤྱགས་བཅའི་
 སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་པོ་མཁའ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་
 འཕྲོས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་དུག་གསུམ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་
 ཅད་སྦྱངས་ཏེ། འོད་ཟེར་སྤྱགས་ཀར་ཐིམ། འོད་ཟེར་རང་ཐལ་མལ་དུ་གནས་པའི་སྟོང་གར་
 རང་བརྒྱད་(རྒྱད་)ཀྱི་དུག་གསུམ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་ཏེ་སེམས་
 གཏོད་མ་ནས་སྤྱིབས་(སྤྱིབ)པས་དག་པ་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་རྩྱི་ཡིག་དུ་(ཉུ)གྱུར།
 དེ་ལས་འོད་ཟེར་མེ་ཡི་རང་བཞིན་འཕྲོས་པས། རང་གི་སེམས་བརྒྱད་(རྒྱད་)ཀྱི་དུག་གསུམ་
 བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། དེས་སྦྱེད་(སྦྱེ)ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟེགས་ཏེ་སྟོང་བར་
 གྱུར་པའི་རང་ལས། བརྒྱ་དཔར་པོ་འདབས་(འདབ)མ་བརྒྱད་པའི་སྟེ་བར་ཉི་གདན་ཀྱི་སྟོང་
 དུ་རྩྱི་ཡིག་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། རང་ཉིད་དཔལ་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་སྐྱུ་མདོག་ཐིང་ག་

(མཐིང་གཞུག་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པར་མངོན་ཏེ་གཏོགས་ལྟར་སྒྲིགས།)

རིགས་བདག་གི་(གིས)རྒྱས་འདེབས་པར་བྱས། བསྐྱོད་པ་ལྟར་ལྟས་བཀའ་སྟེ་གྲུང་ཁང་གི་རྣམ་པར་གྱུར། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་
འོད་ཟེར་མེ་ཡི་རང་བཞིན་འཕྲོས། གྲུང་ཁང་ལ་ཕོག། སྤྲོད་ཡང་དེ་ལས་འོད་ཟེར་མེའི་
རང་བཞིན་འཕྲོས། བགོགས་དང་ལོག་འདྲེན་ཐམས་ཅད་ཚུར་གཅད་(ཆར་བཅད)པ་དང་
དུས་མཉམ་དུ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་གསལ་(གསལ)བའི་རང་བཞིན་འཕྲོས། སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་དཔའ་པོ་མཁའ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གིས་མཉེས་པར་བསམ་ཞིང་། མཐོང་
སྒྲོ་(ན)ཡང་བགོགས་ལོག་འདྲེན་རྣམས་ཀྱི་གྲུང་ཁང་དེ་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུས་པའི་མེའི་རང་
བཞིན་གྱི་བསྐྱེད་(སྐྱེད)འཁོར་དུ་ཐོང་(མཐོང)ཞིང་། རང་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་པོ་
མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་གསལ་(གསལ)བའི་རིགས་ཅན་གྱི་བསྐྱེད་གྲུང་ཁང་དུ་ཐོང་(མཐོང)བར་
བསམ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྦྲིང་པོ་སོགས་བསྐྱེད་བ་དང་།

གཉིས་པ་ནི། (༡༩ན) རང་ཉིད་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་སྒྲིམ་པའི་རྩ་ཞལ་རལ་པའི་ཐོར་
ཚུགས་ལ་སྒྲ་མ་ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་སྦྱོད་(བསྦྱོད)པ་སྦྱ་མདོག་སྟོན་པོ་ཞལ་ཅིག་(གཅིག)ཕྱག་
གཉིས་པ་དོ་རྩེ་དང་བྲེལ་(བྲེལ)བྱ་འདྲིན་པ། གཡས་ཞལ་གྱི་རོལ་(རལ)པའི་ཐོར་ཚུགས་ལ་
སྒྲ་མ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་སྦྱ་མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་ཅིག་(གཅིག)ཕྱག་གཉིས་འཁོར་ལོ་དང་
བྲེལ་བྱ་འདྲིན་པ། གཡོན་ཞལ་གྱིས་རོལ་(རལ)པའི་ཐོར་ཚུགས་ལ་སྒྲ་མ་འོད་དཔག་མེད་སྦྱ་
མདོག་དམར་པོ་ཞལ་ཅིག་(གཅིག)ཕྱག་གཉིས་བསྐྱེད་དང་བྲེལ་བྱ་འདྲིན་པ་སྒྲིམ་མོ།

སྒྲ་མ་མི་སྦྱོད་(བསྦྱོད)པའི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་འོད་ཟེར་སྟོན་པའི་ཆོགས་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་འཕྲོས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་དང་དེ་སྦྱོད་(སྦྱོས)པར་བྱེད་པའི་བགས་

(བག)ལ་ཉལ་བ་དང་། དེས་སྐྱེས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་ཀླུངས། སྤར་ཡང་ཐུགས་
ཀ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། ཐུགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་
ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་(ཀྱིས)མཉེས་པར་བྱས། དེ་ཀླུངས་ཀྱི་ཐུགས་བརྒྱད་
(རྒྱད)བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཞེ་སྤང་ཀླུང་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀླུངས་འོད་ཀྱི་ཀླུང་པར་བཀྲུགས་
ཏི་(ཀྱུག་སྟེ)མྱོ་ཁའི་རྩྭ་ལས་(ལ)ཐིམ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་སྟོན་པོའི་ཚོགས་སྟོས། རང་གི་སྤྱི་
ནས་ཁྱུགས། ཀྱང་ཐེལ་(མཐིལ)ཀྱི་བར་འོད་ཟེར་སྟོན་པོའི་(མོས)གང་། རང་བརྒྱད་(རྒྱད)ཀྱི་ཞེ་
སྤང་དང་དེ་སྐྱེད་(སྐྱེས)པར་བྱེད་པའི་བགས་(བག)ལ་ཉལ་དང་། དེས་སྐྱེས་ཉོན་མོངས་པའི་
ཚོགས་ཀླུངས་དག་པར་བསམ་མོ།

ལྷ་མ་ཀླུང་གི་(གི)ཐུགས་ཀའི་ཨོ་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོའི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་འཕྲོས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཏི་(གཏི)ཐུག་དང་། དེ་བསྐྱེད་(སྐྱེས)པར་བྱེད་པའི་
བག་ལ་ཉལ་དང་། དེས་བསྐྱེས་(སྐྱེས)པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་ཀླུངས། སྤར་ཡང་
ཐུགས་ཀའི་ཨོ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཀླུངས་བདེ་
བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་(ཀྱིས)མཉེས་པར་བྱས། དེ་ཀླུངས་ཀྱི་ཐུགས་བརྒྱད་(རྒྱད)ཀྱི་ཏི་(གཏི)
ཐུག་ཀླུང་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀླུངས་འོད་ཀྱི་ཀླུང་པར་བཀྲུགས་ཏི་(བཀྲུག་སྟེ)ཐུགས་ཀའི་
ཨོ་ལ་ཐིམ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོའི་ཚོགས་འཕྲོས། རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་ཀྱང་པའི་བར་
འོད་དཀར་པོའི་(མོས)གང་། རང་བརྒྱད་(རྒྱད)ཀྱི་ཏི་(གཏི)ཐུག་དེ་སྐྱེད་(སྐྱེས)པའི་བག་(-ལ)ཉལ་
དང་། དེ་སྐྱེས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་ཀླུངས། (༡༩བ) ལྷ་མ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་
ཐུགས་ཀའི་ལྷུང་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོའི་x སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་
དེ་བསྐྱེད་(སྐྱེས)པར་x དེས་སྐྱེས་པའི་ཉོན་མོངས་x སྤར་ཡང་ཐུགས་ཀའི་ཨོ་(ལྷུང་)ལས་

འོད་ཟེར་འཕྲོས། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་x དེ་རྣམས་
ཀྱི་ཐུགས་བརྒྱད་(རྒྱད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་དག་པའི་x ཐུགས་ཀའི་སྤྲེལ་ཐིམ། སྤར་
ཡང་དེ་ལས་འོད་ཟེར་དམར་པོ་x རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་རྒྱུ་པའི་x དམར་པོའི་(པོས་)མེར་གྱི་
(ཁྱིས་)གང་། རང་བརྒྱད་(རྒྱད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་སྤར་བར་བསམ་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མཚོའི་ཆོན་ཕྱོ་ཞིང་དྲངས་པ། དབུས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བཞི་
ལས་བྱུང་པའི་རི་རབ་ལྷན་པོ་བྱུ་བཞི་པས་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱའི་ནང་གི་མཐིམ་དུ་བརྒྱ་
འདབས་(འདབ་)མ་བརྒྱད་པའི་འདབས་(འདབ་)མ་རྣམས་ལྷམ་ལ་(མེར་)ཤར་ནས་བཙུམ་ཏེ་འོར་
རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ཆེན་བརྒྱད་གཡས་བསྐྱོར་(སྐྱོར་དུ་འཁོད་པའི་སྤྱི་རྣམས་ལྟེ་བ་ཡན་
ཆད་སྤྱི་མདོག་དཀར་པོ་ཞི་བའི་ཉམས་དང་ལྷན་པ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པའི་དབུས་སུ་རྣམས་
(རྣམ་པ་སྤྱུ་ལ་མགོ་གདེང་(གདེངས་)ཀ་ལྷས་ལྷས་བརྒྱན་པ། ལྟེ་བ་མན་ཆད་སྤྱུ་ལ་འཇུགས་
(མཇུག་འདྲ)བ་མི་སྤྱག་པའི་རྣམས་(རྣམ་པ་)ཅན། བརྒྱའི་ལྟེ་བ་ལ་སྤྱུ་ལ་ནག་པོ་ལེན་(ལན)བདུན་
མཁྲིལ་(འཁྲིལ)བ། དེའི་སྤྱིང་དུ་སངས་རྒྱས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་མདོན་རྟོགས་ལྟར་སྒྲོམ། སྤྱི་
བརྒྱབ་(རྒྱབ་)རི་རབ་ལ་བཞེན་པ་སྐྱད་(སྐྱད་པ་)མན་ཆད་རྒྱའི་ནང་དུ་གནས་པ་རོལ་(རལ)པའི་
ཐོར་ཚུགས་རི་རབ་ལས་ཅུང་ཟད་བརྩམ་(ཅམ)འཕགས་པ། སྒྲོམ་པའི་གནས་གསུམ་ཁྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པ། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་བར་བྱས་ལ། ཅ་ཞལ་གྱི་སྤྱིན་འཚམས་
(མཚམས)སུ་ཐུགས་རྫོང་འཕྲུལ་པ་ལྷགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་མཆུ་སྤར་ཤིན་ཏུ་(ཏུ་རྫོ་བ་མིག་གསེར་
ཀྱི་མདོག་ལྟར་སེར་བ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས། སྤྱི་དང་ས་བདག་ཉམས་པར་བྱེད་པ་
གཤོགས་(གཤོག)པ་སྤབས་ཞིང་(རྟེན་ཅིང་)འཕྱར་ལ་ཁད་པར་བསམ་ཞིང་། ཅ་སྤགས་མང་
དུ་བརྒྱ་བ་དུས་མཉམ་བྱེད། དེས་སྤོང་ཆད་མ་ཞེ་(ཞེ)ན་ལྷགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་དེ་རྒྱུད་གི་(གིས་)

ཁུར་ནས་ཕྱག་གཡོན་གྱི་སྤྲིག་འཛུབ་(མཛུབ)གྱི་ཅེར་བབ་པ་འཕར་ལ་ཁད་པར་བསམ་ཞིང་།
ཅ་སྤྲགས་མང་དུ་བསྐྱུ་ དེས་ཀྱང་སྒྲོང་ཆོད་ཞི་མ་ཐུབ་ན། ཅགས་གྱི་བྱ་ཁྱུང་དེས་(དེ)ལས་
རང་འདས་སྤྱལ་བ་བྱེ་བ་ཐེར་ (༥༠ན) འབྱམ་སྤྱལ་ཏེ་གདོལ་པའི་རིགས་ལ་སོགས་པ་གདུག་
པ་ཅན་རྣམས་དང་། ཁྱད་པར་རང་ལ་གཞོད་པའི་སྤྱ་དང་ས་བདག་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་
གནས་པ་དེར་སོང་ནས་དེ་རྣམས་གཤོག་པ་གཏུབ་(གཏུབས)ནས་ཉམས་སྟོབས་ཉམས་པར་
བྱས་པ་སྤྱལ་གྱི་རྣམ་པར་འཇུག་(མཇུག)མ་སྤེར་མོས་གནན། མགོ་བོའི་ཞལ་དུ་བྱང་(བྱངས)
ནས་ཐོས་ནས་རྒྱག་པར་བསམ་པ་དང་། ཡང་ཅ་ཞལ་ཅིག་(གཅིག)སྤྲིན་འཆོམས་(མཆོམས)
ནས་འོད་ཟེར་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྣམ་པར་ན་ར་ར་བབས། སྤྱ་ཆེན་བརྒྱད་གྱི་སྤྱི་བོ་ནས་
ཞུགས། དེ་རྣམས་ཕྱི་མཆོན་ལོགས་(ལོག)པའི་གཞོད་པ་རྣམས་ཞི། ལུས་བདུད་ཅི་(ཅིས)
མེར་གྱི་(གྱིས)གང་། ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བས་མཉེས་པར་བསམ་པ་དང་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་
བྱེད་དོ།

ཡབ་དག་གི་གཞོད་སྤྱན་འདུལ་བ་ནི། སྤྱིང་བཞི་རི་རབ་དང་བཅས་པ་གསལ་
བཏབ་ལ། རིམ་གྱི་(གྱིས)ཅེར་བརྒྱ་འདབས་(འདབ)མ་བརྒྱད་པ། དེའི་ཉྩེ་བར་སངས་རྒྱས་
འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་མངོན་རྟོགས་ལྟར་སྒྲོམ་ལ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག །སྤྱ་གསུང་ཐུགས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་འདེབས་རྣམས་བྱ། བརྒྱ་འདབས་(འདབ)མ་བརྒྱད་
ལ་གང་བ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་སྤྱན་ཏེ་བདག་བརྒྱད་བཞོད་པའི་ཕྱག་གཉིས་
ཐལ་མོ་སྤྱར་ནས་གཙོ་བོ་ལ་འདུད་པར་བསམ།

བརྒྱའི་ཉྩེ་བར་སངས་རྒྱས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་གཡོན་ཞལ་དམར་པོའི་སྤྲིན་
འཆོམས་(མཆོམས)ནས་བརྒྱ་བྱིན་ཞལ་ཅིག་(གཅིག)ཕྱག་གཉིས་པ་གཡམས་གསེར་གྱི་རྩོ་རྩེ་

དང་། གཡོན་སྡིག་འཇུབ་(མཇུབ)མཛད་པ་སྤང་པོ་དཀར་ཁ་ལ་ཞོན་(བཞོན)པ་གཅིག་སྟོས་
ལ། ཅ་སྒྲགས་ཏྲག་ཏུ་བསྒྲ། དེས་སྟོང་མ་ཞིག་(སྟོང་མ་ཞི)ན་བརྒྱ་བྱིན་དེ་ལས་རང་འབྲས་
(འབྲེ)བརྒྱ་བྱིན་བྱི་(ཐེ)བ་འབུམ་འཐེར་(ཐེར)སྤྱལ་ཏེ་སྟེང་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་གཞོན་སྟོན་
ཏྲ་བརྒྱད་ཀྱི་འཁོར་ན་ཡོད་པའི་གཞོན་སྟོན་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཆར་གཅད་པར་བསམ་
ལ། ཅ་སྒྲགས་དག་དུ་(ཏུ)བསྒྲ་ཞིང་། གཡོན་ཞལ་གྱི་སྟོན་འཆོམས་(མཆོམས)ནས་བདུད་ཅི་
དམར་པོའི་རྒྱན་ན་ར་ར་བྱང་ནས་བསྐྱའི་འདབས་(འདབ)མའི་གཞོན་སྟོན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲགས་
ཀར་ (༡༠བ) ཐེམ་པས། དེ་རྣམས་ལུས་བདུད་ཅི་(ཅིས)མེར་གྱི་(གྱིས)གང་། ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་
བས་མཉེས་ཤིང་འཆོམས་པར་བསམ་པ་གཉིས་སྟེལ་མར་བྱེད་དོ།

སྟེང་གི་བདུད་དག་པོ་འདུལ་བ་ནི། གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོའི་གནས་
ཀྱི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བསྐྱའི་འདབས་(འདབ)མ་བརྒྱད་པའི་དབུས་སུ་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་
བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གདན་གསུམ་ཅེགས་(བཅེགས)ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་སངས་རྒྱས་འཁོར་ལོ་ཆེན་
པོ་སྟོམ་ལ། ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག །དབང་བསྐྱར་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་གདབ། བསྐྱའི་
འདབས་(འདབ)མ་བརྒྱད་ལ་བདུད་བརྒྱད་བཀོད་པའི་(བ)ཐམས་ཅད་སྐྱ་མདོག་དཀར་པོ་
ཞལ་ཅིག་(གཅིག)ཕྱག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྤྱར་ཏེ་གཙོ་བོ་འདུད་པར་བསམ།

གཙོ་བོའི་གཡས་ཞལ་དཀར་པོའི་སྟོན་འཆོམས་(མཆོམས)སུ་འཆང་(ཆངས)པ་དཀར་
པོ་ཞལ་ཅིག་(གཅིག)ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་གཡས་རལ་ངི་(གི)དང་གཡོན་སྡིག་འཇུབ་(མཇུབ)མཛད་
པ་མཁའ་ལྗེ་དང་(ལྗེ)ལ་འཆིབས་(བཅིབས)པ་ཅིག་(གཅིག)སྟོས། དེ་ལས་རང་འབྲས་(འབྲེ)
སྤྱལ་པ་འཆང་(ཆངས)པ་བྱི་(ཐེ)བ་ཐེར་འབུམ་སྤྱལ་སྟེ་(ཏེ)གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་མན་ཆད་
ཀྱི་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་བདུད་ཐམས་ཅད་ཆར་གཙོད་རྩལ་ཐན་བཞིན་

རྒྱགས་པར་བསམ་ཞིང་། སྤྱིང་པོ་དང་ཙྰ་སྤྱགས་གང་རུང་བསྐྱས་ལ། ཡང་གཡས་ཞལ་གྱི་སྤྱིན་མཆོམས་ནས་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྒྱན་ན་ར་ར་བྱུང་སྟེ། འོག་གི་བདུད་བརྒྱད་གྱི་སྤྱིན་མཆོམས་ནས་ཞུགས་ཏེ་ལུས་ཐམས་ཅད་མེར་གྱི་(གྱིས)གང་ཏེ་(སྟེ)ཐག་མེད་གྱི་བདེ་བས་འཆོམ་ཞིང་མཉེས་པར་བསམ་པ་གཉིས་སྟེལ་མར་བྱའོ།

ཡང་དྲག་པོ་གསུམ་གཅིག་(ཅིག)ཅར་དུ་འདུལ་བ་ནི། དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཕྱིར་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞི་ལས་བྱུབ་པའི་རི་རབ། དེའི་མདུན་གྱི་རྒྱ་མཆོའི་དབུས་སུ་བརྒྱ་མ་འདབས་(འདབ)མ་བརྒྱད་པའི་དབུས་སུ་ཉི་མའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་རུས་སྤལ་དང་ཚུ་སྤྱིན་གྱི་གདན་གཉིས་གྱི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ (༡༡ན) མངོན་རྫོགས་རི་རབ་ལ་ཉོར་སྐྱགས་ཀྱིས་ཚུལ་གྱི་བཞུགས་པའི་གཡས་བསྐྱམ་པའི་(པས)རུས་སྤལ་དང་། གཡོན་རྒྱུད་པའི་(པས)ཚུ་སྤྱིན་མནན་པ། དབུ་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་དུ་བསྟེན་པས་པ། དབུ་སྒྲ་རོལ་(རལ)པའི་ཐུར་ཚུགས་འཆང་བའི་(ཆངས་པའི)འཇིག་རྟེན་དུ་སྟེན་པས་པ་ལས། འོད་ཟེར་དམར་པོའི་རང་བཞིན་འཕྲོས་པས། འོག་མིན་དུ་བསྟེན་པས་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་འབར་པའི་དབུས་ནས་བཞུགས་པ་ཅིག་(གཅིག)སྟེད་(བསྟེད)། དེ་ལ་རང་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག །དབང་སྐྱར་(བསྐྱར)རྒྱས་འདེབས་བྱས། དེ་ནས་ཞབས་འོག་གི་བརྒྱའི་འདབས་(འདབ)མ་རྣམས་ལ་སྐྱ་ཆེན་བརྒྱད་བཀོད་པའི་སྐྱ་མངོག་དཀར་པོ་ཞལ་ཅིག་(གཅིག)བྱག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས་གཙོ་བོ་ལ་འདུད་པར་བསམ།

སྐྱ་སྟངས་ཀྱི་ཐད་ལ་གཞོད་སྟེན་བརྒྱད་འཁོད་ནས་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས་གཙོ་བོ་ལ་འདུད་པར་བསམ། མགྱིན་པའི་ཐད་དུ་བདུད་བརྒྱད་འཁོད་པའི་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྐྱར། x དེ་ནས་སྐྱད་(སྐྱ)ནས་སྐྱགས་ཀྱི་བྱ་བྱུང་གྱི་(བྱ)བ་ཐེར་

འབུམ་སྟུལ་ཏེ་འཕྲོས་བསམ། ལྷ་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཆར་གཅད་པར་བསམ། མགོན་
པའི་ཐད་ནས་བརྒྱ་བྱིན་སྒྲུང་པོ་ཆེ་དཀར་ཁྲ་ལ་ཞོན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོས་ཏེ་གཞོད་
སྟེན་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཚུར་(ཆར)གཅད་པར་བསམ། དབྱའི་ཐད་ནས་འཚུངས་(ཆར་ས)
པ་འཕྲོག་བྱེད་ལ་ཞོན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་(སྟོས)ཏེ་བདུད་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཚུར་
(ཆར)གཅད་པར་བསམ་ཞིང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཅ་སྟགས་དང་སྟོང་པོ་གཉིས་སྟེལ་
ནས་དག་དུ་(ཏུ)བསྒྲིབ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གནས་ཁང་གཅང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་རང་གི་མདུན་དུ་ས་སྟེགས་(སྟེགས)བྱ་བྱ་
བཞི་པ་ཅིག་(གཅིག)བྱས་ལ། སྟེགས་བྱ་ལ་སྟོགས་(སྟོག)མར་འཁོར་ཆེན་གྱིས་གསེར་ལ་
སྟགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འཛིན་པ་ལ་སྟགས་ལས་བྱས་པའི་སྟུ་འབར་(འབར)དུ་དོད་པ་
རབ་གནས་ཅན་(+གྱི)བཞུགས་སུ་བཅུག། དེ་དང་རང་གཉིས་ཀར་འཁོར་ལ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད།
རྒྱས་འདེབས་གྱི་བར་བྱས། དེ་ནས་མདུན་སྐྱེད་(བསྐྱེད)དང་རང་གཉིས་ཀའི་ཐུགས་ཀ་ནས་
རྩོ་རྩེ་སྟུལ་པ་ཐུག་ན་རྩོ་རྩེ་ཞལ་ཅིག་(གཅིག)ཐུག་གཉིས་པར་བསམ། ལྷགས་གྱི་བྱ་ལྷང་བྱེ་
བ་འབུམ་འཐེང་(ཐེང)སྟོས་ཏེ། གདུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆར་གཅད་པར་བསམ། ཅ་སྟགས་
གྱི་འཇུག་(མཇུག)ལ་ཤམ་བྱ་བཏགས་ལ་བར་ཆད་གྱི་མཆོན་མ་མ་ཞི་བར་དུ་བསྒྲེལ།

ཡང་མཆོད་ནས་མཆོད་རྟེན་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ལྷ་མ་དགེ་བའི་གཤེས་(གཤེས)གཉེན་
གྱི་གདུང་ཐལ་དང་ (ཨ་པ) མཆོད་ཁང་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་གྱི་ཅིག་མང་གྱི་(གི)ས་དང་། གང་
ཟག་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་གྱི་ཞབས་གྱི་(གྱིས)གཅགས་སའི་ས་ལ་སྟགས་པ་རྣམས་རྒྱལ་མཆོད་
རྟེན་སོར་བརྒྱད་པ་བརྩམ་(ཅམ)གཞིང་(བཞེངས)ལ། དེའི་ནང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
རིགས་གསལ་(རིང་བསྟེལ)དང་། ལྷ་མ་དགེ་བའི་གཤེས་གཉེན་གྱི་གདུང་རིང་སྟེལ་(བསྟེལ)

ལ་སོགས་པ་དང་། མེད་དུ་མི་རུང་བ་ནི་ཅ་སྟགས་ཡི་གེ་ཉིར་གཉིས་པ་(གཉིས་)གསེར་ལ་
སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་(ཆེས་)གྲིས་པ་དང་། བ་ནའང་འཆའ་(མཆའ་)གྱི་(གྲིས་)གྲིས་པ་དབྱ་
ཅན་གྱི་རྣམས་(རྣམ་)པ་ཆར་ཉིར་གཅིག་བཞུགས། རབ་གནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས། སྤར་
ལྟར་སྟེགས་བྱའི་སྟེང་དུ་བཞགས་(བཞག)། དེ་དང་རང་གཉིས་ཀ་འཁོར་ཆེན་དུ་བསྐྱེད་ལ་
རྒྱས་འདེབས་གྱི་བར་བྱས། དེ་དང་རང་གཉིས་ཀའི་སྟགས་ཀ་ནས་སྤྲུལ་པ་རྣམས་སྤར་
ལྟར་སྟོས་པས་གཞོད་བྱེད་ཚུར་(ཆར)གཅད་(བཅད)པར་བསམ་ཞིང་། ཅ་སྟགས་ལ་སྟེལ་
ཆོག་བཏགས་(བཏགས)པ་མང་དུ་བརྒྱ་བར་བྱའོ།།

བརྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སྤར་བཞིན་སྟེགས་བྱའི་སྟེང་དུ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པོ་
ཅིབས་བཞི་བ་ཅིག་(གཅིག)གྲིས། དེའི་ལྟེ་བར་བྱམ་པ་སྟོན་པོ་ཁ་བསྐྱར་བ་ལ་མགུལ་འཆིང་
སྟོན་པོའི་(པོས)བརྒྱན་པ་བཞགས་(བཞག)། ཅིབས་བཞིའི་སྟེང་དུ་ས་གོང་ལ་སིང་(སེང)ལྗེང་
གི་ཕྱར་བྱ་སོར་བརྒྱད་པའམ་བཞི་བ་གང་རུང་བརྟུག་(བརྟུགས)ལ་བཞགས་(བཞག)། དེ་ནས་
བྱམ་པ་དེ་བྱེད་བྱམ་པ་ལ་ནང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་
མངོན་ཉོགས་ལྟར་བསྐྱེད། ཅིབས་བཞིའི་སྟེང་གི་ཕྱར་བྱ་རྣམས་བདུད་ལས་རྒྱལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཁྱོ་བོ་བཞིར་བསྐྱེད། རང་འབྲས་(འབྲས)ཡི་ཤེས་པ་བཅུག། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་
འདེབས་རྫོགས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་རྒྱ་གནམ་ལྷགས་བསྟེས་པའི་ལྷགས་སྟག་སྟོན་
བྱས་ལ། རང་འཁོར་ཆེན་གྱི་བདག་སྐྱེད་(བསྐྱེད)རྫོགས་པར་སྟོམ། དེ་ནས་ངག་གཅོད་ཅ་
སྟགས་བརྒྱ། མ་ར་ཏ་སྤད་སྤད། མ་ར་ཏ་བྱལ་བྱལ། མ་ར་ཏ་ཤིག་ཤིག། མ་ར་ཏ་ཉལ་ཉལ།
མ་ར་ཏ་བྱིང་བྱིང། མ་ར་ཏ་བྱིང་བྱིང། སྤྱི་རི་ཡི་ཡི། སྤྱི་སྤྱི། ར་ར་ཆེས་པ་བཏགས་ལ་སྟོང་
སྟག་གམ་བརྒྱ་རེ་བརྒྱས་ལ། ལྷགས་སྟག་གི་མཚུ་ལ་བྱ། (མམན) བྱམ་པའི་ཚུ་ལ་བཏབ་སྟེ།

ཆུ་མ་ཁོལ་གྱི་(ཁྱི)བར་བསྐྱེད་པ་བྱ། དེ་ལྟར་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱམ་མཆུས་(ཆུས)རང་གཞན་གྱི་ནད་
གཏོན་བར་ཆད་སེལ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ། དམིགས་པ་དངོས་ནི། ལུས་རྣམས་སྤངས་གི་ཆོས་བདུན་
ལྟར་སྤངས་རྒྱུ་གསལ་ཆུང་འདུས་པའི་སྐྱབས་སུ་གཤམ་(བཤམ)པ་ལྟར་རོ། །དེ་ནས་འཁོར་
ལོ་ཆེན་པོའི་བདག་སྤྱིད་(བསྤྱིད)མངོན་ཏྲོགས་ནས་གཤམ་(བཤམ)པ་ལྟར་རྫོགས་པར་སྒྲོམ།
མཆོད་སྟོད་(བསྟོད)བདུད་ཅི་ཐུང་བའི་བར་དང་། སྟེན་(བསྟེན)པ་བྱས་པའི་འོག་དུ་ཉི་(ཉིད)བསྐྱེད་
བྱས་ཏེ། རང་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་བཅས་པ་
གསལ་བཏབ། དེའི་ཆུང་། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནད་སྤྲུལ་ཆོགས་ལ་ཅུང་ཟད་ཉི་(ཉི)བའི་དབྱས་
ཐད་བར་དུ་དབྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་གསུམ་དེ་ཏྲགས་ཀྱི་ཅེ་ནས་སྤྱི་བའི་བར་ཐལ་ལེར་ཡོད་ཅིང་། དེ་
ཡང་དབྱས་ཀྱི་དབྱུ་མ་སྤྱི་ཞིང་དྲངས་པ་སྤྱི་མ་སྤྱིས་བཏབ་པ་ལྟར་སྤྱི་ལྟས་ནད་གསལ་བ།
རོ་རྒྱུ་གཉིས་དཀར་དམར་ནག་པའི་རྣམས་པར་དབྱུ་མ་ལ་འབྱར་བའི་ཆུང་གྱི་ཡོད་པར་
གསལ་འདེབས་ལ། དེ་ནས་ལྟེ་བ་སྤྱི་པའི་འཁོར་ལོའི་རོ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུ་མ་ལ་མདུད་
པའི་འཆོམས་(མཆོམས)ནས། རྩ་འདབས་(འདབ)བཞི་དང་། དེ་ལས་བརྒྱུད་དང་། དེ་ལས་
བཅུ་དྲུག་དང་། དེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྲེས་པའི་རྩ་འདབས་(འདབ)སོ་གཉིས་ཁ་གྲེན་དུ་ལྟ་
བ་ཁ་དོག་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་རྩ་བ་རྣམས་དབྱུ་མ་ལ་བྱུག་ཅིང་སྤྱི་གསུམ་པ་དྲུང་རེར་ཡོད་བ། དེའི་
ལྟེ་བའི་དབྱུ་མའི་ནད་དུ་ཉི་གདན་སྟེན་(སྟེན)མའི་ག་ཡ་ཅམ་ཅིག་(གཅིག)གི་སྟེང་དུ་ཨ་ཐུང་
ཤམ་གྱི་རྣམས་པ་ཅན་དམར་པོ་རྒྱ་ཁབ་ཀྱི་ཅེ་བཅམ་(ཅམ)གྱི་སྟེང་དུ་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་རྒྱུང་
དུ་ཅིག་(གཅིག)གི་སྟེང་དུ་ན་(ན)ད་སྟོམ་གྱི་སྤྱི་ཐགས་(ཐག)ཅམ་གྱི་ཅེ་ལ་མེ་འབར་ལ་ཁད་པ་
ཅིག་(གཅིག)གསལ་བཏབ། བཞི་ནས་བརྒྱུད་གྲེས་པའི་རྩ་བས་(རྩ་བས)རྣམས་ལ་མདུན་ནས་

བཅུམས་ཏེ་ཅ་འདབས་(འདབ)དང་པོའི་ནང་དུ་དབྱང་(དབྱངས)བཅུ་བྱལ། །དེ་ནས་ཤར་ (མཐའ་)སྟོར་(+ལ་)ཀའི་སྡེ་མཆན་(ཆན)། སྟོའི་ཅ་ནང་དུ་ཅ་སྡེ། སྟོ་བྱལ་གྱི་ཅ་ནང་དུ་ལ་སྡེ། ལུབ་གྱི་ཅ་
ནང་དུ་ཏ་སྡེ། ལུབ་བྱང་གི་ཅ་ནང་དུ་ས་སྡེ་སྟེ། བྱང་གི་ཅ་ནང་དུ་ཡ་ར་ལ་ཨ། བྱང་ཤར་གྱི་
ཅ་ནང་དུ་ཤ་ཤ་ས་ཏ་ཤུ་ཆམས་ཅའི་བྱལ་པའི་ནང་དུ་བྱི་ནས་ནང་དུ་སྒྲིགས་(བསྒྲིགས)པའི་
ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་གསལ་འདེབས་སོ།།

སྟོང་གའི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོར། དབུ་མ་ལ་རོ་རྒྱུད་གི་མདུད་འཆམས་(མཆམས)ནས་
ཅབས་(ཅེབས)བཞི། དེ་ལས་བརྒྱད་གྲེས་པའི་ཅ་ཆམས་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁ་བྱར་དུ་ལྟ་བ་ལྟེ་
བའི་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཆེ་གདན་སྤྱོད་(སྤྱོད)མའི་ག་ཡ་བཅུམ་(ཅམ)གྱི་སྟོང་དུ་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་
ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་གྱི་མགོར་ཐིག་ལེ་ན་ད་དང་བཅས་པ་ན་(ན)ད་དེའི་ཅེ་ལ་མེ་
འབར་ལ་ཁད་པ་ཅིག་(གཅིག)གསལ་བཏབ། ལྷོགས་བཞིའི་ཅབས་(ཅེབས)གྱི་ནང་དུ་ཤར་ཏེ་
(བྱལ།) སྟོར་ལྟོ། ལུབ་དུ་(ཏེ)མི་བྱང་དུ་ཨོ་འགོད་ཅིང་། ཡང་ན་རྩྱུ་ཨོ་རྩི་ཁོ་བཞི་རིམ་པ་
བཞིན་འགོད་པ་གདམ་ང་ཅན་ནོ།།

མགྲིན་པ་ལོངས་སྟོད་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྩྱུ་རྩྱུ་ལ་རོ་རྒྱུད་གི་མདུད་པའི་འཆམས་
(མཆམས)ནས་ཅ་འདབས་(འདབ)བཞི། དེ་ལས་བརྒྱད། དེ་ལས་བཅུ་བྱལ་དུ་གྲེས་པའི་མདུད་
པའི་ཐད་གྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཆེ་གདན་ལ་ཨོ་ཡིག་དཀར་པོ་ཆེ་ཆོས་ཐིག་ལེ་ན་(ན)ད་དང་
བཅས་པའི་ན་(ན)དེའི་ཅེ་ལ་མེ་འབར་ལ་ཁད་པ་གསལ་བཏབ། ལྷོགས་བཞིའི་ཅབས་(ཅེབས)
བཞི་ནང་གི་ཤར་དུ་ལྟོ། སྟོར་ལྟོ། ལུབ་དུ་(ཏེ)སྟོ། བྱང་དུ་ཏྲི་ཆམས་རིམ་པ་བཞིན་འགོད།

སྟོ་པོའི་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབུ་མ་ལ་རོ་རྒྱུད་གི་མདུད་པའི་འཆམས་གྱི་
དབུ་མའི་ནང་དུ་ཏྲི་ཡིག་དཀར་པོ་ཆེ་ཆོས་ཐིག་ལེ་ན་(ན)ད་དང་བཅས་པའི་ཅེ་ལ་མེ་འབར་

ལ་འཁད་(ཁད)པ་ཅིག་(གཅིག)གསལ་བཏབ། མདུད་འཆོམས་(མཆོམས)ནས་རྩལ་(རྩལས)
བཞི། དེ་ལས་བརྒྱད། དེ་ལས་བཅུ་དྲུག །དེ་ལས་སོ་གཉིས་སུ་གྲེས་པའི་ཤར་ནས་བརྩམ་
(བརྩམས)ཏེ་གཡས་སྒྲོར་དུ་ཤར་གྱི་རྩལ་(རྩལས)ཀྱི་ (ཤརན)³ བད་དུ་དབྱང་(དབྱངས)བཅུ་
དྲུག་གི་ལྷ་རིང་སོ། དེའི་འཆོམས་(མཆོམས)ཀྱི་རྩ་གཅིག་སྟོང་པར་བཞགས་(བཞག)ལ། དེའི་
འཆོམས་(མཆོམས)ཀྱི་རྩ་བད་དུ་ཨ་མུང་དུ་འགོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེས་མཆོན་ནས་རྩ་རེ་རེའི་
བད་དུ་དབྱང་(དབྱངས)བཅུ་དྲུག་གི་རེ་རེ་འགོད་ཞིང་(ཅིང)། རྩ་རེ་རེ་སྟོང་པར་འཛོག་པར་
བྱེད་དོ།

དེ་ནས་གཙོ་བོར་ལྟེ་བའི་ཨ་མུང་ལ་རང་གི་སེམས་ཁྱེད་པ་བཞིན་དུ་གཙོ་
བོར་སྒྲོམ་ཞིང་། རྩ་འཁོར་གཞན་རྣམས་སུ་ཡང་དབྱས་ཀྱི་ཡི་གེའི་བད་དུ་རང་གི་སེམས་
ཁྱེད་པ་ལྟར་སྒྲོམ། དེ་ནས་ལྟེ་བའི་ན་(རྒྱ)ད་ལས་མའི་འོད་ཟེར་ལྟེ་བའི་རྩ་འདབས་(འདབ)
བརྒྱད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་སོག་པས། ཡི་གེ་རྣམས་ཁྱེད་ལ་ཁད་པའི་རྣམ་པར་གྱུར་པ་དང་།
འོད་ཟེར་སྟོང་ཀར་(ཀར)སོང་རྒྱུ་ཡིག་ལ་སོག །དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྟོང་གའི་
རྩལ་(རྩལས)ལ་སོག །ཡི་གེ་རྣམས་ཁྱེད་ལ་ཁད་པའི་རྣམ་པར་གྱུར།

ཡང་རྒྱུ་ཡིག་གིས་རྒྱ་ད་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། མགིན་པའི་ཨོ་ཡིག་ལ་སོག་པས་
འོད་ཟེར་འཕྲོས། རྩལ་(རྩལས)ལ་སོག །སྤྱི་ནས་དེའི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་སོག་པས་ཡི་གེ་
རྣམས་ཁྱེད་ལ་ཁད་པའི་རྣམ་པར་གྱུར། ཡང་མགིན་པའི་ཨོ་ཡིག་གི་ན་དུ་(རྒྱ་ད)ལས་མེས་
འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་དབྱ་མའི་བད་ནས་ཡར་སོང་བ་སྤྱི་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩ་ཡིག་ལ་སོག །

3 འདིར་ཤོག་གངས་ ༡༣ དང་ ༡༤ གཉིས་ཀྱི་ཨང་གི་ཤོག་ངོས་གཅིག་གི་མདུན་ངོས་སུ་བཀོད་ལ། རྒྱལ་ཤོག་གང་གཅིག་ལས་
མེད་པས། ཤོག་གངས་འགོད་ཅོར་སོང་བ་ལས་གཞུང་གི་ཡི་གེར་ཆད་སྒྲོན་མེ་སྤང་ངོ་།

དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྤྱི་བོའི་ཅུབས་(ཅུབས)ནམས་སུ་སོང་སྟེ་ཅ་འདབས་(འདབ)ཀྱི་
ཡི་གེ་ནམས་ལས་(ལ)ཕོག་པས་ཡི་གེ་ནམས་ལྷུ་ལ་ཁད་པའི་ནམ་པར་གྱུར་པར་བསམ།

དེ་ནས་ལྟེ་བའི་ཨ་ཐུང་གིས་ན་དུ་(ན་དུ)ལས་སྤར་ཡང་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་གྱིན་
(ཁྱེན)དུ་སོང་བས་སྤྱི་བོའི་ཉི་ཡིག་ལ་ཕོག་ཏེ་(སྟེ།) དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་ཅུབས་
(ཅུབས)ཀྱི་ཡི་གེ་ནམས་ལ་ཕོག་པས་དེ་ནམས་མེར་གྱི་(ཁྱིས)ལྷུ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་
གྱུར་པ་ཅ་ནང་སོ་སོ་ནས་འབབས། ཉི་ལ་ཕོག་ཉི་ཡང་འདོད་དུ་ལྷུ་ནས་ཐེག་ལེར་གྱུར་
ནས་དབུ་མ་ནས་འབབས། མགིན་པའི་ཨོ་ལ་ཕོག །དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་མགིན་
པའི་ཅ་འཁོར་དུ་སོང་བས་དེའི་ཡི་གེ་ནམས་ལ་ཕོག །དེ་ནམས་ལྷུ་བ་ཅ་ནང་ (༡༩བ)

།རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱན་བཀོད་ལུལ་དུ་བྱིན་པ། བྱི་བལྟས་ནང་
གསལ་བ། རང་ལྟས་བྱི་གསལ་བ། བལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ། དེའི་XXX(མཆོམས་འདིར་ཡིག་
འབྲུ་གཉིས་གསུམ་མི་གསལ་ལོ།)ཡིད་དགའ་ཆོས་འདིན་གྱིས་(ཁྱི)ཀུན་དགའ་རྩ་བ་གསེར་གྱི་ས་
གཞི་ལ་བྲུ་ཆུ་ཡི་མིག་མང་རིས་སུ་བྲིས་པ་སོགས་བརྒྱན་(རྒྱན)དང་བཀོད་པ་ལྟ་བས་མི་
ངོམ་པས། ་⁴

སོ་སོ་ནས་བབ་པ་ཨོ་ལ་ཕོག །དེ་ཡང་ལྷུ་བ་སྤར་བཞིན། ལྟེང་ཁའི་རྩྭ་ལ་ཕོག་པ་
སོགས་སྤར་བཞིན། དེ་ནས་བབས་པ་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ཨ་ལ་ཕོག་པས་ཅ་ནང་སོ་སོ་
ནས་ཡི་གེ་ནམས་ལྷུ་བ་སྤར་བཞིན་ནོ།

དེ་ནས་བབས་པ་རང་གི་གསང་གནས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཅེ་གསུམ་པར་སྒྲོམ་པའི་རྩ་དབུ་

4 གྲུང་བྱིས་ནང་གི་ཡི་གེ་ནམས་གཞུང་ཡིག་དབུ་མེད་བྲིས་པ་དང་མི་མཆོངས་པར། ཁམས་བྲིས་ཅན་དུ་བྲིས་པ་དང་། ཞོང་ལོག་
གི་བརྗོད་བྲུ་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་བར་མཆོམས་སུ་བྱུང་བས། ཡིག་འབྲི་བས་མཉམ་པར་བཞག་པར་སེམས་ལ། དེ་དག་དོར་ཏེ་གོང་
ལོག་མཐུད་ཆེ་འབྲེལ་ཆགས་ཆད་མེད་དུ་འབྱུང་ངོ་སྟམ་པས་དབུ་དགོས་པར་སྤང་ངོ་།

མའི་ཅེའི་བར་བབས། སྤར་ཡང་དེ་གྲེན་དུ་བསྒྲེག་(ཞྭ)པས་ལྟེ་བར་ཕྱིན་ནས་ལྟེ་བའི་ཅ་
འཁོར་དུ་གཡས་སྒོར་དུ་འབྱེལ་གྱི་འཁོར་ནས་ཨ་ཐུང་གི་རྣམ་པར་གྱུར་པ་དང་། ལྟེ་བའི་
ཅ་ནང་སོ་སོའི་ནང་དུ་སོང་བས་དེ་རྣམས་ཡི་གའི་རྣམ་པར་སྤར་བཞིན་གནས་པར་བསམ་
ཞིང་། དེ་ནས་སྟོང་གའི་ཡི་གེ་ནས་སྟེ་བའི་ཡི་གའི་བར་སྤར་བཞིན་གནས་པར་བསམ་ལ།
སྤར་བཞིན་ཁུ་བ་སོགས་དབབ་བསྒྲེག་(ཞྭ)རྣམས་འཁོར་མར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་རང་ཉིད་འཁོར་ཆེན་གྱི་བདག་སྟེན་(བསྟེན་རྒྱུ་གས་པར་སྒྲིམ། ཉེར་བསྟེན་བྱས།
རང་ཡབ་ཡུམ་བྱང་གཅིག་གི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་ནས་ཅ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་རྣམས་
གསལ་བཏབ། དེ་ཡང་དབྱས་གྱི་དབྱ་མ་སྟོ་ཞིང་དྲངས་པ་སྟེ་མ་སྟེན་བཏབ་པའི་རྣམ་པ་
ཅན། དེའི་གཡས་སྟེ་རྒྱང་མ་དམར་པོ་བྱང་སེམས་དམར་པོའི་(ཤོས)གང་བ། གཡོན་རོ་མ་
དཀར་པོ་བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་(ཤོས)གང་བ། དབྱ་མ་ལ་འཇར་(འབྲར)བར་ཡོད་ཅིང་། ཅ་
གསུམ་གྱི་ཅེ་མོ་མིག་དབྱས་སྟེ་བསྟེན་ཅིང་(ཞིང)། ཅ་བ་ཏྲགས་གྱི་ཅེ་བར་ཐལ་ལེར་མར་
བསྟེན་(བསྟེན་པས)པར་ཡོད་དོ།།

དེ་ནས་རྒྱང་མའི་ནང་གི་བྱང་སེམས་དམར་པོ་དེ་རང་གི་སྣ་བྱག་གཡོན་ནས་རྒྱང་
གྱིས་(གིས)འཐོན། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་གྲུབ་
པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤང་(ཤངས)བྱག་གཡས་ནས་ཞུགས་པས་དེ་རྣམས་
ཀྱི་བྱགས་བརྒྱད་(རྒྱད)ལ་ཐག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་རེ་གསར་དུ་འབྱུངས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བྱང་སེམས་དམར་པོའི་རྣམ་པར་སྟུན་བྱངས། རང་གི་སྣ་བྱག་གཡོན་
ནས་ཞུགས་རྒྱུ་ཉིད་ནང་གི་ཡས་ངོས་སྟེ་བབས་པས། དེའི་བྱེད་དུ་བྱང་སེམས་དམར་པོའི་
(ཤོས)གང་བར་བསམ་ཞིང་། ཡང་གཡོན་གྱི་རོ་མའི་ནང་གིས་(གི)བྱང་སེམས་དཀར་པོ་དེ་

སྣ་བྱག་གཡོན་ནས་རྒྱུ་གི་(གིས་)ཐོན། ཕྱོགས་བཅུ་འཇམ་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་པོ་
མཁའ་འགོ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤང་(ཤངས་)བྱག་གཡམས་ནས་རྒྱ་ཉིའི་
ནང་དུ་ཞུགས་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རེ་གསར་
དུ་འབྱུངས་པས་དེ་རྣམས་བྱགས་མཉེས་ཞིང་(ཤིང་)འཆིམ་པར་བསམ་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་
ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་རྣམ་པར་བྱས་ནས་རང་གི་སྣ་བྱག་
གཡོན་ནས་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་པས་རྒྱ་ཉིའི་བྱེད་སོང་དེ་(སྟེ)བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་
(པོས་)མེར་གྱི་(གྱིས་)གང་བར་བསམ་ལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་རྒྱུད་ཁ་སྐྱོར་
བྱམ་པ་ཅན་ཅིག་(ཅི)རུས་སུ་འཛིན་ཅིང་། མི་བྱབ་པ་ན་རྒྱུད་དལ་བྱས་སྣ་སྟོན་ནས་བྱིར་
གཏོང་བ་དང་མཉམ་དུ་སྒར་བཞིན་རོ་རྒྱུད་གིས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གཉིས་རིམ་པར་
སྣ་བྱག་གཡོན་ནས་གཏར་(བཏར་)བས་སངས་རྒྱས་སོགས་ལ་མཆོད་ཅིང་། སྤར་ཡང་རང་
གི་སྣ་སྟོན་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཅི་རུས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་རང་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོར་གསལ་བའི་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་བཅས་པ་
གསལ་བདེབས་ཚུལ་སྤར་བཞིན་བྱས་ལ། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཉིའི་དབུས་སུ་ཉི་གདན་
གྱི་ཨ་བྱང་དམར་པོ་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན། རྒྱ་ཁབ་ཀྱི་ཅེ་ལྟ་བུའི་མགོ་བོར་རྩ་ཆེས་ཁྱོག་
བརྩམ་(ཅམ)གྱི་སྟེང་དུ་ཐིག་ལེ་རྒྱ་ཁབ་ཀྱི་མིག་རྩམ་(ཅམ)གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ན་(ན)ད་སྟོམ་སྤ་
རའི་སྤ་ཐགས་(ཐག)རྩམ་(ཅམ)གྱི་ཅེ་ལ་འོད་ཟེར་ཉི་མ་སྟོང་གི་རིགས་(རིག)བྱ་ལས་ཀྱང་ཆ་བ་
འཕྲོས་ཏེ་དབུས་མའི་ནང་དུ་བྱེན་ལ་སོང་བས། སྤྱི་བོའི་ཉི་ཡིག་ལས་བྱང་སེམས་འཐེགས་
(འཐེགས)པས་ལྟེ་བས་(བའི)མེ་དང་སྤད་པས་མེ་འབར་བའི་སྟེང་དུ་སྤུམ་སྤྱག་པ་ལྟར་འབར་
བས་རྒྱུན་བྱས་པས་ལྟེ་བའི་ཨ་བྱང་ལས་མེ་དག་དུ་འབར་བས། སྤྱི་བོའི་ཉི་ཡིག་གི་མགོ་

དོལ་ནས་བྱང་སེམས་མང་དུ་བབས་པ་དབྱ་མའི་ནང་ནས་བརྒྱད་ཉེ་(དེ)། ལྷེ་བའི་ཨ་ཐུང་ལ་
འཁོར་ནས་ནོར་བུའི་ཅེའི་བར་བབས། སྤར་ཡང་གྲེན་དུ་ལོགས་(ལྷག)ནས་ལྷེ་བའི་ལ་སྤར་
བཞིན་འཁོར་ནས། སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་དུ་བྱིན་ནས་ཉི་ཡིག་ལ་འཁོར་བས་ཉི་ཡིག་མགོ་
གྲེན་ལ་ལོགས་(ལྷག)བར་བསམ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། །།

ཐ། མ་གཅིག་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བསྐྱེད་
རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་སྤང་
ཚུལ་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱུང་པར་ཅན།

༄༅། །འདིར་མ་ཅིག་(གཅིག)གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མོ་ནས་རིམ་བར་བརྒྱད་པའི་ཆེ་སྤང་
ཐབ་མོ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ། སྐྱེད་(བསྐྱེད)རིམ་ལ་རྟེན་(བརྟེན)ནས་ཆེ་སྤང་བ་དང་།
རྫོགས་རིམ་ལ་རྟེན་(བརྟེན)ནས་ཆེ་སྤང་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ། དེ་ཡང་འདི་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
ལ་སྟེན་(བསྟེན)པ་གལ་ཆེ་བ་ (༡༩) དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས། རོགས་(ཐོག)མར་དེའི་ཚུལ་
རྫོང་པ་ནི། དེ་ཡང་ཐོ་རང་(རངས)སྤྱ་མོར་ལང་(ལངས)ནས་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་སྐྱེད་(བསྐྱེད)
རྒྱད་དང་འབྲེས་ངེས་པར་བྱ། རང་མགོན་པོ་ཆེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་(པར)གསལ་
བའི་ཐུགས་ཀར་སྒྲུབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་སྤྲིད་མར་པོ་རིང་ཆ་ཆེ་(ཆོག)དག་དང་
བཅས་པ་ལས་འོད་འཕྲོས། ལུབ་སྤྱོགས་བདེ་བ་ཅན་ནས་མགོན་པོ་ཆེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་ཀྱི་(ཀྱིས)བསྐྱོར་བ་མདུན་གྱི་
ནམ་མཁར་སྒྱུན་བྲངས།

མཐུལ་གྱི་སྟེང་དུ་འཁོད་པ་ནི། དབུས་སུ་སངས་རྒྱས་ཆེ་དཔག་མེད་པ། ཤར་དུ་
སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་། རྟོར་ཆོས་དཀོན་མཆོག་། ལུབ་དུ་(ཏུ)དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་།
བྱང་དུ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྐྱོང་བསྐྱེད་ས་(སྤང)མའི་ཆོགས་དང་བཅས་པར་གྱུར་པར་བསམ་
ལ། ཨོ་བཟླ་བྱ་མེ་ཨ་རྩྱ། ཞེས་སོགས་མཐུལ་འབྲུལ་(ལུལ)ནས། བདུན་ནམ་དག་བྱ།

དེ་ནས་ངི་མེད་གཞུང་གཞིག་སོགས་ཀྱི་སྟོང་(ཀྱིས་བསྟོད)ནས་བདག་ལ་འཆི་བ་
མེད་པའི་ཆེད་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་ཏུ་གསོལ། དེ་ག་འཛིན་ཆེད་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་ཏུ་གསོལ།
ཆེ་མི་འགྲུང་བའི་གཡུང་བྱང་ལྟར་དུ་བཏེན་(བཏེན)པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་
བཏབ་པའི་(བསམ)བྱང་གི་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྦྱངས་(སྦྱང)ནམས། ལུབ་ཀྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་
མཆོག་ལ་ཐེམ། དེ་སྟོའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ། དེ་ཤར་གྱི་སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་ལ་
ཐེམ། དེ་དབུས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཆེ་དཔག་མེད་ལ་ཐེམ། དེ་འོད་དུ་ཁྱེན་ས་རང་ལ་ཐེམ་པའི་
(བསམ)བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པར་གྱུར། ཞེས་བ་ནི་ཆོག་པ་ཞིང་ངོ་།།

དེ་ནས་བདག་སྦྱེད་(བསྦྱེད)དངོས་ནི། ཨོ་སྤྱ་རྩ་ལས་སྦྱང་(སྦྱངས)། བདག་དང་གཞི་
ལུས་ཀྱི་སྦྱང་བ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་སྦྱང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། སྦྱང་པའི་ངང་ལས་རྩ་
ལས་སྤྱ་ཆོག་པ་རྩེ་རྩེ་ལྟེ་བ་ལ་རྩ་གི་(གིས)མཆོན་པ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་འོག་དུ་(ཏུ)འཕྲོས་
བས་འོག་ཐམས་ཅད་རྩེ་རྩེ་ས་གཞིར་གྱུར། ཨོ་བཟླ་རྟམ་རྟམ་རྩ་། འོགས་སུ་འཕྲོས་བས་
རྩེ་རྩེ་རྩ་བར་གྱུར། ཨོ་x སྦྱང་དུ་ (མེད) འཕྲོས་བས་རྩེ་རྩེ་གྱུར་དུ་གྱུར། ཨོ་x གྱུར་
ཀྱི་འོག་ར་བའི་སྦྱང་དུ་རྩེ་རྩེ་སྦྱ་བེས་དུ་(སྦྱ)གྱུར། ཨོ་x ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩེ་རྩེ་འབར་བའི་
རང་བཞིན་ནས་བར་འཆོམས་(མཆོམས)མེད་པ་དུམ་བྱར་(བྱ)གཅིག་དུ་(ཏུ)གྱུར་པའི་བྱི་རོལ་
བསྐྱལ་བ་འཛིགས་(འཛིག)པའི་དུས་ཀྱི་མེ་ལྷ་བྱ་ཁ་དོག་སྤྱ་ལཱའི་མེ་དབུངས་(དབུང)སྤྱོད་པ་
བཅུར་འཕྲོ་བར་གྱུར།

ཨོ་x བསྐྱང་(སྐྱང)འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་རྩ་ལས་བྱང་བའི་གཞུང་ལས་ཁང་གྱ་བཞི་
སྟོ་བཞི་བརྒྱན་(བརྒྱན)ཏེ་བབ་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ་མ་བྱས་གཏེགས་(བཏེགས)པའི་རིན་པོ་
ཆེའི་ཁྱིམ་སྦྱང་དུ་བསྐྱེད་པར་པོ་འདབས་(འདབ)མ་བརྒྱད་པའི་ལྟེ་བར་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་

ཀྱི་སྤྱི་དུ་ཉི་དམར་པོ་རིང་ཆ་ཆེ་(ཆེག)དག་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། རིན་པོ་
ཆེའི་བརྒྱན་(རྒྱན)དང་། མགྲུལ་བརྒྱན་(རྒྱན)ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་བརྒྱན་(རྒྱན)དཔག་ཏུ་
མེད་པས་སྤྲོས་པ། མཆན་བཟང་པོ་སུམ་བཅུ་(ཅུ)ཙམ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་
བཅུའི་(ཅུས)རྒྱན་(བརྒྱན)པ། དར་དམར་པོའི་ན་གཟའ་(བཟའ)གསོལ་བ། ཞབས་རྩོ་རྩེའི་དཀྱིལ་
(སྤྱིལ)ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ། དེའི་སྤྱི་པོར་ཨོ། མགྱིན་པར་ལྷུང་ཐུགས་ཀར་རྩྱུ། ཐུགས་ཀའི་
རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་རྩལ་ཕྱོགས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ནས། མགོན་པོ་ཆེ་
དཔག་མེད་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་ཀྱི་(ཀྱིས)བསྐྱོར་བ་སྤྱན་
པར་ས། བཟོ་ཨ་ཀྱ་ཤ་ངོ་ བཟོ་སྤྱ་ཤ་རྩྱུ། བཟོ་སྤྱ་ཏེ་ནི། བཟོ་སྤྱ་རྩོ་ གཉིས་སུ་མེད་པར་
གྱུར།

སྤྲར་ཡང་ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། དབང་གི་ལྷ་རྣམས་སྤྱན་པར་ས།
ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་(ཀྱི)བདག་ལ་མཛོན་པར་དབང་བསྐྱར་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་
པའི་(པས)། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩི་(རྩིས)གང་བའི་བྱམ་བ་ཐོགས་ནས། ཨོ་སྤྲ་
ཏ་སྤྲ་ག་ཏ་ཨ་རྩེ་ཤེ་ཤེ་ཀ་ཏ་ས་མ་ཡ་ཤེ་ཡེ་ལྷུང་རྩྱུ། ཞེས་ (ཤེན) གསུང་ཞིང་(གསུངས་ཤིང)སྤྱི་
པོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བས། དབང་གི་རྒྱས་ལུས་ཐམས་ཅད་གང་། རི་མ་ཐམས་ཅད་དག །
རྒྱས་(རྒྱའི)ལྷག་མ་སྤྱི་གཙུག་ནས་ལུད་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། འོད་སོགས་སྤྱལ་སྤྱིའི་
ཆ་བྱེད་(བྱད)ཅན་གྱི་དབུ་རྒྱན་(བརྒྱན)པར་གྱུར། ཨོ་ལྷ་པ་རི་མི་ཏ་ཨ་ཡུར་རྩོ་ན་ས་པ་ར་སྤྲ་
ར་ཨ་ཤྱི་པ་ཏི་རྩོ་རྩྱུ་སྤྱུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་ཉེར་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་འབྲུལ།

དེ་མེད་གཞུམ་གཞིག་བྲལ་བ་ཆོས་སྤྱི་ངང་ཉིད་ལས། །

ཐུགས་རྩོ་ཆེན་པོའི་འགྲོ་ལ་རྩོས་སུ་ཆགས་པའི་རྒྱལ། །

བསྐྱར་ར་གཤེ་མདང་(མདངས་)ལྷན་དེ་མེད་འོད་འབར་བ། །

སྒྲོབས་(སྒྲོབ)པ་འཕྱོངས་(མཐུངས་)མེད་འོད་དཔག་མེད་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །

ཞེས་བས་སྟོད་(བསྟོད།)

དེ་ནས་བསྐྱར་བ་བྱ་བ་ནི། རང་གི་བྱགས་སྒྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་(ཁྱི)སྟེང་དུ་
སྒྲིལ་མར་པོ་རིང་ཆ་ཆེ་གས་(ཆེག)དག་དང་བཅས་བའི་མཐར། ཨོྲ་ཨ་མ་ར་ནི་རི་མེན་
ཡེ་སྤྲུ། ཞེས་བ་ནང་དང་། དེའི་ཕྱི་ལ་གཟུང་(གཟུངས་)རིང་གི་བསྐྱར་བ་སྟེ། བསྐྱར་བའི་
སྤྲུགས་ནམས་ཀྱི་གཡས་སྐྱོར་གྱི་(ཁྱིས་)བསྐྱོར་བ་ལ་སེམས་བཟུང་སྟེ། སྤྲ་བ་གཞན་གྱི་བར་
མ་ཆོད་བར་བུན་བཞེར་བཅད་ནས། ཚོད་དུས་སུ་སྟེན་(བསྟེན)བ་བཞི་འགྱུར་དུ་གསུངས་
བས་འབུམ་བྲག་བཞི་བསྐྱར་བ་བྱེད་བ་ནི། བསྟེན་བའི་རིམ་པའོ།

དེ་ལྟར་སྟེན་(བསྟེན)བ་སྟོན་དུ་སོང་བས་གང་གི་ཆེ་ཁྱིད་ཉམས་སུ་ལེན་བ་ལ་
གཉིས། སྐྱེད་(བསྐྱེད)རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་སྤིང་བ། རྩོགས་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་སྤིང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་ཆེ་ཡར་ཉམས་བསྐྱེད་བ་དང་། འབྱུང་བཞིའི་རོ་བཅུད་བསྐྱེད་(བསྐྱེད)བ་
འཛིག་རྟེན་བའི་ཆེ་བསྐྱེད་བ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་བའི་ཆེ་བསྐྱེད་(བསྐྱེད)བའོ། །དང་པོ་
ནི་བདག་སྐྱེད་(བསྐྱེད)སྤར་ལྟར། བསྐྱར་བ་རི་ལྟར་འཆམས་(འཆམ)བར་སྒོམ། དེའི་མདུན་
བསྐྱེད་(སྐྱེད)འཁོར་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བཅས་བའི་དབུས་སུ་ཆེ་དཔག་མེད་སྐྱེ་མདོག་
བྱག་མཆོན་སོགས་སྤར་ལྟར་སྐྱེད་(བསྐྱེད)། (མཁའ་) བ་ནས་བསྐྱར་བ་བྱུང་ཅམ་དང་བཅས་
བའི་བར་བདག་སྐྱེད་(བསྐྱེད)ལྟར་བྱས། དེ་ནས་མདུན་གྱི་ཆེ་དཔག་མེད་དེ་ལ། བདག་ལ་
འཆེ་མེད་ཆེའི་དངོས་བྱུང་སྤྲུལ་དུ་གསོལ་སྟོན་བའི་མོས་གྲུས་དག་པོ་དང་ལྷན་བའི་(བས་)།
ཨོྲ་བཟླ་ལྷ་ཡུ་ཞེད། ས་ར་རེ། ཀ་ར་རེ། ཐ་ར་རེ། ཞེས་བས་གསོལ་བ་བཏབ། ཨོྲ་ཨ་པ་རེ་

མི་ཏ་སོགས་ཀྱི་ཨཱྀ་ནས་ཤུ་བར་ཆོད་(མཆོད།) རི་མེད་སོགས་སྟོད་(བསྟོད)པས་མདུན་གྱི་
མགོན་པོ་ཆེ་དཔག་མེད་དེའི་བྱུགས་ཀའི་(༡)ནས་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱི་ལྟ་བུར་འཕྲོས། རང་
གི་ཆེ་ཡར་བ་ཉམས་པ་བདུད་དང་རྒྱལ་འགོང་བཅན་དང་མ་མོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྒྲིམ་(བརྒྱལ)པ་དང་སྤྲུལ་པ་དང་། བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་གྱིས་
སྤྲུལ་སྒྲུབ་ངངས། ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་བྱུལ་པར་ཞུགས། བྱུལ་པ་གང་ཞིང་ལུང་པ་ལས་ཆེའི་
བདུད་ཅི་དམར་(མོན་ར་ར་བྱུང་བ་རང་གི་ཆང་(ཆངས)བྱུག་ནས་ཞུགས་ཏེ་རྒྱ་ཁེ་སེན་གྱི་
བར་ཡན་ཆད་གང་། བདུད་ཅི་དམར་པོའི་(མོས)མེར་གྱིས་གང་། རང་གི་ཆེ་ཡར་བ་ཉམས་
པ་ཐམས་ཅད་སོར་ཆུད་པར་གྱུར་པར་བསམ་ལ། ཨ་མ་ར་ཏའི་གཟུང་(གཟུངས)བརྒྱ་ཅ་གང་
འོས་དང་། ཨོྲ་མོ་རྩ་ག་ཨ་ཏེ་སོགས་བདུན་ནམ་ཉེར་གཅིག་སོགས་ཅི་རིགས་བསྐྱེད།

གཉིས་པ་ནི། མདུན་གྱི་ཆེ་དཔག་མེད་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་མཆོད་པ་བྱས་པས།
སྤར་བཞིན་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས། དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་
ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ས་ལ་བཞེན་ནས་ཆེ་སྤིང་བའི་བཅུད་དང་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་སྤར་
བཞིན་བྱུལ་པར་བསྐྱུས་(བསྐྱུད)པ་ནས་ལྷས་གང་བར་བསམ་པས། ལྷས་སྤར་བ་བཞེན་(བཞེན)
པ་གཞུང་གཞིག་མི་རྒྱས་པ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུར་གྱུར་ནས་འཆི་བ་མེད་པའི་ཆེའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་
པར་གྱུར།

གཟུངས་སྤར་བཞིན་བསྐྱུས། ཡང་སྤར་བཞིན་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ནས། འོད་ཟེར་
འཕྲོས་པའི་བར་སྤར་བཞིན་བྱས་པས། བྱེད་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་དང་། མཆོ་དང་རྩིང་བྱ་དང་།
(༩༥) ལྟེང་ཀ་དང་། རྩ་བ་རྩ་ལེལ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་རྩ་ལ་བཞེན་ནས་ཆེ་སྤིང་བའི་
རྒྱས་པ་ཡོད་པ་རྣམས་སྤར་བཞིན་བསྐྱུས་(བསྐྱུད)ནས། གང་བའི་བར་སྤར་བཞིན་སྒོམ་

(བསྐྱོམས)པས། ལུས་སྦྱུམ་པ་དང་འཇམ་པ་དང་གཉིན་(མཉེན)པར་གྱུར་པས་འཆི་བ་མེད་པའི་
ཆེའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་གྱུར།

བརྒྱས་པ་སྤྲུལ་བཞིན། ཡང་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་བར་སྤྲུལ་
བཞིན་བྱས། འབྱུང་བ་མེད་དལ་(དབལ)དང་། ཏྲ་གདོང་གི་མེ་དང་། རྟོར་བྱ་མེ་ཤེལ་ལ་
སོགས་པ་འབྱུང་བ་མེ་ལ་བཏེན་ནས་ཆེ་སྤྲིང་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་སྤྲུལ་
ལ་སྦྱུན་བྲངས་ནས། གང་བའི་བར་སྤྲུལ་ལྟར་སྒྲོམ་(བསྐྱོམས)པས། ལུས་བྲོད་དང་བཟགས་
(བཟག)མདངས་གཟེ་བཟིན་ལྡན་པར་གྱུར་པར་བསམ།

བརྒྱས་པ་སྤྲུལ་བཞིན། ཡང་སྤྲུལ་བཞིན་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་
པས་(པའི)བར་བྱས་པས། འོག་གཞི་རྒྱུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་རྒྱུང་ལ་
བཏེན་ནས་ཆེ་སྤྲིང་བའི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་(བསྐྱུད)ནས། གང་བའི་བར་སྒྲོམ་(བསྐྱོམས)
པས་ལུས་སྦྱོབས་དང་། ཡང་ཅལ་དང་ཤིན་(ཤེད)ཤྱགས་སྤུན་སྦྱུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པར་
གྱུར་ནས་འཆི་བ་མེད་པ་ཆེའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་བསམ།

བརྒྱས་པ་སྤྲུལ་བཞིན་ནས། ཆེ་ཁྲིད་སྤྲུལ་གནང་བའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བཞི་སོ་
སོར་འཕལ་བ་འདི་ལྟར་གསུངས་ལགས། ཡང་རྗེས་མ་གཅིག་ལ། འབྱུང་བཞི་སྤྱོད་གསུང་
གཅིག་ལ་བསྐྱུས་(བསྐྱུད)ཏེ་གནང་བུང་བས་སྐབས་དལ་གྲེལ་དང་སྤྲུལ་བས་ཆོག་གོ།

ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆེ་བསྐྱུས་(བསྐྱུད)པའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་བཞིན་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
དང་མཆོད་པ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་བར་བྱས། རྒྱུངས་(རྒྱངས)པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་སྟོང་
འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ལྷ་མ་དགེ་བའི་གཤེས་(བཤེས)གཉིན་དང་། རྒྱལ་པོ་
དང་། ཡུལ་མི་སྤྱུག་པོ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་བསོད་ནམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆེ་སྤྲིང་བའི་

རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱས་(བསྐྱད)པ་ནས་གང་བའི་བར་བསྐྱེམས་
པས། འདིག་ཉེན་གྱི་སྟོབས་ལྡན་དེ་ནམས་དང་ཆེ་དབང་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་གྱུར་ཏེ་
འཆི་བ་མེད་པ་ཆེ་འེ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་གྱུར།

བཟླས་པ་སྤར་བཞིན། ཡང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ཆོ་བསྐྱད་ (31བ) པའི་
 ཕྱིར་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་བར་སྤར་བཞིན་བྱས་པས། སངས་རྒྱས་
 དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་རང་དང་སྤྱ (དག)བཙུག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཆོ་
 སྲིད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱུན་བྱངས། གང་བའི་བར་སྤར་བཞིན་སྒྲོམ་(བསྒྲོམས)
 པས། དེ་དག་གི་སྐྱུ་མདོག་དང་རྒྱས་པ་མཉམ་པར་གྱུར་ཏེ། འཆི་བ་མེད་པ་ཆོའི་དངོས་
 གྲུབ་ཐོབ་པར་གྱུར། ཟླས་(བཟླས)པ་སྤར་བཞིན་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་སྲིད་བ་ལ། རྒྱུད་འབྱུང་རྒྱབ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཆོ་སྲིད་བ། དབབ་བརྒྱུག་(རྒྱག)ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་སྲིད་བ། དགའ་བཞིའི་(བཞི)ལ་བརྟེན་
ནས་ཆོ་སྲིད་བ། དགའ་བཞི་བྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་སྲིད་བ། སྙིང་གར་ཆེའི་ཕུར་
བ་གདབ་བ་དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། བདག་མདུན་གཉིས་ལྔར་བཞིན་སྟོན། ལུས་རྣམ་སྤང་གི་
ཆོས་བདུན་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ་རྩ་གསུམ་གསལ་བཏབ། རང་གི་སྣ་བྱག་གཡས་བ་ནས་
རྒྱུད་གཡོས། རྒྱུད་བྱད་བ་སྣ་བྱར་སྟོ་བྱ་བྱ་སོང་བས་མདུན་སྟེང་(བསྟེང)ཆོ་དཔག་མེད་
ཀྱི་བུམ་པའི་ལྟོ་བ་ལ་སོག་པས། བུམ་པ་དོལ་ཏེ་ཆེའི་བདུད་ཅི་དམར་པོ་རྒྱུད་རྒྱུད་བྱུང་།
རང་གི་སྣ་བྱག་གཡོན་བ་ནས་ཁྱུགས་ཏེ། སྤྱི་པོ་ནས་རྒྱུད་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ཆེའི་བདུད་
ཅི་མེད་ཀྱི་(གྱིས)གང་། བ་སྤྱིའི་སྟོ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བདུད་ཅིས་(ཅིའི)ཐེལ་བ་ཆགས་བ་སྟར་
ཉུང་འབྲུ་ཅམ་དམར་འཕྲོམ་འཕྲོམ་ཡོད་པར་བསམ། རྒྱུད་ཁ་སྤྱིར་བུམ་པ་ཅན་ཇི་བཙམ་

(ཅམ)ཐུབ་པར་གཟུང་ལ། དེའི་བར་ལ་ཡིད་ཀྱི་(གྱིས)གཟུང་(གཟུངས)བཞུས། རྒྱུ་མི་ཐུབ་པ་ན་
སྤར་བཞིན་སྤྲ་བྱག་གཡས་ནས་དལ་བྱལ་(བྱས)གཏོང་(བྱང་སྟེ། ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་བྱམ་
བ་དོལ་ཏེ་ཆེའི་བདུད་ཅི་སྤྲ་བྱག་གཡོན་ནས་ཞུགས་པ་ནས། བཟུང་བའི་བར་ལེན་(ལན)
ཉིར་གཅིག་འདབས་ནས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། བདག་སྦྱིད་(བསྦྱེད)སྤར་བཞིན་སྟོམ། ལུས་རྒྱུ་སྤར་གི་ཆོས་བདུན་
ལྟན་བྱས། ཅ་གསུམ་གསལ་བཏབ། དབྱ་མའི་ཡར་སྤྲ་ཆངས་བྱག་དང་། མར་སྤྲ་ཏྲགས་
ཀྱི་ཅེའི་བར་དུ་གསལ་བཏབ། རྒྱ་ཏིའི་ཡར་སྤྲ་ཆེ་དཔག་མེད་དཀར་པོ་ནས་འབྱུ་ཅམ་
ཆེ་བྱམ་དཀར་པོ་སྤྲམས་(བསྤྲམས)བ། ཡར་སྤྲ་ཆེ་དཔག་མེད་དམར་པོ་ནས་འབྱུ་ཅམ་ཆེ་
བྱམ་དམར་པོ་སྤྲམས་(བསྤྲམས)བ་གསལ་འདེབས་(བཏབ)། (༥༠ན) རང་ཉིད་ཆེ་དཔག་མེད་
དམར་པོ་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་སྟེ། ཡར་སྤྲའི་ཆེ་དཔག་མེད་དེ་ལ་སོས་གྲུས་དང་གསོལ་བ་
འདེབས་པའི་ཚུལ་ཀྱི་ཡར་སྤྲས་(བསྤྲས)བས། ཆེ་དཔག་མེད་དེའི་བྱམ་པ་ནས་ཆེའི་བདུད་
ཅི་དཀར་པོ་ན་ར་ར་བྱང་བ་མར་སྤྲའི་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་བྱམ་པར་ཞུགས་པས། ཡར་མར་
ཀྱི་རྒྱ་ཏིའི་ནང་ཐམས་ཅད་ཆེའི་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་(ཤོས)མེར་ཀྱི་(གྱིས)གང་བར་བསམ་ལ།
བྱམ་པ་ཅན་ངེ་ཅམ་ཐུབ་པར་གཟུང་། དེའི་རིང་ལ་ཡིད་ཀྱི་(གྱིས)གཟུང་(གཟུངས)བཞུས། རྒྱུ་
མི་ཐུབ་པ་ན་དལ་བྱས་བཏང་ནས། ཡང་སྦྱི་པོའི་ཆེ་དཔག་མེད་ལ་སེམས་གཟུང་སྟེ་མར་
སྤྲའི་ཆེ་དཔག་མེད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་ཀྱི་(གྱིས)སྤྲས་(བསྤྲས)བས། དེའི་བྱམ་
པ་ནས་བདུད་ཅི་དམར་པོ་རྒྱ་ཏིའི་ལམ་ནས་ཡར་རྒྱངས་རྒྱངས་(རྒྱང)བྱང་བའི་(བ)ཆེ་དཔག་
མེད་ཀྱི་བྱམ་པར་ཞུགས་པས་རྒྱ་ཏིའི་ནང་ཐམས་ཅད་ཆེའི་བདུད་ཅི་དམར་པོས་ཁྲིག་གིས་
གང་བ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་དང་། བྱམ་པ་ཅན་སྤྲག་(སྤྲགས་ཏེ)བཟུངས་(གཟུང)། ཡིད་ཀྱི་

(ཀྱིས)བཟུང་(གཟུངས)ཆེའོ་(བཟུངོ)། །ཡང་རྒྱང་མི་ཐུབ་པ་ན་དལ་བྱས་བཏང་། མར་སྒྲིའི་ཆེ་
དཔག་མེད་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ནས། སྤྱི་བོའི་ཆེ་དཔག་མེད་ལ་སེམས་བཟུང་སྟེ་བཟུང་
(གཟུངས)བཟུང་བའི་བར་འདབས་སྟེ་(ཉེ)ལེན་(ལན)ཉེར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི། བདག་སྐྱེད་(བསྐྱེད)ནས་ཆེ་དཔག་མེད་གཉིས་གསལ་འདེབས་པའི་
བར་སྒྲར་བཞིན་བྱས་ནས། སྤྱི་བོའི་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་བྱམ་པ་ནས་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་ཡུང་
(ཡུངས)འབྱུང་ཆོད་བཅུམ་(ཅམ)ཅིག་(གཅིག)བྱུང་བ་རྒྱ་ཉིའི་ལམ་ནས་ཕྱིལ་ལི་ལི་སོང་བ་མར་
སྒྲིའི་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་དབྱང་(པང)དུ་སོང་བས་དེ་དང་འབྲ་བའི་ཡུམ་ཆེ་དཔག་མེད་དཀར་
མོ་གཅིག་དུ་(ཉེ)བྱུང་སྟེ་(ཉེ)། དེ་སྒོམ་པར་ཞུགས་པ་ལ་བཞེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
བདུན་ཅིའི་རྒྱན་དམར་པོ་བྱུང་བ་རྒྱ་ཉིའི་ལམ་ནས་གུན་(གུན)དུ་སོང་བ་སྟེ་བ་མན་ཆད་གང་
བས་དགའ་བ། སྟོང་ཁ་མན་ཆད་གང་བས་མཆོག་དགའ། མགིན་པ་མན་གང་བས་བྱང་
དགའ། སྤྱི་བོའི་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་ (༡༥བ) བྱམ་པ་གང་བས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྐྱེས་
པར་བསམ་ལ། བྱམ་པ་ཅན་གཟུང་ལ་ཡིད་ཀྱི་(ཀྱིས)གཟུང་(གཟུངས)བཟུངས། རྒྱང་མི་ཐུབ་པ་
སྒྲར་བཞིན་བྱས།

ཡང་མར་སྒྲིའི་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་བྱམ་པ་ནས་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ཉུང་དཀར་ནས་པ་
སོ་ཅི་རྒྱ་ཉིའི་ལམ་ནས་ཡར་ཕྱིལ་ལི་ལི་སོང་བ་ཡར་སྒྲིའི་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་དབང་(པང)དུ་
སོང་བས་རང་དང་འབྲ་བའི་ཡུམ་དམར་པོར་འབྱུང་པར་བསམ། ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པས་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་མགིན་པ་ཡན་གང་བས་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་ནས་མར་སྒྲིའི་ཆེ་
དཔག་མེད་ཀྱི་བྱམ་པ་གང་བས་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱེ་བར་བསམ་སྟེ། བྱམ་པ་ཅན་བཟུང་ནས་ཡིད་
ཀྱི་(ཀྱིས)གཟུང་(གཟུངས)བཟུངས་པའི་བར་སྒྲར་བཞིན་བྱ་བ་མཐུན་(ཐུན)རེ་ལ་འདི་ལྟར་བྱེད་པ་

ལེན་(ལན)ཉེར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་འདབས་ནས་བྱེད།

བཞི་པ་ནི། དམིགས་པ་གཞན་པལ་ཆེར་དགའ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་སྤང་བ་
དང་འབྲ་བ་ལ། བྱད་པར་རྩུ་ཉིདེ་མར་སྤྱིའི་ཆེ་དབག་མེད་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པའི་སྦྱར་འཆོམས་(མཆོམས)ནས་བྱངས་(བྱང)སེམས་ཞུ་སྟེ། སྤར་བཞིན་གྱིན་དུ་བྱང་བ་སྤྲ་
བྱག་གཡས་ནས་རྒྱངས་ཀྱི་(རྒྱང་གིས)ཐོན། སྟོགས་བཅུ་འི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤང་(ཤངས)བྱག་གཡོན་ནས་ཞུགས་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱགས་
བརྒྱད་(རྒྱད)ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་དགའ་བདེ་བྱད་པར་ཅན་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདུད་རྩི་འོད་
ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཤངས་བྱག་གཡོན་ནས་
ཐོན། རང་གི་སྤྲ་བྱག་གཡོན་པ་ནས་ཞུགས་ཏེ་རྩུ་ཉིདེ་ལམ་ནས་ལོར་བུའི་བཅེའི་(ཆེའི)བར་
དུ་བབས། སྤར་བཞིན་དགའ་བ་དགའ་བཞི་སྟེས་པར་བསམ་ལོ། ॥ ॥

5 མཆོན། གོང་གི་ས་བཅད་ལྟར་ན། རྩོགས་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་སྤང་བ་ལ་ས་བཅད་ལྡོད་པ་ལས། བཞི་པ་དགའ་བཞི་བྱད་
པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་སྤང་བའི་མཛུག་དང་། ལྡོ་པ་སྤྱིར་གར་ཆེའི་བྱར་པ་གདབ་པ་བཅས་དང་། མཛུག་གི་རིམ་པ་སོགས་
མདོར་ན། མ་དཔེ་དབུ་མེད་གིས་མ་ཞོག་གངས་ 33 ཡོད་པ་ནས། ཞོག་ 34 ནས་མཛུག་བར་མ་ཆང་བས་ཤིན་ཏུ་པངས་པའི་
གནས་སོ།

༡༡། །བཙུག་ལྷན་འདས་དཔལ་ཏུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ལྷན་གྱི་ལམ་གྱི་
སྒྲིབ་ལོ་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་ཟབ་མོ་དེ་དེ་ལྷན་ལྷན་འབྱོར་ཡན་
ལག་ཏུ་གྱི་སྒྲིབ་ལོ་དེ་འཆར་གྱི་སར་འབྱོར་བའི་
ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་བ་སྐྱེད་བཟང་
ལམ་གྱི་འཇུག་རྒྱུ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་
སོ།།⁶

དང་པོ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་པ་ཞུགས་

(༡)དཔལ་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དང་དབྱེར་མ་མཆོས་པའི་རྗེ་བཙུན་
སྐྱེས་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྐྱེས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་དེའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་
བྱུག་འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །བཙུག་པ་ཆེན་པོས་ཏུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་བཟུང་དུ་
གསོལ་ལོ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཐུན་བཙུག་པ་ཆེན་པོ་མེད་ཅོར་བུའི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་རྒྱས་པ། །སྒོ་

6 གངས་ལྷོངས་རིག་བཙུང་སྐྱེད་བཙུན་ཆེན་མོ། ཐེགས་པ་ལ། ༡༩༩ གསལ་ཐུགས་མི། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ༢༠༠༤ ལོ།
ཞོག་གངས་ ༡༩༩ ལོ་ ༡༩༩ བར་གསལ་བའི་དེབ་གཟུགས་ཀྱི་མཆན་བྱང་དུ། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་ལམ་གྱི་སྐྱེད་པོ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཟབ་མོ་དེ་དེ་ལྷན་ལྷན་འབྱོར་ལོ་སར་འབྱོར་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་
བྱེད་བ་བསྐྱེད་བཟང་ལམ་གྱི་འཇུག་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐོར་བཞུགས་སོ། །ཞེས་བྱང་ཐོ།།

བཟང་གང་གི་བྱགས་ཀྱི་མཁའ་ལ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་དཔལ་ལྡན་པ། །གྲགས་པའི་འོད་
དཀར་ཤོགས་བཅུར་བྱུང་བ་ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ་ཡི། །དཔལ་གྱིས་འགྲོ་འདོར་
ལམ་མཆོག་གསལ་མཛད་གང་དེར་གྱུས་པས་བྱག་བགྱེད། །དྲི་མེད་རིགས་པས་རྒྱལ་བའི་
དགོངས་དོན་ཚུལ་བཞིན་བྱེ་ཏེ་(སྟེ)ཤོགས་ཀྱན་ཏུ། །དར་བར་མཛད་ལ་མཚུངས་བྲལ་ཁྱོད་
ཀྱི་སྐལ་བཟང་མ་ལུས་ལེགས་བཤད་ཀྱིས། །རིན་ཆེན་དོ་ཤལ་མགྱིན་པར་འཕྲང་ཞིང་
རྣམ་དཔྱོད་རིགས་པའི་འགྲོས་ལྡན་པས། །རྣམ་མཁུན་ཐར་པའི་གནས་སུ་འཁྲིད་མཛད་
ཀྱན་མཁུན་གཉིས་པ་དེ་ལ་འདུད། །དོ་རྩེ་འཆང་གིས་སྟོན་(མངོན)པར་དབང་བསྐྱར་དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལས་ལུང་བསྟན་པ། །སྟོ་བཟང་མཆོག་དེའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བང་མཛོད་
ཀྱན་ལ་དབང་བསྐྱར་བས། །དགེ་ལེགས་རྒྱན་མི་འཆད་(ཆད)པའི་གཏེར་གྱུར་དཔལ་ལྡན་
མཁས་པ་ཀྱན་གྱི་མགོར། །བཟང་པོའི་ཞབས་པད་ངལ་པོ་མཛད་པས་བདག་ལ་སྟོ་གྲོས་
མཆོག་སྟོལ་མཛོད།⁷

7 བོད་གསལ་མཆོད་བཞེད་རྣམས་དེབ་གཞུགས་སུ་མི་གསལ་མོད། འོན་ཀྱང་དེབ་གཞུགས་སུ། དཔལ་ལྡན་བདུད་བཞེད་དག་
ལས་རྣམ་རྒྱལ་བཅུ་གཉིས་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་གཏན་བཅོམ་བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལྡན། །ཤེས་རབ་ཆགས་པའི་ཉིན་བྱེད་ཟེར་
གྱིས་རབ་རྒྱས་པད་མོར་སྤང་ཅིའི་ཆང་གིས་རབ་ཕྱོས་ཡིད་ཀྱི་བྱང་བ་ནི། །བདེ་བའི་ལུས་རྒྱས་རང་སྤྲུགས་སྤྱ་ལེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་
གིས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་དེ་གཙུག་ཏྲར་བདུད་ཅིའི་གནས་སུ་སོང་། །དྲི་མེད་མཁའ་ལྟར་དང་བའི་ལུས་ཅན་མཆོན་དཔེས་རབ་བརྒྱན་
བྱག་རྒྱའི་སྟུང་མཁས་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་འདུད། །མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བདེ་བའི་མངལ་ནས་མངོན་པར་སྟོལ་པའི་རྫོས་གར་
མཁན། །དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་སྤིང་ལ་དབང་བསྐྱར་རིག་འཛིན་ཀྱན་གྱི་རལ་པའི་གཞིར། །ཞབས་ཀྱི་བསྟོ་རྣམ་པར་བཀོད་དེ་ཡང་དག་
ལམ་བཟང་གསལ་མཛད་པ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་དེས་སྟེ་བ་ཀྱན་ཏུ་བདག་སྟོངས་ཤིག། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མཁུན་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་དག་བྱགས་ཀྱི་མཁར་འཕྲོས་པས། །འཕྲིན་ལས་འོད་བརྒྱས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལམ་བཟང་མ་ལུས་འཇིག་
ཉེན་འདོར། །རྩོགས་ལྡན་བཞིན་དུ་གསལ་མཛད་རིགས་ལྡན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་གཉིས་པའི་ཞབས། །དགེ་ལེགས་མཆོན་
ཅན་སྤིང་གསུམ་སྟེ་མང་ཅེ་གཅིག་གསལ་པས་བྱག་འཆལ་ནས། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། འོན་ཀྱང་འདི་དག་གིས་མང་མི་གསལ་ཞིང་།
གིས་མ་དང་དེབ་གཞུགས་གཉིས་བོད་གསལ་མཆོད་བཞེད་རྣམས་ཐ་དད་དུ་གསལ་ཡོ།

མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ཆེན་དཔའ་པོ་ཆོས་དབྱིངས་མངོས་པའི་ལང་མཆོས་
(ཆོས)རབ་འབྱུང་གཉིས་མེད་སྤྱིར་བའི་བསྟན་འཛིན་གྱི། །ཡེ་ཤེས་བྱི་མེད་ཆོན་གྱིས་བྱིས་
པའི་རྩལ་བྲལ་མཁའ་ལྟར་དང་བའི་ལུས་ཅན་དབུས་དཔལ་(ལྷན་ལུས་)སྟོན་པོའི་མདངས་
འཕྲོག་པ། །ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་རབ་མངོས་ལྟ་(འདྲ)མའི་མགྱིན་པར་རབ་འབྱུང་ནས་རྒྱས་
བརྒྱའི་སྤྱང་ཅིའི་ཆང་གིས་རབ་སྟོས་བས། །སྟོས་པའི་མཆོན་མ་ཀུན་དང་བྲལ་ཡང་སྣ་
ཆོག་ས་སྤྱལ་པའི་གར་གྱིས་རོལ་མཛད་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་འདུད།།

གོ་འཕང་མཆོག་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས། །རྒྱད་དང་འགྲེལ་པའི་དགོངས་དོན་
 རི་བཞིན་དུ། །གསལ་བར་འབྱེད་ལ་རྒྱ་དང་བལ་གྱུར་བ། །མཉམ་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 ཙོང་ཁ་པའི། །གསུང་གི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན། །སྤུངས་ཀྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་
 ལས་ལེགས་འོངས་པའི། །ཟབ་མོ་དོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག། དགོངས་དོན་རི་
 བཞིན་གསལ་བར་འདིར་འཆད་ཀྱི། །སྐལ་བཟང་གཞུ་བོར་གནས་ཤིང་དོན་གཉེར་བ། །
 རྣལ་དབྱོད་ལྡན་པའི་ཆོགས་རྣམས་སྟོོ་བར་གྱིས།།

༥ འདིར་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་དོན་ལམ་རིམ་པ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་གསལ་བར་མཛད་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་རྒྱ་བ་བཟང་པོ་དང་མཚུངས་པར།
བཙུན་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་དངོས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་བརྟེས་ལ། རྩེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ངག་རིམ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ཟབ་མོ་དོ་རྩེའི་རྣམ་འབྱོར་
ཀྱི་ལམ་སྒྲིབ་ཆེང་ས། ཡན་ལག་དུག་གི་གངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་པ། གཞི་ལམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག།
ཡན་ལག་སོ་སོའི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ། དེས་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ། འབྲས་བུ་

8 དེས་པར་ཐུགས་སྐྱེ་མཁས་པ་ཅན་པོ་དེ་དུས་ དེ་ཡི་ ཞེས་པའི་ཡིག་མཛུ་པ་དུག་གུང་གིས་ས་ལྷུང་མེགས་སོ།།

མདོན་དུ་བྱེད་ཚུལ། དེ་དག་ལ་མཐའ་གཞན་དུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག་ཚུལ་དང་བཅས་ཏེ།
སྤྲུལ་གྱི་ཐུ་བོ་རྒྱལ་ཆོས་དམ་པ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ངག་སྒྲེགས་བམ་དུ་བཀོད་པ་མཛད་པས། རྒྱེ་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་ལ་བཀའ་ཤིན་ལེགས་པར་མཛད་མོད། གསུང་(འབ)རབ་བརྒྱུད་ཞིང་
ཡི་གེའི་སྒྲིམ་པ་ཉུང་དུར་མཛད་པས། ད་ལྟར་གྱི་གདུལ་བྱ་རྒྱུ་འཕྲུ་ཆུང་ཞིང་། སྤྲུལ་པ་
དམན་པ་དག་གིས་ཆུང་བཤད་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་གསལ་བར་འབྱེད་
པ་དང་། རྒྲེགས་བམ་དེ་ཉིད་ཙུ་བའི་གཞུང་དུ་བྱས་ཏེ། སོ་སོའི་སྒྲིམས་ཀྱི་དམིགས་རྣམས་
(རྣམ)སྒྲུང་ཚུལ། དེ་ལས་ཐོག་མར་ཉམས་དང་། དེ་ནས་རྟོགས་པ་སྒྲེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་རང་
བཟོའི་ཉེས་པ་སྤངས་ནས། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གསུང་བཞེན་སྒྲིམ་ཏེ་བཤད་
པར་བྱ་ལ། དེ་དག་གི་ཐོག་མར་བྲིད་གཞུང་སྤྲ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདུང་འཆད་ཚུལ་
མི་འདྲ་བའི་བྲད་པར་ཤེས་པ་ལ་རྟོན་(བརྟོན)ནས། ལུགས་སྤྲ་བྱི་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་
ཤེས་པའི་བྱིར། ལུགས་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་འབྲིད་ཚུལ་དང་། སོ་སོའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཐུན་མོང་
མིན་པ་རྣམས་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བཀོད་པ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པར་བྱའོ།

འདི་ལ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་གང་རིམ་པ་རི་ལྟར་འབྲིད་པའི་ཚུལ་དང་། ལམ་རིམ་པ་
གཉིས་ལ་འབྲིད་ཚུལ་དངོས་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཁས་པ་སྤྲ་མ་དག་གི་བཞེད་པ་འགོད་པ་
དང་། ལུགས་འདིའི་བཞེད་པ་འགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལོ་བཤ་སོ་སོ་ལས་རྒྱུད་(བརྒྱུད)
པའི་འཆད་ཚུལ་མང་དུ་སྤྲང་ཡང་། ཕྱོགས་འདིར་གྲགས་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་བྱ་སྟོན་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྒྱུད་(བརྒྱུད)པ་དང་། ཀུན་མཐུན་རྫོང་ནང་པ་ནས་རྒྱུད་(བརྒྱུད)པ་གཉིས་ཀྱི་
འཆད་ཚུལ་ལ། རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ནི། རྒྱུད་ལས། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་སེམས་སྒྲ་མའི་ངེས་པ་
ལ་དགའ་གཏོང་བའི་ངང་ཚུལ་དང་ལྡན་ཡོན་ཏན་ཤེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་

མཆོད་ཉིད་འབྲིང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་དབང་གི་སྒྲིབ་རྒྱུ་དུ་བཞུགས། རྩོམ་པ་ལ། དུས་
གི་དབང་གིས་ཉིད་དཀའ་ན། (༡ན)ཅ་ལྷུང་བཅུ་བཞི་སྒྲིབ་ཞིང་། བརྒྱལ་ཞུགས་ཉིད་ལྷུང་
ལྡན་པ་མཐར་བཞུགས། མདོར་ན་མི་རྟག་པ་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་སྒྲིབ་པ་དང་འཇུག་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྤྱངས་ཤིང་། ལམ་འདིའི་རིགས་ཀྱི་
རྒྱས་པ་སང་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལ་བཞུགས་པ་མཐུན། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་ཐོག་མར་དབང་
གིས་སྒྲིབ་རྒྱུ་དུ་བྱས་ནས་རིམ་གཉིས་ལ་སྒྲིབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱས་པ་འཇུག་པའི་དབང་བདུན་བསྐྱར་ནས་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་
བར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་དབང་གོང་མ་བསྐྱར་ནས་རྩོགས་རིམ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་རྒྱུ་
དུ་བྱེད་དགོས་ཀྱི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲིབ་རྒྱུ་དུ་བྱེད་པའི་དབང་འོག་མ་མ་ཐོབ་པར་དབང་
གོང་མ་བསྐྱར་དུ་མི་རྒྱུད་བར་གཉིས་ཀ་བཞུགས་ཅིང་། ཆོས་རྒྱུས་སྐབས་འདིའི་དབང་བདུན་
བསྐྱར་དགོས་པར་བཞུགས། རྩོམ་པས་འདིའི་དབང་བདུན་ནས། ཡང་ན་ཤེས་བྱ་ཐོབ་པའི་མཆོག་
སོགས་སྒྲིབ་མེད་གཞན་གྱི་དབང་བཞི་རྩོགས་པར་ཐོབ་ནས་མཆོག་དབང་གོང་མ་རྣམས་འདི་
ནས་བཤད་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་བསྐྱར་བས་ཆོག་པར་བཤད། སྤྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དུས་
འཁོར་ཡོངས་རྩོགས་ཀྱི་དབང་དང་། ཤེས་པའི་དབང་ཐོབ་ནས་སྒྲིབ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་མན་ངག་
མཐའ་དག་འཆད་པ་དང་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བར་བཞུགས་དོ།

དེ་ལྟར་དབང་གིས་སྒྲིབ་རྒྱུ་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེས་ཐོག་མར་བསྐྱེད་རིམ་
བསྐྱེད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་རྩོགས་རིམ་ལ་སྒྲིབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཆོད་རྒྱུ་འདི་དང་གཞན་
ནས་གསུངས་པ་དང་བྱུང་ཆེན་དུ་མས་བཤད་པ་ལྟར། རིམ་པ་གཉིས་གོ་རིམ་ངེས་པར་
བཞུགས་པ་ལ། རྩོམ་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཞིང་། རྩོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིབ་རྒྱུ་འགོ་དགོས་པའི་

བསྐྱེད་རིམ་ངོས་འཛིན་པ་ནས་དུས་འཁོར་ལྡན་སྐྱེས་བསྐྱེམས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གི།
བསྐྱེད་རིམ་རྒྱས་པ་(༣བ)ནམས་བསྐྱེམ་པ་ནི་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཡིན་གྱི། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་དགོས་པར་བཞེད་དོ།

གཉིས་པ། ལུགས་འདིའི་བཞེད་པ་དགོད་པ་ནི། ལམ་འདིས་བཀྱི་བར་བྱ་བའི་
ཉེན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཆོན་ཉིད་རྒྱད་ལས་གསུངས་པ་ནི། སྤྲ་མ་དེ་དག་གི་བཞེད་པ་ལྟར།
ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་སེམས་སྒྲ་མའི་ངེས་པ་ལ་དགའ་གཏོང་བའི་ངང་ཚུལ་དང་ལྡན་ཡོན་ཏན་
ཤེས། །ཐར་པ་དོན་གཉེར་རྒྱད་ལ་གྲུས་ཤིང་གཡོ་བ་མེན་པའི་སེམས་ལྡན་དེ་ཉིད་ཐོབ་
པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོད། །གདུག་པ་ནམས་ཀྱི་ཐོགས་ཉམས་སྒྲོབ་མ་དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་ཤིན་ཏུ་མཁས་
པ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱ་བར་བྱ། །ཤེས་རབ་དབང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱར་ཉེ་གཞན་ཞེས་བྱ་
བ་སྦྱར་ཡང་འབྲིང་པོ་བསོད་ནམས་དག་གི་རྒྱར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་
ལས། དེ་ལྟར་དང་པོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བསྐྱ་བ་ཤེས་ནས་དེ་ནས་རང་གི་
ལུས་ལ་བྱུང་བདག་གི་གོ་འཕང་མ་ནིང་གི་སྤྲལས་པས་བསྐྱེམ་པར་བྱས་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་
དང་བཅས་པ་ཡིས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བསྐྱ་བྱའི་ཆོས་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་དགོན་
མཆོག་གསུམ་དང་པར་ཕྱིན་བཅུ་བསྐྱ་བ་བཞི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགྲ། སྦྱངས་པའི་
ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པས་མཆོན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་དགོས་
ལ། དེ་ཡང་། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱིས་རྒྱད་སྦྱངས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་སྒྲོ་སྒྲིང་
ཚུལ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཉི་ཤ་ནས་བརྒྱད་པའི་ཚུ་བོ་གསུམ་འདྲེས་ཀྱི་གདམས་པ་རྗེ་བཙུང་
ཁ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཐོག་མར་
འཁྲིད་པར་མཛད་ཅིང་། དེའི་འོག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་ལམ་རིམ་

གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ད་རུ་དུ་བྱས་པ་ཞིག་གང་འཛིན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་བཞེད་ལ། དབང་
བསྐྱར་བའི་རིམ་པ་ཡང་ཐོག་མར་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་དབང་གོང་
འོག་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བ་དགོས་པར་(༧)ལྷ་མ་གོང་མ་དེ་དག་བཞེད་ཚུལ་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ལྷགས་འདི་ལ་མཆོག་ཏུ་མེད་མི་རུང་ཡིན་པར་བཞེད་
དེ། དེ་ཡང་། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་པ་ལ་སྐབས་འདིའི་དབང་བདུན་དང་གཞན་ནས་
བཤད་པའི་བུམ་དབང་བསྐྱར་ན་སློབ་དཔོན་དེ་སྤགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལྟན་ཡིན་ན་ཙ་ལྟར་བདུན་
པ་འགྲུང་བས་སྒྲིམ་པ་གཏོང་ཞིང་། སློབ་དཔོན་སྒྲིམ་པ་དང་མི་ལྟན་པས། དབང་ལྷག་མ་
རྣམས་བསྐྱར་ཀྱང་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་ལ། དེ་ནས་ལམ་བསྐོས་པ་དང་། ཉན་པ་ལ་ཞུགས་
ན་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀ་དཔྱལ་བར་ལྟར་བར་རྒྱད་རྣམ་དག་ལས་གསུངས་པ་དང་། དབང་
འོག་མ་མ་ཐོབ་པ་ལ་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་བས་ཀྱང་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་དེ། གལ་ཏེ་ཆོད་
ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས་དབང་བདུན་གྱིས་ས་བདུན་འཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་འཛོག་ཅིང་། གསང་
སྤགས་ཀྱི་དགོ་བསྟན་དུ་འགྲུར་བ་དང་། དབང་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་ས་བརྒྱད་པ་སོགས་
འཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་འཛོག་། གསང་སྤགས་ཀྱི་དགོ་ཚུལ་སོགས་སུ་འགྲུར་བར་བཤད་པས་
ས་བདུན་འཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་མ་ཐོབ་པར་ས་བརྒྱད་པ་སོགས་འཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་དབང་
གོང་མས་འཛོག་རྒྱས་པར་འགྲུར་ཏེ། འདི་ནས་བཤད་པའི་དབང་རྣམས་བསྐྱར་བའི་ཆོ་
དབང་བདུན་མ་ཐོབ་པར་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་བས་དབང་གོང་མ་ཐོབ་པའི་གོ་ཆོད་
པའི་ཕྱིར་འདོད་ན། ས་བདུན་མ་ཐོབ་པར་བརྒྱད་པ་སོགས་འཐོབ་རྒྱས་པར་འགྲུར་རོ།

གཞན་ཡང་། གསང་སྐབས་ཀྱི་དགེ་བཅུ་ལྔ་ལྟར་བར་གསང་སྐབས་ཀྱི་དགེ་
ཚུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །དེས་ན། ཚུལ་དེ་ཉིད་རྫོ་ཞལ་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་

མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱང་མི་བཞེད་པས། དེ་དག་གི་རྗེས་འབྲུག་ལག་ལེན་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
མ་ཞུགས་ཤིང་དབང་འོག་མ་རྣམས་མ་ཐོབ་པ་ལ། གོང་མའི་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་རང་གི་སྒྲ་
མའི་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཞིང་ལུང་(༧)རིགས་ཀྱིས་གཞོད་པས་མི་འཐད་དོ།

སྒྲ་ཁ་ཅིག་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་མཆོག་སོགས་ཀྱི་དབང་བཞི་རྣམས་པར་ཐོབ་ན་འདི་
ནས་བཞུགས་པའི་དབང་བདུན་མ་ཐོབ་ཀྱང་། མཆོག་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་ནས་
སྐབས་འདིའི་སྒྲུང་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ཉན་པ་དང་བསྒྲུལ་པས་ཆོག་པར་བཞེད་པ་དེའི་ལྟར་
ན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་མཆོག་སོགས་ཀྱི་དབང་བཞི་རྣམས་པར་ཐོབ་པས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
བསྐྱེད་རིམ་བསྒྲུལ་པ་ལ་དབང་ཞིང་། རྣམས་རིམ་བསྒྲུལ་པ་ལ་མི་དབང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
འབྲེལ་གང་ཟག་དེ་མཆོག་དབང་གོང་མ་བསྐྱར་ནས་རྣམས་རིམ་ལ་འབྱིད་དགོས་པའི་སྒྲུང་
རོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན། བདེ་དགེས་གཉིས་ཀྱི་བུམ་དབང་ཐོབ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་
རིམ་བསྒྲུལ་པ་ལ་མི་དབང་བར་བདེ་དགེས་གཉིས་ཀྱི་དབང་གོང་མ་རྣམས་ཐོབ་པས་དེའི་
བསྐྱེད་རིམ་བསྒྲུལ་པ་ལ་དབང་བའི་བུས་པ་འཛོག་ཚུལ་རྗེས་ལྟར་ཡིན། དེས་ན་འདི་ཡང་
ལུང་རིགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་མེད་པའི་ཆོག་ཙམ་དུ་ཟད་དོ།

ཁ་ཅིག་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་རྣམས་པར་ཐོབ་ན། སྒྲ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
མཐའ་དག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་འཆད་པ་དང་། རིམ་གཉིས་མཐའ་
དག་བསྒྲུལ་པ་ལ་དབང་བར་བཞེད་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། རྣམ་འབྱོར་མ་དང་། རྣམ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་
ལ་དབང་བསྐྱར་བར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ་པོ་དང་། སྤྱགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྗེས་སུ་གནང་བ་སྟོན་པ་པོ་དང་། དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོ་སྟེ། དུས་ཀྱི་

བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་འདོད་དག་པོ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཐོབ་ལ་མ་
ཉམས་པ་དགོས་ཤིང་། དེ་དག་ཀྱང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དུ་མ་སོང་ན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་མི་སྤྱི་བས་
སྤྱོད་པ་འགྲོ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་དང་། ཐར་པ་དོན་གཉེར་དང་། ཐེག་ཆེན་པ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་
འགྱུར་བས། དེ་རྣམས་ལ་ངེས་པར་སློབ་དགོས། དེའི་འོག་ཏུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་
སྤྱིའི་གོ་བ་རྣམ་དག་མ་ཆགས་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྤྱོད་པ་(༥བ)འབྱུང་ནས་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་
བ་རྣམ་དག་ལ་ངེས་པ་མི་སྤྱི། བྱང་པར་རིགས་སྤྱི་དང་བྱང་པར་གྱི་སྒྲུབ་པ་རྣམས་དོན་གོ་
བའི་སློབ་ནས་འཛིན་འདོད་དང་མ་ཉམས་པར་བསྐྱང་འདོད་དག་པོ་མེད་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་ཇེས་
ཆོས་ཅམ་གྱིས་སྤྱགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་མི་འཐོབ་པས། དབང་བསྐྱར་བའི་གཞིར་མི་རུང་ཞིང་།
སྒྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་འོག་ཏུ་དབང་རྣམས་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་ཆོག་རྣམ་དག་གིས་དབང་དོན་
འཁོད་ངེས་སུ་བསྐྱར་ནས་ཁས་བླངས་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲུབ་པ་བསྐྱང་བ་ལ་བཙུན་པ་ཞིག་
ལམ་རིམ་གཉིས་བསྒྲུབ་པའི་སྤྱོད་རུང་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེས་རྫོགས་
རིམ་བསྒྲུབ་པའི་སྤྱོད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྒྲུབ་དགོས་ཏེ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས།

སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །རིམ་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བཞེན། །

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ཉིད་དང་ནི། །རྫོགས་པ་ཡི་ནི་རིམ་ཉིད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྫོང་རྫོང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་རྟོག་རྒྱ་རུ་རྒྱུད་པ་ཡི། །འགྲོ་བ་
གསུམ་པོ་རྣམས་གཟིགས་ནས། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་གྲོལ་འགྱུར་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་ཐབས་
བསྟན་ནོ། །རྣམ་རྟོག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བཅིངས་ལ། །ཐོག་མར་རྟོག་པའི་ཆོག་བསྟན། །
རྣམ་རྟོག་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ན། །མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། བྱི་མེད་
འོད་དུ་ཡང་། དབང་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བ་ནི་འཛིན་ཉིན་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྤྱོད་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་

འཁོར་ལོའི་སྐྱབ་ཐབས་གྱི་ལེའུའོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྟོན་ཏུ་འགོ་བ་ནི་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། །རྫོགས་པའི་རིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། །

ཐབས་འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱིས། །སྐྱས་གྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། །

ཞེས་དང་། རྟོ་རྟེ་གྲུང་ལས་ཀྱང་། ཐ་མལ་རྣམ་རྟོག་གཞིམ་དོན་ཏུ། །བསྐྱོམ་(ཇེ)པ་ཡང་
དག་རབ་ཏུ་བསྐྱགས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་ཏུ་བསྐྱེད་རིམ་རི་ཅམ་ཞིག་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ལ་གཞན་གྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། ལུགས་འདིའི་བཞེད་ཚུལ་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་སངས་རྒྱས་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱོམ་མི་དགོས་པར་
འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཅམ་ཞིག་བསྐྱོམས་པས་ཆོག་པར་འདོད་པ་དགག་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་དེ་བསྐྱོམས་པས་མི་རྟོག་
པའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བེར་བ་ལ། རྟོ་
ཡབ་སྐས་གྱི་གཞུང་ཏུ། འདི་ནི་རྒྱུད་གྱི་ལེའུ་ལྗེའི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་འགལ།
དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་རྣམ་གཞག་དང་འགལ། དབང་བདུན་གྱི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ཚུལ་
དང་འགལ། འཆང་རྒྱ་བའི་རྒྱར་ཆོགས་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་
འགལ། སྐྱབ་ལེར། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་ཕྱི་ནང་གི་སྤྱད་གཞི་སྤྱོད་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་
གསུངས་པ་མཐའ་དག་དང་འགལ། སྐྱབ་ཐབས་ལེའུ་ཞེས་པ་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ཏུས་
གྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། རང་གིས་སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱོམ་པ་
སོགས་གྱི་སྟོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བའི་ཆེད་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་དམ་བཅས་ཤིང་མཇུག་ཏུ་

དེའི་རྒྱུར་བསྐྱོ་བ་བྱེད་པ་དང་འགལ།

གཞན་ཡང་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་དང་སྐྱ་གཟུགས་བཞེངས་པ་གཟུངས་སྒྲགས་
བརྒྱས་པ་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་སོགས་རྟོག་པས་བྱ་དགོས་པའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱོང་
དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཡིན་ཏུ་མང་སྟེ། འདི་ལ་རིགས་པ་ཁས་ལེན་པ་
དག་གིས་ལན་གདབ་བར་མི་བྱས་སོ། །གལ་ཏེ་(༤)དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་སྦྱོར་
ཞེ་ན། འོ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ལས་གཞན་པའི་རྫོགས་རིམ་
ནམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་སྐྱ་བ་ལ་མི་རིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ། ལྷན་སྦྱེས་ཙམ་ཞིག་བསྐྱོམས་པས་ཆོག་པར་འདོད་པ་དགག་པ་
ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མཁས་པ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག །རྒྱུད་དང་སེམས་འགྲེལ་སོགས་ལས་
རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་དགོས་པར་གསུངས་པ་འཐད་པར་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་ནས་སྐྱབ་ཐབས་རྒྱས་པ་བསྐྱོམ་པ་ནམས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཡིན་གྱི། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ནི་ལྷན་སྦྱེས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི།
ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱོམ་པ་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན། སྐྱབ་ལེར། བསྐྱེད་རིམ་རྒྱས་པ་སྐྱུང་གཞི་ཕྱི་ནང་གཉིས་དང་ཆོས་
མཐུན་སྐྱར་ནས་སྐྱུང་གཞི་སྦྱོང་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་དོན་དངོས་སུ་སྦྱོང་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་
འཆད་དམ། འོ་ན་ཏེ། བརྒྱུད་ནས་སྦྱོང་བྱེད་ཡིན་པར་འཆད། དང་པོ་ལྟར་ན། མཆོག་བསྐྱབ་
པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱས་པ་དོན་མེད་པ་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་བརྒྱུད་ནས་སྦྱོང་བའི་
དོན་གང་ཡིན། ཐ་མ་ལ་གྱི་སྤང་ཞེན་མངོན་གྱུར་མགོ་གཞོན་པ་ཙམ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་

ལ་སྐྱུང་གཞི་སྤྱོད་ཁྱེད་རྒྱས་པར་སྐྱུང་ནས་བསྐྱོམ་མི་དགོས་ཀྱི། ལྷན་སྡེས་ཙམ་བསྐྱོམས་
པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཁྲིད་གཞུང་ལས་དེ་དག་རང་གིས་དངོས་སུ་གསུངས་
པ་དང་འགལ། གལ་ཏེ་རྫོགས་རིམ་གྱིས་སྐྱུང་གཞི་དངོས་སུ་སྤྱོད་ཞིང་། དེའི་སྔོན་དུ་སྐྱུང་
གཞི་ཕྱི་ནང་ལྷན་དང་ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་སྐྱུང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་པས་རྫོགས་
རིམ་གྱི་སློན་ཁྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་རྒྱུད་ནས་སྤྱོད་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་
ལྟར་ན། སྐྱུང་གཞི་སྤྱོད་ཁྱེད་སྐྱུང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱས་པ་འདིས་ཐུན་མེད་གི་དངོས་གྲུབ་
ཙམ་འགྲུབ་ཀྱི། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྔོན་དུ་(༨)བསྐྱོམ་པ་དོན་མེད་པ་འགལ་ལོ།།

གཞན་ཡང་སྤྱོད་མོང་གི་དངོས་སྤྱོད་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་ཡིན་པར་སྤྱོད་བའང་མི་འཐད་དེ།
སྤྱོད་སྤྱོད་དང་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་ཅམ་བསྐྱོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་ཀྱང་། སྤྱོད་མོང་གི་དངོས་
སྤྱོད་འསྤྱོད་པར་བྱས་ཀྱི། དེ་ལ་སྤྱོད་གཞི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་ཐབས་སྤྱོད་པ་བསྐྱོམ་པ་
དེས་པར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་སྤྱོད་མ་དེ་དག་ཀྱང་ལེགས་པར་མི་བཞེད་དོ།

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྤྱོད་བར་བྱེད་ལ། རྫོགས་རིམ་
 གྱིས་འཆི་བ་སྤྱོད་བས་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་སྤྱད་གཞི་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱེ་བ་སྤྱོད་བ་ཡིན་
 བས། རྫོགས་རིམ་གྱིས་ཐོགས་བྲས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱོད་བ་ཡིན། དང་སོ་ལྟར་ན། རྫོགས་
 རིམ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བསྐྱེད་རིམ་ཁོ་ནས་འཆི་བ་ཡང་སྤྱོད་ཀྱས་པར་འགྱུར་བས་སྤྱད་གཞི་
 སོ་སོར་ངེས་པ་འགག། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་། བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀས་སུ་ཚུན་
 ཐོགས་བྲས་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྱོད་བར་སོང་བས། སྤྱད་གཞི་སོ་སོར་ངེས་པ་འགག་ཞིང་། དེ་
 བཞིན་ཏུ་རྫོགས་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་སྤྱོད་བ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་སྤྱད་བཞིན་

བརྟགས་ན། འཛིགས་པར་འགྱུར་བས་ལུགས་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་བཞེད་དོ།

གཉིས་པ། ལུགས་འདིའི་བཞེད་པ་དགོད་པ་ནི། རྒྱུད་དང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། སྤང་གཞི་སྤྱི་ནང་གི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་པབ་ནས། གཞན་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་སྤྱིང་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཐོག་མར་སྤྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་པབ་པས་དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ནང་གི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཀྱང་རྟོགས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྤྱི་ནང་གི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་པབ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྱང་གཞི་སྤྱི་ནང་གཉིས་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་མཉམ་བཞག་དེའི་རིང་ལ་སྤྱི་ནང་གི་མ་དག་པའི་སྤང་བ་དེ་རྣམས་མི་འཆར་བར་དེ་དག་དང་རྣམ་(༡༧)པ་མཐུན་པའི་དག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྤང་ཞིང་། དེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཕྲོས་པ་འབྱུང་བས་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་དེ་དག་མངོན་གྱུར་མགོ་གཞོན་ཞིང་། རང་གི་ཅ་ཁམས་རྒྱུད་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་བྱེད་གི་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པས་རྫོགས་རིམ་པའི་དགའ་བཞི་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་བསྐྱོད་སྤྱི་བྱེད་དང་། སྤྱབ་པ་པོ་ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་འཆི་རིམ་དང་མཐུན་པར་སྤྱི་བྱེད་བསྐྱོམ་པ་དང་། སྤྱི་རིམ་དང་མཐུན་པར་ལྟ་བསྐྱེད་པ་ལ་གོམས་པས་སྤང་གཞི་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་དེ་དག་མ་ལུས་པར་སྤྱིང་བའི་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱི་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཡང་། དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱི་བྱེད་སྤྱོད་པས་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱས་པ་དང་། ལུགས་དགྲིལ་ཡན་ཆད་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྱི་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། མ་མཐའ་ཡང་ལྟ་བུ་ཡན་ཆད་བསྐྱོམ་པའི་སྤང་གཞི་སྤྱིང་བྱེད་གྱི་ཆོས་འཐུན་རགས་པ་རྣམས་ཆང་བ་ཞིག་བསྐྱོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་རྒྱུད་སྤྱི་བྱེད་

བར་མ་བྱས་ན་ཆེ་དེ་ལ་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པས། རྫོགས་རིམ་གྱི་
 རྩོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྤྱད་གཞི་སྤྱད་
 བར་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དཔལ་འོ་གཅིག་པ་དང་ལྟན་སྐྱེས་ཙམ་བསྐྱོམ་
 པ་ལ་སྤྱད་གཞི་གྱི་ནང་དང་ཆོས་འཁུན་རགས་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་
 རྫོགས་སྐྱེ་བའི་སློན་གྱིད་དུ་སྤྱད་པའི་དོན་དེ་དག་ཆང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན། རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་དབང་པོ་གཅིག་པ་དང་ལྷན་སྦྲེས་ཅམ་ཞིག་བསྐྱེམ་པ་
 དང་། ལྷ་ལྔའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་དབྱུ་དང་། བཅུ་གསུམ་དང་། ཟུགས་ཀྱི་
 དགྲིལ་འཁོར་དང་། ལྷ་གསུང་ཟུགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྣམས་བསྐྱེམ་པར་
 གསུངས་པའི་དབང་པོ་གཅིག་པ་དང་། ལྷན་སྦྲེས་བསྐྱེམ་པའི་དགོས་པ་(༡༥)གང་ཡིན་ཞེ་
 བ། སྒར་བཤད་པའི་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་སྡེ་བའི་སློན་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཆང་བའི་བསྐྱེད་
 རིམ་དེ་དག་གི་དགོས་པའི་གཙུག་པོ་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་སློན་བྱེད་དང་། དགོས་པ་པལ་བ་
 འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དབང་པོ་གཅིག་པ་དང་ལྷན་སྦྲེས་ཅམ་
 བསྐྱེམ་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། མིའི་བདག་པོ་གཞན་ཡང་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཐབས་སོ་སོ་རུ་
 དགྲིལ་འཁོར་འདྲིར་ནི་དབང་པོ་གཅིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་རྒྱལ་བའི་རིགས་
 ཀྱི་དབང་གིས་ཏེ། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་ལས་ཀྱི་དབྱེ་
 བ་མཐའ་དག་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་ཐབས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ། ལམ་རིམ་པ་གཉིས་པ་འཁྲིད་ཚུལ་དངོས་ལ། མཁས་པ་སྣ་མའི་ཁྲིད་
གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དང་། སྤྱད་ས་འདྲིའི་སྤྱད་ལེན་གྱི་རིམ་པ་དགོད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་བྱ་སྟོན་གྱི་བཞེད་པས་གང་བྱིན་པར་བྱ་བའི་སྟོབ་མ་གཙོ་བོ་ནི། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་སེམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་རབ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེད་དུ་བྱིན་ན་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་འཕྲོ་བའི་ཆེད་དུ་ཤོ། །རི་ལྷོ་འབྲིང་ན་སེམས་རང་བཞེད་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་སྟེ་མོ་ནས་བཟུངས་ནས། ལམ་ཟབ་མའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་འདི་ལ་གསུམ། སྟོན་འགྲོའི་བྱིན་གྱིས་རྒྱུད་སྦྱངས་ཏེ་ལས་རུང་དུ་བྱ་བ་དང་། དངོས་གཞིའི་བྱིན་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་། རེས་འབྲས་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་དོ་སྦྱང་ཅིང་རྒྱུན་དུ་བསྐྱོམ་པར་གདམས་པའོ། །

དང་པོ། སྟོན་འགྲོའི་བྱིན་ལ་སྟེག་པ་(༡༩)འདག་པར་བྱེད་པ་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་བསྐྱོམ་བསྐྱས་ཀྱི་བྱིན། ཆོགས་གསོག་ཤིང་བྱིན་བསྐྱབས་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྲོར་དང་། མཐུལ་གྱི་བྱིན། ཡེ་ཤེས་སྟེ་བར་བྱེད་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྷན་སྟེས་བསྐྱོམ་པའི་བྱིན་དང་གསུམ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དང་པོ་ནི། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་བསྐྱོམ་བསྐྱས་ལ། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གཡས་རྟོ་རྟེ་ཐུགས་ཀར་འཛིན་ཅིང་། གཡོན་བྲིལ་བྱ་དཀྱར་བཞེད་པ་རོལ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་བཞུགས་པའི་ཞབས་གཡས་རུང་ཟད་བརྒྱངས་པའི་མཐེ་བོང་བདག་གི་སྟེ་གཙུག་ཆངས་པའི་བྱ་ག་ལ་རེག་པར་བསྐྱོམས་ནས་གནས་གསུམ་དུ་ཨོྲཱ་ཨཱ་ཧྲཱི་གསུམ་བཞོད། ཡེ་ཤེས་པ་དགྲུག་གཞུག་བྱས་ཀྱང་ཆོག །མ་བྱས་ཀྱང་ཆོག །ཐུགས་ཀར་སྒྲ་བའི་སྟེང་དུ་ཡི་གེ་བརྒྱ་པས་བསྐྱོར། དེ་ལས་འོད་འཕྲོས། འཕགས་པ་མཆོད། སེམས་ཅན་གྱི་སྟེག་སྟོབ་སྦྱངས། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔར་གྱུར། ཡང་འོད་འཕྲོས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩི་དང་བྱང་སེམས་ཉན་རང་།

བར་སྤོང་། ཉི་མའི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅིའི་རྒྱུ་
དཀར་པོའི་རྣམ་པར་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་གཙུག་ནས་ཞུགས་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་གང་། ཞབས་
ཀྱི་མཐེ་བོང་ནས་འཛོམ། རང་གི་ཆངས་བྱག་ནས་ཞུགས། ལུས་གང་། སྤྱི་གཞི་བ་ཐམས་
ཅད་དུད་ཁུའི་རྣམ་པར་རྟོ་རྟེ་མཐེ་བོང་ནས་འཛོམ། ལུས་ཤེས་སྤོང་ལྟར་དག་པར་བསམས་ནས།
ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱ། རབ་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྱོད་བསྐྱེད་ལ་དམིགས། འབྲིང་ཡིག་འབྲུ་ལ་དམིགས། ཐ་མ་
སྤྱོད་ལ་དམིགས་ནས་མ་གཡེངས་པར་བརྒྱས་ཏེ། མཇུག་ཏུ། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་ཞལ་ནས།
རིགས་ཀྱི་བྱ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་བ་ཐམས་ཅད་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་ནས། རང་ལ་ཐེམ་པས་
བདག་ཉིད་རྣམ་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བར་བསམས་ཏེ། སྤྱི་གཞི་བ་དག་པའི་མཆོན་མ་མ་བྱུང་གི་
བར་ཉམས་སྤྱོད་ཆངས་ཞེས་གསུངས་སོ།།

(༥ན)དེ་ནས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་འབྱོར་དང་མཐུན་གྱི་ཁྱིད་ནི། གསང་སྤྱགས་རྟོ་རྟེ་ཐེག་
པའི་ལམ་ཐབ་མོ་སྤྱོད་པའི་རིན་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།

གང་ཞེག་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྟེན་བཞུགས། །

གཞན་དོན་དག་ལ་ཏྱག་ཏུ་བརྟེན་བཞུགས། །

སྤྱོད་པ་དག་པ་རྣམས་ལ་ལམ་དག་ནི། །

སྤྱོད་པ་དམ་པའི་རིན་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། གང་ཞེག་མི་ཡི་འཛིག་ཉིན་དག་ན་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་
མ་རྟོ་རྟེ་འཛིན་པ་སྤྱི་གཞི་བ་དེ་བདག་སྟེ། །དེ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་སྤྱོད་ཆགས་རྣམས་
ནི་དེས་པར་དཔྱུལ་བར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལ་རོ་མཆར་མེད། །དེ་མཉེས་པ་ཡི་བདག་ནི་མགུ་
སྟེ་དེ་ལ་ཁོ་བའི་མེ་ཡིས་ཁོས་པ་ཞེས་པ་ཆེན་པོ་འོ། །དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐར་

པ་བདེ་མཉམ་འབྲས་སྟེར་བྱ་རྣམས་དག་གིས་ཕྱག་འོས་མཆོད་འོས་སོ། །སྟེག་ཅན་གང་
ཡིན་གང་ཞིག་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མའི་ཞབས་བད་བཟང་པོ་དག་ལ་དུས་གསུམ་ཕྱག་མི་བྱེད། །
མི་ཤེས་གང་ཡིན་གང་ཞིག་རྣམ་མང་མེ་ཏྲོག་རྣམས་ཀྱི་དུས་གསུམ་དུ་ནི་མཐུལ་མི་བྱེད་
པ། །སྐྱར་དུ་མནར་མེད་འགོ་བ་གང་ཡིན་གང་ཞིག་བདེ་མཉམ་སྟེར་བྱེད་སྒྲ་མ་སྟོ་བ་
བསྐྱེད་པ་པོ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་མ་ཉམས་གང་ཞིག་མཆོག་གི་སྒྲ་མའི་
ཞབས་ནི་མི་སྟོང་པ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་གྱི་རྩི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་།

གཞན་གྱིས་བརྟེན་མེན་ལྷན་ཅིག་སྟེས། །གང་དུ་ཡང་ནི་མི་ཉིད་པ། །

སྒྲ་མའི་དུས་ཐབས་བརྟེན་པ་དང་། །བདག་གི་བསོད་ནམས་ལས་ཤེས་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་ཆེ་རོལ་བར་ཡང་།

ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མད་ཆེན་པོ། །དྲངས་ཤིང་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆེ། །

སྒྲ་མ་ཉིད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་ནི། །དེ་ནས་(༤བ)དེ་ནི་གསལ་མཐོང་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས། རིམ་ལྡེ་ལས་ཀྱང་། མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྤངས་ནས། །སྒྲ་མ་མཆོད་
པ་ཡང་དག་བཅུམས། །དེ་མཉེས་པས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི། །ཡེ་ཤེས་མཆོག་ནི་འཕྲོ་བར་
འགྱུར། །སྒྲ་མེད་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི། །རྩི་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་མཆོད་བྱས་པས། །དེ་ཡི་
བསོད་ནམས་མ་བྱས་ཅི། །དཀའ་ཐུབ་མ་བརྟེན་གང་ཞིག་ཡོད། །དེ་ཉིད་མི་ཟད་འདོད་པ་
ཡིས། །ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་གང་དང་གང་། །ཤིན་ཏུ་བྱད་པར་ཅན་ཉིད་དེ། །དེ་དང་དེ་ནི་སྒྲ་
མར་དབུལ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སྟེག་པ་འགྲོག་། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་འཇིགས་པ་སེལ། །
སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སྐྱག་བསྐྱེད་གྱི། །རྒྱ་མཆོའི་འཇིགས་ལས་པ་རོལ་བསྟོལ། །ཞེས་དང་།
ཡང་རིམ་ལྡེ་ལས།

རི་དབང་ཅེ་ནས་གང་ཞིག་སྤྱད་ཀྱང་ན། །

སྤྱད་བར་མི་འགྱུར་སྟམ་ཡང་སྤྱད་བར་འགྱུར། །

སྤྱི་མཐོང་གིས་པན་པའི་ཕྱང་ཐོབ་ནས། །

གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་སྟམ་ཡང་གྲོལ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱི་མ་མཆོད་པ་དང་། མཐུལ་དབུལ་བར་དོན་དམ་བསྟེན་པ་ལས། ཐུན་
མཚམས་གསུམ་དུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིས། །ཁ་དང་ལག་པ་རྒྱ་པ་དག་ནི་ཁྱས་བྱས་
ཏེ། །མེ་ཏོག་ཡང་དག་སྤངས་ནས་སྤྱི་མཐོང་སྤྱད་སྤྱར་ནི། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཤིན་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ། །སྤྱི་མཐོང་ཞབས་ཀྱི་ཚུ་སྤྱོད་མེ་ཏོག་གིས་མཆོད་ཅིང་། །ཤིན་ཏུ་གྲུས་
པས་སྤྱི་བོ་ལག་པས་བྱག་བྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་ནས། བྱག་མེན་
མཛད་ཚུལ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སང་གའི་ཁྱིའི་སྤྱི་དུ་རང་གི་སྤྱི་མ་སྤྱར་བཤད་པའི་དོ་རྩེ་
སེམས་དཔའ་དང་འབྲུག་པ་ལ་བྱད་པར་ཞབས་དོ་རྩེའི་དཀྱིལ་གྱུང་གིས་བཞུགས་པ་བསྐྱེད། དེ་
ལ་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་མ་(༡༠ན)དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་བསྟེན་པ་ལ་མཆོད་པ་དང་།
མཐུལ་བུལ། བསྟོད་པ་དང་། དེའི་སྤྱད་སྤྱར་སྤྱོད་པས་འགྲོ་སྤྱོད་པ་ལགས་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
པ་བཟུང་འདོད་དོན་ལ་གསོལ་བ་གདག། སྤྱི་མཐོང་གནས་གསུམ་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ལུས་དག་
ཡིད་གསུམ་གྱི་སྤྱི་བ་སྤྱངས་པར་བསམ་པ་རྩེས་བསྟོད་པ་སྤྱོད་ལམ་དང་བཅས་པ་མཛད།

གསུམ་པ་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱིའི་དེ། རང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་པ་
སྤྱད་སྤྱོད་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྟོམ། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་སོགས་བྱས། ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་གི་འོད་
ཟེར་གྱིས་འཕགས་པ་མཆོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོག་པས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་
གྱུར། ཚུར་འདུས་རང་ལ་ཐེམ། རང་ཡབ་ཡུམ་འོད་དུ་ཞུ། སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་རིམ་གྱིས་འདུས།

ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལ་ཐེམ། རྩྱུ་ཞབས་ཀྱ་ནས། རྒྱ་དཔེ་བར་དུ་རིམ་གྱིས་ཐེམ། རྒྱ་ད་ཡང་ནམ་
མཁའ་ལ་འཇའ་ཡལ་བ་བཞིན་དུ་མི་སྣང་བར་གྱུར་པའི་ངང་ལ་སེམས་འཛིན་པ་དང་མ་
བལ་བར་བཞག། འོད་གསལ་གྱི་ངང་ལས་སྤར་ཡང་སྤར་བཞིན་ལྷ་སྤར་ལངས། སྤྱལ་པ་
སྣ་ཆོགས་སྤྱོད་བ་དང་། སྤར་བཞིན་བསྐྱས་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་དེ་སྤྲོ་མས་ངོ་སྤྱོད་
པ་ནམས་བྱེད། འདི་ནི་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྔོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་འགོ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་
རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་ནམ་དག་གོང་དུ་བྲངས་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་ཡིན། སྐབས་འདིར་བཞས་
པ་མི་བྱེད། སྐབས་གཞན་དུ་ལྷན་སྐྱེས་བསྐྱོམས་ནས་བཞས་པ་བྱེད་ན། ཨོ་ལྷ་རྩྱུ་རྟོ།
རྟོ་ལྷ་ལམ་མར་ཡ། རྩྱུ་པཎ་ཅེས་བཞུགས། འདི་སྤྲོ་མ་གོང་མའི་ཕྱག་ལེན་བཞིན་བསྐྱས་ནས་
བཀོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དངོས་གཞིའི་ཁྱིམ་གཞག་གཞན་དང་མི་འབྲ་བའི་མཇུག་ཚུལ་ནམས་འོག་
དུ་འཆད་དོ། །ཀུན་མཁྱེན་རྩོན་པའི་བཞེད་པ་ལྟར་ཁྱིམ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་(༡༠བ)སྤྱོད་པ་ལས་
ནམ་རྒྱལ་གྱི་ཁྱིམ་ཡིག་ལས་འབྱུང་བ་ནི། ཟབ་ལམ་རྩོམ་རྩེའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པའི་སྔོན་
རུང་དུ་བྱེད་པ་སྔོན་འགྲུའི་ཁྱིམ་དང་། རི་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་དངོས་གཉིས་ཀྱི་དང་
པོ་ལ། ཐུན་མོང་གི་སྔོན་འགོ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྔོན་འགོ་གཉིས། ཐུན་མོང་གི་
སྔོན་འགོ་ལ། སྐབས་འགོ། རྩོམ་སེམས་དཔའི་བསྐྱོམ་བཞས། ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྱིམ་
གསུམ་དུ་བྱས་པའི་རྩོམ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་སྤྱུ་མདོག་དཀར་པོ་རྩོམ་སྤྱི་
ཐུགས་ཀར་བསྐྱོམ་ནས་ཡུམ་ལ་འཇུག་པ་རྩོམ་སྤྱི་ལ་གྱུར་གིས་བཞུགས་པ། ཡུམ་རྩོམ་
སྤྱིམས་མ་དཀར་མོ་གྱི་གྲག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པས་ཡབ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དགྲག་
གཞུག་སོགས་བྱས་ནས་བཞས་པའི་ཆེ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱོར་མཆོམས་ནས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་

བབས་རང་གི་ཆངས་བྱག་ནས་ཞུགས་པས་སྤྲིག་སྤྲིབ་དག་པར་བསྐྱོམ་པ་སོགས་སྤར་
ལྟར་མཛད།

ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་ལྷ་མ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་རྒྱུ་དུ་བསྐྱེད།
བརྒྱུད་པའི་ལྷ་མ་སོགས་བསྐྱེད། མཆོད་བསྐྱེད་མཐུལ་འབྲུལ་བ། གསོལ་བ་གདབ་པ་
སོགས་གྱི་མཐུན། དེའི་གནས་བཞིར་མོ་ལྷ་ལྷོ་རྩེ་བཞི་དགོད། དེ་དག་ལས་འོད་ཟེར་རིམ་
བཞིན་འཕྲོས། རང་གི་གནས་བཞིར་རིམ་བཞིན་ཐིམ་པས། ལུས་ངག་ཡིད་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྩི་
མ་རྣམས་སྤངས། རིམ་པ་བཞི་དབང་བཞི་ཐོབ། རང་གི་སྤྱི་ཐོར་བྱོན་ནས་རང་ལ་བསྐྱེད་
པའི་རྩེས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སྤྲིལ་གྱུར། ལག་པ་མཉམ་བཞག། བལྟ་སྤངས་ནས་མཁར་གཏད་
ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་སྐྱོད་ནས་(༡༡ན)འཛིག། ཉལ་བའི་ཆེ་སྤྱིང་བསྐྱེད་འདབ་བརྒྱུད་
དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་བར་ལྷ་མ་སྤྱན་དངས་སྤྱི་ཆོན་གང་བ་ཅམ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་ཉལ་
ཞེས་གསུང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱན་འགྲོལ་དུས་འཁོར་སྤྱན་སྤྱེས་བསྐྱོམ་པ་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་ཁྱིད། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉེར་བསྐྱོད་བཅས་བྱུང་པར་ཅན་དབེན་གསུམ་གྱི་ཁྱིད་དང་
གཉིས་གྱི་དང་པོ། གཞན་སྤར་དང་འབྲུ་བ་ལ། འདིའི་ལུགས་ལ་ཡབ་ལ་སྤྲིག་སྤྲིབ་གྱི་
ཤམ་ཐབས་མཛད། མི་འབྲུ་བའི་བྱུང་པར་སྤྱི་མོ་རྣམས་འདིར་མ་བཞུགས། འདི་ཅམ་ཞིག་
ཐུན་གསུམ་མམ་བཞིར་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་ཐུན་གྱི་མགོར་གསལ་ལ་ཡུན་སྤང་བ་རེ་
བསྐྱོམ་ཞེས་གསུང་།

འདི་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྱན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པར་གསུང་བའི་ལུང་མང་དུ་
དངས་ནས་དེ་ཐབས་ཅད་འདི་ཅམ་ཞིག་ལ་དགོངས་གྱི། སྤང་གཞི་སྤྱི་ནང་སྤང་བའི་བསྐྱེད་
རིམ་རྒྱས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྱན་དུ་བསྐྱོམ་མི་དགོས་པར་བཞེད།

ལུགས་འདི་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཆོན་སྤར་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དཔེན་གསུམ་གྱི་
ནམས་གཞག་ཇོ་ཞལ་གཉིས་ཀའི་བཞེད་ཚུལ་འཐད་མི་འཐད་བྱེད་པ་སོགས་འོག་ཏུ་འཕྲོས་
བའི་ཚུལ་དུ་འཆད། རྒྱ་མ་དེའི་ལུགས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ནམས་གཞག་ནམས་ཀྱང་འོག་ཏུ་
ཡན་ལག་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ལུགས་འདིའི་བྲག་ལེན་གྱི་རིམ་པ་དགོད་པ་ལ། ཇོ་ཇེའི་རྣལ་འབྱོར་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཇོ་ཇེའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གདམས་
པ་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་དལ་འབྱོར་
ཉིད་དཀའ་སེམས་པ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོད་པ་ལ་སྤྱིང་ཐག་(༡༡བ)པ་ནས་སློབ་པའི་
བར་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་རྒྱུད་སྤེལ། དེའི་འོག་ཏུ་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་དབང་
མཆོན་ཉིད་ཆང་བས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་སྡོད་རུང་དུ་བྱས་པ་དེས་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་སུ་
ཁས་སྒྲུངས་པའི་བརྒྱལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱ་ཅ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ནམས་དང་། ཅ་བའི་ལྷུང་བ་བརྒྱ་
བཞི་ཡན་ལག་གི་ལྷུང་བ་ནམས་དང་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པའི་མཆོམས་ནམས་མ་ལུས་པ་
ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། སྡོམ་སེམས་དང་བློ་ཤེས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བརྟེན་ནས་ཉེས་
བས་མི་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་། ཁྱད་པར་ཅ་ལྷུང་སློག་བསྡོམ་བྱས་ནས་ལེགས་པར་སྡོམ་
པ་དང་། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་མང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་དགོས་པར་
གྱུར་ན་ཡང་། ཇི་མི་སྟམ་པར་མི་འཛོག་པར། འགྲོད་པ་དག་པོས་སྤར་མི་བྱེད་པའི་སྡོམ་
སེམས་ལ་གནས་ནས། རྒྱུད་སྡེ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར་འཆོས་པའི་ཆོ་ག་དུག་ལ་རིངས་པ་
རིངས་པར་བརྩོན་པར་བྱེད་པས། ལྷུང་བ་དང་ཞག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་ལ་ཉམས་ལེན་རྒྱུན་
ཆགས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།

འདི་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་གཞིར་ཡོད་ན་ད་ལྟ་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་གྲགས་པའི་
དམིགས་པ་ནི་ཙྰ་ལྟར་དང་པོའི་ཆར་གཏོགས་དང་བཅས་པའི་ཉེས་པས་མ་གོས་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་དུ་ལྷ་མ་ལྷ་བརྩ་བ་ནས་ངེ་ལྟར་བཤད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་སྟོབ་པའི་ནང་
ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གཅིག་ཡིན་ཞིང་ཡེ་གོ་བརྒྱ་པའི་བསྐྱས་པ་ནི་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་
ཡན་ལག་གཅིག་ཡིན་པས། བསྐྱབ་བྱ་སྤྱིའི་ཉམས་སྲུ་ལེན་སྟར་ལྟར་རྒྱན་ཆགས་སྲུ་བྱེད་
པའི་ནང་དུ་ཞར་ལ་འབྱུང་ཞིང་། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུའི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ལ་སྟོབ་
ཚུལ་དེ་འབྲ་བ་ལ་རྒྱན་ཆགས་པའི་ཉམས་སྲུ་ལེན་གཞིར་བྱེད་པ་མེད་ན། (༡༣ན)ཡིག་བརྒྱ་
དང་། ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཅམ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་ཁྲིད་པ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་། ལམ་
རིམ་པ་གཉིས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་གཞི་གཏོར་བ་ཡིན་པས། ལམ་གྱི་སྟོན་འགྲོ་གཅོ་བོ་
སྟར་བཤད་པ་དེ་དག་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་མཐའ་
དག་པ་བསྐྱར་བ་ལ་བཙོན་པ་དེས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་མ་གོང་
མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུག་ལེན་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདིར་སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་ལ། སྤྲིག་སྤྲིབ་
འདག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡེ་གོ་བརྒྱ་པའི་བསྐྱས་པ་དང་། ཆོགས་གསོག་ཅིང་བྱིན་རྒྱལས་
འབྱུག་པར་བྱེད་པ་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་ཐབས་ཀྱི་སྡོན་ཏུ་འདིར་རང་ནས་བཤད་པའི་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་
བསྐྱེམ་བསྐྱས་མཛད་པའི་ཕྱག་ལེན་བཞིན་ཏུ་བྱ་བར་གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་སྟོབ་
དཔོན་དབང་མཆོག་ཐོབ། །དེས་བསྟན་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཆོས། །དེར་གནས་དག་
འདུན་ཀྱིས་གཉིས་ལ། །རབ་ཏུ་དང་བས་རྒྱབས་སུ་མཆི། །སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་བཅས་
ལ། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་བ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང། །ཡོན་གནས་དམ་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱི། །བན་དང་

འབངས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ། །བདག་གི་དུས་གསུམ་དགེ་བ་རྣམས། །རང་དོན་དེ་མས་མ་
གོས་པར། །སྤྲིད་གསུམ་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ། །སངས་རྒྱལ་འཕྲོལ་བའི་རྒྱུར་རྒྱུར་ཅིག།
དུས་འདི་ནས་བཟུང་བྱང་ཚུབ་བར། །བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང་། །བསམ་པ་
རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱེད། །རང་གི་སྤྱི་པོར་པོ་ལས་བརྒྱ་ཨ་ལས་ལྷ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
སྤྲོད་དུ་ཁྱེད་དེ་རྗེ་ལས་སྤྱེས་པའི་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྤོན་པོ་སྤོ་དམར་དཀར་བའི་ཞལ་
གསུམ་སྤྱག་སྤྱག་གི་གཡས་པ་གསུམ་ན་རྗེ་རྗེ་གི་གྲག་དག་སྟ། གཡོན་པ་གསུམ་ན་རྗེ་རྗེ་
དེལ་བྱ་ཐོད་པ་ཆངས་མགོ་འཛིན་པ་(༡༩བ)ལ། ཡུམ་རྗེ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་སྤྱག་མ་ལྗང་
གྲུ་ལྗང་དམར་དཀར་བའི་ཞལ་གསུམ་སྤྱག་སྤྱག་གི་གཡས་པ་གསུམ་ན་རྗེ་རྗེ་གི་གྲག་དག་
སྟ། གཡོན་པ་གསུམ་ན་རྗེ་རྗེ་དེལ་བྱ་ཐོད་པ་མཆངས་མགོ་འཛིན་པས་འཁྱུད་པའི་དབྱལ་
བར་ཨོ། མགིན་པར་ལྷུང་སྤྲོད་གར་རྒྱ། ལྷེ་བར་རྟོང་ཐུགས་ཀའི་རྒྱ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས། རང་
བཞིན་གྱི་གནས་ནས་བསྐྱོམས་པ་དང་འབྲུ་བའི་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དངས། རོ་རྒྱ་བོ་རྟོང་ ཉི་
རོ་མཉམ་དུ་གྱུར། སྤར་ཡང་ཐུགས་ཀའི་རྒྱ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱན་དངས་པའི་ཡུམ་རྣམས་
ཀྱིས། ཨོ་ཨ་ཨི་རི་ལྷ་རྩི་བཅུ་ཉུ་བེ་ཤོ་རྩ་ཉི་ལྷ་སྟ། ཞེས་བདུད་ཅིའི་ཆུས་སྤྱི་པོ་ནས་
དབང་བསྐྱུར། ཡབ་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ཡུམ་ལ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའས་རྒྱས་བཏབ་པར་
གྱུར། གཞི་ཞེས་པ་ནས། ལྷ་རྩི་ཀྱ་རུ་ཀྱ་རུ་སྟ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མཆོད། བཙམ་
ལྷན་འདས་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་དང་དམ་
ཆོག་ཉམས་ཆགས་ཐམས་ཅད་དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས།
ཐུགས་ཀའི་རྒྱ་ལས་འོད་འཕྲོས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྤྱདས། སངས་
རྒྱལ་སྤྱས་བཙས་ལ་མཉེས་པའི་མཆོད་པ་སྤྱལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱི་

ནམ་པར་བསྐྱུས་ནས། ཐུགས་ཀའི་རྩྱེ་ལ་ཐིམ་བས་གཟི་བཟིང་དང་མཐུ་སྟོབས་སུ་ཐུག་
 ཚོགས་པར་བྱུང། ཞེས་ངག་ཏུ་བཟོད་ཅིང་བསྟོམ་དོན་ལ། ཐུགས་ཀའི་རྩྱེ་གི་མཐའ་མར་
 ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་ཐུགས་ཁ་དོག་དཀར་པོ་མགོ་བྱེན་ཏུ་བསྟན་ནས་གཡས་སྒོར་ཏུ་གནས་
 པའི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་དཀར་པོ་བྱུང། ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་སྦྱར་
 མཚམས་ནས་བབས། རང་གི་ཚངས་བྱག་ནས་ཞུགས། ཐུས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་གང་
 གྲོ་གསུམ་ཀྱི་བི་མ་ཐམས་ཅད་རྩས་སྒྲ་ལ་རྩ་སྦྱར་བདུས་པ་བཞིན་ཏུ་བ་(༡༣༧)སྟའི་བྱ་
 དང་། དབང་པོའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་དུད་ཁའི་རྣམ་པར་ནག་ཕྱངས་ཀྱིས་འཛོན་སྤིག་སྤིབ་
 སངས་ཀྱིས་དག། རྟོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་
 བེད། དག་ཏུ། ཨོྫ་བཟོ་ས་ཏུ་ས་མ་ཡ། མ་རུ་སྒྲ་ལ་ཡ། བཟོ་ས་ཏུ་ཏེ་ལོ་བ་ཏི་ཤ། དི་རྩོ་མེ་རྩ་
 བ། སུ་ཏོ་ཏྱོ་མེ་རྩ་བ། ཨ་རུ་རྩོ་མེ་རྩ་བ། སུ་པོ་ཏྱོ་མེ་རྩ་མ། སང་སི་རྩོ་མེ་པ་ལ་རྩོ། སང་
 ཀམ་སུ་ཅ་མེ། ཅི་རྩོ་ཕྱི་ཡི་ཀྱ་རུ་རྩོ། ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏོ་རྩོ། རྩ་ག་སྒྲ་ག། སང་ཏ་སྒྲ་ག་ཏ། བཟོ་མ་
 མེ་སུ་རྩོ། བཟོ་རྩ་མ་མ་ཏུ་ས་མ་ཡ་ས་ཏུ་ཨྱེ་རྩོ་པེ། ཅས་བརྒྱ་ཞིང་། ཐུན་འཛོག་ཁར་ཉེས་
 ཕྱང་གི་ཚོགས་སྦྱར་བྱས་ལ་འགྲོད། ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་སྟོམ་སེམས་དང་ཐུན་ཞིང་སྤིག་
 སྤིབ་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་པོ་བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེན་པའི་སྟོན་ནས།

བདག་ནི་མི་ཤེས་སྒྲིངས་བ་ཡིས། །དམ་ཆིག་ལས་ནི་འགལ་ཁིང་ཉམས། །

ལྷ་མ་མགོན་པོས་སྐུ་བས་མངོན་ཅིག། །གཙུག་པོ་རྫོ་རྫོ་འཛིན་པ་སྟེ། །

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན། །འགྲོ་བའི་གཙོ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི། །

ཞེས་གསོལ་བ་བཟུང་བས། རྫོལ་སེམས་དཔའི་ཞལ་ནས་རིགས་ཀྱི་ཕ་ཁོད་ཀྱི་རྩིག་རྩིག་
དང་དམ་ཆེག་ཉམས་ཆགས་ཐམས་ཅད་དག་ལོ་ཞེས་གསུངས་ནས་རང་ལ་ཐེམ་བས།

རང་གི་སྒོ་གསུམ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐུ་གསུང་བྱགས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བསམས་
ལ། དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྟོ་བ་དང་། སྒོན་ལམ་གདབ། དེ་ལྟར་སྤྲིག་པ་དག་པའི་མཆོན་མ་མ་
བྱུང་གི་བར་དུ་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་ཆོགས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྐྱ་མ་བསྐྱེམ་པ་དང་། དེ་ལ་མཆོད་ནས་གསོལ་བ་
གདབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདུན་གྱི་རིན་པོ་ཆའི་ཁྱི་སེའྲེ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེགས་(༡༣བ)
པའི་སྟེང་དུ་བསྐྱ་དང་སྐྱ་ཉི་སྐྱ་གཙན་དུས་མའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ། རང་གི་རྩ་བའི་སྐྱ་མ་དེ་ཉིད་
ནམ་པ་བཙུམ་ལྟན་འདས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངེ་མ་མེད་པའི་འོད་ཟེར་ལྟ་འཕྲོ་བ་སྐུ་
མདོག་སྟོན་པོ་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་དང་དེལ་བུ་འཛིན་པས་སྐྱ་ཆོགས་ཡུམ་
ལ་འབྱུང་བ། སྐུ་གསུམ་པ་རལ་པའི་ཙོད་པན་ལ་སྐྱ་ཆོགས་རྡོ་རྗེ་དང་སྐྱ་བ་བྱེད་པ་དང་རྡོ་
རྗེ་སེམས་དཔའི་དབུ་རྒྱན་ཅན། རྡོ་རྗེ་ཙོར་བུ་དང་། རྡོ་རྗེ་རྒྱ་རྒྱན་དང་། རྡོ་རྗེ་མགུལ་རྒྱན་དང་།
རྡོ་རྗེ་གདུ་བུ་དང་། རྡོ་རྗེ་སྐྱ་རགས་དང་། རྡོ་རྗེ་རྒྱང་གདུབ་དང་། རྡོ་རྗེ་
སྟེང་བ་དང་། སྐྱ་གི་པགས་པའི་ཤམ་ཐབས་གྲོལ་བ་ཤིན་ཏུ་རྩོལ་པའི་གཡས་བརྒྱུད་གིས་
བཞུགས་པའི་ཞབས་གཡས་པ་དམར་པོའི་འོག་ཏུ་འདོད་ལྟ་དམར་པོ་གདོང་གཅིག་ལ། ལག་
པ་བཞི་ལ། ལག་ན་མེ་ཉྱ་གི་མདའ་ལྟ་དང་། གཞུ་དང་ཞགས་པ་དང་ལྷགས་ཀྱི་འཛིན་པ།
གཡོན་པ་དཀར་པོའི་འོག་ཏུ་དག་པོ་དཀར་པོ་གདོང་གཅིག་ལ། མིག་གསུམ་པ་ལག་པ་བཞི་
ལ། ལག་ན་ཅེ་གསུམ་དང་། ཁ་མ་བུ་དང་། ཐོད་པ་དང་ཁ་འྲི་ག་འཛིན་པ། བདུད་དང་དག་
པོའི་ལྟ་མོ་དགའ་མ་དང་ལྷ་མས་ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་ལ་འཛིན་ཅིང་། གདོང་དམན་པར་བྱེད་
བཞིན་ལ། བཙུམ་ལྟན་འདས་ལ་མདུན་ནས་འབྱུང་པའི་སྐྱ་ཆོགས་ཡུམ། སྐུ་མདོག་གསེར་
མདོག་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་ཀྱིས་གྱི་བྱག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པས་ཡབ་ལ་འབྱུང་བ། སྐུ་

གསུམ་དང་ལྔ་ན་པ། རྩོམ་མེད་མེད་པའི་ཚད་པ་ན་ཅན། ལྷན་ཆུ་ལྷན་བཟུན་པ། གཡོན་
བཟུང་གི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་འཇུག་པས་གནས་པ། དེའི་སྒྱི་
བོར་སྒྲིབ་པའི་དཀྱིལ་ལོ་མེད་པའི་ལོ་དཀར་པོ། མཁུན་པར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས་
པོ། སྒྲིབ་གར་སྒྲིབ་གཅན་གྱི་དཀྱིལ་ལོ་མེད་པའི་སྒྲིབ་པོ། ལྷན་བར་དུས་མའི་དཀྱིལ་ལོ་མེད་པའི་
(༡༩ན)ཉི་མའི་པོ། ལྷན་གསུམ་ཀའི་སྒྲིབ་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས། རྩོམ་མེད་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས་
པའི་སྒྲིབ་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས། ལོ་དམ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས། དེ་ལ་ཐེན་པས་སྒྲིབ་པས་
གསུམ་ཀའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས།

སྒྲིབ་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས།

ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །རིམ་ལྔ་ལས།

འདི་ནི་རང་བྱུང་བཅོམ་ལྷན་འདས། །ལྷན་པའི་སྒྲིབ་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས།

མན་དག་རབ་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས།

ཅེས་གསུངས་པས་ལྷན་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས། ལྷན་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས།

འདི་ལོ་དོན་ལྷན་འདས་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས།

སྒྲིབ་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས།

ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས།

ཞེས་པས་ལྷན་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས། ལྷན་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས། ལྷན་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས། ལྷན་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་མེད་པའི་ལོ་ལྷན་འདས།

བསོད་ནམས་ཐོབ་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཞེས་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་
ཤེས་པར་བྱས་ལ། མཆོད་པའི་ཞིང་གོང་ན་མེད་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད། རྡོ་རྗེ་ལྷིང་པོ་རྒྱན་གྱི་
རྒྱ་དང་། རྒྱ་འབྲུལ་བྲ་བ་ལས།

རྟག་ཏུ་སྒྲ་མ་ལ་གྲས་པའི། །སྟོབ་མས་སྒྲ་མ་འདི་ལྟར་བལྟ། །

སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་དང་མཉམ། །དེ་ཉིད་རྟག་ཏུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་། །དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །

(༡༩བ)ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བཟུང་། །

སྦྱོན་ཀྱན་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་བསམ། །ཡོན་ཏན་བཟུང་ན་དངོས་གྲུབ་འཕྲོག། །

སྦྱོན་གྱིས་དངོས་གྲུབ་ཉམས་པར་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་དྲུག་གི་ངོ་པོར་བལྟས་ལ། སྦྱོན་རྟོག་
པའི་སྒྲོ་ལ་སྒྲ་མ་སེམས་མང་པོ་དང་། ཡོན་ཏན་རྣམས་བརྟགས་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་
དད་པ་སྦྱོང་བ་མང་དུ་བྱས་ཏེ། སྦྱོན་གྱིས་ངོས་ནས་བརྟག་པ་ན་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གོགས་
བྱེད་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་ངོས་ནས་བརྟག་པ་ན་དངོས་གྲུབ་སྐྱར་དུ་འབྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
བྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་དང་བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་
བཞུགས་ཀྱིས་པ་ཆེན་པོ་མང་དུ་སྦྱང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། དེམ་ལྷ་ལས།

མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྤངས་ནས། །སྒྲ་མ་མཆོད་པ་ཡང་དག་བརྩམས། །

དེ་མཉེས་པས་ནི་ཀྱན་མཁུན་པའི། །ཡེ་ཤེས་མཆོག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

སྒྲ་མེད་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་མཆོད་བྱས་པས། །

དེ་ཡིས་བསོད་ནམས་མ་བྱས་ཅི། །དཀའ་ཐུབ་མ་བསྐྱེན་གང་ཞིག་ཡོད། །
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཆོད་པ་ཀྱན་གྱི་ནང་ནས་སྒྲ་མ་མཆོད་པ་ཉིད་ལྟར་སྒྲངས་པའི་
ཚུལ་ལ་ངེས་པ་དག་པོ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲ་མ་ལ་མཆོད་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད་ལེན་བརྒྱད་པ་ལས། ཞིང་འདི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་
གྱིས་བཀའ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱི་ནང་གི་མཆོད་པས་སྒྲ་མ་ལ་མཆོད་པར་གསུངས་པ་
བཞིན་བྱ་བ་ལ་མཐུལ་གྱི་མཆོད་པ་ནི། ས་འམ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་མཐུལ་བ་བྱུང་
གིས་བྱགས་པ་ལ་དེ་བཟང་དང་བདུད་ཅི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་ཚུས་བྱག་ཅིང་། ཨོ་བཟླ་བྱ་
མི་ལྷ་ལྷོ། ཞེས་པས་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་དང་། (༡༥ན)ཨོ་བཟླ་ལེ་ལྷ་ལྷོ།
ཞེས་པས་ལྷགས་རི་ལྷ་ལྷོ། དེ་བཟང་དང་བཅས་པའི་བདུད་ཅི་ལྟ་སྤྲུགས་པའི་མེ་ཉླ་
གི་ཆོམ་བྱ་དབུས་སྤྲུག་པོ་དེ་ཅིང་། དབུས་སྤྲུ་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ། ཤར་དུ་མེ་ཉླ་དགོད་
ཅིང་། ཤར་ལུས་འཕགས་པོ། ལྟར་མེ་ཉླ་དགོད་ཅིང་། ལྟ་འཇམ་བྱ་སྒྲིང་། བྱང་དུ་མེ་
ཉླ་དགོད་ཅིང་། བྱང་སྤྲུ་མི་སྟོན། ལུབ་དུ་མེ་ཉླ་དགོད་ཅིང་། ལུབ་བ་ལང་སྤྲུ། ལྷགས་
བཞེའི་ནང་དུ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་མེ་ཉླ་དགོད་ཅིང་། ཤར་དུ་སྤྲུ་གཙན། ལྟར་ཉི་མ། བྱང་དུ་
སྒྲ་བ། ལུབ་དུ་དུས་མེ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་གྱིས་བཀའ་བར་དམིགས་ཏེ། བདག་གཞན་
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་དགེ་བའི་ཆོགས། །རིན་ཆེན་མཐུལ་བཟང་
པོ་ཀྱན་བཟང་མཆོད་པའི་ཆོགས་བཅས་པ། །སྒྲོ་ཡིས་སྒྲངས་ནས་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་དགོན་
མཆོད་རྣམས་ལ་འབུལ། །ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་བཞེས་ནས་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་
དུ་གསོལ། །ཞེས་བཟླ་དེ་སྒྲ་མ་ལ་འབུལ། མེ་ཉླ་སོགས་བྱི་དང་། ལྟ་མོ་བཙུ་གཉིས་
དང་། ནང་བདུད་ཅིའི་མཆོད་པ་དང་། གསང་བའི་མཆོད་པས་ཀྱང་མཆོད། བསྐྱེད་པས་

བསྟོད་ལ། ལྷ་མའི་སྤྱན་རླབས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་སྟོན་པ་བརྒྱུད་བར་བྱའོ།།

དེ་ནས་གྲས་པ་ཆེན་པོས་སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་རྣམས་སྤྱར་དུ་
རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་དག་གི་འགལ་ཆེན་ཞི་ཞིང་། མཐུན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་
གསོལ་བ་བཏབ་པས་དགེས་ཏེ། ལྷ་མའི་གནས་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་ལས་རིམ་བཞིན་དུ་འོད་
ཟེར་དཀར་དམར་མཐིང་གསུམ་འཕྲོས་པ་རང་གི་གནས་གསུམ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་ཞུགས་
པས་ལུས་གྱི་ནད་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཁེངས་སྟོགས་གསུམ་གྱི་
འོ་མ་སྤྱངས། ལུས་པ་དང་གསང་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་རིམ་པ་བཞིན་ཐོབ།
སྤྱོད་རྗེ་སོགས་གསུམ་གྱི་དངོས་གྲུབ་(༡༥བ)རིམ་པ་བཞིན་ཐོབ་པར་བསམ། དེ་ནས་
སྤྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལས་འོད་ཟེར་སྒྲ་ཆོགས་འཕྲོས། རང་གི་ལུས་གྱི་སྟོགས་ཐམས་ཅད་
ནས་ཞུགས། སྟོགས་གསུམ་གྱི་སྤྱིབ་པ་སྤྱོད་པ་དང་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱངས་དབང་བཞི་བ་ཐོབ། རྗེ་རྗེ་
གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་བསམ་མོ།།

ཡི་གེ་གསུམ་ནི་རྗེ་རྗེ་གསུམ་གྱི་མཆོན་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་གྱིས་སྤྱིབ་པ་
གསུམ་སྦྱོང་བ་བཞིན་དུ་དབང་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་སྦྱོང་བ་འདྲ་བ་ཅིང་དང་། རོན་གྱི་དབང་
བཞི་བ་རྗེ་རྗེ་གསུམ་མི་བྱེད་པས་སྤྱོད་པའི་སྤྱིབ་པ་སྦྱོང་བ་ལ་བསམས་ནས། སྤྱར་བཤད་
པའི་དབང་བཞི་ཐོབ་པར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཅིང་ཡིན་གྱི། དེས་དབང་དངོས་ཐོབ་པ་མིན་ནོ། །
དེ་ནས་མདུན་གྱི་ལྷ་མ་རང་གི་སྤྱི་བོར་རྗེ་རྗེ་བསྐྱུ་བའི་སྤྱགས་རྒྱས་སམ། དམིགས་པས་
སྤྱན་བྱངས་ཏེ། སྤྱི་བོ་ནས་ཐིམ་པས། རང་གི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་དང་། ལྷ་མའི་སྤྱི་
གསུང་སྤྱགས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བསམ་ལ། ཡི་གེ་བརྒྱ་པས་བརྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་
ནི་སྤྱན་རླབས་སྤྱིའི་བར་དང་། སྤྱན་མགོ་རྣམས་སྤྱ་བྱའོ།།

[illegible]

དེ་ཡང་ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པ་ཉིད་སྤངས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། ར་རྒྱལ་བརྟན་པ་ལ་
གཙོ་བོར་བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་། དེའི་སློབ་ཚུལ་ནི། ད་ལྟའི་མ་དག་པའི་བྱང་སོགས་འདི་
ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ར་ཐ་མལ་བ་འདི་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ར་རྩོམ་འཆང་
རོ་སྒྲུབ་དུ་བསྐྱོམ་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་ཤེས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཐག་པ་བླ་བོ་སྐྱལ་དུ་བཟུང་བས་སྐྱལ་ཐོབ་པར་མི་
འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །རང་ཉིད་ལམ་བསྐྱོམས་པའི་མཐར་སངས་རྒྱས་པའི་རྩོམ་འཆང་དེ་
རོ་སྒྲུབ་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ད་ལྟའི་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་
འགོག་པ་ལ་མི་ཐན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ད་ལྟའི་དུས་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་སོགས་
པའི་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པར། དང་པོར་ལྷ་མུ་ཏ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྲུགས་དོན་བྲན་པར་བྱས་ནས་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་ཉིད་

ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པར་མོས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་སྐྱེས་དུ་
ཆོས་སྐྱེས་ལ་ང་རྒྱལ་འཛིན། དེའི་རང་ནས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེའི་གཟུང་ནས་ཉེན་བཟེན་
པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་ལངས་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་། དེ་ཉིད་གདགས་གཞིར་
བྱས་ནས་ངའོ་སྐྱེས་དུ་ཞེན་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ང་དེ་ཞེན་གཞིར་བྱས་ནས་ང་རྩི་རྩེ་འཆར་
ངོ་སྐྱེས་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱང་གཞི་ལ་མ་དག་པའི་སྤྱང་སོགས་གདགས་
གཞིར་བྱས་པའི་སྤྱང་དུ། (༡༩བ)དུས་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་མ་བྱས་པར་ངའོ་སྐྱེས་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་
ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ང་དེ་ཞེན་གཞིར་བྱས་ནས། ང་ལྟས་སྤྱིན་ལོ་སྐྱེས་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བ་བཞིན་དུ། དེ་ཉིད་འགོག་པའི་དག་པའི་སྤྱང་ཞེན་དུ་འཕོ་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་
ལ། རྩི་ཡབ་སྐུས་གསུམ་ཀ་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས།
རྒྱལ་ཆབ་དམ་པའི་དགོངས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་ནི་རང་གི་སྒྲིའི་འི་མས་དམ་པའི་
ལེགས་བཤད་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྐྱོས་ལེགས་པར་བྱེན་སྐྱེས་སྤྱང་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་
སྐྱོས་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཏེ། ཐོག་མར་དབྱེད་སྐྱོས་བྱས་པའི་མཐུག་དུ་ལྟ་ཐམས་ཅད་
ལ་གསལ་སྤྱང་འཆར་དཀའ་ན། དང་པོར་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱབ། དེ་
ཡང་ཞལ་ཕྱག་རྩིགས་པ་འཆར་དཀའ་ན། སྤྱིན་དུ་རྩི་ཞལ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་སེམས་འཛིན།
དེ་གོམས་ནས་སྤྱི་མའི་གསལ་སྤྱང་མ་ཞོར་བའི་སྤྱང་དུ་ཞལ་གཞན་རེ་རེ་ནས་བསྐྱན་པ་ལ་
སེམས་འཛིན། དེའི་སྤྱང་དུ་ཕྱག་ཞབས་སོགས་སྐྱའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་བསྐྱན་ཅིང་སེམས་
བཟུང་བས་གཙོ་བོའི་སྐྱའི་ཆ་ཤས་རྒྱན་དང་བཅས་པ་དུས་གཅིག་དུ་གསལ་བར་སྤྱང་བ་
དང་། དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཟེན་པ་ན། ཡུམ་དང་འཁོར་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ནས་བསྐྱན་ཅིང་སྤྱང་

ལྟར་བསྐྱོམས་པས། མཐར་ཉེན་བཟུང་བར་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཏུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་སྤང་ཞིང་། དེ་ལ་ད་རྒྱལ་འཕྲོས་པས། མཉམ་བཞག་དེའི་རིང་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤང་ཞེན་གང་ཡང་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཡུན་རིང་པོར་མཉམ་པར་འཇོག་ཅུས་པ་དང་། ཉེན་དང་བཟུང་བའི་ཆ་ཤས་ཤ་མོ་རྣམས་ཀྱང་། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་གི་བར་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞིང་། ཐུན་གྱི་མཐར་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱེད་པ། མཆོད་བསྟོད། ཁ་ཟས་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་(༡༧)སྤྱོད་ཐབས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་མེད་འོད་ལས། རྣལ་འབྱོར་བ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ། ལྷ་མ་དམ་དམ་པའི་མན་ངག་ཐོབ་པ། གདུག་པའི་གྲོགས་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ། ཏུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མ་བསྐྱོམ་པ། ལས་དང་པོ་བ་དབྱུ་མ་རྣམ་པར་སྤངས་པ། ཞེས་པ་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པའི་བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ། ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་འདི་དག་ཐོག་མར་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཉེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པར་བྱས་ནས། ཆོག་ཐ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཆིང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཏུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མ་བསྐྱོམ་པ། དབྱུ་མ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ཞེས་པས་ནི་སོར་བསམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་ཟེན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སོར་སྤྱད་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་དགོས་པར་ཤེས་རིག་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་སྤྱོད་པར་བྱེད། སོར་བསམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བའི་ནང་ནས་ལས་དང་པོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་

ཅམ་ལ་བཏྲོས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་ལས་དང་པོ་དང་། བསྐྱེད་
རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་བཏྲོས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཐོག་མར་སློབ་པ་ལས་དང་པོ་བར་འཛོག་
པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་རྒྱད་སྡེ་དག་ལས་གསུངས་པའི་(༡༧)བརྟུ་ལ་བྱང་བར་བྱ་ཞིང་།
རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་འདོར་བར་
གསུངས་པ་རྣམས། དང་པོ་ཉིད་ནས་འདོར་དགོས་པའི་ཁུངས་སུ་མ་བྱེད་ཅིག།

ཡང་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྟན་འདིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་
དགོས་པར་སྤྲོ་མོད་ཀྱང་དེ་མེད་འོད་ལས། སྤྲགས་ཐེག་པ་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་རྣམ་པ་གསུམ་
བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་རེ་ཞིག་རྒྱད་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དེ་ནས་ལྷ་
མ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དེ་ནས་བདག་ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་པ་འདི་གསུམ་
ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤྲགས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གང་ཟག་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་གྱི།
རྫོགས་རིམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོར་
རེ་ཞིག་ལྷ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱད་དོན་ལུང་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ངས་པས་
རྒྱད་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱད་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ལྷ་མ་ལ་
ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱད་དོན་ལྷ་མས་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་བསྟོམ་པས་རྒྱད་ལས་རི་
ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱོད་པ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ནོ།།

འདིས་ནི་རྒྱད་དོན་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ངས་པ་མ་སྐྱེས་པར་
ཐོམ་རྒྱག་ཏུ་འབྲུག་པ་དང་། རྒྱད་དོན་ལེགས་པར་སྟོན་པ་ལ་མི་མཁས་པའི་སྤྱན་པོ་ཅི་
ཡང་མ་བསྐྱབ་པ་དག་གི་ཆོག་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་དང་། རང་གིས་ཀྱང་སྡེ་ལས་བཤད་

པ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར། གྲུབ་ཐོབ་ཏུ་མི་བཏགས་པའི་ནལ་འཁྱོར་བའམ། མཁའ་
འགྲོ་མ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་གདམས་པ་ཡིན་(༡༩ན)ཞེས་པ་དང་། བྲག་ལ་སོགས་པ་ལས་
གཉེར་བཏོན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་མི་ལམ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་
བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་བྱུང་བ། རྒྱུད་སྒྲུབ་ཀྱི་གནད་ལ་མི་མཁས་པས་བལྟས་ན་ཟབ་
ཟབ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཉམས་སྲུ་སྒྲུབ་པས། ཉམས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་ཟེ་ཟེ་སྒྲུ་ཆོགས་དང་།
མི་མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་དངོས་སྲུ་འདྲུ་བ་དང་། འདིག་ཉེན་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུ་ཆོག་གྲུབ་པ་
ལ་སོགས་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཀྱི་ནམ་ཐེ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུད་ལ་སྒྲུས་པ་མ་ཡིན་པར། གསུང་རབ་ཀྱི་
གནད་ལ་མི་མཁས་པའི་སྒྲུ་བོ་སྒྲུན་བོ་པལ་ཆེ་བ་དག་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་
ལམ་རྒྱུ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། རྒྱུད་སྒྲུབ་ལ་མཁས་པས་ལེགས་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་
བཏོན་ནས་རྒྱུད་དོན་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ངེས། དེ་ནས་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཀྱི་ནམ་ཐེ་ལྟར་ཉམས་སྲུ་
སྒྲུབ་པས་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཀྱི་ནམ་ཐེ་ལྟར་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་སྒྲུས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་དོ་རྗེ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
བཤད་པ། དེ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྫོགས་རིམ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྒྲུབ་ཐོབ་
གི་རྒྱུ་གཞི་བཤད་པ། ཡན་ལག་དྲུག་སོ་སོ་རྗེ་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། གནས་པ་ཅ་བཤད་པ། གཡོ་བ་རྒྱུང་བཤད་པ། བཞོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི། འདི་དག་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་གྱི་
སྒྲུབ་ཐོབ། པལ་ཆེར་རྫོགས་པ་ཡི་གེར་བཞོད་པ་མཛད་ཡོད་པས། དེའི་ཆོག་རིམ་རྗེ་ལྟར་

དང་ཟུང་ཅུང་ཟད་གསུང་དག་གིས་བརྒྱན་ཏེ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཐོག་(༡༩བ)མར་ཙུང་བཤད་པ་ནི། ལྷགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ནི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མེད་པར་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་སྡེ་ལོག་མ་གསུམ་ལས་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་བསྐྱོམ་ཚུལ་མ་བཤད་པས་དེ་དག་ལ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བསྐྱུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་དུ་དམིགས་པ་གཏོད་པའི་ལུས་ཀྱི་གནད་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་བས་ན་དོ་རྗེ་ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་པ་མཆོག་ཏུ་གཅེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འདིར་དམིགས་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་མི་ཤེས་སུ་མི་རུང་བ་ཅུང་དུ་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་ནམ་པ་གསུམ་སྟེ། དབུ་མ་དང་། རོ་མ་དང་། རྒྱང་མའོ། །གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཀལ་ཆིགས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་སྟོག་པར་རྩ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་རོལ་ན། མདུན་རྒྱབ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཅུང་ཟད་རྒྱབ་ཀྱི་ཀལ་པ་སྟོན་པ་ལ་ཉེ་བ་ནས་གཤེབས་ཏེ་གནས་པའི་ཡར་སྐྱ་གཙུག་ཏྱིར་ནས་མདུན་སྟོན་སུ་ཅུང་ཟད་བྱུག་སྟེ་འོངས་པས། སྒྲིན་དབུས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ཐོད་པའི་ནང་ན་གནས་པའི་གཡས་རོ་མའི་ཁ་ན་སྐྱ་བྱག་གཡས་ཀྱི་རྩ་བ་དང་། གཡོན་རྒྱང་མའི་ཁ་སྐྱ་བྱག་གཡོན་ཀྱི་རྩ་བའི་ཐད་ཀར་བྱུག་ཅིང་། དབུ་མ་ཨ་བརྒྱ་ཏེ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ངང་པོར་གནས་ལ། གསུམ་ཀའི་མར་སྐྱ་ནི་གསང་བའི་དོ་རྗེའི་བྱག་པའི་རྩེ་བར་དུ་སོང་སྟེ། མར་སྐྱ་སོངས་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ།།

(༡༩ན)དབུ་མ་ལ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ལུ་བྱ་རྒྱུད་དུ་འཁྱུད་པའི་མདུད་པ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་གངས་རྒྱུད་འདི་དང་འགྲེལ་བསྐྱོར་གསུམ་ནས་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ། བྱག་

ཆེན་ཐེག་ལེར་མཐུད་པ་སྤུས་ཅུ་ཅ་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་དབུ་མ་ལ་ཅེ་གཞན་གཉིས་
གིས་འབྲུད་པའི་མཐུད་པ་གང་ཡོད་ན་གཞན་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་རེ་ཡོད་ཅིང་། ཡར་སྤྲོ་མར་སྤྲོ་
གཉིས་ན་གཞན་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་བྱུང་པར་ཅན་རེ་ཡོད་ལ། མཐུད་པ་དབུ་མ་སུ་ཉེ་བར་བྱས་
པ་ལ་ཅེ་བཟུག་ནས་ཅའི་འདབ་མ་སོ་སོར་གྱེས་པའི་ཅའི་འཁོར་ལོ་གཙོ་བོ་དུག་ཡོད་དེ།
འདི་ལྟར་གཙུག་ཏྱར་ན་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྗང་གུ་ཅེ་འདབ་བཞི་པའོ།

སྒྲིན་དབུ་མ་གྱི་ཐད་གྱི་ཐོད་པའི་ནང་ན་དབུ་མ་བའི་འཁོར་ལོ་ཆུང་ཁམས་ཁ་དྲོག་
དཀར་པོ་ནང་རིམ་ལ་ཅེ་འདབ་བཞི། བར་སྒྲོར་ལ་ཅེ་འདབ་བརྒྱད། བྱི་སྒྲོར་ལ་ཅེ་འདབ་
བཅུ་དུག་པའི་གཉིས་སྒྲོང་པའི་ཅའོ། །མགྲིན་པའི་འཁོར་ལོ་མའི་ཁམས་ཁ་དྲོག་དམར་
པོ། དབྱིབས་ལྡན་པོ། ནང་སྒྲོར་ལ་ཅེ་འདབ་བཞི། བར་སྒྲོར་ལ་བརྒྱད། བྱི་སྒྲོར་ལ་སོ་
གཉིས་གྱི་བཞི་སྒྲོང་པའི་ཅའོ། །སྒྲིང་གའི་འཁོར་ལོ་ནི་ལག་པ་བཞག་པའི་འོག་ན་འཕར་བ་
དོན་སྒྲིང་ལྗང་ཡ་གྲུལ་མ་ཡིན་གྱི། ལུ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་ཆེ་གས་དང་གསུམ་གྱི་དབུ་མ་བྱང་པོ་
ན་ཡོད་པ་ལས། ལུ་མ་གཉིས་ལ་ཉེ་རིང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་རྒྱབ་དུ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བ་སྟེ།
རྒྱང་གི་ཁམས་ཁ་དྲོག་ནག་པོ་གཞུང་དབྱིབས་ལྡན་པུ་ཅེ་འདབ་བརྒྱད་པའོ།

ཉེ་བའི་འཁོར་ལོ་ནི། བྱི་ཉེ་བའི་དུག་པའི་འོག་ཅམ་གྱི་ཐད་གྱི་ནང་གི་གཡས་
གཡོན་ལ་ལྟོས་པའི་དབུ་མ་བྱང་པོ། རྒྱབ་དུ་རྒྱལ་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བ་ན་གནས་པ། འཁོར་
ལོ་སྒྲིང་ཁམས་ས། ཁ་དྲོག་སེར་པོ། དབྱིབས་གུ་བཞི་པ། ནང་སྒྲོར་ཅེ་འདབ་བཞི། དེའི་
བྱི་ན་ཅེ་འདབ་བརྒྱད། དེའི་བྱི་མ་འཕོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་རྒྱ་བ་བྲིམ་གྱི་ཅེ་འདབ་བཅུ་
གཉིས་སྒྲོང་(༡༩བ)པའི་ཅེ་བཞི་སྟེ་བཅུ་དུག །བཅུ་གཉིས་ནི་གཡས་རོ་མ་ལས་གྱེས་པ་
དུག་ལ་བྱང་བཞེད་ཀྱི་བྲིམ་དུག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གསུངས་པ། ཅུ་སྟོན་དང་། ཉ་དང་། སྒང་

དང་། ཀཤམ་པ་དང་། ལུ་མོ་དང་། སྤྱི་གུ་པའི་ཅ་ཏུག་གོ།

གཡོན་རྒྱུང་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་ཅ་ཏུག་ནི་ལྟོ་བཟོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཏུག་གི་ཐ་སྟངས་ཀྱིས་
བསྟན་པ། ལུ་མ་པ་དང་། ལུག་དང་། འཁྲིག་པ་དང་། སེང་གེ་དང་། སྤང་དང་། གཞུའི་རྩེ། །
དེ་དག་གི་སྤྱི་རྒྱུ་སྒྲོར་ལ། བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་ལྷ་ལྷར་གྱེས་པའི་རྩ་འདབ་ཏུག་ཅ་
བཞི་སྟེ་བཞི་ནི་སྟངས་པའི་རྩེ། །ལྟོ་བའི་ཅ་འདབ་རིམ་པ་བཞིའི་ནང་མ་ཅ་འདབ་བཞི་པ་དེ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བཤད་དོ།

གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སུམ་མདོ་ན་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་ཁ་
དོག་སྟོན་པོ། ནང་སྒྲོར་ལ་ཅ་འདབ་ཏུག་དང་བར་ལ་བཅུ། སྤྱི་སྒྲོར་ལ་བཅུ་ཏུག་ཡོད་པ་
ཐམས་ཅད་བསྟོམས་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་ཞེས་བེར་
ལ། ལྟོ་བའི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་ཏུག་ཅ་བཞི་པ་ཞེས་སོགས་གཞན་རྣམས་ལ་སྤྱི་ནང་
བསྟོམས་ནས་མི་བགྲངས་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་ཅིང་། གསང་གནས་ཀྱི་ཅ་འདོད་དག་མི་བྱེད་མ་
དང་སྤྱི་གུགས་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་འདོར་གསུངས་པས་རྒྱུད་གཞན་ནས་བཤད་
པ་དང་མི་འདའོ། །དེ་དག་ལ་རིགས་ཏུག་གི་ཅ་འཁོར་ཏུག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཅ་འཁོར་གྱི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དབང་མདོར་བསྟན་ལས་རྩི་རྩེ་ནོར་བུའི་དབུས་ན་ཡང་
ཅ་འདབ་བརྒྱད་པའི་ཅ་འཁོར་གཅིག་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།

ལྟོ་བའི་འཁོར་ལོའི་དབུས་ཡར་བཅད་དུ་ཨ་བ་རྩུ་ཏིའི་འམ། གཉིས་སྤངས་ཀྱི་
རྩམ། ལུན་པའི་རྩམ། ཀུན་འདར་མའམ། སྤྱི་གུའི་ཅ་ཞེས་བཟོད་པའི་དབུ་མ་ནི་
དབུས་སུ་གནས་(༥༠ན)པ། ཁ་དོག་ནག་པོ། མ་ནིང་གི་ཅ་འཕོ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་མཆོམས་
སུ་རྒྱུང་འབབ་པ་ཡིན་ལ། རོ་མའམ། རས་ནའམ། ཉི་མའི་ཅ་ཞེས་བཟོད་པ་ནི་རྩུ་ཏིའི་

གཡས་ན་གནས་པ་ཁ་དྲི་ག་དམར་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅ། ཁྲག་གམ་རྩལ་གཙོ་བོར་འབབ་
 པའོ། །རྒྱང་མཐམ། ལ་ལ་ནའམ་རྒྱ་བའི་ཅ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་རྒྱ་ཉིའི་གཡོན་ན་གནས་པ།
 ཁ་དྲི་ག་དཀར་པོ། ཐབས་ཀྱི་ཅ་ཁུ་བ་གཙོ་བོར་འབབ་པའོ། །སྟེ་བའི་འོག་ནས་རྒྱ་ཉིའི་ཅ་འི་
 རྒྱད་དྲུང་ཅན་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དབུ་མ་ནི་དུས་མའི་ཅ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཁ་དྲི་ག་སྟོན་པོ་
 གཡས་ནས་འགྲོ་ཞིང་ཁུ་བ་འབབ་པ། རོ་མའི་ཅ་རྒྱད་དམར་སེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཡོན་
 ནས་འགྲོ་སྟེ། ཁ་དྲི་ག་ནག་པོ། རྒྱང་གི་ཁམས། གཅི་བ་འབབ་པ་དང་། སྟེང་གི་རྒྱང་མའི་ཅ་
 རྒྱད་ལྷག་ཅས་བྱ་བ་ནི་སྟེང་འོག་ནས་དབུས་སུ་འགྲོ་སྟེ། སའི་ཁམས་དང་། ཁ་དྲི་ག་སེར་
 པོ། གཤང་བ་འབབ་པའོ། །འདི་དག་ལ་སྟེང་འོག་གི་ཅ་ཆེན་རྒྱག་ཅས་ཟེར་ཏེ། སྟེང་གི་
 གསུམ་སྟོག་གཙོ་བོར་རྒྱ་བ་དང་། འོག་གི་གསུམ་སྤར་སེལ་གཙོ་བོར་རྒྱ་བའི་ལམ་མོ།

འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་ལྟེ་བའི་ཙམ་དུད་གང་ན་ཡོད་པའི་ཐད་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་ནི་གནད་
དུ་བསྐྱུན་སའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་དབུ་མ་བའི་འཁོར་ལོའི་
དབུས་དང་། མོག་ཚེལ་གྱི་སྐབས་སུ་ལྟེ་བ་དང་། འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་འཁོར་ལོ་དྲུག་ཀའི་
དབུས་དང་། རྗེས་བྲག་གྱི་སྐབས་སུ་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ལ། (༡༠བ)ཉིང་དེ་
འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཉིའི་མར་སྣ་ནས་གཙུག་ཉིང་གྱི་ཅེ་རི་སྤྱིད་བར་རོ། །ཙམ་དབ་ནང་མི་
རྒྱལ་གྱིས་རོ་རྒྱང་གང་རུང་དེ་དང་། དབུ་མ་ལ་ཕྱག་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་
བས་གསུང་ལ། ཙམ་དུད་ནི། ཁ་ཅིག་གནས་དེར་རོ་རྒྱང་དབུ་མ་གསུམ་སྐབས་གཅིག་ཏུ་
སོང་ཡོད་ཟེར་བ་དང་། གཞན་དག་ན་རེ། གནས་དེར་རོ་རྒྱང་གཉིས་ཀྱི་དབུ་མ་ལ་བཅར་
ནས་སྐབས་མེད་པར་བྱས་བ་མདུད་པའི་དོན་དུ་འདོད་དོ། །དེ་དག་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲེལ་
མདུད་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ལས། རོ་རྒྱང་གི་ལུ་གྲུ་རྒྱུད་དུ་འཁྱུད་པར་

གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདུད་པ་ལུ་གྱུ་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

ལུས་ཀྱི་ཙུ་འཆགས་པའི་ཐོག་མར་སྙིང་གའི་ཙུ་ཆགས་ནས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཡན་
མན་དུ་འཆགས་པ་དང་། ལྷོ་བའི་ཙུ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་(༡༡༡)ཏེ་རེ་ལས་ལྷ་ལྷར་གྲུས་པའི་
རྒྱུད་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྟོད་དུ་སོང་བ་ལྷ་པོ་རེ་རེ་ཡང་དུག་དུག་དུ་སོང་བས་རྟུང་ལག་གི་ཆེགས་
ཆེན་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེའི་ཙུ་འཁོར་འདབ་མ་སུམ་ཅུ་པོ་རེ་རེར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཙུ་
རྒྱུད་ལས་སོར་ཆེགས་རྣམས་ཀྱི་ཙུ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུར་གྱུར་པ་སོགས་ཞིབ་པར་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཙུ་འཁོར་མ་ལུས་པར་བསྐྱེད་ན་སྟོང་ཕྱག་བདུན་ཙུ་ཙུ་གཉིས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་རྒྱུད་གི་གཙོ་བོ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། སྟོག་འཛིན། སྤར་སེལ།
མཉམ་གནས། གྲེན་རྒྱ། ཁྲབ་བྱེད། ལྷ། རུས་སྤལ། ཙུངས་པ། ལྷས་བྱིན། རོར་ལས་རྒྱལ་
རྣམས་སོ། །འདི་དག་དང་པོར་གང་དུ་སྦྱེས་པ་དང་། གང་ནས་འོང་བ་དང་། མཐར་གང་དུ་
འགག་པའི་ཙུ་བའི་གནས་ནི་སྙིང་ག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོག་འཛིན་ནི་སྙིང་གའི་དབུས་ཀྱི་ཙུ་
གསུམ་ལས་སྟོང་དུ་འབབ་ཅིང་། སྤར་སེལ་ནི་སྙིང་གའི་དབུས་ཀྱི་ཙུ་གསུམ་ལས་འོག་དུ་
འབབ་པའོ། །དེ་ནས་སྙིང་གའི་ཙུ་འདབ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཤར་དང་ཤར་སྟོར་མཉམ་གནས་དང་
རུས་སྤལ། ལྷོ་དང་ལྷོ་རུབ་དུ་གྲེན་རྒྱ་དང་ཆོངས་པ། བྱང་དང་བྱང་ཤར་དུ་ཁྲབ་བྱེད་དང་
ལྷས་བྱིན། རུབ་དང་རུབ་བྱང་གི་འདབ་མར་ལྷ་དང་རོར་ལས་རྒྱལ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་
འབབ་སོ།

རྒྱུད་གཞན་དུ་(༡༡༡)སྟོག་འཛིན་སོགས་ལྷ་ལ་ཙུ་བའི་རྒྱུད་ལྷ་དང་། ལྷ། རུས་
སྤལ། ཙུངས་པ། ལྷས་བྱིན། རོར་ལས་རྒྱལ་ལྷ་ལ་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་།
འདིར་དེའི་ཐ་སྟོན་མི་མཛད་ལ། འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞི་དུས་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་མ་

གཏོགས་པ་བྱེད་སྒྲུ་མོ་སོགས་ལ་འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པར་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་སྐྱུང་
གཞན་དང་འབྲ་བར་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་ལ། སྐྱུང་གཞན་དེ་དག་ཏུ་སློག་འཛིན་ཆུ། ཟུར་སེལ་
ས། མཉམ་གནས་སྐྱུང་། བྱེན་སྐྱུ་མེ། བྱེད་བྱམ་མཁའ་སྐྱུང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་སློག་
འཛིན་བྱམ་མཁའ་ ཟུར་སེལ་ཡེ་ཤེས། མཉམ་གནས་དང་དུ་སྦྲལ་སྐྱུང་། བྱེན་སྐྱུ་དང་རྩངས་པ་
མེ། བྱེད་བྱེད་དང་ལྟས་བྱིན་ཆུ། སྐྱུ་དང་འོར་ལས་སྐྱུ་པའི་ཁམས་སུ་གསུངས་སོ།།

སྒྲིང་གའི་རྒྱང་བཅུ་ལས་ལྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ལོ་སོ་སོ་དང་ལུས་ཀྱི་གནས་
སོ་སོའི་ཅ་རྒྱམས་སུ་སོང་སྟེ་འབབ་པས། ལུས་ཀྱི་¹⁰ རྒྱང་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིང་གའི་རྒྱང་
བཅུ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཅ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིང་གའི་ཅ་བཅུས་བྲབ་པར་བཤད་དོ། །དེ་
ལ་ལྟེ་བའི་ཁྱིམ་ཀྱི་ཅ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དེ་ནས་ཞག་དེ་ས་རྒྱང་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དེ་བརྒྱས་
པས་ཞག་གཅིག་ལ་དབུགས་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དབུག་བརྒྱའི་གངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་ཐོབ་ཐང་གི་
དབང་དུ་བྱས་ལ། ཐོབ་ཐང་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ཅ་གཅིག་ནས་དབུགས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་
ལ་ལྟ་བུ་ཅ་དབུག་རྒྱང་བཅས་མ་འོངས་པ་མཐུད་ནས་རྒྱ་སྟེ། མཐུག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཅ་དབུག་བཞི་
ཆ་གཅིག་ཅ་དེའི་ཐོབ་ཐང་གི་སྟོང་ནས། ཅ་དེ་ལ་རྒྱར་མི་འདོད་པར་དབུ་མ་ལས་རྒྱ་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ནས་ཅ་གཅིག་ཤོས་ལ་(༡༧)འཕོས་ནས་རྒྱ་བའི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་།
འཕོ་བ་དེའི་མཐུག་ཏུ་དབུ་མར་ལྟ་བུ་ཅ་དབུག་རྒྱང་བཅས་འབབ་པ་ཐེབས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་
ཞག་གཅིག་གི་དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རྩོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ཡང་གྱི་རྩ་ལ་ཉི་མའི་སྒྲོལ་བཟོད་ཀྱི་ཁྱིམ་རྒྱལ་དང་བྱང་བཟོད་ཀྱི་ཁྱིམ་རྒྱལ་

10 བོད་གསལ་གྲུབ་ཁྱིམ་ནང་གི་ཤོག་གངས་ 37 རམས་མ་ཞིག་བྱང་བ་ནི། ཡིག་འབྲི་བས་ཡི་གེ་ཆད་སྟོན་བྱང་བ་རྣམས་ཡིག་
ཐེང་རྒྱག་ཅན་གྱི་ཤོག་བྱ་གཅིག་བར་འབྲུག་གནང་འདུག་པ་རྣམས་འདིར་དྲུག་ཁྲེ་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་བཞོད་པ་འོ།།

དེ་དེ་ནས་སྤེལ་ཏེ་མི་འབྱུང་གི། རྩོལ་བཟོད་ཀྱི་འཕྲོ་བ་དྲུག་རྩོགས་ནས་བྱང་བཟོད་ཀྱི་འཕྲོ་བ་དྲུག་འབྱུང་ཡང་། རང་གི་ཅ་འདབ་ཀྱི་འཕྲོ་བ་ནི་གཡས་གཡོན་སྤེལ་ཏེ་འབྱུང་ཞིང་། གཡས་ཀྱི་ཅ་འདབ་ནས་རྒྱ་བ་ནམས་སྟེང་དུ་སྒྲ་བྲུག་གཡས་ཁོ་ན་དང་། གཡོན་ཀྱི་ཅ་འདབ་ལས་རྒྱ་བ་ནམས་གཡོན་ཁོ་ན་ནས་འབྱུང་ལ། འཕྲོ་མཆོམས་ཀྱི་རྒྱུང་ལྗང་བཅུ་ཅ་དྲུག་རྒྱུང་བཅས་དབུ་མ་ནས་རྒྱ་བའི་བཞི་ཆ་བ་དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་དུ་རྩོགས་ནས་སྒྲ་བྲུག་ཏུ་མི་སྤེལ་སྟངས་ཀྱང་། ལྗང་བཅུ་ཅ་དྲུག་པོ་སྒྲ་བྲུག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་ལ་དུས་གཅིག་མཉམ་རྒྱ་བྱེད་དོ། །གཡས་གཡོན་ཀྱི་ཅ་འདབ་དང་པོ་ལུས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་གསུང་ལ་ཉེ་བ་དང་། ཅ་འདབ་ཐ་མ་མདུན་སྤྱོད་གསུང་ལ་ཉེ་བ་དོས་ཡིན་པས། ཐོག་མར་གཡས་ནས་མགོ་ཚུལ་པའི་དུས་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མཆོན་ན། ཐོག་མར་གཡས་ཀྱི་ཅ་འདབ་དང་པོ་ལ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབུགས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱུད་ལྗང་བཅུ་ཅ་དྲུག་རྒྱུང་བཅས་ཀྱིས་དམན་པ་རྒྱས། དེ་དག་གི་རིང་ལ་སྟེང་དུ་འང་སྒྲ་བྲུག་གཡས་རྒྱུང་བ་ནས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱངས་དེ་སྟེང་ཅིག་རྒྱ་ཞིང་། གྱངས་དེ་རྩོགས་པ་ནས་ལྗང་བཅུ་ཅ་དྲུག་རྒྱུང་བཅས་དབུ་མ་ནས་རྒྱས་ནས་སྒྲ་བྲུག་ལ་མཉམ་(༢༡བ)རྒྱ་བྱེད་དོ། །

དེ་ནས་བར་མ་ཆད་པར་གཡོན་ཀྱི་ཅ་འདབ་དང་པོ་ལ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་རྒྱུང་གྱངས་སྒྲ་མ་ལྟར་རྒྱས་ནས་སྒྲ་བྲུག་གཡོན་ལ་འབབ་ཅིང་། དེ་རྩོགས་ནས་ལྗང་བཅུ་ཅ་དྲུག་རྒྱུང་བཅས་དབུ་མ་ལས་འོངས་ནས་སྒྲ་བྲུག་ཏུ་མཉམ་རྒྱ་བྲུས་ཏེ། སྤྲར་ཡང་གཡས་ཀྱི་ཅ་འདབ་གཉིས་པ་ལ་རྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་དེའི་རྩིས་སུ་དབུ་མར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་སྤྲར་ལྟར་རྒྱས། དེའི་རྩིས་སུ་གཡོན་ཀྱི་ཅ་འདབ་གཉིས་པ་དང་སྒྲ་བྲུག་གཡོན་ལ་རྒྱུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེའི་རྩིས་སུ་དབུ་མར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་ཅ་

འདབ་གསུམ་པ་དང་སྒྲ་བྱུག་གཡས་ལ་མེད་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་གྲངས་ལྔ་མ་ལྟར་རྒྱ་བ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཡས་གཡོན་ལ་རྩ་འདབ་བྱུག་བྱུག་ཡོད་ཅིང་། དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་ལས་
མེད་པ་ལ་འཕོ་བ་བྱུག་བྱུག་བྱེད་ཚུལ་ནི། གཡས་སུ་ས་རྩ་མེ་རྒྱང་ནམ་མཁའ་སའི་རིམ་པ་
དང་། གཡོན་དུ་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་རྩ་ས་ནམ་མཁའི་རིམ་པས་འཕོ་བ་བྱུག་བྱུག་བྱེད་དེ།
དེ་ལ་གཡས་གྱི་ཐོག་མའི་ས་དང་མཇུག་གི་ས་གཉིས་གང་ནས་རྒྱ་བའི་རྩ་འདབ་ཐ་དང་
པས་འཕོ་བ་སོ་སོ་ཡིན་ཡང་། གཉིས་ཀ་ཡང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འབྲུག་དཀྱིལ་འཁོར་
སོ་སོར་བགྲང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུང་སྟེ། ལྟུང་འཁོར་བ་ལྔ་
མ་དག་གིས་རྩ་འདབ་བྱུག་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་འཕོ་ཚུལ་ལ་ལྟོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་སོ། །

ལྟེ་བའི་ཁྲིམ་གྱི་རྩ་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལྔ་ལྔར་བྲེས་པ་རྩ་ཐམས་ཅད་ལྟེ་བའི་དག་ཏུ་
ནི་འབྲུང་བ་རྒྱང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རེ་རེ་རྩ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ལ་འབབ་པས། འཕོ་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་རམ། འབྲུང་བ་རྒྱང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱུག་ཅེས་བྱའོ། (༡༩ན)འཕོ་ཆེན་དང་འབྲུང་
བ་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ཞག་གཅིག་ལ་བཅུ་གཉིས་སུ་རེས་པས། དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་
བྱུག་ཏུར་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཡས་གྱི་འཕོ་ཆེན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་འབབ་པའི་
སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ཁམས་ལྔ་ཡོད་པས། གཡས་གྱི་རྩ་
ཆེན་དང་པོ་ནས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་འབབ་པའི་རིང་ལ། འབྲུང་ཆེན་གྱི་སའི་
དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་འབྲུང་རྒྱང་གི་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུགས་བཅུ་
གཅིག་བཞི་ཆས་དམན་པའི་སུམ་བརྒྱ་གཡས་གྱི་རྩ་ཆེན་དང་པོ་ལས་བྲེས་པའི་རྩ་ཐམས་ཅད་
དང་པོ་ལས་འབབ་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་པ་ལ་རྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྲངས་དེ་སྟེད་
དང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྩ་ཐམས་ཅད་གསུམ་པ་ལ་མེད་དང་། བཞི་པ་ལ་རྒྱང་དང་། ལྔ་པ་ལ་སའི་དཀྱིལ་

སྒྲིང་གི་རོ་རྒྱུ་དབུ་མ་གསུམ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱུང་གི་གཙོ་བོ་ནི་སློག་འཛིན་
དང་། འོག་གི་བཤའ་གཅི་ཁུ་བའི་ཙ་གསུམ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱུང་གི་གཙོ་བོ་ནི་ཐུར་
སེལ་ཡིན་ཞིང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པར། གཞི་དུས་ལ་ཐུར་སེལ་
ལྟེ་བ་ལས་ཡར་ཐལ་བ་དང་། སློག་འཛིན་ལྟེ་བ་ལས་མར་ཐལ་བར་འོངས་ན་ནད་ཆེན་
པོ་སྐྱེད་པ་དང་། སློག་ཐུར་གཉིས་ཀ་དབུ་མར་བརྟུག་ནས་གཡོ་མེད་དུ་འཆིངས་ན་དེའི་
སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབུ་མར་འཆིང་བར་བྱས་ཤིང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་དབུ་མར་དེ་ལྟར་འཆིངས་ན་འཆི་མེད་སྟེར་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་བཞི་དུས་
སྤྱ་འཕོ་མཆོམས་ཀྱི་རྒྱུང་དབུ་མར་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆེ་ཟད་པར་བྱེད་(༡༣ན)པའི་
འཆིང་རྒྱུང་འབའ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་སོ།།

ལྷ་བྱག་གཡས་གཡོན་གང་ལ་འབབ་ཀྱང་། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་སྒོ་ལས་ཕྱིར་
 སོར་བཅུ་གཉིས། ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་སོར་བཅུ་གསུམ། མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་བཞི། ལྷང་
 གི་ལྷང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སོར་བཅོ་ལྔ། བས་མཁའི་ལྷང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སོར་བཅུ་དྲུག ། ལྷ་
 སྒོ་ལས་ཕྱིར་འབྱུང་སྟེ། ཕྱིར་འབྱུང་བ་ན་ལྷ་ལས་ཕྱིར་སོར་བཅུ་གཉིས་འགོ་བ་དེའི་ཆེ་
 བང་དུ་འབྱུག་བ་ན་ཉེ་བར་སྟེབས་ནས་ཕྱིར་ལྟོག་བར་འབྱུང་ལ། ལུས་ནང་དུ་ཉེ་བར་སོར་
 གཅིག་གིས་མ་སྟེབས་པ་དང་། མེས་སོར་གཉིས། ལྷང་གིས་སོར་གསུམ། བས་མཁའི་
 ལྷང་གིས་ཉེ་བར་སོར་བཞིས་མ་སྟེབས་པ་ནས་ཕྱིར་ལྟོག་བར་འབྱུང་རོ། །དབུ་མ་ནས་ལྷ་
 དྲུག་གཉིས་ལ་མཉམ་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷང་འཛོམས་མཆོམས་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བཅུ་ཙ་དྲུག་
 པ་རྣམས་ནི། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐུག་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་སོར་བཅུ་གཉིས། ལྷའི་མཐུག་
 ཏུ་སོར་བཅུ་གསུམ་ནས། བས་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཐུག་ཏུ་རྒྱས་པ་ཕྱིར་སོར་བཅུ་དྲུག་

རྒྱ་བའི་བར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞག་རེ་བཞིན་ཅ་འདབ་དང་སྒྲ་སྒྲོ་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱུང་གི་གངས་འདི་དག་ཀྱང་། དབྱུགས་གྱི་འབྱུང་འཇུག་ཟུང་རེ་དབྱུགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་གངས་ཡིན་ལ། ཟུང་རེ་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པས། འབྱུང་འཇུག་གནས་པ་གསུམ་གསུམ་ལ་དབྱུགས་རེ་རེར་རྩིས་པའི་གངས་མ་ཡིན་ཞིང་། གཞི་དུས་གྱི་རྒྱ་ཚུལ་ལ། འབྱུང་འཇུག་གཉིས་མིན་པའི་གནས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། རྒྱུད་འདིར་མ་ཟད་གཞན་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །སྒྲ་བྲུག་གཡོན་ནས་ནམ་མཁའ་རྒྱུང་མེ་ཚུ་སའི་རིམ་པས་འབབ་པ་ལ། རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུ་ཤེས། འདུ་བྱེད། འདུ་ཤེས། ཆོར་བ། གཟུགས་ཏེ། (༡༣བ)ཕུང་པོ་ལྗེའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། གཡས་ནས་སྤྱད་རིམ་གྱིས་འབབ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྗེ་ལ་ཁམས་ལྗེའི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད། དེ་ཡང་གཡོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལྗེ་ཐབས་དང་། གཡས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལྗེ་ཤེས་རབ་གྱི་རྒྱུང་ཡིན་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད་པས་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་མཛད་པ་དང་། རྒྱུ་ཤེས་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་། འདུ་བྱེད་རྒྱུང་གི་ཁམས་ཡིན་པ་ལ་སོགས་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་པ་སོགས་ཞིབ་པར་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ། བཀོད་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བཤད་པ་ནི། ལུས་གྱི་ཁམས་དཀར་དམར་དང་པོར་བྱུབ་རྒྱལ་དང་། བར་དུ་གནས་རྒྱལ་སོགས་རྒྱུད་འདིའི་ལུགས་ཞིབ་པར་ཤེས་དགོས་མོད་ཀྱང་འདིར་ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་གྱི། ལོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འདིར་གནས་སྐབས་བཞིའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་གསུང་བྲུགས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བཤད་པ་དག་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་སྤྱོད་པ་ཏུ་མི་ཤེས་སུ་མི་རུང་བས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེལ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་གྱི་ཨ་ཕ་རྒྱ་ཏིའི་ནང་ན་སད་

པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པ་ལུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། མགོན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་མི་ལམ་
གྱི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པ་ངག་གི་ཐིག་ལེ། སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་གཉིད་འཇུག་
གི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། ལྷོ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བཞི་པའི་
སྐབས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། དེ་ཡང་གཞི་ཏུས་ལ་སྙིང་གར་རྒྱུང་འདུས་
ནས་མ་གྲུས་པའི་རིང་ལ་མི་ལམ་མེད་པའི་གཉིད་འཇུག་ལོ་ཡུན་རིང་ལ། དེ་ནས་རྒྱུང་རྒྱུང་
ཟད་གུས་ཏེ་གྱེན་ཏུ་འགོ་བ་ན་མི་ལམ་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱུང་དེ་དག་(༡༩ན)རི་སྤྱི་མགོན་
པར་གནས་པ་ཡུན་རིང་བར་ལ་མི་ལམ་གསལ་ཞིང་ཡུན་རིང་ངོ་། །དེ་ནས་རྒྱུང་གྱེན་ཏུ་
འགོ་བ་ན་གཉིད་སྤྲུལ་ཏུ་འགོ་བའི་མགོ་བརྩམས་ཏེ། རྒྱུང་དེ་དག་དབྱེས་བར་སྤྲུལ་པ་ན་
གཉིད་སད་ནས་ཡུལ་སྤངས་སྤྲོ་ཆོགས་དག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ངོ་།

བཞི་པའི་གནས་སྐབས་ཞེས་པ་ནི་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཏེ། གཞི་ཏུས་ལ་ཤོ་མོ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཆེ་ཁམས་ཞུ་བ་ལྟེ་བར་སྤྲུལ་པ་ན་ལུས་ཀྱི་གནས་སྤྲུལ་ནམས་
ལས་བདེ་བའི་འགྱུར་བ་ཆེས་ཆེ་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི་ལྟེ་བ་ན་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་
བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་ཡོད་པའི་རྒྱས་པས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་ལྟེ་བར་སད་པའི་གནས་
སྐབས་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་ཐིག་ལེ། གསང་བར་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པ་ངག་གི་
ཐིག་ལེ། རྩ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་གཉིད་འཇུག་གི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པ་ཐུགས་ཀྱི་
ཐིག་ལེ། རྩ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ལྟེ་བའི་ཆེར་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྟེ། གནས་
སྐབས་བཞིའི་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི་སྤྲུལ་དང་མཚུངས་སོ།

དེ་ཡང་སད་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་སྤྱོད་བཅུད་ཀྱི་སྤྲང་བ་སྤྲོ་
ཆོགས་པ་འཆར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་དེའི་མ་དག་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྲང་བ་འཆར་

བར་བྱེད་པའི་དྲི་མའི་ཆ་དེ་ལམ་གྱིས་སྤྲངས་ནས། སྤང་བ་སྤྲ་ཆོགས་སྟོན་པའི་རྒྱས་པའི་
རིགས་འདྲ་ཐབས་མཁས་གྱིས་ལམ་དུ་བྱས་ནས་ཡར་ལྡན་དུ་བྱེད་བ་ན། ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་སུ་སྟོང་གཟུགས་བྱེད་པར་བ་རྣམས་དང་། དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་གཟུགས་ལས་བྱུབ་
པའི་སྤྱི་སྤྲུལ་སྤང་བ་སྤྲ་ཆོགས་པ་དག་འཆར་ལ། དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་གནས་གྱུར་པ་ལས་
འབྲས་བུའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱད་གཤམ་པར་(༡༧)འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་མགྱིན་
པའི་ཐེག་ལེ་དེའི་སྟོང་གི་མི་ལམ་དང་བརྗོད་པ་འབྲུལ་བའི་ཆ་སྤྱད་པའི་རྒྱས་པ་དེ་ལམ་
གྱིས་སྤྲངས་ནས། བརྗོད་པ་སྤྱི་སྤྲུལ་བ་བསྐྱེད་པའི་རིགས་འདྲ་དེ་ཉིད་ཐབས་མཁས་གྱིས་
ལམ་དུ་བྱས་ཡར་ལྡན་དུ་བྱེད་བས་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཞོམ་མེད་ཀྱི་སྤྱད་འབྲས་བུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པར་འགྱུར་ལ། སྟོང་གའི་ཐེག་ལེའི་སྟོང་གི་མི་གསལ་བ་
སྟན་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་དྲི་མའི་ཆ་དེ་ལམ་གྱིས་སྤྲངས་མི་རྟོག་པའི་ཆ་དེ་ལམ་
གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱེད་བས་རྫོགས་རིམ་པའི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འབྲས་བུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། ལྟེ་བའི་ཐེག་ལེའི་
སྟོང་ན་འཇག་པའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་དྲི་མའི་ཆ་དེ་ལམ་གྱིས་སྤྲངས་ནས། བདེ་བ་བསྐྱེད་
པའི་ཆ་དེ་ཐབས་མཁས་གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་ལམ་དུ་བྱེད་བས། རྫོགས་རིམ་པའི་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྤྱི་འགྱུར་རོ།

ཐེག་ལེ་དེ་དག་ཀྱང་ཁམས་དཀར་དམར་དང་རྒྱུད་གསུམ་ཀ་འདུས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་མགྱིན་པ་ལྟེ་བ། གསང་གནས་རྣམས་ན་ཁམས་དཀར་པོ་ཤས་ཆུང་ཞིང་དམར་པོ་
ཤས་ཆེ་བར་གནས་ལ། ལྟེ་བའི་དམར་ཆ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཁམས་དམར་པོ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་
བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་པོ་དང་ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། དབུ་མའི་མར་སྤྲ་

ནམས་ན་ཁམས་དཀར་པོ་ཤས་ཆེ་ཞིང་། དམར་པོ་འང་ཅུང་ཟད་གནས་ལ། སྤྱི་བོའི་ཁམས་
དཀར་པོ་ནི་ལུས་གྱི་ཁམས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་གང་ལས་གྲུས་པའི་རྩ་བའི་གནས་ཡིན་
ཞིང་། (༡༥ན)སྤྱིང་ག་ན་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་དུ་གནས་སོ། །འཁོར་
ལའི་དབུས་གྱི་ཁམས་དཀར་དམར་འདྲེས་པའི་གོང་བྱའི་ཆད་འདྲིའི་སྒྲོར་ནས་མ་གསུངས་
ཀྱང་། བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་སྤྱིང་བ་ལས། སྤྱིང་གའི་ཐེག་ལེ་ཡུངས་ཀར་གྱི་ཆད་ཅམ་དུ་
གསུངས་པ་དེ་ལྟར་འདྲིར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུད་འདྲིའི་ལུགས་ལ་གནས་སྐབས་རིགས་བཞིའི་ཐེག་ལེ་
ནམས་སྤྱིབ་པའི་མཆན་གཞི་དང་། སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་རིགས་གཞིའི་སྤྱིབ་
པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། བཅ་པོ་སྤྱིབ་པའི་མཆན་གཞིར་བདེ་བ་ཐེག་པ་གོང་འོག་གང་
གི་ལུགས་ལ་འང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོལ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། རྒྱུད་དང་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ།
ཐེག་ལེ་བཞི་པོ་དེའི་སྤྱིང་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྱིབ་པའི་རྒྱུང་སེམས་རེ་སེམས་པའི་རྩ་བ་དུ་ཡོད་ལ། དེ་
ཉིད་གནས་སྐབས་རིགས་བཞིའི་སྤྱིབ་པའི་བག་ཆགས་བགོ་བའི་གཞི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་
ཉོན་སྤྱིབ་དང་ཤེས་སྤྱིབ་ནམས་མངོན་འགྱུར་དུ་སྤྱིབ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། བཅ་པོ་སྤྱིབ་
པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཐེག་ལེ་བཞིའི་སྤྱིང་གི་ངི་མའི་ཆ་དེ་དག་ནས་
འཁྱོར་ཡན་ལག་དུག་པོ་གང་གིས་གང་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སད་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་
པའི་ཐེག་ལེ་གཉིས་སྤྱིང་གི་སྤྱིབ་པའི་ངི་མ་སྤྱོད་ཞིང་རིགས་འདྲ་ལམ་དུ་འཁྱོར་བའི་
གཙུག་པོ་ནི་སོར་བསམ་གཉིས་དང་། རྗེས་བྲན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ལ། མགྱིན་པ་དང་།
སྤྱིང་གའི་ཐེག་ལེའི་སྤྱིང་གི་སྤྱིབ་པའི་ངི་མ་སྤྱོད་ཞིང་། རིགས་འདྲ་ལམ་དུ་འཁྱོར་
བའི་གཙུག་པོར་སྤྱོད་ཆོས་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད། རྗེ་བའི་ཐེག་ལེའི་སྤྱིང་གི་ངི་མ་

སྤྱོད་བ་དང་སྤྱར་བ་ཤད་པའི་རིགས་འབྲེལ་ལམ་དུ་འབྱེད་པའི་གཙུག་པོ་ནི་རྗེས་བྲན་གྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་དང་། (34)ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བྱེད་དོ། །ཉེ་བའི་ཐིག་ལེའི་སྤྱོད་ན་
བཞི་བ་དང་། སད་པའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་པའི་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་བྲན་
ལའང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤྱོད་ཞིང་། སྤྱར་བ་ཤད་པ་ལྟར་རིགས་འབྲེལ་གཉིས་སྐྱུ་གཉིས་སུ་
གྱུར་པའི་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ། །

གཉིས་པ། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ། དེ་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྫོགས་རིམ་ཡན་ལག་དྲུག་གིས་སྐྱེད་མེད་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ལམ་སྤྱིའི་ཆེདས་དང་། གྲངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམ་ངེས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། དཔལ་གསལ་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས།

བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་ནི། །བྱས་ནས་མཆོག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱ། །

གཞན་དག་གིས་ནི་བསྐྱབས་གྱུར་ན། །དངོས་གྲུབ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་མ་བསྐྱེད་ན་ཆེ་དེ་ལ་མཆོག་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་ནས་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་གང་ཞེ་ན།

སོ་སོར་སྤྱད་དང་བསམ་གཏན་དང་། །སློག་ཚུལ་དེ་བཞིན་འཛིན་པ་དང་། །

རྗེས་སུ་བྱེད་དང་ཉིང་དེ་འཛིན། །སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས། གྱེ་རྩོ་རྗེ་ལས་ཀྱང་།

ཡན་ལག་དྲུག་བསྐྱེད་རྣལ་འབྱོར་པས། །

དགའ་བྲལ་མཐར་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་ཙུང་ལས།

སྤྱགས་བརྒྱས་དེ་བཞིན་བསམ་གཏན་དང་། །

བདེ་བས་ཀྱང་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་སོགས་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་མང་ཞིང་། དེ་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་དོན་སེམས་འགྲེལ་སྐོར་གསུམ་ནས་བཤད་པ་ནི་བཞིན་དུ་མ་བྱུང་ཡང་། སློག་དབུ་མར་
ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བཞིའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་དེ། ཆོས་
གཞུགས་གཉིས་སྐྱབ་པའི་ལམ་འདིའི་དོན་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ལམ་གྱི་ལུས་རྫོགས་པ་ཡིན་པས།
འདི་ནས་བཤད་(༡༩)པ་ཁོ་ན་མཆོག་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་དམན་པའོ་སྟུང་དུ་མི་གཟུང་ངོ་།།

ཡན་ལག་དུག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ནི།
འདུས་པ་བྱི་མར་ཡན་ལག་དུག་དུ་གསུངས་པའི་སོར་བསམ་གཉིས་སློབ་དཔོན་སངས་
རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱར། རྗེ་རྣམས་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་
འགྲེལ་བར་སེམས་འགྲེལ་སྐོར་གསུམ་དང་མཐུན་པར་བཀའ། རྒྱུད་བྱི་མའི་འགྲེལ་བར།
འགྲེལ་བ་སློན་གསལ་དང་མཐུན་པར་བཀའ་བ་དང་། བདེ་མཆོག་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་
གིས་ཀྱང་སོར་བསམ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱར་བ་མཛད་དོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་སེམས་འགྲེལ་སྐོར་གསུམ་གྱིས་སྐབས་འདིར། རྟོགས་རིམ་ཉིད་ལ།
སོར་སྦྱད། བསམ་གཏན། སློག་ཚུལ། འཛིན་པ། རྗེས་བློ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་དུག་
དུ་མཛད་དོ། །དུག་པོ་དེ་ཡང་བསྐྱུས་ནས། བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་དང་། རྗེ་རྗེའི་རྣལ་
འབྱོར་བཞིའི་ཆེད་སྟུང་མཛད་དེ། དེ་ཡང་སོར་བསམ་གཉིས་སྐྱོད་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར། བསྟེན་
པའི་ཡན་ལག །སློག་འཛིན་གཉིས་གསུང་རྗེ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ཉེར་སྐྱབ་གྱི་ཡན་ལག །
རྗེས་བློ་ཐུགས་རྗེ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག །ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེའི་
རྣལ་འབྱོར་སྐྱབ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཐོག་མཐའ་བར་དགའི་རྣལ་
འབྱོར་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། སོར་བསམ་གཉིས་ཐོག་མར་དགའ་བ། སློག་འཛིན་གཉིས་བར་དུ་
དགའ་བ། རྗེས་བློ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ཐ་མར་དགའ་བའོ།།

ཡན་ལག་བཞིར་སྤྱད་ཚུལ་གཞན་ཡང་སོར་བསམ་གཉིས་གཟུགས་སྤྱབ་གྱི་ཡན་
ལག །སློག་འཛིན་གཉིས་སློག་སྤྱབ་གྱི་ཡན་ལག །རྗེས་བྲན་བདེ་བ་སྤྱབ་པའི་ཡན་ལག །
ཉིང་དེ་འཛིན་བདེ་བ་སྤྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་བྲོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དོ་རྗེའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་
ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་ཏུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱད་ལས།

ཀུན་(༡༤བ)ལ་བྱག་བྱག་ཤེས་བྱ་སྟེ། །རབ་གྱི་དང་པོས་རྟོགས་པའོ། །

འབྲིང་གིས་སློག་ཚུལ་ལ་སོགས་ཡིན། །ཐམས་ཅད་བྱག་པོ་རིམ་པས་བསྐྱོམ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཏུ་བྱས་ནས་དབང་པོ་རབ་སོར་བསམ་གཉིས་གྱིས་གྲོལ། འབྲིང་
སློག་འཛིན་མན་གྱིས་གྲོལ། དབང་པོ་ཐ་མས་ཡན་ལག་བྱག་ཀ་རིམ་ཅན་ཏུ་བསྐྱོམ་དགོས་
པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ཕལ་ཆེ་བ་དག་རབ་གྱིས་ཀྱང་ཡན་ལག་བྱག་ཀ་བསྐྱོམ་དགོས་པར་
བཞེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ལས་བྱི་མ་ཉིད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལུགས་གྱི་ལམ་
བཟོད་ཚུལ་ནི། དང་པོར་སོར་སྤྱད་གྱིས་སྟོང་གཟུགས་གསར་ཏུ་མཐོང་བ་སྤྱབ། བསམ་
གཏན་གྱིས་དེ་བསྟན་པར་བྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་སློག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུ་མཆོས་དབང་
ཏུ་བྱས། དེ་ལས་རྗེས་བྲན་གྱི་སྐྱར་ལངས། དེས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉིང་དེ་
འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བསྐྱེད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྟོན་ཏུ་བྱེད་པར་
བཞེད་པ་ལ་དགོངས་པ་མཐུན་ཅིང་། རྫོ་ཞལ་གཉིས་གྱི་དགོངས་པ་མི་འབྲས་པའི་བྱད་པར་
ཆེ་བ་ནི། ཆོས་རྗེ་བྱས་ཏུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ལམ་གྱིས་གསར་ཏུ་
བསྤྱབ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཉིན་མཆོན་གྱི་རྟགས་བརྒྱ་རྫོགས་པའི་
མཐའི་ལོངས་སྤྱིའི་རྣམ་པ་མཐོང་བ་ནི་ཞལ་བྱག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། རྗེས་བྲན་གྱི་སྐྱབས་
སུ་སྟོང་གཟུགས་གྱི་ཏུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞེངས་པ་སྟོམས་པར་ཞུགས་

བས་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་དང་ས་པ་དེ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་འགྲུབ་པར་བཞེད་དོ།

རྫོང་པའི་བཞེད་པ་ནི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ནས་མཐོང་བའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་
སྟོང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་དོན་དམ་པའི་བདེན་
བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་བ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེ་ཡིན་ཞིང་། (༡༦ན)ལོངས་སྐྱའི་རྣམ་པ་མཐོང་བར་བཤད་པ་ཡང་ཀྱང་རྫོབ་པའི་ལོངས་
སྐྱེ་ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པའི་ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཆོས་
སྐྱེ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད་ཅིང་། གཞན་ཡང་གཞོམ་མེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་བྱི་ལ་སོགས་པ་
ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་ཀྱང་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བྲ།
རང་གི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། རྫོང་པའི་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་ཀྱང་བྲལོ། །དེ་གང་ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་པས་ན་གཞན་གྱི་སེམས་
ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གང་ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་
བཞིན་འོད་གསལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ནི་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་ལ་ཐ་དད་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དུས་ཞབས་སྟོན་བརྒྱད་ལས་མཆོན་ཉགས་ལྗེ་ཐ་མ་
ནམ་མཁའ་སྤྲིན་མེད་ཉགས་དང་ཉིན་ཉགས་དུག་གི་མཐར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་
གཟུགས་མཐོང་བ་ཉགས་ཅན་དུ་བཤད། དེས་ན། འགྲོ་པའི་ཆོས་ཇི་གོང་མ་རྣམས་ཉགས་
དང་ཉགས་ཅན་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་མཛད་ཀྱང་། འདིར་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་
ལ་ཉགས་སམ་མཆོན་མ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། སྟོང་གཟུགས་མཐོང་བ་དེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་

པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་པས་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་རང་ཉིད་ལ་ཡེ་
ནས་བཞུགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཉགས་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་གྱི། ལམ་ཉགས་ཅམ་ལ་སོགས་པར་གོ་བར་མི་བྱ། ཞེས་སྤིད་ཡིག་བཙུ་བཞོད་ཅིང་།
གཞན་ཡང་དུ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་རྣམས་ཆོས་སྐྱེའི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་པར་བཞེད་དོ།

འདི་དག་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ་ནི། སྤོན་གྱི་མཁས་པ་འདི་དག་གི་བཞེད་པ་ལ་
ཕྱོགས་འདྲིའི་སྒོ་ནས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བལྟས་ནས། ཉན་གྱིས་དགག་པ་བརྗོད་པ་
ནི། ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་(༡༧)དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པའི་སེམས་བདག་ལ་མེད་མོད།
འོན་ཀྱང་། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་པ་
ཡབ་སྐུ་གསུམ་གྱི་བཞེད་པ་ནི། གོང་གི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟ་བུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་དེ། ཏུ་
སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་གཟུགས་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ནི། རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། སྤོང་
གཟུགས་དེ་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་གསུངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ། ཆོས་སྐྱེ་མཛོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། ལས་དང་པོ་བའི་སོ་སྤྱེ་ཡིན་པ་འགལ། ཆོས་སྐྱེ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མཛོན་ཤེས་མེད་པ་འགལ། རང་
རྒྱུད་ལ་ཆོས་སྐྱེ་ཡེ་ནས་བཞུགས་ན། རང་རྒྱུད་ལ་ཆོས་སྐྱེ་ཡེ་ནས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
ན། ཏུ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་མཐོང་བའི་ལས་དང་པོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་སུ་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར་འདོད་ན། ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །དེར་མ་ཟད། འདིའི་ལུགས་ལ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གདོད་མ་ནས་ཆོས་སྐྱེ་བཞུགས་པར་བཞེད་པས་སྤར་གྱི་
རིགས་པ་བ་དེ་ལ། སྤོས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་།

དེ་ལྟ་ན་འཁོར་བ་པ་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ།།

གཞན་ཡང་སྟོང་གཟུགས་ནམ་མཁའ་གང་བ་ཅམ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡིན་ན། ཆོས་རེ་རེ་ལ་
ཡང་། གནས་ལུགས་སམ། ཆོས་ཉིད་མི་འདྲ་བ་ནམ་མཁའ་གང་ཅམ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ།
སྟོང་གཟུགས་དེ་ནམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་མེད་པ་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཆོས་སྐྱུ་གཟུགས་
ཅན་ཏུ་བཞེད་པ་ནི། གསུང་རབ་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ཞིང་
རྒྱས་པར་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། (36)འདིར་ནི་ཕྱོགས་ཅམ་
ཞིག་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ལུགས་འདིའི་བཞེད་པ་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་ནམ་གཞག་ནི།
འདུས་པ་སོགས་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཤེས་དགོས་པས། འདི་ལྟར། འདུས་པ་སོགས་
ཀྱི་ལུགས་ལ། འབྲས་བུ་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ་ལ། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ། རྒྱ་
ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་། ལུགས་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཏུས་གཅིག་ཏུ་བྱང་ཏུ་འཇུག་པ། འབྲས་བུ་དང་ནམ་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་ཏུ་འདྲ་བའི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་འཐོབ་དགོས་ཤིང་། རྒྱ་མའི་སྐྱུ་དེ་ཡང་གང་ལས་
སྐྱབ་པའི་གཞི་གསར་ཏུ་སྐྱབ་མི་དགོས་ཀྱི། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རིགས་འདྲ་བར་
མ་ཆད་པར་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་མཐའ་ལས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ད་ལྟ་གཞི་ཏུས་སུ་གཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུས་རགས་པ་འདི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཡན་
ལག་གི་རྒྱུང་སྟོང་གར་འདུས་པ་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་མཐའ་དེའི་ནམ་འབྲུལ་མི་ལམ་གྱི་

ལུས་ཀྱི་ནམ་པར་ལངས་ཏེ་བྱ་བ་བྱེད་ལ། འཆི་བའི་ཇུས་སུ་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་སྤྱིང་གར་ཐིམ་
བའི་འོད་གསལ་ཤར་བའི་མཐར་ལུས་རགས་པ་འདི་བོར་ནས་རྒྱུང་སེམས་དེ་བར་དོའི་
ལུས་སུ་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།

དེ་སྤྱིང་བྱེད་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུང་དབུ་མར་ཐིམ་པ་ན་ལུས་དབེན་གྱི་ཇུས་སུ་
འོད་གསལ་གྱི་མཐར་རྒྱུང་སེམས་དེ་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་རྗེས་མཐུན་བར་ལྡང་ལ། སེམས་
དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་སྤྱིང་གར་ཐིམ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་མཁར་རྒྱུང་སེམས་
དེ་ཉིད་ལུས་རགས་པ་འདི་ལས་ལོགས་སུ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་མཆོན་ཉིད་བར་ལྡང་ཞིང་། དེ་འོད་
གསལ་དུ་བརྟུག་པ་ལས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། དེ་
ལས་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུར་ལངས་ཏེ། (༡༩བ)སྒྲར་ཡང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཉམ་བར་
བཞག་པ་ན་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་ལམ་
གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་སྐབས་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་། ལུས་དབེན་ཡན་ཆད་གྱི་ལམ་ལྷག་མ་ནམས་
དེ་སྐབས་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

སྐབས་འདིར་རྗེས་བྲན་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱུ་སྤྱིང་གཟུགས་ལས་བྱུང་བའི་ཇུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱུར་དངོས་སུ་ལངས་ནས། ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་བར་ཞུགས་པ་ལས་
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐུགས་མཆོག་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆེག་སྤྱིང་དུག་
བརྒྱ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ། ལས་རྒྱུང་ཉི་མེ་ཆེག་སྤྱིང་དུག་བརྒྱ་རིམ་གྱིས་འགགས་པས།
བདེན་དོན་བརྒྱ་གཉིས་དང་། དེ་ཉིད་བརྒྱ་དུག་ཐབས་ཤེས་སུ་གྱུར་བའི་ཇུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། སྤྱིང་གཟུགས་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱུ་དང་། མཆོག་
མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བའི་ཐུགས་གཉིས་བྱང་དུ་འཇུག་པ་ནི། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་སྐབས་

བྱེད་གཅོ་བོ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་དེ་སྐབས་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་རྗེས་འབྲལ་གྱི་སྐུ་དེ་གང་ལས་སྐབས་པའི་གཞི་སྟོང་གཟུགས་ནི། འདུས་པ་བའི་སྐུ་
ལུས་ཀྱི་སྐབས་གཞི་ལྟར། རང་རྒྱུད་ལ་ཐོག་མེད་ནས་འབྲེལ་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། གསར་
དུ་སྐབས་དཔོན་ལ། དེ་ཡང་སྟོང་གཟུགས་དེ་ཉིད་དང་པོར་སྐབས་པའི་ཐབས་ནི། སོར་སྐྱད་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཡིན་ཞིང་། གྲུབ་ཐོབ་བཏུན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས།
དེ་གཉིས་ལ་གཟུགས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱའོ།

དེའི་རྗེས་སུ་ཅ་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་ལྷོ་བར་སློག་ཐུང་གཉིས་རི་ལྟར་འདོད་པར་བསྐྱེད་
ཀྱས་ཤིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁུ་བ་ལ་བཏེན་ནས་བྱང་བའི་དགའ་བཞི་ལུགས་འབྱུང་
ལུགས་བརྒྱུག་(༡༩ན)དངས་པས་སྟོང་གཟུགས་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱེད། སློག་
འཛིན་གཉིས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་སློག་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཐུན་ནས་ལྷོ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐར་དངོས་གནས་ལ་ལྷང་བར་གནས་ཤིང་། དེ་ཉིད་རྗེས་འབྲལ་
ཀྱི་སྐུ་དངོས་ཡིན་ལ། འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐར་ལངས་པ་ནི། དངོས་མ་
ཡིན་ཀྱང་སྐུ་དངོས་དང་མཐུན་ཆོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རྗེས་འབྲལ་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་ཞིང་།
སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སྐུ་དངོས་དེ་དང་མཐུན་ཆོབས་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བ་མི་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་འབྲལ་རྗེས་མཐུན་པ་ཅོམ་དུ་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན། འདུས་པའི་ལུས་
དཔེན་གྱི་སྐབས་སུ་སྐུ་ལུས་རྗེས་མཐུན་པ་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ།།

དེས་ན་འདུས་པ་བའི་སྐུ་ལུས་དང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་འབྲལ་གཉིས་ལམ་གྱི་
དོད་ཐུབ་ཏུ་ཅི་ཡང་། དེ་གཉིས་གང་ལས་སྐབས་པའི་གཞི་མི་འདྲ། སྐུ་ལུས་སྟོང་གཟུགས་ལྷང་

ཞིང་། རྒྱུ་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་ལྷན་པས་གང་ནས་ལྷན་བའི་གནས་མི་འདྲ། སྐྱེ་ལུས་རྒྱུ་
ཐོབ་ཏུ་ཡང་རིགས་འདྲ་རྒྱུ་མི་ཆད་ལ། རྒྱུ་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་རྒྱུ་ཐོབ་ཏུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུ་ཆད་
པ་དང་། སྐྱེ་ལུས་ཐོག་མར་ལྷན་བའི་ལྷན་པས་འདིའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལྷན་ཞིང་། རྒྱུ་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་
ནང་ཏུ་ལྷན་བའི་ལྷན་པས་ཆུང་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི། ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གོ་འཕང་
མངོན་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་འདི་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། འདི་རྣམས་མཆན་ཉིད་
ཆང་བ་སྐྱེས་ན་ལམ་གཞན་(༡༩བ)གང་ལ་ཡང་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་
ཚོགས་རིམ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་འདིར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི། ཡན་ལག་དྲུག་པོ་འདི། སྐྱ་མ་སྐྱ་མ། མཆན་ཉིད་
ཆང་བ་སྐྱེན་ཏུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ། མཆན་ཉིད་ཚོགས་པ་འབྱུང་ཞིང་། སྐྱ་
མ་སྐྱ་མ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་སྐྱེན་ཏུ་མ་སོང་ན། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ། མཆན་ཉིད་ཆང་བ་མི་འབྱུང་
བའི་ཆུང་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོ་རིམ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ། ཡན་ལག་དྲུག་པོ་སོའི་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཆུང་བཤད་པ་ནི། སྐྱར་
བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དོ་རྒྱུ་ཆོག་རྒྱུ་བཅུན་ཚོང་ཁ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་ནི།

འདི་ལྟར་དཔལ་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །

སོ་སོར་སྐྱད་དང་བསམ་གཏན་ཡན་ལག་གིས། །

ཨ་ཕ་རྒྱ་ཉིད་ཡར་སྐྱར་སློག་སྐྱད་ཤིང་། །

སྐྱ་གཙན་ལམ་ནས་རྒྱུང་སྐྱགས་མི་བྱེད་པས། །

རྒྱན་གྱིས་བྱུ་བ་པ་ཐབ་མོའི་དོར་བཞུས་ཤིང་། །

བྱམ་པ་ཅན་གྱིས་སློག་དང་ཐུར་སེལ་གཉིས། །

རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་ཁ་སྐྱོར་འཛིན་ཚུལ་ཤེས། །

འཛིན་པས་ཐེག་ལེ་ལ་ནི་སློག་ཞུགས་པས། །

དག་པའི་སྐྱེ་ལས་སློ་དང་བསྐྱེ་བ་ཤེས། །

རྗེས་བློ་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱའི་ཚུ་སྐྱེས་ཀྱིས། །

མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཛིན་ཚུལ་ཤེས། །

དེ་ཕྱིར་ལུགས་འདིར་དུས་འཁོར་ཚུལ་སྤྲོ་བ། །

ལུགས་གཞན་དག་ལས་བྱད་པར་འཕགས་པ་སྟེ། །

དེ་ལྟར་མི་ཤེས་དུས་འཁོར་ཚུལ་སྤྲོ་བ། །

དེ་དག་ཚུ་ནང་ཤར་བའི་སྒྲ་གཟུགས་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་པའོ།།

དེས་ན། དེ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེས་དོན་དགོད་པ་ལ། བསྐྱེས་བྱ་མཆོག་དུ་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱེས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། དེས་བསྐྱེས་པའི་འབྲས་བྱ་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཀྱི་ཡན་ལག །དེ་ལ་བཞེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ་(༣༠ན)གཉིས། བརྒྱད་ནས་སྐྱེས་བྱེད་དང་། དངོས་སུ་སྐྱེས་བྱེད་རྗེས་བློ་གྱི་
ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་གཟུགས་སྐྱེས་པའི་
ཡན་ལག་དང་། སློག་སྐྱེས་པའི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཟུགས་མ་གྲུབ་པ་སྐྱེས་
པར་བྱེད་པ། སོར་སྐྱད་དང་གྲུབ་ཐོབ་བཟོན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གོ །
དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དག་གི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་བཞེད་པ་

དང་། ལུགས་འདིའི་འཁྲིད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཚས་རྩེ་བུའི་བཞེད་པས། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་
པ་གསུངས་པ་བདུད་ཅི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་དུ་མཛད་ནས།
སྟོན་འགྲོ་སྟོས་མེད་དུག་ལྡན་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། དེའི་འོག་དུ་རྣལ་འབྱོར་དུག་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་དང་། རྩེས་བསྐྱེད་སྟོས་དུག་ལྡན་དགོས་པར་བཞེད། སྟོས་མེད་དུག་གི་སྟོ་གསུམ་
གྱི་ཁོངས་སྟོད་ལ་སྟོས་པ་མེད་པའི་དོན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས། དགེ་མི་དགེ་ལུང་
མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་སེམས་ཅི་ཡང་མི་རྟོག་པའི་རང་དུ་སལ་ལེ་རྒྱུག་གི་སྟོང་
ནས་འཛོག་། དེ་ཡང་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཐུན་ཁང་དང་། ལུས་གནད་ལ་གནས་ནས་ཞག་
མང་དུ་བཞག་སྟེ། སྟོ་གསུམ་སྤངས་ནས། དེའི་འོག་དུ་མཆོན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམ་པ་
ལ་གནས་དང་། སྟོམ་པའི་དུས། ཐུན་ཁང་། ལུས་གནད་རྣམས། ལུགས་འདི་དང་བྲུང་པར་
མེད་པས་འོག་དུ་འཆད་དོ།

ལྟ་སྟངས་རྒྱད་ལས་གསུངས་ཚུལ་སོགས་ལུགས་སྟེ་སྤྱི་ཐམས་ཅད་འབྲུ་ཡང་།
བྲུག་ལེན་མི་འབྲུ་བ་ནི། བྲུད་མིག་གེན་དུ་བསྐྱོག་པ་དེ་ཉིད་སྟོན་མཆོམས་གྱི་ཐད་གྱི་སོར་
བརྩུ་གཉིས་ནས་བརྩུ་དུག་གི་བར་གྱི་རྣམ་མཁའ་ལ་བལྟ། འདི་ལ་བ་རི་དབང་བྲུག་གི་
མན་ངག་ཡིན་ཞིང་། ལག་(༣༠བ)ལེན་ལ་བདེ། རང་སྟོའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་སྟེང་གི་
རྣམ་མཁའ་ལ་ལྟ་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སེམས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ལྟ་སྟངས་གང་
དུ་གཏད་པའི་ཐུན་ཁང་གི་རྣམ་མཁའ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཏད། གཞན་དུ་མི་འཕྲོ། ཅི་ཡང་
ཡིད་ལ་མི་བྲུད་པར་སྟོད་ནས་འཛོག་། དེ་ལྟར་བྲུས་པས་མཆོན་རྟགས་རྣམས་འཆར་
བར་བཞེད། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམ་པའི་དུས་དང་། གནས་དང་ལུས་གནད་གསུམ།

དེའི་འོག་ཏུ་མཆན་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། མི་གཡོ་བ་གསུམ་ལྟར་
 ཏུ་བྱེད་པའི་ལུས་ངག་སེམས་གསུམ། མི་གཡོ་བར་བྱེད་ཚུལ། ཆོས་རྗེ་བྱུང་བཞེད་པ་
 བཀོད་པ་དང་། སྤྱིར་འབྲས་ལྟ། འཆར་ཚུལ་ལ། སེམས་མི་གཡོ་བར་འཛོགས་པའི་ཐབས་རྣམས་
 པ་བཞེད་བྱས་ནས། སེམས་ཅི་ཡང་མི་བསམ་པར་བཞག་པ་ལྟ་ཁང་གི་ལྟར་བཟོ་ལྟ་བུའི་
 མན་ངག། །སེམས་ཅི་གཅིག་ཏུ་འཛོགས་པ་སྤྲུལ་སྤྲོ་གཅིག་ཏུ་བཏགས་ནས་བཞག་པ་ལྟ་བུའི་
 མན་ངག། །སེམས་འཛིན་མེད་ཏུ་བཞག་པ་སྤྲུལ་གསུམ་གྱི་བར་མ་དང་། འགྲོགས་པ་ལྟ་
 བུའི་མན་ངག། །སེམས་རིག་པ་སྤོང་ན། རང་གྲོལ་ཏུ་གནས་པ་རྩ་མོ་དགྲོལ་བ་ལྟ་བུའི་མན་
 ངག། །དེ་ཐམས་ཅད་སེམས་འཛོགས་ཚུལ་གཅིག་ལ་ཆང་བ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི།
 ལྟ་སྟངས་གཏད་མར་སེམས་ཅི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་འདས་མ་འོང་ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་ཅི་
 ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་འཛིན་མེད་ཏུ་སྤོང་ནས་འཛོགས་པ་ཉིད་ཡིན་པས། ཆོས་རྗེ་བྱུང་
 སྤྱིར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ།།

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་སྐྱོང་པས་མཆན་རྟགས་བཞི་རྫོགས་ནས། ཉིན་མའི་རྣལ་འབྱོར་
 བསྐྱེད་པའི་གནས་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བཞེད་པ་དང་མཐུན་ཞིང་། རྟགས་རྣམས་ངོ་སྤྲོད་
 ཚུལ་སོགས་བྱ་དོལ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པའི་བྱེད་པར་ཆེ་བ་ནི་སྤྱིར་བཤད་པ་
 ལྟར་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་མང་ཏུ་འབྲེན་པར་མཛད་པ་
 རྣམས་ནི་པལ་ཆེ་བ་ལུགས་སྤྱི་མ་དེ་དག་དང་། རྗེ་ཡབ་སྤྱིས་ལ་སོགས་པ་(༣༡བ)སྤྱི་
 སྤྱི་རྣམས་མཐུན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཀྱང་། ལུང་གི་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པ་སྤྱི་
 ཆོགས་སུ་འབྱུང་བས། ཤེས་བྱེད་མང་པོ་བྱངས་པ་འབའ་ཞིག་རྒྱ་མཆན་ཏུ་བྱས་ནས།
 དེའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་དབྱེད་ནས་འབྲུག་དགོས་སོ། །སོར་

སྤྱད་གྱི་སྐབས་སུ་ལྷ་མ་སྤྲུམ་པ་དེ་དག་གི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་དང་། ལུགས་འདིའི་
དེ་དག་འཐད་མི་ངེ་ལྟར་བཞེད་པ་སོགས་འདི་པའི་རང་ལུགས་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ། ལུགས་འདིའི་འཁྲིད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། སོར་སྤྱད་གྱི་
མཆོན་དོན། བསྐྱོམ་པའི་དུས་མཆོམས། ཡན་ལག་ངེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ། ཆད་མ་གང་
ཡིན་པ། སྤྱང་གཞི་གང་དག་ཚུལ་དང་དབྱེ་བ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་
བུའོ། །དེ་ཡང་དུས་ཞབས་སྟན་རྒྱུད་ལས།

ཀུན་ལ་དུག་དུག་ཤེས་བྱས་ཏེ། །

ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཡན་ལག་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། འདིར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ཆད་
དུག་དུག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐབས་འདིར། ལྷ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་འགྲོ་
ལྟོས་མེད་དུག་ལྟ། དངོས་གཞི་རྣལ་འབྱོར་དུག་ལྟ། ཇེས་བསྐྱུང་སྟོན་དུག་ལྟ་ཞེས་
པའི་ཆེད་སྙམ་མཛད་ཀྱང་། ལྟོས་མེད་དུག་ནི། རྫོགས་རིམ་དུ་མ་བཟུང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཡང་
སྟོན་འགྲོར་བྱ་དགོས་ལ། གཞན་གཉིས་ནི་རྫོགས་རིམ་ལ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

འོ་ན་ལྟོས་མེད་དུག་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལས་དང་པོ་
བས་སྐབས་ཐབས་ཀྱི་ཆོ་གས་བསྟེན་པ་བྱ་སྟེ། བདུན་ཅི་ལ་སོགས་པས་བསྟེན་པ་ཞེས་པ་
ལ། ཕྱི་རོལ་དུ་བདུན་ཅི་ལྟ་ནི། གཤམ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་སོགས་པའི་གྲུ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། ལྟ་མཉེས་པའི་དོན་དུ་དེ་རྣམས་ཐོས་པས་བསྟེན་པའོ། །ནང་དུ་བདུན་ཅི་ལྟ་ནི། སྤང་
པོ་ལྟ་སྟེ་སོགས་པའི་སྐས་དབང་པོ་ལྟ་པོ་(༣༩ན)སྟོན་མ་ལྟོ། །དེ་རྣམས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་
པ་ནི། བསྟེན་པ་སྟེ། ལུས་དང་རྒྱས་ལ་སྟེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ། །བསྟེན་པ་དེས་ལྟ་

ནམས་མཆོག་སྒྲེང་བར་འགྱུར་གྱི། གཤམ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཆུ་གཏེར་དོ་རྩེ་ནམས་དང་ཞེས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་
དང་། འཕོ་བའི་བདེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ནི་བསྟེན་པ་སྟེ། ལུས་དང་། དག་དང་། སེམས་
དང་། ཚདས་པར་སྤྱོད་པའི་སྤྲོས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་
གྱི་བྱ་བའི་སྤྲོས་པ་མང་པོ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་སྟེ། དེ་དག་འདོར་བ་གསུམ་དང་། འཕོ་བའི་
བདེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་དང་། ལུས་དང་དབང་པོ་ལ་ལྟོས་པར་ཆགས་པ་འདོར་བའི་གཞི་
ལུས་དང་དབང་པོ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་དང་བྱུག་ཡིན་ལ། ལུས་ཁང་དུ་ལྟ་སྟངས་དང་སེམས་
མི་རྟོག་པར་འཛོག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སེམས་སྤྱང་བ་སྤྱོད་དུ་གཏོང་བ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་
མཐར་ཕྱིན་པས་རྫོགས་རིམ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

སེམས་ལས་རྩང་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་གཞན་མི་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུ་མིན་ན་སྤྱིར་
སེམས་གནས་པའི་ཐབས་སྤྱོད་དུ་བཏང་ན་ལེགས་མོད་ཀྱི། སྤར་གྱི་བསྐྱོམ་ཚུལ་དེ་འབྲ་
བ་སྤྱོད་འགྲོ་དང་། དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀའང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
བསྐྱོམ་པར་བཞེད་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གནས་ལུགས་
བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ན། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་བདེན་
འཛིན་གྱིས་གཞུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་ཐ་སྤྱད་དུ་ཡང་མ་བྱུང་དགོས་པས། ཡིད་ཀྱི་ལུས་དུ་
གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལྟར་འཕྲོས་དོན་བཤད་ནས་དགུས་ཀྱི་དོན། སོར་སྤྱད་ལ་བྱུག་གི་སྒྲོ་ནས་
བཤད་པའི་དང་པོ་མཆོན་དོན་ནི། བསྐྱེད་སྤྱོད་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལུས་ལ་ལུས་དང་
ལུས་(༣༥)ཅན་བཅུ་པོ་ནམས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་

ལས། འདིར་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུས་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་
འགྲེལ་བས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རབ་རྒྱ་འཇུག་པ་མེད་པས་ཏེ། སྟོང་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་
རྣམས་ལ་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྒྱ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་
དང་། གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས།

དབང་པོ་བཅུ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །རང་གི་འཇུག་གནས་ཐམས་ཅད་ལ། །

འདོད་པ་ཕྱི་ཕྱིར་སྤྱད་པ་ནི། །སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་གསང་འདུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི་རྒྱལ་པོས་སོ་སོ་ནས་ཁལ་
ལྷངས་པ་ལ་ཁལ་བ་སྤྱད་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་དབང་པོ་སོ་
སོའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་སྤྱད་པས་ན་སོར་སྤྱད་ཅེས་བྱ་ལ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཡུང་དེའི་དོན་ནི།
དེ་ལས་རྒྱུག་པས་ཏེ། ཐ་མལ་པའི་དབང་པོ་སོ་སོའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པ་ནང་
དུ་སྤྱད་ཅིང་འགོག་པར་བྱེད་པས་ན་སོར་སྤྱད་ཅེས་བྱའོ། །

དེ་ཡང་ཞི་གནས་ཐུན་མོང་བ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་ཡང་དབང་ཤེས་
བསྐྱེད་པའི་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་གྱི་རྒྱས་པ་ཉམས་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་མི་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་།
འདིར་དེ་ཅུམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཞོན་པའི་རྒྱང་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་
ཡུལ་དང་། གཟུང་འཛིན་གྱི་འགྲེལ་བ་བཀག་ནས། ཕྱི་ཡི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུ་སྤྱད་པ་
སྟོང་བ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཕྱིར་སྤྱད་པ་ཞེས་པ་ལ། འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་པ་
ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་འཛིན་པའོ། །
དེ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་ནི་ཕྱིར་སྤྱད་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་གཞན་
(༣༣ན)ལ་ལ་སོགས་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་ཀྱིས། གཞན་གཟུགས་ལ་སོགས་

པའི་ཡུལ་འཛིན་པ་ནི་ཉི་ལཱ་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། སོར་སྤྱད་བསྐྱོམ་
པའི་དགོས་པ་ནི། མིག་སོགས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་རྒྱ་རྒྱ་ཏིང་བཀག་པས་མིག་སོགས་ཐ་
མལ་གྱི་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པར། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཁྱད་
པར་བ་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པའི་སྤྱོད་གཟུགས་མཐོང་བ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་བསྐྱོམ་པའི་ཏུས་ནི། ལྷ་བྱག་གཡས་ནས་ས་རྒྱུད་གཡས་ཀྱི་
མཚུངས་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྒྱ་བ་དེའི་ཆེ་ན་སྐྱོམ་ཞིང་དེ་ལ་སྐྱ་བྱག་གཡས་ནས་ས་རྒྱུད་སོགས་
སྤྱད་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བས་རྒྱུད་སྤྱད་སྐྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་ལ། ཕྱིས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་
ལྟར་མི་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་ས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཟད་
པ་གསུངས་ཏེ། འདིར་གང་གི་ཆེ་ཁྱོ་བོའི་ལྷ་བས་སྤྱོད་པ་ལ་སེམས་བཀོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་
པ་མིག་མི་འཇུག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་གཡོན་ནམ་གཡས་སུ་ས་ཞེས་པ་ཉི་ལཱ་མཆོན་པ་
སྟེ། གང་གི་ཆེ་གཡས་སུ་ས་རབ་ཏུ་འབབ་པའི་ཏུས་སུ། རྣལ་འབྱོར་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་
དེའི་ཆེ་ཆོག་འདི་འོ། །གཡོན་པའི་རྩ་ལ་རབ་ཏུ་འབབ་པའི་ཏུས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རམ་མཁའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་ལྷ། སོར་སྤྱད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ཆེ་
བ་སོ་སའི་དོན། བསྐྱོམ་ཚུལ་མ་གྲུབ་ན་སྤོགས་ཆོག །བསྐྱོམ་འཕྲོ་ལ་ཤི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་
གོམས་སྟོབས་ལས་འཇུག་པར་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་རྒྱ་ཏིང་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་
ཚྭ་གསལ་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་འོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད་ལས། འདིར་སྤྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། བ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་(༣༣བ)པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། རམ་མཁའ་དང་སྒྲ་

གཤམ་མེད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་ལོ། །ཞེས་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་བྱེ་
མ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་དུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིང་བ་ཉིད་ནི་བསྐྱོམ་པ་སྟོབས་
བཅུ་ལྡན་པས་གསུངས། །མཆོན་མོ་དུ་བ་ལ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲར་ཡང་ཉིན་མོ་ནམ་
མཁའ་ལ་ནི་འབར་བ་ལ་སོགས་ཀྱང་། །ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།
བསྐྱོམ་པ་འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་ཡང་གསུངས་
པ་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ནས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ། །འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེས་གང་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲས་པ། ཀོ་ཁྱ་ཤི་
ཀ། །གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེས། ནམ་མཁའ་རྣལ་
འབྱོར་དུ་བྱའོ། །ཀོ་ཁྱ་ཤི་ཀ། །གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་
དེས་སྒྲ་གཤམ་མེད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མཆོན་མོ་དང་
ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་དབྱེའོ། །

དེ་ཡང་མདོ་སྤེལ་ས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། མིང་མཐུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་
འདིར་ཡང་གསུངས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། སོར་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་མིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་དེའི་སྟོན་བྱེད་དབང་དང་བསྐྱེད་རིམ་ཡང་མདོ་ལས་བསྟན་དགོས་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ལ། ཆོས་རྗེ་བྱུས་ལོ་གཅིག་ལ་ཉི་མའི་བསྟོད་པ་གཉིས་
དང་། ཞག་གཅིག་ལ་ཉིན་མཆོན་གཉིས་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་འབྱེད་པར་མཛད་ཀྱང་། དེ་
ཅམ་རྒྱ་མཆོན་དུ་འགྲོ་དཀའ་ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི་ལས་དང་པོ་བས་ཐུན་ཁང་ཤིན་ཏུ་
གནག་པར་བསྐྱོམས་ན་སྟོང་གཞུགས་རྣམས་འཆར་(༣༥ན)སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་

ཐོག་མར་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། དེ་གོམས་ནས་རྣལ་འབྱོར་དེ་བརྟན་ཞིང་བྱད་པར་
དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་པོ་བ་ལ་དེ་ལྟར་
འཆར་སྒྲ་བ་ནི། དཔེར་ན། ལུན་པ་ལ་སྒྲོན་མེ་སོགས་གསལ་བར་འགྱུར་གྱི་ཉི་མའི་འོད་
གྱི་ནང་དུ་མི་གསལ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། ཉིན་མོའི་རྣལ་
འབྱོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། གང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་གནས། ལུས་གྱི་འདུག་སྐྱེད་ས་
གྱི་ངེས་པ། མིག་གི་ལྟ་སྐྱེད་ས་གྱི་ངེས་པ། དབང་པོའི་བྱེད་ཆེད་ས་གྱི་སྒྲོ་ནས་སེམས་གྱི་
འཛིག་ཚུལ་བཤད་པ། ཉམས་ཉོགས་སྒྲེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས་གོང་གི་
རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་ཁྱད་ས་སུ་བྱེད་པ་དེའི་མཐུག་ཏུ་གང་ཞིག་ནམ་མཁའ་
ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེས་མཚན་མོ་བྱུག་པ་མེད་པའི་ཁང་བྱ་ནམ་མཁའ་
ཀྱན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། ལུན་ཁང་གིན་ཏུ་གནག་པ་
བྱ་སྟེ་འབྱོར་པ་དང་ལྡན་པའི་ལས་དང་པོ་བས། ཁང་པ་ཐོག་གསུམ་རིམ་ཡོད་པའི་བར་
ཁང་དུ་བྱས་པས་འོག་གིས་རྒྱུངས་གྱི་གནོད་པ་དང་། རྟེན་ནས་ཐིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་
གནོད་པ་མི་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།།

དེ་ཙམ་མ་འབྱོར་ནའང་སྐྱེས་སར་རྩིགས་པས་འོག་ནས་རྒྱན་མེད་པ། ཡ་ཐོག་མཐོ་
བ་ས་དུག་དང་བྱི་ང་བ་སོགས་མེད་པ། དཀར་གསལ་གྱི་རྩལ་ལ་ནང་ཡངས་པས་སྒྲིང་བ་
དགག་སྒྲ་བ། དེ་ལས་གཞན་སྒྲིང་བ་འབྱུང་བའི་བྱ་གསྐའི་རྩི་མོ་ཤོང་ཙམ་ཡང་མེད་པ།
ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཞལ་བས་གཏར་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ། སྒྲོ་འཁྱོག་རིམ་པ་གསུམ་དང་
ལྡན་པ། དེ་འདྲ་མེད་ན། སྒྲོ་སེར་ཀ་སོགས་(༣༧)མེད་ཅིང་། བཅད་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲིང་

བ་ཁེགས་པའི་ཐུན་ཁང་བྱ། དེ་འབྲུང་མི་འབྱོར་བའི་ཀྱན་སྤངས་ཀྱིས་བྲག་ཕྱག་གམ་ས་
ཕྱག་འབྲོག་གསུམ་རིམ་བ་རྟེན་ན་ལེགས། མེད་ནའང་སྒོ་སྤྲུམ་ལས་ནང་དུ་སྤང་བ་མི་
འབྱུང་བ། སྒོ་ཡི་ཕྱོགས་ནས་ནང་དུ་འོད་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཕྱི་རུ་ས་རྒྱངས་འཕྲོན་པའི་དུང་
གི་ཕྱག་བ་ལྟ་བུ་བྱ། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དཀར་གསལ་སྤར་གྱི་ལྟ་བུ་བྱའོ།།

དེ་ཡང་ཁམས་སངས་སྤྲུལ་ལ། དཀར་གསལ་བྱེ་སྟེ། ས་དུགས་བསང་། སྟན་ཉི་
མ་ལ་སྒྲམ་བ་གལ་ཆེ་ཞིང་། ཐུན་ཁང་དེ་ཉིད་དུ་ཕྱག་བ་བསྒྲོལ་དགོས་པའི་རིགས་ཡིན་ན།
དུ་བ་མ་སངས་པར་ལ་སྒོ་བཅད་ན་མིག་ལ་གཞོད་པས་ལེགས་པར་གསེང་། དེ་ནས་སྤང་
བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བསྐྱམས་ཏེ། སྤང་བ་ཅུང་ཟད་ཞོར་ནའང་མིག་ལ་གཟན། རྣམ་
རྟོག་འཕྲོ། མཐོང་སྤང་ལོག་པ་འབྱུང་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དོ།།

གཉིས་བ་ནི། སྟན་བདེ་བ་ལ་འདུག །གདན་གྱི་དབུས་ཅུང་ཟད་མཐོ་བ་བྱས་ཏེ།
ཀང་བ་རྩོམ་མེད་སྒྲིལ་གྱང་བཅའ། དེས་སྤང་གྱི་ཅ་དང་རྒྱང་འཆིང་ཞིང་། གནས་སུ་གནས་
པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། སྒོ་མའི་ངེས་པའི་དབང་གིས་སྒོམ་པའི་
དུས་དང་། འདོད་པའི་ལྟ་ལ་བསྟོད་པའི་དུས་སུ་གངས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་
རྩོམ་མེད་གདན་བ་བསྐྱུགས་ཤིང་ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་འཆའ་མི་རྒྱས་ཤིང་བྱུག་བསྐྱེད་ན། སེམས་དཔའི་སྒྲིལ་གྱང་བདེ་བར་བཅས།
ལག་བ་གཡོན་པའི་སྟེང་དུ་གཡས་གན་རྒྱལ་དུ་བཞག་ནས་མཐོ་བོང་གཉིས་སྟོ་སྤྲད་དེ་སྟེ་
བར་བཅར་བའི་མཉམ་བཞག་གི་ཕྱག་རྒྱའམ། རྒྱང་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མཐོ་བོང་
གཉིས་ཀྱིས་སྲིན་ལག་གི་ཅ་བ་མནན་ལ། ཁུ་ཚུར་གཉིས་བསྐྱམས་ཏེ་ཁ་སྤྲུབ་དུ་བྱས་པའི་
མགོ་(༣༥ན)ཕྱིར་ལ་བསྟན་ནས་བརྒྱ་ཁྱགས་ཀྱི་ཅ་ཆེན་གྱི་སྟེང་དུ་མནན། ལག་བ་ཐད་

ཀར་བརྒྱུད་བའི་བྱ་མོ་གཉིས་ནང་དུ་ཅུང་ཟད་འོང་བར་བྱས་ཏེ། ཅིབས་ལོགས་ལ་སྦྲར།
དབྱུང་མགོ་གཉིས་རྒྱབ་དུ་ཅུང་ཟད་དབྱེ་བར་བྱའོ།

ཕྱག་ལེན་ལ། ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཕྱི་མ་འདི་མཛད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་། འགྲེལ་
ཆེན་ལས། འདིར་ལག་པ་གཉིས་ཀས་རྩོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་བཅིངས་ནས་ཁུ་ཚུར་གྱིས་མཐེ་བོང་
བསྐྱམས་པ་དག་བརྒྱ་གཡས་དང་གཡོན་པའི་སྟེང་དུ་རྩོ་རྩེའི་གདན་ལ་གནས་པ་ནི། རྩོ་
རྩེའི་ཕྱག་རྒྱར་འགྲུང་རོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིལ་ཀྱང་ལ། ལག་པ་གཡོན་པའི་
སྟེང་དུ་གཡས་པ་གན་རྒྱལ་དུ་མཉམ་པར་གནས་པ་ནི་ཕྱག་ན་བརྒྱ་སྟེ་སྦྱང་བ་མཐའ་ལས་
གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

ཀླུ་ཆོགས་བྱང་པོར་བསྐྱུངས་ཏེ་གཡས་གཡོན་དང་མདུན་རྒྱབ་དུ་མ་འཁྲུགས་
ཤིང་དབྱེ་རྒྱ་མེད་པར་བྱ། དེས་ལུས་གྱི་ཙ་བསྐྱེད་ཤིང་རྒྱུད་གནས་སུ་ཚུད་པའི་དགོས་
པ་ཡོད་དོ། །མགྱིན་པ། ཀེས་ཀོས་ཨོལ་གོང་ནོན་མ་ནོན་ཙམ་གྱི་ཆོད་དུ་བཞག །སོ་དང་
མཚུ་གཉིས་མ་མཛར་ཙམ་བྱ། མཛར་ན་ཁ་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་འཐུམས་ནས་གཟུགས་པོ་
ཡོམ་ཡོམ་བྱེད་པར་འགྲུང་ཞེས་བྱས་གསུངས། ཕྱོགས་ལས་པས། དེ་ལུས་ཉམས་ཡིན་
པས་སྦྱོན་མེད། དབྱུགས་ཁ་ནས་མི་འཆོར་ཙམ་དུ་མཚུ་སྦྱར་ཞེས་གསུང་། རང་ལུགས་
སྦྲ་མ་ལྟར་བྱེད། ལྷེ་ཅེ་ཅུང་ཟད་རྒྱན་ལ་སྦྲར། རྒྱུད་རོ་བསལ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྦྱོན་དུ་བཏང་
ནས། དབྱུགས་ཕྱི་ནང་གང་དུ་བཏང་ནས་མི་འཛིན་པར་རང་སོ་ལ་བཞག་པས་རྒྱུད་འཐུམ་
པ་དང་། འཁོར་བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་རོ། །དེས་ན་རྒྱུད་རྩོ་རྩེ་སྟེང་བ་ལས།

སྦྱབ་པོ་བདེ་(༣༥བ)བའི་སྟན་འདུག་ནས། །མིག་གཉིས་སྦྲ་ཅིར་གཏད་བྱས་ཏེ། །

སྦྲ་ནི་སྟེ་བའི་ཆད་དུ་བཞག །ཕྱག་གོང་མཉམ་ལ་སྦྱེ་རྒྱན་སྦྲར། །

སོ་དང་མཆུ་ནི་བདེ་བར་བཞག། དབུགས་ཀྱི་འབྱུང་རྒྱུ་སྐྱོད་ནས་ནི།

ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ཅོལ་བྲལ་བས། །རི་ལྷ་བཞིན་དུ་འབྱུང་རྒྱུ་ནི།

སེམས་དཔའི་སྦྱིལ་ཀྱང་ལེགས་གནས་བས། །དེ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྡན་པ།

ཞེས་གསུངས་པས། །སྐབས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ལྷ་སྐྱེས་མ་གཏོགས་གཞན་པལ་ཆེར་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ། མིག་གི་ལྷ་སྐྱེས་ཀྱི་ངེས་པ་ནི། སྐབས་འདིར། ཟླ་མ་སྤྱི་མ་དེ་དག་གི་བཞེད་པས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྦྱོན་མཆོམས་ནས་སོར་བཅུ་དུག་གི་ཐད་ཀྱི་ནམ་མཁར་ལྷ་སྐྱེས་གཏོད་པ་དང་། བོད་སྤྱི་མ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་ཕྱག་ནས་ཐད་ཀར་སོར་བཞི་སོར་བའི་མཆོམས་སུ་གཏོད་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་སྤྱི་ཕྱག་སོར་བཞི་སོར་བར་གཏོད་ཟེར་བ་དང་། མང་པོ་ཞིག་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུད་ནས་མཁའི་རྒྱུད་ནམས་རྒྱ་བའི་ཆེ་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱི་ཕྱག་ནས་སོར་བཅུ་གཉིས་དང་། བཅུ་གསུམ་དང་། བཅུ་བཞི་དང་། བཅོ་ལྔ་དང་། བཅུ་དུག་གི་མཆོམས་སུ་ལྷ་སྐྱེས་གཏོད། འདི་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷ་སྐྱེས་གཏོད་པའི་ནམ་མཁར་ཡིད། མིག་རྒྱུད་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་བཞེད་ལ། སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཅི་ཡང་མི་རྟོག་པར་འཛོག་། དེ་ཉིད་གནས་ཕྱགས་ཀྱི་དོན་སྒྲོམ་པར་མཛད། འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཅི་ཡང་མི་བསམ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱུད་དང་། འགྲེལ་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་གི་ཁུངས་མང་དུ་འབྲེན་པར་མཛད་དོ། །བཞེད་པ་ལྟར་ན། དེ་དག་ཕྱང་ཚད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་བཞེད་དེ། འདི་ལྟར་(༣༦ན) ཐབས་འདིས་རྒྱུད་རྒྱ་ཉིར་བསྐྱེད་པ། རྒྱུད་དང་། བྱལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་

དག་གིས་ཀྱང་ཁས་ཁྲུངས་ལ། ལྷ་སྐྱེད་དང་དམིགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁར་གཏད་
བས་རྒྱུ་རྒྱ་ཏིར་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་། འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐབས་དེས་རྩི་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་དེ་ཤིང་རྩི་རྒྱུ་སྤྱད་ནས་རྒྱུ་གཉིས་
དབུ་མར་ཚུད་པས་སྟེ་བའི་ཆོག་དྲག་གས། མེ་རིའི་རི་མོ་མ་གཡོས་པར་ཅུང་ཟད་འབར་
བས་སྟེང་གའི་རྒྱ་དམ་གཡོས་པ་ཅུང་ཟད་ཐིག་ཅིང་། འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པས་ཉམས་ཀྱི་
སྤྱང་བ་རྣམས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེས་གསུང་ཡང་དོན་ནི་སེམས་ཅི་ཡང་མི་
རྟོག་པར་ཅི་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་རྩི་རྒྱུ་གི་རྒྱ་བ་འགག་པར་བཞེད་ཅིང་། འདིའི་
ཤེས་བྱེད་དུ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། སྟེ་བར་སྟོག་ཐུར་འབྲེལ་བ་ན་མིག་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་
ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པར་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་རྒྱ་ཏིའི་ནང་དུ་མཐོང་བར་གསུངས་
པའི་ལུང་འབྲེལ་བར་མཛད་མོད། ལུང་དེ་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མ་འབྲེལ་ཞིང་། སེམས་མི་
རྟོག་པར་གནས་པ་ཐབས་དེས་འབྱུང་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། དེ་གྲུབ་པས་རྒྱུ་རྒྱ་ཏིར་ཚུད་པར་
འབྱུང་ན། བར་ཕྱིན་ཐེག་པར་གསུངས་པའི་སེམས་གནས་དང་། ལུ་སྟེགས་ཀྱི་རྒྱུ་སྐྱེད་
དང་། དམིགས་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རྒྱུ་རྒྱ་ཏིར་འཇུག་ཏུས་པར་འབྱུང་
ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་སེམས་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་འབྱུང་ཏུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཐབས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་རིམ་པས་སྟོང་གཟུགས་བྱུང་བར་ཅན་མཐོང་བ་
ཡོད་པར་འབྱུང་ཏེ། དེ་དག་གིས་མི་རྟོགས་པར་གནས་པ་གང་ཞིག །སེམས་མི་རྟོག་པར་
གནས་ན་རྒྱུ་རྒྱ་ཏིར་ཚུད་ནས་སྟོང་གཟུགས་བྱུང་བར་ཅན་མཐོང་(༣༤བ)བས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། རྟགས་བྱུར་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་གོང་དུ་ཁས་ཁྲུངས་སོ། །

གལ་དེ་ལུས་གནད་ལྷ་སྐྱེད་མི་རྟོག་པ་གསུམ་ཀ་ཆོགས་པས་རྒྱུ་རྒྱ་ཏིར་འཇུག་

པ་སྤར་བཤད་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷ་སྤངས་དང་སེམས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཏད་
བས་སྤང་རྒྱ་ཉིད་ནང་དུ་འཛུགས་པ་ལ་འབྲེལ་གཞན་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་མི་
རྟོག་པ་འགྲུབ། ལུས་གནད་འདིས་རྩི་རྒྱུ་ནས་རྣམ་རྟོག་གི་སྤང་གཡོ་བ་འགོག་པས། དེ་
ནམས་ཆོགས་པས་སྤང་རྒྱ་ཉིད་འཛུགས་ཀྱིས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གསུམ་ཆོགས་པས་སྤང་རྒྱ་
ཉིད་འཛུགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཞན་གང་ཡང་མེད་དོ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྷར་སྤོལ་ཞེ་ན། སྤར་བཤད་པ་ལྷར་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་། ལུ་སྤེགས་
པ་ལ་ཡང་སྤང་རྒྱ་ཉིད་འཛུགས་པའི་ཐབས་ལམ་འདི་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ལ་རྩི་རྒྱུ་
གཉིས་ནས་རྣམ་རྟོག་གཡོ་བའི་སྤང་རྒྱ་བ་བཀག་སྟེ། མི་རྟོག་པར་གནས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ལུགས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་ལྷའི་སྤང་རྒྱ་བ་ན་རིམ་བཞིན་སོར་བཅུ་གཉིས་ནས་བཅུ་དྲུག་
གི་བར་དུ་གཏོད་པ་འབྲེལ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ས་སྤང་སོགས་
སྣ་དྲུག་ནས་ཕྱིར་འགོ་བའི་མཆོམས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ལྷ་སྤངས་དང་དམིགས་པ་གཏད་
ས་བསྟན་པ་ཡིན་སྟེ་དུ་འདྲིན་པ་སྟེ། དེ་ལྷ་ན་ལྷ་སྤངས་སྣ་དྲུག་ལས་འོག་གི་ཕྱོགས་སུ་
སོར་བཅུ་གཉིས་ནས་བཅུ་དྲུག་གི་བར་དུ་གཏོད་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤང་དེ་དག་སྣ་
དྲུག་ལས་འོག་གི་ཕྱོགས་སུ་སོར་བཅུ་གཉིས་ནས་བཅུ་དྲུག་གི་བར་དུ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་
འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འབྲེལ་པའི་དོན་ནི་ས་སྤང་སོགས་ལྷ་སྟེ་བ་ནས་རྒྱ་བ་ན། ལྷ་
དྲུག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རིམ་བ་ལྷར་སོར་བཅུ་གཉིས་ནས་བཅུ་དྲུག་གི་བར་དུ་འགོ་ཞིང་། བར་
དུ་ལྷོག་པའི་ཆོས་སྤང་གིས་ལྷོ་བར་སྟེབས་ལ། གཞན་ནམས་ཀྱིས་ལྷོ་(༣༥)བར་རིམ་བ་
བཞིན་སོར་གཅིག་གཉིས་གསུམ་བཞིའི་བར་དུ་མི་སྟེབས་པར་སྤར་ཕྱིར་ལྷོག་པར་བཤད་
པ་ཡིན་ནོ།

ཡང་ཁ་ཅིག །སྤར་ལྟར་ལུས་གནད་ལྟ་སྤངས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་ནས་བསྐྱོམ་པས་ནམ་ཉིག་གི་རྒྱུ་རྒྱ་བའི་རོ་རྒྱུ་གི་ཅ་འཆིངས། དེ་འཆིངས་པས་མིག་གི་སྒྲོ་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་རེངས་ནས་སྤྱིར་མི་རྒྱ་བར་འཆིངས་ཤིང་། དེས་སེམས་འཆིང་ངས་དབང་པོ་གཞན་ནམས་ཀྱང་འཆིངས་ནས་རྒྱུ་རྒྱ་ཉིར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བཞེན་པའི་རྒྱུ་སྤྱིར་རྒྱ་བ་ཁེགས་པས་རྒྱ་ཉིར་འཇུག་པར་འདོད་པས་ཉེ། དེ་དག་མི་འཐད་པར་སྤྱི་ནང་གི་ཞི་གནས་སུན་མོང་བ་ནམས་ལའང་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས། དེ་དག་ལ་བསྐྱོམ་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུ་རྒྱ་ཉིར་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བར་རྫོགས་སྟེ།

མི་རྫོགས་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཅམ་གྱིས་གནས་ལུགས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་ན། ཕྱི་རོལ་བའི་དྲང་སྟོང་བསམ་གཏན་དང་མངོན་ཤེས་བྱུང་བ་ནམས་དང་། རྟ་ཤང་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཅེ་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་བརྒྱུད་ཅུ་རྟ་ཤང་གིས་ཀྱང་ཁུངས་སུ་འདྲེན་པར་བྱེད་པས། ལུང་གི་ཆོག་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་སྐབས་སུ་བབས་པའི་དོན་ལ་དབྱེད་ནས་འཇུག་དགོས་པར་བཞེད་ཅིང་། རྒྱས་པར་ཇེ་ཡལ་སྤྱིས་གསུམ་གྱི་གསུང་རབ་ནམས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།

སྤྱི་མ་དེ་དག་གིས་དྲངས་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟ་བར་གསུང་བའི་ལུང་ཆད་ལྟན་དེ་དག་གི་དོན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟ་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱིན་མཆོམས་ཀྱི་དབྱུང་གྱི་རྒྱ་ཉིད་ནང་གི་ནམ་མཁའ་(༣༥བ)ལ་བལྟ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཉེ། རྒྱུད་འབྲེལ་སོགས་གཞུང་ཆད་ལྟན་དེ་དག་གིས་ཡིད། མིག་རྒྱུད་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་ནས་གང་དུ་བལྟས་

བས་སྤྱང་འདྲ་བའི་གནས་རྒྱ་ཏི་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་སློན་མའི་དབུས་སུ་
སེམས་གཏོད་པ་དང་། རྒྱ་ཏིའི་ཡར་སྐར་གཏོད་པ་ལུང་དེ་དག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ཟེན་
བར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལོག་ཏུ་འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

སྐབས་འདིར་ཅི་ཡང་མི་བསམ་པའི་ཁུངས་སུ་དངས་པའི་གཞུང་དེ་དག་ལས། ཁ་
ཅིག་གི་དོན་ནི་རྒྱ་ཏིའི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་དེ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མི་བསམ་བར་སྟོན་པ་
ཡིན་ལ། གནས་ལུགས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཁ་ཅིག་འདྲེན་པར་མཛད་པ་དེ་དག་གི་དོན་ནི་
ཡུལ་གང་ཡང་བདེན་པར་མི་རྟོག་ཅིང་། བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མི་
རྟོག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདྲེན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་
ཡིན་དེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ལོག་ཏུ་འཆད་དོ།།

ད་ནི་ལུགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཁྲིད་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། སྤྱི་སྤྱོད་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་
སྐབས་སུ་ལྟ་སྟངས་བཞི་གསུངས་པ་ལས། འདིར་གཙུག་ཏོར་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ལྟ་
སྟངས་བྱས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་བློ་མེད་འོད་ལས། འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་ཞེས་པ་གཙུག་ཏོར་གྱི་ཁོ་
བོའི་ལྟ་བས་མིག་མི་འཇུག་པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས་མཆོན་མར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །དེ་ཉིད་ལ་
ཁོ་བོའི་ལྟ་སྟངས་ཞེས་ཀྱང་བྲ། ནམ་མཁའི་ལྟ་སྟངས་ཞེས་ཀྱང་བྲ། སྟེང་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་
ཕྱི་མ་ལས། ནམ་མཁའ་ལྟ་བས་གཏི་ཐུག་མཐའ་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བས་སོ། །
ཞེས་སོ། །དེ་ཉིད་ལ་(༣༩)རངས་པའི་ལྟ་སྟངས་ཞེས་ཀྱང་བྲ། སྟེ། བཤ་ཆེན་ལྟ་ལྟེས་རྟོ་
རྟེའི་ཆོག་གི་སྟོང་པོ་བསྐྱས་པར།

དང་པོ་གོམས་པར་བྱེད་དུས་ཀྱི། །གནས་ནི་བཟང་པོ་རྣམ་པར་བརྟག།

རང་གི་བྲིམ་མམ་མཆོན་དུས་སུ། །དབུ་མར་རངས་པའི་ལྟ་སྟངས་ཉིད། །

ཅེས་གསུངས་པས། རྒྱུད་ཕྱི་མར་གསུངས་པའི་ནམ་མཁའ་ཡང་དབྱ་མའི་ནམ་མཁའ་ལ་
བྱེད་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མར།

བསྟན་པའི་ཏུས་སུ་གཙུག་ཏྲར་ཆེད། །

ཞེས་གསུངས་པས། ལྷ་རྩེ་པས། གཙུག་ཏྲར་ཆེ་ནི། གཙུག་ཏྲར་འཁོར་སྐྱུར་ཡིན་པས།
དེའི་ལྷ་སྐྱེད་མེད་ལྷ་བར་བཞད་དོ། །དེས་ན་སྐྱབས་འདིའི་ལྷ་སྐྱེད་མེད་ནམ་
མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་། མིག་མི་འཛུམ་པར་རྫོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་དུ་ཞུགས་
པ་ཡིས། །སྟོང་བ་ལས་ནི་དུ་བ་སྟོན་རྒྱུ་རབ་གསལ་བྱི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྐྱེད་ཉིད་དང་
མར་མེ་དང་། །ཞེས་ནམ་མཁའ་མིག་མི་འཛུམ་པར་བལྟ་ཞིང་། དེ་ཉིད་དུ་སེམས་ཀྱང་ཀྱན་
ནས་ཞེན་པར་བྱས་པས་ཉམས་ལྡན་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་ནམ་མཁའ་ཙུ་རྒྱུད་ལས།

སོ་སོར་སྐྱད་པ་བྱུག་རྒྱ་ཆེ། །ནམ་མཁའ་སྟོང་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །

གང་ཞིག་ཁོ་ནར་ཡིད་དག་ནི། །བཀོད་པ་དེ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲ། །

མཆན་མའི་མཐའ་ནི་རེ་ཁ་གང་། །དེ་ལ་སྒྲ་ཆོགས་རྒྱ་མི་རྒྱ། །

མ་ལུས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་དེ་ལ། །

ཞེས་ཡིད་མིག་གཉིས་གཅིག་དུ་བྱས་ནས། ནམ་མཁའ་གཏད་པས་མཆན་མ་རྣམས་
མཐོང་བར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེའི་ནམ་མཁའ་ནི། ཙུ་རྒྱུད་རང་
ཉིད་ལས།

ཨ་ཕ་རྒྱ་ཉིད་མི་ཡི་སྒྲ། །འོད་ཟེར་ལྷ་ཡི་རིན་ཆེན་སྟོག། །

ཅེས་གསུངས་(༣༩བ)པའི་མི་ཡི་སྒྲ་ནི། སྟོན་མའི་དབྱས་བྱང་པོའི་ནང་ན་རྒྱ་ཉིད་ཡར་སྒྲ་
ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེར་གཏོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རི་གི་ཨ་ར་ལའི་

ཕྱེད་པས།

མིག་མེད་མེད་དུ་བརྒྱུག་ནས་ནི། །སྤྱོད་མའི་དབྱས་སུ་སེམས་བྱས་ན། །
ཞེས་དེར་སེམས་གཏོད་པ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དབང་མདོར་བསྟན་ལས།

བཀའ་དང་མ་བཀའ་མིག་དག་གིས། །

ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་རྗེ་ལྷ་རྩེ་བས། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བར་དོ་རྗེའི་སྤྱ་བྲངས་
བར་ཡང་།

མིག་མེད་མེན་ཏུ་བསྟུ་ཞིང་སྟན་ཅིག་ཏུ། །དབུས་སྤྱུ་རྒྱུང་ནི་བྱས་མ་ཐག་ཉིད་ཏུ། །

དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྫོ་རྗེ་མེ་དང་ཏུ་བ་འབྱུང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོར་མིག་གཉིས་ཐད་ཀར་གདངས་ཏེ་བརྟ་ཞིང་། དེ་ནས་ཡས་
ཕེབས་ཤེན་དུ་བསྒྲོག། །མས་ཕེབས་ཀྱིས་ཡར་ཅུང་ཐད་བཀའ་ནས་མིག་འབྲས་གཉིས་
སྒྲེ་ཙ་བར་ཁྱེལ་སྒྲིལ། ལྟ་སྟངས་ཀྱི་མིག་ཟུར་གཉིས་དབུ་མའི་ནང་དུ་སྤྲ་བར་བསམས་
ནས་སློན་མའི་དབུས་རྒྱ་ཏིའི་ཡར་སྒྲ་ཡོད་སར་བལྟ་སྟེ། དེ་ཡང་སློན་མཆམས་སུ་ཁྱོ་
གཉེར་ཅུང་ཐད་བསྒྲས་ཏེ་སྤར་གྱི་སྤྲེད་མིག་དེ་ཤེན་དུ་བལྟས་པས་འབྱུང་ངོ་།།

བཞི་པ། དབང་པོའི་བྱེད་ཆེད་ས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།
 དེའི་ཆེ་སེམས་སྒྲིན་མའི་དབྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིའི་ཡར་སྤའི་བྱ་གནས་མཁའ་དེར་གཟུང་ཞིང་།
 ལྷ་སྤངས་ཀྱིས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་དེ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དམིགས་ནས། སེམས་བཟུང་ས་དེར་
 ཡིད་མིག་གཉིས་ཀ་ལྷན་ཅིག་དུ་བྱལ་བ་ལྟར་བྱས་ཏེ། མིག་གཏན་ནས་མི་འགྲུལ་བ་དང་།
 སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་འཛོག །(༣༤ན)དེ་ལྟར་ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་དུ། བགོགས་
 མཐར་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཞེས་པ་ལ། བགོགས་མཐར་བྱེད་ནི་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བའོ། །དེའི་ལྷ་

བ་ནི་བདུད་ཅི་གནས་སུ་སོན་པ་སྟེ་དབྱེ་བར་སོན་པའི་ཞེས་དང་། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ།
བདུད་ཅི་གནས་སུ་སོན་པ་ལུ་གྲུ་རྒྱུད་དུ་བཅིངས་པའི་ཅ་ཞེས་པ་ལ། བདུད་ཅི་གནས་
ནི་དབྱེ་བའོ། །དེར་སོན་པ་ནི་བདུད་ཅི་གནས་སུ་སོན་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
དང་། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། བགེགས་མཐར་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་བདུད་ཅི་གནས་སུ་སོན་པ་དེ་
ཡིས་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་ལ་ཡན་ལག་དུག་གོ། །རྒྱུད་ཡིག་གིས་སྟོན་ཅོལ་དང་འཛིན་པ་བྱས་ཏེ།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གནས་དེར་བལྟ་བར་བསྟན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ལྟ་བ་ལ་བགེགས་
མཐར་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་ལུང་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱིས་འཛོག་ཚུལ་གསལ་
བར་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིའི་དམིགས་པ་སྟོམ་ཚུལ་ནི་སྒར་བཤད་པ་ལྟར། ལྷ་
མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལྷ་བསྟོམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་བསྟོམ་བཞུས་
སྟན་མཆོམས་སུ་བྱ། གཞན་བྱ་བའི་སྟོས་པ་མང་པོ་སྟོས་ཡིངས་བཏང་ནས་འདི་ཁོ་ན་
སྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བསམས་ནས། བསྟོམ་པའི་དུས་དང་། གནས་དང་། ལུས་གནད་ལྟ་
སྟངས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་སོགས་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་བ་ལ། ལས་དང་པོ་བས་མིག་
ཏ་ཅང་བསྐྱེམས་དུག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དཔྱད་ཤེས་བཞིན་མ་ཉམས་
པའི་སྟོན་པ་བྱིང་རྟོག་དང་བྱལ་བར་བྱས་ཏེ། སེམས་ཁོང་སྟོན་ལ་བྱིམས་པས། ཡིད་མིག་
གཉིས་གནས་དེར་བྱུག་པ་བཞིན་བྱས་ནས་འཛོག་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དམིགས་
རྟེན་གྱི་སྐབས་སུ། རྒྱལ་ཚབ་(༣༤བ)དམ་པས། ལུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་གཏད་ནས་
འཛིན་པར་བཞེད། མཁས་བྱུང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། ལུ་ག་ནམ་མཁའ་དེར་གཟུང་བས་
ཆོག་པར་བཞེད་དེ། དེ་གཉིས་གང་བདེ་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་ནི། སོར་སྤྱད་ཀྱི་དགོས་པའི་གཙུག་པོ་རྟགས་བཅུ་
མཐོང་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྩི་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་བཅུ་རྩེ་ཆུད་པ་ལས། དབུ་མའི་ནང་
དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་དེ། རྣམ་འཁྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་ཤིང་པའི་གཞུང་ལས།

མི་གཡོ་བ་ནི་གསུམ་ལྟན་གྱིས། །རྩེ་རྩེ་རྒྱུད་བཅུ་ཆུད་གྱུར་པས། །

ཕྱི་ནང་རྟོག་འགགས་རྟགས་བཅུ་མཐོང་། །སོ་སོར་སྤྱོད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན། །
ཞེས་དང་། འཛིག་རྟོག་ཁམས་ལའི་འགྲེལ་བར། དེ་ཉིད་དུ་ན་རོ་མ་དག་དང་ནི། །རྒྱུད་མ་
གཅིག་ཏུ་སྤྱར་བས་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བར་
བྲངས་པ་ལས། བར་སྤང་ལ་ནི་ཡིད་དང་རྒྱུད་དང་མིག་ །དུས་གཅིག་ཏུ་ན་གཤམ་ཏེ་ལེགས་
སྤྱར་ན། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་ངེས་པར་སྤྱེ། །འདི་རྣམས་མཐའ་དག་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་གསུངས། །ཞེས་དང་། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་འཁྱོར་
གསུམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་གསལ་བར།

མཆོན་མོ་གསེང་མེད་བྱིས་དུ་ནི། །ཤིན་ཏུ་མཉམ་བཞག་སྐྱབ་པ་པོས། །

བྱེད་པ་ལྟ་ལ་བཅིང་བ་གཉིས། །སྤྱོད་པའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱེད་པ་ལྟ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་སྟེ། འཆིང་རྒྱ་ཡིན་
ལ་བཅིངས་པ་གཉིས་ནི། དབང་པོའི་རྒྱུད་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགོ་བ། སྤྱོད་སྤྱད་གཉིས་ནས་འཆིང་
བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་དུ་སྟོག་གི་རྒྱུད་དང་། འོག་ཏུ་བྱུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་དག་བཅིང་བའི་སྟོ་
ནས། དབང་ཤེས་ལྟའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་འཆིང་བ་ཡིན་(༧༠ན)ལ། འཆིང་ཚུལ་ནི། རྩི་རྒྱུད་
ལ་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་དབུ་མར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ས་ར་ཉས་ཀྱང་།

མང་པོར་སྐྱས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཆོས་ཀྱི་ཆད་ནི་དེ་ཡིས་ཆོག །

མིག་བྱེད་གྱེན་དུ་བལྟ་བ་ན། མཐོང་བ་བསྟན་པ་ཉིད་གྱིས་ཤེས། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་ནས་དབུ་མའི་
ལམ་སེལ་བར་བྱེད་པས། སོར་སྤྱད་དབུ་མ་སྦྱོར་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་དེ། རྒྱུད་ལས།

དབུ་མར་སློག་ནི་རབ་ཞུགས་ཉི་མདངས་བཅས། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་པར། འདིར་དང་སོར་རྣམས་འབྱོར་བས་དབུ་མར་སློག་ནི་
རབ་དུ་ཞུགས་པར་བྱས་ཏེ། གང་གིས་མཚན་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཨ་ཨ་རྒྱ་ཉིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར། དམིགས་རྟེན་གང་ཡང་ཡིད་
ལ་མི་སེམས་པར་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱག་ན་རྩོམ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདིར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་གྱིས་དམ་བཅའ་བ་ནི།

བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། །ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག།

གལ་ཏེ་རྟགས་ནི་མ་བྱུང་ན། །དེ་ཆེ་ང་ཡི་རྒྱུ་ཆེན་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་ཨ་ཨ་རྒྱ་ཉིའི་གནད་ཆེ་སར་བྲན་པས་ཆེ་
གཅིག་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་གཞན་པའི་རྟོག་པའི་འཕྲོ་འདུ་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ལྟ་མིན་པར་གནས་ལུགས་བསྒྲོམ་པའི་ཆེ། རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་བཀག་དགོས་པར་
གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་ན། དེའི་ཆེ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བྲན་པའི་བྲན་པ་ཆེ་གཅིག་པ་
ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོག་གྱུར་ཡིན་པས་རྟོག་
པ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པ་(༢༠བ)འགལ་ལ། དེའི་ཆེ་གཉིད་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་
བ་ལྟར་བྲན་པ་ཉམས་ན་ནི། དམིགས་རྣམས་གང་ཡང་མེད་པས་གནས་ལུགས་བསྒྲོམ་པ་
འགལ་ལོ།

— 254 —

མགོ་བཅུམས་པ་ནས། ཏྲགས་སྣ་ཆོགས་འཆར་ཡང་། དེ་རྣམས་ལ་སྤྱི་འཇུག་གི་རིམ་པ་ངེས་
པ་མེད་ལ། དེའི་རྩིས་སྤྱི་ཆུང་དབྱེ་མར་ཆུང་པ་ཅམ་ན་ཏྲགས་སྣ་ལས་སྤྱི་བ་དང་། གསལ་
ཞིང་དྲངས་པ་འཆར་ཡང་། དེ་ལ་ཡང་རིམ་ཅན་དུ་འཆར་བའི་ངེས་པ་མེད་དོ།

འོ་ན་ཉམས་ཏྲགས་རྣམས་འཆར་ཆུལ་ངེ་ལྟར་འོང་བ་ཡིན་སྟེ་ན། ལས་དང་པོ་
བས་གོང་དུ་བཞུགས་པའི་ལུས་གནད་ལྟ་སྟངས་སོགས་མ་འཆུག་པར་བསྐྱེད་སྤྱི་བས་གནས་
ཆ་རེ་དགའ་ཆེད་ནས་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་ཆུང་ནང་དུ་ལོག་སྟེ་གནས་པའི་མགོ་ཚུལ་
པ་ན། མིག་གི་ནང་འཁྲིག་པ་དང་ཟ་བ་དང་། སྦྱིན་མཆོམས་ཟ་བ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཐུན་
གཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ན་ཆ་འབྱུང་། དེའི་ཆེ་དམིགས་པ་ངར་བསྐྱེད་ནས། གང་དུ་གཏད་པའི་རྒྱ་
ཉིའི་ནང་དེ་ཉིད་དུ་ཆུང་རྣམས་འདུས་ནས་ཐིམ་པའི་དམིགས་པ་ཡང་ཡང་བྱས་པས། ལྷག་
རྣམས་སངས་འཁྲིག་པ་སོགས་ཡལ་ནས། ལྟ་སྟངས་ལྷག་མེད་དུ་ཡུན་རིང་པོར་འཛོག་
སྟུང་བ་ཡོད་ལ། དེའི་ཆེ་མིག་རངས་པ་ཞེས་བྲ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཉམས་སྣང་འདི་
འཆར་བ་དང་། འདི་མི་འཆར་ཟེར་རྒྱ་མེད་ལ་སྣ་ཆོགས་ཤིག་འབྱུང་བས། དེ་རྣམས་ཀྱི་
རྩིས་སྤྱི་མི་འབྱུང་བར་སྤར་གྱི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོག་དགོས་པ་གནད་ཆེ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་སྤྱི་གཅན་གྱི་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་མིག་ཁ་ཆེས་ཆེས་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་།
ནག་འཁྲིལ་(༤༡བ)པའི་རྣམ་པ་བྱུང་ན་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་སྟེ་པ་བྱས་ནས་
མ་འཛོགས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། འཛོགས་པ་སྤྱི་ན་གོགས་སྤྱི་འབྱུང་རོ།

དེ་ནས་སྤྱི་ཆུང་རྒྱ་བའི་ཆེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་ཆུང་
ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་ན། ས་སྤྱི་སྟེང་རིངས་སྤྱི་ཞུགས་པ་དང་། ཁང་བ་རྒྱུ་བའི་ཉམས་སྣང་
དང་མི་ལམ་འབྱུང་། དེ་བཞུགས་དུ་ཆུང་རྒྱ་བ་དང་། ཆུང་སྤྱི་བ་དུས་མཉམ་ན། ལུས་ལ་

ཆར་འབབ་པ་དང་། མེ་རླུང་རླུང་བ་དང་དུས་མཉམ་ན་ཆད་པ་ཆ་བ་སོགས་དང་། རླུང་གི་རླུང་
བ་དང་དུས་མཉམ་ན་ཡང་བ་སོགས་དང་། རྣམ་མཁའི་རླུང་རླུང་བ་དང་དུས་མཉམ་ན་སྟོང་
ཉམས་སོགས་འབྱུང་། དེའི་འོག་ཏུ་ན་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རླུང་ནང་དུ་གནས་
པར་ཅོམ་པ་ན། ན་བའི་ནང་དུ་ཕྱར་སྒྲུབ་དང་ཐག་སྒྲུབ་ཆེན་པོའི་ཉམས་འབྱུང་། དེ་ནས་སྤར་
ལྷར་དམིགས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བས་རླུང་རླུང་ཏིར་བསྐྱད་བྱུང་ལ། བཅོན་ཐབས་སུ་
འཇུག་པའི་སྒྲིག་པ་ཆོག་དང་། སྒྲིམ་ཚུལ་སོགས་སྒྲིམ་དམ་པའི་ཞལ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་
སྐབས་འདིར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཐོག་མར་རླུང་རླུང་ཏིར་འཇུག་འདོད་པ་ན། སྤར་གྱི་སྟོང་གཟུགས་
རྣམས་རང་གི་ལུས་ལ་འཁོར་བའི་སྤར་བ་འབྱུང་བས། དེའི་ཆེ་སྤར་གྱི་དམིགས་པ་གཏོད་
ས་དེ་ཉིད་དུ་ལྟ་སྤངས་དང་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་ནས་བཟུང་བས། ཉགས་དེ་རྣམས་རང་
གི་ཁ་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་རྣམས་སུ་འཆང་བ་དང་། མགོ་ལ་ཐོག་པའི་ཉམས་འབྱུང་སྟེ། དེ་
ཡང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤར་བ་ཡིན་སྟེ་མ་པ་བྱས། དེ་དག་ལ་མ་འཛོམས་པར་སེམས་བརྟན་
པར་བྱས་ནས། དམིགས་པ་ལ་(༢༣ན)ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པས། ལུས་ཀྱི་ནང་གི་རླུང་
རྣམས་འདྲ་བའི་ཉགས། ལུས་ཀྱི་ནང་ན་སེམས་ཅན་ཆུང་ཆུང་འགོ་བ་ལྟ་བུའི་ཟ་ཤིག་ཤིག་
པ་ཡོང་། དེ་དག་ལ་མ་གཡེངས་པར་ཅོམ་པ་བསྐྱེད་དེ་བསྒྲིམ་དགོས། དེ་ནས་རླུང་རླུང་ཏིར་
ཞུགས་པའི་ཉགས་རྣམས་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ས་རླུང་རླུང་བའི་ཆེ་རླུང་རླུང་ཏིར་ཞུགས་
པ་ཡིན་ན་ས་ལ་བྱིང་བ་དང་། ལུས་ལྷི་བའི་ཉམས་དང་། རླུང་རླུང་མཆོ་ཆེན་པོ་དང་།
སེར་བ་དང་། ཆར་ཆེན་པོ་འབབ་པ་དང་། མེ་རླུང་རླུང་བའི་ཆེ་ལུས་རྒྱལ་བ་དང་། འོད་ཆེན་
པོ་དང་། ཆོག་པ་ཟ་བ་འབྱུང་། རླུང་གི་རླུང་རླུང་བའི་ཆེ། ལུས་ཡང་བ་དང་། རྣམ་མཁའི་རླུང་

རྒྱ་བའི་ཆོ། རྒྱ་ཏིར་ཁྱེད་པ་ཡིན་ན་སྤྱོད་སངས་ཀྱི་ཉམས་འབྱུང་རོ།།

གཞན་ཡང་གོང་གི་ཉམས་ཉམས་ཀྱང་སྤྱོད་ཏིང་ངེས་པ་མེད་པ་སྣ་ཆོགས་འཆར་
བ་ཉམས་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་ཞིང་ངེས་པ་ཉམས་པ་གསལ་བ་འཆར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཆེད། །
ངེས་པའི་ཉམས་ནི་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་ཏིར་ཁྱེད་པ་ན། སྤྱོད་བྱུག་གཉིས་ལ་མཉམ་
རྒྱ་མེད་མཚུངས་ངེས་ཅན་དུ་ཐེངས་པ་ཡོང་ཞིང་། དེའི་ཆོ་སྤྱོད་གའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་ལ་
གནས་པའི་མཉམ་གནས་སོགས་རྒྱ་བརྒྱད་དང་། རྟེན་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྤྱོད་གཅན་གྱི་ཅའི་
ནང་ནས་རྒྱ་བའི་སྤྱོད་འཛིན་ལྟར་བྱུང་དང་། རྟེན་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དུང་ཅན་མའི་ཅའི་ནང་ནས་
རྒྱ་བའི་སྤྱོད་སེལ་སྤྱོད་པོ་སྟེ། རྒྱ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཉམས་རྒྱ་ཏིང་ནང་ནས་རིམ་བཤེས་མེད་དུ་
རྒྱ་བ་ཉམས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་ཅེ་གཅིག་དུ་ཕྱི་ཤེས་སྤྱོད་པས་
སྤྱོད་བྱུག་གི་རྒྱ་བ་དེའང་ལོག་ནས་རྒྱ་ཏིང་ནང་དུ་མ་ཐེམ་པར་གནས་པ་ན། སྤྱོད་བྱུག་
པ་ཞེས་བྱ། དེའི་ཆོ་ན་འགའ་ཞིག་ལ་ནག་ཐོམ་སྟེ་འགྲོ་བ་དང་། དཔེ་མེད་དུ་སོང་བ་ཡོད།
(༤༥)དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཡང་། རྒྱ་འཕྲིག་མེད་པར་དམིགས་པ་བསྐྱེད་པའི་བརྒྱུད་བ་ན།
རིངས་པོ་མེ་ཐོགས་པར་རྒྱ་བ་ཐེམ་ནས་འོང་ཞིང་། ལས་དང་པོ་བ་ལ་དེ་འབྲུལ་ཉམས་
འཆར་མི་སྤྱོད་པར་རྒྱ་བ་གཡོས་ནས་འོང་ཡང་། དམིགས་པ་བསྐྱེད་པས་ནས་གཞུང་བས་
སྤྱོད་དུ་འཆར་ལ། དེ་ལྟར་རྒྱ་བ་ཐེམ་པ་ལ་ནི་ངེས་པའི་ཉམས་ཉམས་འཆར་ཏེ། ཐོག་མར་
དུ་བ་སྤྱོད་བྱུག་འཆར་གྱི་གཞན་མི་འཆར་ལ། དེ་ཡང་དུ་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་སོགས་དང་མི་འབྲུལ་བར་
དལ་པོ་སྤྱོད་བྱུག་པའི་ཉམས་པར་འབྱུང་ཞིང་། དེ་རྫོགས་པ་དང་། སྤྱོད་རྒྱ་མེ་བྱེད། མར་མེ་
འབར་བ་ཉམས་འཆར་ཏེ་རིམ་བཤེས་དལ་པོ་སྤྱོད་མེད་པ་དང་། མེ་འཐོར་བའི་ཉམས་པ་
དང་། སྤྱོད་མེད་པའི་མར་མེ་འབར་བ་དུ་མའི་སྤྱོད་བ་འབྱུང་ལ། དེ་དག་གོ་རིམ་ངེས་པ་

ཅན་གྲངས་ཆང་བ། རྒྱུད་ཐིམ་ནས་བསྐྱོམ་ངེས་ཀྱིས་ངེས་ཅན་དུ་འཆར་ཐུབ་པ་བྱུང་ན།
མཆོན་རྟགས་བཞི་རྫོགས་པས་དེ་ནི་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་རན་པའི་མཆོམས་ཡིན་
ནོ།

རྟགས་བཅུ་སོགས་བཤད་པ་འདི་དག་ཕྱག་རྡོར་སྟོན་འགྲེལ་ལས། དུ་བ་ལ་
སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བས་ཏེ། ཞེས་དང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པར་གསུངས་ཤིང་། རྟགས་དེ་རྣམས་ཀྱང་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུད་དབུ་མར་
འརྱུག་པའི་ཐབས་དང་། རྟགས་པ་དང་ཐིམ་པའི་ཆད་འབྱུལ་མེད་མ་ཤེས་པར་སེམས་
གནས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྟགས་རྣམས་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་སུ་བརྩུང་
ནས། རོ་སྟོན་ཚུལ་ལོག་པ་བྱས་ན། ཡང་གཤེགས་ལས། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐུན་མོང་བ་
བསྐྱོམ་པ་ལས་རྒྱ་བ་འབྲ་བ་དང་། ཉི་མ་འབྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མ་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་དུ་བརྩུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ལུ་སྟོགས་སྤྱན་ལམ་འཁྲིད་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་འགྱུར་ཞིང་། རྟགས་ཐུན་མོང་བ་དེ་དག་(༤༣ན)མཐོང་བ་ན། སོར་སྤྱད་ཀྱི་རྟོགས་
པ་སྦྱེས་པར་བརྩུང་། རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། སོར་སྤྱད་སྦྱེས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་
བར་བཤད་པ་དེ་དག་རང་ལ་མི་འདུག་པར་མཐོང་ནས། རྒྱུད་དང་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་
པ་རྣམས་ལ་ཡང་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་གོ་སྟུམ་དུ་བརྩུང་ནས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོ་ལ་
སོགས་པར་འགྱུར་བས་ལེགས་པར་ཆད་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

ཡང་ཁ་ཅིག་མཆོན་རྟགས་ལྟ། ཉིན་རྟགས་ལྟ་སྟེ་རྟགས་བཅུར་བྱས་ནས། དེ་ཡང་
སྒྲ་བྱུག་གཡས་ནས་རྒྱུད་སྤྱད་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བ་ལྟ་ཐིམ་པ་ལས། ས་རྒྱ་ལ་ཐིམ་པས་དུ་བ་ལྟ་
བྱ་ནས། རྣམ་ཤེས་ནམ་མཁའ་ལ་ཐིམ་པས། རྣམ་མཁའ་སྟོང་སང་གི་བར་གྱི་རྟགས་ལྟ་

སྤྱད་རིམ་བཞེན་འཆར་བ་ནི་མཆན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཉལ་ལྡན་ཡིན། དེའི་རྗེས་སུ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པས། ལྷ་བྱུག་གཡོན་ནས་སྤྱེ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བའི་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་། མེ་ཚུ་སའི་རིམ་བའི་རྒྱུད་ལྷ་རྒྱ་བ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤར་གྱི་ཉལ་ལྡན་པོ་དེ་གོ་རིམ་སྒྲོག་ནས་འབྱུང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མཆན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་གྱིས་གཡམས་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་རྒྱ་ཉིར་ཞུགས་ཤིང་། ལྷ་བྱུག་གཡོན་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་རྒྱ་ཉིར་མ་ཞུགས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་འདི་ནི་ས་ནི་ཚུ་ལ་རབ་ཏུ་འདུག་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལ་འཁྱུལ་བ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་གཡམས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་རྣམས་རྒྱ་ཉིར་ཞུགས་ནས་ཐེམ་པ་ན། ཏུ་སོགས་ཀྱི་ཉལ་ལྡན་རྣམས་ཤར་བའི་རྗེས་སུ་ཉལ་ལྡན་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྤྱི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་གདུལ་བྱའི་དངོས་བྱུང་མི་ཐད་པའི་བདེ་བ་གཞིམ་ཏུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་ཆེ་འདི་ལ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ལས། ཐོག་མར་(༤༣བ)སྤྱི་གྲུ་དེ་ནས་ཏུ་བ་སོགས་འཆར་བར་གསུངས་པ་དང་། འདིར་ཏུ་བ་དང་སྤྱི་གྲུའི་རིམ་པས་འཆར་བར་གསུངས་པ་གཉིས་ཡིན་ལུགས་ལ་གང་འཐད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་མཐུན་པར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཆན་མ་ངེས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱིར་པོ་མི་སྤྱིར་ཞིང་། འཕྱགས་འདི་ལ་ཞེན་པ་ཆེ་བ་པལ་མོ་ཆེས། འདིར་གསུངས་པ་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཞིང་། གསང་འདུས་སུ་གསུངས་པ་ནི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་དེ་སྤྱི་རྣམས་གསུངས་པའི་དྲང་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་དུགས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ལ་རང་གང་ལ་ཞེན་པ་ཆེ་བ་དེ་ངེས་དོན་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མཆན་མེད་ལ། རྒྱ་མཆན་དེ་ཙམ་ཞིག་གཞན་དག་གིས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་

ལའང་ཡོད་པས། གསང་འདུས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་ཤིང་། འདི་ནས་བཤད་པ་བྱུང་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིབ་པ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་རྒྱུད་གཉིས་ནས་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ལྟ་བུ་དོན་ལ་གནས་ཏེ། འདུས་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན། ཉགས་འཆར་བའི་རིམ་བཤང་དེ་ནས་བཤད་པ་བཞིན་འོང་ལ། རྒྱུད་འདིར་གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པ་ན་ཉགས་འཆར་བའི་རིམ་བཤང་འདི་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་འོང་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་འོང་བའི་རྒྱུ་མཆོན་ནི་ལམ་གཉིས་ཀྱི་གང་དུ་དམིགས་པ་གཏོད་པའི་གནས་དང་། བསྐྱོམ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱིས་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་འདིར་དུ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་བཅུ་རིམ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ནི། ཤ་མ་རི་དབང་ཕུག་གི་གཞུང་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་ལྔ་རྒྱུད་ཀླུང་རྣམས་དབུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྔོན་དུ་སྟོང་གའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱོད་པ་ཀྱི་འདབ་མ་ལས་གྲུས་པའི་བྱུང་བཞིའི་(༧༧ན)འདབ་མའི་རྒྱུད་རྣམས་འགག་པ་སྒྲིབ་ཤིང་། དེ་ཡང་རིམ་བཤང་ལྟར་ཤོ་སྟོ། སྟོ་བྱུ་བ། བྱུང་ཤོ་བ། བྱུ་བྱུང་གི་རིམ་པས་ཐིམ་ལ། མཆོམས་ཀྱི་རྒྱུད་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རིམ་བཤང་བཞིན་རྒྱུད་མེ། རྒྱུ་སའི་ཁམས་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་ཐིམ་པ་ན། དུ་བསྒྲིག་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་འཆར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་རིམ་བཤང་ཤོ་སྟོ་བྱུ་བ། སྟོང་འོག་གི་རིམ་པས་རྒྱུད་རྣམས་འགག། །དེ་དག་ཀྱང་ཁམས་ཀྱི་རིམ་བཤང་ལྟར་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་སའི་སྟོ་བའི་སྟོན་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་བད་འདབ་བརྒྱད་སྟོང་གའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་དང་། བསྐྱེད་ལྟེ་བ་ཅ་མདུང་གི་རོ་བོར་མོས་ནས། འདབ་མ་རྣམས་ལ་བྱས་མ་བརྒྱད་དང་། ལྟེ་བ་ལ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་

བསྐྱེམ་ཞིང་། དེས་སྤྱིན་པར་བྱས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟགས་འཆར་ཚུལ་གྱི་སློན་སྤྱོད་མོ་
དེ་དག་ལའང་དུ་བ་མ་སོགས་ཐ་སྟད་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རིམ་གཉིས་བསྐྱེམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་
བྱེད་པའི་དབང་གི་དུས་སྤངས་སྤྱིང་གའི་རྒྱུ་བཟུ། རྩ་མ་བཟུ། དར་དབྱངས་བཟུ་རྣམས་
ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཉིས། རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ་དང་། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་
བཤད་པ་(༧༧བ)ལྟར། ཐོག་མར་ཐུན་པ་ལ་སྟོང་གཟུགས་འཆར་སྤྲོ་ཞིང་། དེ་ནས་ཉིན་
མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེམ་པའི་གནས་སྤངས་། དཀའ་བ་མེད་པར་འཆར་བས་བྱེད་པར་དུ་
འགྱུར་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་ནོ།།

ཐུན་པ་ལ་འཆར་སྤྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན། ལྟ་སྟངས་བྱས་ནས་དམིགས་པ་བཟུང་བ་
ནི། མིག་གི་སློན་སྤྱོད་འཇུག་འཇུག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མ་རེངས་པའི་ཆེ། མིག་ཤེས་ལ་སྤྲོ་མེད་
གི་སྤར་བ་འཆར་བ་ཡོད་ན། དེས་བསྐྱེམས་ནས་སྟོང་གཟུགས་འཆར་དཀའ་ཞིང་། ཐུན་
པ་ལ་སྤར་བ་དེའི་དབང་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པས་སྟོང་གཟུགས་འཆར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
ཐུན་ཁང་དུ་ཉིན་རྟགས་འཆར་བ་དང་། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སུ་མཚན་རྟགས་
རྣམས་འཆར་བ་རྣམས་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་དེ་གཉིས་ཀ་བསྐྱེམ་པ་དགོས་པ་མེད་དེ།
གང་རུང་གཅིག་གིས་ཆོག་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་འཆར་བ་མེད་ན་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་
ལ་ཉིན་མཚན་གྱི་རྟགས་བཟུ་རྫོགས་པར་འཆར་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ན་
སྟོན་མེད་དེ། དང་པོ་ནས། གནས་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་འབད་པས་ཡུན་རིང་དུ་
བསྐྱེམས་ན། ཉིན་མཚན་གྱི་རྟགས་གཉིས་ཀ་འཆར་བ་སྲིད་ཀྱང་ཡུན་རིང་དུ་འགྱུར་ཞིང་།

སྐྱབ་པར་དཀའ་ལ། སྤར་ལྟར་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོམས་ན། དེ་ལས་དུས་སྤར་བ་ལ་འབྱུབ་
བས། ཐབས་ལ་མཁས་པས་འབྱུབ་སྤྱོད་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པའི་
ཚུལ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་རྟགས་དེ་རྣམས་སྤུན་པ་དང་། ཉིན་མའི་གནས་དེར་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཆར་ཚུལ་
མི་འདྲ་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། སྤུན་ཁང་དུ་རྟགས་རྣམས་རང་མདོག་ངེ་བཞིན་དུ་འཆར་
ལ། ཉིན་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སུ་དམར་སོ་(༧༥ན)རྣམས་དམར་སྐྱུ་དང་། སེར་སོ་
རྣམས་སེར་སྐྱུ་སོགས་འོང་། སྐྱུ་སོ་དང་ཅུང་ཟད་འདྲེས་པར་འཆར་རོ།།

གཉིས་པ། ཉིན་མའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་ལ། གང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་གནས། ལུས་ཀྱི་
འདུག་སྐྱངས། མིག་གི་བཟླ་སྐྱངས། བྱེད་ཆིངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་བཤད་
བ། བསྐྱོམ་པས་ཉམས་རྟོགས་སྐྱེ་ཚུལ་དང་ལྡོ། །དང་སོ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་
ཉིན་མའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་རྣམ་མཁའ་རྒྱ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ནི། རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་བསྐྱེད་
པའི་མིག་གིས་བཟླ་བར་བྱ་བས་ཏེ། སྤྱོད་དང་ཕྱི་རྩོམ་ལ་རྒྱབ་བརྟན་ནས་སོ། །རྣམ་པ་
གཞན་དུ་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་དེ་ཡིས་རབ་རིབ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་ཞེས་པ་དེ་ཡིས་
གཞོད་པ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱིང་སོ་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་།

རྒྱ་འཛིན་དང་ནི་བྲལ་བ་ཡིས། །རྣམ་མཁའ་དྲངས་པར་གྱུར་པ་ལ། །

སྤྱོད་ཉི་མར་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཏེ། །ཕྱི་རྩོམ་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཉིན་བྱེད་མིག་ལ་གཞོད་ཕྱིར་སྤང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིན་མེད་པའི་རྣམ་མཁའ་རྒྱ་ཆེན་སོ་མཐོང་བའི་ཁང་པའི་གཡབས་
འོག་གམ། ཡང་ན་རི་རྩུར་ལྟ་བུར་ཕྱི་ནས་མིས་མི་མཐོང་ཅམ་དུ་ཅིག་པས་བསྐྱོར་བའི་

གནས། མིག་ལམ་དུ་གངས་དང་ཆུ་མི་མཐོང་བ། མིག་ལ་སེར་བྱ་དང་། འོད་འཛེར་བ་མི་
འཕོག་པའི་གནས་སུ་བསྐྱོམ་མོ།།

ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཁ་བྱུང་བ་བཟླ་ཕྱིངས་ཁ་ཤར་དུ་ལྷ། ལྷ་
མ་གོང་མ་རྣམས་དེའི་རིགས་པས། སྤྱོད་ཤར་དང་། སྤྱོད་བྱུང་ལ་སོགས་པར་ཡང་བཟླ་ཡིས།
བྱང་བྱུང་བྱུ་མི་བཟླ་གསུངས། ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱེད་མིག་གི་བཟླ་སྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིར། མིག་གི་
སྤྱོད་ནས་སེམས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་རྣམས་ནི་མཚན་མོའི་(༢༥)ནས་འབྱོར་དང་འབྲེལ།།

ལྷ་མ་གོང་མ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ། སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་
སུ་རིག་པ་བཞག །གཡས་གཡོན་གྱི་ཡུལ་ལ་མ་འཕྲོས་མ་གཡེངས་པར་ཅེ་གཅིག་དུ་
བསྐྱོམ་མོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ལུགས་འདིའི་ལྷ་མ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱོམས་པས།
སེམས་གནས་བྱུན་མོང་བ་སྤྱི་སྤྱིར། རྣམ་འབྱོར་ལྷ་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་
ལམ་སྤོམ་ཚུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཞེས་གསུང་ངོ།།

བསྐྱོམས་པས་ཉམས་ཉགས་སྤྱི་ཚུལ་ནི། རྒྱུད་ལས། འབར་བ་དང་ནི་ལྷ་བ་ཉི་མ་རྫོ་
རྫོ་རྣམས་དང་མཚོག་གི་ཆ་དང་ཐེག་ལེ་མཐོང་བར་འགྱུར། །དེ་ཡི་དབྱུས་སུ་སངས་རྒྱས་
གཟུགས་ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྱལ་བ་དུ་མ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱ། །ནམ་མཁའ་ཆུ་
འཛིན་བྲལ་བ་དག་ནི་རྣམ་འབྱོར་བ་ཡིས་བབྲད་པའི་མིག་གིས་བཟླ་བར་བྱ་བས་ཉེ། །རེ་
ཁ་ནག་པོ་ངོ་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དུས་ཀྱི་རྩ་ལ་མཐོང་བར་འགྱུར་གྱི་བར་དུའོ། །ཞེས་དང་།
འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཐེག་ལེའི་དབྱུས་སུ་རེ་ཁ་ནག་པོ་སྤྱི་ཆད་ཅམ་ངོ་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་
དུས་ཀྱི་རྩ་ཞེས་བ། ཨ་ཕ་རྩུ་ཉི་ལ་མཐོང་བར་གྱུར་གྱི་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་
ངོ་མེད་འོད་ཟེར་ལས། དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བཟླ་སྤྱི། རྣམ་མཁའ་དེ་ལས་

ཀྱང་། ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས།

ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་བོ་ཆེ། །

ཞེས་འབར་བ་མཐོང་སྟེ། སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ། འོད་ཆེན་ནམ་
བར་སྒྲུང་བར་བྱེད། །ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་ལས་མེ་བ་ནི་ཆེ་བ་སྒྲུང་བའོ། །འགྲོ་བའི་མར་མེ་ནི་
ཉི་མའོ། །ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ནི་དོ་རྩེ་སྟེ་སྤྱ་གཅན་ནོ། །གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ་ནི།
སྟོན་སྟེ་མཆོག་གི་ཆའོ། །སྤྲུགས་མཆོག་སྤྲུགས་བདག་རིག་སྤྲུགས་རྒྱལ་ནི་ཐིག་ལའོ། །
དེ་ལྟར་(༤༦)མཆོན་མ་ནམ་པ་བཅུ་སྟེ། འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས། མཆོན་མོའི་ནལ་
འབྱོར་དང་། མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལས། ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་བཅོམ་ལྷན་
འདས་གྱིས་གསུངས་སོ། །

དེ་ནས། གསང་སྤྲུགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད། །ཅེས་པ་ནི། རུམ་པ་དང་སྒྲུམ་བུ་
ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའོ། །དེའི་དབྱུས་སུ་སྟེ་ཐིག་ལའི་
དབྱུས་སུ་སངས་རྒྱས་གཟུགས་ནི་རྣམ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། བརྟགས་པ་མེད་པའི་བྱིར།
ཡུལ་དང་ནམ་པར་བུལ་བ་དང་དུ་མ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱའོ། །དེ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་
ནལ་འབྱོར་གྱིས་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་སྤྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཐོས་ཏེ། དེ་ལྟར་གཟུགས་སྒྲུང་
བ་ལས་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་དང་། སྤྱ་སྒྲུང་བ་ལས་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཉིན་རྟགས་ནམ་པ་དུག་གོ། །དེ་ཡང་རིམ་བཞིན་ཐོག་མར་མེ་
དམར་སེར་འབར་བ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ཡལ་བའི་རྩེས་སུ་ཆེ་བ་དཀར་སེར་གྱི་ནམ་པ་དང་།
དེའི་རྩེས་སུ་ཉི་མ་དམར་སེར་གྱི་ནམ་པ་དང་། དེའི་རྩེས་སུ་སྤྱ་གཅན་གྱི་ནམ་པ་འདྲ་བའི་
ནག་འབྲེལ་བ་ལ་ཐིག་མང་པོ་ཁ་ཆེན་ཆེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་རྩེས་སུ་མཆོག་གི་ནམ་པ་

སྒོ་ག་དམར་འབྲུག་པ་དགོར་མའི་རྣམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཐིག་ལེ་སྔོན་པོ་འདྲ་བའི་འཕྲོ་
བ་ཡུངས་འབྲུའི་ཆད་ཅམ་གྱི་ནང་དུ་རེ་ཁ་ནག་པོ་སྐྱའི་ཆད་ཅམ་པ་བྱི་མེད་འདྲ་བའི་འཕྲོ་
བ། ཇུས་གྱི་ཙྰ་རྩུ་ཉིའི་ནང་དུ་མཐོང་བ་དེའི་དབུས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་དེས་བ་
ལྷ་ལྷན། རྟོ་རྟོ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྤྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིད་དོར་དངོས་སུ་སྒྲུང་
བ་འབྲུང་ངོ་། །དེས་བ་ལྷ་ནི་གྲགས་ཆོད་ལྟར་གྱི་འབྲས་ཇུས་གྱི་དེས་བ་ལྷ་མཆོན་ཉིད་བ་
མ་ཡིན་ཞིང་། ལོངས་སྐྱ་ཡང་མཆོན་ཉིད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སྤྱེའི་ལུས་གྱི་ནང་དུ་བྱབ་ཅིང་།
དེས་མཛོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་(༤༤)བའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་དེས་བ་ལྷ་པོ་ནི་གང་ཞེ་ན། གནས་དེས་བ། རྩུ་ཉིའི་ཡར་སྤྱའི་ནང་གི་ཐིག་
ལེའི་དབུས་སུ་ཇུས་དེས་བ་རྟགས་བཅུ་རྫོགས་པའི་རྗེས་དང་། སྐྱ་དེས་བ་མཆོན་དཔེས་
སྐྱས་པའི་ལོངས་སྤྱའི་རྣམ་པ་དང་། རྣམ་པ་དེས་བ་ཡུམ་དང་ཞལ་སྤྱོར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་
དང་། རོ་བོ་དེས་བ་རྩུ་ལྷ་རབ་བསགས་པས་སྤོང་ཞིང་མ་བརྟགས་པར་རང་གི་སེམས་
གྱི་སྒྲུང་བ་ཉིད་དུ་བྱབ་པའི་སྐྱའོ། །སྐྱ་དེ་ནི་འདུས་བ་སོགས་གྱི་སྐྱ་ལུས་གྱི་སྐྱབ་གཞིའི་
དོད་བྱབ་ངོས་ཤེས་པའི་རྗེས་བྲན་གྱི་སྐྱའི་སྐྱབ་གཞི་སྤོང་གཟུགས་ཁྱད་པར་བ་ཡིན་པས།
དེ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ལྷ་སྒྲུངས་གྱིས་མིག་རངས་སུ་བཅུག་པ་ལས་ཤར་བའི་རྟགས་རྣམས་ལ་
ཅིས་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་འབྲུལ་སྒྲུང་དུ་ངོ་སྤྱོད་པ་ཅམ་བྱེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལོངས་སྐྱ་
མཆོན་ཉིད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀའང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

ཆོས་རྗེ་ཇུས་ཉིན་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ན། མཆོན་རྟགས་རྣམས་ཅུང་ཟད་རེ་
བསྐྱོམས་ཀྱང་ཆོག །མ་བསྐྱོམས་ཀྱང་ཆོག་ཅེས་གསུང་ཡང་། འདི་པའི་ལུགས་ལ་མཆོན་
རྟགས་རྫོགས་ནས་ཉིན་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ན་ཐོག་མར་སྤར་གྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་

ལྷ་ཆོགས་དང་། དེས་པའི་མཆོན་ཉགས་རྣམས་ཤར་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤར་གྱི་ཉིན་ཉགས་
རྣམས་འཆར་ལ། དེ་ནས་སྤར་གྱི་ཐུན་ཁང་དུ་ཡང་མཆོན་ཉགས་གྱི་མཐུག་དུ་ཉིན་ཉགས་
རྣམས་འཆར་རོ། །དེ་ཡང་ནམ་བསྐྱོམ་རེས་གྱིས་རེ་ཁ་ནག་པོའི་ནང་དུ་ལོངས་སྤྱེའི་རྣམ་
པ་མཐོང་བའི་བར་གྱི་ཉགས་དེ་རྣམས་རྫོགས་པ་གོ་རིམ་དེས་ཅན་དེས་ཅན་དུ་འཆར་བུས་
པ་ན་སོར་སྤྱད་རྫོགས་ནས་བསམ་གཏན་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཐུག་རན་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ། སྟོགས་ཆོག་ནི། དུས་ཞབས་སྟུན་རྒྱུད་ལས།

སོ་སོར་སྤྱད་པའི་སྟོགས་པ་ནི། །བྱེད་ཆེངས་བྲག་དུ་བཅུམ་པར་བྱ། །

ཞེས་(༤༡ན)གསུངས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། སྤར་གྱི་བྱེད་ཆེངས་དམ་དུ་གཏོང་བ་སྟོགས་
ཆོག་དུ་བྱེད་པ་ནི། ཅ་བའི་སྐྱོམ་རྩལ་ལེགས་པར་ཞེས་ནས་འབད་པས་བསྐྱོམས་ཀྱང་
ཉགས་མ་བྱུང་བ་ལ་སྟོགས་ཆོག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ལ་སྤར་གྱི་སྐྱོམ་
རྩལ་དམ་དུ་བྱས་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་བསྐྱར་ནས་དམ་དུ་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཙམ་གྱི་སྟོགས་ཆོག་
ལ་སྤྱིང་སོ་མེད་ཅེས་གསུང་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ཟངས་གྱི་ནང་རྒྱ་གཙང་མས་བཀང་བ་ལ་མིག་སྤྱིད་སྤྱིད་བཟ། སྤྱིད་
པ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟ་སྟངས་བྱས་པས་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་བ་སྟོགས་ཆོག་དུ་འདོད་དེ།
རྒྱུད་དབུ་མར་རྩེད་པའི་ཐབས་བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་མིན་པར་མིག་སྤྱིད་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་
བའི་གཟུགས་བརྒྱན་མཐོང་བ་གང་ཡིན། འདིར་བཤད་པའི་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་
གཟུགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །རང་ལུགས་ནི། རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་གྱི་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུང་མ་ཆེངས་པས། འདོད་དོན་མ་བྱུང་བ་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་
ཆོག་བཙན་ཐབས་བྱེད་པ་བཤད་པ་ནི་འོག་དུ་འཆད་དོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཟབ་མོ་བསྐྱོམ་བཞིན་པ་ལ་ནལ་འབྱོར་མ་ཐོབ་པར་ཤི་ན། སྐྱེ་བ་གཞན་
དུ་སྤྲུགས་སྐྱོད་པའི་ལུས་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ། ལྷ་མའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ལམ་སྐྱོམ་
པས་སྦྱར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་མཆོག་ཐོབ་པར་ནང་གི་ལེའུར་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་ནི། རྒྱུད་དང་སེམས་འགྲེལ་གཞན་དུ་མི་གསལ་ཡང་། རྩོམ་སྤྱོད་འགྲེལ་
ལས། དབང་པོའི་མདོན་སྤྲུམ་ཆད་མར་གསུང་བ་ནི། དབང་ཤེས་དང་འབྲས་བར་གཟུགས་
སྤྱོད་སོགས་གསལ་བར་སྤྲང་བས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། མིག་ཤེས་སོགས་དངོས་མ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་ཆེ་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་མེད་པས། མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་
གཟུགས་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།།

བཞི་པ་ནི། དེས་ན་(༤༡)དབང་ཤེས་དང་འབྲས་བར་གཟུགས་བརྟན་དང་སྤྱོད་
སྤྲུམ་སོགས་གསལ་བར་སྤྲང་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་སྐབས་འདིའི་དུ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་
ནམས་ལ་མི་བསྐྱེད་བའི་སྐབས་འདིའི་ཆད་མའོ།།

ལྷ་པ་དབྱེ་བ་ནི། དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་གཟུགས་རྣམས་བརྟུ་དང་། དེ་དག་
མཐོང་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་བརྟུ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དུག་དག་པར་བྱེད་
པ་རྩོམ་སྤྱོད་སེམས་དཔའི་རིགས་སུ་བཞག་དོ།།

དུག་པ་འབྲས་བུ་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཆོག་གི་
མཆོག་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དུག་མེད་པར་
གྱུར་ཅིག །ཅེས་བརྗོད་པས་དུག་མེད་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་
འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དུག་ཆོན་གཅིག་སྐྱེས་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་པའོ།།

རྩོམ་བསྐྱེད་སྤྱོད་དུག་ལྟན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི། དང་དོན་ངེས་དོན་གྱི་དམ་

ཆེག་བསྐྱང་། ལམ་འཕྲོག་པའི་ཆོས་རྒྱན་བསྐྱང་། གཅེས་ནོར་གཞན་ལ་སྟོན་པ་བསྐྱང་།
བར་ཆད་ཀྱི་བགོགས་བསྐྱང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྦྱོང་པ་བསྐྱང་། གང་བརྒྱའི་དམ་ཆེག་
བསྐྱང་བ་དང་རྒྱལ་ཏུ་མཛད་དེ། དང་པོ་ནི། ཕྱིའི་དམ་ཆེག་གཤམ་བསྟེན་པ། བར་གི་དམ་
ཆེག་དབང་པོ་ལྷ་ཡུལ་ལ་མ་ཆགས་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལམ་འཕྲོག་པའི་ཆོས་སྐུན་ཏེ། གང་ལ་བཤད་ན་ལམ་ཉམས་པར་
བྱེད་པ་ལ་མི་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་ལ་སྐྱེས་པའི་ཉམས་རྟགས་རྣམས་ཆོས་ཉིད་
སྟོན་པའི་བླ་མ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མི་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། ཉམས་སྤང་གི་ལྷ་སྤྱོད་
སོགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་ལོག་པ་སྟོན། ལུང་བསྟན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བྱེད་པ་
ལྷ་བྱ་བར་ཆད་ཀྱི་མཆན་མ་རྣམས་དེར་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །

ལྷ་པ་ནི། དེས་པར་དོ་རྗེའི་རིགས་དག་ལ་ནི་སྟོག་གཅོད་བྱས་ཏེ་ཞེས་སོགས་
 གྱིས་བསྟན་པའི་རིགས་དུག་གི་དམ་ཆོག་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དུག་པ་ནི། (༤༡ན)
 རྩ་མས་གནང་བའི་གདམས་ངག་རྣམས་རང་གི་སྤྲོ་མ་དང་གདམས་ངག་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་
 སྟོ་ནས་དམ་ཆོག་གཙང་བའི་གང་ཟག་གདམས་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་དུ་རྒྱང་བ་ལས་གཞན་
 ལ་མི་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གྱུས་པར་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་མ་རྣམས་གྱིས་ཁྱིད་ཡིག་སོགས་ལས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་གཞུགས་བྱལ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལ། ལྷ་
མ་སྤྲེལ་མའི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་དགོད་པ་དང་། ལྷགས་འདིའི་དགོངས་པ་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་རྩེ་བྱས། ལྟོང་གཞུགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་བསམ་
གཏན་ཞེས་པ་སྐྱོདོན་དུ་མངོད། བསྐྱོམ་བྱའི་དོན། ལྷན་རྒྱུད་ལས།

ངོ་མོའི་ཡུལ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ཏེ། །བསྐྱེད་པ་སྤྱི་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ལ། །

སེམས་བཞག་ནས་མཁར་བལྟ་བ་ཡིན། །སྟོང་ཉིད་སེམས་འཇུག་ཤེས་པ་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་མཛད་ནས་སོར་སྤྱད་གྱི་མཐོང་བའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་ཉིད་ལ་
སེམས་བཞག་ནས་བལྟ་བར་བྱེད། དེ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་སྟེ་དང་པོ་ཤེས་རབ་ནི།
སྤྱི་ལྔ་བསྐྱེད་པས་སྟོང་གཟུགས་དང་། རང་གི་སེམས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་མེད་
པར་མཐོང་བ་བསྟན་པའི་བར་དུ་བསྐྱེད།

དེ་ནས་རྟོག་པའི་ཡན་ལག་ལ་སྟོབ་ཚུལ་ནི། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་མོ་ལ་ཅེ་རེ་
བལྟས་པས་ཁོ་རང་རང་ལོག་ཏུ་སོང་གི་བར་དུ་བསྐྱེད། དེ་ནས་དཔྱད་པའི་ཡན་ལག་ནི།
དེ་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པས་སེམས་ཀྱི་ངོ་མོ་སྟོང་བྱས་མིན་པ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་ལས་འདས་པ་རྗེན་ཆེར་ཏེ་འཆར། དེའི་ཆེ་དངོས་པོ་གང་ལ་སེམས་བཞག་ཀྱང་། དེ་
དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ལྷན་གནས་པའི་རྒྱུ་རྒྱུར་པའི་ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བའི་ཡན་ལག་།
དེ་ནས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ནི། བདེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཛད། དེ་
ལྟར་ཡན་ལག་(༤༡)ལྔ་སྟེ་ཉམས་སྲུང་སྤངས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཞི་ནས་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་དང་དབྱེར་མེད་པར་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཅམ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་
གཅིག་སྟེ་མཐར་ཐུག་པར་རྒྱུར་པ་རྟོག་པ་འབྱུང་བར་བཞེད་ཅིང་། འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་
དུ། ལྷག་རྟོག་བསྟོད་འགྲེལ་དང་། ལྷ་རོ་པའི་ལུང་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་འབྲིན་པར་མཛད།

ཐོགས་ལས་པའི་བཞེད་པ་ནི། མཚན་དོན་སྤྱི་མ་དང་འབྲ། བསྐྱེད་ཚུལ་སོར་
སྤྱད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་ཉིད་ལ། མི་གཡོ་བ་གསུམ་ལྷན་གྱིས་ནམ་མཁའི་
དབྱེངས་སུ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བལྟ་ཞིང་བསྐྱེད་པས་སྟན་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དུ་བཞེད་པ་སྤྱི་མ་དང་།

འདྲ། ཡན་ལག་ལྔ་ནི་རྒྱ་དང་འགྲེལ་པའི་དོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སོགས་ལྔ་ཡིན་པར་
བྱས་ནས། དང་པོ་སྟོང་གཟུགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བས་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། སྟོང་གཟུགས་རགས་པ་ཅམ་འཛིན་
པ་རྟོག་པའི་ཡན་ལག །བརྟན་གཡོའི་རྣམ་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཞིབ་ཏུ་ངེས་པ་དབྱེད་པའི་
ཡན་ལག །སྟོང་གཟུགས་ལ་ཆགས་ཤིང་གནས་པའི་ཡིད་བདེ་དགའ་བའི་ཡན་ལག་དེ་ལ་
བརྟན་ནས་ལུས་ཤིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་བདེ་བའི་ཡན་ལག །དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་སྤྱོད་
དང་པོ་རིམ་ཅན་དང་། ཅུང་ཟད་བརྟན་ནས་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་། ཡན་ལག་ལྔ་པོ་འདི་ལ་
བསྐྱོམ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ནི་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་པ་སོགས་སྤྲ་མ་
རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ལུགས་འདིའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ། མཆོན་དོན། སྐྱོམ་པའི་དུས་
མཆོམས། རི་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ཆད་གང་ཡིན་པ། དག་དབྱེ། གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་ཆབ་དམ་བས། ཡན་ལག་ལྔ་ལྟན་གྱི་བསམ་
གཏན་དང་འདྲ་བར་བརྟགས་ཤིང་བསམ་གཏན་གྱི་སྤྱོད་འབྲུག་པ་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི། འདི་དང་
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་(༤༤)སྤྱོད་པ་ཤད་དུ་མེད་ཅེས་གསུངས། མཁས་བྱུང་ཆོས་
རིམ། སྟོང་གཟུགས་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པས་ན་བསམ་
གཏན་ཞེས་པས་མཆོན་དོན་དུ་བྱར་བྱང་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དུལ་དང་དུལ་ཅན་བརྩ་
པོ་རྣམས་གཅིག་ཉིད་དུ་སྤྲ་ཆོགས་གཟུགས་ལ་བསམ་གཏན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །ཞེས་བཞེད་དེ། དེ་གཉིས་གང་བདེ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷན་རྒྱུད་ལས།

ཏུས་ནི་ནམ་མཁའི་རྒྱ་རྒྱ་ཏུས་སོ། །

ཞེས་བཤད་ཀྱང་། རྒྱ་འགྲེལ་ལས་གསལ་བར་མི་འབྱུང་བས། དེས་ན། དབང་མདོར་
བསྟན་ལས།

བཀའ་དང་མ་བཀའ་མིག་དག་གིས། །སྟོང་བར་འདི་ནི་རྗེས་བློ་མིན། །

མི་ལམ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མཐོང་འགྱུར། །རྟག་དུ་གཟུགས་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །

ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། རྒྱ་རྩིས་སྤྱོད་མེད་པས། གཟུགས་ནི་སྤྱོད་མེད་པས་གཟུགས་ཏེ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ནི།
བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

བསྟན་པའི་ཏུས་སུ་གཙུག་ཏོར་ཆེད། །

གཟུགས་བརྟན་འབད་པས་རྣམ་བསྐྱོམ་བྱ། །

ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། བསྟན་པའི་ཏུས་ཏེ་ཏུས་དང་པོར། སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཡིས་བསྐྱོམ་
པར་བྱ་ཞིང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བརྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་
ཡང་དབང་མདོར་བསྟན་དུ།

མི་ལམ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མཐོང་འགྱུར། །

གཟུགས་དེ་རྟག་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། སྤྱང་བཤད་པའི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་རྟགས་བཅུད་མཐར། དེ་
ཁ་ནག་པོའི་དབྱས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་མཐོང་བའི་བར་རྫོགས་པར་ཐོབ་ནས། དེ་ཉིད་བརྟན་པའི་
ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཏུས་སུ་བསྐྱོམ་མོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ། བསམ་གཏན་
བྱུང་བའི་ཆད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་སྤྱང་རྟགས་མཐོང་བ་བསམ་གཏན་གྱིས་བརྟན་པར་

བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལ་འབྲུལ་ནས། སོར་སྤྱད་གྱི་དམིགས་པ་(༧༩)དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་ཟེར་
བ་དང་། འགའ་ཞིག་དེའི་ཡན་ལག་ལྔ་ལ་དམིགས་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀའང་
དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལྟར་བྱས་ན། བསམ་གཏན་བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་སྟོང་གཟུགས་
ཁྱད་པར་ཅན་རྗེས་སྤྱོད་སྤྱོད་གཞིར་འགྱུར་བའི་བསྐྱབ་ཚུལ་གྱི་ཤོགས་ནའང་མི་
གནས་ལ། ལུགས་གཉིས་པ་འདི་ཡང་། བསམ་གཏན་བསྐྱོམ་པས་ཉོགས་པ་སྤྱི་བའི་རིམ་
པ་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། གོང་དུ་སྒྲ་མ་སྤྲ་མའི་བཞེད་པ་
བཀོད་པའི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་བསྐྱོམ་ཚུལ་དེ་འདྲ་བ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དགོས་པའི་གཙོ་
བོ་རྗེས་སྤྱོད་སྤྱོད་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱོད་ཚུལ་དོར་ནས། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་
བསྐྱོམ་ཚུལ་ཅམ་ཞིག་རྩལ་དུ་སྟོན་པར་སོང་བས་མི་འཐད་པར་བཞེད་དོ།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཐེག་ལའི་ནང་དུ་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཤར་བ་དེ་
རྣམས་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཁྱབ་པར་སྒྲོས་ནས། ཐམས་ཅད་ལྟའི་རྣམ་པར་བསྐྱུར་བ་ལ་
ཐོག་མར་བསྐྱབ། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ལ་གཅིག་བསྐྱེམ་ནས། མཐར་སྤར་
གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་བསྐྱེམ་ནས། དེ་ལ་རང་གིས་ང་རྒྱལ་བཞུག་ཅིང་བསྐྱོམ་
པ་ལ་བསྐྱབ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་སྟོང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལྟའི་རྣམ་པར་བསྐྱུར་བ་དང་། དེ་
རྣམས་སྤར་སྤར་བསྐྱེམ་ནས། སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་སུ་ཤར་བའི་ལོངས་སྤྱོད་དེ་ལ་རང་གི་ང་
རྒྱལ་འཛོག་པ་རྣམས་འབད་ཚོལ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་སྟོ་ཁ་ཤོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ངེས་
ཅན་དུ་འཆར་བ་བྱུང་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། གང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་གནས་དང་།
ལུས་གནད། ལྟ་སྟངས། སེམས་གཉིས་རྒྱ་ཏིའི་ཡར་སྤྱོད་ནང་གི་རྣམ་མཁར་གཏོད་ཚུལ་

སྤར་སྤར་(༥༠ན)བྱས་པས་སྤོང་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་ཤར་བ་ན། དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་
འདུན་པས་བཅོས་ནས་རང་གང་ལ་གོམས་པ་ཆེ་བའི་ལྷ་སྐྱ་ཡིད་རྩེར་འཆར་སྤྱོད་པའི་རྣམ་
པར་བསྐྱར་ནས་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་པས་དེ་ལ་བྱེད་པ་ན། ཇུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱར་བསྐྱར་བ་
ལ་སྤོབ། དེ་ལ་ལོབས་ནས་ཐམས་ཅད་འོད་གྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐར་གཅིག་ལ་གཅིག་
ཐིམ་ནས། ཇུས་འཁོར་རྩོད་སེམས་གྱི་སྐྱ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྤར་གྱི་དེ་ལ་བསྐྱས།
དེ་སྤར་རང་ལས་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྤྱང་བ་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདི་ནས་རང་གི་སེམས་དེ་ལ་
བཅུག་སྟེ། དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་པའི་མཐར་
ལྷ་སྐྱའི་རྣམ་པ་དེ་རང་ལས་རྒྱངས་ཆད་དུ་མི་འཆར་བར་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཅོས་མིན་དུ་འཕོ་
ཐུབ་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་སྤར་བསྐྱོམ་པ་ནི་རྩིས་བྲན་གྱི་སྐྱ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་དུ་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་སོར་སྤྱད་རྫོགས་པར་མ་བྱུབ་པས་བསམ་གཏན་བསྐྱོམ་དུ་རུང་ངམ་མི་རུང་།
རུང་ན་དེའི་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། སྤར་སོར་སྤྱད་བསྐྱོམས་པས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་།
ངེས་པའི་རྟགས་གྱི་འདྲ་སྤོང་གཟུགས་པལ་པ་ཅམ་ཤར་བ་ཡིན་ན། དེས་སྤོང་གཟུགས་
དེ་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་བསྐྱས་ནས་མཐར་རང་གང་ཡིད་ལ་འདོད་པའི་སྤོང་གཟུགས་
གཅིག་ལ་བསྐྱེམ། དེ་དམིགས་པ་གཏད་སའི་རྩ་ཉིའི་ནང་དུ་ཐིག་ལེའི་དབྱས་སུ་སྤྱོད་རྩོད་
སེམས་ལྷ་བྱའི་སྐྱ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་འཆར་དུ་བཅུག་ནས། དེ་ལ་སེམས་ཞུགས་པ་
བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱོམ། གཞན་ཡང་སྤོད་བཅུད་རྣམས་མཐའ་ནས་རིམ་
གྱིས་བསྐྱས་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་གི་སྤྱིན་མའི་དབྱས་གྱི་དབྱ་མའི་སྟེ་བར་བསྐྱས་ལ། བོང་
དུ་བཤད་པའི་ལུས་གནད། ལྷ་སྤངས་སེམས་གཏོད་ཚུལ་གསུམ་འི་ལ་ནས་དམིགས་རྣམ་

སྟོང་ཚུལ་ལ་(༥༠བ)མཁས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་ཞིང་། རྒྱལ་ཆོབ་དམ་པས། སྟོང་ཚུལ་
ནམས་ཀྱི་སྤྱི་མ་འདི་ཉིད་ད་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བར་དགོངས་ཏེ་ཁྲིད་ཡིག་ཏུ་
སྤྱི་མ་འདི་མཛད་ནས་ཞིང་དུ་སྐྱེམས་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤར་བཤད་
པ་དེ་དག་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་ནི། རྒྱུད་ལས། བསམ་གཏན་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་
རྟོག་དང་གཙོད་པ་དགའ་དང་གཡོ་མེད་བདེ་བ་རྩེ་གཅིག་སེམས་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་
འགྲེལ་པར། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དེ་ཉིད་ལ། ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ནི་ལྟ་བའོ། །རྟོག་པ་ཞེས་
པ་ནི་དངོས་པོ་འཛིན་པའོ། །གཙོད་པ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་ནོ། །དགའ་བ་ཞེས་པ་ནི་
གཟུགས་ལ་ཆགས་པའོ། །གཡོ་མེད་བདེ་བ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་དང་ལྟན་ཅིག་སེམས་
གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དབྱེ་བས་བསམ་གཏན་ནམས་པ་
བཅུའོ། །ཞེས་གསུངས། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར། ལྷ་རོ་པས། སྟུ་གསུང་
བྱགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུས་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་ནི་གསང་བ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་
རགས་པའི་ནམས་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་གསང་བ་གསུམ་བྱུང་གི་རྟོག་པར་གསུངས་པས། རྒྱུད་
ལས་གསུངས་པའི་ཡན་ལག་གྲུའི་དང་པོ་ཤེས་རབ་དང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་གཉིས་ཡན་
ལག་སོ་སོར་མི་བྱེད་པར་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། སྟོང་
གཟུགས་རགས་པ་ཅམ་མཐོང་བ་ནི་རྟོག་པའོ། །བཏན་པ་དང་གཡོ་བའི་བྱམ་སྒྲུམ་སོགས་
སྟོང་གཟུགས་སྤྱོད་པ་མཐོང་བ་ནི་དཔྱོད་པའོ། །དགའ་བ་ནི་སེམས་ཤིན་སྤངས་འདྲེན་པའི་
སེམས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་ནི་ལུས་ཤིན་སྤངས་འདྲེན་པའི་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་སྟེ་པན་
ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །སྟོང་གཟུགས་མཐོང་བར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི། འདུས་པ་སྤྱི་

མ་ལས།

ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་(༥༡ན)བྱུང་བའི། །རང་སེམས་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་བྱ། །
ཞེས་དབང་པོ་ལྟེན་གཟུང་འཛིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་དེ། ཡུལ་
སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུང་རགས་པ་ལོག་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་གྱུར་པ་ལ་བཤད་
པ་དང་པལ་ཆེར་འབྲ་བས། སྐབས་འདིར་ཡང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྤྱི་བའི་སྒྲོང་གཟུགས་
ལ་གཉིས་སྒྲུང་རགས་པ་ལོག་པའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེའི་ཆེ་དབང་
པོ་ལྟེན་གཟུང་འཛིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལོག་ནས་སྒྲོང་གཟུགས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་
པའོ། །ཡན་ལག་ལྟེན་སྐབས་སུ་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་མ་དག་གིས་དངས་པའི་ཕྱང་རྒྱུ་མས་གྱི་དོན་ནི་
ལུགས་འདིའི་བཞེད་པ་དང་མཐུན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲོང་གཟུགས་གྱི་སྒྲོ་བ་སྤྱི་བའི་སྒྲོ་བས་གྱིས་བྱེད་ལུས་ཤིང་།
སྒྲོང་གཟུགས་ཁྱད་པར་ཅན་ལྟ་སྒྲུ་ལ་ང་རྒྱལ་འཕོས་པས། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་
པའི་བདེ་བ་འདོད་དགྱར་འབྲེན་ལུས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གྲུབ་པ་ནི། བསམ་
གཏན་གྱི་ཡན་ལག་རྫོགས་པའི་ཆད་དོ།།

བཞི་པ་ནི། དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་དང་འབྲ་བར་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཡིད་
གྱི་ཤེས་པ་གང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་མི་བསྐྱེད་པའོ། །ལྟ་བུར་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དྲུག་ཆན་གཅིག་སྤྱི་བ་བྱེད་པ་སྟེ། དབྱེན་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཅུའོ། །དྲུག་པ་ནི། རྒྱུད་ལས། མཛོན་བར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་ཏེ་མིའི་བདག་པོ་བསམ་གཏན་སྒྲུར་བ་དག་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གནས་
སྐབས་སུ་ས་ལོག་གི་གཏེར་མཐོང་བ་དང་། མཛོན་བར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་དང་། མཐར་

ཐུག་ནས་མཁའ་ཁམས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐུག་ཆོན་གཅིག་(༥༡བ)
སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་དག་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐུག་ཆོན་ཅིག་འབྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཟླ་མ་
ཁ་ཅིག་གིས་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལྗེའི་དང་པོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ཆོས་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བཞེད་པའི་ཚུལ་སྤྲུང་ཡན་ལག་ལྗེའི་སྐབས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་
ལ་གཞིན་བྱེད་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ།།

བསམ་གཏན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཆོག་ལ་སྤྲུང་མ་ཁ་ཅིག་བྱེད་ཆེད་སྤྲུང་ལས་དམ་དུ་
གཏོང་བེད་བ་ནི་མི་འཐད་པ་སྤྲུང་དང་འབྲ། གཞན་ཡང་ཉི་མ་ལ་རྒྱབ་བསྟན་ནས་མདུན་
དུ་རང་གི་གྲིབ་མ་ལ། མིག་མི་འཛུམ་པར་ཅེ་གཅིག་དུ་བལྟ་སྟེ། མིག་སྤྱིད་པ་ན་སྤྱིན་མེད་
པའི་ནམ་མཁའ་བལྟས་པས་གྲིབ་གཟུགས་སྐྱུ་བོ་མཐོང་བ་སྤྱོད་པ་ཆོག་དུ་བྱེད་པ་ནི་སྤྲུང་
སྟོང་གཟུགས་ཁྱད་པར་ཅན་མཐོང་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་མཐར་མ་བྱིན་པ་ལ་
གྲིབ་གཟུགས་སྐྱུ་བོ་མཐོང་བས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་འབྲུབ་པར་འགྱུར།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཤིང་སྟོན་པའི་གྲིབ་མ་དང་སྟོང་གཟུགས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གནས་
ཡིད་བྱེད་རྒྱུད་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བསྐྱབས་པས་ས་འོག་གི་གཏེར་
མཐོང་བ་སོགས་མངོན་ཤེས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་འདིའི་སྤྱོད་པ་ཆོག་
དུ་མཛད་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བྱུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་
ཤེས་སྐྱབ་པ་སོགས་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྤྲུང་མ་བྱུབ་པ་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་པ་ཆོག་དུ་
མཛད་པར་སོང་བས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

རང་ལུགས་ནི། སོར་སྤྱད་མཆོན་ཉིད་ཆོང་བ་སྤྲུང་སྤྱེས་ན། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་
ལག་འབྲུབ་སྐབས་སྤྱོད་པ་ཆོག་མི་དགོས། དེ་སྤྲུང་མ་སྤྱེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་གཞི་སྟོང་

བས་སྟོགས་ཆོག་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་བྱེད། བསམ་གཏན་ལ་སྟོགས་ཆོག་མ་གསུངས་
ལ། རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། སོར་སྤྱད་གྱི་སྟོགས་ཆོག་གསུངས་པའི་སོགས་ཁོངས་ནས་ཀྱང་དེ་
འདོན་པ་(༥༡ན)མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་སྟོག་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། སྟོག་དབུ་མར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བྱེད་
པ་སྟོག་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཞུགས་ནས་གནས་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་འདྲིན་པའི་ཡན་
ལག་གོ། དང་པོ་ལ་བྱུག་། སྟོག་ཚུལ་གྱི་མཆན་དོན། བསྐྱེད་པའི་དུས་མཆན་སྤྱད། རི་ལྟར་
བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་། ཆོད་མ་གང་ཡིན་པ། སྤྱང་གཞི་གང་དག་ཚུལ་དང་དབྱེ་བ།
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུའོ།།

དང་པོ་ནི། རི་རྒྱ་རོ་བས་སྟོག་ནི་སྤྱིང་དང་འོག་ཏུ་ལ་ལྷ་ན་ལ་སོགས་པ་རྩ་བུག་པོ་
ནས་སྤྱིང་སྟོག་དང་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་དག་འཆིང་བར་འགྱུར་བའི་རིམ་བས་ཡང་དག་པར་
རྒྱ་བའོ། ཚུལ་བ་ནི་ཞེས་པ་ལ་སྤྱི་ཉེ་བར་འགོག་པ་ལའོ། ཞེས་པའི་ཁམས་འདིའི་ལྷ་ཀྱན་
ནས་ཞེན་པ་འགོག་པ་ནི། ལྷ་ལྷ་ལྷ་ཉེ། སྟོག་དང་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་དག་གཉིས་ཀའི་བསྐྱེད་
པ་འགོག་པ་ལས་དབུ་མའི་ཅེར་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་བའི་སྐྱད་
དོད་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ཞེས་པ་འགོག་པ་དང་། མཆུར་རིང་བ་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་འགོག་པའི་
དོན་དུ་མཛད། སྟོག་རྒྱུད་ལ་བཤད་པས། དེས་ན། སྟོག་ཐུར་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་
བ་བཀག་ནས་དབུ་མར་འཇུད་པས་ན། སྟོག་ཚུལ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ལས། སྟོག་ནི་ཆེ་ཡིན་ལ། ཚུལ་བ་ནི། རིང་དུ་མཆེད་
པར་བྱེད་པ་སྟོག་ཚུལ་ལོ། ཞེས་སྐྱ་བཤད་མི་མཐུན་པར་བྱུང་ཡང་། གཉིས་ཀ་རྒྱུད་རོ་
རྒྱུད་ལ་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་དབུ་མར་འཇུད་པའི་དོན་ལ་ནི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་

ཞེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། སོར་སྤྱད་ཀྱི་དབུ་མ་བྱེད་ནས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་པ་དང་ཐེམ་
པའི་རྟགས་བརྩ་སོགས་རྫོགས། དེ་བསམ་གཏན་གྱིས་བརྟན་(༥༩བ)པར་བྱས་ནས། སློག་
ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འབྲུག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཅ་བའི་རྒྱུད་དབང་མདོར་བསྟན་ལས།

གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་དེ་ནས་ནི། །བར་མ་ཆད་པར་སློག་ཚུལ་བྱ། །

སྟོང་འོག་ཅ་གསུམ་པོ་རྣམས་ལ། །ལུས་ངག་སེམས་ནི་འགོག་པ་ལས། །

ཞེས་དང་། མཆོག་མི་འགྱུར་དུ། ཏུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མ་བསྒྲུབ་པ་ལས་དང་པོ་བ་
དབུ་མ་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པ་ཞེས་དང་། ནང་ལེར། སྟོང་པ་ལ་ནི་ཏུ་བ་སོགས་ལམ་སྤྱོད་མའི་
ངེས་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་བརྟན་མཆོས་སུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ། །དེ་ནི་ཅའི་འཁོར་ལོ་
རྣམས་སུ་སློག་དང་ཐུར་སེལ་རྒྱུད་ནི་བརྟན་པ་དག་ཀྱང་བྱེད་པས་ཏེ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་
པར། འདིར་སྟོང་པ་ལ་ནི་ཏུ་བ་ལ་སོགས་ལམ་སྤྱོད་མའི་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་འཆད་
པར་འགྱུར་བའི་ངེས་པས་གཟུགས་བརྟན་མཆོས་སུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ། །གཟུགས་བརྟན་ནི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཏེ། དེའི་མཐར་ཐུག་པར་བསམ་མོ། །མཆོས་དེ་
ནས་ཅའི་འཁོར་ལོ་རྣམས་སུ་སློག་དང་ཐུར་སེལ་རྒྱུད་ནི་བརྟན་པ་དག་ཀྱང་བྱེད་པས་ཏེ་
སྟོང་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་རྣལ་འབྱོར་བས་སྤོང་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན། སོར་བསམ་
ཀྱི་རྟགས་རྫོགས་ནས་སློག་ཚུལ་བསྒྲུབ་རན་པའི་རྟགས་སུ་གསུངས། དེ་དག་འབྲས་བུ་
མཐར་ཐུག་དང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་མཆོན་ཉིད་པ་དང་རྟགས་དངོས་སུ་འདོད་པ་ནི།
རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པའི་དོན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ནན་གྱིས་འཆད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རྒྱུད་ངེས་
དུ་དོར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

གསུམ་པ་ལ་བཞི། སྟོག་ཚེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྐྱོམ་ཚུལ། མ་གྲུབ་ན་
སྟོགས་ཆོག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་ཆེན་དྲུག་ལ་རྒྱ་བའི་རོ་རྒྱར་གི་རྒྱར་དབྱ་མར་
འགོག་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིའི་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་གསུམ་པ། སྐྱབ་ལེར། སྟོག་གི་
ཚེལ་བ་དག་(༥ ནྟ)ཡུང་ལམ་ནི་གཉིས་པོ་སྐྱེལ་ཞིང་དབྱ་མར་སྟོག་ནི་ཞུགས་པ་དག་
ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། འདིར་སྟོག་གི་ཚེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ཡུང་། ལམ་ནི་
གཉིས་པོ་ཞེས་པ་གཡོན་དང་གཡས་པའི་ལམ་སྐྱེལ་བས་ཏེ་འགོག་ཅིང་། དབྱ་མའི་ལམ་
ཏུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ། །དེ་ཡང་དགྱེལ་འཁོར་བཅུ་འགོག་པ་ལས་རྣམ་པ་བཅུའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྟོག་ཚེལ་གྱིས་རྒྱར་དབྱ་མར་བཀག་པའི་དགོས་པ་ནི། རྒྱར་ཕྱིར་རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་
འཆེ་རིམ་ནས་རྒྱ་བས་ཕྱིར་རྒྱས་ན་སྐྱེས་བུའི་ཆེ་འཇད་པའི་སྟོན་ཏུ་འགྱུར་ལ། རང་ཏུ་འོང་
བ་རྣམས་སྐྱེ་རིམ་ནས་འབྲུག་པས་ཆེ་རིང་ཏུ་གནས་ནས། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་
གི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་ཏེ། རང་ལེར། དང་པོར་མཐའ་དག་རྒྱལ་
བའི་ལུས་ནི་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་རུ་བསྐྱུགས་པ་དག་གིས་ཡང་དག་བསྐྱུང་བར་བྱ། །ལུས་མེད་
ན་ནི་དངོས་གྲུབ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་འདི་ལ་མཆོག་གི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའང་མེད། །
དེ་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་དོན་གྱི་རྒྱར་ནི་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་ཏུས་སུ་ཅིའི་(༥ ནྟ)སྐྱོར་བ་བསྐྱོམ་པར་
བྱ། །ལུས་ནི་གྲུབ་ན་གཞན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་གནས་སུ་མངག་གཞུག་
ཉིད་ཏུ་རབ་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། རྒྱ་དེའི་ཕྱིར་དང་པོར་མཐའ་དག་རྒྱལ་
བའི་ལུས་ཏེ། ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ནི་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་རུ་བསྐྱུགས་པ་དག་གིས་
ཡང་དག་བསྐྱུང་བར་བྱས་ཏེ་ལུས་མེད་ན་ནི་དངོས་གྲུབ་མེད་ཅིང་། སྐྱེ་བ་འདི་ལ་མཆོག་

གི་བདེ་བ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའང་མེད། དེའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་རྒྱར་ནི་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ། དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་ནི། ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དུས་སྟེ་ཆུང་བ་བསྒྲིམ་པར་བྱ། ལ་འན་དང་། ར་ས་ན་དག་གི་སྦྱར་བ་ནི་ཆུང་བས་ཏེ། སྟོན་གི་རྒྱར་དབུ་མར་བསྒྲིམ་པར་བྱ་སྟེ། གཤམ་བ་དང་གཅི་བའི་ཆུང་བ་བསྐྱེད་པ་བྱར་སེལ་ནི་དུང་ཅན་མར་རོ། །ཉིན་དང་མཆོན་མའི་དུས། དུས་སྦྱར་བཅུ་གཉིས་སྟེ་ཆུང་བ་འདི་བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། །འདི་བསྒྲིམས་པས་ལུས་འགྲུབ་སྟེ། ལུས་གྲུབ་པར་གྱུར་ན་བཞིན་པའི་དངོས་གྲུབ་འཛིག་རྟེན་པ་མངགས་གཞུག་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱེད་པའི་ངེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་མ་སྒྲ་མ་དག་གིས་སྐྱབས་འདིར་དོ་རྗེའི་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུས་པ་ཅན་གཉིས་དང་། རྩལ་པ་དང་། ཀླང་པ་དང་། གཞིལ་བ་དང་། རྩལ་མཐའ་ཅན་ཏེ་དག་ཏུ་མཛད་ཅིང་། ཕྱི་མ་བཞི་པོ་འདི་རྒྱད་གཞན་ནས་འདིར་ཁ་བཀའ་སྟེ་མཛད་ལ། དེ་དག་གི་རྒྱར་སྦྱར་བྱེད་ཚུལ་ལ་ཡང་། དབུ་མར་དམིགས་པ་གཏོད་ཚུལ་གང་ཡང་མེད་པར་ལུས་རྒྱར་གིས་འགོངས་པ་དང་འཛིན་ཚུལ་མང་བ་ཞིག་མཛད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱར་དབུ་མར་འཇུག་པ་དང་། གནས་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་བཞེད་དོ། །

དེ་ལྟར་དབུ་མའི་ལམ་དུ་དམིགས་པ་གཏོད་པ་མེད་པར་ཡང་། དེ་དག་གིས་རྒྱར་དབུ་མར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན། རྒྱར་རོ་རྒྱར་གི་ནང་ནས་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་ཁེགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མར་འཇུག་པར་བཞེད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཐབས་དེ་དག་གིས་སེམས་གནས་པ་ཐོབ་པས་རྟོག་པ་འགྲོ་བ་ཁེགས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་རྟོག་གི་བཞོན་པའི་རྒྱར་རོ་རྒྱར་ནས་རྒྱ་བ་ཁེགས་པས་སེམས་མི་རྟོག་པར་ནམ་གྱུར་པ་ན་རྒྱར་དབུ་

མར་ཁྱུགས་པ་དང་གནས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ན། བར་བྱིན་ཐེག་པར་(༥༩ན)བཤད་པའི་
སེམས་གནས་པའི་ཐབས་ནམས་ཀྱང་། སྟོག་ཅོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་བཞེན་ནས་
སེམས་གནས་ཐོབ་པ་དེ་དག་གིས་རྫོགས་རིམ་པའི་རྒྱུད་དབྱེ་མར་ཁྱུགས་པའི་རྟོགས་པ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

གོང་ཏུ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མ་གསུངས་ཤིང་། ཡོད་
པར་ཡང་མི་སེམས་ལ། གཞན་ཡང་སྟོག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་འདིར། རྒྱུད་ཏུ་མ་ཟད་
སྟོང་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ཀྱང་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་སོར་བསམ་གཉིས་ཀྱིས་
སྟོང་གཟུགས་འབད་པས་སྐྱབ་པ་དེ། འཛིན་པའི་མཐར་ཇེས་བྱས་ཀྱི་སྐར་ལྗང་བའི་སྐྱབ་
གཤིར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ལེགས་པར་བསམ་དགོས་སོ།།

སྟོག་ཅོལ་གྱི་སྐབས་འདིར་བྱམ་པ་ཅན་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་། རྟོ་རྟེའི་བརྒྱས་
པ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུར་ཕྱོམ་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་
གསུངས་པ་དང་། དུག་རྟོར་བསྟོད་འགྲེལ་དང་། ལྷ་རྟོ་པའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་སུ་དངོས་སུ་
གསལ་བར་གསུངས་ལ། ལྷ་མ་སྤྲ་མ་ནམས་བཞེད་པའི་རྒྱུད་སྟོང་བཞི་པོ་དེ་དག་རྒྱུད་དང་
སེམས་འགྲེལ་སྟོར་གསུམ་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་། རྟོར་བརྒྱས་དང་བྱམ་པ་ཅན་གཉིས་
ཀྱིས་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་དགོས་པ་གང་ཡང་སྐབས་འདིར་དེ་དག་གིས་སྐྱབ་མི་རུས་པས།
རང་ལུགས་ལ་སྐབས་འདིར་རྟོར་བརྒྱས་དང་བྱམ་པ་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་ངས་
པར་མཛད་དོ།།

གསུམ་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས། དངོས་སུ་རྟོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་རྒྱ་བ་ལུས་ཀྱི་ཅོལ་
བས་མི་འགོག་པར་དབྱེ་མའི་ནང་གི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་པ་རྟོར་བརྒྱས་དང་།

དངོས་སུ་རོ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་དབུ་མའི་ནང་གི་རྒྱུ་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྐྱོམ་བ་བྱས་
པ་ཅན་(༥༧)བསྐྱོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དུག་ །རྡོར་བཞུས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་བསྐྱོམ་
པའི་གནས་ཀྱི་ངེས་པ། ལུས་གནད་ཀྱི་ངེས་པ། ལྷ་སྤངས་ཀྱི་ངེས་པ། བྱེད་ཆེངས་ཀྱི་ངེས་
པ། གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཀྱི་ངེས་པ། བསྐྱོམ་པས་ཉམས་ཉགས་
སྤྱེ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། འདིའི་སློབ་ཚུལ་དང་། འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ། བྱེད་པར་འདི་པའི་རྡོར་བཞུས་དང་ཕྱོགས་
གཞན་ཀྱི་རྡོར་བཞུས་ལ་དགོས་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། འདིར་ནི་སྤྱོད་གཞུགས་རྣམས་
རྒྱ་ཉིའི་ཡར་སྤར་ཤར་བ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་ལྟེ་བར་པས་ནས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་
ཀྱི་དབུས་སུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། རྩ་མདུད་གྲོལ་བ་ཅམ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང་།
འདུས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་སྤྱོད་གའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྤར་བའི་རྒྱུ་སེམས་ལས་སྤྱེ་
མའི་སྤར་ལྷང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །རྡོར་བཞུས་བསྐྱོམ་པའི་གནས་ནི་སྤར་བཤད་པའི་ཉིན་
མཆོན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པའི་གནས་གང་ཡང་རུང་བར་བསྐྱོན་བདེ་བ་ལ་འདུག་སྟེ། །

གཉིས་པ། ལུས་གནད་ཀྱི་ངེས་པ་ནི། ཀླུ་ཆོགས་བྱང་པོར་བསྐྱང་ལ་རྒྱུ་པ་
གཡོན་པའི་རྟིང་པས་གཤམ་སྒོའམ། རྡོ་རྗེའི་རྩ་བ་གནན་པ་ཏ་ཅང་དམ་སོ་མེན་པ་བྱ།
ལུས་གནད་གཞན་སྤར་དང་འདྲ། ཡང་ན་ལག་པ་མཉམ་བཞག་བྱས་ཀྱང་རུང་།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུད་ལས། བགོགས་མཐར་བྱེད་པའི་ལྷ་བ་བདུད་ཅིའི་ལམ་དུ་སོན་
པ་དེ་ཡིས་ཀྱང་ཉེ་བའི་སྐབས་པ་ཡན་ལག་དུག་ །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། བགོགས་
མཐར་བྱེད་པའི་ལྷ་བ་ཞེས་པ་ལ། (༥༨)བགོགས་མཐར་བྱེད་ནི་བདུད་ཅིའི་འགྲེལ་བཤོ། །

དེའི་ལྟ་བུ་ནི་བདུད་ཅིའི་གནས་སུ་སོན་པ་སྟེ་དཔལ་བར་སོན་པའོ། །བགེགས་མཐར་བྱེད་
པའི་ལྟ་བུ་བདུད་ཅིའི་ལམ་ཏུ་སོན་པ་དེ་ཡིས་ཉེ་བའི་སྐྱབ་པ་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་གོ། །ཞེས་
གསུང་ཞིང་། འདུས་པ་བྱི་མར།

ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་ཏུས་སུ་ནི། །

བདུད་ཅི་འབྲིལ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་ལ་བྱང་རེས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་དོན་ནི། བགེགས་མཐར་བྱེད་དང་
བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་དོན་གཅིག་པས་མིག་བྱེད་བྱེད་ཏུ་བལྟ་བུ་དེ་ཡིས་སྟོན་མཚམས་ཀྱི་
དབུས་ཀྱི་རྩུ་ཉིའི་ནང་བདུད་ཅིའི་ཁམས་དཀར་པོའི་གནས་དེར་བལྟ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་
བྱའོ། །རེས་དོན་གྱི་བགེགས་མཐར་བྱེད་རྒྱང་ལ་བཤད་པས་དེ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་ལྟ་བས་ན་
བགེགས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བས་ཉེ། རྟོག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱང་ལྡང་འབྲུག་གནས་གསུམ་དང་།
བུམ་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱང་གཉིས་ཁ་སྐྱར་བ་ལ་དམིགས་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། བྱེད་པ་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་ཀྱིས་རྒྱང་སེམས་གཉིས་འཆིང་བས་ཉེ།
མདོར་ན་སྒར་ལྟར། ལྟ་སྟངས་དང་རྒྱང་སེམས་གསུམ། རྩུ་ཉིའི་ཡར་སྒར་གཅིག་ཏུ་གཏད་
དེ་བྱིལ་ནས་བསྐྱོམ་པའོ། །

ལྟ་བུ་ལ། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། རང་གི་ཕྱགས་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཕྱག་རྟོག་བསྟོད་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་སྟོག་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྲ་བ་ནི། ལ་ལྟ་ན་
དང་ར་ས་ན་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་ལམ་འགོག་པ་ལས། སྟོག་གི་རྒྱང་རྟག་ཏུ་ཨ་ཕ་
རྩུ་ཉིའི་ལམ་ཏུ་འབྲུག་པས་སྟེ། ཨ་ཕ་རྩུ་ཉིར་དགང་བ་དང་། བུམ་པ་ཅན་དང་། དབྱུང་
བའི་སྒྲོར་བས། རྒྱ་བ་དང་། ཉེ་མ་དང་། སྐྱ་གཅན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བས་བྱེད་

པ་ནི་སློག་ཚེ་ལ་གྱི་ཡན་ལག་གོ། (༥༥བ)ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་མཛད་ནས། ལྷ་མ་
ཁ་ཅིག་གཡས་ནས་རྒྱང་རྒྱ་བ་ན་རོ་མའི་ལམ་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་
གཏད་དེ་རྟོག་བརྒྱས་བྱེད། གཡོན་ནས་རྒྱང་རྒྱ་བ་ན། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱང་མའི་ལམ་ནས་རྟོག་
བརྒྱས་བྱེད་གསུངས་པ་ནི། རྟོག་བརྒྱས་བྱས་པའི་དགོས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་
དགོས་པ་ནི་རོ་རྒྱང་ནས་རྒྱང་རྒྱ་བ་བཀག་ནས། དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཞིང་། རོ་
རྒྱང་ནས་རྒྱང་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པར་དམིགས་པས་དབུ་མར་རྒྱང་འཇུག་པ་ལ་གོགས་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་དེའི་དགོངས་པ་ནི། ལ་ལྷ་ན་དང་། ར་ས་ན་སྟེ། རོ་རྒྱང་གི་
ལམ་རྒྱང་གིས་སྟོང་པ་ནི་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལས་སློག་རྒྱང་ཨ་ཤ་རྒྱ་ཏིར་
འཇུག་པས་སློག་ཚེ་ལ་ཞེས་བྱ། ཞེས་བཤད་ནས་དེ་ཉིད་ཐབས་གང་གིས་བྱེད་ན། རྣལ་
འབྱོར་བས་རྒྱ་བ་སྟེ་རྒྱང་ནང་དུ་འཇུག་པ་སྐྱོད་རྗེའི་ས་བོན་ཨོ་གྱི་རང་གདངས་སུ་བྱས་
ནས། དབུ་མར་དགང་བ་དང་། སྐྱ་གཅན་ཏེ། ཐུགས་རྟོ་རྗེའི་ས་བོན་རྒྱ་གི་རང་གདངས་
ཀྱིས་གནས་པ་བྱམ་པ་ཅན་དང་། ཉི་མ་སྟེ། གསུང་རྟོ་རྗེའི་ས་བོན་ཨོ་འི་རང་གདངས་ཀྱིས་
འབྱུང་བ་སྟེ། ཕྱིར་ལ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་བརྒྱས་བྱེད་པར་བསྟན་པས། གཞན་གྱི་
འཆད་ཚུལ་ནི། ལུང་དེའི་རྒྱོག་སྤྱོད་པས་སུ་འགྱུར་རོ།

ཁ་ཅིག །སྤྱིར་ཁོང་པའི་ནང་ནས་རྒྱང་འབྱུང་འཇུག་གནས་གསུམ་བྱེད་པ་ཅམ་ལ་
དམིགས་པ་གཏོད་པར་འདོད་པ་ནི། ཉན་ས་ནས་བཤད་པའི་རྒྱང་འབྱུང་འཇུག་བགང་བའི་
སྟོན་ས་སེམས་གནས་སྐྱབ་ཚུལ་དང་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་དོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་(༥༦ན)
རྒྱང་སྤང་ཐིག་རྣམ་པར་བྱས་པ་ལ། ཡི་གེ་གསུམ་སྤང་རྟོག་བརྒྱས་པ་བཞིན་བྱས་ཏེ་འབྱུང་
འཇུག་བྱས་པ་ལ་དམིགས་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་རྒྱང་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་དང་

མཉམ་དུ་ཡིད་གིས། ཨོ་ཨྱུང་ཨྱུང་མཉམ་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ནི། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་
ལས། རྒྱང་དང་སྤྲུལ་པ་དང་དུ་དམིགས་པ་རྡོ་རྗེ་བཟུངས་པའི་རྒྱུ་ཕྱུགས་སུ་གསུངས་
པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། བྱི་མ་ནི་བྱང་དོན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྡོར་བཟུངས་སུ་བཤད་པའི་ཡིད་
བཟུངས་ལས་ཁྱད་པར་ལྷག་པོ་མེད་དོ།

རང་ལུགས་ནི་སྤར་བསྟོད་འགྲེལ་བྱངས་པ་དེ་དང་མཐུན་པར། རྗེ་རྒྱ་རོ་བས།
དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར། དེ་ཡང་སྟོག་དང་རྩོམ་བཞེས་བྱ་བ་ནི། ལ་ལྟ་ན་དང་
ར་ས་རྒྱ་གཡོན་དང་གཡས་གྱི་ལམ་དུ་འགོག་ཅིང་། དབུ་མ་ཨ་ཤ་རྩུ་ཉིའི་ལམ་དུ་སྟོག་གི་
རྒྱང་དུས་ཉག་དུ་འཇུག་པའི་ཞེས་ཏེ། དགང་བ་སྟེ། བྱམ་པ་ཅན་དང་འབྱུང་བའི་སྦྱོར་བས་
ཨ་ཤ་རྩུ་ཉིར་རོ། །ཨོ་ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་། ཨྱུང་ཡིག་གིས་འགོག་པ་དང་། ཨྱུང་ཡིག་
གིས་དབྱུང་བྱས་ཏེ། རྒྱ་བ་དང་། ཉི་མ་དང་། སྒྲ་གཅན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོར་བར་བྱེད་
པ་ཞེས་ཏེ། སྟོག་དང་རྩོམ་བའི་ཡན་ལག་གོ་ཞེས་བསྟོད་འགྲེལ་གྱི་དོན་གསལ་བར་བཤད་
དོ།

འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། དེ་ཐམས་ཅད་བཟན་པར་གྱུར་པ་དང་། བྱམ་པ་ཅན་གྱི་
གནས་སྐབས་ཐོབ་པ་རྗེས་སྤྱད་པར་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་ཉིད་གྱིས་དབུ་མར་བསྐྱོམ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་དབུ་མ་ནས་བྱེད་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། འདིའི་བྱམ་པ་ཅན་ནི་རྡོར་
བཟུངས་གྱི་སྦྱོར་བས་གྱིས་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་འགགས་ནས་གནས་པ་འབའ་ཞིག་དུ་གྱུར་པ་
ཡིན་ལ། (༥༦བ)དེའི་བར་དུ་རྡོར་བཟུངས་བྱེད་པ་བསྟན་ནོ།

སོར་བསམ་གཉིས་གྱིས་རྩུ་ཉིའི་ཡར་སྒྲེར་སྦྱོར་གཟུགས་ཁྱད་པར་ཅན་མཐོང་
བ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོག་རུས་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྡོར་བཟུངས་གྱིས་དེ་ཉིད་སྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་

དབུས་སུ་པ་བ་ནས། དེར་མཐོང་བ་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན་གནས་དེར་བུམ་པ་ཅན་གྱིས་
སློབ་མཁན་གཉིས་བསྐྱེད་པས་གཏུམ་མོ་བྱུང་པར་ཅན་འབར་ཏེ། སྤྱི་བོའི་བྱང་སེམས་ལྷ་བ་
རྒྱ་ཉིའི་ལམ་ནས་བབས་པས། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེ་གཟུང་
ནས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ནམ་པར་གནས་དེ་ཉིད་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་
དུ་སློབ་ཅོལ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ།

དེའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡང་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་གཏུམ་མོ་བྱུང་པར་ཅན་དང་། ལུས་
ཀྱི་གནས་སྐྱབས་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ལེ་གཉིས་ཀ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ན་གཞི་མཐུན་
དུ་ཆོག་པ་ཡིད་པས། རྗེས་ངན་གྱི་སྤྱོད་བསྐྱབ་པ་ཡང་རྩ་འཁོར་དེའི་དབུས་སུ་བསྐྱབ་དགོས་
པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟོག་བཞུགས་ཀྱིས་དམིགས་པ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི་སྤྱི་
མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལྷ་བསྐྱོམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། སྤར་བཤད་པའི་གནས་དང་།
ལུས་གནད་མ་འཁུགས་པ་བྱས་ཏེ། སོར་བསམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པའི་བྱེད་མིག་གྱེན་
དུ་སློབ་པའི་ལྷ་སྤངས་དང་སེམས་གཉིས་སྤོང་མཆོམས་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་ཉི་ནང་དུ་བཏང་
ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཅན་གྱིས་སྤར་གོམས་པའི་སྟོབས་ཆེས་པས་སྟོང་གཟུགས་
བྱུང་པར་ཅན་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་སྟེ་རྒྱུང་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ།
རང་གི་སེམས་སྟོང་གཟུགས་དང་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དེ་རྒྱུང་དང་བསྐྱེད་ནས། རྒྱུང་སེམས་
སྟོང་གཟུགས་གསུམ་པ་དང་དུ་མི་ལྟ་བུར་ཡིད་ངོར་(༥༧ན)གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་དེ་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་གཏང་ནས་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཉིའི་ཡར་སྤྱོད་དམིགས་པ་གཏང་ས་དེ་ནས་ནང་
ན་མར་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་གདངས་ཏེ། སྐད་ཨོ་ཞེས་པའི་སྤྱར་གྲགས་པར་མོས་ཤིང་།
སྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དེར་གནས་པ་ན་རྩྱུ་ཞེས་པའི་སྤྱར་གྲགས་པ་

དང་། ཕྱིར་འབྱུང་བ་ན་དེའི་སྐད་ལྷུ་ཞེས་པའི་སྒྲར་གྲགས་པར་མོས་ནས་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་
ཏུ་སེམས་འཛིན་པ་ནི་རྒྱུད་གི་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་ཤར་བ་རྒྱུད་སྒྲགས་
དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་རྫོ་རྩེ་བཞུས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་གཞི་ཏུས་ལ་རྒྱུད་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་གནས་པ་བྱར་བ་
མེད་ཀྱང་། འབྱུང་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཡུན་ཚད་དེ་ཉིད་ཆ་གསུམ་ཏུ་བསྐྱོས་པའི་ནང་ཏུ་འོང་
བའི་འཇུག་དང་། ཕྱིར་འབྱུང་བའི་མགོ་གཉིས་ལ་ཆ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དེ་གནས་པ་ཡིན་
པར་མོས་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱུ་གི་གདངས་སུ་གྲགས་པར་བསྐྱོས་པ་ནི་རྒྱལ་ཆབ་དམ་པའི་
བཞེད་པ་ཡིན་ལ། མཁས་བྱུང་ཆོས་རྩེས་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་བར་ཏུ་གནས་པ་དེ་ནན་
གྱིས་གཞོས་ནས་བསྐྱོས་པར་བཞེད་དེ། ཕྱི་མ་འདི་ལྟར་བྱེད་ན་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་གནད་ཤེས་
པ་གལ་ཆེན་ལོ།།

ཡེ་ཤེས་ལེའུར། སྒོམ་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་འབྱུང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་
གདངས་ཀྱང་བ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲགས་དང་སྐྱོར་ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱུད་ནང་ཏུ་
འཇུག་པ་ན་སྒྲགས་ལུགས་འབྱུང་གི་གདངས་དང་སྐྱོར། ཕྱིར་འབྱུང་བ་ལུགས་སྒྲིག་གི་
གདངས་དང་སྐྱོར་བར་བཤད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བགྲངས་བྱེད་མེད་ཅིང་སྒྲགས་
བརྗོད་པ་མེད་དེ། དཔུགས་འཇུག་པ་དང་། འབྱུང་བ་དག་དང་(༥༧)ལྟ་བུའི་སྒྲགས་
གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་མེ་རྟོག་གི་བྱེད་བ་བཞིན་ཏུ་རྒྱ་བ་དང་ཉི་
མའི་རང་བཞིན་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་། ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་ནང་ཏུ་ཉིན་ཞག་ལྟ་ཡིས་སྐྱོང་སྒྲག་བརྒྱུད་ལུག་པའི་འབྲམ་སྒྲག་གི་བཞུས་པ་དང་རྣམ་
འབྱོར་བ་ཡིས་བྱའོ། །ཉིན་ཞག་ལྟ་བརྒྱུ་རྣམས་གྱིས་དཔུགས་འབྲམ་སྒྲག་བརྒྱུད་ལུག་པའི་

བྱེ་བ་བརྒྱས་པའོ། །དེ་ནས་ལུས་དག་པས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་དག་དག་པ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་སེམས་རྣམ་པར་དག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཉིན་ཞག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་དབུགས་གཡོ་
བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སློག་གི་བྱམ་པ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་དེར་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་རྫོང་བརྒྱས་མ་གསུངས་ཀྱང་། བྱུང་རྫོང་བསྟོད་
འགྲེལ་དང་། རྣ་རོ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསལ་བར་བཤད་པ་དེ་དག་དང་། རྒྱུད་གཞན་
ལས་ཀྱང་བསྐྱབས་ཤིང་འཇུག་པ་བདེ་ལ། སྐབས་འདིའི་དགོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུབ་
པས་འདིར་བྱུག་ལེན་ལ་དེ་ཉིད་མཛད་དོ། །མ་རྩ་མ་ཡར་བྱིར་འབྱུང་བ་ཨོྲི་གཤངས་
དང་། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་ཀྱང་། བཤད་རྒྱུད་རྩི་རྩི་མེད་པར། རྒྱུད་སྐྱབས་སྟོར་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་བ་རྣམས་རྒྱུད་སྐྱབས་སྟོར་ཚུལ་མི་མཐུན་ཡང་། སློག་ཚུལ་
གྱི་གནད་མི་འཇུག་པ་ལ་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འདི་ལ་དཔགས་ནས་སྤྱར་སེལ་
གྱི་རྒྱུད་ལ་རྫོང་བརྒྱས་བྱེད་པར་འདོད་ནའང་ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འོག་
སྟོ་གཉིས་ནས་རྒྱུད་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་ཚུལ། སྟོང་གི་སྒྲ་སྟོང་འབྱུང་འཇུག་ལ་བརྟགས་ནས་
ཤེས་(༥༩ན)པར་བྱེད་ཚུལ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཁྲིད་ཡིག་ཏུ་བཀོད་པ་ལྟར་དང་།
ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་དུ་འོག་སྟོ་གཉིས་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པའི་གཤངས་ཡི་གེ་གསུམ་དང་
སྟོར་ཚུལ། འདིའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། །

དུག་པ་བསྐྱོམས་པས་ཉམས་ཉགས་སྟེ་ཚུལ་ནི། སྤྱར་ནས་རྒྱུད་འབྱུང་འཇུག་
གནས་གསུམ་གྱི་གཤངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གཤངས་སུ་བཅོས་ནས་བསྐྱོམ་དགོས་ཀྱང་།
བྱིས་དམིགས་པ་གཏད་པ་ན་སྒོས་མ་བཅོས་པར་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གཤངས་སུ་རང་གི་ངང་

གིས་འཆར་བ་འོང་ཞིང་། དེ་ནས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་མཁས་
པས་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན། ནན་གྱི་གཞོན་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་རང་གིས་ཅུང་
ཟད་རེ་ནང་དུ་སྒྲིབ་པ་འོང་ལ། དེ་ནས་ཡུན་བསྐངས་ཏེ་བསྒྲུབ་པས་སྒྲིབ་པ་དེ་རེ་རིང་ལ་
འགྲོ་ཞིང་། དེ་ཅམ་དུ་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་རེ་སྤང་དུ་འགྲོ་ལ། མཐར་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་
ཆད་ནས་གནས་པ་འབའ་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་
རྫོང་བཞུས་བྱས་པས་འབྱུང་འཇུག་འཆད་པའི་གནས་པ་དང་ཐམས་པས་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་
བ་འདྲེན་པ་འབྱུང་བར་གསུང་ལ། སྐྱབས་དེའི་རྫོང་བཞུས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་ཤིང་འདིས་
མི་བྱས་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་ཅེས་གསུངས་སོ།།

རྫོགས་པའི་ཆད་ནི། རྫོང་བཞུས་ཀྱིས་སྤར་རྒྱ་ཉིའི་ཡར་སྤར་ཤར་བའི་སྤོང་
གཟུགས་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་བྲངས་ནས། དེར་སྤར་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་
ཆེས་གསལ་བར་ཤར་བ་དེ་དང་། རང་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་དྲན་ལྟ་བུར་མ་(༥༩བ)སོང་བར། དེ་ལ་
རང་གི་ང་རྒྱལ་བཅོས་མིན་དུ་སྦྱེ་བ། རྫོང་བཞུས་བསྒྲུབ་རེས་ཀྱི་ངེས་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་
ནི། རྫོང་བཞུས་ཀྱི་དགོས་པ་གྲུབ་ནས། བྱམ་པ་ཅན་བསྒྲུབ་རན་པའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །འདུས་
པ་སོགས་ཀྱི་རྫོང་བཞུས་དང་། འདིའི་རྫོང་བཞུས་གཉིས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་
པ་མི་འདྲ་བ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་དབང་གིས། བྱེད་ཚུལ་དང་རྫོགས་པའི་ཆད་
ལའང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་ལ། དེ་དག་ནས་བཤད་པའི་རྫོང་བཞུས་ཀྱི་ཚུལ་ནམས་
ནི། རིམ་ལྡན་གསལ་སྒྲོན་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། འདིར་ཡི་གེ་མང་བར་འགྱུར་བས་མ་
སྒྲིས་སོ།།

གཉིས་པ། དངོས་སུ་རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱ་བ་བཀག་ནས། དབྱ་མའི་ནང་གི་རྒྱང་ལ་

དམིགས་ཏེ་བསྐྱོམ་པ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་སྤར་ལྟར་བྱུག་ལས། གནས་དང་།
ལུས་གནད་ལྟ་སྟངས་བྱེད་ཆེད་ས་བཞི་ནི་དོར་བཞུས་དང་འབྲེལ། །ལྷ་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་
ངེས་པ་ནི། སྤྱིར་བྱས་པ་ཅན་བསྐྱོམ་པ་བྱི་རོལ་བ་ལའང་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་། རྒྱུད་སྤེ་
འོག་མ་ནམས་ནས་ཀྱང་།

སྤྱོད་དང་ཚུལ་བ་རབ་ཏུ་གདམས། །

ཞེས་སྤྱོད་ཚུལ་གདམས་པའི་རྒྱུད་སྤྱོད་གསུངས་ཀྱང་། ལྷ་མེད་ནས་གསུངས་པ་དང་བྱེད་
པར་ཆེ་སྟེ། དེ་དག་ནས་རྒྱུད་དབྱུ་མར་འབྱུག་པའི་ཐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྟོན་པས་སོ།།

དེས་ན་འདིར་བྱས་པ་ཅན་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྤེར་འོག་གི་རྒྱུད་ཁ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་དང་།
ཁ་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་གཏད་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་དང་། དུན་རི་ཅམ་བསྐྱོམ་པའི་
ཆད་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདིར་གཞི་དུས་ལ་སྤེར་འོག་གི་རྒྱུད་གཉིས་ཕྱིར་
འབྱུང་བ་ལྟག་(༥༩ན)སྤྱོད་དང་། བད་དུ་འོང་བ་ཁ་སྤྱོད་དུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་ཞེས་ན་དེ་ལྟར་
བྱས་པས་ཆོག་ཅེས་གསུང་ཡང་། གདན་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱིད་ཡིག་དུ་སྤེར་འོག་གི་རྒྱུད་གཉིས་
གཅིག་ནང་དུ་འོང་བ་ན། གཅིག་ཕྱིར་འགོ་བའི་རིམ་འདེད་དུ་ཡང་གསུངས་པས། ལུགས་
འདི་ལ་ཡང་མི་འབྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་གང་གི་ལུགས་བྱེད་ཀྱང་། འདིར་ལས་
དང་པོ་བས་བསྐྱོམ་ཚུལ་དུ་གསུངས་ཤིང་། རིམ་ལྷ་གདན་རྫོགས་སུ་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་
ཅན་བསྐྱོམ་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་རྒྱུད་ལས། གཟུགས་ནི་མཐོང་བར་གྱུར་ནས་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དུས་སུ་
སྤྱོད་གི་རྒྱུད་ནི་འགོག་པར་རབ་བྱས་ཏེ། །ཞེས་དང་། རི་མེད་འོད་དུ། དེ་ནས་གཟུགས་
མཐོང་བར་གྱུར་ན་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དུས་སུ་སྤྱོད་གི་རྒྱུད་ནི་འགོག་པ་ཞེས་པ། བྱས་པ་

ཅན་རབ་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བུམ་པ་ཅན་བྱ་ཚུལ་འབྲེལ་པར་མ་གསུངས་
 གྱུར། རྒྱུད་གྱི་གོ་མྱོང་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ནི། ཁ་ཡང་བཀའ་སྟེ་སྒྲིལ་བྱུག་པ་གཉིས་ཀ་
 དག་ནས་སྤྱི་རོལ་དག་གི་རྒྱུད་ནི་མ་ལུས་པ། །སྟོག་གི་ཤུགས་ཀྱིས་བཀྱག་སྟེ་དེ་མ་མེད་
 པའི་སྟོག་དང་མཚུངས་པའི་བྱར་སེལ་རྒྱུད་དང་སྦྱར་བྱས་ལ། །ཏུས་གྱི་གོམས་པའི་སྦྱོར་བ་
 དག་ལས་རྒྱ་བ་ཉི་མ་མེད་དཔུས་སུ་རོ་ནི་མཉམ་པར་འགྱུར། །ལུས་ལ་ཟས་ལ་སོགས་པ་
 དང་ནི་བཀྲེས་དང་སྟོམ་པ་འཕྲོག་སྟེ་འཆི་བ་མེད་པ་ཉིད་གྱུར་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 འདིར་དབུ་མར་དམིགས་པ་གཏོད་པ་ཆེག་ཟེན་ལ་མེད་ཀྱང་། དེར་རྒྱུད་སྦྱད་པའི་ཕྱིར་
 བྱེད་པ་དགོས་པའི་གཙུག་པོ་ཡིན་ཞིང་། གོང་འོག་རྣམས་ཀྱི་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕྲོག་
 ལ། སྟོགས་གཞན་ནས་སྟེང་དང་འོག་ཏུ་འགོ་(༥༩བ)པའི་རྒྱུད་ཡིད་ཀྱིས་ཁ་སྦྱར་བྱ་བྱས་
 དེ། ཞེས་གྱུར་གསུངས་པས། དམིགས་པ་བསྟོམ་ཚུལ་ནི། སྤར་གྱི་གནས་དེར་རྒྱ་མའི་
 རྣམ་འབྱོར། ལུས་གནད། ལྷ་སྤངས། བྱེད་ཆིངས་དོར་བཞུས་བཞིན་བྱས་ནས། སྟེང་
 རྒྱུད་སྟོ་སྟོ་གཉིས་ནས་དལ་བྱས་བྲངས་ཏེ། རང་གི་སེམས་དང་སྟན་ཅིག་རྒྱ་ཉིད་ནང་ནས་
 མར་སོང་བར་སོས་ཏེ། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཉིད་ནང་དུ་ཕྱིན་ནས་དེར་གནས་པ་ལ་
 དམིགས་པ་གཏད་དེ་སྟེང་དུ་མི་འཁྲུག་པར་མཐོན་པའི་རྩེས་སུ། འོག་སྟོ་གཉིས་ནས་རྒྱུད་
 རིམ་གྱིས་གྱེན་དུ་བྲངས་དམིགས་པས་རྒྱ་ཉིད་ནང་ནས་ཡར་བྱུང་སྟེ། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་
 གྱི་དཔུས་སུ་ཕྱིན་ནས། སྟེང་ནས་བྲངས་པའི་རྒྱུད་སེམས་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་དབྱེར་
 མེད་དུ་བྱས་པ་དེ་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པར་སོས་ནས་རྒྱུད་གཉིས་སྟེང་འོག་ཏུ་མ་འཁྲུག་
 པར་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན། གཟུང་བར་མི་བྱས་པ་ན་དལ་བྱས་ཕྱིར་བཏང་
 བས། སྤར་ཡང་སྤར་བཞིན་དུ་འཛིན། དེ་ཡང་སྟོན་དུ་སྐབས་འདིའི་དོར་བཞུས་མཐར་ཕྱིན་

པའི་རྟགས། སྤར་བཤད་པ་དེ་འབྲུག་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན། ལྷེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་རྒྱང་
 སེམས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱི་རྣམ་པ་གསུམ་འདྲེས་པ་ལ་སེམས་གཟུང་བར་སྤྲ་
 ཞིང་། ལོངས་སྤྱི་ལ་ང་རྒྱལ་འཕོས་པ་འབྱུང་། རྟོར་བརྒྱས་ཀྱི་རྟགས་པ་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་
 ལས་དང་པོ་བས་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ན། རྒྱང་སེམས་སྟོང་གཟུགས་དང་འདྲེས་པ་རྒྱ་ཉིདེ་ལས་
 རྣམ་འབེབས་པ་དང་། དེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཕོས་པ་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་སྟོག་ཐུར་བསྐྱེ་བ་
 སོགས་ད་ལྟ་འོང་ས་མེད་ཀྱང་མོས་པ་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོན་ན། (༤༠ན)སྟེང་འོག་གི་རྒྱང་གཉིས་རྒྱ་
 ཉིདེ་ལས་རྣམ་རིམ་གྱིས་འོང་ན། ལྷེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་འདྲེས་པར་མོས་ཤིང་།
 རྒྱང་གཉིས་སྟེང་འོག་རྣམ་རིམ་ཅན་དུ་བྲངས་ཏེ། ལྷེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་དམིགས་
 པ་གཏད་ནས་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛིན། སྟོན་དུ་རྒྱང་ལེགས་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་
 པོ་བས་རྒྱང་མི་ཐུབ་བཞིན་དུ། མགོ་ན་ཁམ་ཁམ་པ་དང་། སྟེང་ག་ཆ་ཤག་ཤག་པ་དང་
 གདེབས་པ་སོགས་བྱང་གི་བར་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཡོན་ཏན་མེད་ཅིང་། ཅ་འཆད་པ་སོགས་
 ཀྱི་སྟོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པས་མི་བྱུང་ངོ་། །དེས་ན་ལས་དང་པོ་བས་ཐུག་མི་བསྐྱེད་ཅམ་དུ་
 གཟུང་། མི་ཐུབ་པ་ན་ཁ་ནས་མ་ཤོར་བར་སྒྲ་བྲག་ནས་དལ་བྲས་བཏང་། རྒྱང་བྱང་ནས་
 འཛིན་པ་རེ་རིང་དུ་གཏོང་བ་སོགས་སྟོར་བ་འཇམ་པོས་སྟོབ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་རྒྱང་ཁ་སྟོར་བའི་རྒྱལ་དང་དེ་ལ་སེམས་གཏད་ནས་བསྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་
 བསྟན་ཟིན་ནས། ཡུན་རིང་ཅམ་བསྒྲོམ་པའི་ཆད་ནི། སྟོན་འབྱུང་ལས།

བུམ་པ་ཅན་ལྡར་ཤེས་བྲས་ནས། །བདག་ཉིད་སྤྱིལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ཏེ། །

ལག་པ་ལན་གསུམ་མཉེས་བྲས་ནས། །དེ་ནས་སེ་གོལ་ལན་བྲག་གདག། །

རི་སྤྱོད་སུམ་ཅུ་ཅ་བྲག་བར། །སུམ་འགྱུར་མཆོག་གིས་གཞོམ་པར་ནི། །

བརྒྱད་ལྷག་པ་ཡི་བརྒྱ་ཅམ་མོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་མཛད་དེ། དེ་ཡང་ལག་པ་གཡོན་གན་རྒྱལ་དུ་བྱས་པའི་
སྟེང་དུ། གཡས་པས་ལན་གསུམ་མཉེས། དེ་ནས་སེ་གོལ་དུག་གདབ་པ་ལ་གངས་རེ་
རེ་བྱས་པའི་དེ་འབྲ་བས་སོ་དུག་འཛིན་རྒྱས་པ་ཐ་མ། བདུན་ཅུ་ཙ་གཉིས་འཛིན་རྒྱས་པ་
འབྲིང་། བརྒྱ་དང་བརྒྱད་གྱི་བར་དུ་འཛིན་རྒྱས་པ་རབ་དུ་གསུངས་སོ། །སོར་བསམ་གྱི་
རྫོགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་གང་རྫོང་བསྐྱེད་དང་། དེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་(༤༠བ)བས་ཀྱང་བྱམ་
པ་ཅན་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་ནི་པལ་ཆེར་འདུས་པ་སོགས་སུ་བཤད་པའི་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་
ཁྱད་པར་མེད་ལ། སྐབས་འདིའི་གདུལ་བྱ་ལས་དང་པོ་བ་ལ་དེ་ཅམ་གྱིས་མན་པར་འགྱུར་
བས་དེ་ལྟར་བཤད་གྱི། སྤར་བཤད་པའི་སྐབས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་ཚུལ་
དེ་དག་ནི། ཡན་ལག་སྤུ་མ་སྤུ་མའི་རྫོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ནས། བྱི་མ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་
འབྲུག་པ་ཡན་ལག་དུག་ལ་རིམ་ཅན་དུ་སྟོབ་པའི་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་།
རྒྱད་དང་། འགྲེལ་པའི་དགོངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

བྱམ་པ་ཅན་མཐར་ཐུན་པའི་ཆད་ནི། རང་གི་སེམས་དང་སྟོག་ཐུར་གཉིས་འབྲེས་
པའི་སྤང་ངོ་ནས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་གསལ་བར་སྤང་བ་ལ་ང་
རྒྱལ་འཕོས་ནས། བྱམ་པ་ཅན་འབྲིང་དང་། ཐ་མའི་ཡུན་ཆད་གནས་རྒྱས་པ་མ་མཐའ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ཅམ་གྱིས་བྱམ་པ་ཅན་གྱི་དགོས་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྤར་གྱི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱམ་
པ་ཅན་རབ་ཁེགས་པའི་ཡུན་ཆད་གནས་རྒྱས་ཤིང་། དེའི་དུས་ན་ལྟེ་བའི་གདུལ་མོ་འབར་
ཏེ་སྤྱི་བོའི་ཉི་ཡིག་ཞུ་རྒྱས་བབས་པ་རྫོང་རྫོང་བུའི་ཅེར་སྤེབས་ནས་བྱིར་མ་འཕོས་པས།
ཡས་བབས་གྱི་དགའ་བཞི་བྲངས་པའི་བདེ་བས་རྣམ་མེད་གྱི་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་

སྤྱད་བའི་ཡིད་ངོ་ན་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་དུས་འཁོར་གསལ་བར་སྤྱད་བ་འབྱུང་བ་ནི་རྫོགས་པ་
ཡིན་ནོ།

སོར་སྤྱད་མཐར་ཕྱིན་པས་བུམ་པ་ཅན་དུ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་གནས་པའི་ཆེ་འདི་
ལྟ་བུ་ཆ་མཐུན་པ་འབྱུང་ཡང་། བུམ་པ་ཅན་གྱིས་སོག་ཐུར་བསྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
བའི་(༦༡ན)གཏུམ་མོ་འབར་བ་དང་། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སོགས་འདི་ཅམ་མི་འབྱུང་བས་
འདི་དང་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ། །སྐྱ་མ་སྤྱ་མ་དག་གི་ཁྲིད་ཡིག་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཉིར་
དམིགས་པ་གཏད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཁ་སྤྱར་འཛིན་ཚུལ་སོགས་ཁྲིད་ཡིག་རྣམས་ལས་
མང་དུ་འབྱུང་བ་ནི་མངས་པར་འགྱུར་བས་འདིར་མ་བཞོད་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཀྱང་རྒྱུ་དབུ་མར་འཇུག་པ་ལ་མི་པན་པར་བཞེད་དོ།

རྒྱལ་ཆབ་དམ་པས་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ང་
རྒྱལ་འཛིག་པ་མ་གསུངས་སྟམ་པ་དང་། རྟོར་བཞུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྟོར་བཞུས་མཐར་ཕྱིན་
པའི་ཆད་གསུངས་པ་དང་། བུམ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། རྫོགས་པའི་
ཆད་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་དེའི་ཆེག་ལ་འབྲུལ་ནས་རྟོར་བཞུས་ཀྱིས་རྒྱུ་རྒྱ་ཉིར་
ཐེམ་ཞིང་། དེའི་ཆེ་སྟོང་གཟུགས་ལ་ང་རྒྱལ་འཛིག་པ་དང་། བུམ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་འདྲ་
སྟོང་གཟུགས་ལ་ང་རྒྱལ་འཛིག་པར་བཞེད་པ་འདི་དག་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་ན་
མི་རིགས་ཏེ། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲིད་ཡིག་ཏུ་རྟོར་བཞུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་ཀྱི་རྟོར་བཞུས་ཀྱིས་རྒྱུ་རྒྱ་ཉིར་ཐེམ་བྱས་ལ། འདིའི་རྟོར་བཞུས་ཀྱིས་མི་བྱས་པའི་
ཁྱད་པར་མི་འཐད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་སྐབས་འདིར་འདུས་པ་ནས་སེམས་དབེན་
མན་ཆད་དུ་འོད་གསལ་གྱི་ངང་ནས་སྤྱོད་ལུས་རྗེས་མཐུན་པར་ལྡང་བྱས་པ་ཡོད་པ་བཞིན་

དུ་འདིར་ཡང་སློག་ཅོལ་མན་ཆད་དུ་ཡང་རྗེས་བྲན་རྗེས་མཐུན་པར་ལྡང་བྱས་པ་ཡང་སློ་
མས་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གི་དོན་ལ་མ་བརྟགས་པར་ཟད་དོ། །

དེས་ན་ཁྲིད་ཡིག་གི་དགོངས་པ་གཞུང་(༤༡བ)གོང་འོག་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་
རྣམས་གྲུང་ལེགས་པར་བསྒྲིགས། ཞིབ་པར་སློ་མས་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ལ་བཞག། མཁས་གྲུབ་དམ་པའི་གསུང་རྒྱན་ལས་བྱུང་ཚུལ་རྣམས་དང་
གྲུང་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་ནས་རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི། མདོར་བསྟུས་ཤིང་ཆོག་སྒྲིང་
བར་མཛད་པ་རྣམས་ལ་དེའི་ཐད་ཀྱི་ཆོག་རིས་ཅམ་གྱིས་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་བཟུང་
ནས་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ལ་སྒྲིན་དུ་རྫོགས་པ་དང་། གཞན་དག་གིས་ཞེན་པ་ཅམ་གྱིས་
དགོངས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཆད་པ། གཉིས་ཀའང་དོན་མ་ཡིན་པ་བསྐྱེད་པས་དེ་ལྟར་མི་
བྱའོ། །

མ་གྲུབ་ན་སློགས་པ་ཆོ་ག་ནི། ཏུས་ཞབས་སྟན་རྒྱད་ལས། རྒྱུད་དབུ་མར་འཕྲུག་
པའི་སློགས་པའི་ཆོ་ག་ལ་འཇམ་རྒྱུད་དགའ་སྟོང་གི་སྦྱོར་བས་སློག་དབུ་མའི་ཐིག་ལེར་
ཞུགས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། རྒྱུད་འཇམ་པ་སྣ་བྱག་གང་ལ་རྒྱ་བ་ངོས་སུ་
ཀང་བ་བརྒྱུད་། མིག་ཀྱང་དེ་སློགས་སུ་བལྟ། དེ་ནས་རྒྱུད་རོ་བྱས་ཏེ། མི་རྒྱུད་ངོས་སུ་
བལྟས་ལ་འོག་སྒྲིང་ཐད་བསྐྱེད་ལ། མི་རྒྱུ་བ་ངོས་མཐུབ་མོས་བཀག་ནས། རྒྱ་བ་
ངོས་ནས་ངལ་བྱས་རྟུབ་ཏེ། དེ་སློགས་སུ་བལྟས་ལ། རྒྱུད་ནང་དུ་ཁེངས་ཁེངས་བཟུང་།
ཁེངས་པ་དང་རྟུབ་པ་ངོས་མཐུབ་མོས་བཀག་ནས། མ་རྟུབ་ངོས་ནས་དལ་བྱས་བཏང་།
དེ་ལྟར་རེ་མོས་བྱས་པའི་རྟུབ་ཐེངས་བཞི། འབྲུང་ཐེངས་གསུམ་རྒྱུད་སྦྱོར་གཅིག་ཏུ་
བྱས་ནས། ཁམས་དང་སྤར་གྱིན་བྱས་ན་དེས་རྒྱུད་མཉམ་རྒྱུར་ཐེངས་ཤིང་། དབུ་མར་ཚུད་

པར་འདོད་དེ། དེས་རྒྱུད་པར་དཀའ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་སྟོགས་ཆོག་ནི། རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཤམ་ཏེ་སྤྲུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་བྱུང་བར་(༤༣ན)མ་གྱུར་ན། རྒྱ་ད་གོམས་པས་བཅན་ཐབས་ཚུ་སྦྱོས་སུ་གནས་དོན་རྩོམ་བྱུང་ཐེག་ལེ་བཀག་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། འདིར་གང་གི་ཆེ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་སྟོགས་པས་གཞུགས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ལ། སྟོག་ཆིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་སྦྱོས་ན། དེའི་ཆེ་རྒྱ་ད་གོམས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་བཅན་ཐབས་སུ་དབྱུང་བར་བབས་པར་བྱས་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུ་སྦྱོས་སུ་གནས་པའི་དོན་རྩོམ་བྱུང་བར་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་བཀག་ནས་མི་གཡོ་བས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་བཅན་ཐབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱེད་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་བཞི། སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྟོགས་ཆོག་ཏུ་འགྲོ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། གཙོ་བོར་སྟོག་ཅིང་དང་ཞར་ལ་འདྲིན་པའི་སྟོགས་ཆོག་ཏུ་འགྲོ་ཚུལ་དང་། བཅན་ཐབས་བྱེད་ཚུལ་དང་། རྟོགས་པ་དབྱུང་པའོ།།

དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་ཡན་ལག་དང་པོ་བཞིས་ཐོག་མར་སྟོང་གཞུགས་བསྐྱབས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱང་སེམས་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ནས་ལེགས་སྦྱངས་པས། གཙོ་བོར་གཞུགས་སྦྱའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ། རྩིས་བྲན་གྱི་སྦྱ་སྦྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་ཡན་ལག་གྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྩིས་བྲན་གྱི་སྦྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོས་སྦྱའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་རིས་ཁ་ཅིག་གིས་སོར་སྤྱད་ལ་ཡུན་རིང་དུ་འབད་པས་མ་

ངེས་པའི་སྟོང་གཟུགས་མང་དུ་མཐོང་ཡང་རྒྱང་དབུ་མར་ཚུད་པའི་རྟགས་དང་། ངེས་པའི་
 སྟོང་གཟུགས་ནམས་མ་མཐོང་བ་དེས། རྒྱང་དབུ་མར་(༤༣བ)ཚུད་པའི་ཐབས་སུ་བཅོན་
 ཐབས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ལུས་གནད་གཞན་ནམས་དང་། ལྟ་སྒྲངས་བྱེད་ཆེངས་
 ནམས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་བྱས་ནས། ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་སོར་མོ་གཞན་ནམས་ལྟག་
 པར་བསྟོལ། མཐེ་བོང་གཉིས་ཀྱིས་མགྱུན་བ་ལོངས་སྟོང་གྱི་འཁོར་ལོ་ནས་གྲུས་པའི་ཁུ་
 རྩལ་རྒྱང་གསུམ་རྒྱ་བའི་རྩ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རོ་རྒྱང་གི་རྒྱང་རྒྱ་བའི་རྩ་གཉིས་གཞོན་
 ཏེ། དེ་གཉིས་ཁེགས་པའི་རྟགས་རྒྱང་ཟད་མཐོང་བ་ན་ལྷགས་ཆེར་མ་སོར་བ་བྱས་ནས་
 གཞོན་བ་དང་། ལྟ་སྒྲངས་དང་དམིགས་བ་གཏད་སར་སེམས་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྐྱེམས་ནས་
 འཛིན་བ་ཡིན་ལ། མཐེ་བོང་ཏ་ཅང་མཐོན་པས་ཁུ་རྩལ་རྒྱ་བའི་རྩ་གཉིས་མཐོན་བྲགས་ན་
 གེགས་བསྐྱེད་པས་ཆོད་མཁས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། བརྟགས་གཉིས་ནས་གསུངས་པའི་
 ལོངས་སྟོང་གྱི་རྒྱབས་གཉིས་འཆོར་བར་གསུངས་བ་དང་ཐལ་ཆེར་འབྲུ་ཞིང་། འདི་ལ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་བརྒྱུད་རྩི་རྩེ་གནས་པ་སོགས་མི་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྟོག་ཚེལ་བསྐྱེམས་པས་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་བ་དང་ཐེམ་བ་བྱུང་
 ཡང་། ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་འབྲེན་མ་རུས་བ་དང་། འཛིན་པའི་
 ནམ་འཁྱོར་བསྐྱེམས་པས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་འབྲེན་རུས་ཀྱང་། རེས་བྲན་གྱི་སྐྱར་ལྡང་
 རུས་བ་ཅམ་གྱི་བདེ་བ་རྫོགས་པར་མ་ཐོབ་པས་སྟོགས་ཆོག་འདི་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
 ཚུལ་ནི་གང་ཟག་འདིས་སྤར་ནས་རྒྱང་དབུ་མར་ཚུད་པ་ཡིན་པས། ཐོག་མར་རྒྱ་རྒྱུ་འཛིན་དུ་
 དམིགས་བ་གཏད་དེ་རྒྱང་མཉམ་རྒྱར་སོར་བ་ན། ལུས་ཀྱི་འདུག་སྒྲངས་སྐལ་ཆོགས་བར་
 ཐོར་བསྐྱང་། ཀླང་བ་གཡོན་པའི་རྟིང་པ་ལོག་སྟོང་དང་རྩི་རྩེའི་བར་དུ་རྒྱལ་ཏེ། དེས་རྩི་རྩེའི་

ཅ་བ་ནོན་པར་བྱ། གཡས་པའི་སོར་མའི་ཅེ་མོ་གཡོན་པའི་(༤༣ན)བྱས་མའི་འོག་ཏུ་ཚུད་
ཅམ་བྱས་ནས། ལག་བ་གཉིས་ཀྱི་མཐེ་བོར་གཉིས་སྟོན་མཛུབ་ཀྱི་ཅ་བར་རྒྱལ་བའི་སྟེང་
ནས་སོར་མོ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱམས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཁྱུ་ཚུར་གཡས་སྟེང་དང་། གཡོན་འོག་
ཏུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱེལ་ནས་བྱ་མ་གཡོན་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག །ལྟེ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་ཅ་གསུམ་གསལ་
བཟབ་པའི་རྒྱ་ཉིའི་ཅེ་མོ་ཏགས་ཀྱི་ཅེ་བར་དུ་སྟེབས་བ་སྟོ་སང་དེ་བ་ཡོད་པའི་ནང་ན་རྒྱ་
ཡིག་སྟོན་སོ་ནས་འབྱུ་ཅམ་ཞིག་ཐེམ་ཆད་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་ཡོད་པར་བསམས་ལ། མགོ་
ཅུང་ཟད་མདུན་དུ་ཀྱག་ཅམ་བྱས། ཁ་ལེགས་པར་བཅུ་མས། ལྷ་ནས་རྒྱང་ནང་དུ་འཐེན་པའི་
གདངས་རྒྱ་གི་སྤྱ་བྱག་བོར་བྱས་ནས་བྲངས་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ། དབྱ་མའི་མར་སྟེའི་རྒྱ་
དེ་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱང་གིས་བྱལ་ནས་རྒྱ་ཉིའི་ནང་ན་ཡར་སྟོ་ཞུགས་ཏེ་བྱང་ནས་ལྟེ་བའི་ཅ་
འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་སྟེབས་པར་མོས་བ་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱང་ཡར་བྲངས་ཏེ། ཅ་འཁོར་གྱི་
དབྱས་སུ་སྟེབས་པར་མོས་ནས་རྒྱ་ཡིག་ལ་སེམས་གཏད་དེ་འཛིན་བ་དང་། མིག་གེན་དུ་
སྟོག་ནས་ལྷ་སྟངས་སོར་སྟུང་གྱི་སྐབས་བཞིན་བྱ། ཞེས་གསུངས།

མཁས་བྱུ་ཆོས་རྗེས་གཞན་རྣམས་སྤར་དང་འབྲ་བར། ལྷ་བྱག་ནས་རྒྱང་ནང་དུ་
འཐེན་པའི་རྒྱ་གི་སྤྱ་བྱགས་པའི་ཆོ། རྒྱང་གི་རང་གདངས་རྒྱ་གི་སྤྱར་བྱས་ནས། རྒྱ་ཉིའི་
ཡར་སྟོ་ནས་ཞུགས་སོར་བར་མོས་བ་དང་མཉམ་དུ་མིག་གེན་དུ་ལོག་ལོག་བྱས་ཏེ་སོར་
སྟུང་གྱི་ལྷ་སྟངས་བྱེད། ལྷ་བྱག་ནས་རྒྱང་འཐེན་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱང་
གིས་རྒྱ་ཡིག་གེན་དུ་བྲངས་པར་མོས་ནས། རྒྱ་ཉིའི་མར་སྟོ་ནས་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱང་
གེན་དུ་བྲངས་ཏེ། སྟེང་རྒྱང་དང་སེམས་ལྷན་ཅིག་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་བྱིན་པ་དེ་
དང་འབྲས་པར་(༤༣བ)མོས་ནས། སྟོག་ཐུར་གྱི་རྒྱང་དང་རང་གི་སེམས་གཅིག་ཏུ་འབྲས་

པ་རྩི་ཡིག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བར་དམིགས་ནས་དེ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བཞེད་པས་གང་
མོས་བྱའོ།

རྒྱང་འཛིན་མི་ཐུབ་པ་ན་སྣ་ནས་དལ་བྱས་གཏོང་། དེ་འདྲ་བ་ཉི་ཤུ་ཙུ་རེ་ཙམ་བྱ་
ཞིང་། མང་ན་ཤུགས་ཟད་ནས་འགྲོ་བས་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་
རྒྱང་དབང་དུ་གྱུར་ནས་ཁམས་ཕྱིར་མི་འཕོ་བར་གྱུར་བ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུ་སྦྲེས་སུ་དོ་རྩེ་
ལོར་བྱ་གནས་པར་བྱས་པས་སྣན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་སོགས་འདོན་དུ་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་འགྲེལ་བའི་ཆོག་འབྲུག་ཀཉར་བ་ནི། སོ་སོར་སྤྱད་པས་མ་ངེས་པའི་སྟོང་
གཟུགས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ལ། སློག་དབུ་མར་མ་རྩུད་ཅིང་། མ་ཆིངས་ན་བཙན་ཐབས་
སུ་དབུ་མར་འབབ་པར་བྱ་བ་དང་ལ་སོགས་པས་སློག་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་སྣན་སྦྲེས་
ཀྱི་བདེ་བ་བྱད་པར་ཙན་འཛིན་རྒྱས་པའི་སློག་མ་ཆིངས་ཤིང་མ་ཐིམ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་
བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་སྦྲེས་ན། དེའི་ཆེ་ལྷན་གོམས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་
བས་བཙན་ཐབས་སུ་དབུ་མར་འབབ་པར་བྱས་ནས་ཁམས་མི་འཕོ་བར་གྱུར་བ་ན་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཚུ་སྦྲེས་སུ་གནས་པའི་དོ་རྩེ་ལོར་བྱར་བྱང་རྩུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཀག་ནས་
ཁམས་མི་གཡོ་བར་བྱས་པས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྗེས་བྲན་གྱི་ཏུས་སུ་ཡང་འགྱུར་མེད་ཀྱི་བདེ་
བ་འཛིན་མ་རྒྱས་ན་སློགས་ཆོག་འདི་མཛད་པར་སྤངས་སྟེ། དེའི་ཆེ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་བདེ་
ཆེན་འཛིན་མ་རྒྱས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སོགས་

འདོན་དགོས་པ་སྤྱིད་ཀྱི། ལྷུང་འཆིང་བའི་བྱས་པ་ཆུང་བས་བདེ་ཆེན་འཛེན་མི་བྱས་པ་མི་
སྤྱིད་དེ། (༦༧ན)ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འཛེན་བྱས་པའི་ལྷུང་འཆིང་བའི་བྱས་པ་མ་ཐོབ་ན་
རྗེས་བྲན་མཆོན་ཉིད་རྫོགས་པ་སྐྱེ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་དེའི་ཆེ་འདི་མི་དགོས་སོ།།

དེས་ན་འདི་ནི་རྒྱ་ད་གོམས་པས་ཁམས་བྱིར་མི་འཕོ་བའི་ཐབས་ཡིན་གྱི། དུག་
ཆུ་སྟོག་ཚུལ་དུ་འགོ་བའི་ཐབས་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་པོ་བ་སོར་བསམ་དང་
རྟོར་བསྐྱེས་གསུམ་ལ་མ་བྱུང་བས་འདི་མི་བྱེད་ན། ཐོག་མར་ལྷུང་རོ་ལན་འགའ་རེ་བསལ་
ནས་དམིགས་པ་དང་སེམས་འཛིན་ཚུལ་སྤར་ལྟར་བྱ། ལྷུང་འཛེན་པ་དང་འཛིན་པ་སོགས་
དང་། ལུས་ཀྱི་བྱེད་ཆེངས་བྲག་པོ་དང་། ལྷུང་མི་བྱབ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལ་
ལྷུང་བྱིར་ནས་ནད་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡོད་ཀྱི། དགོས་པ་ཆེར་མེད་དོ་ཞེས་
གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་ནི། དབྱ་མའི་ནང་གི་ལྷུང་ལ་དམིགས་ཤིང་། མི་བསྐྱེས་བའི་རྟོགས་པ་དང་
བྲལ་བའི་ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སུམ་སོ། །འདི་ལ་མ་འཁྱུལ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ནི། མི་
བསྐྱེས་པ་ལ་བྱགས་ནས་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལམ་འཁྱུལ་བའི་
ཤེས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་དབྱ་མ་ཐལ་གྱུར་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདིར་ཡང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྐྱེབ་བྲལ་དུ་དག་པར་བྱེད་པ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་
རིགས་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན། དགག་བྱ་གཡས་གཡོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་བཀག་ནས། དབྱ་
མར་གནས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དབྱེ་བས་བཅུ་ལོ།།

དུག་པ་ནི། གནས་སྐབས་གཡས་གཡོན་གྱི་ལྷུང་རྒྱབ་དང་བྲལ་ནས། དབྱ་མ་ཆུད་

པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་བསྐྱགས་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པ་སོགས་དང་། མཐར་ཐུག་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་།
རྒྱུད་གི་(༤༧)ཁམས་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་དག་པའི་དོན་ཡོད་བྲལ་པ་སོགས་ཐུག་
ཆན་ཅིག་འབྲུག་པར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ། དབྱ་མར་གནས་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ལ་ཐུག །
མཆོན་དོན། བསྐྱེད་པའི་དུས་མཆོམས། གང་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག །ཆད་མ་གང་ཡིན་པ།
དག་དཔེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུའོ།

དང་པོ་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་མར། སྤར་ཡང་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གིས་ནི་ཐིག་ལེར་དབྱགས་
འབྲུང་དབྱགས་རྒྱུ་དག་གིས་སྦྲན་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་དང་། ཐུག་དོར་བསྟོད་འབྲེལ་ལས་
ཀྱང་། དེ་ནས་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྟེ་བ་དང་། ལྷིང་ག་དང་། མགྱིན་པ་དང་། དཔྱལ་བར་
དབང་ཆེན་དང་། རྒྱ་དང་། མེ་དང་། རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སློག་ཞུགས་པ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་འགོ་
བ་མེད་པར་ཐིག་ལེ་ལ་སློག་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྗོད་དེ། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དེར་འཁོར་ལོ་བཞིའི་ལྟེ་བར་འཛིན་པ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཇི་མེད་འོད་
དུ། དེ་ལྟར་གནས་ཐུག་པོ་རྣམས་སུ་རིགས་ཐུག་གི་དབང་གིས་སློག་ཡང་དག་པར་སྒྲེམ་པ་
ལས་འབྲུག་པར་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉི་མ་དཔལ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིན་པ་ནི་གསང་བ་དང་། ལྟེ་བ་དང་། ལྷིང་ག་དང་། མགྱིན་པ་དང་།
དཔྱལ་བར་འགོ་བ་དང་འོང་བའི་སྒོ་ཡིས་ཐིག་ལེ་ལ་དབྱགས་འགོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གསང་གནས་དང་། གཙུག་རྟེན་ཏེ། འཁོར་ལོ་ཐུག་གི་ལྟེ་བར་རྒྱུད་
སེམས་སྤར་ནས་འཛིན་པས་ན་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། སློག་ཚུལ་གྱིས་ལྟེ་བར་སློག་ཐུར་བསེས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཚུལ་བ་
མ་བྱས་པར་ཡང་རང་གི་རང་གིས་གནས་པ་ཅུང་ཟད་འབྱུང་ཞིང་། ཡས་བབས་གྱི་དགའ་
བཞི་འདྲེན་ལྟས་པའི་མཆོམས་དེ་ནས་བསྐྱོམ་མོ།

གསུམ་པ་ལ་བཞི། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྐྱོམ་ཚུལ། (༤༥ན)ཉམས་ཉགས་སྐྱེ་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སློག་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་མར་སློག་ཐུར་བསེས་པའི་རྗེས་སུ་སློག་ཐུར་གྱི་
རྒྱུ་དང་། རང་གི་སེམས་གཉིས་སྟོང་གཟུགས་དང་གཅིག་ཏུ་བསེས་ནས་འཛིན་པ་བརྟན་
པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། །འདི་སྟོང་གཟུགས་དང་བསེས་ནས་འཛིན་པ་ངེས་པར་དགོས་
ཤིང་། ཉེ་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཀྱང་། རིས་པས་རྒྱུ་རྣམས་མེད་པ་དང་། ཐིག་ལེ་རྣམས་
ལས་ཉེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གྱི་ཐིག་ལེ་ལ། སེམས་གྱི་བཞེན་པ་སློག་གི་རྒྱུ་། སྟོང་པ་ཉིད་
དང་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་འཛིན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། ཅ་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་ལྟེ་བར་འཛིན་པ་དྲུག་གོ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་
གིས་རྒྱུད་ལས། ཉེ་བའི་སྐབ་པ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅེས་གསུངས་པ་ཁུངས་སུ་བྲངས་ཀྱང་།
དེ་ནི་སློག་ཚུལ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཉེ་བའི་སྐབ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། འཛིན་པའི་
དབྱེ་བ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་རོ།

བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་སྐར་དྲུག་ལས། གནས་ལ་སོགས་པ་དང་པོ་བཞི་ནི། སློག་ཚུལ་
དང་འབྲ། རི་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་ནི། ཅ་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་གནས་སུ་བསྐྱོམ་པར་
བྱེད་དེ། དེ་ཡང་གསང་གནས་བདེ་སྟོང་གི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་སྟོན་
པོ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས། ལྟེ་བ་སྐྱལ་པའི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་པ་སེར་པོ་སའི་
ཁམས། སྟོང་ག་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་བརྒྱད་པ་རྒྱུད་གི་ཁམས། མགྱིན་པ་ལོངས་

སྤྱོད་གྱི་འཁོར་ལོ་ཙ་ཙ་འདབ་སྤྲུལ་ཅུ་ཙ་གཉིས་པ་དམར་པོ་མེད་ཁམས། དབྱལ་བའི་འཁོར་ལོ་ཙ་ཙ་འདབ་བཅུ་དྲུག་པ་དཀར་པོ་ཆུང་ཁམས། གཞུག་ཏྱིར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཙ་ཙ་འདབ་བཅུད་པ་ལྷང་གྲུ་ནམ་མཁའ་ཁམས། དེ་ནམས་གྱི་དབྱུས་རོ་རྒྱུད་གི་མདུད་པས་བསྐྱེད་སྤྲུལ་(༤༥བ) པའི་དབྱུ་མའི་ནང་ན་སྤྲུལ་བའི་རྒྱུད་སེམས་དང་། ཁམས་དཀར་དམར་འབྲེས་པའི་ཐིག་ལེ་རེ་ཡོད་པས་དེ་ནམས་གྱི་དབྱུས་སྤྱོད་ཐིག་གས་པ་གཏད་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་སྤྲུལ་བུམ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ལྟར་སྤྲུལ་རྒྱུད་ནང་དུ་འབྲེན་པ་ན། རྒྱུད་སེམས་དང་སྤྲུལ་གཞུགས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས། ཙ་ཙ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་སྤྱོད་ཐིག་ལེ་འེ་གནས་སྤྲུལ་བར་དེ་ནས་སྤྲུལ་སེམས་གྱི་རྒྱུད་རྒྱ་ཏིའི་ལམ་གནས་དེར་བྲངས་ཏེ། ཙ་ཙ་འཁོར་གྱི་ཐིག་ལེ་ལ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱེད་ནས་རྒྱུད་སྤྲུལ་འོག་ཏུ་མ་འཕྱུག་པར་འཛིན། དེའི་རིམ་པ་ནི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་གཞུག་ཏྱིར་དང་གསང་གནས་གང་རུང་ནས་ཐོག་མར་བསྐྱོམ་པར་བཞེད། རྒྱལ་ཆ་བ་དམ་པས། ཐོག་མར་སྤྲུལ་བར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་ཁོང་ཆོང་སྤྲུལ་མ་ཅོམ་མམ། ཡུངས་ཀར་གྱི་འབྲུ་ཆད་ཅམ། དབྱེབས་རྒྱུ་ལོ། ཁ་དོག་སྤྲུལ་དམར་པའི་མདངས་ཆགས་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་འཛིན། དེ་ནས་ས་རྒྱུ་ལ་ཐིམ་པའི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་སྤྲུལ་ག་དང་། རྒྱུ་མེ་ལ་ཐིམ་པའི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་མགྱུན་པ་དང་། མེ་རྒྱུ་ལ་ཐིམ་པའི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་དབྱལ་བ་དང་། རྒྱུ་ནམ་མཁའ་ལ་ཐིམ་པའི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་གཞུག་ཏྱིར་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཐིམ་པའི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་གསང་གནས་སྤྲུལ་བསྐྱོམ།

ཡང་ན། ཐོག་མར་གསང་གནས་ནས་མགོ་བཅུགས་ཏེ། གཞུག་ཏྱིར་གྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་ཞེས་རྒྱུ་ལ་གཉིས་གསུངས་པའི་སྤྲུལ་མ་འདི་ཆོས་རྩེ་བུས་བཞེད་པ་དང་མཐུན། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྐྱབས་འདིར་གཙོ་བོར་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞེ་

འདྲེན་པའི་ཆེད་ཡིན་པས། དེས་པ་ཁོ་ནར། ཐོག་མར་གསང་གནས་སུ་བསྐྱོམ། དེ་ནས་
ཡར་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམས་ཏེ་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ། དེ་ནས་མར་གསང་གནས་ཀྱི་
བར་དུ་འང་སྒར་བཞིན་བསྐྱོམ། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ལ་བརྟེན་ནས། འཁོར་ལོ་བྱི་མ་ལ་དམིགས་པ་སྤོ་ཞིང་། སྐྱར་
བྱམ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་ནས་གཏུམ་མོ་(༤༤ན)འབར་བས་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་དེས་
བ་ཅན་དུ་འདྲེན་བྱས་པ་ཡོད་པས། འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ཁམས་ཁྱུ་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་པ་
སྐྱར་བས་ལྷག་པ་འབྱུང་ལ། དེ་ཆེ་སྐྱར་སྐྱར་བདེ་སྟོང་སྐྱར་ནས་བསྐྱོམ་པར་དགོས་ཤིང་།
ཁམས་ཁྱུ་བའི་བདེ་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་སྐྱར་བ་ཅམ་ཞིག་རྒྱུད་ཕྱེ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་
ཡིན་པས། འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་ནི་བདེ་སྟོང་སྐྱར་བའི་སྐྱར་ངོར་དུས་
འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ལ་ང་རྒྱལ་འཕོས་པ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་
བསྐྱོམ་ཚུལ་སྐྱར་སྐྱར་བྱས་ནས་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆེན་
ལྷ་སྐྱར་ལྷང་བའི་འདུན་པ་བཏང་ནས་བཞག་པས་དེ་སྐྱར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རྩེ་ལྷ་རོ་པས།
ཉེ་བའི་པད་འདབ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་པ་ཁ་དོག་སེར་པོར་ཡོད་པ་དེའི་དབྱུས་སུ་ཆོ་གདན་ལ་
ཨོ་ཡིག་དཀར་པོའི་སྟེང་དུ་རེ་ཁའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསམ་ལ། དེ་དང་སྐྱར་ནས་བསྐྱོམ་པར་
གསུངས་སོ།།

ཉམས་ཏྲོགས་སྤྱི་ཚུལ་ནི། སྐྱར་སྟོག་ཅོལ་མཐར་བྱིན་པའི་གང་ཟག་གིས་འདི་
སྐྱར་བསྐྱོམས་ན་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་ཡང་རང་འབྱུགས་ཀྱིས་རྒྱང་གནས་
བ་རྒྱུན་རིང་དུ་འོང་ལ། སྐབས་འདིར་གཏུམ་མོ་འབར་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཁྱུ་བ་སྤྱི་
པོ་ནས་དབྱལ་བར་འོངས་པས་དགའ་བ། དེ་ནས་མགྱིན་པ་དང་སྟོང་གའི་བར་དུ་འོངས་

པས་མཆོག་དགའ། དེ་ནས་ལྟེ་བར་འོངས་པས་བྱུང་དགའ། དེ་ནས་ནོར་བུའི་ཅེ་བར་དུ་
འོངས་ཏེ་སྤྱིར་མ་འཕོས་པས་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་སྤྱོད་ཏེ། དེ་བཞི་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། སྤྱི་
གསུང་། ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་བཞིར་ཡོད་དོ།

དེ་ནས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལེ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་འོངས་པ་(༤༤)འི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་སྤྱི་གཙུག་གི་བར་དུ་ཡར་ལོག་པས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་རིམ་ཅན་དུ་
བྱུངས་ཏེ། དེས་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་སྤྱོད་པའི་བདེ་སྤྱོད་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
ཡིད་འོར་རང་ཉིད་ཏུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱོད་ལངས་པའི་རྗེས་བྱུང་དང་མཐུན་
ཆ་བས་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་དེས་ཅན་དུ་འོར་བ་ན་འཛིན་པའི་ཡན་
ལག་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆེ་སྤྱོད་གོང་དུ་བཞག་པ་ལྟར་གནས་སྐབས་རིགས་
བཞིའི་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་རྣམས་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེ་བཞི་
བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་བྱུང་བར་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལེ་ལྟར་ཞག་གཅིག་དང་། རྒྱ་བ་བྱེད་
དང་། རྒྱ་བ་གཅིག་དང་། ལོ་བྱེད་དང་། ལོ་གཅིག་དང་། དེ་བས་ལྟན་པ་རྣམས་འཛིན་
རྣམས་པ་ན། རིམ་བཞིན་བྱུང་སེམས་དབྱེད་པ། མཐུན་པ། སྤྱོད་པ། ལྟེ་བ། གསལ་གནས།
རྟགས་ཀྱི་ཅེ་རྣམས་སྤྱོད་སྤྱོད་རྣམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱལ་ཆ་བ་དམ་པས་གསུང་བ་ནི།
གནས་དེ་དག་དུ་སྤྱིར་འཛིན་རྣམས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི་ཡུན་རིང་དུ་འཛིན་པ་བརྟན་པར་གྱུར་
པ་ལ་དགོངས་སོ།

གཤམ་ཏེ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལེ་ལྟར་དུ་བ་ན། དབྱེད་པའི་ཅེ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བར་རྒྱ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དབྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལས་བདུད་ཅེ་འཛིན་པ་སྤྱོད་ཅེ་གྱེད་ལ་

ལོག་ནས་སྟེ་ཆུང་ལ་རེག་པས་སྟེ་ཆུང་ནས་འབབ་པར་བསྐྱོམ་པ་ན། ཅི་ཞིག་ལྟར་གོམས་
ནས་བདུད་ཅིའི་རྩ་བུ་འབྱུང་བས་བཅུད་ལེན་གྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དང་པོར་ཏ་
ཅང་རྒྱན་རིང་གངས་མང་ན། སྟེ་ཆུང་བབས་ནས་ནད་བསྐྱེད་པས་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་བྱ་
གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་ཆད་མ་གང་ཡིན་པ་ནི། སྟོག་ཅོལ་ལྟར་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་སོ། །ལྟ་བ་
དག་དཔྱེན་ནི། འབྲེལ་ཆེན་དུ། སྒྲར་ཡང་(༤༧)ནམ་པ་བཅུ་སྟེ། འཛིན་པ་ཕྱག་ན་རིན་པོ་
ཆེ། ཞེས་པ་ནི། ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་བཅུ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
གསུངས་ཏེ། འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་ལྟེ་བར་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་བཀག་པས་སྟེ་བའོ།།

འབུམ་བྱ་ནི། གནས་སྐབས་བདུད་དང་ཉོན་མོངས་ཉམས་པས་དུས་མིན་དུ་འཆི་
བ་མེད་པ་སོགས་དང་། མཐར་ཐུག་ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་དང་། མའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་
དྲུག་ཆོན་གཅིག་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་འགགས་པས། རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ཆོན་
གཅིག་འབྱུབ་པར་བྱེད་དོ།།

གཉིས་པ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་དངོས་སུ་བསྐྱབ་བྱེད་རྗེས་བླན་གྱི་ཡན་ལག་
ལ་གཉིས། སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་བཞེད་པ་དགོད་པ་དང་། ལུགས་འདིའི་བཞེད་པ་དགོད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། ཆོས་རྗེ་བྱས་སོར་བསམ་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་ཡང་འདིར་རང་
གི་ལུས་དང་ནམ་མཁའ་ལ་རྗེས་སུ་བླན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམས་པས་ན་རྗེས་བླན་ཞེས་པ་
མཆོན་དོན་དང་། བསྐྱོམ་པའི་དུས་མཆོམས་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་བཟླ་བས་ཁམས་མི་
འཛག་པར་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་ནི་ཐོབ་ལ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ནི་མ་ཐོབ་པའི་དུས་དེར་
བསྐྱོམ་པར་བྱའི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་འཛག་པས་ཅ་ལྟར་དུ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས།

རྗེས་བྲན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་འདྲིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷེ་བའི་གནས་སུ་གཏུམ་མོ་འབར་བས་གཏུམ་མོའི་སྤང་བ་རང་གི་འདོད་པའི་ལྷ་མཐོང་བ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ནམ་པར་ཉོག་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ལས། སྤིང་བ་གསུམ་གྱི་སྤང་བ་ནམ་མཁའ་ལ་རྗེས་སུ་བྲན་པའོ།།

དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། དབང་པོ་རབ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རི་རབ་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་མཉམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཕྲུག་པ་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གངས་དང་མཉམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཕྲུག་པ་(༤༡བ)དང་། དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་རང་རིགས་ཀྱི་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་འཕྲུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྗེས་བྲན་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །དེ་ནམས་ཀྱང་སྦྱབ་ལེར། འདི་དག་སྟན་པ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྟོམས་གཙོ་བོའི་སྦྱབ་ཐབས་ནམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན་པར་མང་ད། དེའི་དོན་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏུམ་མོ་བསྐྱོམ་ཚུལ་གསུམ་དུ་བྲས་ནས། དང་པོ་ལ་ངེས་པ་དུག་གིས་བསྐྱོམ་པའི་གནས་ངེས་པ་ནི། རྒྱུད་ལས། འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་འབྲས་སྟར་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་ནམས་གྲོང་དང་འབྲེག་དགོན་དུར་ཁྲོད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་གནས་སུའོ།།

ལུས་གནད་ཀྱི་ངེས་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྤར་སོར་སྤྱད་བསམ་གཏན་དང་འབྲེལ་བའི་ལུས་གནད་ཀྱིས་ཆོ་ག་ལྷ་སྤངས། རྒྱུད་བྱི་མར། ཡན་ལག་མེད་པའི་ལྷ་བས་ཞེ་སྤང་མཐར་འགྱུར་འཁོར་ལོ་ངོ་མེད་རྣལ་འབྱོར་ལས། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཡན་ལག་མེད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པས། དེའི་ལྷ་བ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ།།

བྱེད་ཆེངས་ཀྱི་ངེས་པ་ནི། ལུས་པ་ཅན་གྱིས་སློག་དང་སེམས་བཅིང་བ་ལྟན་ཅིག་
བྱེད་པའོ། །བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་པོ་ནི། ཕྱག་རྒྱུ་བསྐྱོད་འགྲེལ་ལས། འདི་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ནམ་
པ་གཉིས་ཏེ། སྤྱོད་དུ་གཟུགས་བརྟན་བསྐྱོམ་པ་དང་། ཕྱི་ནས་གཟུགས་བརྟན་སྐྱོམ་པའོ། །
སྤྱོད་དུ་གཟུགས་བརྟན་བསྐྱོམ་པ་ནི། དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
མཐར་ཐུག་པར་བསྐྱོམ་པའོ། །

ཕྱི་ནས་གཟུགས་བརྟན་བསྐྱོམ་པ་ནི། གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ན་གར་ཡིར་
བཀོད་དེ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པས། སོར་བསམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དེ་ནི་སྤྱོད་དུ་གཟུགས་བརྟན་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ལ། འདིར་
ནི་འདྲིན་པའི་མཐར་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་བ་ལ་སེམས་གཏད་དེ་མི་གཡོ་བ་གསུམ་ལྟན་
(༦༩ན)དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ཉམས་ཏྲགས་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། དུ་བ་ནས་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོའི་
བར་གྱི་སྟོང་གཟུགས་སྤར་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་མཐོང་ཞིང་། དེ་ནས་རང་འདོད་
ལྟ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གཟུགས་སུ་མཐོང་ལ་ནམ་རྟོག་མེད་པ་ཞིག་འབྱུང་། དེ་ནས་རང་གི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལས་འོད་ཟེར་དུ་མ་འསྐྱོས་པས་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྲུབ་ནས།
འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ལས་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་བྱུང་བའི་གཟུགས་བརྟན་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོན་ལ། ནམ་རྟོག་མེད་པ་ཞིག་འབྱུང་སྟེ། ཕྱག་རྒྱུ་བསྐྱོད་འགྲེལ་ལས། དེ་
ནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་ཆེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་
རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་གཏུམ་མོའི་མེ་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བསྐྱེད་པས་ནས་ཡས་བབས་ཀྱི་
དགའ་བཞི་འདྲན་པའི་ཤེས་བྱེད། དབང་མདོར་བསྟན་ལས།

མགོ་བོ་བསྐྱར་གཙུག་ཏོར་ལས། །ཁུ་བ་འོངས་བ་དགའ་བས་ཏེ། །

ཞེས་བ་ནས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་མི་འཕོ་བ། །ཞེས་པའི་བར་དང་། བྱུག་རྩོར་བསྟོད་
འབྲེལ་ལས། དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་
བ་ནས་བ་བསྐྱེད་ཏེ་ཞེས་བ་ནས། རི་སྤྱོད་རྩོད་རྩོར་བུའི་མཐར། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་བསྟན། དེའི་ཆོ་གསང་བར་སྐྱུའི་ཐིག་ལེ། ལྷེ་བར་
གསུང་གི་ཐིག་ལེ། ལྷོང་གར་ཐུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། མགྱིན་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་རྣམས་
རིམ་བ་བཞིན་འགོག་ཅིང་། རྩོད་རྩོར་བུའི་ཅེར་འཕོ་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཐོབ་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་ལས། རྒྱུད་ནི་ཡང་དག་པས་དང་བ་རྣམས་
ཀྱིས་སྐྱོག་གི་མེ་ཡི་ཅེ་མའི་སྤྱི་བའི་རྒྱ་བ་ཁྱེ་བར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བར། ད་ནི་
སྟོང་བ་(༤༩བ)ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་རྩིས་ལ་སྟོག་འགོག་པས་རྣམས་འབྱོར་བ་རྣམས་
ཀྱིས་སྐྱད་ཅིག་ཐོབ་པ་གསུངས་བ་རྒྱུད་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་ཏེ། ཞེས་བ་ནས། གཡོ་བ་
དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་སྟེ། ཐིག་ལེའི་སྤྱོད་བ་འཕོ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་ཡིས་བདེ་བ་
གཏོར་ནའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་བར་དུ་བབ་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་
གཞུག་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མི་འཕོ་ཞིང་གཉན་དུ་རྫོགས་པའི་དོན་དུ་ཁྱེ་བ་སྐྱེ་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ། གསང་
གནས་ཀྱི་བྱམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤྱིར་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷེ་བའི་བྱམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤྱན་མས་བསྐྱེད་
བར་བྱས་ཏེ། དེའི་དུས་ན་ནམས་མཁའི་ལྷ་སྟངས་བྱ། ལྷོང་གའི་བྱམ་པ་ཅན་གྱིས་མ་ལྷ་གིས་
བསྐྱེད་བར་བྱ། དེའི་དུས་སུ་སྟོག་གི་ལྷ་སྟངས་བྱ། མགྱིན་པའི་བྱམ་པ་ཅན་གྱིས་གོས་དཀར་
མོས་བསྐྱེད་བར་བྱ། དེའི་དུས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་སྟངས་བྱ། དབྱལ་བའི་དུམ་པ་ཅན་གྱིས་

སྒྲོལ་མས་བསྐྱལ་བར་བྱ། དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་མེད་པའི་ལྷ་སྟངས་བྱའོ།

འདིའི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་སེམས་གཅིག་ཏུ་བྱིན་ནས། སྐབས་ཀྱི་ལྷ་སྟངས་གང་ཡིན་
བ་དེའི་ངང་ནས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱིན་བས་འབྲུབ་ཀྱི། ལུས་ཀྱི་འབྲུལ་
འཁོར་དང་། རག་གི་འབྲེན་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ཡི་གེ་དང་། ཐེག་ལེ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་
གང་ཡང་མི་དགོས། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྦྱབ་ལེར། བསམ་གཏན་དང་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་བརྒྱས་
བ་བྱེད་པ་དག་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་གདན་རྣམས་དང་། །ཞེས་པ་ནས།
གང་ཞིག་མཁའ་ཡི་ཤེས་རབ་ལ་འབྱུང་ལྷན་སྦྱེས་བདེ་བར་གནས་པའི་ངང་སེམས་དེ་ནི་
ཐར་བ་སྟེ། །ཞེས་པའི་བར་འབྲེན་ནོ།།

འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲོམ་པ་ལ་གཉིས། རྣལ་འབྱོར་གྱི་
གཏུམ་མོ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱག་རྒྱའི་གཏུམ་མོ་འོ། །(༤༩ན)དང་པོ་ལ་ངེས་པ་བྱག་
གིས་གཞི་སྒར་དང་འབྲ། བསྒྲོམ་ཚུལ་ནི། ཅ་འཁོར་ལོ་བྱག་གི་ལྟེ་བར་རོ་རྒྱུད་དབྱེ་མ་
གསུམ་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་བཅིངས་པའི་དོན་མདུད་པས་དཀྱིས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འཁོར་ལོའི་ལྟེ་
བར་ཅ་གསུམ་སྐབས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས། དེ་ནས་སོ་སོར་གྲེས་པའི་རོ་རྒྱུད་གཉིས་ལས་
ཅ་འདབ་རྣམས་གྲེས་པར་བཞེད་ཅིང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་པའི་ལུང་མང་པོ་ཞིག་
འབྲེན་ཀྱང་། ལུང་དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ནི་མི་གསལ་ལོ། །རོ་རྒྱུད་དབྱེ་མ་གསུམ་
ཡང་གསང་གནས་པར་དབྱེ་མ་སྒྲ་གཅན་གྱི་ཅ་དབྱེས་ནས་འགྲོ་ཞིང་། གསང་གནས་ཀྱི་
འོག་ནས་དབྱེ་མའི་རྒྱུད། རྒྱུད་ཅན་མ་གཡས་ནས་འགྲོ་བ་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་རྩི་
སྦྱང་འབྲེལ་ལས།

ཅ་གསུམ་ལྟེ་བར་མགོན་པོ་ནི། །ལྟེ་བ་གསང་བའི་ནང་ན་གནས། །

དེ་ཡི་འོག་དང་སྟེང་སོན་པ། །

ཞེས་སོགས་གྱིས་བརྟན་པར་བཞེད་པ་ལ་ཡང་། ལུགས་འདི་དང་དོན་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་
བར་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་རྣམས་གསལ་བཏབ་ནས། ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོའི་དབུས་
སུ་རྟེ་ཡིག་གཏུམ་མའི་མེ་ཡར་གྱི་ཅེ་དབུ་མའི་ནང་ན་ཡར་འབར་བ། མེ་རྒྱས་པ་ན་མར་
གྱི་ཅེ་གསང་བའི་འོག་ཏུ་གཡས་གྱི་ཅེ་ལ་འབབ་པ་དེ་གསལ་བཏབ་ནས། ལྟེ་བར་བྱམ་པ་
ཅན་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱོམ། དང་པོར་མེ་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་གཏད། དེ་ནས་རྩེ་རྩེ་རྩེ་
བསྐྱོམ་པས་དབུ་མའི་ནང་ནས་ཡར་སོང་སྤྱི་བའི་ཐིག་ལེ་ལ་རེག་པས། ལྷ་ནས་ལུས་གྱི་ཅེ་
གནས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བར་བསམ། དེའི་དབུས་སུ་དགའ་བདེ་སྤྱེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་ངོ་
ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤར་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མཉམ་
པར་བཞག་གོ།

དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཉམས་སྟོང་སྤྱི་ཚུལ། གཡས་གཡོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པས།
དབང་པོ་ཡུལ་ལ་འཕུག་པ་མེད་པར་བྱས། བྱང་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་འཛག་པ། (༤༤)ལྟེ་
བའི་བར་དུ་འོང་བའི་དགའ་བ་དང་པོ་གསུམ་རིམ་པ་བཞེན་ཆེས་གཅིག་ནས་བཙོ་ལུང་
བར་གྱི་ལྷ་ཆོན་གསུམ་དང་སྟོར། ལྟེ་བ་ནས་གསང་བར་འོངས་པ་ལྷན་སྤྱེས་གྱི་དགའ་བ་
ནི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་དང་སྟོར། དེ་ནི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན། དེ་ནས་ལུས་ཐམས་ཅད་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་གྱིས་གང་བའི་རྒྱུད་འཆིངས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ནོར་བུའི་ཅེ་བར་དུ་གང་
ནས་མི་འཛག་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་ལ། གཡའ་ཉེ་དེ་ལྟར་མ་གྱུར་ན་སྤར་
བཤད་པའི་བཙན་ཐབས་གྱི་མན་ངག་གིས་གེན་དུ་བྱངས་པས་སྤར་ལྟར་གསང་བ། ལྟེ་
བ། སྟོང་ག། །མགྱིན་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞེན། སྤྱོད་གསུང་། ལུགས་ལེ་ཤེས་གྱི་ཐིག་

ལེ་ཆམས་བཀག་པས། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དང་། ལུས་
དག་ཡིད་གསུམ་སྤངས། མགིན་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་འགོག་པས་མི་འཕོ་བའི་བདེ་
བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཆར་དུས་གསུམ་ཤེས་པར་བྱས་
ཏེ། ལྟེ་བར་རྒྱ་མཐུག། སྙིང་གར་ནམ་སྒྲིན། མགིན་པར་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ། དབྱལ་བར་བྱི་
མ་དང་བྱལ་བའི་འབྲས་བུའི་ཚུལ་དུ་སྒྲོས་པས་སྤྱོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
འཁོར་ལོར་རང་བྱུང་ནི་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། ཅུ་བའི་རྒྱུད་ལས། ལྟེ་བར་གཏུམ་མོ་སྤྱར་
བ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཆེན་འབྱུང་དག་ལ་གནས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
ནི་སྤྱར་ཡང་ཞེས་པ། དེ་ལྟར་བྱོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ་སྒྲོ་བར་བྱ། ཞེས་སོགས་
གྱིས་བསྟན་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ལྟར་སྟན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་མི་འཇག་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་ན་
ཏིང་ངེ་འཛིན་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་དང་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ཐེན་ཅིང་གྱེན་
དུ་འབྱོངས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྗེས་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ། གལ་ཏེ་འཇག་ན་རྗེས་མཐུན་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱལ་པ་ཉེན་ནས་བསྐྱོམ་པ་ནི། རང་དུས་འཁོར་ཡབ་ལུས་དུ་
གསལ་བའི་གནས་དུག་ཏུ་ཡི་གེ་དུག་བཀོད། ལུས་ཀྱི་བརྒྱ་ལྷུང་ལས་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་
ལྟེ་བར་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྗེས་མཆོན་པ། རང་གི་དོ་རྗེས་རྒྱ་ལས་དོ་རྗེས་ཅེ་ལྟ་བུ་ལྟེ་བར་
ལྷུང་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་གྱིས་མཆོན་པ་བསྐྱོམ། དོ་རྗེ་འཆང་(༡༠ན)གི་ང་རྒྱལ་
གྱིས་སྟོམས་པར་ཞུགས། སྤར་བཞིན་དགའ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ན། རོར་བུའི་ཅེ་མོར་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐེན་ནས་མི་འཕོ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་།
མ་ཐོབ་ན་གྱེན་དུ་འབྱེན་པ་སོགས་གཏུམ་མོའི་སྐབས་ལྟར་བྱས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་ཐོབ་

གྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱ་རོ་བས། བསྐྱོམ་བྱ་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ་ཕུང་
པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ནས་བར་སྐྱེད་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་
ག་རིམ་ལྟར་གསལ་བར་བྱས་ཏེ། བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱེད་བའི་སྒྲུབ་བས། ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་སྐར་
ལ་རིམ་སྤྱི་དུ་ཉི་ཡིག་བསྟེན་པ་འཛག་པ་ན། རིམ་ཅན་དབྱེ་བ་ནས་མགྱིན་པ་དང་།
ཞེས་པ་ནས། རིམ་སྤྱི་དུ་དབལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་མདོན་དུ་སྟོགས་པར་གྱུར་པའི་བར་དུ་
གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །

ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི། རྒྱུད་ལས། རྒྱག་ཅིང་འབྱུང་བའི་སེམས་སྤངས། ཞེས་སོགས་
གྱིས་ཕྱག་རྒྱའི་མཆན་ཉིད་བསྟན། པོ་ཉ་མོ་རྣམས་དག་གི་བྱི་ལ། ཞེས་སོགས་གྱིས་དབྱེ་
བ་བསྟན། མཆོད་པའི་དོན་དུ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བརྟེན་དགོས་ཚུལ་བསྟན། ཅེ་རྒྱུད་ལས།
བཅུ་དྲུག་ལོ་ནི་རིགས་ལྟན་མ། ཞེས་པ་ནས། འདྲིན་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུ་པའ་བྱ། ཞེས་
པའི་བར་དང་། ཉི་ཟླ་སྐྱབ་པ་ལས། མཆན་ཉིད་ལྟན་པའི་བྱ་མོ་ལ། །སྐྱབས་འགོ་དབང་
བསྐྱར་སྟོན་དུ་བྱ། ཞེས་པ་ནས། དྲངས་མའི་དྲངས་མ་འདྲན་པ་དང་། །དྲངས་མའི་བདེ་
བ་བསྐྱེད་པ་དང་། །བདེ་བ་རྩལ་སྐྱེད་པ་ཐབས་ལ་མཁས། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོར་
འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་དང་། རྒྱ་རོ་བས། ཕྱག་རྒྱ་རུས་པའི་རྒྱན་ལྟེ་རེས་དོན་དང་སྐྱར་
ནས་བསྟེན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་ལས་བརྟེན་ཚུལ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མི་
མཁོ་བས་མ་བཤད་ཅེས་གསུངས།

སྟོགས་ཆོག་ནི། ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཅེ་སྟེ་
གཟུགས་གྱི་སྟོན་(༡༠བ)དགའ་བར་མ་གྱུར་ན། །དེའི་ཆེ་བསྐྱར་རྟོ་རྟེ་དག་གི་སྐྱེལ། །
ཞེས་པ་དལ་བྱ་དག་གིས་བྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའོ། །ཆགས་ཅན་གྱི་སྟོགས་ཆོག་ནི།

སྒྲུབ་ཀྱི་ལས། ཆགས་ཅན་ལས་རྒྱ་མང་ལ་སྤྱད། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་
སུ་ལེན་པར་བཞེད། ཆོད་མ་ནི། གཏུམ་མོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཞུ་བར་སྤྱད་པ་འོག་ཏུ་བཞུགས་པ་ལས། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྟོག་བྲལ་མ་
འབྱུང་བ་ཡིན་པས། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་ནི། ཆོས་རྗེ་
བྱ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲིད་ཡིག་ཏུ་མཛད་པ་བཞིན་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ལོགས་པར་གསུངས་
ཤིང་བཀའ་ངེན་མཛད་མོད། འོན་ཀྱང་དབྱུང་པར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། རྗེས་བྲན་བསྟོམ་
པའི་གང་ཟག་གིས། ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་བསྐྱེད་པའི་མཐར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ནོར་བུའི་ཅེར་མི་འཛག་པར་འཛིན་རྒྱས་པས་བྱབ་པའམ་མ་བྱབ། མ་བྱབ་ན། རྗེས་བྲན་
བསྟོམས་པའི་དུས་མཆོམས། འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
མི་འཛག་པར་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པ་ནས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ། གལ་ཏེ་
བྱབ་ན། སྤར་བཤད་པའི་གཏུམ་མོ་བསྟོམ་པ་དང་། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་
ནས། རྗེས་བྲན་བསྟོམ་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་གིས། དང་པོར་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་
བསྐྱེད་པའི་མཐར་ཏིང་འཛིན་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གིས་དེའི་ཆེ་ན།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནོར་བུའི་ཅེར་མི་འཛག་པར་འཛིན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། གོང་
དུ་གཏུམ་མོ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་བྲན་བསྟོམ་པའི་(༡༡)གང་ཟག་
གིས། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་མཐར་བྱང་སེམས་ནོར་བུའི་ཅེར་མི་འཛག་པར་འཛིན་རྒྱས་ན་ཏིང་འཛིན་
ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ།

གཞན་ཡང་རྗེས་བྲན་བསྟོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་དུས་མཆོམས་སྤར་སྤྱད་གསུངས་
པ་དང་། གོང་དུ་རྗེས་བྲན་བསྟོམ་པའི་གང་ཟག་གིས་རྟགས་ཀྱི་ཅེར་བྱང་སེམས་འཛིན་

ཏུས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ཡིན། གཤམ་ཏེ་འཇག་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྗེས་མཐུན་པ་ཡང་
མ་ཡིན། ཞེས་གསུང་གི་ཏུས་བས་འཇག་པ་སྲིད་པ་དོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
ཡང་འགལ། གཤམ་ཏེ་ཁོར་བྱའི་ཆེར་མི་འཇག་པར་འཛིན་ཏུས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་
གསུངས་པའི་དོན་བྱུང་མི་འཇག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ནས་གནས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་
དེ་ཉིད་དུ་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་མཛད་དོ་ཞེ་ན། ལེགས་པར་གསུངས་
མོད། འོན་ཀྱང་། གོང་དུ་དབང་རྣམས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱོམས་པས་བྱང་
སེམས་ཁོར་བྱའི་ཆེ་ནས་མི་འཕོ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་
ལ། དེ་ལྟར་དེས་སྒྲུབ་ཡུམ་བཞེས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས། བྱང་སེམས་གྱེན་དུ་འབྲེན་པར་
གསུངས་པ་དེ་སྤར་གྱི་ཐེག་ལེ་དེའི་སྟེང་དུ་ཐེག་ལེ་གཞན་གོང་ནས་གོང་དུ་བཅེགས་པའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྐྱབ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནམ། སྤར་གྱི་ཐེག་ལེ་དེ་ཉིད་གཙུག་ཏིར་
གྱི་བར་དུ་འབྲེན་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྗེས་བྲན་བསྐྱོམ་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་
འདིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བསྐྱོམ་ཚུལ་འཆད་པ་འབྲེལ་ཚུང་ཞིང་། བྲིད་ཡིག་གི་
དགོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་སྤང་ངོ་།

བརྟགས་པ་བྱི་མ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན། ཐེག་ལེ་དེ་མི་འཇག་པའི་དོན་ཁོར་བྱའི་ཆེ་
ནས་གང་དུ་ཡང་མི་གཡོ་བར་དེ་ཉིད་དུ་བརྟན་པ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །འདི་དག་ནི་དམ་པ་
དེ་ཉིད་ལ་སྟོན་དུ་ཉོགས་པའི་སྒྲོས་སྒྲུས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་དབྱེད་པ་འཇུག་པའི་གཞིར་
བཀོད་པ་ཡིན་པས་(༡༡བ)རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྟག་པར་གྱིས་ཤིག །

གཞན་ཡང་། སྤར་བཤད་པ་འདི་དག་གིས་འཛིན་པ་ཐོབ་ནས་རྗེས་བྲན་མཆོན་
ཉིད་སྤར་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་བྱུང་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། རྗེས་བྲན་མཆོན་ཉིད་པ་ཐོབ་ནས།

ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྐྱབ་པའི་བྱིར་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་ཆེ་བ་མཛད་པས་
ཉོགས་དགའ་བར་སྤང་ལ། ཡས་བབས་དང་། མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་འབྲེན་པའི་
ཐབས་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཁྱུངས་སུ་བྱངས་པའི་ཁྱུང་མང་སོ་
དེ་དག་ལྷགས་སུ་བྱི་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་བསྐྱུན་ནས་ཁྱུངས་སུ་
འབྲེན་ཅིང་། སྤར་དབྱུང་པའི་གཞིར་བྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་དག་ལྷང་དེ་རྣམས་གྱི་དོན་དུ་
མི་གསལ་ལོ། །ཆོས་རྗེ་སྤྱོད་པ་ལས་རྣམས་རྒྱལ་གྱི་བཞེད་པ་ནི། དབུ་མར་ཐིག་ལེ་འབབ་
པའི་བདེ་བ་རྗེས་སུ་བྱ་བའམ། སྟོང་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་རྗེས་སུ་བྱ་བས་ན་རྗེས་བྱ་
ཞེས་པ་མཆོན་དོན་ནོ།།

བསྐྱོམ་པའི་དུས་མཆོམས་ནི། སྟོག་སྤར་བསྐྱེས་པའི་བྱམ་པ་ཅན་རྗེ་ཅམ་འདོད་གྱི་
བར་འཆིང་རུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐིག་ལེའི་འཛིན་པ་དང་འབྲེན་པ་རྗེ་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་
བྱེད་རུས་པའི་རྒྱུང་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་གྱུར་
པ་ན་རྗེས་བྱ་བ་སྐྱོམ་ལོ། །རྗེས་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་བདེ་བ་རྒྱད་ལ་བྱ་བའོ། །ཞེས་སྟན་
རྒྱུད་ལས་གསུངས་པས། འཁོར་ལོ་བཞིར་དགའ་བཞི་བྱངས་པའི་བདག་མིན་ནོ།།

དགོས་པ་ནི། བྱང་སེམས་དབྱལ་བ་ནས་ནོར་བུའི་བར་དུ་བྱོན་པ་དེ་ཉིད་བྱིར་མི་
འཕོ་བར་སྤར་བྱོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེང་དུ་གཤེགས་པའི་དོན་དུ་བསྐྱོམ། རྗེ་ཅམ་གྱི་བར་
དུ་བསྐྱོམ་པ་ནི། རྗེས་བྱ་བའི་སྐྱབས་འདིར་ལས་རྒྱལ་བ་བརྟེན་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་
ཐིག་ལེ་སྐྱབ་པའི་ངོ་ཐོར་གནས་པས་ནོར་བུའི་བར་དུ་འཛག་པའི་བསྟོད་པ། (༡༣ན)དེ་ལས་
སྐྱབ་པའི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་གཡོ་བའི་བསྟོད་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ལས་རྒྱལ་བ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱོམ། གཡོ་བའི་བསྟོད་པར་གྱུར་ནས་ཤིན་ཏུ་སྐྱབ་པ་མི་གཡོ་བའི་བསྟོད་པར་མ་གྱུར་

གྱི་བར་དུ་ཡེ་ཤུ་ལ་བརྟེན། མི་གཡོ་བའི་བཟོད་པར་གྱུར་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན།
བཟོད་པ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ལས་རྒྱ་བརྟེན་མི་དགོས། བདེ་བ་སྦྱར་དུ་རྫོགས་པའི་
དོན་དུ་བརྟེན་ཀྱང་འགལ་བ་མེད། གཞན་ཡང་རྗེས་སུ་གྱི་སྐྱབས་སུ་འདོད་པའི་གནས་
སྐྱབས་ནམ་པ་བཅུ་འབྲུང་བ་དེ་དག་པར་གྱུར་གྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ།

རིམ་ལྔ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་དག་དམན་པ་ལ་སོགས་དབྱེ་
བ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲ་ཆོགས་གཙུག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ནམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་
ཅེ་འགྲེལ་གྱི་དོན་འགྲོ་བ་གོང་མ་ནམས་ཀྱིས་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་
གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱོད་པས་རྗེས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བཞེད་ཀྱང་། དེ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན།
རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནི། གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་དམན་པ་དང་། འབྲིང་དང་། མཆོག་གི་རྣལ་
འབྱོར་བའི་གནས་སྐྱབས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། གནས་སྐྱབས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་འཛྲ་
པ་དང་། གཡོ་བ་དང་། མི་གཡོ་བའི་བཟོད་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་སྒར་བཤད་པ་
ལྟར་རིམ་པ་བཞིན། ལས་རྒྱ་དང་། ཡེ་རྒྱ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་པས། དབང་པོ་རྣམས་པོས་ཀྱང་། གནས་སྐྱབས་གསུམ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་
ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པས། དང་པོར་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་
དགོས་ཤིང་། འབྲིང་དང་དམན་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་ལ། ལས་རྒྱ་དང་། ཡེ་རྒྱ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་སྐྱབས་དེར་ངེས་པར་བསྐྱོམ་དགོས།

དེ་ཡང་། དང་པོར་ཐིག་ལེ་མི་འཕོ་བར་འཆིང་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་
ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་ལས། རྒྱལ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་(༧༩བ)བདེ་
བ་འདི་ནི་འཕེལ་བའི་དོན་སྤྱད་དང་པོར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བརྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། མེ་ནི་

དདུལ་ཚུའི་དག་ཉིད་ཡིན་ཏེ་མེ་དང་རྒྱལ་པར་བུལ་ན་ནམ་ཡང་དདུལ་ཚུ་འཆིང་བ་མེད། །
མ་བཅིངས་ན་ནི་གསེར་བྱེད་མེད་དེ་གསེར་དང་བུལ་ན་སྤྲོ་བོ་རྒྱལ་པོ་ལོངས་སྤྱོད་མེད་
བ་ཉིད། །དེ་བཞིན་བྱ་མེད་སྤྱོད་པ་བུལ་ན་ཉག་ཏུ་རྒྱལ་འབྱོར་བ་རྒྱལ་པོ་དག་གི་སེམས་ནི་
འཆིངས་མི་འགྱུར། །བཅིངས་པ་མེད་ན་ལུས་འཕྲིག་མེད་དེ་མ་ལུག་ལུས་ཀྱིས་འདིར་ནི་
ལྷན་སྦྲེས་བདེ་བ་སྦྲེར་བ་མིན། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རི་ལྷར་རྡོ་བྲེག་སྤྱད་པའི་
གོས་དག་ནི། །མེ་ཡིས་བསྐྱོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་དག་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་སྦྲེས་བྱ་རྒྱལ་པོ་
ཀྱིས་དམ་པ་ཡི། །སེམས་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དག་གིས་སོ། །རི་ལྷར་དདུལ་ཚུ་མེ་ཡིས་
རེག་པ་ལས། །འབྲོས་པར་བྱེད་ཀྱི་གཡོ་བ་མེད་མི་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཐབས་དང་བུལ་བའི་
ཁུ་བ་ནི། །ཉག་ཏུ་སྦྲེ་གནས་རེག་པ་དག་ལས་སོ། །རི་ལྷར་གཡོ་བ་དེ་ཡང་དམན་སོགས་
ཀྱིས། །སྦྲོབས་ཀྱིས་མེ་དང་སྤྲད་པས་ཡང་དག་འཆིང་། །དེ་བཞིན་ཁུ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་
འབྱོར་ཀྱིས། །ཤེས་རབ་དག་དང་ཡང་དག་སྤྲད་པས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། རོན་དམ་བསྟན་
པ་ལས། བྱད་མེད་སྦྱོར་བས་དམན་པས་ཐར་པའི་བདེ་བ་མེད། །ཅེས་པ་ནས། མ་དག་པ་
ཡི་སྤྱོད་པ་ཡིས་ནི་བདེ་བ་མི་སྦྲེར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །

ཤེ་བྲག་ཏུ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་བྲན་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ལ། སྤྱོད་དུ་
བྱང་སེམས་ཐེག་ལེ་འཛིན་འདྲན་བྱས་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱུང་ནས་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱལ་འབྱོར་
བསྐྱོམ་པ་དང་སྤྱོད་པ་པའི་ཆོ་གའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་རྩི་འདུག་སྤྱངས། དག་རྒྱུད་གི་
འབྲུལ་འཁོར། སེམས་ཀྱི་བཞག་ཐབས་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཆོས་སྤྱོད་ཐོ་སྤྱོད་
འདུག་སྤྱངས་སོགས་མཛད། མན་དག་གཞན་དང་སྤྱོད་བསྐྱབ་པ་ཡིན། མ་བྲས་ཀྱང་(༡༣ན)
ཆོག་གསུང་། འཛིན་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ལུས་གནད་དང་། དག་གི་འབྲུལ་འཁོར། རེ་རྩྱུ་བུ་རྩེ་

ཏེ། བར་སྐྱོད་འཛིན། གསང་སྐྱོད་མྱི་ལྷ་རྩེ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་སོགས་ཀྱིས་ལྷེ་བ། ལྷེ་བ། །གཙུག་
ཏོར་སོགས་སུ་འབྲེན་པའི་སྐྱོད་སྐྱོར་མང་དུ་མཛད་ནས། དེ་དག་གྲང་ཡེ་ཤེས་ལེན་ལས།
ཡེ་ཤེས་དགུག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་སྐྱོར་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཏེ་དེ་ནི་གཞུག་པ་སྐྱུགས་བྱེད་
ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་རྫོགས་རིམ་ལ་སྐྱར་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཚིག་རྗེ་གོང་
མ་དག་བཞེད་དོ།

གོང་གི་ཡེ་གོ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེན་པ། ཡེ་སོགས་དབྱངས་བརྒྱད་གང་དག་
ཡུལ་དང་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་དབྱངས་བྱེད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་དམན་པ་རྣམས། །པན་ཚུན་
དབྱེ་བས་བྱེ་བ་རྒྱང་པ་དང་བཅས་རོ་དང་མདའ་རྣམས་དབྱེ་མའི་དབྱུགས་ནི་འབབ་པས་
ཏེ། །ཞེས་བྱིས་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་དབྱེ་མའི་དབྱུགས་རྒྱང་བཅས་ལྷ་བཙུ་ཅ་དུག་གི་
ས་ཐོན་གྱི་ཡེ་གོ་རྣམས་ཡིན། ལྷན་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ལྷ་ཏིར་སྐྱོད་ནི་ཚུད་པ་ནི། །ལམ་དུ་
མི་འགྱུར་ཐིག་ལེར་གཞུག། །ལུས་སོགས་ཐིག་ལེ་བཞི་པོ་ལ། །རིམ་དང་ཅིག་ཅར་སྐྱོད་
སེམས་ནི། །དེས་པར་བཙུད་ནས་མི་གཡོར་བྱ། །དེ་ལས་མི་གཡོ་བཙུན་གྱུར་པས། །ཐིག་
ལེར་ཆགས་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ། །བྱད་མེད་ཀུན་ལ་སྟོམས་ཞུགས་ཀྱང་། །ཐིག་ལེ་སྐྱད་པར་
མི་གྱུར་རོ། །ལུང་སྟོན་བདེ་སྐྱེ་ལུས་བཙུན་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ལྷ་སེམས་བྲག་ཏུ་ཐིག་
ལེར་གཞུག། །ཅེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པར་བཞེད་དོ།

གཉིས་པ་བྱུང་ནས་བྱུག་རྒྱུ་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོར་པ་ལ། སྟོམས་འབྲུག་བྱ་བའི་
ཡུལ་ལས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་དང་། སྟོམས་འབྲུག་གི་རྣལ་འབྱོར་རི་ལྷར་བསྐྱོར་པའི་ཚུལ་དང་།
བསྐྱོར་ཐབས་ཤེས་མ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་དང་། ཀུན་སྤངས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བའི་བྱ་བ་དང་
བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། གྱེའི་རྗེ་རྗེ་ལས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྷ་སོགས་

ཀྱིས་བྱེ་བའི་སོ་ཉ་མའི་དབྱེ་བ་ལྟ་དང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་རང་རིགས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱལ་
བརྟེན་གཉིས་པ་རྣལ་འབྱོར་དངོས་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས། བཅུ་དྲུག་ལོ་ལོན་རིགས་ལྟན་མ། །
ཞེས་པ་ནས། (༡༣བ)ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་
བསྟན་པ་ལྟར། ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ནི། སྤར་ཆོས་རྗེ་བུའི་བཞེད་པ་ལྟར། ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་
རིགས་དྲུག་གི་ས་བོན་དགོད་པ། མཁའ་གསང་སྦྱངས་པ། སྟོམས་པར་འདུག་པ་རྣམས་
བྱས་ནས། ཐིག་ལའི་འཛིན་འདྲན་བྱེད་པའི་བཅན་ཐབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤར་བ་ཤད་པ་
དང་། སྤས་པ་མིག་འབྱེད་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་བྱེད། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཐིག་ལའི་བྱིར་མི་
སྟོ་ཞིང་བརྟན་པར་༼བཟུང་སྟེ་སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟོམས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསྟོམས་པས་ལྟེ་བར་སྟོག་སྤར་གྱི་རྒྱུང་གཅིག་
ཏུ་སྟོར་བ་དང་། དབུ་མར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་བརྟན་པས། གཏུམ་མའི་མེ་
འབར་ཉེ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུང་བཅུའི་རྒྱུང་བསྐྱེགས་ཉེ་འགག་པ་སོགས་བྱས། སྟེ་པོའི་
བྱང་སེམས་ཉི་ཡིག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཁྱབ་དབུལ་བ་ནས་མགྱིན་པར་སྟེབས་པ་དགའ་བ།
དེ་ནས་སྟོང་ཁར་མཆོག་དགའ། དེ་ནས་གསང་གནས་དང་ལོར་བུའི་ཅིར་སྟེབས་ནས་བྱིར་
མ་འཕོས་པ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་དགའ་བ། དེ་དག་ནི་དགའ་བཞི་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་རྗེས་བྲན་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་ཉེ། གཏུམ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་གྲང་བྱ། དེ་ལྟ་
བུའི་སྟོམས་འདུག་གི་རྣལ་འབྱོར་བྱེད་པ་ན། བྱང་སེམས་ཐིག་ལའི་དབབ། གཟུང་། རྫོགས།
གནས་སུ་བསྐྱལ། ཅ་མིག་ཏུ་དགམ། རྒྱུང་དང་སྟེ་བ་དྲུག་བྱེད་པའི་ཐབས་སྟན་བརྒྱུད་དང་།
ཉི་ཟླ་བསྐྱབ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་རྟོ་རྗེ་ཆུ་འཁྱུང་དང་། རུས་སྤལ་གྱི་
འགོས་ཀྱི་དབབ་པ། ལྟག་མའི་སྐྱུག་སྤངས། སྤང་པོའི་འགྱིང་སྤངས། མའི་སྟོམ་ཚུལ་གྱི་

སྤྱི་བོའི་ཉི་ཡིག་ཏུ་བསྐྱུལ། མེད་མེད་རྣམ་ཐོག་གི་ལམ་མཐོང་མེད་སྤྱི་གསལ། བྱེ་ཏུ་ཀ་ཡི་དྲགས་འདུག་སྤངས་ཀྱི་ཤི་མིག་ཏུ་གྱུར། བྱམ་པ་ཅན་གཟུང་བས་རྒྱུང་མཉམ་ཞེས་སོགས་གཞན་ནས་ཁ་བསྐྱེད་པའི་མན་ངག་མང་སོ་ཞིག་མཛད་དོ། །བསྐྱོམ་ཐབས་ཤེས་མ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོན་ཡོན་ལ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཟིན་ན་ཉོན་མོངས་(༡༧ན)ལམ་ཏུ་འགྱུར་བར་སྤྱོན་པའི་མདོ་དང་¹¹། སྤྱགས་ཀྱི་ལུང་མང་ཏུ་འདྲེན་བར་མཛད།

ཀུན་སྤངས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་པའི་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ། རང་ལུས་ཐབས་ལྡན་བསྐྱེན་ཚུལ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་བརྟེན་པའི་དོན་ཏུ་ལག་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་རང་གི་སྤྱིང་གི་དབང་སོན་སྤྱོན་རྣམས་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ཏུ་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱ་མེད་པར་གྱུར་ན། ལག་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་སྤྱོན་པར་བྱ་སྟེ་རང་གི་སྤྱིང་གི་དབང་སོན་ལག་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཉི་སྤྱོན་རྣམས་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ཏེ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟེན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དུའོ། །ཞེས་པ་དེས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལེན་ལས་བསྐྱར་དོ་རྩེ་སྤྱེད་མ། རང་གི་ལག་པའི་རྒྱ་སྤྱོད་དག་གིས་གསོར་བ་བདེ་བའི་སྤྱད་དུ་སྟེ། ས་བོན་སྤྱད་པ་མིན་པའོ་བདེ་བ་དེ་ནི་འཆི་བའི་འདིགས་འཕྲོག་འདི་ནི་དཔལ་ལྡན་སྤྱོད་མའི་ཞལ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། ཅི་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་དགའ་བར་མ་གྱུར་ན། དེའི་ཆེ་བསྐྱར་དོ་རྩེའི་སྤྱེད་མ། ཞེས་པ་དཔལ་བྱ་དག་གིས་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་བྱད་མེད་མ་རྟོག་དེའི་ཆེ་ཞེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེའི་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱེན་པའི་དོན་ལྟར་ཉམས་སྤྱོད་ལེན་ཚུལ། རང་ཉིད་ལྟག་པའི་ལྟ་ཡབ་ལུས་ཏུ་བསྐྱོམ། ཡི་གེ་དྲུག་དགོད་པ་མཁའ་གསང་བྱིན་བརྒྱབས་སོགས་སྤྱར་ལྟར་བྱས་ནས་ཉམས་སྤྱོད་གསུང་།

11 ཁོང་གསལ་གྱི་ཁྱིམ་ནང་གི་ཆོག་རྣམས་དེབ་གཟུགས་སྤྱོད་ལུས་སྤྱོད་པའོ།

སྒྲིགས་ཆོག་ནི། སྙན་རྒྱུད་ལས།

རྒྱུང་སེམས་དག་ཏུ་ཐིག་ལེར་བརྒྱུང་། །

ཆགས་པས་ལས་རྒྱུ་མང་ལ་སྒྱུར། །

བདེ་ཆེན་རོ་མཉམ་དག་ཏུ་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་བྲལ་ཞེས་གསུང་རྫོགས་པའི་རྟགས། བྱང་སེམས་རི་ཙམ་
པའ་ཀྱང་རྟོག་བྱ་ལས་མི་འཕོ་བའི་བདེ་བ་བྱུང་། རང་གི་ལུས་སྟོང་གཟུགས་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་སྒྲུང་། བ་སྤྱིའི་ཁུང་བྱ་ནས་འོད་ཟེར་ལྷ་ནམ་མཁའ་བྱལ་བ་ལྟ་བུར་འཕྲོ་བའི་སྒྲུང་
བ་དང་། དག་མ་དག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་འོད་གསལ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དང་།
ཞིང་དངོས་(༡༤བ)ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡང་མཐོང་བ་འབྱུང་། ཆད་མ་ནི། སྙན་རྒྱུད་ལས།

རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ནི་འདོད། །

ཅེས་གསུང་ཡང་། འདི་ལ་མངོན་སུམ་བཞི་ཆར་ཆད་བར་བྱ། །དག་དབྱེ་ལ། དག་པར་
དབྱེ་བའི་གཞི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གདོད་མ་ནས་བཞུགས་པའི་དང་པོའི་སངས་
རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཞན་རྒྱལ་བ་སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་
རྒྱ་ཁམས་པ་དུག་ཆོན་གཅིག་ཡིན་ལ། དག་བྱེ་ནི། མ་དག་པ་ལ་འཁོར་བ་པའི་འདུ་ཤེས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དུག་ཆོན་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། དག་བྱེད་ནི། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་
ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྗེས་བྲན་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ། འདི་ལ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཐུན་པའི་ལམ་ཞེས་ཀྱང་བཞེད་དོ།

རྣམ་དབྱེ་ནི། དབུ་མར་རྒྱུང་སེམས་འདུས་པས་འདོད་པའི་གནས་སྐབས་བརྟེ་
དག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བ་བརྟེའོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཉམས་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་

སུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། རྩུ་འཕྲུལ་མངོན་ཤེས་སོགས་འབྱུང་། མཐར་ཐུག་སྤང་བ་མཐའ་
 ཡས་ལ་སོགས་པ་དུག་ཚན་གཅིག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གནས་གྱུར་པ་འཛོལ་བོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །བཞེད་ཚུལ་འདི་དག་ཁྲིད་ཡིག་ཏུ་མཛད་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་བཞོད་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་
 ལུགས་ལྟར་ན། རྗེས་བྲན་བསྐྱོམ་པའི་གང་ཟག་འདིས་བྱང་སེམས་ལོར་བྱའི་ཅེར་བབས་པ་
 འཛིན་པ་དང་། གྱེན་དུ་འདྲེན་པའི་ཐབས། ལུས་ཀྱི་འདུག་སྤངས། དག་གི་འཁྲུལ་འཁོར་
 རྗེ་རྗེ་ཚུ་འཕྱང་ལ་སོགས་པ་གཞན་ནས་གསུངས་པའི་འཛིན་ཐབས་དང་། རུས་སྤལ་གྱི་
 འགོས་ལ་སོགས་པ་ཁྲིད་གཞུང་ཀུན་ལ་གྲགས་པའི་དབབ་གཞུང་། བསྒྲིག་འབྲེམས་བསྐྱེ་
 བའི་མན་དག་མང་པོ་ཞིག་སྐབས་འདིའི་ཉམས་ལེན་དུ་མཛད་པ་ནི། སྐབས་སུ་མ་བབ་
 སྟེ། རྗེས་བྲན་བསྐྱོམ་པའི་གང་ཟག་འདིས། རྗེ་རྗེ་ཚུ་འཕྱང་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པའི་མན་
 དག་དེ་དག་མ་བྱས་པར་སློག་ཚུལ་དང་འཛིན་པ་མཐར་ཕྱིན་(༧༥)པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་
 སེམས་ལོར་བྱའི་ཅེར་བབ་པ་ཕྱིར་མི་འཕོ་བར་འཛིན་པ་དང་། དེ་ནས་གཙུག་ཏྱར་བར་དུ་
 འདྲེན་པ་སོགས་རུས་སམ་མི་རུས། མི་རུས་ན་སློག་ཚུལ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེ་རྒྱ་ཆུང་གི་
 ལམ་ནས་རྒྱང་རྒྱ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་དབྱུ་མའི་ལམ་ནས་འབབ་ཅིང་། འཛག་མེད་ཀྱི་བདེ་
 མཉམ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་དང་། འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེ་སློག་ཐུར་བུམ་
 པ་ཅན་གྱིས་དབྱུ་མར་རི་ཅམ་འདོད་ཀྱི་བར་འཆིང་རུས་ཤིང་། རྒྱང་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་
 པས་བྱང་སེམས་ལོར་བྱའི་ཅེར་ཡང་རི་ཅམ་འདོད་ཀྱི་བར་འཛིན་པ་དང་། དེ་ནས་གྱེན་
 དུ་འདྲེན་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ། བརྟག་པ་ཕྱི་མ་ལྟར་རུས་པར་ཁས་
 ལེན་ན་སློག་འཛིན་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྗེས་བྲན་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས། སྟོན་དུ་
 བྱང་སེམས་ཐིག་ལེ་འཛིན་འདྲེན་རུས་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རྗེ་རྗེ་ཚུ་འཕྱང་སོགས་ལུས་གནད་

འཁྲུལ་འཁོར་མང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐབས་དེ་དག་ལས་ལྟོས་པར་བྱང་སེམས་འཛིན་འཛེན་རིམ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་རུས། དེ་ལས་གཞན་པའི་དགོས་པ་དེ་དག་གིས་སྦྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་དང་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གྱིས་འཛིན་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས། རེས་བྲུག་བསྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱང་སེམས་ཕྱིར་འཕོ་བ་འགོག་པའི་ཐབས་སུ་འཁྲུལ་འཁོར་རྒྱུད་སྦྱོར་སོགས་གཞན་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཕྱག་རྒྱ་བརྟེན་དགོས་པར་མ་གསུངས་ཤིང་། ཕྱིའི་རྟེན་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཉང་གི་རྟེན་གཏུམ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བྱང་སེམས་བཞུ་བའི་ལས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་འཛེན་པར་གསུངས་པའི་ལུང་རྣམས་སྤར་བཤད་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་རྒྱུད་སྦྱོར་སོགས་དེ་དག་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འཛེན་པ་ལ་འགྲེལ་མེད་དོ།

གཞན་ཡང་རྒྱ་གཞུང་ཁུངས་སུ་བྲངས་པ་དེ་དག་གིས་དབབ་(༢༥བ)བཟུང་། བརྒྱུག་པ་རྒྱུད་དང་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས། སྦྱིར་དེ་རྣམས་འདི་པས་ཀྱང་བྱེད་པ་ནི། ལས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་འཛེན་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འོས་མེད་དུ་གྲུབ་ལ། དབབ་བཟུང་བརྒྱུག་པ་སོགས་དེ་དག་རེས་བྲུག་བསྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་གིས་སྤར་ནས་རྒྱུད་སེམས་དབང་དུ་གྱུར་པར་བྱས་པའི་སྟོག་འཛིན་སོགས་སྟོན་དུ་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རུས་པས། ལས་དང་ཕོ་བ་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་འཁོར་རྒྱུད་སྦྱོར་ཐོན་ཆེགས་དེ་དག་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་སྟོན་པ་ལ་འཆད་པ་མི་རིགས་སོ།

འོ་ན་ཁྱིམ་ཆེན་པ་ལས་དབབ་བཟུང་བརྒྱུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་དེ་དག་བཤད་པ་རིམ་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ན། དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྒྱུད་སེམས་དབང་དུ་གྱུར་ནས་འཛིན་

འདྲེན་སོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱེད་ཏུས་པ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་ཐབས་དེ་
དག་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་འདྲ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་རྗེས་ངན་
བསྐྱོམ་པའི་གང་ཟག་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་དུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་
ཁམས་བབྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་འདིས་ཉམས་སུ་ལེན་ན། རྗེས་
དང་། སྐྱགས་དང་། སྒྲན་གྱིས་ས་བོན་རངས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལྷན་མཉམས་ཀྱང་རྗེས་ངན་
བསྐྱོམ་པའི་གང་ཟག་གིས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་བྱུག་རྒྱ་གསུམ་ལ་རྟེན་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དེ་དག་རྗེས་ངན་མ་
ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནམ། རྗེས་ངན་ཐོབ་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྐྱོམ་
པའི་ཕྱིར། བསྐྱོམ་པ་གང་ཡིན་གྱི་མཆམས་བྱེ་བ་ཡང་མ་མཛད་ལ། གོང་དུ་རྗེས་ངན་བསྐྱོམ་
པའི་དགོས་པ་བྱང་སེམས་དབྱལ་བ་ནས་ནོར་བུའི་ཅེ་བར་དུ་པབ་ནས། དགའ་བཞིའི་
ཡེ་ཤེས་ངངས་པའི་མཐར། ཐེག་ལེ་དེ་ཉིད་སྤར་བྱོན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཙུག་ཏོར་གྱི་
བར་དུ་གཤེགས་པའི་མས་བརྟན་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ནས། འོག་དུ་ལས་རྒྱ་ལ་
བརྟེན་ནས་(༡༢༠)རྗེས་ངན་རྫོགས་པའི་མཐར་ཐེག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་རོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་།
ཕྱ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་འགྱུར་ཚུལ་མ་མཛད་ལ། འདི་བསྐྱོམ་པའི་དག་པར་བྱ་བའི་གཞི་
སེམས་ཅན་རང་ལ་གདོད་མ་ནས་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་
ནི། འདི་པའི་ལུགས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པ་རྗེ་ཡབ་
སྐུ་ལྷན་གྱི་གསུང་རབ་དུ་མང་དུ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ། ལུགས་འདིའི་བཞེད་པ་དགོད་པ་ལ་བྱུག །མཆོད་དོན། བསྐྱོམ་པའི་
ཏུས་མཆམས། ཡན་ལག་ཇི་ལྟར་བསྐྱོམ་པ། ཆད་མ། དག་དབྱེ། གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་

ཐུག་གི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། འདུས་པ་སྤྱི་མར།

བརྟན་གྱུར་དོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ནི། །ནམ་མཁའ་དབྱིངས་སུ་སྒྲོ་བར་བྱ། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུད་ལས། བཀུམ་མེད་སྤང་བ་གང་ཞིག་གྱུར་པ་ངས་པར་
ལུས་དང་ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་བྲན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་རྣམ་
པས། འདིར་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ཞེས་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་འབྱུང་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་གསང་འདུས་སུ།

གང་ཞིག་བསྒྲོམ་བྱས་རྗེས་བྲན་པས། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྒྲོ། །

རྗེས་སུ་བྲན་པ་ཞེས་ཤེས་བྱ། །རབ་གསལ་དེ་ལ་སྒྲེ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་དང་། རྣམ་པས། གང་ཞིག་བསྒྲོམ་བྱ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་དང་བསམ་བཀུན་གྱི་ཡན་ལག་
དག་གིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་རྩ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་བྲན་པས་དེའི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྒྲོ། དེའི་རྣམ་པར་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པའི་རྣམ་པར་ཏེ། ཡང་དག་སྒྲོ་ན་ནི་ནམ་མཁའ་མཐིམ་མཐའ་དག་ཁྲབ་པར་བལྟ་
བར་བུའོ། །རྗེས་སུ་བྲན་པ་ཞེས་ཤེས་བྱ། །དུས་གསུམ་པའི་སྤྱིད་པ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་
མཐོང་བ་ནི། རྗེས་སུ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་རྩ་ཤེས་པར་བུའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་གསུངས་པ་རབ་གསལ་(༡༦)དེ་ལ་སྒྲེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པས་
ཏེ། ཁམས་གསུམ་པ་རབ་རྩ་གསལ་བ་ནི། དེས་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་ལག་ལ་སྒྲེ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རང་ཉིད་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
སྐྱུར་ལངས་པ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཁམས་གསུམ་པའི་སྟོང་གཟུགས་ནམ་
མཁའ་ལ་རྗེས་སུ་བྲན་པས་ན་རྗེས་བྲན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱོམ་པའི་རྒྱལ་མཆོམས་ནི། སྤྱིར་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་བྱིན་
ནས། རྗེས་བྲན་དུ་ལྡང་བ་ཡིན་ལ། འདིའི་སྐྱབས་གྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ནི་སྐྱབས་འདིའི་རྗེས་
བྲན་བསྐྱོམ་ཚུལ་འདི་རྣམས་འཛིན་པ་མཐར་བྱིན་ནས། རྗེས་བྲན་སྤར་མ་བྱུབ་པ་བསྐྱབ་
པའི་བྱིར་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ཡིན་ནས། རྗེས་བྲན་ཐོབ་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱབ་
པའི་བྱིར་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་དབང་པོའི་རིམ་
བས་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དབང་པོ་རྣོན་པོས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་བྱིན་པ་
ན། འཛིན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་གྱི་རང་ནས་བར་མ་ཆད་པར་
རྗེས་བྲན་གྱི་སྐྱེད་དོས་སུ་ལྡང་བར་རུས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྒྲ་ཆོགས་ལུམ་
དང་མཉམ་པར་སྐྱར་བས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འབྲེན་རུས་ལ། གཞན་ཡང་རང་ཉིད་ལྟེ་
བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྐྱར་ལངས་པ་དེས་བྱུག་ཏུ་ཆེན་མོ་གཞན་
དག་ལ་ཡང་སྟོམས་པར་འདུག་པ་ནི་རྗེས་བྲན་ཐོབ་པ་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ།།

དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དང་རྒྱལ་པོས་སྤྱིར་འཛིན་པ་མཐར་བྱིན་པ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་། ད་
དུང་རྗེས་བྲན་གྱི་སྐྱེད་དོས་སུ་ལྡང་མི་རུས་པས། རྗེས་བྲན་དོས་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་ལས་
དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱུག་ཏུ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱོམ་དགོས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་རྗེས་བྲན་དོས་
ཐོབ་ནས་ཀྱང་། བྱུག་ཏུ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་པོ་ཉིད་(༡༡ན)
ནས་འབྲེན་མི་རུས་པར་སྟོན་དུ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱུག་ཏུ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་འབྲེན་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་རྗེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྐྱོམ་ཚུལ།
བྱུག་ཏུ་བཞེའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ལྟེ་བའི་དབྱས་སུ་སྟོང་

གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་དངོས་སུ་ལངས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བློ་ཞིང་། དེའི་འོད་ཟེར་བ་སྤྱི་
བུ་ག་ནས་འསྐྱོས་པས་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤང་བར་བྱེད་ཀྱས་པའི་སྟོབ་
པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡན་ལག་གོ།

གཉིས་པ་ལ། དང་པོ་རབ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རི་རབ་གྱི་རྩལ་སྤར་དང་མཉམ་པ་ལ་
སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་སྟེ། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོའི་
གངས་དང་མཉམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་དང་། དབང་པོ་དམན་པ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
དང་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་གསུམ་མོ།

གསུམ་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས། དབང་ཚོན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་
འགྲུང་པའི་བདེ་བ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་རྗེས་བློ་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། དབང་པོ་རྩལ་འབྲིང་གཉིས་
ཀྱི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་བློ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དང་པོར་རྗེས་བློ་གྱི་སྐྱེར་ལྡང་བའི་གནས་ནི། ལུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། བཞི་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་གཉིས། གཞི་མཐུན་
དུ་ཆོགས་པ་གཅིག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཡིན་པས་
ནང་ལེར་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟེ་བ་ནས་ལྡང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་དབང་ཚོན་འཛིན་པ་མཐར་
ཕྱིན་པ་དེས་ལྟེ་བར་སྟོག་ཐུང་བསྐྱེས་པས་གདུམ་མོ་འབར་བའི་མེའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
སྤང་བའི་དབུས་སུ་རང་ཉིད་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེར་ལངས་པ་དེའི་འོད་ཀྱིས་སྟོང་
གསུམ་བྱུང་བ་དང་། སྟོང་གཟུགས་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་བ་སྤང་བ་བྱུང་བ་ན་འཛིན་
པ་བསྐྱོམ་(༡༢བ)པའི་གནས་དང་། ལུས་གནད་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཞིང་། ལྷ་སྤངས། སྟོང་
གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ལྷ་བའི་ཚུལ་གྱིས། སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་ཆོགས་

ཡུམ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས། གཏུམ་མོ་འབར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་
སྤྱི་བོ་ནས་མགིན་པར་སྟེབས་པས་དགའ་བ། མགིན་པ་ནས་སྟོང་གར་སྟེབས་པ་ན་མཆོག་
དགའ། སྟོང་ག་ནས་ཉེ་བར་སྟེབས་པ་ན་བྱང་དགའ། ཉེ་བ་ནས་རྟགས་ཀྱི་ཅེར་སྟེབས་པ་
ན་ལྷན་སྤྱིས་ཀྱི་དགའ་བ་སྤྱི་ཞིང་། དེའི་ཆེ་བདེ་བའི་རྟོན་ཐེག་ལེ་དེ་ཉིད་ནོར་བུའི་ཅེའི་རྒྱ་
ཉིའི་ནང་གི་གནས་དེ་ཉིད་ལས་ལུས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤྱིས་པའི་བདེ་བ་ལའང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཞེས་བྱའོ།

གཞན་ཡང་དེས་ནས་མཁའའི་ཁམས་ཁྲབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཏུས་མ་
བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་རི་རབ་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་གངས་
དང་མཉམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་སྤར་བཞིན་བསྐྱུར་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་སྤར་ལྷར་བསྐྱུངས་ནས། སེམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ངོ་མོར་སྤྱིས་པ་དེས།
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་མེད་ཀྱི་
སྟོང་པ་ཉིད་འབར་བྱས་ནས། ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་མོར་སྤྱིས་པ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྷར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྤྱིས་པ་དེ་ཉིད་ནི་རྗེས་འབྲུག་མ་ཡིན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ཡིན་ཞིང་། དེའི་རྒྱར་སྟོང་གཟུགས་ལ་ཅེད་གཅིག་ཏུ་ལྷ་ཞིང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
སོགས་དེ་དག་ནི་རྗེས་འབྲུག་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ལྷ་མོ་བཞེས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་ཐེག་ལེ་གཞན་གོང་ནས་གོང་དུ་བཅེགས་པས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་དུ་འཁོར་ལོ་
རྣམས་རིམ་བཞིན་དུ་འགོགས་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི་རྗེས་འབྲུག་གྱི་ཡན་
ལག་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་སྟོན་གྱི་ལུས་དང་རང་ཉིད་རྟོན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཟད་པར་ཉིང་

དེ་འཛིན་གྱིས་གཅོད་ཀྱང་། རགས་པ་རྗེས་བྲན་གྱི་སྐྱུར་ལངས་པ་ནས་འགོག་གོ། (༡༥ན)
ཕྱག་རྟོག་བསྟོད་འབྲེལ་ལས། སྟོན་དུ་གཟུགས་བརྟན་བསྟོམ་པ་དང་། ཕྱི་ནས་གཟུགས་
བརྟན་བསྟོམ་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། སོར་བསམ་གྱི་སྐྱབས་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
བསྟོམ་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དེ་ལས་ཆེས་ཁུད་པར་འཕགས་པ་རང་གི་འདོད་པའི་ལྷ་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བར་དུ་བསྟོམ་པ་སོགས་སོ། །སྐྱབས་འདིར་ཕྱག་
རྟོག་བསྟོད་འབྲེལ་ལས། དེ་ནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ཞེས་བྲ་བ་ནི། རང་གི་འདོད་པའི་ལྷ་མཐོང་
བ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལས་འོད་ཟེར་དུ་མའི་རང་
བཞིན་འོད་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཏེ། དེ་ལས་རྣམ་པ་དུ་མ་འཕྲོ་བའི་རང་བཞིན་ཁམས་གསུམ་
པོ་སྟོ་བ་ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་འབྲིང་གཉིས་ཀྱིས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་
ནས་བསྟོམ་ཚུལ་ལ། རྗེས་བྲན་མཆོན་ཉིད་པ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བསྟོམ་པ་དང་། རྗེས་བྲན་གྲུབ་
ནས་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བསྟོམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབང་འབྲིང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟོམ་པ་དང་། དབང་རྒྱལ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་
ནས་བསྟོམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་དུ་བསྟོམ་པའི་གནས་དང་། ལུས་གནད་འཛིན་པའི་
སྐྱབས་ལྟར་བྲས། རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ཉིད་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བཏབ། ང་རྒྱལ་
བརྟན་པར་བྲས་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་དབྱལ་བར་རྒྱ་བ་ལ་ཨོྲ་དཀར་པོ། མགྱིན་པར་
ཉི་མ་ལ་ཞུ་དམར་པོ། ཕྱགས་ཀར་སྐྱ་གཅན་ལ་རྩྭ་ནག་པོ། ལྟེ་བར་དུས་མེ་ལ་རྟོ་སེར་
པོ། གསང་བར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་སྐྱ་སྟོན་པོ། གཙུག་རྟོར་དུ་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་
འཁོར་ལ་རྒྱ་ལྗང་གྲ། ཡབ་ཀྱི་གསང་གནས་མི་དམིགས་པའི་རང་ནས་རྩྭ་ལས་བྱུང་བའི་རྩོ་

རྩོམ་པོ་ཅེ་ལྟ་བུ། ལྷོ་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་(༡༤༧)འདབ་མ་བརྒྱད་པས་མཆན་པ། ཡུམ་གྱི་
གསང་གནས་མི་དམིགས་པའི་ངང་ལས། ལྷོ་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་
པ། ལྷོ་ལས་བྱུང་བའི་རྩོམ་མཆན་པ་བསྐྱེད་དེ། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ། མཁས་
པས་ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པ་དང་། བྱང་སེམས་ལྷ་བ་ནོར་བུའི་ཅེ་བར་དུ་འོང་བ་ཕྱིར་མི་
འཕོས་པར་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ། ཡས་བབས་གྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་།
དེ་ནས་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་དུ་བྱེད་དུ་ལོག་པའི་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་བསྐྱེད་དེ།
བདེ་བ་ཆེན་པོས་རྣམ་མཛད་གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་བསྒྲུབ་པའི་བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་སྤར་ལྷར་བྱ་ཞིང་།
སྤར་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་ལྟར། སྟོག་ཐུར་གཉིས་དང་རང་གི་སེམས་
ལྷེ་བའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་ཐིག་ལེ་ལ་བསྐྱེད་ཏེ། གཏུམ་མོ་འབར་བས་བདེ་བ་བྱངས་
པའི་བདེ་སྟོང་གི་ངང་ནས་རྩོམ་བྱེད་གྱི་སྐར་ལྷང་བའི་འཕེན་པ་དང་བཅས་ཏེ་བསྒྲུབ་པ་
རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་རྣམ་འབྱོར་གྱི་གཏུམ་མོ་ཅའི་འཁོར་ལོ་རྣམས་གསལ་བཏབ་
ནས། ལྷེ་བའི་འཁོར་ལོའི་དབྱུས་ན་རྟོ་ཡིག་གཏུམ་མོའི་མའི་ངང་བཞིན་བསྒྲུབས་ནས།
སྟོག་ཐུར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཁ་སྐྱར་དང་སྐྱགས་ཏེ། དང་པོར་མེ་ཆུང་དུ་ལ་དམིགས་པ་
གཏད་ནས་བསྒྲུབ། དེ་ནས་རྩོམ་མཆན་བསྒྲུབས་པས་མེ་དེ་དབྱུ་མའི་ནང་ནས་ཡར་སོང་སྟེ་
སྐྱེ་གཙུག་གི་ཉི་ལ་རེག་པས། ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་བསྐྱེད་པ། བདེ་
སྟོང་བསྒྲུབ་པ་རྣམས་ཡང་ཡང་གོམས་པའི་བསྒྲུབ་ཚུལ་གཞན་དེ་དག་གིས་ཐོགས་བཏོན་
ནས། ལྷེ་བར་སྟོག་ཐུར་བསྐྱེད་པའི་བྱམ་པ་ཅན། རྩོམ་བྱེད་གྱི་སྐར་ལྷང་བའི་འཕེན་པ་
བཏོང་ཚུལ་དང་བཅས་པ་སྤར་བཞིན་བསྒྲུབ་པའི་མཐར་རྩོམ་བྱེད་གྱི་སྐྱེ་དངོས་སུ་རྩི་སྤྱོད་
ལྷང་ནས་གྱི་བར་དུ་བསྒྲུབ་(༡༤༨)པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་ཡང་རྗེ་རྣམས་ལ། བསྐྱོམ་པ་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱ་སྟེ། བྱང་པོ་དང་།
ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་འདྲི་ནམས་པར་སྦྱངས་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་
ལོ་རྗེ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་བྱས་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ཅིང་བསྐྱུ་བས་པའི་སྦྱོར་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་སྐྱར་
བས། རི་སྤྲོད་དུ་ཉི་ཡིག་བསྒྲིགས་པས་འཛག་པ་ལ་རི་བོར་ཅན་དབྱལ་བ་ནས་མགྲིན་པ་
དང་། སྤྲོད་ག་དང་། ལྟེ་བ་དང་། རྗེ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་ལྟེ་བར་འོངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཀྱི་རོ་བོས་ཡུལ་དང་དབང་པོ་མཐའ་དག་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་མཉམ་པའི་གོམས་པ་ལ་གང་
གཅིག་ཏུ་འཕྲེས་པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྐྱོམས་པར་ཞུགས་པར་
གྱུར་ནས། རི་སྤྲོད་དུ་དཔལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་མོ་སྦྱོར་དུ་མ་གྱུར་གྱི་བར་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་སོ།།

དབང་རྒྱལ་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་
ཡུལ་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱའི་དབྱེ་བ་ནི། རྒྱུད་ལས། རོ་ཉ་མོ་རྣམས་དག་གི་རི་ལྟ་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བྱ་བ་རྒྱའི་རི་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་སྤྱེ་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་གསུངས་ཤིང་། མཆོད་པའི་དོན་
དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་བརྟེན་དགོས་པའི་ཚུལ་བསྟན།

བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས། བཅུ་དྲུག་ལོ་ཡི་རིགས་ལྟན་མ། །གཟུགས་དང་
ལང་ཆོས་བརྒྱན་པ་ལ། །དང་པོར་ལེགས་པར་བསྐྱུ་བས་བྱས་ནས། །དབང་བསྐྱུར་ནས་
ནི་བསྐྱུ་བ་པ་ཙམ། །སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་དང་ཆགས་པ་ནི། །དབྱལ་བ་ལ་སོགས་རྣམས་ལ་
དགོད། །སྐྱེ་རྒྱ་གསང་བ་གཙུག་ཏོར་ཆེར། །དེ་ནས་བསྐྱེད་ནམས་པར་སྦྱངས་། །ལྷ་ཡིག་བསྐྱེད་
འདབ་བརྒྱད་པ། །རྒྱུ་ཡིག་གིས་ནི་དོ་རྗེར་ལྟན། །དེ་ལྟར་རྗེ་རྗེ་དང་བཅས་པའི། །ཤེས་རབ་
བསྐྱེད་རྒྱུ་ལས། །རྒྱུ་གིས་རང་གི་དོ་རྗེ་ནི། །ཅེ་མོ་ལྟ་བུར་རྣམས་པར་བསྐྱོམ། །དེ་དབྱུས་

(༨༥)བསྐྱེད་འདུག་བརྒྱུད་པ། །ཞུ་ཡིག་གིས་ནི་རབ་ཏུ་ཉག་ །དེ་ལྟར་དོ་རྩེ་བསྐྱེད་དང་། །
 བཅས་པས་བྱས་ནས་བསྐྱེད་གཞུག་ །དེ་ལྟར་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་སྟེམས། །འཛིན་ཅིང་ནས་
 འབྱོར་རྒྱུ་ལེན་བྱ། །རྩ་གར་ལི་རྒྱ་རབ་བཞེད་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་སྟོ་མི་བྱ། །ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་། ཆོས་རྩེ་བྱས་བྱངས་པ་ལྟར། ཉི་ཟླ་བསྐྱེད་པ་ལས་གསུངས་
 པ་དང་། ལྷ་རོ་པས། རྒྱག་རྒྱ་རུས་པའི་རྒྱན་ལྷས་ངེས་དོན་གྱི་སྟོ་ནས་ཉམས་སྲུ་སྒྲུང་བར་
 གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་མང་ཞིང་། འབྲེལ་ཆེན་དུ། ཅི་སྟེ་གཟུགས་གྱི་སྟོ་ནས་དགའ་
 བར་མ་གྱུར་ན། དེའི་ཆེ་བསྐྱེད་དོ་རྩེ་དག་གི་སྒྲུ་འཕྲུལ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྐྱབས་འདིར་ལས་གྱི་
 རྒྱག་རྒྱ་བརྟེན་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལས་གྱི་རྒྱག་རྒྱ་རྒྱུད་ལས་བཞེད་པའི་མཆོན་
 ཉིད་ཆང་བའི་སྟེང་དུ། ཆེ་འདིར་གོམས་པའི་སྟོ་བས་གྱིས་རྒྱུད་དོན་མཐའ་དག་ཤེས་པ་མ་
 བརྟེན་ནའང་། དབང་གིས་སྟོད་རུང་བྱས། དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་བཅོན་པ།
 འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ནས་བཞེད་པའི་རྒྱ་ཅལ་ལ་མཁས་པ། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམ་
 པ་ལ་ལེགས་པར་བྱང་བ། དགའ་བཞིའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ས་ཆོགས་ལ་མཁས་ཤིང་།
 རྒྱུད་པར་བྱ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ས་ཆོགས་ལ་མཁས་པ། སྟོང་པ་ཉིད་
 གྱི་ལྷ་བ་སྤྲུ་ཐག་ཆོད་པ་དང་ལྟན་པའི་རྒྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ།།

དེ་རིམ་ལྟར་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། རང་དང་རྒྱག་རྒྱ་ལྟར་བསྐྱེད་པ། གནས་བྱུག་ཏུ་
 ཡི་གེ་དགོད་པ། མཁའ་གསང་བྱིན་རྒྱལས། སྟོམས་པར་འདུག་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ།
 གོང་དུ་བྱངས་པའི་རྒྱ་རྒྱུད་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤར་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱག་རྒྱའི་
 སྐྱབས་སྲུ་བཞེད་པ་རིམ་བཞིན་བཞེད་ཡིན་ལ། སྐྱབས་འདིར་རྒྱག་རྒྱ་སྟོག་ཅོལ་དུ་འབྱུར་
 བའི་གདམས་ངག་གི་སྟོ་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ལ་(༡༠ན)མཁས་དགོས་པར་བཞེད་དོ།།

དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་པས་དགའ་བཞིའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། བདེ་སྟོང་སྟོང་བ་སོགས་ཀྱང་སྤར་བཞིན་གོམས་པར་བྱས་པས་སོགས་བཏོན་ནས། སྤར་བཞིན་ལྟེ་བར་སྟོག་ཐུང་གི་རྒྱང་དང་སེམས་བསྐྱེད་ནས་འཛིན་པ་རྗེས་བྱས་ཀྱི་སྐྱུང་ལྡང་བའི་འཕེན་པ་གཏོང་བ་སོགས་བྱས་པས། གཏུམ་མོ་འབར་ནས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བྲངས་པའི་ཆེ། དབང་ཚོན་གྱི་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་སྐྱབས་སུ་བཞག་པ་ལྟར་རྗེས་བྱས་ཀྱི་སྐྱུང་དོས་སུ་ལྡང་བར་བྱས་པ་དེ་མིད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་རྗེས་བྱས་ཀྱི་སྐྱུང་བྱུང་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི། དབང་པོ་རྒྱལ་འབྲིང་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་བྱས་ཀྱི་སྐྱུང་དོས་སུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འབྲེན་མི་བྱས་པར་ལས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ཡང་། སྤར་བྲངས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དགའ་བར་མ་གྱུར་ན། དེའི་ཆེ་བརྒྱར་རྟོ་རྟེ་དག་གི་སྤྱའམ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། དེའི་ཆེ་ཡེ་རྒྱ་དང་། ལས་རྒྱ་བརྟན་པའི་ཆོ་ག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། དགའ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ། བདེ་སྟོང་སྟོང་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ། སྤར་ལྟར་བྱས་ཏེ། དུས་ནི་དེ་ལྟར་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་གོམས་པས་རི་སྤྱོད་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲོ་ཆོགས་ཡུམ་གྱིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འབྲེན་པར་བྱས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་མོ།

བཞི་པ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་རྒྱུད་འདིར་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་གསུངས་པ་ནི། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ། དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཞི་ཡིན་ལ། དང་པོ་གསུམ་ལ་ནི། རྒྱུད་ལས། འདི་དག་དམན་པ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོ་ཆོགས་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱབ་ཐབས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་

དང་གནས་སྐབས་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་བཟོད་པའི་དབང་གིས་ལས་དང་ཀུན་རྟོག་མཆོག་
རྣམས་སོ། །ཞེས་གདུལ་བྱ་དམན་(༡༠བ)པ་དང་། འབྲིང་དང་། མཆོག་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་
དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྣ་ཆོགས་གཙོ་བོའི་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཞེས་
བཤད་ནས། དེ་ཡང་རི་ལྷ་བྱ་སྣམ་ན། གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱུག་ཏུ་
གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་སྐབས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འགྱུར་ངོ། །

དེའི་ཚུལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཇག་པའི་བཟོད་པ་དམན་པའི་གནས་སྐབས་
ནི། ལས་ཀྱི་བྱུག་ཏུ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བྱང་སེམས་གཡོ་བའི་བཟོད་པའི་དབང་གིས་འབྲིང་
པོའི་གནས་སྐབས་ཏེ། དེ་ཡང་ཀུན་རྟོག་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་ཏུ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བྱང་སེམས་
མི་གཡོ་བའི་བཟོད་པའི་དབང་གིས་དབང་པོ་རྣམས་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་
མཆོག་གི་བྱུག་ཏུ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐབས་ཐབས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། རྒྱུད་དེའི་འགྲེལ་
བར། འདི་ནི་དམན་པ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྣ་ཆོགས་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
པོའི་སྐབས་ཐབས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །བྱུག་ཏུ་གསུམ་དང་གནས་སྐབས་གསུམ་
ཞེས་པ་ནི། རྣམ་གསུམ་བཟོད་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པས་ཏེ། འདིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
འཇག་པའི་བཟོད་པ་ནི་དམན་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །གཡོ་བའི་བཟོད་པ་ནི་འབྲིང་པོའི་
གནས་སྐབས་སོ། །མི་གཡོ་བའི་བཟོད་པ་ནི་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་སོ། །འདི་རྣམས་
ལས། ལས་ཀྱི་བྱུག་ཏུ་ནི་འཇག་པའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་འོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་ཏུ་ནི་
གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་འོ། །བྱུག་ཏུ་ཆེན་མོ་ནི་མི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་འོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་གི་དོན་རིམ་ན། སྐབས་པ་པོ་དབང་པོ་དམན་པ་སྟེ་རྒྱལ་པོས་ལས་ཀྱི་བྱུག་

ཀྱུ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བས་མཆོག་སྐྱབ་པ་དང་། འབྲིང་པོས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་
པའི་བདེ་བས་མཆོག་སྐྱབ་པ་དང་། དབང་པོ་མཆོག་སྟོན་པོས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་
(༡༡ན)པའི་བདེ་བས་མཆོག་སྐྱབ་པའི་ཐབས་གསུམ་དུ་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་དེ་དག་
གིས་བདེ་བ་སྟེར་བའི་ཚུལ་ནི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛག་པའི་བདེ་བ་སྟེར།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྟེར། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་མི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྟེར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་འཛག་པ་དང་གཡོ་བའི་དོན་གང་ཡིན། རྟོག་བྱའི་ཅེ་
ནས་ཕྱིར་འཛག་པ་དང་གཡོ་བ་ཡིན་ན་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དང་། འབྲིང་པོས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་
གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་འཛག་པ་དང་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྐྱབ་དུ་མི་བྱུང་ལ། བྱང་སེམས་
སྤྱི་བོ་ནས་འཛག་པ་དང་གཡོ་བ་ལ་བྱེད་ན་དབང་པོ་རྟོན་པོས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱི་བོ་ནས་རྟགས་ཀྱི་ཅེ་བར་དུ་འཛག་པ་དང་གཡོ་བར་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེ་ན།
འདིར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བྱ་མ་དང་སྐྱུར་ལྡན་པ་རྩལ་སྤྲ་རབ་
བསགས་པའི་ཤ་ཁྲག་གདོས་བཅས་ཀྱིས་ལུས་སུ་བྱུབ་པས། རྣལ་འབྱོར་བས་བསྐྱོམ་པ་
ལ་མ་སྟོས་པར། ཕྱག་རྒྱ་དེ་རང་གི་ངོས་ནས་མན་ཚུན་འཁྱུད་པ་དང་། འོ་བྱེད་པ་སོགས་
ཕྱག་རྒྱའི་བྱ་བ་རྣམས་བྱེད་པར་བྱས་ཤིང་། དེ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་
བའི་ནང་གི་ཐབས་ཀྱིས་རང་དབང་དུ་བྱེད་པ་མེད་ན། ཕྱག་རྒྱ་དེ་རང་གི་བྱས་པས་ཁམས་
ཕྱིར་བྱངས་ནས་འཛག་པའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས། དེ་ཉིད་ལ་འཛག་པའི་བདེ་བ་
སྐྱེན་པ་མོ་འོ་ཞེས་གསུངས།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ཉིད་ལས་ལོགས་སུ་བྱུབ་པ་མེད་ཀྱང་།

རང་གི་རྫོགས་བརྟགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱའི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེས་བྱེད་
པར་རང་གིས་བརྟགས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པས་བྱང་སེམས་རྟགས་ཀྱི་ཅེར་འབབས་པ་(༡༡བ)ཡང་རང་གི་བསྐྱེད་པ་སྟོབས་ཀྱིས་
བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་ཕྱིར་མི་འཕོ་བར་བྱས་པ་དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་མི་
གཡོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་མི་རུས་པར་གནས་གཞན་དུ་གཡོ་བར་འགྱུར་བས།
དེ་ཉིད་ལ་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་འོ་ཞེས་གསུངས།

ནལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་ཡང་། ཁམས་ཕྱི་
རོལ་དུ་མི་འཛག་པར་བྱ་སྟེ། དགའ་བཞི་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་བསྐྱོག་གི་བདེ་བ་བྱངས་
ནས་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་ལྟེ་བར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
སྐྱུར་དངོས་སུ་ལངས་པའི་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་ཡིན་ལ། དེ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་བདེ་
བ་ནས་བྱངས་པ་ན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འབྲེན་པས་བྱུང་བྱེད་ཅིང་། བདེ་བའི་རྟེན་གྱི་ཐིག་ལེ་
ནོར་བུའི་ཅེར་བབས་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་རང་ཟད་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ལུས་ཀྱི་གནས་གཞན་
དུ་གཡོ་ཞིང་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་ལ། དེ་ཡང་ཕྱག་རྒྱའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་
གཞན་པའི་རྒྱུད་གི་ནལ་འབྱོར་དང་དམིགས་པ་སོགས་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པས། ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་མོ་དེ་ལ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་འོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞེ་བ། ཚད་མ་གང་ཡིན་པ་ནི། ལྷ་མ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
རྫོགས་བྲལ་མ་འབྲལ་བའི་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།
མི་རིགས་ཏེ་དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་རྫོགས་བྲལ་མ་
འབྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སོ་སྟེ་ལ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་

པའི་བདག་མེད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིར་(༡༩ན)རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བར་
གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་
དེ་ཉིད་རྟོག་པས་བཅས་པ་ཙམ་མིན་པར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྐྱུ་ཡིན་པས། སྟོང་
གཟུགས་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་ལ་མི་བསྐྱུ་བས་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་།
མི་བསྐྱུ་བའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སོ། །

ལྷ་པ་དག་དབྱེ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གདོལ་བ་མོ་ལ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་བརྒྱ་འཛིན་
བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་འོ། །གདོལ་བ་མོ་དབྱུ་མའི་རྩ་ལ་རྗེས་སུ་
བྲན་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བརྩ་སྟེ། འདོད་པའི་གནས་སྐབས་བརྩའི་དབྱེ་བ་ལས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པས། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་འོ་དུག་ཆོན་གཅིག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་བྱེད་པ་འོད་དཔག་
མེད་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ཞིང་། དབྱེ་ན་འཛིག་རྟོན་པའི་འདོད་ཆགས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པ་ལ་
གནས་སྐབས་བརྩ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དབྱུ་མར་གཏུམ་མོ་སྦྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོང་
གཟུགས་ཀྱི་དུ་བ་མ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་བརྩའོ། །དེ་ཡང་སོར་སྦྱད་ཀྱི་སྐབས་
སུ་དུ་བ་སོགས་བརྩར་འཆར་བ་དེ་ཉིད་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་དུ་བ་མེ་སོགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་
རྗེས་མཐུན་པ་བརྩར་འཆར་ལ། འདིར་ནི་དངོས་སུ་གྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་དུ་བ་མ་
སོགས་བརྩར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ། འབྲས་བུ་ནི་གནས་སྐབས་རང་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་མཐོང་ཞིང་བ་སྦྱའི་
ཁུང་བུ་ནས་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་སྒྲ་ལྷ་པ་དཔག་དུ་མེད་པ་སྟོས་པས། ནམ་མཁའི་ཁམས་

འགངས་པ་དང་། རང་གི་ལུས་འོད་སྐྱོར་གྱི་ནང་དུ་བཅུག་པ་སོགས་དང་མཐར་ཐུག་འདུ་
ཤེས་གྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཚུའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་དུག་ཚན་གཅིག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་དག་པའི་
རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་སོགས་དུག་ཚན་གཅིག་འགྲུབ་པོ།

གཉིས་པ། ཡན་ལག་དང་པོ་ལྔ་ས་(༡༥བ)བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
ཡན་ལག་ལ་དུག་ཤིང་མཚན་དོན། བསྐྱོམ་པའི་ཏུས་མཚམས། རི་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་ཤིང་
ཚད་མ་གང་ཡིན་པ། དག་དགྱེ། གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། ཕྱག་རྒྱུ་བསྐྱོད་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་བྲ་བ་ནི། འོད་པའི་ལྷ་ལ་
རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལ་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
པའི་སེམས་བརྩམས་དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྗོད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་པ་དང་།
མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་གཉིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་ནས་བསྐྱབས་པ་ཆེན་པོ་ནི། ཤེས་རབ་མ་དང་སྦྲུང་
ལ་གང་གི་ཆོ་འཕོ་བ་མེད་པའི་བདེ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་རེས་པར་བསྐྱབས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པས། ཕྱག་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོད་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ནམ་འདྲེན་
རྣམས་པ་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། ཅ་བའི་རྒྱུད་དབང་མདོར་བསྟན་ལས།

ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་སྟོམས་འདུག་དང་། །

ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དང་། །

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཅིག་སྦྱོར་བས། །

མི་འགྱུར་བ་ནི་འཕེལ་བར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འབྲེལ་བར། ལྷ་རྩེ་བས། དང་པོར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཐོབ་པའི་རྗེས་
སུ་མཐུན་པར། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་སྟོམས་འདུག་གིས། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་
པོ་ཟད་པ་ལས། འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་འཕེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྣ་ཆོགས་
ཡུམ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱའི་དམིགས་པ་ཡིས། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་
ཟད་པ་ལས་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆུང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱུད་
བྲངས་ནས་ཡང་དང་པོའི་སྒྲ་ལས་(༡༣ན)ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སྤྲ་མ་དུ་བ་ལ་སོགས་
པའི་གཟུགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་དམིགས་པ་ཡིས། །ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་དུ་ཟད་པ་ལས་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འཕེལ་ལོ། །གཟུགས་བྱི་མ་སྣ་ཆོགས་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གོམས་པས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ཟད་པ་ལས་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་དོན་སྤར་བཤད་ཟེན་ལ། །རྗེས་བྲན་ཐོབ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་
གང་རུང་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་གང་ཟག་གིས། །སྤར་ལྟར་བསྒྲུལ་པས་དགའ་བཞིའི་རྟོགས་
པ་ཐུན་མོང་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཡིན་ལ། །དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཟད། །རིམ་པ་བཞིན་འགྱུར་བའི་
བདེ་བ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་དང་། །ཆུང་དུ་གཉིས་འཕེལ། །ལས་རྒྱུད་ཉི་མེ་ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་
རགས་པ་འགོག་། །དེ་ལྟར་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་སྤྲ་མ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
མཐོང་བའི་དུ་སོགས་རྣམས་སྐབས་འདིར་དུ་བ་མ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་དེ་

ཉིད་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྩལ་ཏུ་ཟད་པ་ལས། མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་བ་ཆེན་པོ་འཕེལ་ལོ།

གཟུགས་སྤྱི་མ་སྣ་ཆོགས་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་གོམས་པས་ཉོན་
མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྩལ་ཏུ་འཕྲུག་ཏུ་ཟད་པ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་སྟོན་ཏུ་
སོང་བེན་ནས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་མི་(༡༣བ)འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་པའི་དབང་པོ་རྒྱལ་
འབྲིང་གཉིས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ལ་སྟོན་མི་དགོས་པར་རྗེས་བྲན་མཆན་ཉིད་པ་གྲུབ་
པ་ནས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་
གསུམ་ཀས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཐོབ་པ་ནས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
ཡན་ལག་དང་པོ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དེས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་སྟེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

དེ་ལ་བསྐྱོམ་བྱའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཟག་དང་། ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། བདེ་སྟོང་སྟོར་བའི་རྩལ་ནི་སྤར་བཤད་ཐེན་པ་ལྟར་ཡིན་
ཞིང་། འདི་ལ་གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྐྱིབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། བག་ཆགས་སྤར་
བ་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྩལ། མགོན་པོ་སྤྲུལ་བྱུང་གྱི་དགོངས་པ། གྲུབ་ཆེན་སངས་རྒྱས་
བསྐྱུངས་དང་། རྒྱ་བ་གྲགས་པས་བཀལ་བ་དང་། འགྲེལ་ཆེན་བྱི་མེད་འོད་གྱི་དགོངས་པ་
གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོང་ཏུ་མ་རྩལ་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡེ་ཤེས་སྤྲུང་དང་། ཉོན་མོར་
བྱེད་པའི་སྤྲུལ་སྟེ། ཞེས་པའི་དོགས་དཔྱོད་ཀྱི་རྒྱས་པ་མ་ཐོན་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་

རིགས་པས་ནམ་པར་དབྱད་པར་སེམས་ཅམ་པ་འགོག་པའི་རང་གཞུང་གཞན་གཞུང་མི་
ཕྱེད་པ། སྡོན་གྱི་དུས་འཁོར་བ་ཁ་ཅིག་ལ་བྱུང་སྐད་ཞེས་གསུང་ངོ་།།

གོང་དུ་བྲག་རྒྱ་བཞི་གསུངས་པ་ནི། ལས་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། བྲག་རྒྱ་ཆེན་མོ་
དང་། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བཞི་ཡིན་ལ། དང་པོ་གསུམ་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། བཞི་པ་ནི། ལྷ་རོ་
བས།

ཐོབ་བྱ་བཞི་པ་འཛིག་པ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་འཛིག་པ་མེད་པ་ནི། འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཡིན་(༡༩ན)བས་
འབྲས་བུའོ། །དེ་ལྟར་ལུས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱིའི་ནམ་
པར་དངོས་སུ་བྱུང་བ་དང་། བྲགས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོར་སྤྱེས་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་དང་པོར་ཐོབ་པ་ནས་དོན་
ཀྱི་དབང་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་
འགྱུར་ཞིང་། འབྲས་བུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྤྱི་དང་། བྲགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པར་བྱུང་དུ་
འཇུག་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ན། དོན་ཀྱི་དབང་བཞི་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་གསུངས་
སོ།།

དེ་ཡང་བདེ་བའི་རྟོན་གྱི་ཐིག་ལེ་རྒྱ་ཉིའི་མར་སྒྲ་བརྟེན་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གཙུག་ཏྱར་གྱི་བར་དུ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཞིང་
བརྟེན་པ་ན། རྩལ་གཙུག་ཏྱར་ནས་རྒྱ་ཉིའི་མར་སྒྲ་བར་དུ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རིམ་
གྱིས་འཕེལ་ཞིང་བརྟེན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་
སྟོང་དུག་བརྒྱ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ལས་རྒྱུད་ཉི་མེ་

ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རིམ་གྱིས་འགགས་ནས་སྤྱི་བ་གཉིས་གྱི་ས་བོན་མ་ལུས་བ་སྟོང་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་བྱང་མེས་ས་བོད་ནས་བོད་དུ་འཕེལ་བ་དང་། ལས་རྒྱ་འགག་པའི་ཚུལ་
ནི། རྒྱ་ལས། ཆགས་དང་ཆགས་བྲལ་མཐའ་ཐོག་ལ་གནས་སྐད་ཅིག་མ་ཡང་བྱུང་བ་དག་
གིས་ནི་དབྱུགས་ཀྱི་གངས་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་
གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆགས་དང་ཆགས་བྲལ་
མཐའ་ཐོག་ལ་གནས་སྐད་ཅིག་མ། ཞེས་པ་ལ། ཆགས་པ་ཞེས་པ་ནི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་
ཏེ། དེའི་མཐར་གནས་པ་ནི་ཆ་བཅུ་དུག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཆགས་བྲལ་ནི་ནག་པོ་ལོ། །
དེའི་དང་པོ་ལ་གནས་པ་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ལ་མ་ཞུགས་པ་སྟེ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་
བྱང་ཚུབ་པའི་དུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །སྐད་ཅིག་མ་དེ་(༡༩བ)ཉིད་ཀྱང་དབྱུགས་ཀྱི་གངས་
ཞེས་པ་ནི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་གངས་འཕེལ་ལོ། །གསང་བར་རྩོམ་ཅིང་བྱུང་བའི་ཆེ་མོ་
ལས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཐུག་སྐུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་གིས་འཕེལ་ཏེ། དེའི་གངས་ཀྱིས་སྟོག་རྣམས་
གསང་ནས་གསང་བའི་བརྒྱར་བྱིན་པ་དེས་ས་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་ལྟེ་བ་དང་། ལྟོང་ག་དང་། མགྱིན་པ་དང་། དཔྱལ་བར་བཞི་དང་།
དུག་དང་། བརྒྱད་དང་། ས་བཅུ་རྣམས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། གཙུག་ཏྲར་དུ་སྟོག་ཐམས་ཅད་
ཟད་པས་ས་བཅུ་གཉིས་ལོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་ནོར་བུའི་ཆེ་ནས་
གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་གྱི་གསང་གནས། ལྟེ་བ། ལྟོང་ག། མགྱིན་པ། དཔྱལ་བ། གཙུག་ཏྲར་
གྱི་ཅུ་འཁོར་ཏེ། འཁོར་ལོ་དུག་གི་བྱེད་བྱེད་ལ། ཐེག་ལེ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་རེ་རེ་བསྟན།
མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་རེ་རེ་འཕེལ། ལས་རྒྱ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་རེ་

དེ་འགགས་པས། ས་རེ་རེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་། ཐེག་ལེ་འཕེལ་བའི་ཚུལ་ནི་སྟོང་གཟུགས་
ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་གཏུམ་མོ་འབར་ཏེ། རུལ་གཅིག་གཟུགས་ཏྲར་དུ་སོང་སྟེ་
དེར་བརྟན་པ་ན། གཟུགས་ཏྲར་ནས་ཁམས་དཀར་པོ་ཞུ་བའི་ཐེག་ལེ་གཅིག་མར་འོངས་ཏེ།
ཁོར་བུའི་ཅེར་བརྟན་པར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་དམར་པོའི་ཐེག་ལེ་ཡར་སོང་ནས་
གཟུགས་ཏྲར་གྱི་ཅ་འཁོར་ཕྱེད་དུ་མ་སྟེབས་གྱི་བར། མར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་
བརྟན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་ཐེག་ལེ་གངས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་གསང་
གནས་གྱི་ཕྱེད་གྱི་བར་དུ་ཡར་བཅེག་པ་ན་སྤར་བ་ཤད་པ་བཞིན། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་
སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རྫོགས། དེའི་སྟོབས་གྱིས་ལས་རྒྱུད་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་
གཅིག་འགགས། ས་དང་པོ་མོས་སྟོད་གྱིས་རྫོགས་པར་ཐོབ། འདི་སོ་སྟེའི་ས་ཡིན་པས་
ལས་རྒྱུད་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་(༡༥ན)
སྟོབས་གྱིས་སྤར་མི་སྟེ་བ་ཡིན་ཏེ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྟེ་སྟོད་ལས།

བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་ཡོང་མི་ལྟུང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་སོ། །དེ་ནས་ཡར་མར་གྱི་རྒྱ་ཏིའི་ལམ་ནས་ཁམས་དཀར་
དམར་གྱི་ཐེག་ལེ་སྤར་བཞིན་བཅེགས་པས་དམར་པོ་མར་འོངས་ཏེ། དབྱལ་བའི་ཅ་འཁོར་
གྱི་དབུས་སུ་སྟེབས་པ་དང་། དཀར་པོས་གསང་གནས་གྱི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་མན་ཆད་
གང་ཞིང་བརྟན་པས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་པ་
གཉིས་རྫོགས། ལས་རྒྱུད་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་པ་གཉིས་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
འགགས། འགགས་པའི་ས་དང་པོ་མཐོང་ལམ་ཐོབ། འདིར་ས་བཅུ་གཉིས་སུ་མཛད་ནས་
དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་ཕྱེད་ཕྱེད་དང་སྤར་བ་ནི་མོས་སྟོད་གྱིས་དང་པོར་བྱས། འགགས་པའི་ས་

བཅུ་པ་ལ། ས་བཅུ་པ་ཅམ་དང་། བྱེད་པར་གྱི་ལམ་གཉིས་སུ་བྱེད་ནས། དེ་དག་ལ་ས་བཅུ་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་ལྟེ་བ་ནས་སྤྱན་མས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ཁམས་དམར་པོ། དབྱལ་བ་ནས་མགིན་པའི་བར་གྱི་རྒྱ་ཉིའི་བྱེད་གང་། དཀར་པོས་ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོའི་བྱེད་མན་གང་བ། ཐེག་ལེ་བཅེགས་པ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྔ་མའི་སྟོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་བརྟན། བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་འཕེལ། ལས་རྒྱུད་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཚན་གཅིག་སྤར་ཡར་འགགས། ས་གསུམ་པ་ཐོབ།

དེ་བཞིན་དུ་དམར་པོ་མགིན་པའི་བར་དང་། དཀར་པོ་ལྟེ་བའི་བར་དུ་བཅེགས་པས་བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཚན་གཅིག་འཕེལ། ལས་རྒྱུད་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཚན་གཅིག་འགགས། ས་བཞི་པ་ཐོབ་དེ་ནས་སྟོང་ག་ནས་མ་ལྷ་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས། མགིན་པ་ནས་སྟོང་གའི་བར་དང་། ལྟེ་བ་ནས་སྟོང་(༡༥བ)གའི་བར་དུ་འཁོར་ལོ་བྱེད་པ་གོང་ལོག་གཉིས་ལ་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་རེ་རེ་སྤར་བཞིན་འཕེལ་བས། བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་རེ་རེ་འཕེལ། ལས་རྒྱུད་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་རེ་འགགས། ས་ལྔ་པ་དང་། རྒྱག་པ་གཉིས་འཐོབ།

དེ་ནས་མགིན་པ་ནས་གོས་དཀར་མོས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས། སྟོང་ག་ནས་མགིན་པའི་བར་དང་། སྟོང་ག་ནས་ལྟེ་བའི་བར་གྱི་འཁོར་ལོ་བྱེད་པ་གཉིས་ལ་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་གཉིས་ཡར་མར་དུ་བཅེགས་པ། སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་གཉིས་འཕེལ་བས། བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་གཉིས་འཕེལ། ལས་རྒྱུད་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཚན་པ་གཉིས་འགགས། རིམ་པ་བཞིན་ས་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་གཉིས་ཐོབ།

དེ་ནས་དབུལ་བ་ནས་སྒྲོལ་མས་བསྐྱལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པས།
མགྲིན་པ་ནས་དབུལ་བའི་བར་དང་། ལྟེ་བ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་གྱི་འཁོར་ལོ་བྱེད་པ་
གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཐེག་ལེ་དང་བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་རེ་རེ་འཕེལ། ལས་རྒྱ་སྟོང་བརྒྱད་
བརྒྱ་པ་རེ་རེ་འགགས་པས་རིམ་པ་བཞིན་ས་དབྱུ་པ་དང་བཅུ་པ་གཉིས་ཐོབ།

དེ་ནས་དབུལ་བ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་དང་། གསང་གནས་ནས་ཞོར་བུའི་ཅེ་
བར་དུ་ཐེག་ལེ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་པ་གཉིས་འཁོར་ལོ་བྱེད་བྱེད་ལ། རིམ་པ་བཞིན་
འཕེལ་ནས། དམར་པོས་ཞོར་བུའི་ཅེ་བར་དུ་གང་། དཀར་པོས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་དབུས་ཀྱི་
རྒྱ་ཉིའི་ནང་གང་ཞིང་དེར་བསྟན་པ་ན་ལས་རྒྱ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་པ་བྱི་མ་གཉིས་
རིམ་པ་བཞིན་འཁོར་ལོ་བྱེད་པ་རེ་རེ་ལ་འགགས། བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་རེ་རེ་འཕེལ་
ནས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རྩེགས། འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལས་
རྒྱ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་པ་བཅུ་གཉིས་འགགས་པས། གཞི་དུས་ཀྱི་དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཉི་
ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་འགགས་ནས། འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་། བདེན་
དོན་བཅུ་གཉིས་མཐར་ཐུག་པ་(༡༩ན)འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

རྒྱལ་ཆོབ་དམ་བའི་བཞེད་པས། གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱེད་དུ་བྱང་སེམས་
བརྟན་པ་ན། ལས་རྒྱ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་གོ་དབྱུ་འགགས་བརྒྱད་བརྒྱའི་ཐ་མ་གཅིག་པོ་
དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་བྱེད་གོང་མ་ལ་འགག་ཅིང་། གཞན་རྣམས་གོང་དང་འབྲ་བར་བཞེད།
དེའི་དགོངས་པ་ནི། གསང་གནས་ཀྱི་བྱེད་གང་བ་མན། སོ་སྤྱིའི་ལམ་ཡིན་ཞིང་དེར་ས་
པོན་འགག་པ་མི་སྤྱིད་པས་དེ་ལྟར་མཛད་ལ། མཁས་གྲུབ་ཆེས་རྩེས། འབྲེལ་ཆེན་ལས།
འཁོར་ལོ་བྱེད་བྱེད་ལ། སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་རེ་འགགས་པས། གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་

མན་ལ། སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་འགག་པ་དངོས་སུ་གསུངས་ལ། བོད་གི་བཞེད་པ་ལྟར་བྱས་
ན། ཡང་ན་འཁོར་ལོ་བྱེད་བོད་མ་ལ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་གཅིག་འགག་པར་བྱེད་དགོས་
ལ། དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཡང་ན། ལས་རྒྱུད་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་
འགག་པར་བྱེད་དགོས་པས། གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱེད་ལ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་འགག་
ཅིང་། དེ་ཡང་རྒྱུན་མ་ཚད་བས་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་པ་ལ་འགག་པར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
ས་བོན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དང་མཉམ་དུ་སྟོང་ཞིང་། སོ་སྤྱིའི་སར་ས་བོན་མི་སྟོང་བ་ནི་
སྟོང་བདུན་བརྒྱ་གོ་དགུ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལུགས་འདི་གཉིས་ལ་བདེ་མི་བདེའི་བཤའ་པ་བྱེད་པ་ནི། ཁོ་བོའི་ངང་ཚུལ་མ་
ཡིན་གྱི། རྫོ་གྲོས་དང་ཐུན་པ་དག་གིས་རང་རང་གི་རྫོ་ཡུལ་དུ་གང་བདེ་བ་ཅིག་ཁས་སྤྲང་
བར་བྱའོ། །འདི་ལ་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་མ་ཁ་ཅིག་གིས་ས་བརྒྱ་གཉིས་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་འཕགས་
པའི་སར་མཛད་ནས། གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱེད་ཀྱིས་ས་རབ་དགའ་ཐོབ་པར་
མཛད་པ་དང་། འདིར་ཡང་རྒྱུད་སྟུར་དང་། སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྐྱབས་སུ་བཤའ་པའི་སྟོགས་
ཆོག་སོགས་མཛད་ཀྱང་། ལུགས་འདིས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་ནས་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ། (༡༩བ)སྟོགས་ཆོག་གཞན་མི་དགོས་པར་བཞེད་པ་སོགས་
དགོངས་པ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ནི་མང་བར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་ལ། ས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྟོད་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་ནི། གཞན་ཡང་། ཅ་རྒྱུད་ལས།

ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འགགས་པ་ཡིས། །དུས་སྟུར་རྣམས་ནི་མི་འབབ་བྱིར། །

ས་རྣམས་བརྒྱ་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པ། །གནས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་མོ། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདིར་ས་བརྒྱ་གཉིས་ལ་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་

སྟོན་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་ནོ།།

ཡན་ལག་དང་པོ་རྣམས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བསྐྱེད་པའི་
ཚུལ། ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་ནི། དུ་བ་ལ་སོགས་བསྐྱེམ་བྱས་ཤིང་། །སེམས་ནི་གཡོ་བ་
མེད་བྱས་ཏེ། །དབུ་མ་སྦྱང་བ་བྱས་ནས་ནི། །མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བསྐྱེམ་པར་བྱ། །བརྒྱར་རྩོ་
རྩེ་རབ་བཞོད་ནས། །སྟོན་ནི་ཐིག་ལེར་ཞུགས་པར་བྱ། །འཁོར་ལོར་ཐིག་ལེ་ཐིག་ལེ་ཡི། །
གཡོ་བ་རྩོ་རྩེ་འགག་པར་བྱ། ཏྲག་ཏུ་ཏྲག་རེངས་རྣལ་འབྱོར་བས། ཏྲག་ཏུ་སྟེང་དུ་ཁྱུང་
བར་འགྱུར། རྒྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། རྩོ་རྩེ་འབེབས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། །
མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་སྐད་ཅིག་ནི། །སྟོང་སྤྲུག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་དང་། །དུག་བརྒྱ་རྩོགས་པས་
རྒྱལ་པོ་ཆེ། །རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔར་རང་ཉིད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དག་དབྱེ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དཔལ་ལྷན་ཉིང་འཛིན་འཁོར་ལོ་ཅན། །ཞེས་པ་
རྣམས་པར་སྤང་མཛད་དེ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་པ་བརྩུ་བོ་ནི་རྒྱུང་བརྩུ་བོ་རྣམས་འགོག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དག་བྱ་གཞུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་པར་བྱེད་པ་
རྣམས་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་རིགས་སོ། །དབྱེ་ན་གཡས་གཡོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ལྷའི་རྒྱུང་
བརྩུ་འགོག་པར་བྱེད་པ་རྣམས་པ་བརྩུ་ལོ།།

ཆོད་མ་ནི་རྒྱལ་ཆབ་དམ་པས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་
རང་རང་རིག་ཏུ་བཞེད། (༡༧ན)མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྩེ་སོ་སྦྱེའི་སར། བདེ་བ་ལ་རྟོག་བྲལ་མི་
བསྐྱེད་པ་དང་། འཕགས་པ་ཐོབ་ནས་མ་འཁྲུལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་
ནོ།།

འབྲས་བྱ་ནི། གནས་སྐབས་དབང་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་

གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་དུག་ཚན་གཅིག་སྒྲིབ་བྲལ་དག་པའི་
རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་པ་དུག་ཚན་གཅིག་འབྲུབ་པོ།

གསུམ་པ། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། སྐབས་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་
པ་ན་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་མན་ཆད་སྦྱེད་ཟིན་ལ། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱར་ལམ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་ནས་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་
ཡན་ལག་དང་པོ་རྣམས་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་དང་པོར་ཐོབ་པའི་
དུས་ཉིད་ནས་སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་རྫོགས་པར་བྱས། དེ་ནས་གསང་གནས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱེད་འོག་མ་ཐེག་ལེས་བརྟན། བྱེད་གོང་མར་ཐེག་ལེ་གཅིག་བརྟན་པས་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་སྦྱེས་པ་ན། ས་དང་པོ་རབ་དག་འཛོལ་ལ། འདིའི་
སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་སྤར་ལྟར་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་པས། ས་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་ཏེ་སྐྱབ་ཞིའི་གོ་
འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་། སྤར་ལྟར་སྦྱང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་སྦྱོམས་
པར་ཞུགས་པས་རྒྱ་ཉིའི་ལམ་ནས། ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་ཡར་མར་དུ་བཅེགས་
ཤིང་ཐབས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས། ཤེས་རབ་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྦྱང་ཉིད་དང་སྦྱོམས་པར་
འཇུག་པའི་བདེ་སྦྱང་སྦྱར་བ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་ཐེག་ལེས་ལུས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བེམ་པོའི་ཁམས་རྣམས་ཟ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ལེ་སྤར་ལྟར་ཀྱིས་ཐེག་ལེ་
བྱི་མ་བྱི་མའི་སྦྱང་གི་བེམ་པོའི་ཁམས་དང་། ཐེག་ལེ་བཅེགས་སའི་གནས་ཀྱི་ཅའི་བེམ་
པོའི་ཁམས་རྣམས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་ཐོས་ནས། གཙུག་ཏྱར་དུ་སྒྲིབས་ལ་ཁད་པ་ན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ལྟོས་ན་(༡༦)ལུས་འདིའི་བེམ་པོའི་ཁམས་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། ཐ་

མལ་བའི་མིག་གིས་མི་མཐོང་ཞིང་། རང་དང་རྟོགས་པ་མཉམ་པ་དང་། རྟོགས་པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཐོང་ངོ་།།

གཙུག་ཏྱར་དུ་ཐེག་ལེ་རྫོགས་ཏེ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་བྱུང་བའི་ཆེ། གསེར་འགྲུར་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དུ་མས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་ལུས་ནམ་མཁའ་ལ་འཇའ་ཡལ་བ་ལྟར་སོང་ནས། རྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གནས་སོ། །དེའི་ཆེ་སྐྱེ་བཞི་དང་། ལྷ་དང་། བཙུ་བྱ་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། དེས་པ་ལྷ་ལྟན་གྱི་ལོངས་སྐྱེ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། སྐལ་པའི་སྐྱེ་བཞི་ལས། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟོ་རྟེན་སྐྱེ་བཞིར་འགྲུར་ལ། སྤར་བྱེད་ན་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྲུར་བའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་པ་འདུས་བྲས་དང་། དག་པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྲས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། བཙུ་བྱ་ཏུ་འབྱེད་པ་ནི་སྤར་གྱི་སྐྱེ་བཞི་ལ་ལྟོག་པའི་སྐོ་ནས་བཞི་བཞིར་བྱེ་བས་བཙུ་བྱ་ཏུ་འགྲུར་ངོ་།།

སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་གསུང་ལ་ལོངས་སྐྱེར་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྫོགས་པར་ལོངས་སྐྱེད་པས་ལོངས་སྐྱེར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྐོབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ནས་ཀྱང་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་བ་དང་། རྟོང་གཟུགས་གཉིས་རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་པས་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཐུགས་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ས་བཙུ་གཉིས་བཟོད་པའི་མཐར། དང་པོར་ཐོབ་པའི་ལོངས་སྐྱེ་དེ་ཉིད་རིགས་གཞན་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་པོ་ཡིན་པས་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ།།

དེས་ན་འབྲས་བུའི་དུས་ན་བཅས་པོས་བསྐྱེས་པའི་སྐྱེ་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བའི་ལུགས་ཡིན་ལ། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟག་དངོས་སུ་འདོད་པ་དབང་

ལྷན་པའི་ལུགས་ཡིན། གཞུགས་སྤྱོད་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་དང་།
སངས་རྒྱུ་རང་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས། འབྲས་བུ་ལ་
སྒྲོ་(༡༡ན)འདོགས་དང་། བསྐྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུ་ཁས་སྒྲུང་བར་མི་
བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྫོ་མོ་ནང་པའི་བཞེད་པས། ལམ་གྱི་དག་པར་བྱ་བའི་གཞི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ལ་གདོད་མ་ནས་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་འགཞུགས་ཀྱི་ཕྱང་
སོ། གཞན་རྒྱལ་བ་རྣམས་པར་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་པ་དུག་ཚན་གཅིག་ཡིན་ལ། དག་བྱ་
ནི། འཁོར་བའི་གཞུགས་ཕྱང་སོགས་ས་ཁམས་པ་དུག་ཚན་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དག་བྱེད་ནི།
རྣམས་སྤང་གི་རིགས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་
ལའང་དེའི་རིགས་པ་སྤྱར་བའི་དག་གཞི་དག་བྱ།

དག་བྱེད་སྒྲོར་བ་ནི། ལུགས་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཏུས་འཁོར་བ་སྤྱི་རྣམས་
ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ལ། ལུགས་འདི་ལ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བར་བཞེད་དོ། །སོ་
སོའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་སྒྲོས་ཤིང་། ལུགས་སྤྱི་མ་
ཁ་ཅིག་དང་། འདི་པའི་བཞེད་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་མ་དེ་དག་གིས་
བྱངས་པའི་རྒྱུད་དང་། སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་ཕྱང་རྣམས་ནི། ལུགས་འདིའི་རྒྱལ་
ཏུ་འགྲོ་བར་ཡོད་པས། རང་གི་སྤྱོད་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། དམ་པ་
གཞན་ལ་བསྐྱར་བ་འདེབས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་ནས། རྫོ་མོས་དང་ལྡན་ན་གཞུ་བོར་
གནས་པའི་རྫོས་ཕྱང་དོན་ལ་རྣམས་པར་དབྱེད་པས་རྫོགས་ཤིང་། སྤྱིག་པ་ལས་བསྐྱོག་པར་
འགྱུར་རོ།

འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་ཡོངས་གང་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱས་བལྟམས། །རིག་

འཛིན་གདེངས་ཅན་དབང་པོས་ཉིང་བཏེན་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་རྒྱལ་ཆུ་གཏེར་ལས། །ས་
བཅུའི་དབང་ལྷག་དེད་དཔོན་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེས་ཐབས་མཁས་བྱ་ལྟར་ཏེ། །ལམ་བཟང་
རིན་ཆེན་མཆོག་འདི་ལྷུང་ནས་བསྐྱལ་བཟང་གདུལ་བྱ་གངས་(༡༡)མེད་རྣམས། །དོས་
གྲུབ་མཆོག་བརྟེན་རྩི་ལྷོ་འཛིན་པའི་གོ་འཕང་གནས་སུ་ཁྱིམ་པར་མཛད། །དེ་ནས་རིང་
ཞིག་ལོན་ནས་ལོག་རྟོག་གི་ལྷན་པ་འཕུབ་པོས་སྤྱིབ་པ་གསལ་སྤྲད་དུ། །རྒྱུད་དང་སེམས་
འགྲེལ་དགོངས་དོན་ཟབ་མེད་གནས། །ལེགས་པར་འདོམས་ལ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་
ཉིད། །བཤེས་གཉེན་ཉི་མོར་བྱེད་པའི་སྐྱར་བསྟན་པ། །མཉམ་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་
ཁ་པའི། །གསུང་གི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །ཡང་དག་ལམ་འདི་གསལ་
བར་མཛད་པ་ན། །དེ་ཉིད་དམ་པའི་མགོན་གྱི་བཀའ་ངིན་གྱིས། །ཚུལ་བཞིན་རྟོགས་པའི་
དགའ་སྟོན་བདག་གིས་སྤྲོད། །ལུགས་འདི་རིང་དུ་གནས་པར་སྟོན་པའི་སྟོས། །རང་
བཟོའི་སྟོན་གྱི་ཉེས་པས་མ་གོས་པར། །གསུང་དག་རི་བཞིན་གསལ་བར་བཀོད་པ་ལ། །
གནས་གསུམ་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་གྱིས་བཟོད་པར་མཛོད། །སྤྱོད་པ་འཛིན་གདོན་གྱིས་
དཀྲུགས་པའི་སེམས་སྤངས་ནས། །ལྷག་བསམ་དག་པས་འདིར་འབད་དགེ་བའི་ཆོགས། །
ཀུན་ལྟར་དཀར་ངི་མེད་གང་ཐོབ་དེས། །ཐོག་མེད་དུས་ནས་མར་གྱུར་འགོ་བ་རྣམས། །
ཉམས་དག་སྤྲོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ཁོ་ལ་ནས། །ཡང་དག་ལམ་འདིས་འབད་མེད་བདེ་
ལྷག་ཏུ། །ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །གོ་འཕང་གནས་དེར་སྐྱར་དུ་
བཟོད་པར་ཤོག། །བདག་གྲང་དེད་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར། །སྤྱོད་པ་ཀུན་ཏུ་ལམ་བཟང་
མཆོག་འདི་ཡི། །རྣལ་འབྱོར་གོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཞུགས་པ་ལས། །ཉི་ཁྱིམ་གྱི་སྤྲོད་
མི་འགྱུར་བདེ་བའི་ཆོགས། །གཙུག་ཏྲར་མཆོག་གི་ལམ་དུ་རྫོགས་པ་ཡིས། །ཉོན་མོངས་

ཀུན་རྟོག་གཡོ་བའི་ལས་རྒྱུ་དང་། །གནས་སྐབས་རིགས་བཞིའི་སྤྱི་བ་པའི་ཆོགས་བཅོམ་
ནས། །སྐྱ་བཞིའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག །

རྒྱུ་ཐམས་ཅད་(༡༩ན)གྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ལམ་གྱི་སྤྱི་བ་
མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ། ཟབ་མོ་རྩེ་རྩེའི་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག་གི་སྒོ་ནས། རྩེ་རྩེ་འཆང་གི་
སར་ཁྱིད་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བཟང་ལམ་གྱི་འབྲུག་རྒྱུ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི། ཏུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་མཁའ་བཟུང་འཕྲིན་ལས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་
རོ་བོ། རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ། ཐམས་ཅད་མཁའ་བཟུང་བ་སྒོ་བཟང་
བྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲ་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཉིད་
གྱིས་དངོས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་བརྟེན་ནས། ཡང་དག་པའི་ལམ་འདི་གསལ་བར་མཛད་པ་
དེ་ཉིད། རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་ཀུན་མཁའ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་དང་། མཁས་གྲུབ་
ཐམས་ཅད་མཁའ་བཟུང་བ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་གྱི་གསུང་དག་ལས་བྱུང་
བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རྩེ་ཡལ་སྤྲས་གསུམ་ཀའི་ཞབས་གྱི་བརྒྱུ་ལ་དངོས་སུ་གཏུགས་ཏེ།
མདོ་སྤྲུགས་གྱི་གཞུང་དང་། གདམས་ངག་གི་བཀའ་བློན་མང་དུ་མཁོས་པ་བཙུན་པ་ཆོས་
གྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་གཙང་ཤལ་སྟོད་གྱི་སའི་ཆ། རི་བོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་གྱི་པོ་
བྱང་དུ་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བྱི་མ་མེད་པ་ལ་ལེགས་པར་གནས་
པ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དགེ་འདུན་རྣམས་རྒྱལ་གྱིས་བཀྲིས་སོ། །འདིས་འཁོར་བ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་སྦྱར་དུ་སྐྱེམས་པར་གྱུར་ཅིག།

༥ དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་གྱི་བཤའ་པ་མན་ངག་དང་བཅས་པའི་བརྒྱུད་པ་
ནི། སངས་རྒྱས། རྒྱ་བཟང་། ལྷ་དབང་། གཟི་བཞིན་ཅན། རྒྱ་བས་བྱིན། ལྷའི་དབང་ལྷག །

སྣ་ཆོགས་གཟུགས། ལྷ་འོ་དབང་ལྷན། འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ། བརྒྱ་དཀར་པོ། འཇམ་དབྱངས་སྒྲུལ་པ། (༡༩བ)ཙི་ལུ་ཨཛ་བ། བརྒྱ་ཉ་ཨཛ་བ། ཏུས་ཞབས་བ་ཆེ་ཆུང་། མཐུ་གི་རྟེ། ས་མཆོ་ལྷོ། རུ་ཆོས་རབ། རུ་ཡེ་ཤེས་སེལ། རུ་འབུམ་སེང་། རྒྱ་ལོ། ཤེར་སེང་། དཔལ་ལྷན་སེང་གེ། ཡང་ཤེར་སེང་ལ། འཕགས་འོད། དེས་དཔེ་མེད་མཆོ་ནས། ཐར་བ་ལོ་རྩེ་བར་དུ་བརྒྱད་བ་སོགས་གདམས་བ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་བདུན་མངའ་བའི་ཀྱན་མཁུན་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་པས། དེས་གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་བ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་ལ། དེས་བདག་གི་སྒྲ་མ་ཏུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་པོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ། དེས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁུན་བ་ལ། དེས་བདག་ལོ།།

ཡང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་ཆབ་དམ་བ་ལ། དེས་ཤིན་ཏུ་བཅེ་བའི་ཐུགས་རྗེས་ཞལ་ཤེས་དང་བཅས་བ་དོ་རྗེ་འཛིན་བ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལ་གནང་། དེས་བདག་ལ་ཡང་བད་དཀར་ཡན་ཆད་འདྲ་བ་ལ། བཟང་པོ། རྣམ་རྒྱལ། བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ། ཐུག་དམར། ཐུབ་འཇུག་སྤྲས་པ། ཉི་མ་གྲགས། ཤིན་ཏུ་བཟང་། རྒྱ་མཆོ་རྣམ་རྒྱལ། རྒྱལ་དཀར། ཉི་མ། སྣ་ཆོགས་གཟུགས། རྒྱ་བའི་འོད། མཐའ་ཡས། ས་སྦྱིང་། དཔལ་སྦྱིང་། ཏུས་ཞབས་བ་ཆེ་ཆུང་། ཁ་ཆེ་རྒྱ་མགོན། འཕྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས། དཀོན་མཆོག་སྤངས། སྒོ་སྟོན། ཡུ་མོ། རྣམ་ཤེས་པ། གྲུབ་ཐོབ་ནམ་མཁའ་འོད། སེ་མོ་ཆེན་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན། འཇམ་གསལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། དེ་ནས་རྒྱ་ལོ་མན་ཆད་སྤར་དང་འདྲོ།།

ཡང་། སེ་མོ་ཆེ་ལ། བོ་དོང་རིན་ཆེན་ཅེ། ལྷག་སྟེ་བ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཆོན། ཤོང་སྒོ་བརྟན། ལོ་རྩེ་བ་མཆོག་ལྷན། དཔལ་ལྷན་སེལ་བ། ཡང་། འཇམ་གསལ་ལ། ཆོས་འོད། འཕགས་འོད། དཔལ་ལྷན་སེལ་བ་དང་། འཕགས་འོད་གྱིས་བྱ་སྟོན། དེ་མན་འདྲོ། ཡང་།

ཆོས་འོད། ཀྱུན་སྤངས། འཕགས་འོད་དོ།

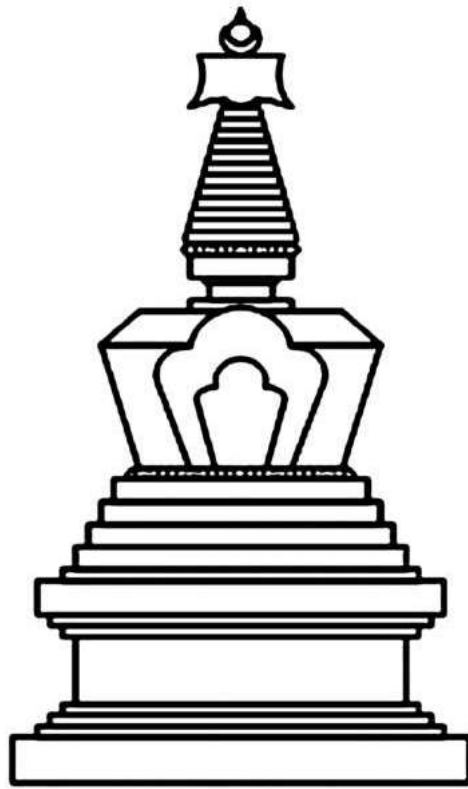
ཉེ་བརྒྱད་ནི། རྫོགས་འཆང་། རྩ་མ་རི། བེ་བྱ་ཉི། ཀོ་བྲག་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
མཆན། གོ་ལུང་བ་གཞིན་ཏུ་དཔལ། ཐར་བ་ལོ་རྩ་བ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་བྱ་སྟོན་ཁ་ཆེ།
སྒྲ་མ་འདིས་རྩ་འགྲོ་གཉིས་དང་། དཔེ་ལས་མེད་མཆོ་དང་། བེ་བྱ་ཉི་དང་། མན་ལུང་བ་དང་།
ཨ་མོ་སྒྲ་བརྩམས་མཛད་པ་དང་། ཅ་མེད་དང་། བཤ་ཆེན་ཤུག་(༤༠ན)འྲི་དང་། ག་ལོ། ཞང་
འཆལ་བ། གྱི་དོ། སྟེག་པ་ལུང་བ་རྣམས་ནས་བརྒྱད་པ་དང་། པ་རྒྱད་གསང་འདུས། མ་རྒྱད་
གྱི་རྫོགས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱར་བྲུག་འཕགས་འོད་ལགས་ན་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་
ཏུ་བྲིས་བའི་ཁྱིད་ཡིག་དོ་སྦྱོད་དང་བཅས་པ་མཛད་དེ། བདེ་ཆེན་པ་ལ་གནང་། དེ་ལ་བདག་
གི་སྒྲ་མ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་གསན། དེ་ལ་རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་དང་། མཁས་བྲུབ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པས་གསན། དེ་གཉིས་ལས་སྤར་བཞིན་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་བདག་ཤུག་འེ་
བཙུན་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོས་བཀའ་བྲིན་ལེགས་པར་མཛོས་སོ། །¹²

12 དེ་བ་གསུགས་སུ། ཞེས་པ་འདི་ཡང་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བྲག་གིས་འབྲིས་ཏུ་བར་དུ་བསྐྱབས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་དོ།

པར་བྱང་སྒྲོན་ཆེག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་དུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྐྱང་། །
ཆེག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
རི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །
དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་ཐག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
རེས་ལེགས་ཁོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱེར་ཤོག །

ཅེས་བ་འདི་ཡང་དེར་དུས་ཡིད་སྐྱབས་ཀྱིས་རྒྱད་བརྒྱམས་པའི་སྒྲོ་མོའི་སྤྲིག་སྒྲིབ་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་
ལུན་གྱི་ཞིང་དུ་བྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྐར་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་
པར་བྱས། རྩོགས་དང་ཕྱོགས་ན་དུལ་ཐན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གཞོད་འཆེ་བྱ་བུའི་སྒྲོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་
དར་བ་སོགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་ཐུ་བདོའི་རྒྱད་ཆོགས་མཚོ་ལྟར་བརྒྱལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་བོད་
ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྐྱུན་པའི་མེ་རྩེ་ཡང་སྤར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་བྱལ་བའི་བཞེད་
དགོངས་རི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྒྲོན། ནམ་
འབྲེན་ཤུག་མེད་པའི་རིང་ལུགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕེལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བར་
བསྐྱེད་བྱལ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྐར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྐྱེད་སྒྲོན་
ཆེག་དུ་ཤུག་པའི་སྒྲོང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྐར་བའོ། །དགེའོ། །

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱལ་ས། །
མངོན་མཆོད་བྱང་ཆུབ་མཆོད་པའི་རྟེན། །

ཡི་གེ་ཉི་ལྔ་རྒྱལ་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞག་ན་དཔེ་ཆ་དེ་ཅི་འདྲར་
བཞོམས་ཀྱང་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་ཙུང་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །

བྱི་ཆེན་པ་སོ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་འབྲམ་ཕྱོགས་བསྐྱེགས།

མཛད་པ་པོ། བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་ཀྲུལ་མཆན།

དཔེ་སྐྱེག་འགན་ཁུར་བ།

ཡིག་འཇུག་དང་ཁུ་དག་པ། རྣམ་གྲུ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ།
དཔེ་སྐྱེག་དང་རྩལ་འགོད་པ། རྣམ་གྲུ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ།
ཀྲུལ་ལ་རྩལ་འགོད་པ། རྣམ་གྲུ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ།

པར་གཞི། ཕྱི་ལོ་ 2023 ལོར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྐྱེགས།
པར་ཐངས། ཕྱི་ལོ་ 2023 ལོར་པར་ཐངས་དང་པོ་བཏབ།
པར་གྲངས། པར་ཐངས་དང་པོར་པར་གྲངས་ 500 བཏབ།
དེབ་ཆད། 7x9.5 སྟོན་ལམ་ཡིག་གཟུགས་གཉིས་པ། 16
དཔེ་ཏྲགས། ཀྲུལ་སྤྱི་འདུན་ཏྲགས། ISBN 978-93-83091-99-7

པར་སྐྱོན་སྐྱོན་བདག ། ཀྲུན་བདེ་སྤྱི་ཐང་།

པར་སྐྱོན་བྱ་ཡུལ། རོར་བུ་རྒྱར་ཕིགས། (Norbu Graphics)

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོར་དབུས་གཙང་རིག་མཛོད་ནས་དཔར་འགྲེམས་ཞུས།

